शार्ङ्गधर

श्रीवेंकटेश्वर प्रेस प्रकाशन बम्बई.

श्रीः

शाक्तप्रमोदः

काल्यादिदशमहाविद्यातन्त्रात्मकः
कुमार्यादिपंचायतनदेवतानां तन्त्रैश्च समलंकृतः

शिवहरराजधानीराजभिः
श्रीराजदेवनन्दनसिंहबहादुरनराधिपैः
संगृह्य विरचितः

मुद्रक व प्रकाशक :
खेमराज श्रीकृष्णदास
श्रीवेंकटेश्वर स्टीम् प्रेस, बम्बई-४.

संवत् २०३६, सन् १९७९

अधिकतम सूचीमूल्य ४० रुपये मात्र

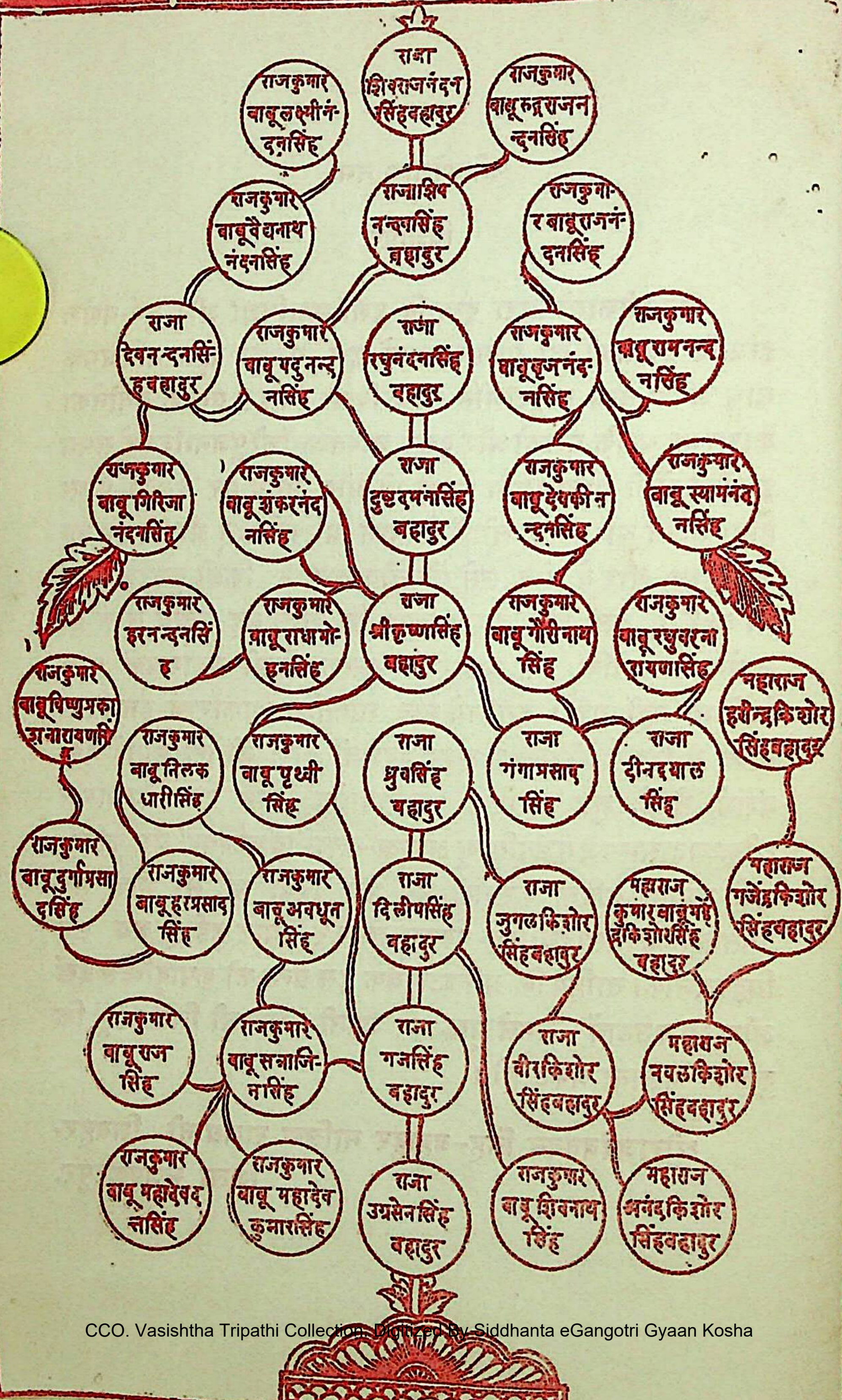
मुद्रक और प्रकाशक-
खेमराज श्रीकृष्णदास,
अध्यक्ष-"श्रीवेङ्कटेश्वर" स्टीम्-प्रेस, बम्बई.

श्रीगणेशाय नमः

विज्ञापन

मैंने श्रीकाली तारा इत्यादि दशों महाविद्या और सूर्य गणेश इत्यादि देवताओं को प्रणाम करके इस ग्रंथका बहुत परिश्रमके साथ अनेक तन्त्र व पुराणोंसे संग्रह किया है। इस ग्रन्थके बनानेका कारण यह था कि मुझको और दूसरे शाक्तजनोंको पूजनादिकके समय इन विषयोंकी आवश्यकता पड़ती थी और समय पर इनका प्राप्त होना कठिन था। जिन लोगों के पास यत्किञ्चित् था भी तो वह अशुद्ध था, और वे लोग उसे गोपनीय कहकर किसी दूसरेको देते भी नहीं थे, अतः मैंने विचार किया कि इससे यह विषय लुप्त हो जायेगा । क्योंकि इस प्रकारकी पुस्तक किसी महाशयके पास देखी भी नहीं गई । इसलिये सर्व्व शाक्तोंके उपकारार्थ इन विषयोंका संग्रहकर श्रीपण्डित रघुराजदुबेजी द्वारा जो कि हमारे गुरुवंशमें से हैं, शुद्ध कराकर 'शाक्तप्रमोद' नाम रख कल्याणमें श्रीकृष्णदासात्मज गङ्गाविष्णु अध्यक्ष–'लक्ष्मीवेंकटेश्वर' प्रेस कल्याणके समीप मुद्रित करानेके अर्थ भेज दिया था, सो आज सर्व देवताओं के प्रसादसे यह पुस्तक छपकर तैयार हुई है अब सर्व विद्वज्जनोंको चाहिये कि प्रतिष्ठापूर्वक इस ग्रन्थ को कृपादृष्टिसे देखें और लाभ उठावें। अगले पृष्ठ पर अपनी वंशावली लिखता हूं कि कुलका वृत्तान्त प्रकट हो।

श्रीराजदेवनंदन सिंह–बहादुर मालिक राजधानी शिवहर-
जिला मुजफ्फरपुर.

राजा शिवराजनंदन सिंहबहादुर
राजकुमार बाबू लक्ष्मीनंदनसिंह
राजकुमार बाबू रुद्रराजनन्दनसिंह
राजा शिवनन्दनसिंह बहादुर
राजकुमार बाबू वैद्यनाथ नंदनसिंह
राजकुमार बाबू राजनंदनसिंह
राजा देवनन्दनसिंहबहादुर
राजकुमार बाबू यदुनन्दनसिंह
राजा रघुवंदनसिंह बहादुर
राजकुमार बाबू बृजनंदनसिंह
राजकुमार बाबू रामनन्दनसिंह
राजकुमार बाबू गिरिजा नंदनसिंह
राजकुमार बाबू शंकरनंदनसिंह
राजा दुष्टदमनसिंह बहादुर
राजकुमार बाबू देवकीनन्दनसिंह
राजकुमार बाबू श्यामनंदनसिंह
राजकुमार हरनन्दनसिंह
राजकुमार बाबू राधामोहनसिंह
राजा श्रीकृष्णसिंह बहादुर
राजकुमार बाबू गौरीनाथ सिंह
राजकुमार बाबू रघुवरनारायणसिंह
राजकुमार बाबू विष्णुप्रकाशनारायणसिंह
महाराज हरीन्द्रकिशोर सिंहबहादुर
राजकुमार बाबू तिलक धारीसिंह
राजकुमार बाबू पृथ्वी सिंह
राजा ध्रुवसिंह बहादुर
राजा गंगाप्रसाद सिंह
राजा दीनदयाल सिंह
राजकुमार बाबू दुर्गाप्रसादसिंह
राजकुमार बाबू हरप्रसाद सिंह
राजकुमार बाबू अवधूत सिंह
राजा दिलीपसिंह बहादुर
राजा जुगलकिशोर सिंहबहादुर
महाराज कुमार बाबू महेंद्रकिशोरसिंह बहादुर
महाराज गजेंद्रकिशोर सिंहबहादुर
राजकुमार बाबू राज सिंह
राजकुमार बाबू सत्राजितसिंह
राजा गजसिंह बहादुर
राजा वीरकिशोर सिंहबहादुर
महाराज नवलकिशोर सिंहबहादुर
राजकुमार बाबू महादेवनन्दनसिंह
राजकुमार बाबू महादेव कुमारसिंह
राजा उग्रसेनसिंह बहादुर
राजकुमार बाबू शिवनाथ सिंह
महाराज अनंदकिशोर सिंहबहादुर

श्रीः

विज्ञप्तिः

अद्य खलु सकलभूतलनिवासिनामार्यजनानां पुरतः किञ्चिद्विज्ञापनं लिखितुमस्मदीयं मनोऽतितरामानन्दमाधत्ते—प्रवर्तयति च सत्परिश्रमाभिनन्दनाय। तत्किमपि कथमपि वर्ण्यमानममुं प्रार्थनाञ्जलि निजसपर्यायै समभिनन्दन्तु सभ्यजनाः।

भोः! विद्वांसो महाप्राज्ञाः! संप्रति ह्यस्मिन्प्रकृष्टप्रादुर्भावे आर्यदेशे प्राचीनमहानुभावमहर्षिजनानुष्ठितानुष्ठापितसनातनवेदधर्मप्रथाऽनेकधा प्रवितता एकशैलसमुत्पन्ननानानदीवत्समन्ततो व्याप्तबहुलप्रदेशा अंते च समुद्रमिव परमेष्टमाप्तव्यं प्रतिलंभते इति हि विचारान्ते निखिलविचक्षणजनानां प्रत्यक्षं स्यात्।

तत्र च प्रकृतमनुरुन्ध्महि—अस्मिन्भारतवर्षे प्राधान्येन वैदिको धर्म एवासीत्। ततश्च कियता समतीतेन समयेन नानाविधाः जैनबौद्धादयः धर्मा वैदिकधर्मप्रचारविदूषका नष्टदृष्टिभिरयथातत्त्वदर्शिभि केवलं दयामुखरैर्महानिर्दयैर्वस्तुतोर्मनुष्यापसदैरादृताः कालदोषेण प्रसिद्धिमाययुः—येषां दुष्टधर्माणां शुष्कविरक्तिवादनिरन्तरघोषणेन जातबुद्धिसंस्काराणां भारतीयप्रजानां दृढसाहसिकमनोबन्धनानि शिथिलीकृतानि—येन च मनोबन्धशिथिलीकरणेन प्रतिविचारं औदासीन्यमेव प्रायो भारतीयजनानामाश्रयप्रासादो बोभवीति—अतएव च विप्रकृष्टनिकृष्टजनैर्गारुडैर्महाविषाः पन्नगा इव क्रीडोपकरणीकृताः खल भारतीयाः। अयं महाननर्थः, जैनबौद्धादिमहापाषण्डधर्मकृतः इति सुतरां भारतीया अनुमिन्वन्तु।

वैदिकधर्मश्च त्रेधा-सात्त्विको राजसस्तामसश्चेति। स त्रिविधोऽपि द्विविधः—आभ्यन्तरो बाह्यश्च। आभ्यन्तरश्च स्वमनोव्यापाररूपः। बाह्यः इतरेन्द्रियवृत्तिकृतव्यापाररूपः। तत्र लोकवृत्तिः बाह्यधर्मे आभ्यन्तरधर्मे च परिणिष्ठितास्ति। तच्चेत्थं—सकलजगदुत्पादकस्य निजमहानन्दैकमूर्तेः सच्चिदानन्दरूपस्य अनिर्वचनीयाचिन्त्यगुणगणस्य अप्रच्युतिस्वभावस्य परमात्मनो निजाभिन्नापरिमेयशक्तिविरचितनिखिलब्रह्माण्डकोटिपरम्परा सृष्टिस्थितिसंहारकारिणी सत्त्वरजस्तमोगुणजननी भगवती योगमाया आदिशक्तिः दृश्यज्ञेयादिस्वरूपम् इदं

जगत् समुत्पाद्य तस्मिन्निजलीलया नानाविधचरित्राणि विधाय भगवति सर्वेश्वरे सदा रमते।

भगवांश्च तयैव योगमायया निर्गुणोऽपि स्वयं गुणवानिव साक्षितया सर्वं तच्चरितं समनुमोदते कान्त इव कान्ताकृतां कन्दुकलीलाम्।

एतादृशगुणवैभवयोर्मायापरमपुरुषयोरादिमायासृष्टगुणत्रयकार्यभूते जगति जायमानानां त्रिविधानां जनानां स्वस्वगुणभावितदैहिकमानसिकवृत्तीनां तत्तद्गुणभाविता परमपुरुषयोगमायारूपा परमेष्टदेवता तत्तद्गुणसामग्र्या समाराधनीयतया विधीयते नत्वन्यान्यप्रकृतीनामन्यान्यदेवतान्यान्यसामग्र्या। यथा नीलपीतादिकाचदत्तदृष्टीनां तत्तद्वर्णदृश्यद्रव्यप्रकाशो दरीदृश्यते न त्वितरः। एवं रीत्याऽयं वैदिको धर्मः अनन्तकालतोऽस्मिन्नार्यभूमण्डले प्रचारातिभूमिं गतः सर्वान्धर्मिष्ठजनानभीष्टफलप्रदानेन कृतार्थयतीति बहु भागधेयं मन्ये वैदिकधर्मानुयायिनाम्।

तत्र च प्रकृतं किञ्चिद्विचार्यते—वैदिका नाम वेदचतुष्टयप्रोक्ताः इतिहासपुराणप्रोक्ताश्च। इतिहासपुराणयोर्वेदत्वं च—

"इतिहासपुराणानि पञ्चमो वेद उच्यते"

इत्यादिवचनकदम्बात्। इतिहासान्तःकोटिप्रविष्टान्येव हि तन्त्राणि। तेषामपीतिहासत्वात्। "इतिहासः पुरावृत्तम्" इत्याभिधानिकवचनात्। तन्त्रेष्वपि पुरावृत्तस्यैव संवादादिरूपेण सत्त्वात् एवं च तान्त्रिकधर्माणामपि वैदिकधर्मत्वं सिद्धम्।

तत्र च इदं "शाक्तप्रमोद" नामकं पुस्तकं नानाविधतन्त्रेभ्यः समुद्धृतं व्यवस्थया चानुक्रमितम्।

अयं (शाक्तप्रमोदः)—शक्तिर्देवता येषां ते शाक्ताः, शाक्ताः प्रमोदन्ते यस्मात्सः शाक्तप्रमोदः, शाक्तजनानन्ददायक इत्यर्थः। अनेन च केवल शक्तिपूजकानामेवायम् आनन्ददायक इत्येवार्थं इति न भ्रमितव्यम्। किंतु अस्य ग्रन्थस्य अंतिमे भागे दुर्गा-शिव-गणेश-सूर्य-विष्णूनां तन्त्राणि दृश्यन्ते। अतः सर्वेषां शाक्त-शैव-गाणपत्य-सौर-वैष्णवानामप्ययमानन्ददायक एवास्ति।

अयं च ग्रन्थः श्रीशिवहरराजधानीनरेन्द्रैः श्रीमन्महाराजश्री राजादेवनन्दनसिंहबहादुराभिधानैः महाप्रयासेन नानातन्त्राणि संगृह्य तेभ्यस्तन्त्रेभ्यः दशमहाविद्यानां (काली-तारा-त्रिपुरसुन्दरी-भुवनेश्वरी-छिन्नमस्ता-त्रिपुरभैरवी-धूमावती-बगलामुखी-मातङ्गी-कमला-

त्मिकानां दशशक्तीनां) तन्त्राणि समुद्धृतानि । तथाच (दुर्गा-शिव-गणेश-सूर्य-विष्णूनाम्) पंचायतनदेवतानां तन्त्राणि समुद्धृतानि । तेषु च सर्वेषु तन्त्रेषु-तत्तद्देवतायाः ध्यानं-यन्त्रोद्धारः-मन्त्रोद्धारः-पूजाविधिः-स्तोत्रं-कवचं-हृदयम्-उपनिषत्-शतनाम-सहस्रनाम इत्येतानि दशदश अंगानि सन्ति । कुमारीतन्त्रं-बलिप्रदानं हवननिर्णयश्च सम्यगत्र निवेशितो वर्तते । एवं सर्वांगपरिपूरितोऽयं ग्रन्थः । पूर्वोक्तमहाराजैः सर्ववैदिकधर्मावलम्बिजनानां हितार्थाय समग्रतया संकलितः ।

अस्मिन्भूमण्डले संप्रति एतादृशपरहितकारिणो जना विरलाः संति । पश्यन्तु विद्वांसः ! अयं वैदिकधर्मश्च यत्रतत्र उत्तरोत्तरं ह्रस्यमान एव दृश्यते नतु क्वचित् वृद्धि गतः । अत्र हेतुं तु तावत्पश्यामो निश्चिनुयामश्च धर्मवृद्धिमूलं तावद्ब्राह्मणाः, तेच ब्राह्मणाः प्रायशोऽस्मिन्काले लोभग्रहग्रस्ता वेदेषु वैश्यवृत्तय एव केवलं दृश्यंते नतु परमार्थदृष्टयो बहवः तेषां च लोभिष्ठतया सनातनधर्मस्यापि यथावकाशं संकोचेन धर्मग्रंथानामपि यावत्प्रयोजनं संग्रहाकरणेन बहवश्च ग्रंथाः लेखनादिपरिपाटीविरहिता नष्टप्राया इव भवंति । तत्प्रजानां च निजपूर्वजसपादितानामेव ग्रंथानाम् अध्ययने कालो न लभ्यते किं पुनरन्यसंग्रहे । एवं परंपरया नष्टेषु ग्रंथसंग्रहेषु का कथा खलु प्राचीनधर्मनिर्णये ? इममेव वैदिकधर्मह्रासहेतुं पश्यामः । अथान्यच्चात्र ब्रूमहे—अस्मिञ्जगति सर्वजगन्निर्वाहाय वर्णाश्रमव्यवस्था कृतास्ति । तत्र च ब्राह्मण-क्षत्रिय-वैश्य-शूद्राः एते चत्वारो वर्णाः । ब्रह्मचर्य—गार्हस्थ्य—वानप्रस्थ-संन्यासाः एते चत्वार आश्रमाः कल्पिताः । तत्र ब्राह्मणादीनां वर्णानां ब्रह्मचर्याद्या आश्रमधर्माः करणीयतया सम्यगनुशिष्टाः श्रुतिस्मृत्यादीश्वराज्ञारूपधर्मशास्त्रेण । तादृशधर्मपालनम् ईश्वरानुज्ञा तन्मनुष्याणां सर्वकर्त्तव्यशिरोधार्यतयाऽत्यन्तादरणीयं खलु । उक्तं च पराशरस्मृतौ—

चतुर्णामपि वर्णानामाचारो धर्मपालनम् ।
आचारहीनदेहानां भवेद्धर्मः पराङ्मुखः ॥

तत्र चैवं प्रस्तूयते-संप्रति हि प्रायः ब्राह्मणानां अवश्यकर्त्तव्यानि अध्ययनम्, अध्यापनं, यजनं, याजनं, दानं, प्रतिग्रहं, एतानि षट्कर्माणि यथाशास्त्रं यथेश्वरानुज्ञानं भवंति । केषुचिन्मध्योत्तरगुर्जरप्रभृतिदेशेषु तु संध्यानामापि क्वचित्क्वचिन्न श्रूयते । का नाम

गायत्री ! । अस्माक प्रपितामहाः संध्यामकुर्वंस्ततो वयं ब्राह्मणा इति ब्रुवते । केवल चिह्नभूतेन यज्ञोपवीतेनैव षष्ठे कर्मणि प्रतिग्रहे अधिकारिणः परिदृश्यते । अहह कियानयं धर्मह्रासः । येषां गोत्रपुरुषाः वसिष्ठगौतमादयः महर्षयः परावरदृशः धर्मशास्त्राण्यकुर्वन ते सन्ध्यामपि न जानंति दूरे सकलस्वधर्मानुष्ठानकथा-कन्था । किमेतत्कलिकालकौतुकम् !

पूर्वोक्तमहाराजाना च एतद्ग्रन्थसंग्रहे तन्त्रपुस्तकावचयने च अनुभूतमेवासीत् । यत् एकमपि तन्त्रं समग्रतया कुतश्चन न लब्धम् । किंतु एकत एकमपरतोऽपरमिति हैमनीयपुष्पावचयनवत् संग्रहेऽतिप्रयासोऽभूत् । एवं हि भारतीयदशा संवृत्तास्ति । अस्तु !

महाराजानां श्रीराजदेवनन्दनसिंहानाम् एतद्ग्रन्थस्य संग्रहणे यः प्रयासः सच सकललोकानां हितकारी खलु । अतस्तेन प्रयासेन महाराजानाम् अस्मिन्नार्यमण्डले धवल यशश्चिरकालपर्यन्तं भविष्यति । अनेन प्रयासेन सुखं परमैश्वर्यं चाप्नुवन्तु महाराजा इत्याशास्महे । श्रीमन्महाराजैः अस्य ग्रन्थस्य प्रतितंत्रं पुनर्मुद्रणाद्यधिकारः उदारबुद्ध्याऽस्मभ्यं दत्तोऽस्ति । अतस्तेभ्यः श्रीमहाराजेभ्यः संतु सहस्रान्ता धन्यवादाः ।

अपर च ग्रंथं (शाक्तप्रमोदं) दृष्ट्वा सर्व्वेऽपि भारतीया जना एतदुक्तप्रकारेणेष्टदेवताराधनेन स्वेष्टफलावाप्तिपूर्वकं सकलैहिकामुष्मिकसुखमनुभविष्यंति ।

एतद्ग्रन्थस्य शोधकाश्च श्रीरघुराजदुबेजीसमभिधाः महाराजानां गुरुवंश्यास्तेषामपि अस्मिन्सत्कर्मण्यभिरुचिः सर्वतोऽभिनंदनीया ।

अत्र अक्षरयोजकयोजिताक्षराणां विपर्यासादिजनितानामशुद्धीनां मनुष्यनिष्ठनैसर्गिकभ्रमप्रमादयोर्दुःपरिहरत्वात्क्षन्तव्यः स्वल्पापराधः ।

विज्ञापयामश्च सर्वान् शाक्त-शैव-गाणपत्य-सौर-वैष्णवान् विद्वज्जनान् अस्य अमूल्यस्य ग्रंथरत्नस्य संग्रहेण कृतार्थयन्तु आत्मनो जन्म विधिवत् स्वेष्टदेवतासमाराधनेनेति ।

पुस्तक मिलनेका ठेकाना—

खेमराज श्रीकृष्णदास,

"श्रीवेंकटेश्वर" छापाखाना

बम्बई.

श्रीः

अथ शाक्तप्रमोदस्थविषयानुक्रमणिकाप्रारम्भः

इति शाक्तप्रमोदस्थविषयानुक्रमणिका समाप्ता ।

श्रीः

शिवहरराजधानीपतिश्रीराजादेवनन्दनसिंह-
बहादुरनराधिपसंगृहीतविरचित-
शाक्तप्रमोदान्तर्गतं
प्रथमं

कालीतन्त्रम्

उक्तराजगुरुवंश्यपण्डितश्रीरघुराजदुबेजीद्वारा
संशोधितम्

★

तदेतत्
श्रीकृष्णदासात्मज-खेमराजेन
स्वकीये "श्रीवेंकटेश्वर" यन्त्रालये
मुद्रयित्वा प्रकाशितम्

★

शकाब्दाः १९०३ संवत् २०३८

मुम्बई

श्रीगणेशाय नमः

अथ शाक्तप्रमोदः

नत्वा कालीङ्कृपार्द्राङ्कलिकलुषहराङ्कोमलाक्रान्तदेहाम् ।
कुर्व्वे शाक्तप्रमोदं सुकृतसुमतिदं शोभनं सज्जनानाम् ॥
शक्तीनां सत्सपर्य्यादिकमिह गदितं तत्समन्त्रन्दशानाम् ।
पञ्चानान्देवतानामपि तदखिलकङ्खण्डनन्दुर्म्मतीनाम् ॥ १ ॥

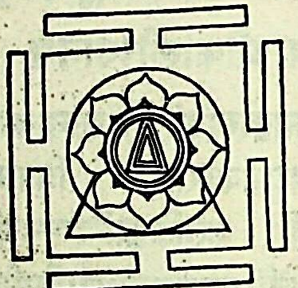
अथ श्रीकालीध्यानम्

शवारूढाम्महाभीमाङ्घोरदंष्ट्रां हसन्मुखीम् ।
चतुर्भुजाङ्खड्गमुण्डवराभयकरां शिवाम् ॥ १ ॥
मुण्डमालाधरान्देवीं ललज्जिह्वान्दिगम्बराम् ।
एवं सञ्चिन्तयेत्कालीं श्मशानालयवासिनीम् ॥ २ ॥

अथ यन्त्रोद्धारः

आदौ त्रिकोणमालिख्य त्रिकोणन्तद्बहिर्लिखेत् ।
ततो वै विलिखेन्मन्त्री त्रिकोणत्रयमुत्तमम् ॥ १ ॥
ततस्त्रिवृत्तमालिख्य लिखेदष्टदलं ततः ।
वृत्तं विलिख्य विधिवल्लिखेद्भूपुरमेककम् ॥ २ ॥

अथ मन्त्रोद्धारः

कालीबीजत्रयम्प्रोक्त्वा लज्जाबीजद्वयन्ततः ।
हूँकारौ द्वौ ततः पश्चाद्दक्षिणे कालिके ततः ॥ १ ॥
कालीबीजत्रयन्तस्माल्लज्जाबीजद्वयं पठेत् ।
द्वौ च स्वाहान्तहूङ्कारौ कालीमन्त्र उदाहृतः ॥ २ ॥

अथ मन्त्रः

क्रींक्रींक्रींह्रींह्रीं हूँहूँ दक्षिणे कालिके क्रीं ३ ह्रीं २ हूँ २ स्वाहा ॥

अथ श्रीदक्षिणकालीसपर्य्यापद्धतिः

प्रथमम्पञ्चवर्णरजश्चित्रं शुद्धं स्थानं गत्वा पूजावेद्या बहिः स्थित्वा गुरुम्प्रणम्य इष्टदेवताम्प्रणम्य दिक्पालांश्च प्रणम्य आचम्य ततः कुशहस्तो मौनी पापशमनार्थं श्लोकद्वयम्पठेत् । तद्यथा— "ॐ देवि त्वत्प्रकृतश्चित्तम्पापाक्रान्तमभून्मम ॥ तन्निस्सरन्तु चित्तान्मे पापं हूं फट् च ते नमः ॥ १ ॥ सूर्य्यस्सोमो यमःकालो

महाभूतानि पञ्च च ।। एते शुभाशुभस्येह कर्म्मणो नव साक्षिणः" इति पठित्वा सम्प्रार्थ्य गृहे प्रविशेत् । मौनी मूलेनाचम्य "ॐ वज्रोदकेहूंफट्स्वाहा" इतिजलङ्गृहीत्वा "हूंस्वाहा" इति करे आदाय "ॐ ह्रींविशुद्धसर्व्वपापानिशमयाशेषविकल्पमपनय हूँफट्-स्वाहा" इत्यनेन पादौ प्रक्षाल्य "ॐ ह्रींस्वाहा" इति पुनराचम्य "ऐंकालिकायैनमः, ऐंकपालिन्यैनमः, ऐंकुल्लायै नमः" इति त्रिराचम्य ततो मूलेन हस्तौ प्रक्षाल्य "ॐ कालिकायै नमः । ॐ कपालिन्यैनमः" इतिदक्षहस्ताङ्गुलीभिरोष्ठौ द्विरुन्मृज्य "ॐ कुल्लायैनमः" इति करं प्रक्षाल्य मूलेन सङ्कुचिताङ्गुलीभिर्म्मुख-तर्जन्यङ्गुष्ठाभ्यां नासिकां मूलेन अनामिकाङ्गुष्ठाभ्याङ्कर्णमङ्गुष्ठ-कनिष्ठाभ्यान्नाभिन्तलेनहृदयं सर्व्वाङ्गुलीभिर्मस्तकं भुजौ च स्पृशेत् । ततस्तिलकङ्कुलचन्दनादिना ललाटोदरहृत्कण्ठदक्षपार्श्वांसकण्ठपृष्ठ-ककुदि भुजद्वन्द्वे मूर्द्धनि द्वादशस्वपि स्थानेषु कुर्य्यात् ।। ततो "देव्यस्त्रँव्विलिखेद्भाले कालीबीजन्ततो हृदि ।। शक्तिम्मध्यगता-ङ्कृत्वाकूर्च्चंबीजन्न्यसेत्सुधीः" ततः सामान्यार्घ्यस्थापनङ्कुर्य्यात् ।। तद्यथा—स्ववामेत्रिकोणवृत्तभूपुरात्मकम्मण्डलँव्विलिख्य ततः "ॐ आधारशक्तिभ्यो नमः" इति पुष्पाक्षतादिभिरभ्यर्च्य "ॐ हः-द्वारार्घ्यसाधयामि" इत्युक्त्वा "फट्" इतिप्रक्षालितं शङ्खादिपात्र-न्त्रिपादिकोपरि निधाय "नमः" इति जलेनापूर्य्य "गङ्गेचयमुनेचैव गोदावरिसरस्वति ।। नर्म्मदे सिन्धुकावेरिजलेऽस्मिन्सन्निधिङ्कुरु" इतिमन्त्रेणाङ्कुशमुद्रयासूर्य्य मण्डलात्तीर्थन्तज्जले आवाह्य, गन्धादिक-म्प्रणवेननिक्षिप्य, धेनुमत्स्यमुद्रे दर्शयित्वा, प्रणवेनाष्टादश-कृत्वोवाभिमन्त्र्यफडिति मन्त्रेणद्वारमभिषेचयेत् "ॐ मणिधरिणि वज्रिणि शिखरिणि सर्व्वलोकवशङ्करि हूंफट्स्वाहा" इति शिखा-म्बध्नीयात् ।। ततो द्वारदेवताः पूजयेत् "गंगणेशायनमः, बंबटुकाय-नमः, क्षंक्षेत्रेशायनमः, यंयोगिनीभ्योनमः" इति ऊर्ध्वं वामेदक्षे

अधइतिचतुर्दिक्षु पूजयेत् "गंगङ्गायैनमः, यंयमुनायै नमः" इति शाखापार्श्वयोः "लंलक्ष्म्यैनमः, संसरस्वत्यैनमः" ।। इति ऊर्ध्वे अधश्चपूजयेत् ।। "ॐ ब्रह्माण्याद्यष्टमातृभ्योनमः" इतिदेहल्याम् गन्धपुष्पादिनाभ्यर्च्यततोदक्षिणाङ्गंसङ्कोचयन् दक्षचरणमग्रे निधाय वामशाखामस्पृशन् मण्डलाभ्यन्तरे गत्वा "ॐ रक्षरक्ष हूँफट्स्वाहा" इति जलेनाभिषिच्य "ॐ पवित्रवज्रभूमेहूँफट्स्वाहा" इत्यभिमन्त्र्य "ह्रींआधारशक्तिकमलासनायनमः" इत्यासनमभ्यर्च्यत्रिकोणँ विलिख्य "आसुरेखेवज्ररेखेहूँफट्स्वाहा" इति मण्डलँव्विलिख्य तत्र "ह्सौं" इतिप्रेतबीजँव्विलिख्य "ह्रीं आधारशक्तिकमलासनायनमः" इत्यासनमभ्यर्च्य ।। "ॐ अनन्तायनमः, विमलासनायनमः, पद्मासनायनमः" इति कुशानास्तीर्य्य व्याघ्राजिनकृष्णसारमृगाजिनङ्कम्बलासनँ वा प्रकल्पयेत् ।। तदभावेतुपञ्चविंशतिकुशनिर्म्मितविष्टरं शवरूपँ वा प्रकल्पयेत् ।। "ह्सौंमहाप्रेतपद्मासनायनमः" इत्यभ्यर्च्य तत्रासने आत्ममन्त्रेण उपविश्यवामोरूपरिदक्षिणपादङ्कृत्वाबद्धवीरासनः वामपादोपरि दक्षिणोरून्धृत्वाविपरीतँव्वा पूर्व्वाभिमुख उत्तराभिमुखोवाआसनन्धृत्वा मन्त्रम्पठेत् ।। आसनमन्त्रस्यमेरुपृष्ठऋषिः सुतलञ्छन्दः कूर्म्मोदेवता आसनपरिग्रहेविनियोगः "ॐ पृथ्वित्वयाधृतालोका देवित्वँव्विष्णुनाधृता ।। त्वञ्च धारयमान्नित्यम्पवित्रङ्कुरुचासनम्" इति "ॐ वास्तुपुरुषायनमः, ॐ ब्रह्मणेनमः" इतिनैर्ऋत्येसम्पूज्य "ॐ धर्म्मायनमः, ॐ ज्ञानायनमः, ॐ वैराग्याय नमः, ॐ ऐश्वर्य्यायनमः" इतिदिक्षुसम्पूज्य "ॐ अधर्म्मायनमः, ॐ अवैराग्यायनमः, ॐअनैश्वर्य्यायनमः" इतिविदिक्षुसम्पूजयेत् ।। "ॐहूँफट्स्वाहा" इति मन्त्रेण "ॐ ह्रींस्वाहा" इतिमन्त्रेण वा कायवाक्चित्तशोधनङ्कृत्वा "रक्षरक्षहूँफट्स्वाहा" इत्यात्मानमभिरक्षयेत् "ॐ शताभिषेके शताभिषेकेपदे हूँफट्स्वाहा, ॐ पुष्पकेतु-

राजार्हत् पुष्पे पुष्पे महापुष्पे सुपुष्पे पुष्पसम्भवे। पुष्पचयावकीर्णों-हूँ फट्स्वाहा" इतिपुष्पमभिमन्त्रयेत्। अन्यानि पूजावस्तूनिसर्व्वाणि सामान्यार्घ्योदकेनाभिषिच्यधेनुमुद्रामत्स्यमुद्रे दर्शयित्वा पुष्पाणि शुद्धानि विभावयेत् ॥ वमितिजलधाराम्प्रक्षिप्य, वह्निबीजेनवह्नि-प्राकारं विचिन्त्य "हूँफट्" इतिमन्त्रेण चतुर्द्दिक्षुक्रोधदृष्ट्यानिरीक्ष्य सर्व्वान् विघ्नानुत्सारयेत्। तद्यथा—"सर्व्वविघ्नानुत्सारयहूँफट्-स्वाहा" इतिमन्त्रेण ऊर्ध्वमवलोक्य दिव्याँश्चतुर्द्दिक्षुजलक्षेपेणान्त-रिक्षगान् वामपार्ष्णिघातत्रयेण भौमान् विघ्नानुत्सार्य्य लाजचन्दन-सिद्धार्थतिलदधिदूर्व्वाक्षतानामन्यतममादाय "ॐ अपसर्प्पन्तु ते भूता ये भूता भूमिसंस्थिताः ॥ ये चात्रविघ्नकर्त्तारस्ते नश्यन्तु शिवाज्ञया" इतिपठँश्चतुर्द्दिक्षु क्षिपेत्। ततो वामे "ॐ गुरुभ्यो नमः, ॐ परमगुरुभ्योनमः, ॐ परात्परगुरुभ्योनमः, ॐपरमेष्ठि-गुरुभ्योनमः, दक्षिणे "ॐ गणेशायनमः" पुरतः "ॐ दक्षिण-कालिकायैनमः" इतिप्रणमेत् ॥ ततः करशुद्धिङ्कुर्यात् ॥ तद्यथा—"हूँ" इतिमन्त्रेणचन्दनाक्तानि कुसुमान्यङ्गुल्यग्रेणादाय "हौं" इतिमन्त्रेणं कराभ्याम्मर्द्दयित्वा "क्रीं" इति बीजेन दक्षहस्तेन सम्मृज्य "ॐ तत्सत्" इतिमन्त्रेणवामहस्तेनाघ्राय "हौं" इति मन्त्रेण ऐशान्यान्दिशिपुष्पम्परित्यजेत् "ॐ तेसर्व्वेविलयँय्यान्तु येमांहिंसन्तिहिंसकाः ॥ मृत्युरोगभयक्रोधाः पतन्तुरिपुमस्तके" इतिमन्त्रेणवापरित्यजेत्। परित्यागश्चनाराचमुद्रया ॥

अथ भूतशुद्धिः

शिरसि भैरवायऋषयेनमः। मुखे उष्णिक्छन्दसेनमः। हृदये ॐ दक्षिणकालिकायैनमः। गुह्ये क्रींबीजायनमः। पादयोः हूँ शक्तयेनमः। सर्व्वाङ्गे क्रींकीलकायनमः ॥

अथ षडङ्गन्यासः

'क्रांहृदयायनमः' अङ्गुलीभिस्तर्ज्जनीमध्यमानामभिः प्रसारिताभिर्हृदयंस्पृशेत् ॥ 'क्रींशिरसेस्वाहा' इतितर्ज्जनीमध्यमाभ्यां शिरसिस्पृशेत् ॥ 'क्रूंशिखायैवषट्' इतिबद्धमुष्टिना अङ्गुष्ठेनशिखां स्पृशेत् ॥ 'क्रैंकवचायहुम्' इतिमन्त्रेणव्यस्तहस्ताभ्यां सर्व्वाङ्गे ॥ 'क्रौंनेत्रत्रयायवौषट्' इतितर्ज्जन्याअनामया नेत्रे, मध्यमयाभ्रूमध्यमेवन्नेत्रत्रयंस्पृशेत् ॥ 'क्रः अस्त्रायफट्' इति छोटिकयादिग्बन्धनं कुर्य्यात् ॥ एवङ्करन्यासः—'क्रांअङ्गुष्ठाभ्यान्नमः, क्रींतर्ज्जनीभ्यां स्वाहा, क्रूंमध्यमाभ्यांव्वषट्, क्रैंअनामिकाभ्यां हूम्, क्रौंकनिष्ठाभ्यां वौषट्, क्रःकरतलकरपृष्ठाभ्यांफट्, एवङ्करन्यासँव्विधाय दशधा-सप्तधापञ्चधा वा मूलेन व्यापकन्यासङ्कुर्य्यात् । ततःपूर्वोक्तक्रमेणप्राणायामत्रयँव्विदध्यात् ॥ तद्यथा—दक्षिणहस्ताङ्गुष्ठेनदक्षनासापुटन्निरुध्यवामनासापुटेन मूलं षोडशवारञ्जपन् शनैःशनैःप्राणाख्यवायुमाकृष्यशिरसिसहस्रारेधारयेदिति पूरकः । दक्षहस्तानामिकातर्ज्जन्यङ्गुष्ठैः नासापुटद्वयन्निरुध्य मूलञ्चतुःषष्टिवारञ्जपन् कुम्भयेत् । पुनर्दक्षनासापुटमङ्गुष्ठन्निरोधनन्त्यक्त्वामूलन्द्वात्रिंशद्वारञ्जपञ्छनैः शनैस्तद्वायुं रेचयेत् इति प्राणायामत्रयम् ॥ यदिसँव्विच्छोधनमिच्छेत्तदात्रैवकर्तव्यम् । तद्विधिस्तु "ॐ सिद्धाद्यांशिवगेहिनीङ्करलसत्पाशाङ्कुशाम्भैरवीम्भक्ताभीष्टवरप्रदांसुकुशलां संसारबन्धच्छिदाम् ॥ पीयूषाम्बुधिमन्थनोद्भवरसांसँव्विद्विलासां पराँ व्वीराराधितपादुकां सुविजयान्ध्यायेज्जगन्मोहिनीम्" इति ध्यात्वा "ॐ सँविदेब्रह्मसम्भूतेब्रह्मपुत्रिसदानघे । भरवानन्दतृप्त्यर्थं पवित्रामवसर्व्वदा ॥" ॐब्राह्मण्यैनमः स्वाहा "ॐसिद्धमूलक्रिये देवि हीनबोधप्रबोधिनि ॥ राजप्रजावशङ्करिशत्रुकण्ठनिषूदिनि ।"

ऐंक्षत्रियायैनमः स्वाहा ॥ "ॐ अज्ञानेन्धनदीप्ताग्निज्वालाग्नि-ज्ञानरूपिणि ॥ आनन्दस्यागमप्रीतिं सम्यग्ज्ञानम्प्रयच्छमे ॥" ह्रींवैश्यायैनमः स्वाहा ॥ "ॐ नमस्यामिनमस्यामियोगमार्ग्ग-प्रदर्शिनि । त्रैलोक्यविजये मातः समाधिफलदाभव" क्लींशूद्रायै नमः स्वाहा इत्येतैर्मन्त्रैस्संशोध्य ततः 'ॐ अमृते अमृतोद्भवे अमृत-वर्षिणि अमृतमाकर्षय आकर्षय सिद्धिन्देहिसर्व्वम्मेवशमानयस्वाहा' इति मन्त्रेणाभिमन्त्रयेत् ॥ ततः 'ॐह्रींह्रींलूंअःअंडंएंमहाघोरेशाय नमः' इत्यघोरमन्त्रेणचाभिमन्त्र्यमूलमन्त्रं सप्तवारञ्जप्त्वाश्रीष्टदेवी-मावाह्यधेनुमुद्रांय्योनिमुद्राञ्च प्रदर्श्य छोटिकाभिर्दिग्बन्धनन्तालत्रय ञ्च कृत्वा तत्र श्रीष्टदेवीम्मानसोपचारैः सम्पूज्य 'ऐँ गुरुपादुकाभ्यो नमः' इतिमन्त्रेणब्रह्मरन्ध्रे श्रीगुरुन्त्रिधातर्प्पयेत् मूलेनहृत्कमलेश्रीष्ट-देवताम्पञ्चधातर्प्पयेत् । ततः स्वीकारः 'ऐँ आत्मतत्त्वेनआत्मतत्त्वं शोधयामिस्वाहा, ऐंविद्यातत्त्वेनविद्यातत्त्वंशोधयामिस्वाहा, ऐंशिव-तत्त्वेनशिवतत्त्वंशोधयामिस्वाहा' मूलमुच्चार्य्य 'सर्व्वतत्त्वेनसर्व्व-तत्त्वंशोधयामिस्वाहा' 'ऐंवदवदवाग्वादिनिममजिह्वाग्रेस्थिरा भवसर्व्वसत्त्ववशङ्करि स्वाहा' इतिमुखेनजाठराग्नौजुहुयात्मूलमन्त्रेण सर्व्वम्पिबेत् ।ततः स्तुवीत "सँव्विद्देविगरीयसीगुणमयीत्रैगुण्यविध्वं-सिनीमायामोहमदान्धकारशमनीतापत्रयोन्मूलिनी ॥ वाग्देवीवदना-म्बुजैकरसिकासम्बोधिनीदीपिकाब्रह्मज्ञानविवेकसिद्धविजयीविज्ञान -मूर्त्यैनमः ॥ १ ॥ सँव्विदासवयोर्म्मध्ये सँव्विदेवगरीयसी ॥ भय-नाशाय निर्ग्गन्धाविख्यातामोदकारिणी ॥२॥" इतिस्तुत्वाश्रीगुरुं श्रीष्टदेवताञ्चप्रणम्यऋष्यादिन्यासं, षडङ्गन्यासं, करन्यासञ्चकुर्यात् । तद्यथा—शिरसिभैरवायऋषयेनमः, मुखेउष्णिक्छन्दसेनमः, हृदये ॐ दक्षिणाकालिकायैनमः, गुह्येक्रींबीजायनमः, पादयोः हूँशक्तये नमः, सर्व्वाङ्गे क्रींकीलकायनमः ॥ अथ षडङ्गन्यासः ॥ क्रांहृदयाय

नमः, क्रींशिरसेस्वाहा, क्रूंशिखायैवषट्, क्रैंकवचायहुम्, क्रौंनेत्र-त्रयायवौषट्, क्रःअस्त्रायफट् ॥ एवंकरन्यासः ॥ क्रांअङ्गुष्ठाभ्यांनमः, क्रींतर्ज्जनीभ्यांस्वाहा, क्रूंमध्यमाभ्यांवषट्, क्रैंअनामिकाभ्यांहुम्, क्रौंकनिष्ठाभ्यांवौषट्, क्रःकरतलकरपृष्ठाभ्यांफट् ॥ एवं करन्यासँ विधायभूतशुद्धिङ्कुर्य्यात् ॥ अङ्केकरावुत्तानीकृत्यनिश्चलचित्तः 'सोहम्' इतिमन्त्रेणप्रबोधिताङ्कुण्डलिनीम्मूलाधारात् सुषुम्ना-वर्त्मना स्वाधिष्ठाने मणिपूरेऽनाहतेक्रमेणानीय तत्र स्थितञ्जीव-म्प्रदीपकलिकाकारँव्विचिन्त्यतन्मुखे निक्षिप्यततोविशुद्धाख्याज्ञाचक्रे आनीयततःशिरोऽवस्थिताधोमुखसहस्रारचक्रेहिमनिभसर्व्ववर्णविभू-षिताकखादित्रिरेखासुआलक्षत्रयविभूषितसहस्रदलयुक्तम्पद्मम् । तत्र गुरुं तस्मिन्समानीय तत्कर्णिकास्थपरशिवे 'हंसः' इति मन्त्रेण सँय्योजयेत् ॥ अथ पादतो जानुपर्यन्तश्चतुष्कोणं सुवर्णाभं 'लम्' इति बीजेन युक्तं सवज्रकम्पृथ्वीमण्डलन्तत्रगमनसहित-म्पादेन्द्रियङ्गन्धसहितङ्घ्राणेन्द्रियन्निवृत्तिकलायुक्तम्ब्रह्माणं, समान-वायुञ्च विभावयेत् । ततो जानुतो नाभिपर्य्यन्तमर्द्धचन्द्राकारं श्वेताभं 'वम्' इति बीजेन युक्तम्पद्मद्वयलाञ्छितञ्जलमण्डल-न्तत्र च ग्रहणक्रियासहितम्पाणीन्द्रियंरसेनसहजिह्वेन्द्रियम्प्रतिष्ठा-कलासहितं श्रीविष्णुमुदानवायुञ्चविभावयेत् ॥ ततो नाभितोहृदय-पर्य्यन्तन्त्रिकोणं रक्तं 'रम्' इति बीजेन युक्तंस्वस्तिकान्वितन्तेजो-मण्डलन्तत्र च विसर्ग्गक्रियासहितम्पाय्विन्द्रियंरूपेणचक्षुरिन्द्रियँ व्विद्याकलासहितं शिवँव्व्यानवायुञ्चविभावयेत् ॥२॥ ततो हृदयाद् भ्रूमध्यपर्य्यन्तँ व्वर्तुलं धूम्रवर्णं 'यम्' इति बीजेनयुक्तं षड्-बिन्दुलाञ्छितंव्वायुमण्डलन्तत्रानन्दक्रियासहितोपस्थेन्द्रियं स्पर्श-सहितन्त्वगिन्द्रियम् ॥ शान्तिकलासहितमीशानमपानवायुञ्च विभावयेत् ॥ ततोभ्रूमध्याद्ब्रह्मरन्ध्रपर्यन्तँव्वर्तुलं स्वच्छं 'हम्' इति

वीजेनयुक्तन्नभोमण्डलन्तत्र वचनक्रियासहितँव्वागिन्द्रियंशब्दसहितं श्रोत्रेन्द्रियं, शान्त्यतीताख्यकलासहितं सदाशिवम्प्राणवायुञ्च ध्यायेत् ॥ ततः सहस्रारे शून्ये सर्व्वचैतन्यमये परब्रह्म ध्यायेत् ॥ ततः सपरिकरम्पृथ्वीमण्डलञ्जलमण्डले, तच्च वह्निमण्डले, तच्च वायुमण्डले, तच्चाकाशमण्डले, तच्चाहङ्कारे, तम्महत्तत्त्वे, तच्च प्रकृतौ,ताञ्च ब्रह्मणि लीनाँव्विभावयेत् ॥ ततः सर्वंशून्यँव्विचिन्तयेत्॥ ततोदक्षिणकुक्षौकृष्णवर्णमङ्गुष्ठप्रमाणम्ब्रह्महत्याशिरस्कंस्वर्णस्तेयभुजं सुरापानहृदयङ्गुरुतल्पकटीयुतन्तत्संसर्ग्गपदद्वन्द्वमुपपातकरोमकञ्चम्म-धरमधोमुखम्पापपुरुषँव्विचिन्त्यतत्सहितं शरीरम्पूरकविधिनादश-कृत्वोजप्तेन 'यम्' इति बीजेन नभोध्यातेनसंशोष्यकुम्भकविधिना चतुःषष्टिकृत्वोजप्तेन 'रम्' इति बीजेनवह्निमण्डले मेढ्रमूलेवाध्यातेन, रक्तवर्णम्मायाब्जाभौ ध्यात्वातदुद्भूताग्निनासन्दह्यरेचकविधिना द्वात्रिंशत्कृत्वोजप्तेन 'यम्' इतिबीजेन पापपुरुषोद्भवम्भस्मकालीबीजं हृदि पीताभन्ध्यात्वा तदुद्भूतेन वायुनाप्रोत्सारयेत् ॥ ततः पूरक-विधिनाषोडशकृत्वोजप्तेन 'वम्' इतिवरुणबीजेन हृदिस्थेनघण्टिकाया-न्ध्यातेनवातद्भस्मललाटेतुषाराभङ्कूर्च्चबीजन्ध्यात्वा तदुद्भूतेना-मृतेनाप्लाव्यकुम्भकविधिना चतुःषष्टिजप्तेन 'लम्' इतिबीजेनपृथ्वी-मण्डलेध्यातेनतद्भस्मघनीकृत्य रेचकविधिना द्वात्रिंशत्कृत्वोजप्तेन 'हम्' इति बीजेन नभोमण्डले स्थितेनाङ्गानि रेचयित्वा पापपुण्य-निर्म्मुक्तंशरीरंशाम्भवन्ध्यात्वाचिन्मयाद्भूतानि उत्पादयेत् । तद्यथा—'सोहं, हंसः' इतिवामन्त्रेणप्रकृतिश्चिन्मयादुत्पाद्य प्रकृतेर्म्महत्तत्त्वम्मह-त्त्वादहङ्कारमहङ्काराञ्नभो, नभसो वायुं, वायोरग्निं, वह्नेरपस्ततः पृथ्वीमुत्पादयेत् । तेनैव मन्त्रेण कुण्डलिनीञ्चैतन्यमयीञ्चन्द्रमण्डला-न्तर्ग्गताम्मृतम्पाययित्वा षट्सु चक्रेषु क्रमशः स्वचरणयुगलान्तर्ग्गता-मृतवृष्ट्या सिञ्चन्तीन्तेष्वानीय जीवन्तया वियोज्य हृदये संस्थाप्य

ताम्मूलाधारे स्वयम्भूलिङ्गे स्थापयेत् इत्यात्मानन्देवतामयन्ध्यायेत्॥ इतिभूतशुद्धिः॥ ततः प्राणमन्त्रेणजीवस्थापनङ्कुर्य्यात्॥ तत्र क्रमः- ॐ अस्यप्राणस्थापनमन्त्रस्य ब्रह्मविष्णुमहेश्वराऋषयः ऋग्यजुस्सामानिछन्दांसि चैतन्यरूपाप्राणशक्तिर्देवता प्राणस्थापनेविनियोगः॥ शिरसि ब्रह्मविष्णुमहेश्वरेभ्यः ऋषिभ्योनमः, मुखे ऋग्यजुस्सामभ्यश्छन्दोभ्योनमः, हृदयेप्राणशक्त्यैदेवतायैनमः, गुह्येआंबीजायनमः, पादयोः ह्रींशक्तयेनमः, सर्व्वाङ्गे क्रौंकीलकायनमः, इतिविन्यस्य षडङ्गानि विन्यसेत्। ङंकंखंगंघंआकाशवायुवह्निजलपृथिव्यात्मने हृदयाय नमः। ञंचंछंजंझंशब्दस्पर्शरूपरसगन्धात्मनेशिरसेस्वाहा। णंटंठंडंढंश्रोत्रत्वक्चक्षुर्जिह्वाघ्राणात्मनेशिखायैवषट्। नंतंथंदंधंवाक्पाणिपादपायूपस्थात्मनेकवचायहुँ॥ मंपंफंबंभंवक्तव्यादानगमनविसर्ग्गानन्दात्मने नेत्रत्रयायवौषट्। शंयंरंवंलंहंषंक्षंसंलंमनोबुद्ध्यहङ्कारचित्तात्मने अस्त्रायफट्॥ एवङ्करन्यासः सोऽपि यथा। नाभेरारभ्य पादान्तम् आमिति न्यसेत्, ङंकंखंघंगं आकाशवायुवह्निजलपृथिव्यात्मने अङ्गुष्ठाभ्यान्नमः, ञंचंछंझंजंशब्दस्पर्शरूपरसगन्धात्मनेतर्ज्जनीभ्यांस्वाहा, णंटंठंढंडंश्रोत्रत्वक्चक्षुर्जिह्वाघ्राणात्मने मध्यमाभ्यांव्वौषट्, नंतंथंधंदंवाक्पाणिपादपायूपस्थात्मने अनामिकाभ्यांहूम्, मंपंफंभंबंवक्तव्यादानगमनविसर्ग्गानन्दात्मने कनिष्ठिकाभ्यांवौषट्, शंयंरंवंलंहंषंक्षंसंलंमनोबुद्ध्यहङ्कारचित्तात्मने करतलकरपृष्ठाभ्याम्फट्। ततो नाभितोहृदयपर्य्यन्तं ह्रीमितिहृदयान्मस्तकान्तङ्क्रौमितिविन्यसेत्, यन्त्वगात्मनेनम इतिहृदि, रंअसृगात्मनेनम इतिदक्षिणांसे, लंमांसात्मनेनम इतिककुदि, वंमेद-आत्मनेनम इतिवामस्कन्धे, शंअस्थ्यात्मनेनम इतिहृदयाद्दक्षिणभुजाग्रान्तं, षंमज्जात्मनेनम इतिहृदयाद्वामभुजाग्रान्तं, संशुक्रात्मनेनम इतिहृदयाद्दक्षिणपादाग्रान्तं, हौं ओजआत्मनेनम इतिहृदयाद्वामपादाग्रान्तं, हंप्राणात्मनेनम इतिहृदयान्नाभ्यन्तं, संजीवात्मने

नम इति हृदयान्मस्तकान्तं प्राणमन्त्रेण सप्तधापञ्चधावाव्यापकन्यासङ्कुर्य्यात् ।। ततो ध्यायेत् ।। यथा—"रक्ताब्धिपोतारुणपद्मसंस्थांपाशाङ्कुशेष्वासशरासिबाणान् ।। शूलङ्कपालन्दधतीङ्कराब्जैरक्तान्त्रिनेत्राम्प्रणमामि देवीम्" ततोवक्ष्यमाणलेलिहानमुद्रयाहृदयं स्पृशन्नेकादशवारंप्राणमन्त्रञ्जपेत् ।। मन्त्रश्च-आंह्रींक्रोंयंरंलंवंशंषंसंहोंओंक्षंसंहंसः ह्रींओंहंसः श्रीदक्षिणकालिकायाः (मम) प्राणा इहप्राणाः,आंह्रींक्रोंयंरंलंवंशंषंसंहोंओंक्षंशंसंहंसः ह्रींओंहंसः श्रीदक्षिणकालिकाया जीव इह स्थितः, आंह्रींक्रोंयंरंलंवंशंषंसंहोंओंक्षंसंहंसः श्रीदक्षिणकालिकायाः सर्व्वेन्द्रियाणि इहस्थितानि, आंह्रींक्रोंयंरंलंवंशंषंसंहोंओंक्षंसंहंसः ह्रींओंहंसः श्रीदक्षिणकालिकाया वाङ्मनस्त्वक्चक्षुःश्रोत्रघ्राणप्राणा इहागत्यसुखञ्चिरन्तिष्ठन्तुस्वाहा, ओंक्षंसंहंसः ह्रींओंआंह्रींक्रोंश्रीदक्षिणकालिकायाः प्राणाइहप्राणाः, आंह्रींक्रोंश्रीदक्षिणकालिकाया जीव इह स्थितः, आंह्रींक्रोंश्रीदक्षिणकालिकायाः सर्व्वेन्द्रियाणि,आंह्रींक्रोंश्रीदक्षिणकालिकायाः वाङ्मनस्त्वक्चक्षुःश्रोत्रघ्राणप्राणा इहागत्यसुखञ्चिरन्तिष्ठन्तु स्वाहा ।।

ततोदेवतारूपमात्मानन्ध्यात्वाप्राणायामऋष्यादिन्यासषडङ्गन्यास - करन्यासान् विधाय मातृकान्यासमाचरेत् ।। तत्र ॐअस्य मातृकामन्त्रस्यब्रह्माऋषिर्गायत्रीछन्दो, मातृकासरस्वतीदेवता, हलोबीजानि, स्वराःशक्तयस्तदुभयङ्कीलकम् अभीष्टसिद्धयर्थेन्यासेविनियोगः । प्राणायामो यथा—इडयाअइउऋऌएऐओऔएभिःस्वरैः पूरयेत्, कुचुटुतुपुइति वर्णपञ्चकेन कुम्भयेत् । यरलवशषसहएभिरष्टभिर्व्वर्णैरेचयेत् ।। ऋष्यादिन्यासो यथा—शिरसिब्रह्मणेऋषयेनमः, मुखेगायत्रीछन्दसे नमः, हृदि मातृकासरस्वत्यैनमः, लिङ्गेहल्भ्यो बीजेभ्योनमः, पादयोः स्वरेभ्यः शक्तिभ्योनमः, सर्वाङ्गेतदुभयकीलकायनमः ।। अथषडङ्गन्यासो यथा ।। अंकंखंगंघंङं आँहृदयायनमः, इंचंछंजंझंञंईंशिरसे

स्वाहा, उंटंठंडंढंणं ऊंशिखायैवषट्, एंतंथंदंधंनं ऐंकवचाय हुम्, ओंपंफंबंभंमंऔंनेत्रत्रयायवौषट्, अंयंरंलंवंशंषंसंहंलंक्षं अः अस्त्राय फट् ।। एवङ्करन्यासो यथा ।। अंकंखंगंघंङं आँअङ्गुष्ठाभ्यान्नमः, इंचंछंजंझंञंईंतर्ज्जनीभ्यांस्वाहा, उंटंठंडंढंणंऊंमध्यमाभ्यांवषट्, एंतं-थंदंधंनंऐं अनामिकाभ्यांहुम्, ओंपंफंबंभंमं औंकनिष्ठिकाभ्यांवौषट्, अंयंरंलंवंशंषंसंहंलंक्षंअः करतलकरपृष्ठाभ्यांफट् ।। अथ ध्यानम्—
"पञ्चाशल्लिपिभिर्व्विभक्तसुखदोःपन्मध्यवक्षःस्थलान्भास्वन्मौलिनि-बद्धचन्द्रशकलामापीनतुङ्गस्तनीम् । मुद्रामक्षगुणं सुधाढ्यकलशं व्या-ख्याश्चहस्ताम्बुजैर्बिभ्राणाँव्विशदप्रभान्त्रिनयनाँव्वाग्देवतामाश्रये ।"

अथान्तर्म्मातृकान्यासः ।। अंइंउंऋंऌं एंऐंओंऔं नमइति धूम्राभेषोडशदलेकण्ठेन्यसेत्, कंखंगंघंङंचंछंजंझंञंटंठंनमइतिद्वादश-दलेप्रवालनिभेहृदये, डंढंणंतंथंदंधंनंपंफंनम इतिनीलजीमूतसन्निभे दशदलेनाभेरुपरिमणिपूरे, बंभंमंयंरंलंनमइतिविद्युन्निभेषड्दले नाभेरधः स्वाधिष्ठाने, वंशंषंसंनमइतिसुवर्णाभे चतुर्द्दलेमूलाधारे, हंक्षंनमइतिद्विदलेचन्द्राभे भ्रूमध्ये आज्ञाचक्रे न्यसेत् । "सहस्रारे-हिमनिभे सर्व्ववर्णविभूषिते ।। अकखादित्रिरेखासु आलक्षत्रय-भूषिते ।।" परबिन्दुभ्योनमइतिन्यसेत् । मूलादिब्रह्मरन्ध्रान्तान्बिन्दुश्चि-दात्मकन्ध्यात्वातत्स्रुतसुधासारैर्म्मातृकान्तर्प्पयेत् । ललाटे अंनमः, मुखवृत्ते आंनमः, दक्षनेत्रे इंनमः, वामनेत्रे ईंनमः, दक्षकर्णे उंनमः, वामकर्णे ऊंनमः, दक्षनासायां ऋंनमः, वामनासायाम् ॠंनमः, दक्षगण्डे ऌंनमः, वामगण्डे ॡंनमः, ऊर्ध्वोष्ठे एंनमः, अधरोष्ठे ऐंनमः, ऊर्ध्वदन्तपङ्क्तौ ओंनमः, अधोदन्तपंक्तौ औंनमः, शिरसि अंनमः, मुखे अःनमः । वीरचूडामणौ तु—जिह्वाग्रे अंनमः, कण्ठदेशे अःनमः, दक्षिणबाहुमूले कंनमः, कूर्प्परे खंनमः, मणि-बन्धे गंनमः, अङ्गुलीमूले घंनमः, अङ्गुल्यग्रे ङंनमः, वामबाहुमूले

चंनमः, कूर्परे छंनमः, मणिबन्धे जंनमः, अङ्गुलीमूले झंनमः, अङ्गुल्यग्रे ञंनमः, दक्षिणोरुमूले टंनमः, जानुनि ठंनमः, गुल्फे डंनमः, अङ्गुलीमूले ढंनमः, अङ्गुल्यग्रे णंनमः, वामोरुमूले तं नमः, जानुनि थंनमः, गुल्फे दंनमः, अङ्गुलीमूले धंनमः, अङ्गुल्यग्रे नंनमः, दक्षपार्श्वे पंनमः, वामपार्श्वे फंनमः, पृष्ठे बंनमः, नाभौ भंनमः, उदरे मंनमः, हृदये यंत्वगात्मने नमः, दक्षांसेरंअसृगात्मनेनमः, ककुदि लंमांसात्मनेनमः, वामांसे वंमेदआत्मनेनमः, हृदयाद्दक्षभुजाग्रान्तं शंअस्थ्यात्मने नमः, हृदयाद्वामभुजाग्रान्तं षंमज्जात्मनेनमः, हृदयाद्दक्षपादाग्रान्तंशुक्रात्मनेनमः, हृदादिवामपादाग्रान्तंहंआत्मनेनमः, हृदयान्मस्तकान्तंलंपरमात्मने नमः, इति बहिर्मातृकान्यासः ॥

अथ सृष्टिक्रमः। तत्रतुविसर्ग्गान्वितः प्रणवपुटितोवामायालक्ष्मीबीजपूर्व्वोवावाग्भवाद्योवान्यस्तव्यः। तत्र वाग्भवाद्यो यथा-जिह्वाग्रेऐंअंनमः, कण्ठदेशतः ऐंअः नमः, दक्षिणबाहुमूलेऐंकंनमः, कूर्प्परेऐंखं नमः, मणिबन्धे ऐंगंनमः, अङ्गुलीमूले ऐंघंनमः, अङ्गुल्यग्रेऐंङंनमः, वामबाहुमूलेऐंचंनमः, कूर्प्परेऐंछंनमः, मणिबन्धेऐंजंनमः, अङ्गुलीमूलेऐंझंनमः, अङ्गुल्यग्रे ऐंञंनमः, दक्षिणोरुमूले ऐंटंनमः, जानुनि ऐंठंनमः, गुल्फेऐंडंनमः, अङ्गुलीमूले ऐंढंनमः, अङ्गुल्यग्रेऐंणंनमः, वामोरुमूले ऐंतंनमः, जानुनि ऐंथंनमः, गुल्फे ऐंदंनमः, अङ्गुलीमूलेऐंधंनमः, अङ्गुल्यग्रेऐंनंनमः,दक्षपार्श्वे ऐंपंनमः, वामपार्श्वेऐं फंनमः, पृष्ठे ऐंबंनमः, नाभौ ऐंभंनमः, उदरेऐंमंनमः, हृदयेऐंयं त्वगात्मने नमः, दक्षांसे ऐंरंअसृगात्मनेनमः, ककुदिऐंलंमांसात्मने नमः, वामांसे ऐंवंमेद आत्मने नमः, हृदयाद्दक्षभुजाग्रान्तम् ऐंशं अस्थ्यात्मनेनमः, हृदयाद्वामभुजाग्रान्तम् ऐंषंमज्जात्मनेनमः, हृदयाद्दक्षपादाग्रान्तम् ऐंसंशुक्रात्मनेनमः, हृदादिवामपादाग्रान्तम् ऐंहं आत्मनेनमः, हृदयान्मस्तकान्तम् ऐंलंपरमात्मनेनमः ॥

अथ स्थितिक्रमः

तत्र प्रथमन्ध्यानँ यथा–"सिन्दूरकान्तिमसिताभरणान्त्रिनेत्राँ विद्याक्षसूत्रमृगपोतवरान्दधानाम्॥ पार्श्वस्थिताम्भगवतीमपिकाश्च-नाङ्गीन्ध्यायेत्कराब्जधृतपुस्तकवर्णमालाम् ॥" एवं ध्यात्वा न्यसेत् । तद्यथा–ललाटे टंठंडंनमः, मुखवृत्ते टंठंडंनमः, दक्षनेत्रे टंठंडंनमः, वामनेत्रे टंठंडंनमः, दक्षकर्णे टंठंडंनमः, वामकर्णे टंठंडंनमः, दक्ष-नासायाम् टंठंडंनमः, वामनासायाम् टंठंडंनमः, दक्षगण्डे टंठंडं-नमः, वामगण्डे टंठंडंनमः, ऊर्द्ध्वौष्ठे टंठंडंनमः, अधरोष्ठे टंठंडं-नमः, ऊर्ध्वदन्तपङ्क्तौ टंठंडंनमः, अधोदन्तपङ्क्तौ टंठंडंनमः, शिरसि टंठंडंनमः, मुखे टंठंडंनमः, जिह्वाग्रे टंठंडंनमः, कण्ठदेशे टंठंडंनमः, दक्षिणबाहुमूले टंठंडंनमः, कूर्प्परे टंठंडंनमः, मणिबन्धे टंठंडंनमः, अङ्गुलीमूले टंठंडंनमः, अङ्गुल्यग्रे टंठंडंनमः, वामबाहु-मूले टंठंडंनमः, कूर्प्परे टंठंडंनमः, मणिबन्धे टंठंडंनमः, अङ्गुली-मूले टंठंडंनमः, दक्षिणोरुमूले टंठंडंनमः, जानुनि टंठंडंनमः, गुल्फे टंठंडंनमः, अङ्गुलीमूले टंठंडंनमः, अङ्गुल्यग्रे टंठंडंनमः, वामोरुमूले टंठंडंनमः, जानुनि टंठंडंनमः, गुल्फे टंठंडंनमः, अङ्गुलीमूले टंठंडंनमः, अङ्गुल्यग्रे टंठंडंनमः, दक्षपार्श्वे टंठंडंनमः, वामपार्श्वे टंठंडंनमः, पृष्ठे टंठंडंनमः, उदरे टंठंडंनमः, हृदये टंठंडंनमः, दक्षांसे टंठंडंनमः, ककुदि टंठंडंनमः, वामांसे टंठंडं-नमः, हृदयाद्दक्षभुजाग्रान्तम् टंठंडंनमः, हृदयाद्वामभुजाग्रान्तम् टंठंडंनमः, हृदयाद्दक्षपादाग्रान्तम् टंठंडंनमः, हृदयाद्वामपादा-ग्रान्तम् टंठंडंनमः, हृदयान्मस्तकान्तम् टंठंडंनमः ।

इति स्थितिक्रमः ।

अथ संहारक्रम

तत्र ध्यानं यथा–"अक्षस्रजं हरिणपोतमुदग्रटंकं विद्याकरै-रविरतंदधतीं त्रिनेत्राम्॥ अर्द्धेन्दुमौलिभरणामरविन्दवासां वर्णेश्वरीं

प्रणमतंस्तनभारखिन्नाम्" ।। तत्रक्रमः ।। ललाटे क्षंनमः, मुखवृत्ते हंनमः, दक्षनेत्रे संनमः, वामनेत्रे षंनमः, दक्षकर्णे शंनमः, वामकर्णे वंनमः, दक्षनासायां लंनमः, वामनासायां रंनमः, दक्षगण्डे यंनमः, वामगण्डे मंनमः, ऊर्द्ध्वोष्ठे भंनमः, अधरोष्ठे बंनमः, ऊर्द्ध्वदन्तपङ्क्तौ फंनमः, अधोदन्तपङ्क्तौ पंनमः, शिरसि नंनमः, मुखे धंनमः, दक्षिणबाहुमूले दंनमः, कूर्प्परे थंनमः, मणिबन्धे तंनमः, अङ्गुलीमूले णंनमः, अङ्गुल्यग्रे ढंनमः, वामबाहुमूले डंनमः, कूर्प्परे ठंनमः, मणिबन्धे टंनमः, अङ्गुलीमूले ञंनमः, अङ्गुल्यग्रे झंनमः, दक्षिणोरुमूले जंनमः, जानुनि छंनमः, गुल्फे चंनमः, अङ्गुलीमूले ङंनमः, अङ्गुल्यग्रे घंनमः, वामोरुमूले गंनमः, जानुनि खंनमः, गुल्फे कंनमः, अङ्गुलीमूले अःनमः, अङ्गुल्यग्रे अंनमः, दक्षपार्श्वे औंनमः, वामपार्श्वे ओंनमः, पृष्ठे ऐंनमः, नाभौ एंनमः, उदरे ॡंनमः, हृदये ऌंनमः, दक्षांसे ॠंनमः, ककुदि ऋंनमः, वामांसे ऊंनमः, हृदयाद्दक्षभुजाग्रान्तम् उंअस्थ्यात्मने नमः, हृदयाद्वामभुजाग्रान्तम् ईंमज्ञात्मनेनमः, हृदयाद्दक्षपादाग्रान्तम् इंशुक्रात्मनेनमः, हृदादिवामपादाग्रान्तम् आंआत्मनेनमः, हृदयान्मस्तकान्तम् अंपरमात्मनेनमः ।। इतिसंहारक्रमः ।। अथश्रीकण्ठादिन्यासः ।। तत्र ध्यानं यथा "अतिश्यामांत्रिनयनांशवासनसमुन्नताम् ।। बिभ्रतीं विविधाकल्पाश्चतुर्दिक्षुशिवायुताम् ।। पाशाङ्कुशवराक्षस्रक्पाणि शीतांशुशेखराम् ।। त्र्यक्षं रक्तसुवर्णाभमर्द्धनारीश्वरं भजे" ।। शक्तिध्यानं यथा "एता रुद्राङ्कपीठस्थाः सिन्दूरारुणविग्रहाः ।। रक्तोत्पलाः कपालाभ्यामलङ्कृतकराम्बुजाः" इतिरुद्रन्यासे ध्यानं कर्तव्यम् ।। अस्य श्रीकण्ठादिन्यासस्य दक्षिणामूर्तिर्ऋषिर्गायत्रीछन्दोऽर्द्धनारीश्वरो देवता, श्रीकण्ठादिन्यासे विनियोगः ।। ललाटे अंश्रीकण्ठायपूर्णोदर्य्यैनमः, मुखवृत्ते आंअनन्तायवीर्य्यायै

नमः, दक्षनेत्रे इंसूक्ष्मेशायशाल्मल्यैनमः, वामनेत्रे ईंत्रिमूर्तये-लोलाक्ष्यैनमः, दक्षकर्णे उंअमरेशायवर्तुलाक्ष्यैनमः, वामकर्णे ऊंअर्घा-शायदीर्घघोणायैनमः, दक्षनासायाम् ऋंमारभूतयेदीर्घमुख्यैनमः, वामनासायाम् ॠंतिथीशायगोमुख्यैनमः, दक्षगण्डे लृंस्थाराधी-शायदीर्घजिह्वायैनमः, वामगण्डे लॄंहरायकुण्डोदर्य्यैनमः, ऊद्र्ध्वोष्ठे एंझिणीशायऊर्द्ध्वकेश्यैनमः, अधरोष्ठे ऐंभौक्तिकायविकृतमुख्यै नमः, ऊर्द्ध्वदन्तपङ्क्तौ ओंसद्योजातायज्वालामुख्यैनमः, अधो-दन्तपङ्क्तौ औंअनुग्रहेशायउल्कामुख्यैनमः, शिरसि अंअक्रूराय-श्रीमुख्यैनमः, मुखे अःमहासेनायविद्यामुख्यैनमः, दक्षिणबाहुमूले कंक्रोधीशाय महाकाल्यैनमः, कूर्प्परे खंचण्डीशायसरस्वत्यैनमः, मणिबन्धे गंपश्चान्तकायगौर्य्यैनमः, अङ्गुलीमूले घंशिवोत्तमाय-त्रैलोक्यविद्यायैनमः, अङ्गुल्यग्रे ङंएकरुद्रायमन्त्रशक्तयेनमः, वाम-बाहुमूले चंकूर्म्मेशायआत्मशक्त्यैनमः, कूर्प्परे छंएकनेत्रायभूति-मात्रेनमः, मणिबन्धे जंचतुराननायलम्बोदर्य्यैनमः, अङ्गुलीमूले झंअजेशायद्राविण्यैनमः, अङ्गुल्यग्रे ञंसर्व्वेशायनागर्य्यैनमः, दक्षिणोरुमूले टंसोमेशायखेचर्य्यैनमः, जानुनि ठंलाङ्गलीशायमञ्जर्य्यै नमः, गुल्फे डंदारकेशायरूपिण्यैनमः, अङ्गुलीमूले ढंअर्द्धनारी-शायवीरिण्यैनमः, अङ्गुल्यग्रे णंउमाकान्तायकाकोदर्य्यैनमः, वामो-रुमूले तंआषाढिनेपूतनायैनमः, जानुनि थंदण्डिनेभद्रकाल्यैनमः, गुल्फे दंअत्रीशाययोगिन्यैनमः, अङ्गुलीमूले धंमीनेशायशंखिन्यै नमः, अङ्गुल्यग्रे नंमेषेशायगर्जिन्यैनमः, दक्षपार्श्वे पंलोहिताय-कालरात्र्यैनमः, वामपार्श्वे फंशिखीशायवकुर्दिन्यैनमः, पृष्ठे बंछग-लण्डायकपर्दिन्यैनमः, नाभौ भंद्विरंडेशायवज्रायैनमः, उदरे मंमहा-कालायजयायैनमः, हृदये यंवाणीशायसुमुखेश्वर्य्यैनमः, दक्षांसे रंभुजङ्गायरेवत्यैनमः, ककुदि लंपिनाकिनेमाधव्यैनमः, वामांसे

वंषङ्गीशायवारुण्यैनमः, हृदयाद्दक्षभुजाग्रान्तं शंबकेशायवायव्यै नमः, हृदयादिवामभुजाग्रान्तं षंश्वेतायरक्षोविदारिण्यैनमः, हृदयाद्दक्षपादाग्रान्तं संभृगवेसहजायैनमः, हृदादिवामपादाग्रान्तम् हंनकुलीशायलक्ष्म्यैनमः, हृदयान्मस्तकान्तं क्षंसँव्वर्त्तकायमहामायायैनमः ॥ इतिरुद्रन्यासः ॥

अथ कालीतन्त्रोक्तप्रकारेण षोढान्यासः कर्त्तव्यः

यथामातृकान्यासः प्रथमः ॥ अंआंइंईंउंऊंऋंॠंऌंॡंनमोहृदि, एंऐंओंऔंअंअःकंखंगंघं दक्षभुजे, ङंचंछंजंझंञंटंठंडंढं वामभुजे, णंतंथंदंधंनंपंफंबंभं दक्षपादे, मंयंरंलंवंशंषंसंहंळंक्षंइतिवामपादे विन्यसेत् ॥ इति मातृकान्यासः प्रथमः ॥

अथ द्वितीयः

ललाटे श्रींअंश्रींअंश्रींअंनमः, मुखवृत्ते श्रींआंश्रींआंश्रींआंनमः, दक्षनेत्रे श्रींइंश्रींइंश्रींइंनमः, वामनेत्रे श्रींईंश्रींईंश्रींईंनमः, दक्षकर्णे श्रींउंश्रींउंश्रींउंनमः, वामकर्णे श्रींऊंश्रींऊंश्रींऊंनमः, दक्षनासायां श्रींऋंश्रींऋंश्रींऋंनमः, वामनासायां श्रींॠंश्रींॠंश्रींॠंनमः, दक्षगण्डे श्रींऌंश्रींऌंश्रींऌंनमः, वामगण्डे श्रींॡंश्रींॡंश्रींॡंनमः, ऊद्ध्वोंष्ठे श्रींएंश्रींएंश्रींएंनमः, अधरोष्ठे श्रींऐंश्रींऐंश्रींऐंनमः, ऊर्ध्वदन्तपङ्क्तौ श्रींओंश्रींओंश्रींओंनमः, अधोदन्तपङ्क्तौ श्रींऔंश्रींऔंश्रींऔंनमः, शिरसि श्रींअंश्रींअंश्रींअंनमः, मुखे श्रींअःश्रींअःश्रींअःनमः, दक्षिणबाहुमूले श्रींकंश्रींकंश्रींकंनमः, कूर्प्परे श्रींखंश्रींखंश्रींखंनमः, मणिबन्धे श्रींगंश्रींगंश्रींगंनमः, अङ्गुलीमूले श्रींघंश्रींघंश्रींघंनमः, अङ्गुल्यग्रे श्रींङंश्रींङंश्रींङंनमः, वामबाहुमूले श्रींचंश्रींचंश्रींचंनमः, कूर्प्परे श्रींछंश्रींछंश्रींछंनमः, मणिबन्धे श्रींजंश्रींजंश्रींजंनमः, अङ्गुलीमूले श्रींझंश्रींझंश्रींझंनमः, अङ्गुल्यग्रे श्रींञंश्रींञंश्रींञं-

नमः, दक्षिणोरुमूले श्रींटंश्रींटंश्रींटंनमः, जानुनि श्रींठंश्रींठंश्रींठंनमः, गुल्फे श्रींडंश्रींडंश्रींडंनमः, अङ्गुलीमूले श्रींढंश्रींढंश्रींढंनमः, अङ्गुल्यग्रे श्रींणंश्रींणंश्रींणंनमः, वामोरुमूले श्रींतंश्रींतंश्रींतंनमः, जानुनि श्रींथंश्रींथंश्रींथंनमः, गुल्फे श्रींदंश्रींदंश्रींदंनमः, अङ्गुलीमूले श्रींधंश्रींधंश्रींधंनमः, अङ्गुल्यग्रे श्रींनंश्रींनंश्रींनंनमः, दक्षपार्श्वे श्रींपंश्रींपंश्रींपंनमः, वामपार्श्वे श्रींफंश्रींफंश्रींफंनमः, पृष्ठे श्रींबंश्रींबंश्रींबंनमः, नाभौ श्रींभंश्रींभंश्रींभंनमः, उदरे श्रींमंश्रींमंश्रींमंनमः, हृदये श्रींयंश्रींयंश्रींयंत्वगात्मनेनमः, दक्षांसे श्रींरंश्रींरंश्रींरंअसृगात्मनेनमः, ककुदि श्रींलंश्रींलंश्रींलंमांसात्मनेनमः, वामांसे श्रींवंश्रींवंश्रींवंमेदआत्मनेनमः, हृदयाद्दक्षभुजाग्रान्तं श्रींशंश्रींशंश्रींशंअस्थ्यात्मनेनमः, हृदयाद्वामभुजाग्रान्तं श्रींषंश्रींषंश्रींषंमज्जात्मनेनमः, हृदयाद्दक्षपादाग्रान्तं श्रींसंश्रींसंश्रींसंशुक्रात्मनेनमः, हृदादिवामपादाग्रान्तं श्रींहंश्रींहंश्रींहंआत्मनेनमः, हृदयान्मस्तकान्तम् श्रींक्षंश्रींक्षंश्रींक्षंपरमात्मनेनमः ॥ इतिद्वितीयः ॥

अथ तृतीयः

ललाटे क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रींनमः, मुखवृत्ते क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रींनमः, दक्षनेत्रे क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रींनमः, वामनेत्रे क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रींनमः, दक्षकर्णे क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रींनमः, वामकर्णे क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रींनमः, दक्षनासायां क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रींनमः, वामनासायां क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रींनमः, दक्षगण्डे क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रींनमः, वामगण्डे क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रींनमः, ऊर्ध्वोष्ठे क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रींनमः, अधरोष्ठे क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रींनमः, ऊर्ध्वदन्तपङ्क्तौ क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रींनमः, अधोदन्तपङ्क्तौ क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रींनमः, शिरसि क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रींनमः, मुखे क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रींनमः, दक्षिणबाहुमूले क्लींश्रीं-

क्लींश्रींक्लींश्रींनमः, कूर्प्परे क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रींनमः, मणिबन्धे क्लींश्रीं-क्लींश्रींक्लींश्रींनमः, अङ्गुलीमूले क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रींनमः, अङ्गुल्यग्रे क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रींनमः, वामबाहुमूले क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रींनमः, कूर्प्परे क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रींनमः, मणिबन्धे क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रींनमः, अङ्गुलीमूले क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रींनमः, अङ्गुल्यग्रे क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रीं-नमः, दक्षिणोरुमूले क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रींनमः, जानुनि क्लींश्रींक्लींश्रीं-क्लींश्रींनमः, गुल्फे क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रींनमः, अङ्गुलीमूले क्लींश्रीं-क्लींश्रींक्लींश्रींनमः, अङ्गुल्यग्रे क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रींनमः, वामोरुमूले क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रींनमः, जानुनि क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रींनमः, गुल्फे क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रींनमः, अङ्गुलीमूले क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रींनमः, अङ्गु-ल्यग्रे क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रींनमः, दक्षपार्श्वे क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रींनमः, वामपार्श्वे क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रींनमः, पृष्ठे क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रींनमः, नाभौ क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रींनमः, उदरे क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रींनमः, हृदये क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रींनमः, दक्षांसे क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रींनमः, ककुदि क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रींनमः, वामांसे क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रींनमः, हृदयाद्दक्षभुजाग्रान्तं क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रींनमः, हृदयाद्वामभुजा-ग्रान्तं क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रींनमः, हृदयादक्षपादाग्रान्तं क्लींश्रीं-क्लींश्रींक्लींश्रींनमः, हृदादिवामपादाग्रान्तं क्लींश्रींक्लींश्रीं-क्लींश्रींनमः, हृदयान्मस्तकान्तं क्लींश्रींक्लींश्रींक्लींश्रीं नमः ॥ इतितृतीयः ॥

अथ चतुर्थः

ललाटे ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रींनमः, मुखवृत्ते ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रींनमः, दक्षनेत्रे ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रींनमः, वामनेत्रे ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रींनमः,

दक्षकर्णे ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रींनमः, वामकर्णे ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रींनमः, दक्षनासायां ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रींनमः, वामनासायां ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रीं-नमः, दक्षगण्डे ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रींनमः, वामगण्डे ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रीं-नमः, उद्ध्वोंष्ठे ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रींनमः, अधरोष्ठे ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रीं-नमः, ऊद्र्ध्वदन्तपङ्क्तौ ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रींनमः, अधोदन्तपङ्क्तौ ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रींनमः, शिरसि ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रींनमः, मुखे ह्रींश्रीं-ह्रींश्रींह्रींश्रींनमः, दक्षिणबाहुमूले ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रींनमः, कूर्प्परे ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रींनमः, मणिबन्धे ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रींनमः, अङ्गुलीमूले ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रींनमः, अङ्गुल्यग्रे ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रींनमः, वामबाहु-मूले ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रींनमः, कूर्प्परे ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रींनमः, मणिबन्धे ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रींनमः, अङ्गुलीमूले ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रींनमः, अङ्गुल्यग्रे ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रींनमः, दक्षिणोरुमूले ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रींनमः, जानुनि ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रींनमः, गुल्फे ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रींनमः, अङ्गुलीमूले ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रींनमः, अङ्गुल्यग्रे ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रींनमः, वामोरुमूले ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रींनमः, जानुनि ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रींनमः, गुल्फे ह्रींश्रीं-ह्रींश्रींह्रींश्रींनमः, अङ्गुलीमूले ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रींनमः, अङ्गुल्यग्रे ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रींनमः, दक्षिणपार्श्वे ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रींनमः, वाम-पार्श्वे ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रींनमः, पृष्ठे ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रींनमः, नाभौ ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रींनमः, उदरे ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रींनमः, हृदये ह्रींश्रीं-ह्रींश्रींह्रींश्रींनमः, दक्षांसे ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रींनमः, ककुदि ह्रींश्रींह्रींश्रीं-ह्रींश्रींनमः, वामांसे ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रींनमः, हृदयाद्दक्षभुजाग्रान्तम् ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रींनमः, हृदयाद्वामभुजाग्रान्तम् ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रींनमः, हृदयादिवामपादाग्रान्तम् ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्रींनमः, हृदयान्मस्तकान्तम् ह्रींश्रींह्रींश्रींह्रींश्री नमः ॥ इतिचतुर्थः ॥

अथ पञ्चमः

ललाटे मूलं ह्रांह्रांॠंऋंक्लूंनमः, मुखवृत्ते मूलं ह्रांह्रांॠंऋंक्लूंनमः, दक्षनेत्रे मूलं ह्रांह्रांॠंऋंक्लूंनमः, वामनेत्रे मूलं ह्रांह्रांॠंऋंक्लूंनमः, दक्षकर्णे मूलं ह्रांह्रांॠंऋंक्लूंनमः, वामकर्णे मूलं ह्रांह्रांॠंऋंक्लूंनमः, दक्षनासायाम् मूलं ह्रांह्रांॠंऋंक्लूंनमः, वामनासायाम् मूलं ह्रांह्रां-ॠंऋंक्लूंनमः, दक्षगण्डे मूलं ह्रांह्रांॠंऋंक्लूंनमः, वामगण्डे मूलं ह्रांह्रांॠंऋंक्लूंनमः, ऊर्द्ध्वोष्ठे मूलं ह्रांह्रांॠंऋंक्लूंनमः, अधरोष्ठे मूलं ह्रांह्रांॠंऋंक्लूंनमः, ऊर्द्ध्वदन्तपङ्क्तौ मूलं ह्रांह्रांॠंऋंक्लूंनमः, अधो-दन्तपङ्क्तौ मूलं ह्रांह्रांॠंऋंक्लूंनमः, शिरसि मूलं ह्रांह्रांॠंऋंक्लूंनमः, मुखे मूलं ह्रांह्रांॠंऋंक्लूंनमः, दक्षिणबाहुमूले मूलं ह्रांह्रांॠंऋंक्लूंनमः, कूर्प्परे मूलं ह्रांह्रांॠंॠंक्लूंनमः, मणिबन्धे मूलं ह्रांह्रांॠंऋंक्लूंनमः, अङ्गुलीमूले मूलं ह्रांह्रांॠंऋंक्लूंनमः, अङ्गुल्यग्रे मूलं ह्रांह्रांॠंऋंक्लूंनमः, वामबाहुमूले मूलं ह ह्रांॠंऋंक्लूंनमः, कूर्परे मूलं ह्रांह्रांॠंऋंक्लूंनमः, मणिबन्धे मूलं ह्रांह्रांॠंऋंक्लूंनमः, अङ्गुलीमूले मूलं ह्रांह्रांॠंऋंक्लूंनमः, अङ्गुल्यग्रे मूलं ह्रांह्रांॠंऋंक्लूंनमः, दक्षिणोरुमूले मूलं ह्रांह्रांॠंऋंक्लूं-नमः, जानुनि मूलं ह्रांह्रांॠंऋंक्लूंनमः, गुल्फे मूलं ह्रांह्रांॠंऋंक्लूंनमः, अङ्गुलीमूले मूलं ह्रांह्रांॠंऋंक्लूंनमः, अङ्गुल्यग्रे मूलं ह्रांह्रांॠंऋंक्लूंनमः, वामोरुमूले मूलं ह्रांह्रांॠंऋंक्लूंनमः, जानुनि मूलं ह्रांह्रांॠंऋंक्लूंनमः, गुल्फे मूलं ह्रांह्रांॠंऋंक्लूंनमः, अङ्गुलीमूले मूलं ह्रांह्रांॠंऋंक्लूंनमः, अङ्गुल्यग्रे मूलं ह्रांह्रांॠंऋंक्लूंनमः, दक्षपार्श्वे मूलं ह्रांह्रांॠंऋंक्लूंनमः, वामपार्श्वे मूलं ह्रांह्रांॠंऋंक्लूंनमः, पृष्ठे मूलं ह्रांह्रांॠंऋंक्लूंनमः, नाभौ मूलं ह्रांह्रांॠंऋंक्लूंनमः, उदरे मूलं ह्रांह्रांॠंऋंक्लूंनमः, हृदये मूलं ह्रांह्रांॠंऋंक्लूंनमः, दक्षांसे मूलं ह्रांह्रांॠंऋंक्लूंनमः, ककुदि मूलं ह्रांह्रांॠंऋंक्लूंनमः, वामांसे मूलं ह्रांह्रांॠंऋंक्लूंनमः, हृदयाद्दक्षपादा-

ग्रान्तम् मूलं हांहांक्ष्रंक्ष्रं क्लूँनमः, हृदयाद्वामभुजाग्रान्तम् मूलं हांहां-क्ष्रंक्ष्रं क्लूँनमः, हृदयाद्दक्षपादाग्रान्तम् मूलं हांहांक्ष्रंक्ष्रं क्लूँनमः, हृदादिवामपादाग्रान्तम् मूलं हांहांक्ष्रंक्ष्रं क्लूँनमः, हृदयान्मस्तकान्तम् मूलं हांहांक्ष्रंक्ष्रं क्लूँनमः ॥ इति पञ्चमः ॥

अथ षष्ठः

ललाटे मूलंनमः, मुखवृत्ते मूलंनमः, दक्षनेत्रे मूलंनमः, वामनेत्रे मूलंनमः, दक्षकर्णे मूलंनमः, वामकर्णे मूलंनमः, दक्ष-नासायां मूलंनमः, वामनासायां मूलंनमः, दक्षगण्डे मूलंनमः, वामगण्डे मूलंनमः, ऊर्द्ध्वोष्ठे मूलंनमः, अधरोष्ठे मूलंनमः, ऊर्द्ध्व-दन्तपङ्क्तौ मूलंनमः, अधोदन्तपङ्क्तौ मूलंनमः, शिरसि मूलंनमः, मुखे मूलंनमः, दक्षिणबाहुमूले मूलंनमः, कूर्प्परे मूलंनमः, मणि-बन्धे मूलंनमः, अङ्गुलीमूले मूलंनमः, अङ्गुल्यग्रे मूलंनमः, वाम-बाहुमूले मूलंनमः, कूर्प्परे मूलंनमः, मणिबन्धे मूलंनमः, अङ्गुली-मूले मूलंनमः, अङ्गुल्यग्रे मूलंनमः, दक्षिणोरुमूले मूलंनमः, जानुनि मूलंनमः, गुल्फे मूलंनमः, अङ्गुलीमूले मूलंनमः, अङ्गुल्यग्रे मूलंनमः, वामोरुमूले मूलंनमः, जानुनि मूलंनमः, गुल्फे मूलंनमः, अङ्गुलीमूले मूलंनमः, अङ्गुल्यग्रे मूलंनमः, दक्षपार्श्वे मूलंनमः, वामपार्श्वे मूलंनमः, पृष्ठे मूलंनमः, नाभौ मूलंनमः, उदरे मूलंनमः, हृदये मूलंनमः, दक्षांसे मूलंनमः, ककुदि मूलंनमः, वामांसे मूलंनमः, हृदयाद्दक्षभुजाग्रान्तम् मूलंनमः, हृदयाद्वामभुजाग्रान्तम् मूलंनमः, हृदयाद्दक्षपादाग्रान्तम् मूलंनमः, हृदादिवामपादाग्रान्तम् मूलंनमः, हृदयान्मस्तकान्तम् मूलंनमः ॥

इत्यनुलोमः

अथ विलोमः

हृदयान्मस्तकान्तम् मूलंनमः, हृदादिवामपादाग्रान्तम् मूलंनमः, हृदयाद्दक्षपादाग्रान्तम् मूलंनमः, हृदयाद्वामभुजाग्रान्तम् मूलंनमः, हृदयाद्दक्षभुजाग्रान्तम् मूलंनमः, वामांसे मूलंनमः, ककुदि मूलंनमः, दक्षांसे मूलंनमः, हृदये मूलंनमः, उदरे मूलंनमः, नाभौ मूलंनमः, पृष्ठे मूलंनमः, वामपार्श्वे मूलंनमः, दक्षपार्श्वे मूलंनमः, अङ्गुल्यग्रे मूलंनमः, अङ्गुलीमूले मूलंनमः, गुल्फे मूलंनमः, जानुनि मूलंनमः, वामोरुमूले मूलंनमः, अङ्गुल्यग्रे मूलंनमः, अङ्गुलीमूले मूलंनमः, गुल्फे मूलंनमः, जानुनि मूलंनमः, दक्षिणोरुमूले मूलंनमः, अङ्गुल्यग्रे मूलंनमः, अङ्गुलीमूले मूलंनमः, मणिबन्धे मूलंनमः, कूर्प्परे मूलंनमः, वामबाहुमूले मूलंनमः, अङ्गुल्यग्रे मूलंनमः, अङ्गुलीमूले मूलंनमः, मणिबन्धे मूलंनमः, कूर्प्परे मूलंनमः, दक्षिणबाहुमूले मूलंनमः, मुखे मूलंनमः, शिरसि मूलंनमः, अधोदन्तपङ्क्तौ मूलंनमः, ऊर्द्ध्वदन्तपङ्क्तौ मूलंनमः, अधरोष्ठे मूलंनमः, ऊर्द्ध्वोष्ठे मूलंनमः, वामगण्डे मूलंनमः, दक्षगण्डे मूलंनमः, वामनासायां मूलंनमः, दक्षनासायां मूलंनमः, वामकर्णे मूलंनमः, दक्षकर्णे मूलंनमः, वामनेत्रे मूलंनमः, दक्षनेत्रे मूलंनमः, मुखवृत्ते मूलंनमः, ललाटे मूलंनमः, ॥ इतिविलोमः ॥ अष्टोत्तरशतसङ्ख्यकमूलेन व्यापकन्यासं कुर्य्यादिति षष्ठः ॥

अथ तत्त्वन्यासः

तद्यथा--पादादिनाभिपर्य्यन्तं क्रींक्रींक्रींह्रींह्रींहूंहूंॐआत्मतत्त्वायनमः, नाभ्यादिहृदयपर्यन्तं दक्षिणे कालिके ॐविद्या-

तत्त्वायनमः, हृदादिशिरःपर्य्यन्तं क्रींक्रींक्रीं हींहींहूं हूंस्वाहा ॐशिव-तत्त्वायनमः ॥

अथ बीजन्यासः

तथाहि—ब्रह्मरन्ध्रे क्रींनमः, भ्रूमध्ये क्रींनमः, ललाटे क्रींनमः, नाभौ हींनमः, गुह्ये हींनमः, वक्त्रे हूंनमः, गुर्व्वङ्गे हूंनमः इति ॥ इमौ न्यासौ ॥ क्रींक्रींक्रींहींहींहूंहूं दक्षिणे कालिके क्रींक्रींक्रींहींहीं-हूंहूंस्वाहा इतिविद्याबीजेन ततो मूलेन नवधा सप्तधा पञ्चधा व्यापकन्यासं कुर्य्यात् ॥ ततो ध्यानं कुर्य्यात्तद्यथा—करालवदनां-घोरांमुक्तकेशींश्चतुर्भुजाम् ॥ कालिकांदक्षिणांदिव्याम्मुण्डमाला-विभूषिताम् ॥ सद्यश्छिन्नशिरःखड्गवामोर्ध्वाधःकराम्बुजाम् ॥ अभयंवरदञ्चैवदक्षिणाधोर्ध्वपाणिकाम् ॥ महामेघप्रभांश्यामांतथा-चैवदिगम्बराम् ॥ कण्ठावसक्तमुण्डालीगलद्रुधिरचर्च्चिताम् ॥ कर्णा-वतंसतानीतशवयुग्मभयानकाम् ॥ घोरदंष्ट्राङ्करालास्याम्पीनोन्नत-पयोधराम् ॥ शवानाङ्करसङ्घातैः कृतकाञ्चीं हसन्मुखीम् ॥ सृक्क-द्वयगलद्रक्तधाराविस्फुरिताननाम् ॥ घोररावाम्महारौद्रींश्मशाना-लयवासिनीम् ॥ दन्तुरां दक्षिणव्यापिलम्बमानकचोच्चयाम् ॥ शवरूपमहादेवहृदयोपरिसंस्थिताम् ॥ शिवाभिर्घोररूपाभिश्चतुर्दिक्षु-समन्विताम् ॥ महाकालेनचसमंविपरीतरतातुराम् ॥ एवंसञ्चिन्तये-द्देवीं सर्व्वकामार्थसिद्धये ॥ ततः समस्तकिल्बिषरहितं निर्म्मलदेहं विचिन्त्य आत्मानं देवीरूपं विभावयेत् ॥ अथ पीठदेवताया देहे पीठमयं विभावयेत् ॥ तद्यथा—आधारे मण्डूकायनमः, स्वाधिष्ठाने कालाग्निरुद्रायनमः, नाभौ कच्छपायनमः, हृदये ॐआधारशक्तये-नमः, कूर्म्मायनमः, धरायैनमः, सुधासमुद्रायनमः, कल्पवृक्षाय-नमः, मणिहर्म्म्यायनमः, हेमपीठायनमः, इतिहृदयेन्यसेत् ॥

दक्षबाहौ धर्म्मायनमः, वामे ज्ञानायनमः, वामोरौ वैराग्यायनमः, दक्षोरौ ऐश्वर्यायनमः, वदने अधर्म्मायनमः, वामपार्श्वे अज्ञानायनमः, नाभौ अवैराग्यायनमः, दक्षिणपार्श्वे अनैश्वर्य्यायनमः, हृदि संसत्त्वायनमः, रंरजसेनमः, तंतमसेनमः, तपिन्यादिकलाभ्योनमः, अमृतादिकलाभ्योनमः, धूम्रार्च्चिकलाभ्योनमः, आंआत्मनेनमः, अंअन्तरात्मनेनमः, पंपरमात्मनेनमः, ह्रींज्ञानात्मनेनमः, मंमायातत्त्वायनमः, कंकलातत्त्वायनमः, विंविद्यातत्त्वायनमः, पंपरतत्त्वायनमः, श्मशानायनमः, मुनिभ्योदेवेभ्योनमः, बहुमांसास्थिमोदमानाभ्यः शिवाभ्योनमः, शवमुण्डचिताङ्गारेभ्योनमः, ॐजयायैनमः, ॐविजयायैनमः, ॐजितायैनमः, ॐअपराजितायैनमः, ॐनित्यायैनमः, ॐविलासिन्यैनमः, ॐदोग्ध्र्यैनमः, ॐअघोरायैनमः, ॐमङ्गलायैनमः, ततः ह्सौंमहाप्रेतपद्मासनायनमः, एवंदेहमयंपीठं विभाव्य प्रातःकृत्योक्तप्रकारेण कुण्डल्युत्थानादि कृत्वा देवींध्यात्वा तत्तन्मुद्राः प्रदर्श्य मानसैरुपचारैः पूजयेत् ॥ तद्यथा—मूलाधारे ध्वजाधोगुदोर्ध्वे चतुःशोणपत्रे वंशंषंसमितिसहिते प्रसुप्तभुजगाकारां स्वयम्भूलिङ्गवेष्टिनीं ध्यायेत् ॥ तद्यथा ॥ ध्यायेत्कुण्डलिनीं सूक्ष्मां मूलाधारनिवासिनीम् ॥ प्रसुप्तभुजगाकारां विद्युत्पटलसन्निभाम् ॥ तामिष्टदेवतारूपां सार्द्धत्रिवलयान्विताम्। कोटिसौदामिनीभासां स्वयम्भुलिङ्गवेष्टिनीम् ॥ तामुत्थाप्य महादेवीं हंसमन्त्रेण साधकः ॥ उद्यद्दिनकरद्योतांयावच्छासन्दधासनः ॥ अशेषाशुभशान्त्यर्थंसमाहितमनाश्चिरम् ॥ तत्प्रभापटलव्याप्तं शरीरमपि चिन्तयेत् ॥ सुषुम्नावर्त्मनैवैनां परब्रह्मणि योजयेत् ॥ तत्र परब्रह्मणि सङ्गमय्य ततश्चन्द्रमण्डलान्तर्गतामृतधारां निपीय तया लोलीभूताञ्चैतन्यमयीश्चरणयुगलान्तर्व्विगलितैरमृतानिवहैः प्रपञ्चं सञ्चतीम्मूलाधारमानयेत् ॥ आत्मानं शुद्धचैतन्यानन्द-

मयं देवतारूपं विभावयेत् ।। ततो मूलाधारात्कुण्डलिनीं हंसं-मन्त्रेणोत्थाप्य द्वादशदले हृदयसरसिजे, षड्बिंदुलाञ्छितकादि-चान्तसहिते गत्वा प्रदीपकलिकाकारजीवरूपां द्वितीयाम्प्रदीप-कलिकामाकृष्य स्वमुखे निःक्षिप्तवतीम्परब्रह्मणि सङ्गमय्य पुनर्हृदय-देशमानीय तन्मुखात्प्रदीपकलिकां विनिष्कृष्य मूलाधारे संस्थापयेत् ।। ताम्प्रदीपकलिकान्देवतारूपान्ध्यायेत् ।। तद्यथा ।। मेघाङ्गीं व्विगताम्बरां शवशिवारावान्त्रिनेत्राम्पराङ्कर्णालम्बित-वालयुग्मभयदाम्मुण्डस्रजामालिनीम् ।। वामाधोर्द्ध्वकराम्बुजे नर-शिरःखड्गञ्च सव्येतरे दानाभीतिविमुक्तकेशनिचयाँ व्वन्दे सदा कालिकाम् ।। इतिध्यात्वा तत्तन्मुद्राम्प्रदर्श्य मानसैरुपचारैःपूज-येत् ।। तत्र प्रार्थयेदनेन मन्त्रेण "ॐस्वागतन्देवदेवेशि सन्निधौ भव कालिके ।। गृहाण मानसीम्पूजाँ य्यथार्त्थपरिभाषिताम्" ततोऽष्टो-त्तरशतँ व्वर्णमय्या मालया जपेत् ।। इति मानसपूजाविधिः ।।

अथ बहिःपूजा

तत्र प्राणायामषडङ्गन्यासादि कुर्य्यात् ।। तद्यथा ।। क्रांहृदयाय नमः, क्रींशिरसेस्वाहा, क्रूंशिखायैवषट्, क्रैंकवचायहुम्, क्रौंनेत्र-त्रयायवौषट्, क्रःअस्त्रायफट्, इतिछोटिकया दिग्बन्धनङ्कुर्यात् ।। एवं करन्यासः । क्रांअङ्गुष्ठाभ्यांनमः, क्रींतर्जनीभ्यांस्वाहा, क्रूंमध्य-माभ्यांव्वौषट्, क्रैंअनामिकाभ्यांहुम्, क्रौंकनिष्ठिकाभ्यांवौषट्, क्रःकर-तलकरपृष्ठाभ्याम्फट्, एवन्न्यासादिकङ्कृत्वा 'आःसुरेखेवज्ररेखेहुँ-फट्स्वाहा' अनेन मन्त्रेण कुङ्कुमसिन्दूरादिभिः सौवर्णराजतताम्र-स्फाटिकवैद्रुमाद्यन्यतमपात्रे षट्कोणत्रिकोणाष्टदलभूपुरात्मकँ य्यन्त्रं लिखेत् ।। तदुक्तं रुद्रयामले "ततः कुङ्कुमसिन्दूरैः कार्य्यँ य्यन्त्रन्तु योगिनाम् ।। सौवर्णेराजतेताम्रे स्फाटिके वैद्रुमे तथा ।। चक्रेयथोक्त-

विधिना पूज्या देवी नरोत्तमैः ॥" सारसङ्ग्रहेऽपि "ताम्रेद्वादशकँ व्वर्षं स्फाटिकादौ तु सर्व्वदा ॥ तेषाम्मध्येस्फाटिकन्तु सर्व्वसिद्धिप्रदम्भवेत्" इत्यादि ॥ तन्त्रान्तरेपि "यावज्जीवं सुवर्णे स्याद्रौप्ये द्वाविंशति प्रिये ॥ ताम्रेद्वादशवर्षान्तन्तदर्द्धं भूर्ज्जपत्रके ॥ एकतोलन्द्वितोलँ व्वा त्रितोलँ व्वेदतोलकम् ॥ स्वेच्छातोलन्नर〰कृत्वा प्रत्यवायं समश्नुते" ॥ इति बहिःपूजा ॥

अथार्घ्यस्थापनविधिः

तद्यथा—आत्मयन्त्रयोर्म्मध्ये त्रिकोणवृत्तषट्कोणचतुरस्रमण्डलँ व्विरच्य ईमितिविलिख्य, मूलखण्डत्रयेण त्रिकोणं सम्पूज्यषट्कोणेषुषडङ्गं सम्पूज्य चतुरस्रे 'पूर्णगिरिपीठायनमः' इति पूर्व्वे, 'उड्डीयानपीठायनमः' इतिदक्षिणे, 'कामरूपपीठायनमः' इतिपश्चिमे, 'जालन्धरपीठायनमः' इत्युत्तरे, इतिसम्पूज्य मध्ये 'ॐआधारशक्तयेनमः' इतिसम्पूज्य त्रिकोणगर्भत्रिकोणषट्कोणभूषिताँ स्यँत्रिकाम्मूलेन संस्थाप्य 'नमः' इतिसामान्यार्घस्थजलेनाभ्युक्ष्य 'वांवींवुंहसक्षमलवरयूंधर्म्मदवह्निमण्डलात्मनेकालिकार्घ्यपात्राधारायनमः' इतिसम्पूज्य यंधूम्रार्च्चिषेनमः, रंऊष्मायैनमः, लंज्वलिन्यैनमः, वंज्वालिन्यैनमः, शंविस्फुलिङ्गिन्यैनमः, षंसुश्रियैनमः, संसुरूपायैनमः, हंकपिलायैनमः, ळंहव्यवाहायैनमः, क्षंकव्यवाहायैनमः, इतिबह्निदशकलाः सम्पूज्य षट्कोणेषु षडङ्गञ्च सम्पूज्य मध्यमूलेनदेवीम्प्रपूज्य 'श्रीकालिकाश्रीपात्रं स्थापयामिनमः,' इतिपठित्वा तदुपरि सौवर्णराजतन्ताम्रन्नारिकेलँ व्वा पात्रं फडितिप्रक्षालितं संस्थाप्य 'ह्रींह्रींहूंहसक्षमलवरयूंवसुप्रदतपिन्यादिद्वादशकलात्मने अर्क्कमण्डलायश्रीदक्षिणाकालिकार्घ्यपात्रायनमः,' इतिसम्पूज्य पूर्व्वादिप्रादक्षिण्येन कलाम्पूजयेत्तद्यथा—'कंभंतपिन्यैनमः, खंबंतापिन्यैनमः,

गंफंधूम्रायैनमः, घंपंमरीच्यैनमः, ङंनंज्वालिन्यैनमः, चंधंरुच्यै-नमः, छंदंसुषुम्नायैनमः, जंथंभोगदायैनमः, झंतंविश्वायैनमः, ञंणंबोधिन्यैनमः, टंढंधारिण्यैनमः, ठंडंक्षमायैनमः' इति सम्पूज्य तत्पात्रमध्येत्रिकोणं षट्कोणवृत्तम्मूलेनविलिख्य षडङ्गं सम्पूज्यमूलेन-त्रिकोणं सम्पूज्य विलोममातृकया दशधाजप्तेन वा क्षीरञ्जलँ व्वा मधुसँव्विदादि वा निक्षिप्य तेन त्रिकोणम्परिपूर्य्य यंरंवमितिदोष-शोषणदहनप्लावनानि कृत्वा सांसीं स्लूंसहक्षमलवरयूंकामप्रदामृतादि-षोडशकलात्मने सोममण्डलाय 'श्रीदक्षिणाकालिकार्घ्यामृतायनमः' इतिसम्पूज्य कला⋋पूजयेत्। "अंअमृतायैनमः, आंमानदायैनमः, इंपूषायैनमः, ईंतुष्ट्यैनमः, उंपुष्ट्यैनमः, ऊंरत्यैनमः, ऋंधृत्यैनमः, ॠंशशिन्यैनमः, लृंचन्द्रिकायैनमः, ॡंकान्त्यैनमः, एंज्योत्स्नायै-नमः, ऐंश्रियैनमः, ओंप्रीत्यैनमः, औंअङ्गदायैनमः, अंपूर्णायैनमः, अःपूर्णामृतायैनमः," इतिकलाः सम्पूज्य एलालवङ्गकर्पूरादिसुगन्धा-दिनि⋋क्षिप्य पूर्व्ववद्यन्त्रन्द्रव्ये विलिख्य त्रिकोणरेखायाम् 'अं १६ कं १६ खं१६' इतिविलिख्य मध्ये 'हंलंक्षं' इतिसँल्लिख्य मूलखण्ड-त्रयेण सम्पूज्य 'गङ्गेचयमुनेचैवगोदावरिसरस्वति ॥ नर्म्मदेसिन्धु-कावेरिजलेस्मिन्सन्निधिङ्कुरु ॥ ॐब्रह्माण्डोदरतीर्थानि करैः स्पृष्टानि ते रवे॥ तेन सत्येन मे देव तीर्थन्देहि दिवाकर' इत्यादिभिस्तीर्था-न्यावाह्याङ्कुशमुद्रया 'वौषट्' इतिपुष्पं 'वषट्' इत्यनेन गालिनीं-मुद्रांप्रदर्श्य। गालिनीमुद्रा यथा "कनिष्ठाङ्गुष्ठकौयुक्तौकरयोरित-रेतरम् ॥ तर्ज्जनीमध्यमानामासंहताभुग्नवर्जिताः" ॥ वमितिधेनु-मुद्रयाअमृतीकृत्य इष्टदेवतान्ध्यात्वा सम्पूज्य सङ्कलीकृत्यशङ्खमुद्रा-म्प्रदर्श्य, षट्कोणे च षडङ्गं सम्पूज्य पूर्व्वे ग्लूंगगनरत्नेभ्योनमः, दक्षिणे स्लूंस्वर्गरत्नेभ्योनमः, इति पश्चिमे प्लूंपातालरत्नेभ्योनमः, उत्तरे म्लूं मनुष्यरत्नेभ्योनमः, नूंनागरत्नेभ्योनमः, इतिमध्ये

सम्पूज्य ऐंमूलं अमृतेअमृतोद्भवेअमृतेश्वरिअमृतवर्षिणि अमृतंस्रावय सांजूंजूंअमृतेश्वर्य्यै स्वाहा इत्यमृतेश्वरीन्त्रिधा जप्त्वा त्रैयम्बकेन गायत्र्या वा शांशींशूंशैंशौंशः शुक्रशापविमोचितायैस्वाहा इत्यमृतेशी स्मृत्वा "अखण्डैकवरानन्दकरेपरसुधात्मनि। स्वच्छन्दस्फुरणामत्र निधेह्यमृतरूपिणी ॥ सूर्य्यकोटिप्रतीकाशश्चन्द्रकोटिसुशीतलम्। अष्टादशभुजन्देवम्पञ्चवक्त्रन्त्रिलोचनम् । अमृतार्णवमध्यस्थब्रह्मपद्मोपरिस्थितम् । वृषारूढन्नीलकण्ठं सर्व्वाभरणभूषितम् ॥ कपालखट्वाङ्गधरङ्घण्टाडमरुवादिनम् ॥ पाशाङ्कुशधरन्देवङ्गदामुशलधारिणम् ॥ खड्गखेटकपट्टीशमुद्गरोच्छूलकुन्तिनम् ॥ विचित्रखेटकम्मुण्डँ व्वरदाभयमालिनम् ॥ लोहितन्देवदेवेशम्भावयेत्साधकोत्तमः ॥ भावयेच्च सुरान्देवीश्चन्द्रकोट्ययुतप्रभाम् ॥ हिमकुन्देन्दुधवलाम्पञ्चवक्त्रान्त्रिलोचनाम् ॥ अष्टादशभुजैर्य्युक्तां सर्व्वानन्दकरोद्यताम्। प्रहसन्तीँ व्विशालाक्षीन्देवदेवस्य सम्मुखीमि" तिध्यात्वा 'हसक्षमलवरयूंआनन्दभैरवायफट् हसक्षमलवरयूंआनन्दभैरव्यैवौषट्, आनन्दभैरवानन्दभैरवीश्रीपादुकाम्पूजयामि तर्प्पयामिनमः' इतिमन्त्रेणवामाङ्गुष्ठमध्यमाभ्यान्द्रव्यमुद्धृत्यानन्दभैरवमिथुनन्तत्रैवसम्पूज्यसन्तर्प्यंचअमृतेशींस्मृत्वा ह्लींकुलस्थामृताकारेसिद्धिज्ञानकरेपरे ॥ अमृतत्वन्निधेह्यत्र वस्तुनि क्लिन्नरूपिणि ॥ हंसःतर्प्पयामिनमः' इतिपूर्व्ववत्संतर्प्य अमृतेशींस्मृत्वा सौं तद्रूपैकरसात्त्यश्च दत्वाह्येतत्स्वरूपिणी ॥ भूत्वा कुलामृताकारम्मयि विस्फुरणङ्कुरु ॥ "हंसः" इति प्राग्वत्सन्तर्प्यमूलं सप्तधाजप्त्वा कवचेनावगुण्ठ्यास्त्रेण संरक्ष्य मत्स्यमुद्रयाच्छाद्य योनिधेनुमुद्रे प्रदर्शयेत् ॥ इतिश्रीपात्रस्थापनविधिः ॥ दक्षिणे अर्घ्यस्थापनं कुर्यात् ॥ तद्यथा ॥ त्रिकोणवृत्तषट्कोणभूपुराणिकृत्वा । 'आधारशक्तयेनमः' इत्यभ्यर्च्याग्निमूर्द्ध्वङ्कोणाग्रङ्कृत्वा शङ्खमुद्रान्दर्शयेत् ॥ शङ्खमुद्रा यथा—'वाममुष्टयन्तरेङ्गुष्ठन्निवेश्य

सरलाङ्गुलीः ॥ दक्षिणस्य करस्यैव वामाङ्गुष्ठेनसंस्पृशेत् ॥ शङ्खमुद्रेय-माख्याता मन्त्रविद्भिरनुत्तमा' इतिपुष्पाक्षतैः षडङ्गानिअग्नीशासुरवा-यव्येषु मध्यदिक्षु चसम्पूज्य 'फट्' इतिप्रक्षालितमाधारं संस्थाप्य तत्र वह्निमण्डलमभ्यर्च्य, तत्र पूर्व्वबीजेन शङ्खम्प्रक्षाल्य, तत्र संस्थाप्य, पूर्वोक्तमन्त्रेणार्क्कमण्डलन्तत्र सम्पूज्य मूलेन जलन्दत्वा, पूर्व्वोक्त-मन्त्रेण चन्द्रमण्डलमभ्यर्च्य 'गङ्गेच' इत्यादिना तीर्थमावाह्य, 'वौषट्' इतिसँय्योज्य सम्पूज्य तीर्थशक्तिश्च सम्पूज्य 'वषट्' इति पुष्पन्न्यस्य गालिनीमुद्राम्प्रदर्श्य, 'रम्' इतिस्वधाबीजेन धेनुमुद्रयाअमृतीकृत्य, इष्टदेवतान्ध्यात्वा, सकलीकृत्य, षडङ्गानि सन्न्यस्य, अस्त्रेण संरक्ष्य सम्पूज्य अष्टकृत्वोमूलेनाभिमन्त्र्य, मत्स्यमुद्रयाच्छाद्य, कुशाग्राक्षत-तिलव्रीहियवाज्यसिद्धार्थम्पुष्पाणि सङ्क्षिप्य, योनिमुद्रान्दर्श-यित्वा, श्रीपात्रस्थजलङ्किञ्चित्सङ्क्षिपेदित्यर्घ्यस्थापनविधिः ॥ तद्वामे पाद्यपात्रन्त्रिकोणवृत्तचतुरस्रेआधारशक्तिं सम्पूज्यपात्रं साधारं संस्थाप्य 'नमः' इतिमूलेन वा जलेन प्रपूर्य्य 'वषट्' इतिपुष्पं 'नमः' इतिगन्धश्च नि—क्षिप्य उशीरं रोचनश्च श्यामाकविष्णुक्रान्ताक्ष-दूर्व्वाइतिवा सङ्क्षिप्यास्त्रेणाष्टकृत्वोऽभिमन्त्र्य मूलेनाभिमन्त्र्यधेनु-योनिमुद्रे दर्शयेत् ॥ एवन्तत्पार्श्वे आचमनीयपात्रन्त्रिरावृत्तचतुरस्रे आधारशक्तिं सम्पूज्य पात्रं साधारं संस्थाप्य 'नमः' इतिमूलेन वा जलेन प्रपूर्य्य 'वषट्' इति पुष्पं 'नमः' इति गन्धश्च नि—क्षिप्य जातीकर्प्पूरकङ्कोललवङ्गतमालकादिचूर्णन्निक्षिप्यास्त्रेणाष्ट कृत्वोऽभि-मन्त्र्य मूलेनाभिमन्त्र्य धेनुयोनिमुद्रेदर्शयेत् ॥ तद्दक्षिणे मधुपर्कपात्र-न्त्रिकोणवृत्तचतुरस्रेआधारशक्तिसम्पूज्य पात्रं साधारम्मधुघृतशर्क्क-रादधिदुग्धयुतं संस्थाप्यास्त्रेणाष्टकृत्वोभिमन्त्र्यमूलेनाभिमन्त्र्यधेनु-योनिमुद्रे दर्शयेत् ॥ तद्दक्षे स्नानीयपात्रन्त्रिकोणवृत्तचतुरस्रेआधार-शक्तिं सम्पूज्य पात्रं साधारं संस्थाप्य 'नमः' इति मूलेन वा जलेन

प्रपूर्य्य 'वषट्' इतिपुष्पं 'नमः' इतिगन्धञ्च निक्षिप्य उशीरं रोचनञ्च संक्षिप्यास्त्रेणाष्टकृत्वोऽभिमन्त्र्यमूलेनाभिमन्त्र्यधेनुयोनिमुद्रे दर्शयेत् । तत्रैवश्रीचन्दनादिपुष्पन्दक्षेवसनभूषणादि तत्रैव स्थापयेत् सामान्यार्घ्यस्थजलेनविशेषजलेनवाभिषिच्यमूलेनाष्टवारमभिमन्त्र्य धेनुयोनिमुद्रे दर्शयेत् । एवं सर्व्ववस्तुशोधनँ व्विशेषजलेनात्ममूर्ध्नि भैरवौ तर्प्पयेत् ॥ श्रीपात्रामृतेन विशेषार्घ्यपात्रेण वा देवीं हृदि त्रिवारन्तर्प्पयेत् ॥ तर्प्पणञ्च तत्त्वमुद्रया ॥ सा चानामिकाङ्गुष्ठयोगेन बोध्या ॥ अत्र तत्त्वशुद्ध्याद्यपि कौलिकैराचरणीयम् ॥ तद्यथा तत्र श्रुतिः ॥ प्राणापानव्यानोदानसमाना मे शुध्यन्तां ज्योतिरहं विरजा विपाप्मा भूयासं स्वाहा । ॐपृथिव्यप्तेजोवाय्वाकाशानि मे शुद्ध्यन्तामित्यादि ॐप्रकृत्यहङ्कारबुद्धिमनःश्रोत्राणि मे शुद्ध्यन्तां ज्योतिरहं विरजा विपाप्मा भूयासं स्वाहा । ॐस्पर्शरूपरसगन्धाकाशानि मे शुद्ध्यन्ताम् ज्योतिरहं विरजा विपाप्मा भूयासं स्वाहा । ॐवायुतेजःसलिलभूम्यात्मानो मे शुद्ध्यन्ताञ्ज्योतिरहं व्विरजा विपाप्मा भूयासं स्वाहा । इति परामृशन् सप्तधा सर्व्वाङ्गे ॐत्वक्चक्षुर्जिह्वाघ्राणवचांसि मे शुद्ध्यन्ताम् ॥ ज्योतिरहं विरजा विपाप्मा भूयासं स्वाहा । ॐपाणिपादपायूपस्थशब्दा मे शुद्ध्यन्ताम् ज्योतिरहँ व्विरजा विपाप्मा भूयासं स्वाहा ॥ इतितत्त्वशुद्धिः ॥ ईशानवह्निनिरृतिवायुकोणेषु मण्डलानि विधाय बटुकयोगिनीगणेशक्षेत्रपालभूतेभ्यः सम्पूज्य वटकादिबलिन्दद्यात् । मण्डलमभ्यर्च्य वटकादिद्रव्यसंस्थापयेत् ॥ ॐएह्येहिदेवी पुत्रकपिशजटाभारभास्वरज्वालामुख सर्व्वविघ्नान्नाशय नाशय सर्व्वोपचारसहितम्बलिङ्गृह्णगृह्ण स्वाहा ॥ अनेनाङ्गुष्ठानामिकायोगेन ईशाने बटुकाय बलिन्दद्यात् ॥ ऊद्ध्र्वम्ब्रह्माण्डतो वा दिविगतसुतले भूतले निष्कले वा पाताले वानले वा सलिलपवनयोर्यत्रतत्रस्थितावा॥ क्षेत्रे पीठोपपीठादिषु कृतसुपदा–

पुष्पधूपादिकेन प्रीता देव्यस्सदाताश्शुभवलिविधिनायान्तु देवेन्द्र-तुल्याः ॥ 'यांयींयूंयैंयौंयः योगिनीभ्यःहूँफट्स्वाहा' अनेन कनिष्ठाङ्गुष्ठयोगेन वह्निकोणे बलिन्दद्यात् ॥ 'क्षांक्षींक्षूंक्षैंक्षौंक्षःक्षेत्रपालधूपदीपादिसहितम्बलिं गृह्णगृह्णस्वाहा' अङ्गुष्ठतर्ज्जनीभ्याँ व्वायुकोणे बलिन्दद्यात् ॥ 'गांगींगूंवरवरदसर्व्वजनम्मे वशमानय बलिं गृह्णगृह्ण स्वाहा' मुष्टिमध्यस्थामङ्गुलीन्दण्डवत्कृत्वा नैऋते बलिन्दद्यात् ॥ वामभागे मण्डलं कृत्वा साधारपात्रं संस्थाप्य तत्र बलिद्रव्यन्दत्त्वा सेकादिकृत्वा 'ॐह्रींसर्व्वविघ्नकृद्भ्यःसर्व्वभूतेभ्योहूँफट्स्वाहा' इत्यनेन तत्त्वमुद्रया भूतेभ्यो बलिन्दद्यात्। इदम्बलिदानंव्वस्तुतःपुरश्चरणे एव कर्त्तव्यम् ॥ सुवर्णस्फटिकादौ काश्मीरमृगनाभिमलयोद्भवरक्तचन्दनादिद्रव्येण 'आसुरेखेवज्ररेखेहूम्फट्स्वाहा' इतिमन्त्रेण च षट्कोणगर्भन्त्रिकोणत्रयाष्टदलभूपुरात्मकँ य्यन्त्रँ ल्लिखेत् ॥ तत्र पञ्चगव्येन पञ्चामृतेन च प्रक्षाल्य प्राणप्रतिष्ठामन्त्रेण अष्टोत्तरशतकृत्व॰ प्राणान् प्रतिष्ठाप्य ॥ मन्त्रोयथा 'आंह्रींक्रोंयंरंलंवंशंषंसंहोंॐक्षंसंहंसः-ह्रीं ॐ हंसः श्रीमद्दक्षिणकालिकायाष्षट्कोणगर्भत्रिकोणत्रयाष्टदलभूपुरात्मकयन्त्रस्य सजीववाङ्मनश्चक्षुश्श्रोत्रघ्राणप्राणा इहागत्य सुखं चिरन्तिष्ठन्तु स्वाहा' ॥ ततः 'ॐयन्त्रराजाय विद्महे महायन्त्राय धीमहि। तन्नो यन्त्र॰प्रचोदयात्' इतिदशधा जप्त्वा, दशधा पुष्पाञ्जलिंसङ्क्षिप्य,होमं कृत्वा प्रतिहोमे हुतशेषन्तस्मिन्क्षिपेत्। तत्राधारशक्त्यादिपूजनङ्कुर्य्यात् ॥ तद्यथा 'ह्रींआधारशक्तिभ्योनमः इति सम्पूज्य। ततो रक्तचन्दनपुष्पाक्षतपुञ्जन्निधाय 'ॐजयायैनमः' 'ॐविजयायैनमः' 'ॐअजितायैनमः' 'ॐअपराजितायैनमः' 'ॐनित्यायैनमः' 'ॐविलासिन्यैनमः' 'ॐदोग्ध्र्यैनमः' 'ॐअघोरायैनमः' 'ॐमङ्गलायैनमः' इतिपीठशक्तीरभ्यर्च्य 'ह्रींकालिकायोगपीठात्मनेनमः' 'ह्सौंसदाशिवमहाप्रेतपद्मासनायनमः' इत्य-

भ्यर्च्य ततो देवीँ य्यजेत्। हस्तेपुष्पाक्षतपुञ्जन्निधाय कूर्म्ममुद्राँव्विधाय कुलकुण्डलिनी हृदयदेशे आनीय तन्मुखे प्रक्षिप्य ताम्परब्रह्मणि सङ्गमय्यचन्द्रमण्डलान्तर्गतामृतलोलीभूतान्द्विदले सन्निवेश्य वाम-नासापुटेन 'यम्' इतिनिष्कृष्य पूर्व्वङ्कामकलान्ध्यायेत्। 'मुखम्बिन्दु-वदाकारन्तदधःकुचयुग्मकम् ॥ तदधस्सपराङ्गञ्च सपरिष्कृतमण्ड-लम् ॥' ततः पुष्पादिचक्रे क्षिपेत्। देवीन्ध्यात्वा आवाहयेत्। ध्यानञ्च "करालवदनाङ्घोराम्मुक्तकेशीञ्चतुर्भुजाम् ॥ कालिका-न्दक्षिणान्दिव्याम्मुण्डमालाविभूषिताम् ॥ १ ॥ सद्यश्छिन्नशिरः खड्गवामोर्ध्वाधः कराम्बुजाम् ॥ अभयँ व्वरदञ्चैव दक्षिणाधो-र्ध्वपाणिकाम् ॥२॥ महामेघप्रभां श्यामान्तथा चैवदिगम्बराम् ॥ कण्ठावसक्तमुण्डालीगलद्रुधिरचर्चिताम् ॥ ३ ॥ कर्णावतंसतानी-तशवयुग्मभयानकाम् ॥ घोरदंष्ट्राकरालास्याम्पीनोन्नतपयोधराम् ॥४॥ शवानाङ्करसङ्घातैःकृताकाञ्चीं हसन्मुखीम् ॥ सृक्कद्वयगल-द्रक्तधाराविस्फुरिताननाम् ॥ ५ ॥ घोररूपाम्महारौद्रीं श्मशाना-लयवासिनीम् ॥ दन्तुरान्दक्षिणव्यापिमुक्तलम्बकचोच्चयाम् ॥६॥ शवरूपमहादेवहृदयोपरिसंस्थिताम् ॥ शिवाभिर्घोररूपाभिश्चतुर्दिक्षु-समन्विताम् ॥ ७ ॥ महाकालेन सार्द्धोर्द्ध्वमुपविष्टरतातुराम् ॥ सुखप्रसन्नवदनां स्मेराननसरोरुहाम् ॥ ८ ॥ एवं सञ्चिन्तयेद्देवीं-श्मशानालयवासिनीम् ॥" अथवाहंसतन्त्रोक्तन्ध्यानङ्कुर्य्यात्। यथा— "नमामि दक्षिणामूर्तिङ्कालिकाम्परभैरवीम् ॥ भिन्नाञ्जनचयप्रख्या-म्प्रवीरशवसंस्थिताम् ॥ १ ॥ गलच्छोणितधाराभिः स्मेरानन-सरोरुहाम् ॥ पीनोन्नतकुचद्वन्द्वाम्पीनवक्षोनितम्बिनीम् ॥२॥ दक्षि-णाम्मुक्तकेशालीन्दिगम्बरविनोदिनीम् ॥ महाकालशवाविष्टां स्मेरानन्दोपरिस्थिताम् ॥ ३ ॥ मुखंसान्द्रस्मितामोदमोदिनीम्मद-विह्वलाम् ॥ आरक्तमुखसान्द्राभिर्न्नेत्रालीभिर्व्विराजिताम् ॥ ४ ॥

शवद्वयकृतोत्तंसां सिन्दूरतिलकोज्ज्वलाम् ॥ पञ्चाशन्मुण्डघटित-मालाशोणितलोहिताम् ॥ ५ ॥ नानामणिविशोभाढ्य-नानालङ्कार-शोभिताम् ॥ शवास्थिकृतकेयूरशङ्खकङ्कणमण्डिताम् ॥ ६ ॥ शववक्षस्समारूढाँ ल्लेलिहानां शवङ्क्वचित् ॥ शवमांसकृतग्रासां साट्टहासम्मुहुर्म्मुहुः ॥ ७ ॥ खड्गमुण्डधराँ व्वामे सव्येऽभयवर-प्रदाम् ॥ दन्तुराञ्च महारौद्रीञ्चण्डनादातिभीषणाम् ॥८॥ शिवा-भिर्घोररूपाभिर्व्वेष्टिताम्भयनाशिनीम् ॥ मा भैर्म्मा भैस्स्वभक्तेषु जल्पन्तीङ्घोरनिःस्वनैः ॥ ९ ॥ यूयङ्किमिच्छथ ब्रूत ददामीतिप्रभा-षिणीम् ॥" इतिध्यायेत् ॥ आवाहनञ्च "आत्मसंस्थामजां शुद्धा-न्त्वामहम्परमेश्वरीम् ॥ आरण्यमिवहव्यांशम्मूर्त्तावावाहयाम्य-हम्" इतिमूलञ्च पठन् 'भगवति दक्षिणकालिके इहागच्छ' इति प्रसारितसंहताङ्गुलीमूलपर्व्वणोरङ्गुष्ठौ नि—क्षिप्य आवाहयेत् ॥ ततः "ॐदेवेशि भक्तिसुलभे परिवारसमन्विते ॥ यावत्त्वाम्पूजयिष्यामि तावत्त्वं सुस्थिरा भव ॥ तवेयम्महिमामूर्तिस्तस्यान्त्वां सर्व्वगा-म्प्रभो ॥ भक्तिस्नेहसमाकृष्टान्दीपवत्स्थापयाम्यहम्" ॥ इतिमूल-म्पठित्वा पूर्व्वोक्तया अधोमुख्या मुद्रया स्थापयेत् ॥ "ॐसर्व्वान्त-र्य्यामिन्यै देवि सर्व्वबीजमये शुभे ॥ स्वात्मस्थायै परं शुद्धमासनङ्क-ल्पयाम्यहम्" मूलञ्च पठन्पद्ममुद्रया पुष्पाद्यासनन्दद्यात् ॥ ततः "ॐअस्मिन्वरासने देवि सुखासीनेऽक्षरात्मिके ॥ प्रतिष्ठिता भवे-स्सा त्वम्प्रसीद परमेश्वरि" मूलञ्च पठन् "इह प्रतिष्ठिताभव" इतिपूर्व्वोक्तया मुद्रया प्रतिष्ठापयेत् । "अनन्या तत्र देवेशि मूर्तिशक्ति-रियम्प्रभो । सान्निध्यङ्कुरु तस्यान्त्वम्भक्तानुग्रहतत्परे" मूलञ्च पठन् 'इह सन्निधेहि' उच्छ्रिताङ्गुष्ठमुष्टयोस्सँय्योगात्सन्निधापन-मुद्रया सन्निधानङ्कुर्य्यात् ॥ "ॐआज्ञया तव देवेशि कृपाम्भोधे गुणा-म्बुधे ॥ आत्मना चैकद्दृप्तान्त्वां संरुणद्धि महेश्वरि" इतिमूलञ्च पठन्

अन्तःप्रवेशिताङ्गुष्ठमुष्ट्यात्मिकया 'इह सन्निरुध्यस्व' इतिसन्नि-
रोधनङ्कुर्य्यात् ॥ "अज्ञानाद्दुर्म्मनस्त्वाद्वा वैकल्यात्साधकस्य च ॥
मम ऊनं भवेत्कृत्यन्तदाप्याभिमुखीभव" इति, मूलञ्च पठन् 'इह
सम्मुखीभव' इतिउत्तानमुष्टियुगलात्मिकयासम्मुखीकरणङ्कुर्य्यात् ॥
ततो 'हूम' इत्यनेन सव्यहस्तमुष्टिदीर्घाधोमुखतर्ज्जन्यात्मिकयाऽभि-
तोभ्रामितयाऽवगुण्ठयेत् ॥ "अँद्दशपीयूषवर्षिण्यापूरयेयङ्गविष्टरम् ॥
मूर्त्तौ वायज्ञसम्पूर्त्तौ स्थिराभव महेश्वरि ॥ देवताङ्गे षडङ्गन्यासात्मकं
सकलीकरणङ्कुर्य्यात् ॥ तद्यथा 'क्रांहृदयायनमः, क्रींशिरसेस्वाहा,
क्रूंशिखायैवषट्, क्रैंकवचायहूम्, क्रौंनेत्रत्रयायवौषट्, क्रः अस्त्राय-
फट्' ॥ ततः "स्वभक्तवाङ्मनश्चक्षुःश्रोत्रदूरार्पितस्थिते ॥
स्वतेजःपञ्जरेणाशु वेष्टिता भव सर्व्वतः॥" स्वधाबीजेन धेनुमुद्रया
अमृतीकरणम् ॥ ततो महामुद्रया परमीकरणम् ॥ महामुद्रा यथा—
"अन्योन्यग्रथिताङ्गुष्ठाप्रसारितपराङ्गुलिः ॥ महामुद्रेयमुदिता परमी-
करणे प्रिये ॥" तथा "अँय्यस्यादर्शनमिच्छन्ति देवास्स्वाभीष्टसिद्धये ॥
तस्यै ते परमैशान्यै आगतं स्वागतञ्च मे" मूलञ्च पठन् 'साङ्गे सायुधे
सवाहने सावरणे श्रीमद्दक्षिणकालिके तव स्वागतम्' इतिप्रसारिताङ्गु-
ल्यधोमुखकरद्वयेन स्वागतङ्कुर्यात् ॥ "अँङ्कृतार्थोनुगृहीतोस्मि सफल-
ञ्जीवितञ्च मे । आगता देवदेवेशि सुस्वागतमिदम्पुनः" मूलञ्च पठन्नूर्ध्व-
मुख्या पूर्वोक्तमुद्रया सुस्वागतङ्कुर्य्यात् ॥ लेलिहानमुद्रयाप्राणस्थापन-
म्पूर्व्वोक्तरीत्या कुर्य्यात् ॥ लेलिहानमुद्रा यथा ॥ "तर्ज्जनीमध्यमा-
नामां समाङ्कुर्य्यादधोमुखीम् । अनामायाङ्क्षिपेद्बद्धामृजुङ्कृत्वा
कनिष्ठिकाम् ॥ लेलिहानात्ममुद्रेयञ्जीवन्यासे प्रकीर्तिता ॥" पूर्वोक्त-
प्राणस्थापनरीतिर्यथा—आंह्रींक्रोंयंरंलंवंशंषंसंहोंअँक्षंसंहंसः ह्रींअँहंसः
श्रीमद्दक्षिणकालिकायाः प्राणा इह प्राणाः । आंह्रींक्रोंयंरंलंवंशंहों-
अँक्षंसंहंसःह्रींअँसःश्रीमद्दक्षिणकालिकाया जीव इह स्थितः । आंह्रींक्रों-

यंरंलंवंशंषंसंहोंॐक्षंसंहंसःह्रीं ॐहंसःश्रीमद्दक्षिणकालिकायास्सर्वे-
न्द्रियाणि इह स्थितानि । आंह्रींक्रोंयंरंलंवंशंषंसंहोंसः ॐक्षंसंहंसः-
श्रीमद्दक्षिणकालिकाया वाङ्मनस्त्वक्चक्षुश्श्रोत्रजिह्वाघ्राणप्राणा
इहागत्य सुखञ्चिरन्तिष्ठन्तु स्वाहा ।। ततो मूलमन्त्रेणार्घ्योदकेन
त्रिः प्रोक्षणम् । 'शालग्रामे मणौ यन्त्रे नावाहनविसर्ज्जने ।। प्राण-
प्रतिष्ठाञ्च न कुर्य्यात् ।।' योनिम्महायोनिञ्च बध्वा खड्गमुण्डाऽभयवर-
मुद्रान्दर्शयेत् । महायोनिमुद्रा यथा—'तर्ज्जन्यनामिके मध्ये कनिष्ठे
च क्रमादपि । करयोर्य्योजयेच्चैव कनिष्ठामूलभेदतः । अङ्गुष्ठाग्रन्तु
निः क्षिप्य महायोनिः प्रकीर्त्तिता ।। अधोमुखीमिमाङ्कृत्वा
दर्शयेद्बीजपूर्व्विकाम् ।।" बीजम् ऐमिति ।। योनिमुद्रायान्तु—
'अङ्गुष्ठाग्रन्तु न निः क्षिपेदिति ।।' खड्गादिमुद्रा तु स्पष्टैव ।
ततः पुष्पाञ्जलिन्दद्यात् ।। तत्र एकम्पादे, द्वितीयञ्जानुनि, तृतीय-
न्नाभौ, चतुर्थं हृदये, मस्तके पञ्चममिति ।। ततः पाद्यादि दद्यात् ।।
तद्यथा । "यद्भक्तिलेशसम्पर्कात्परमानन्दसम्भवः ।। तस्मै ते चरणा-
ब्जाय पाद्यं शुद्धाय कल्पये" इति, मूलञ्च पठन् 'इदम्पाद्यन्दक्षिण-
कालिकायै निवेदयामि नमः' इतिपूर्वोक्तपुष्पगन्धोशीररोचनश्यामाक
विष्णुक्रान्ताब्जदूर्व्वायुतञ्जलमनामाङ्गुष्ठयोर्य्योगेन पादयोर्दद्यात् ।
"ॐवेदानामपि वेदाय देवानान्देवतात्मने । आचमङ्कल्पयामीशि
शुद्धानां शुद्धिहेतवे" मूलञ्च पठन् 'इदमाचमनीयन्दक्षिणकालि-
कायै निवेदयामि' इत्याचमनीयङ्कनिष्ठाहीनोन्नतसँय्युक्तचतुरङ्गुली-
रूपाचमनमुद्रयाचन्दनपुष्पजातीकर्प्पूरकङ्कोललवङ्गतमालकादिचूर्ण -
सँय्युक्तजलम्मुखे दद्यात् ।। "ॐसर्व्वकालुष्यहीनायै परिपूर्णसुखा-
त्मने । मधुपर्क्कमिदन्देवि कल्पयामि प्रसीद मे" मूलञ्च पठन् सँय्यु-
क्ताधोमुख्यनामिकास्पृष्टाङ्गुष्ठात्मिकयामधुघृतशर्क्करादधिदुग्धसङ्घा -
तात्मकम्मधुपर्क्कम्मुखे दद्यात् ।। "ॐउच्छिष्टोप्यशुचिर्व्वापि यस्याः

स्मरणमात्रतः । शुद्धिमाप्नोति तस्यै ते पुनराचमनीयकम्" इति मूलञ्च पठन्पूर्ववदाचमनीयम्मुखे दद्यात् ॥ "ॐतापत्रयहरन्दिव्यम्परमानन्दलक्षणम् । तापत्रयविनिर्म्मुक्तन्तवार्घ्यङ्कल्पयाम्यहम् ॥" इति मूलञ्च पठन् 'इदमर्घ्यन्दक्षिणकालिकायै निवेदयामि, एषोऽर्घः श्रीमद्दक्षिणकालिकायै स्वाहा' इत्यनेन पठितेन कुशाग्राक्षततिलव्रीहियवाज्यसिद्धार्थपुष्पमिश्रितजलात्मकार्घ्याञ्छिरसि सर्व्वाङ्गुलीसँय्योगेन दद्यात् । ततो हरिद्राद्युद्वर्त्तनद्रव्यन्तैलञ्च दद्यात् ॥ "ॐस्नेहं गृहाण स्नेहेन लोकमातर्म्महाशये। सर्व्वलोकेषु शुद्धात्मन्ददामि स्नेहमुत्तमम् ॥" मूलञ्चपठन् इदंहरिद्रादिद्रव्यन्तैलञ्चदक्षिणकालिकायै निवेदयामि 'नमः' इत्युक्त्वा उद्वर्त्तयेत् ॥ 'ॐपरमानन्दबोधाब्धिनिमग्ननिजमूर्त्तये । साङ्गोपाङ्गमिदं स्नानङ्कल्पयाम्यहमीश्वरि" मूलञ्चपठन् 'इदंस्नानीयन्दक्षिणकालिकायै निवेदयामि, इदंस्नानीयन्दक्षिणकालिकायैनमः' इतिपठित्वा कनिष्ठाहीनदक्षहस्तमुष्ट्यात्मिकया मुद्रयास्नानीयन्दद्यात् ॥ शतकृत्वः सहस्रकृत्वो यथाशक्ति वा मूलम्पठन्स्नपयेत् । "ॐमायाचित्रपटच्छन्ननिजगुह्योरुतेजसे ॥ निवारणाय विज्ञानवासस्ते कल्पयाम्यहम्" मूलञ्च पठन् 'इदँ व्वासो दक्षिणकालिकायै' इत्याद्युक्तवाक्येन उत्तानदक्षिणहस्ताङ्गुष्ठस्पृष्टतन्मध्यमात्मिकया रक्तँ व्वासो दद्यात् ॥ "ॐ यामाश्रित्य महादेवो जगत्संहारकस्सदा । तस्यै ते परमेशान्यै कल्पयाम्युत्तरीयकम्" इदमुत्तरीयन्दक्षिणकालिकायै इत्यादिवाक्येन पूर्वोक्तमुद्रयोत्तरीयन्दद्यात् ॥ ततो मूलेनाष्टोत्तरसहस्रशतदशान्यतमवारङ्गन्धोदकैर्देवीमभिषिञ्चेत् ॥ "ॐ स्वभावसुन्दराङ्गायै नानाशक्त्याश्रिते शिवे ॥ भूषणानि विचित्राणि कल्पयाम्यमरार्चिते" 'एतानि भूषणानि दक्षिणकालिकायैनिवेदयामिनमः' इति वाक्येनदक्षहस्ताङ्गुष्ठस्पृष्टानामिकात्मिकयामुद्रयाभूषणानिदद्यात् ॥ मूलमन्त्रेणसम्पुटितम्प्रत्येकमातृका-

क्षरम्पठन्देवताङ्गेषु विन्यसेत् ॥ "ॐ परमानन्दसौभाग्यपरिपूर्ण-दिगन्तरे । गृहाण परमङ्गन्धङ्कृपया परमेश्वरि ॥" मूलञ्च पठन् 'इदञ्चन्दनं श्रीदक्षिणकालिकायै नमः' इतिवाक्येन कर्पूरमिश्रित-श्रीखण्डचन्दनम्बहुचंदनञ्च कनिष्ठाङ्गुष्ठसंय्योगेनदेव्यङ्गे निवेदयेत् ॥ "ॐ अक्षतान्धवलान् देवि स्वर्णरौप्यमयीकृतान् । गृहाणजगदीशाने प्रसीद परमेश्वरि" ॥ मूलञ्च पठन् 'साङ्गायैसायुधायैसबलवाहनायै सपरिवारायैश्रीदक्षिणकालिकायैनिवेदयामिनमः' इतिवाक्येनसर्व्वा-ङ्गुलीभिर्दद्यात् ॥ ततः "ॐ तुरीयवनसम्भूतन्नानागुणमनोहरम् ॥ अमन्दसौरभम्पुष्पङ्गृह्यतामिदमुत्तमम्" 'एतानि पुष्पाणि दक्षिण-कालिकायै वौषट्' इति, मूलञ्च पठंस्तर्ज्जन्यङ्गुष्ठयोगेन दद्यात् ॥ यथोत्पन्नमपर्य्युषितमच्छिद्रन्नवं शुभम्पुष्पन्दद्यात् ॥ अञ्जलिदाने त्वधोमुखता न दोषाय 'श्वेतरक्तजपापुष्पकरवीरतगरजातीसेवन्ती-यूथिकाधत्तूराशोकबकुलश्वेतकृष्णापराजिताबकपुष्पविल्वपत्रचम्पक-नागकेशरमल्लिकाझिणिकाकाञ्चीवर्वराकरक्तपद्मपुष्पामलककोकनद-बन्धूककेतक्याद्यन्यतमपुष्पन्निवेदयेत् ॥ अर्कमन्दारौ अतिप्रशस्तौ ॥ तुलसीम्मालतीँ व्वर्ज्जयेत् ॥ दूर्वया नार्च्चयेत् ॥ धूपभाजनं 'फट्' इति सम्प्रोक्ष्य 'नमः' इत्यभ्यर्च्य वायुबीजेन द्वादशवारजप्तेन संशोष्य वामहस्ततले दक्षहस्तपृष्ठन्निवेश्य 'रम्' इतिबीजेन षोडश-वारजप्तेन सन्दह्य वामहस्तपृष्ठे दक्षहस्ततलन्निवेश्य, 'वम्' इति षोडशवारजप्तेन धेनुमुद्रयाऽमृतीकृत्य, मूलेनाष्टशोऽभिमन्त्र्य 'जय-ध्वनिमन्त्रमातःस्वाहा' इतिघण्टां सम्पूज्य वामतर्ज्जन्या संस्पृश्य मूल-म्पठन् "ॐ वनस्पतिरसोपेतो गन्धाढ्यः सुमनोहरः ॥ आघ्रेयः सर्व्वदेवानान्धूपोऽयम्प्रतिगृह्यताम्" 'एष धूपः श्रीदक्षिणकालिकायै नमः' इतिशङ्खाम्नु प्रक्षिपेद्भूमौ ततो वामहस्तेन घण्टाँव्वादयन् दक्ष-तर्ज्जन्यङ्गुष्ठयोगेन धूपमुद्रान्दर्शयन् देवतागुणान्कीर्त्तयन्नाभिदेशतो

धूपयेत् ।। पुष्पाञ्जलित्रयन्दद्यात् ।। एवन्दीपदानप्रकारः "ॐसुप्रकाशो महादीपः सर्व्वतस्तिमिरापहः ।। सबाह्याभ्यन्तरज्योतिर्दीपोयम्प्रतिगृह्यताम्" इति, मूलञ्चपठन् मध्यमाङ्गुष्ठयोगेन दीपमुद्राम्प्रदर्श्य नेत्रप्रदेशे दीपन्दर्शयेत् ।। घृतदीपो दक्षिणे देयस्तैलदीपो वामतः ।। स्वर्णादिभाजने साज्यशर्क्करपायसादिकम्परिविष्य चतुरस्रे निधाय 'फट्' इति मन्त्रेण चक्रमुद्रयाऽभिरक्ष्य द्वादशवारजप्तेन 'यम्' इतिवायुबीजेन संशोष्य वामहस्ततलेदक्षहस्तपृष्ठं निवेश्य 'रम्' इतिवह्निबीजेन द्वादशवारजप्तेन सन्दह्य, दक्षकराग्रेण संस्पृश्य 'वम्' इतिसुधाबीजेन धेनुमुद्रयाऽमृतीकृत्य मूलमन्त्रेण कराभ्यां संस्पृश्य अष्टधाचाभिमन्त्र्य धेनुमुद्राम्प्रदर्श्यगन्धपुष्पैः समभ्यर्च्य 'तत्त्वाख्यमुद्रया देव्यै नैवेद्यं हि निवेदयेत् ।।' 'ॐ सत्पात्रसिद्धं स-हविर्व्विविधानेकभक्षणम् ।। निवेदयामि देवेशि कृपया त्वङ्गृहाण तत्' ।। इतिपठन् ग्रासमुद्राम्प्रदर्श्यशङ्खोदकेननिवेदयेत् ।। ततः "ॐसमस्तदेवदेवेशि सर्व्वतृप्तिकरम्परम् ।। अखण्डानन्दसम्पूर्णे गृहाण जलमुत्तमम् ।।" इतिपानीयमाचमनीयञ्च दत्त्वा चुलुकँव्विधिवद्दद्यात् । पञ्चमुद्राः प्राणापानसमानोदानव्यानाख्याः प्रदर्शयेत् ।। तद्यथा कनिष्ठानामिकाभ्याम्प्राणमुद्रा । मध्यमातर्ज्जनीभ्यामपानाख्या । अनामामध्यमाभ्यां समानाख्या । अनामातर्ज्जनीभ्यामुदानाख्या । सर्व्वाङ्गुलीभिर्व्यानाख्या । ततो मूलेन ताम्बूलं साधकस्तत्त्वमुद्रया एलालवङ्गकर्पूरजातीफलादिसँय्युतन्तमालदलकर्पूरपूगेरितम्मुदान्वितान्ध्यायन् 'फट्' इतिसम्प्रोक्ष्य 'नमः' इत्यभ्यर्च्य वायुबीजेन द्वादशवारजप्तेन संशोष्य ।। वामहस्ततलं दक्षहस्तपृष्ठे निवेश्य 'रम्' इतिबीजेनद्वादशवारजप्तेनसन्दह्यवामहस्तपृष्ठेदक्षहस्ततलन्निवेश्य 'वम्' इतिसुधाबीजेनधेनुमुद्रयाअमृतीकृत्य मूलेनाष्टवारमभिमन्त्र्य "ॐएलालवङ्गकर्पूरनागवल्लीदलैर्य्युतम् ।। पूगभागेरितन्देवि ताम्बूलङ्गृह्य-

तान्नमः'' मूलम्पठन् 'इदन्ताम्बूलं श्रीदक्षिणकालिकायै निवेदयामिनमः' इतिमुखप्रदेशे तत्त्वमुद्रया दद्यात् ॥ ततः पुष्पाञ्जलिङ्गृहीत्वा 'ॐसँव्विन्मये परेशानि परामृते चरुप्रिये ॥ अनुज्ञान्दक्षिणे देहि परिवाराच्र्चनाय मे' ॥ तत्र प्रथमं षडङ्गपूजा । अग्नीशासुरवायव्येषु मध्ये दिक्षु च षडङ्गशक्तीऽपूजयेत्॥ तासान्ध्यानन्तु—'तुषारस्फटिकश्यामनीलकृष्णारुणास्तथा ॥ वरदाभयधारिण्यः प्रधानतनवः स्त्रियः' इतिध्यात्वा 'हृदयदेवतेइहागच्छइहतिष्ठक्रांहृदयायनमः श्रीपादुकाम्पूजयामि' इतिसम्पूज्य ततः 'शिरोदेवतेइहागच्छइहतिष्ठक्रींशिरसेस्वाहाश्रीपादुकाम्पूजयामि' 'शिखादेवतेइहागच्छइहतिष्ठ क्रूंशिखायै वषट्श्रीपादुकाम्पूजयामि' 'कवचदेवतेइहागच्छइहतिष्ठक्रैंकवचायहुम् ॥ श्रीपादुकाम्पूजयामि' 'नेत्रत्रयदेवते इहागच्छ इह तिष्ठक्रौंनेत्रत्रयायवौषट्श्रीपादुकाम्पूजयामि' 'अस्त्रदेवतेइहागच्छइहतिष्ठ क्रःअस्त्रायफट्श्रीपादुकाम्पूजयामि' ततो वायव्यादीशानपर्य्यन्तङ्गुरुपङ्क्तिम्पूजयेत् ॥ तत्र गुरुक्रमोयथा ''महादेवीमहादेवस्त्रिपुरश्चैव भैरवः ॥ दिव्यौघा गुरवऽप्रोक्तास्सिद्धौघान्कथयामि ते ॥ ब्रह्मानन्दः पूर्ण्णदेवश्चलच्चित्तश्चलाचलः । कुमारऽक्रोधनश्चैव वरदस्स्मरदीपनः॥ मायामायावती चैव मानवौघाञ्छृणुप्रिये ॥ विमलऽकुशलश्चैव श्रीमत्सेनस्सुधाकरः॥ प्रह्लादस्सनकश्चैव वसिष्ठो बोध एवच ॥ मीनो गोरक्षकश्चैव भोजदेवऽप्रजापतिः॥ मूलदेवो रन्तिदेवो विघ्नेश्वरहुताशनौ ॥ समयानन्दसन्तोषौकालिकागुरवस्तथा ॥ आनन्दनाथशब्दान्ते गुरवस्सर्व्वसिद्धिदाः ॥ स्त्रियोपि गुरुरूपाश्चेदम्बान्ताः परिकीर्तिताः'' ॥ ततः पूजा ''महादेव्यम्ब इहागच्छइह तिष्ठमहादेव्यम्बाश्रीपादुकाम्पूजयामि॥ महादेवानन्दनाथ इहागच्छ इह तिष्ठ महादेवानन्दनाथ श्रीपादुकाम्पूजयामि ॥ त्रिपुरानन्दनाथ इहागच्छ इहतिष्ठ त्रिपुरानन्दनाथश्रीपादुकाम्पूजयामि ॥ भैरवा-

नन्दनाथ इहागच्छ इहतिष्ठ भैरवानन्दनाथश्रीपादुकाम्पूजयामि । अथसिद्धौघाइहागच्छतइहतिष्ठत ब्रह्मानन्दानन्दनाथश्रीपादुकाम्पूजयामि । पूर्णदेवानन्दनाथश्रीपादुकाम्पूजयामि । चलच्चित्तानन्दनाथ श्रीपादुकाम्पूजयामि । चलाचलानन्दनाथश्रीपादुकाम्पूजयामि ॥ कुमारानन्दनाथश्रीपादुकाम्पूजयामि । क्रोधानन्दनाथश्रीपादुकाम्पूजयामि । वरदानन्दनाथश्रीपादुकाम्पूजयामि । स्मरदीपनानन्दनाथश्रीपादुकाम्पूजयामि । मायाम्बाश्रीपादुकाम्पूजयामि । मायावत्यम्वाश्रीपादुकाम्पूजयामि" ॥ इति ॥ अथ मानवौघा इहागच्छत इहतिष्ठत ॥ "विमलानन्दनाथश्रीपादुकाम्पूजयामि । कुशलानन्दनाथश्रीपादुकाम्पूजयामि ॥ श्रीमत्सेनानन्दनाथश्रीपादुकाम्पूजयामि ॥ सुधाकरानन्दनाथश्रीपादुकाम्पूजयामि । प्रह्लादानन्दनाथश्रीपादुकाम्पूजयामि । सनकानन्दनाथश्रीपादुकाम्पूजयामि । वसिष्ठानन्दनाथश्रीपादुकाम्पूजयामि । वोधानन्दनाथश्रीपादुकाम्पूजयामि । मीनानन्दनाथश्रीपादुकाम्पूजयामि । गोरक्षकानन्दनाथश्रीपादुकाम्पूजयामि । भोजदेवानन्दनाथश्रीपादुकाम्पूजयामि । प्रजापत्यानन्दनाथश्रीपादुकाम्पूजयामि । मूलदेवानन्दनाथश्रीपादुकाम्पूजयामि । रन्तिदेवानन्दनाथश्रीपादुकाम्पूजयामि । विघ्नेश्वरानन्दनाथश्रीपादुकाम्पूजयामि । हुताशनानन्दनाथश्रीपादुकाम्पूजयामि । समयानन्दनाथश्रीपादुकाम्पूजयामि ॥ सन्तोषानन्दनाथश्रीपादुकाम्पूजंयामि ।" ततो निजगुरुंपुरोध्यात्वा पञ्चोपचारैस्सम्पूज्य, ततः "ॐअभीष्टसिद्धिम्मेदेहि शरणागतपालिके । भक्त्या समर्प्पये तुभ्यमिदमावरणार्च्चनम्" इतिमूलञ्च पठन् पुष्पचन्दनयुतशङ्खोदकेन देव्या वामहस्ते आवरणपूजां समर्प्पयेत् ततोरश्मिवृन्ददेवताः पूजयेत् ॥ तासान्ध्यानँ य्यथा "सर्व्वाः श्यामा असिकरा मुण्डमालाविभूषिताः । तर्ज्जनीँ व्वामहस्तेनधारयन्त्यश्च सस्मिताः" ॥

बाह्यत्रिकोणस्य सम्मुखकोणे 'ॐकालीश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः' इतिपाद्यादिभिस्त्रिःकालीं सम्पूजयेत् ॥ एवन्देव्या वामे 'ॐकपालिनीश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः' इति ॥ दक्षे 'ॐकुल्लाश्रीपादुकाम्पूजयामि' इत्यादि तदन्तस्त्रिकोणेसम्मुखे 'ॐकुरुकुल्लाश्रीपादुकाम्पूजयामि' इत्यादि ॥ वामे 'ॐविरोधिनीश्रीपादुकाम्पूजयामि' इत्यादि ॥ दक्षे 'ॐविप्रचित्ताश्रीपादुकाम्पूजयामि' इत्यादि ॥ तदन्तस्त्रिकोणेसम्मुखे 'ॐउग्राश्रीपादुकाम्पूजयामि' इत्यादि ॥ ततो वामे 'ॐउग्रप्रभाश्रीपादुकाम्पूजयामि' इत्यादि ॥ दक्षे 'ॐदीप्ताश्रीपादुकाम्पूजयामि' इत्यादि ॥ तदन्तस्त्रिकोणे सम्मुखे 'ॐनीलाश्रीपादुकाम्पूजयामि' इत्यादि ॥ वामे 'घनाश्रीपादुकाम्पूजयामि' इत्यादि ॥ दक्षे 'ॐबलाकाश्रीपादुकाम्पूजयामि' इत्यादि । तदन्तस्त्रिकोणे सम्मुखे 'ॐमात्राश्रीपादुकाम्पूजयामि' इत्यादि ॥ वामे 'ॐमुद्राश्रीपादुकाम्पूजयामि' इत्यादि ॥ दक्षे 'ॐमित्राश्रीपादुकाम्पूजयामि' इत्यादि ॥ पूर्वोक्तवाक्यैः पाद्यादिभिः पूजयेत् ॥ ततो देव्या दक्षे 'ह्सौंमहाकालायहूंफट्' इतिमन्त्रेणमहाकालम्पूजयेत् ॥ कुलार्णवेतु ॐह्रींक्ष्मींहूंमहाकालायह्सौंमहादेवायक्रींकालिकायै ह्सौं इतिमहाकालमन्त्रः ॥ तद्ध्यानन्तु 'अञ्जनाद्रिनिभन्देवम्पिङ्गकेशन्द्विबाहुकम् ॥ आशाम्बरंसर्प्पभूषाभूषितम्प्रणमामि तम्' इतिध्यात्वापूर्व्वोक्तमन्त्रद्वयान्यतरेण महाकालम्पूजयेत् ॥ ततः 'ॐअभीष्टसिद्धिम्मे देहि शरणागतपालिके । भक्त्यासमर्प्पयेतुभ्यमिदमावरणार्च्चनम्' इतिमन्त्रेण शङ्खोदकादिना देव्या वामहस्ते आवरणार्च्चनं समर्प्पयेत् ॥ ततोष्टदले पूर्व्वादिक्रमेणाष्टशक्तीः पूजयेत् ॥ तद्यथा पूर्व्वे 'ॐआंब्रह्माणीश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः' इत्यादिवाक्येनपाद्यादिभिस्त्रिस्सम्पूजयेत् । अग्निकोणे 'ॐईंश्रीनारायणीश्रीपादुकाम्पूजयामि' इत्यादि ॥ दक्षिणे 'ॐऊंमाहेश्वरीश्रीपादुकाम्पूज-

यामि' इत्यादि ।। नैर्ऋते 'ॐऋंश्रीचामुण्डाश्रीपादुकाम्पूजयामि' इत्यादि पश्चिमे 'ॐलृंकौमारीश्रीपादुकाम्पूजयामि' इत्यादि ।। वायव्ये 'ॐऐंअपराजिताश्रीपादुकाम्पूजयामि' इत्यादि ।। उत्तरे 'ॐ-औंवाराहीश्रीपादुकाम्पूजयामि' इत्यादि ।। ईशाने 'ॐअःनारसिंही-श्रीपादुकाम्पूजयामि' इत्यादि ।। आसान्ध्यानन्तु पूजनतः पूर्व्वमेव कर्त्तव्यम्।। तद्यथा 'दण्डङ्कमण्डलुम्पश्चादक्षसूत्रम्महाभयम् ।। बिभ्रती कनकच्छायाम्ब्राह्मी कृष्णाजिनोज्ज्वला ।।१।। शूलम्परश्वधङ्क्षुद्र-दुन्दुभीनृकरोटिकाम् ।। वहन्ती हिमसङ्काशा ध्येया माहेश्वरी शुभा ।।२।। अङ्कुशन्दण्डखट्वाङ्गौ पाशञ्च दधती करैः।।बन्धूकपुष्पसङ्काशा कुमारी कामदायिनी ।।३।। चक्रङ्घण्टाङ्कपालञ्च शङ्खञ्चदधती करैः ।। तमालश्यामलाध्येयावैष्णवीविभ्रमोज्ज्वला ।। ४ ।। मुशलङ्करवालञ्च खेटकन्दधतीहलम् ।। करैश्चतुर्भिर्व्वाराहीध्येयाकालघनच्छविः ।।५।। अङ्कुशन्तोमरँ व्विद्युत्कुलिशम्बिभ्रती करैः ।। इन्द्रनीलनिमेन्द्राणी ध्येया सर्वसमृद्धिदा ।।६।। शूलङ्कृपाणं नृशिरः कपालन्दधतीकरैः ।। मुण्डस्रङ्मण्डिता ध्येया चामुण्डा रक्तविग्रहा।।७।।अक्षस्रजम्बीजपूरङ्क-पालन्दधती करैः ।। वहन्ती हेमसङ्काशा मोहलक्ष्मीस्समीरिता ।।८।।' इति ।। ततः "अभीष्टसिद्धिम्मे देहि शरणागतपालिके । भक्त्या समर्प्पये तुभ्यमिदमावरणार्च्चनम्" इतिमूलञ्च पठन्पुष्पचन्दनयुत-शङ्खोदकेन देव्या वामहस्ते समर्प्पयेत्।। ततः यन्त्राग्रे भैरवान्पूजयेत् ।। तत्र प्रथमन्ध्यानङ्कुर्य्यात्।। तद्यथा 'भीषणास्यन्त्रिनयनमर्द्धचन्द्रविभू-षितम् ।। स्फटिकाभङ्कङ्कणादिभूषाशतसमायुतम् ।। अष्टवर्षवयस्कञ्च कुन्तलोल्लसितम्भजे ।। धारयन्तन्दण्डशूलेभैरव्यादिसमायुतम् ।।' इति ध्यात्वा पूजयेत् ।। पूजाक्रमस्तु 'ऐंह्रींअं असिताङ्गभैरवश्रीपादुका-म्पूजयामिनमः ।। ऐंह्रींइंरुरुभैरवश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः ।। ऐंह्रीं-उंचण्डभैरवश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः ।। ऐंह्रींऋंक्रोधभैरवश्रीपादुका-

म्पूजयामिनमः ॥ ऐंह्रींलृंउन्मत्तभैरवश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः ॥ ऐंह्रींएंकपालिभैरवश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः ॥ ऐं ह्रींओंभीषणभैरवश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः ॥ ऐंह्रीअंसंहारभैरवश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः ॥' इतिवामावर्त्तेन पूजयेत् ॥ तत्रैव पूर्व्वादितो वामावर्त्तेनाष्टभैरवीः प्रत्येकन्तत्तन्नामाक्षरस्तास्ताः पूजयेत् ॥ तत्रासान्ध्यानन्तु 'भावये च महादेवीश्चन्द्रकोटियुतप्रभाम् ॥ हिमकुन्देन्दुधवलाम्पञ्चवक्त्रान्त्रिलोचनाम् ॥ अष्टादशभुजैर्य्युक्तां सर्व्वानन्दकरोद्यताम् ॥ प्रहसन्तीँ व्विशालाक्षीन्देवदेवस्य सम्मुखीम्' इति ध्यात्वा पूजयेत् । यथा 'श्रीभैरवीश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः । महाभैरवीश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः । सिंहभैरवीश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः । धूम्रभैरवीश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः । भीमभैरवीश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः ॥ उन्मत्तभैरवीश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः । वशीकरणभैरवीश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः । मोहनभैरवीश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः ।' ततः 'ॐ अभीष्टसिद्धिम्मे देहि शरणागतपालिके । भक्त्या समर्प्पये तुभ्यमिदमावरणार्च्चनम्' इतिमन्त्रेण देव्या वामहस्ते आवरणार्च्चनं समर्प्पयेत् । ततो यन्त्रबाह्ये इन्द्रादीन्पूजयेत् ॥ तेषान्ध्यानँ य्यथा 'इन्द्रं नीलवर्ण्णमैरावतवाहनँ व्वज्रहस्तम्मुकुटधारिणं सहस्राक्षन्ध्यायेत् ॥ वह्निं रक्तवर्ण्णं शक्तिहस्तन्त्रिनेत्रम्मेषवाहनन्ध्यायेत् ॥ यमम्महिषवाहनन्दण्डपाशधरं श्यामन्ध्यायेत् ॥ निर्ऋतिं श्यामवर्ण्णङ्खड्गहस्तम्मृतपुरुषवाहनन्ध्यायेत् ॥ वरुणम्पाशहस्तम्मकरवाहनं शुद्धवर्ण्णन्ध्यायेत् ॥ वायुमङ्कुशहस्तम्मृगवाहनन्नीलवर्ण्णन्ध्यायेत् ॥ कुबेरङ्गदाहस्तम्मर्त्त्यवाहनं श्यामवर्ण्णन्ध्यायेत् ॥ ईशानं शूलहस्तँ व्वृषभवाहनन्त्रिनेत्रङ्गौरवर्ण्णन्ध्यायेत् ॥ हंसमारूढं स्वर्णञ्च चतुर्व्वक्त्रन्दण्डत्रयाक्षसूत्रङ्कमण्डलुन्दधतञ्जटाजूटधरम्ब्रह्माणन्ध्यायेत् ॥ श्यामङ्गरुडवाहनंशङ्खचक्रगदापद्मधारिणश्चतुर्हस्तन्नानालङ्कारसंयुक्तंव्विष्णु

न्ध्यायेत् ॥' इतिध्यात्वा 'इन्द्रादय इहागच्छत इह तिष्ठत' इत्यावाह्य ॥ पूर्वादितो वामावर्त्तेन पूजयेद्यथा 'लंइन्द्रश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः। रंवह्निश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः। यंयमश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः। क्षंनिर्ऋतिश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः। वंवरुणश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः। यंवायुश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः। इंकुबेरश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः। हौंईशानश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः। ह्रींब्रह्मश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः। ततः ॐविष्णुश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः' ॥ 'अभीष्टसिद्धिम्मे देहि शरणागतपालिके ॥ भक्त्या समर्प्पये तुभ्यमिदमावरणार्च्चनम्॥' इतिमन्त्रेण देव्याः वामहस्ते आवरणार्च्चनं समर्प्पयेत् ॥ ततो वामावर्त्तेन तत्तत्स्थले अस्त्राणि पूजयेद्यथा ॥ वंवज्रश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः॥ शंशक्तिश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः ॥ दंदण्डश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः ॥ खंखड्गश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः ॥ पंपाशश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः ॥ अंअङ्कुशश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः ॥ गगदाश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः ॥ शंशूलश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः ॥ पंपद्मश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः ॥ चंचक्रश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः ॥ ततः 'अभीष्टसिद्धिम्मे देहि शरणागतपालिके ॥ भक्त्या समर्प्पये तुभ्यमिदमावरणार्च्चनम् ॥' इतिमन्त्रेणदेव्यावामकरे आवरणार्च्चनंसमर्प्पयेत् ॥ ततः देव्या वामोर्ध्वहस्ते खंखड्गश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः। तदधः मंमुण्डश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः । दक्षोदूर्ध्वे अंअभयश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः। तदधःवंवरश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः। ॐअभीष्टसिद्धिम्मेदेहिशरणागतपालिके ॥ भक्त्यासमर्प्पये तुभ्यमिदमावरणार्च्चनम् ॥' इतिमन्त्रेणआवरणार्च्चनं देव्यावामकरेसमर्प्पयेत् ॥ पुष्पाञ्जलित्रयन्देव्या॰पादयोर्द्दद्यात् ॥ ततष्षडङ्गन्यासम्पूर्वोक्तङ्कुर्य्यात् ॥ तद्यथा क्रांहृदयायनमः। क्रींशिरसेस्वाहा। क्रूंशिखायै वषट्।

क्रैंकवचायहुम् । क्रौंनेत्रत्रयायवौषट् । क्रः अस्त्रायफट् । एवन्न्या-सँव्विधाय, गन्धपुष्पाक्षतैर्देवींसम्पूज्य, मूलम्पठन् 'श्रीमद्दक्षिण-कालीन्देवीन्तर्प्पयामिनमः' इतिमन्त्रेण मधुकर्पूरमिश्रितैर्ज्जलैर्द्वा-दशधा तर्प्पयेत् ।। ततो घण्टाँव्वादयंस्ततोजपङ्कुर्य्यात् । तत्र पूर्व्वोक्त-क्रमेण प्राणायामं षडङ्गन्यासञ्च विदध्यात् ।। तद्यथा क्रींबीजेन १६ षोडशधापूरक ६४ चतुष्षष्टिकुम्भक ३२ द्वात्रिंशद्रेचकैस्त्रिवारम्प्राणा-नायम्य, ततोन्यासः 'क्रांहृदयायनमः क्रींशिरसेस्वाहा क्रूँशिखायै वषट् क्रैंकवचायहुम् क्रौंनेत्रत्रयायवौषट् क्रः अस्त्रायफट्' ततः ॐमाले मालेमहामालेसर्व्वतत्त्वस्वरूपिणी ।। चतुर्व्वर्ग्गस्त्वयिन्यस्तस्तस्मान्मे सिद्धिदाभव ।। "ॐह्रींमालायैनमः' इत्यनेनमालान्दक्षिणकरेनिधाय हृत्प्रदेशेसमानीय, मध्यभागेन गुटिकां प्रत्येकं संस्पृशन्मेरुमलङ्घयन् स्वशरीरेकामकलाँव्विभाव्य, शिरसिगुरुन्ध्यात्वा, हृदिदेवीम्भाव-यञ्जिह्वायांमंत्रन्दीपरूपिणँव्विभाव्यतत्प्रभापटलेजिह्वामपिदीपरूपाँ - व्विभाव्य, मनसा, उपांशुना वा करमालया वर्ण्णमालया, वा संस्कृत-महाशङ्खरुद्राक्षस्फटिकाद्यन्यतममालया, वा अष्टोत्तरसहस्रमष्टोत्तर-शतँव्वाद्रुतमविलम्बितम्प्रजप्य, मालां शिरसि "ॐत्वम्माले सर्व्वभू-तानांसर्व्वलोकप्रियामता ।। शिवङ्कुरुष्वमेभद्रेयशोवीर्य्यञ्चसर्व्वदा ।।" इतिपठन्निधाय "ह्रींसिद्ध्यैनमः" इतिसम्पूज्य पुनःप्राणायामन्न्या-सादिकञ्च विधाय, यथा क्रींबीजेन १६ पूरक ६४ कुम्भक ३२ रेचकैस्त्रिवारम्प्राणानायम्य ।। ततो न्यासः ।। क्रांहृदयाय नमः, क्रींशिरसेस्वाहा । क्रूँशिखायैवषट् । क्रैंकवचायहूं । क्रौंनेत्रत्रयाय-वौषट्, क्रः अस्त्रायफट्, इतिन्यासादिकृत्वा, ततोदेवताम्पुष्पाक्षता-दिभिः सम्पूज्य, पुष्पचन्दनाक्षतयुतशङ्खोदकेन "ॐगुह्यातिगुह्य-गोप्त्री त्वङ्गृहाणास्मत्कृतञ्जपम् ।। सिद्धिर्भवतु मे देवि त्वत्प्रसादा-न्महेश्वरि ।।" इतिमन्त्रेण देव्या वामकरे तेजोमय ज्ज्वलन्ध्यात्वा

जपं समर्प्पयेत् ।। ततो मालां शिरस उत्तार्य्य "ॐ त्वम्माले सर्व्व-देवानां सर्व्वसिद्धिप्रदा मता ।। तेन सत्येन मे सिद्धिन्देहि मातर्न्न-मोस्तु ते ।।" इत्यमुम्मन्त्रम्पठन्सम्पूज्य, यत्नतो गोपयेत् ।। ततो देव्यै पुष्पाञ्जल्यष्टकन्दत्त्वा स्तोत्रकवचादिकम्पठेत् ।। कराद्भ्रंशेत्त-च्छान्त्यर्थमष्टोत्तरशतम्मूलञ्जपेत् ।। ततो वामे चतुरस्रम्मण्डलँ व्वि-धाय, किञ्चित्पात्रे संस्थाप्य, तस्मिन्मांसमाषान्नशाकाज्यपायसापूप-काद्यन्यतमबलिँव्विधाय 'फट्' इतिसम्प्रोक्ष्य 'नमः' इत्यभ्यर्च्य 'यम्' इतिवायुबीजेन द्वादशवारजप्तेन संशोष्य, वामहस्ततले दक्षहस्तपृष्ठ-न्निवेश्य 'रम्' इतिवह्निबीजेन षोडशवारजप्तेन संदीप्य 'वम्' इत्य-मृतबीजेन विंशतिवारजप्तेन धेनुमुद्रयाऽमृतीकृत्य 'हूम्' इत्यवगुण्ठ्य योनिधेनुमुद्रेदर्शयित्वा, तत्त्वमुद्राञ्च प्रदर्श्य 'ॐक्रींश्रींदक्षिण-कालिकायै स्वाहा एष बलिर्न्नमः' इत्युत्सृज्य नैर्ऋत्यान्दिशि धार-येत् ।। एष नित्यबलिदानमन्त्रः ।। रात्रौ काम्यबलिर्देयः ।। तत्र मन्त्रस्तु "ॐ पद्मेपद्मे महापद्मे पद्मावति महायक्षाधिपतये मयोप-नीतमिमं बलिं गृह्णगृह्णगृह्णापयगृह्णापय मम सर्व्वशान्तिङ्कुरुकुरु पर-विद्याश्चाकृष्याकृष्य छिन्धि ह्रींहूंस्वाहा" इतिमन्त्रेण चतुष्पथादि-स्थाने पूर्व्वोक्तशोधनँ व्विधाय तत्त्वमुद्राम्प्रदर्श्य मांसाद्यन्यतम-बलिन्दद्यात्।। अधिकभक्त्युत्तरशक्तिकालादिलाभे चतुर्थ्यन्तैः प्रत्ये-कैस्सहस्रनामस्तोत्रान्तर्गतनामभिः पुष्पादिना कालीम्पूजयेत् ।। तद्यथा ।। ओंक्रींकाल्यै नमः १ क्रूंकराल्यै नमः २ कल्याण्यै नमः ३ कमलायै नमः ४ कलायै नमः ५ कलावत्यै नमः ६ कलाढ्यायै नमः ७ कलापूज्यायै नमः ८ कलात्मिकायै नमः ९ कलाहृष्टायै नमः १० कलापुष्टायै नमः ११ कलामस्तायै नमः १२ कला-करायै नमः १३ कलाकोटिसमाभासायै नमः १४ कलाकोटिप्रपूजि-तायै नमः १५ कलाकर्म्मकलाधरायै नमः १६ कलापरायै नमः १७

कलागमायै नमः १८ कलधारायै नमः १६ कमलिन्यै नमः २० ककारायै नमः २१ करुणायै नमः २२ कव्यै नमः २३ ककारवर्णसर्व्वाङ्ग्यै नमः २४ कलाकोटिप्रभूषितायै नमः २५ ककारकोटिगुणितायै नमः २६ ककारकोटिभूषणायै नमः २७ ककारवर्णहृदयायै नमः २८ ककारमनुमण्डितायै नमः २६ ककारवर्णनिलयायै नमः ३० काकशब्दपरायणायै नमः ३१ ककारवर्णमुकुटायै नमः ३२ ककारवर्णभूषणायै नमः ३३ ककारवर्णरूपायै नमः ३४ काकशब्दपरायणायै नमः ३५ ककवीरास्फालरतायै नमः ३६ कमलाकरपूजितायै नमः ३७ कमलाकरनाथायै नमः ३८ कमलाकररूपधृषे नमः ३६ कमलाकरसिद्धिस्थायै नमः ४० कमलाकरपारदायै नमः ४१ कमलाकरमध्यस्थायै नमः ४२ कमलाकरतोषितायै नमः ४३ कथङ्कारपरालापायै नमः ४४ कथङ्कारपरायणायै नमः ४५ कथङ्कारपदान्तस्थायै नमः ४६ कथङ्कारपदार्थभुवे नमः ४७ कमलाक्ष्यै नमः ४८ कमलजायै नमः ४६ कमलाक्षप्रपूजितायै नमः ५० कमलाक्षवरोद्युक्तायै नमः ५१ ककरायै नमः ५२ कर्बूराक्षरायै नमः ५३ करतारायै नमः ५४ करच्छिन्नायै नमः ५५ करश्यामायै नमः ५६ कराण्र्णवायै नमः ५७ करपूज्यायै नमः ५८ कररतायै नमः ५६ करदायै नमः ६० करजितायै नमः ६१ करतोयायै नमः ६२ करामर्षायै नमः ६३ कर्म्मनाशायै नमः ६४ करप्रियायै नमः ६५ करप्राणायै नमः ६६ करकजायै नमः ६७ करकायै नमः ६८ करकान्तरायै नमः ६६ करकाचलरूपायै नमः ७० करकाचलशोभिन्यै नमः ७१ करकाचलपुत्र्यै नमः ७२ करकाचलतोषितायै नमः ७३ करकाचलगेहस्थायै नमः ७४ करकाचलरक्षिण्यै नमः ७५ करकाचलसम्मान्यायै नमः ७६ करकाचलकारिण्यै नमः ७७ करकाचलवर्षाढ्यायै नमः ७८

करकाचलरञ्जितायै नमः ७९ करकाचलकान्तारायै नमः ८० करकाचलमालिन्यै नमः ८१ करकाचलभोज्यायै नमः ८२ करकाचलरूपिण्यै नमः ८३ करामलकसंस्थायै नमः ८४ करामलकसिद्धिदायै नमः ८५ करामलकसम्पूज्यायै नमः ८६ करामलकतारिण्यै नमः ८७ करामलककाल्यै नमः ८८ करामलकरोचिन्यै नमः ८९ करामलकमात्रे नमः ९० करामलकसेविन्यै नमः ९१ करामलकवद्धयेयायै नमः ९२ करामलकदायिन्यै नमः ९३ कञ्जनेत्रायै नमः ९४ कञ्जमत्यै नमः ९५ कञ्जस्थायै नमः ९६ कञ्जधारिण्यै नमः ९७ कञ्जमालाप्रियकर्य्यै नमः ९८ कञ्जरूपायै नमः ९९ कञ्जजायै नमः १०० कञ्जजात्यै नमः १०१ कञ्जगत्यै नमः १०२ कञ्जहोमपरायणायै नमः १०३ कञ्जमण्डलमध्यस्थायै नमः १०४ कञ्जाभरणभूषितायै नमः १०५ कञ्जसम्माननिरतायै नमः १०६ कञ्जोत्पत्तिपरायणायै नमः १०७ कञ्जराशिसमाकारायै नमः १०८ कञ्जारण्यनिवासिन्यै नमः १०९ करञ्जवृक्षमध्यस्थायै नमः ११० करञ्जवृक्षवासिन्यै नमः १११ करञ्जफलभूषाढ्यायै नमः ११२ करञ्जारण्यवासिन्यै नमः ११३ करञ्जमालाभरणायै नमः ११४ करवालपरायणायै नमः ११५ करवालप्रहृष्टात्मने नमः ११६ करवालप्रियागत्यै नमः ११७ करवालप्रियाकन्थायै नमः ११८ करवालविहारिण्यै नमः ११९ करवालमय्यै नमः १२० कर्म्मायै नमः १२१ करवालप्रियङ्कर्य्यै नमः १२२ कबन्धमालाभरणायै नमः १२३ कबन्धराशिमध्यगायै नमः १२४ कबन्धकूटसंस्थानायै नमः १२५ कबन्धानन्तभूषणायै नमः १२६ कबन्धनादसन्तुष्टायै नमः १२७ कबन्धासनधारिण्यै नमः १२८ कबन्धगृहमध्यस्थायै नमः १२९ कबन्धवनवासिन्यै नमः १३० कबन्धकाञ्च्यै नमः १३१ करण्यै नमः १३२ कबन्धराशिभूषणायै नमः १३३

कबन्धमालाजयदायै नमः १३४ कबन्धदेहवासिन्यै नमः १३५
कबन्धासनमान्यायै नमः १३६ कपालमाल्यधारिण्यै नमः १३७
कपालमालामध्यस्थायै नमः १३८ कपालव्रततोषितायै नमः १३९
कपालदीपसन्तुष्टायै नमः १४० कपालदीपरूपिण्यै नमः १४१
कपालदीपवरदायै नमः १४२ कपालकज्जलस्थितायै नमः १४३
कपालमालाजयदायै नमः १४४ कपालजलतोषिण्यै नमः १४५
कपालसिद्धिसंहृष्टायै नमः १४६ कपालभोजनोद्यतायै नमः १४७
कपालव्रतसंस्थानायै नमः १४८ कपालकमलालयायै नमः १४९
कवित्वामृतसारायै नमः १५० कवित्वामृतसागरायै नमः १५१
कवित्वसिद्धिसंहृष्टायै नमः १५२ कवित्वादानकारिण्यै नमः १५३
कविपूज्यायै नमः१५४ कविगत्यै नमः१५५ कविरूपायै नमः१५६
कविप्रियायै नमः १५७ कविब्रह्मानन्दरूपायै नमः १५८ कवित्वव्रततोषितायै नमः १५९ कवित्वव्रतसंस्थानायै नमः १६० कविवाञ्छाप्रपूरिण्यै नमः १६१ कविकण्ठस्थितायै नमः १६२ कंह्रींकंकंकविपूर्तिदायै नमः १६३ कज्जलायै नमः १६४ कज्जलदानमानसायै नमः १६५ कज्जलप्रियायै नमः १६६ कपालकज्जलसमायै नमः १६७ कज्जलेशप्रपूजितायै नमः १६८ कज्जलार्णवमध्यस्थायै नमः १६९ कज्जलानन्यरूपिण्यै नमः १७० कज्जलप्रियसन्तुष्टायै नमः १७१ कज्जलप्रियतोषिण्यै नमः १७२ कपालमालाभरणायै नमः १७३ कपालकरभूषणायै नमः १७४ कपालकरभूषाढ्यायै नमः १७५ कपालचक्रमण्डितायै नमः १७६
कपालकोटिनिलयायै नमः १७७ कपालदुर्ग्गकारिण्यै नमः १७८
कपालगिरिसंस्थानायै नमः १७९ कपालचक्रवासिन्यै नमः १८०
कपालपात्रसन्तुष्टायै नमः १८१ कपालार्घ्यपरायणायै नमः १८२
कपालार्घ्यप्रियप्राणायै नमः १८३ कपालार्घ्यवरप्रदायै नमः

१८४ कपालचक्ररूपायै नमः १८५ कपालरूपमात्रगायै नमः १८६ कदल्यै नमः १८७ कदलीरूपायै नमः १८८ कदलीवनवासिन्यै नमः १८९ कदलीपुष्पसम्प्रीतायै नमः १९० कदलीफलमानसायै नमः १९१ कदलीहोमसन्तुष्टायै नमः १९२ कदलीदर्शनोद्यतायै नमः १९३ कदलीगर्भमध्यस्थायै नमः १९४ कदलीवनसुन्दर्य्यै नमः १९५ कदम्बपुष्पनिलयायै नमः १९६ कदम्बवनमध्यगायै नमः १९७ कदम्बकुसुमामोदायै नमः १९८ कदम्बवनतोषिण्यै नमः १९९ कदम्बपुष्पसम्पूज्यायै नमः २०० कदम्बपुष्पहोमदायै नमः २०१ कदम्बपुष्पमध्यस्थायै नमः २०२ कदम्बफलभोजिन्यै नमः २०३ कदम्बकाननान्तस्थायै नमः २०४ कदम्बाचलवासिन्यै नमः २०५ कक्षपायै नमः २०६ कक्षपाराध्यायै नमः २०७ कच्छपासन स्थितायै नमः २०८ कर्ण्णपूरायै नमः २०९ कर्ण्णनासायै नमः २१० कर्ण्णाढ्यायै नमः २११ कालभैरव्यै नमः २१२ कलहप्रीतायै नमः २१३ कलहदायै नमः २१४ कलहायै नमः २१५ कलहातुरायै नमः २१६ कर्ण्णयक्ष्यै नमः २१७ कथिन्यै नमः २१८ कर्ण्णसुन्दर्यै नमः २१९ कर्ण्णपिशाचिन्यै नमः २२० कर्ण्णमञ्जर्य्यै नमः २२१ कपिकक्षदायै नमः २२२ कविकक्षविरूपाढ्यायै नमः २२३ कविकक्षस्वरूपिण्यै नमः २२४ कस्तूरीमृगसंस्थानायै नमः २२५ कस्तूरीमृगरूपिण्यै नमः २२६ कस्तूरीमृगसन्तोषायै नमः २२७ कस्तूरीमृगमध्यगायै नमः २२८ कस्तूरीरसनीलाङ्ग्यै नमः २२९ कस्तूरीगन्धतोषितायै नमः २३० कस्तूरीपूजकप्राणायै नमः २३१ कस्तूरीपूजकप्रियायै नमः २३२ कस्तूरीप्रेमसन्तुष्टायै नमः २३३ कस्तूरीप्राणधारिण्यै नमः २३४ कस्तूरीपूजकानन्दायै नमः २३५ कस्तूरीगन्धरूपिण्यै नमः २३६ कस्तूरीमालिकारूपायै नमः २३७ कस्तूरीभोजन-

प्रियायै नमः २३८ कस्तूरीतिलकानन्दायै नमः २३९ कस्तूरी-
तिलकप्रियायै नमः २४० कस्तूरीहोमसन्तुष्टायै नमः २४१ कस्तूरी-
तर्प्पणोद्यतायै नमः २४२ कस्तूरीमार्ज्जनोद्युक्तायै नमः २४३
कस्तूरीचक्रपूजितायै नमः २४४ कस्तूरीपुष्पसम्पूज्यायै नमः २४५
कस्तूरीचर्व्वणोद्यतायै नमः २४६ कस्तूरीगर्भमध्यस्थायै नमः
२४७ कस्तूरीवस्त्रधारिण्यै नमः २४८ कस्तूरिकामोदरतायै
नमः २४९ कस्तूरीवनवासिन्यै नमः २५० कस्तूरीवनसंरक्षायै
नमः २५१ कस्तूरीप्रेमधारिण्यै नमः २५२ कस्तूरीशक्तिनिलयायै
नमः २५३ कस्तूरीशक्तिकुण्डगायै नमः २५४ कस्तूरीकुण्डसंस्ना-
तायै नमः २५५ कस्तूरीकुण्डमज्जनायै नमः २५६ कस्तूरीजीव-
सन्तुष्टायै नमः २५७ कस्तूरीजीवधारिण्यै नमः २५८ कस्तूरी-
परमामोदायै नमः २५९ कस्तूरीजीवनक्षमायै नमः २६० कस्तूरी-
जातिभावस्थायै नमः २६१ कस्तूरीगन्धचुम्बनायै नमः २६२
कस्तूरीगन्धसंशोभाविराजितकपालभुवे नमः २६३ कस्तूरीमदनान्त-
स्थायै नमः २६४ कस्तूरीमदहर्ष्षदायै नमः २६५ कस्तूर्य्यैं नमः
२६६ कवितानाढ्यायै नमः २६७ कस्तूरीगृहमध्यगायै नमः
२६८ कस्तूरीस्पर्शकप्राणायै नमः २६९ कस्तूरीनिन्दाकान्तकायै
नमः २७० कस्तूर्य्यामोदरसिकायै नमः २७१ कस्तूरीक्रीडनोद्य-
तायै नमः २७२ कस्तूरीदाननिरतायै नमः २७३ कस्तूरीवर-
दायिन्यै नमः २७४ कस्तूरीस्थापनाशक्तायै नमः २७५ कस्तूरी-
स्थानरञ्जिन्यै नमः २७६ कस्तूरीकुशलप्राणायै नमः २७७
कस्तूरीस्तुतिवन्दितायै नमः २७८ कस्तूरीवन्दकाराध्यायै नमः
२७९ कस्तूरीस्थानवासिन्यै नमः २८० कहरूपायै नमः २८१
कहाढयायै नमः २८२ कहानन्दायै नमः २८३ कहात्मभुवे नमः
२८४ कहपूज्यायै नमः २८५ कहेत्याख्यायै नमः २८६ कह-

हेषायै नमः २८७ कहात्मिकायै नमः २८८ कहमालायै नमः २८९ कण्ठभूषायै नमः २९० कहमन्त्रजपोद्यतायै नमः २९१ कह-नामस्मृतिपरायै नमः २९२ कहनामपरायणायै नमः २९३ कहपरायणरतायै नमः २९४ कहदेव्यै नमः २९५ कहेश्वर्य्यै नमः २९६ कहहेत्वै नमः २९७ कहान्दायै नमः २९८ कह-नादपरायणायै नमः २९९ कहमात्रे नमः ३०० कहान्तस्थायै नमः ३०१ कहमन्त्रायै नमः ३०२ कहेश्वरायै नमः ३०३ कहगे-यायै नमः ३०४ कहाराध्यायै नमः ३०५ कहध्यानपरायणायै नमः ३०६ कहतन्त्रायै नमः ३०७ कहकहायै नमः ३०८ कह-चर्य्यापरायणायै नमः ३०९ कहाचारायै नमः ३१० कहगत्यै नमः ३११ कहताण्डवकारिण्यै नमः ३१२ कहारण्यायै नमः ३१३ कहगत्यै नमः ३१४ कहशक्तिपरायणायै नमः ३१५ कहराज्य-रतायै नमः ३१६ कर्म्मसाक्षिण्यै नमः ३१७ कर्म्मसुन्दर्य्यै नमः ३१८ कर्म्मविद्यायै नमः ३१९ कर्म्मगत्यै नमः ३२० कर्म्मतन्त्र-परायणायै नमः ३२१ कर्म्ममात्रायै नमः ३२२ कर्म्मगात्रायै नमः ३२३ कर्म्मधर्म्मपरायणायै नमः ३२४ कर्म्मरेखानाशकर्त्र्यै नमः ३२५ कर्म्मरेखाविनोदिन्यै नमः ३२६ कर्म्मरेखामोहकर्यै नमः ३२७ कर्मकीर्तिपरायणायै नमः ३२८ कर्मविद्यायै नमः ३२९ कर्म्मसारायै नमः ३३० कर्म्माधारायै नमः ३३१ कर्म्म-भुवे नमः ३३२ कर्म्मकार्य्यै नमः ३३३ कर्म्महार्य्यै नमः ३३४ कर्म्मकौतुकसुन्दर्य्यै नमः ३३५ कर्म्मकाल्यै नमः ३३६ कर्म्म-तारायै नमः ३३७ कर्मछिन्नायै नमः ३३८ कर्म्मदायै नमः ३३९ कर्म्मचाण्डालिन्यै नमः ३४० कर्म्मवेदमात्रे नमः ३४१ कर्म्मभुवे नमः ३४२ कर्म्मकाण्डरतानन्तायै नमः ३४३ कर्म्म-काण्डानुमानितायै नमः ३४४ कर्म्मकाण्डपरीणाहायै नमः ३४५

कमठ्यै नमः ३४६ कमठाकृत्यै नमः ३४७ कमठाराध्यहृद्यायै नमः ३४८ कमठायै नमः ३४९ कण्ठसुन्दर्य्यै नमः ३५० कमठासनसंसेव्यायै नमः ३५१ कमठ्यै नमः ३५२ कर्म्मतत्परायै नमः ३५३ करुणाकरकान्तायै नमः ३५४ करुणाकरवन्दितायै नमः ३५५ कठोरायै नमः ३५६ करमालायै नमः ३५७ कठोरकुचधारिण्यै नमः ३५८ कपर्द्दिन्यै नमः ३५९ कपटिन्यै नमः ३६० कठिन्यै नमः ३६१ कङ्कभूषणायै नमः ३६२ करभोर्वै नमः ३६३ कठिनदायै नमः ३६४ करभायै नमः ३६५ करभालयायै नमः ३६६ कलभाषामय्यै नमः ३६७ कल्पायै नमः ३६८ कल्पनायै नमः ३६९ कल्पदायिन्यै नमः ३७० कमलस्थायै नमः ३७१ कलामालायै नमः ३७२ कमलास्यायै नमः ३७३ क्वणत्प्रभायै नमः ३७४ ककुद्मिन्यै नमः ३७५ कष्टवत्यै नमः ३७६ करणीयकथार्च्चितायै नमः ३७७ कचार्च्चितायै नमः ३७८ कचतन्वै नमः ३७९ कचसुन्दरधारिण्यै नमः ३८० कठोरकुचसँलग्नायै नमः ३८१ कटिसूत्रविराजितायै नमः ३८२ कर्णभक्षप्रियायै नमः ३८३ कन्दायै नमः ३८४ कथायै नमः ३८५ कन्दगत्यै नमः ३८६ कल्यै नमः ३८७ कलिघ्न्यै नमः ३८८ कलिदूत्यै नमः ३८९ कविनायकपूजितायै नमः ३९० कणकक्षानियन्त्र्यै नमः ३९१ कश्चित्कविवरार्चितायै नमः ३९२ कर्त्र्यै नमः ३९३ कर्तृकाभूषायै नमः ३९४ करिण्यै नमः ३९५ कर्णशत्रुपायै नमः ३९६ करणेश्यै नमः ३९७ कर्णपायै नमः ३९८ कलवाचायै नमः ३९९ कलानिध्यै नमः ४०० कलनायै नमः ४०१ कलनाधारायै नमः ४०२ कारिकायै नमः ४०३ करकायै नमः ४०४ करायै नमः ४०५ कलगेयायै नमः ४०६ कर्कराश्यै नमः ४०७ कर्कराशिप्रपूजितायै नमः ४०८

कन्याराश्यै नमः ४०९ कन्यकायै नमः ४१० कन्यकाप्रिय-
भाषिण्यै नमः ४११ कन्यकादानसंतुष्टायै नमः ४१२ कन्यका-
दानतोषिण्यै नमः ४१३ कन्यादानकरानन्दायै नमः ४१४ कन्या-
दानग्रहेष्टदायै नमः ४१५ कर्षणायै नमः ४१६ कक्षदहनायै नमः
४१७ कामितायै नमः ४१८ कमलासनायै नमः ४१९ करमाला-
नन्दकर्त्र्यै नमः ४२० करमालाप्रतोषितायै नमः ४२१ करमाला-
शयानन्दायै नमः ४२२ करमालासमागमायै नमः ४२३ कर-
मालासिद्धिदात्र्यै नमः ४२४ करमालायै नमः ४२५ करप्रियायै
नमः ४२६ करप्रियाकररतायै नमः ४२७ करदानपरायणायै
नमः ४२८ कलानन्दायै नमः ४२९ कलिगत्यै नमः ४३०
कलिपूज्यायै नमः ४३१ कलिप्रस्वै नमः ४३२ कलनादनिनाद-
स्थायै नमः ४३३ कलनादवरप्रदायै नमः ४३४ कलनादसमाज-
स्थायै नमः ४३५ कहोलायै नमः ४३६ कहोलदायै नमः ४३७
कहोलगेहमध्यस्थायै नमः ४३८ कहोलवरदायिन्यै नमः ४३९
कहोलकविताधारायै नमः ४४० कहोलऋषिमानितायै नमः ४४१
कहोलमानसाराध्यायै नमः ४४२ कहोलवाक्यकारिण्यै नमः ४४३
कर्तृरूपायै नमः ४४४ कर्तृमय्यै नमः ४४५ कर्तृमात्रे नमः ४४६
कर्त्तय्यै नमः ४४७ कनीयायै नमः ४४८ कनकाराध्यायै नमः
४४९ कनीनकमय्यै नमः ४५० कनीयानन्दनिलयायै नमः ४५१
कनकानन्दतोषितायै नमः ४५२ कनीनककरायै नमः ४५३
काष्ठायै नमः ४५४ कथार्णवकर्य्यै नमः ४५५ कर्य्यै नमः ४५६
करिगम्यायै नमः ४५७ करिगत्यै नमः ४५८ करिध्वजपरायणायै
नमः ४५९ करिनाथप्रियायै नमः ४६० कण्ठायै नमः ४६१
कथानकप्रतोषितायै नमः ४६२ कमनीयायै नमः ४६३ कमन-
कायै नमः ४६४ कमनीयविभूषणायै नमः ४६५ कमनीय-

समाजस्थायै नमः ४६६ कमनीयव्रतप्रियायै नमः ४६७ कमनी-यगुणाराध्यायै नमः ४६८ कपिलायै नमः ४६९ कपिलेश्वर्य्यै नमः ४७० कपिलाराध्यहृदयायै नमः ४७१ कपिलाप्रियवादिन्यै नमः ४७२ कहचक्रमन्त्रवर्णायै नमः ४७३ कहचक्रप्रसूनकायै नमः ४७४ कएईलह्रींस्वरूपायै नमः ४७५ कएईलह्रींवरप्रदायै नमः ४७६ कएईलह्रींसिद्धिदात्र्यै नमः ४७७ कएईलह्रींस्वरूपिण्यै नमः ४७८ कएईलह्रींमन्त्रवर्णायै नमः ४७९ कएईलह्रींप्रसूकलायै नमः ४८० कवर्गायै नमः ४८१ कपाटस्थायै नमः ४८२ कपाटोद्घाटनक्षमायै नमः ४८३ कङ्काल्यै नमः ४८४ कपाल्यै नमः ४८५ कङ्कालप्रियभाषिण्यै नमः ४८६ कङ्कालभैरवाराध्यायै नमः ४८७ कङ्कालमानससंस्थितायै नमः ४८८ कङ्कालमोह-निरतायै नमः ४८९ कङ्कालमोहदायिन्यै नमः ४९० कलुषघ्न्यै नमः ४९१ कलुषहायै नमः ४९२ कलुषार्त्तिविनाशिन्यै नमः ४९३ कलिपुष्पायै नमः ४९४ कलादानायै नमः ४९५ कशिप्वै नमः ४९६ कश्यपार्चितायै नमः ४९७ कश्यपायै नमः ४९८ कश्य-पाराध्यायै नमः ४९९ कलिपूर्णकलेवरायै नमः ५०० कलेवर-कर्य्यै नमः ५०१ कांच्यै नमः ५०२ कवर्गायै नमः ५०३ करालकायै नमः ५०४ करालभैरवाराध्यायै नमः ५०५ कराल-भैरवेश्वर्य्यै नमः ५०६ करालायै नमः ५०७ कलनाधारायै नमः ५०८ कपर्दीशवरप्रदायै नमः ५०९ कपर्दीशप्रेमलतायै नमः ५१० कपर्दिमालिकायै नमः ५११ कपर्दिजपमालाढ्यायै नमः ५१२ करवीरप्रसूनदायै नमः ५१३ करवीरप्रियप्राणायै नमः ५१४ करवीरप्रपूजितायै नमः ५१५ कर्णिकारसमाकारायै नमः ५१६ कर्णिकारप्रपूजितायै नमः ५१७ करीषाग्निस्थितायै नमः ५१८ कर्षायै नमः ५१९ कर्षमात्रसुवर्णदायै नमः ५२० कलशायै

नमः ५२१ कलशाराध्यायै नमः ५२२ कषायायै नमः ५२३ करिगानदायै नमः ५२४ कपिलायै नमः ५२५ कलकण्ठ्यै नमः ५२६ कलिकल्पलतायै नमः ५२७ कल्पलतायै नमः ५२८ कल्पमात्रे नमः ५२९ कल्पकार्य्यै नमः ५३० कल्पभुवे नमः ५३१ कर्प्पूरामोदरुचिरायै नमः ५३२ कर्प्पूरामोदधारिण्यै नमः ५३३ कर्प्पूरमालाभरणायै नमः ५३४ कर्प्पूरवासपूर्त्तिदायै नमः ५३५ कर्प्पूरमालाजयदायै नमः ५३६ कर्प्पूरार्णवमध्यगायै नमः ५३७ कर्प्पूरतर्प्पणरतायै नमः ५३८ कटकाम्बरधारिण्यै नमः ५३९ कपटेश्वरसम्पूज्यायै नमः ५४० कपटेश्वररूपिण्यै नमः ५४१ कट्वै नमः ५४२ कपिध्वजाराध्यायै नमः ५४३ कलापपुष्परूपिण्यै नमः ५४४ कलापपुष्परुचिरायै नमः ५४५ कलापपुष्पपूजितायै नमः ५४६ क्रकचायै नमः ५४७ क्रकचाराध्यायै नमः ५४८ कथंब्रूमायै नमः ५४९ करलतायै नमः ५५० कथङ्कारविनिर्म्मुक्तायै नमः ५५१ काल्यै नमः ५५२ कालक्रियायै नमः ५५३ क्रत्वै नमः ५५४ कामिन्यै नमः ५५५ कामिनीपूज्यायै नमः ५५६ कामिनीपुष्पधारिण्यै नमः ५५७ कामिनीपुष्पनिलयायै नमः ५५८ कामिनीपुष्पपूर्णिमायै नमः ५५९ कामिनीपुष्पपूजार्हायै नमः ५६० कामिनीपुष्पभूपणायै नमः ५६१ कामिनीपुष्पतिलकायै नमः ५६२ कामिनीकुण्डचुम्बनायै नमः ५६३ कामिनीयोगसन्तुष्टायै नमः ५६४ कामिनीयोगभोगदायै नमः ५६५ कामिनीकुण्डसम्मग्नायै नमः ५६६ कामिनीकुण्डमध्यगायै नमः ५६७ कामिनीमानसाराध्यायै नमः ५६८ कामिनीमानतोषितायै नमः ५६९ कामिनीमानसञ्चारायै नमः ५७० कालिकायै नमः ५७१ कालकालिकायै नमः ५७२ कामायै नमः ५७३ कामदेव्यै नमः ५७४ कामेश्यै नमः ५७५ कामसम्भवायै नमः ५७६

कामभावायै नमः ५७७ कामरतायै नमः ५७८ कामार्त्तायै नमः ५७९ काममञ्जर्य्यै नमः ५८० काममञ्जीररणितायै नमः ५८१ कामदेवप्रियान्तरायै नमः ५८२ कामकाल्यै नमः ५८३ कामकलायै नमः ५८४ कालिकायै नमः ५८५ कमलार्च्चितायै नमः ५८६ कादिकायै नमः ५८७ कमलायै नमः ५८८ काल्यै नमः ५८९ कालानलसमप्रभायै नमः ५९० कल्पान्तदहनायै नमः ५९१ कान्तायै नमः ५९२ कान्तारप्रियवासिन्यै नमः ५९३ कालपूज्यायै नमः ५९४ कालरतायै नमः ५९५ कालमात्रे नमः ५९६ कालिन्यै नमः ५९७ कालवीरायै नमः ५९८ कालघोरायै नमः ५९९ कालसिद्धायै नमः ६०० कालदायै नमः ६०१ कालाञ्जनसमाकारायै नमः ६०२ कालञ्जरनिवासिन्यै नमः ६०३ कालऋद्ध्यै नमः ६०४ कालवृद्ध्यै नमः ६०५ कारागृहविमोचिन्यै नमः ६०६ कादिविद्यायै नमः ६०७ कादिमात्रे नमः ६०८ कादिस्थायै नमः ६०९ कादिसुन्दर्य्यै नमः ६१० काश्यै नमः ६११ कांच्यै नमः ६१२ काञ्चीशायै नमः ६१३ काशीशवरदायिन्यै नमः ६१४ क्रींबीजायै नमः ६१५ क्रींबीजाहृदयायै नमः स्मृतायै नमः ६१६ काम्यायै नमः ६१७ काम्यगत्यै नमः ६१८ काम्यसिद्धिदात्र्यै नमः ६१९ कामभुवे नमः ६२० कामाख्यायै नमः ६२१ कालरूपायै नमः ६२२ कामचापविमोचिन्यै नमः ६२३ कामदेवकलारामायै नमः ६२४ कामदेवकलालयायै नमः ६२५ कामरात्र्यै नमः ६२६ कामदात्र्यै नमः ६२७ कान्ताराचलवासिन्यै नमः ६२८ कालरूपायै नमः ६२९ कालगत्यै नमः ६३० कामयोगपरायणायै नमः ६३१ कामसम्मर्द्दनरतायै नमः ६३२ कामगेहविकाशिन्यै नमः ६३३ कालभैरवभार्य्यायै नमः ६३४ कालभैरवकामिन्यै नमः ६३५ कालभैरवयोगस्थायै नमः ६३६

कालभैरवभोगदायै नमः ६३७ कामधेन्वै नमः ६३८ कामदोग्ध्र्यै नमः ६३९ काममात्रे नमः ६४० कान्तिदायै नमः ६४१ कामुकायै नमः ६४२ कामुकाराध्यायै नमः ६४३ कामुकानन्दवर्द्धिन्यै नमः ६४४ कार्त्तवीर्य्यायै नमः ६४५ कार्त्तिकेयायै नमः ६४६ कार्त्तिकेयप्रपूजितायै नमः ६४७ कार्य्यायै नमः ६४८ कारणदायै नमः ६४९ कार्य्यकारिण्यै नमः ६५० कारणान्तरायै नमः ६५१ कान्तिगम्यायै नमः ६५२ कान्तिमय्यै नमः ६५३ कात्यायै नमः ६५४ कात्यायन्यै नमः ६५५ कायै नमः ६५६ कामसारायै नमः ६५७ काश्मीरायै नमः ६५८ काश्मीराचारतत्परायै नमः ६५९ कामरूपाचाररतायै नमः ६६० कामरूपप्रियँव्वदायै नमः ६६१ कामरूपाचारसिद्ध्यै नमः ६६२ कामरूपमनोमय्यै नमः ६६३ कार्त्तिक्यै नमः ६६४ कार्त्तिकाराध्यायै नमः ६६५ काञ्चनारप्रसूनभुवे नमः ६६६ काञ्चनारप्रसूनाभायै नमः ६६७ काञ्चनारप्रपूजितायै नमः ६६८ काञ्चरूपायै नमः ६६९ काञ्चभूम्यै नमः ६७० कांस्यपात्रप्रभोजिन्यै नमः ६७१ कांस्यध्वनिमय्यै नमः ६७२ कामसुन्दर्य्यै नमः ६७३ कामचुम्बनायै नमः ६७४ काशपुष्पप्रतीकाशायै नमः ६७५ कामद्रुमसमागमायै नमः ६७६ कामपुष्पायै नमः ६७७ कामभूम्यै नमः ६७८ कामपूज्यायै नमः ६७९ कामदायै नमः ६८० कामदेहायै नमः ६८१ कामगेहायै नमः ६८२ कामबीजपरायणायै नमः ६८३ कामध्वजसमारूढायै नमः ६८४ कामध्वजसमास्थितायै नमः ६८५ काश्यप्यै नमः ६८६ काश्यपाराध्यायै नमः ६८७ काश्यपानन्ददायिन्यै नमः ६८८ कालिन्दीजलसंकाशायै नमः ६८९ कालिन्दीजलपूजितायै नमः ६९० कादेवपूजानिरतायै नमः ६९१ कादेवपरमार्थदायै नमः ६९२ कार्म्मणायै नमः ६९३ कार्म्मणाकारायै नमः

६९४ कामकार्म्मणकारिण्यै नमः ६९५ कार्म्मणत्रोटनकर्य्यै नमः ६९६ काकिन्यै नमः ६९७ कारणाह्वयायै नमः ६९८ काव्यामृतायै नमः ६९९ कालिङ्गायै नमः ७०० कालिङ्गमर्द्दनोद्यतायै नमः ७०१ कालागुरुविभूषाढ्यायै नमः ७०२ कालागुरुविभूतिदायै नमः ७०३ कालागुरुसुगन्धायै नमः ७०४ कालागुरुप्रतर्प्पणायै नमः ७०५ कावेरीनीरसम्प्रीतायै नमः ७०६ कावेरीतीरवासिन्यै नमः ७०७ कालचक्रभ्रमाकारायै नमः ७०८ कालचक्रनिवासिन्यै नमः ७०९ काननायै नमः ७१० काननाधारायै नमः ७११ कार्व्यै नमः ७१२ कारुणिकामय्यै नमः ७१३ काम्पिल्यवासिन्यै नमः ७१४ काष्ठायै नमः ७१५ कामपत्न्यै नमः ७१६ कामभुवे नमः ७१७ कादम्बरीपानरतायै नमः ७१८ कादम्बर्य्यै नमः ७१९ कलायै नमः ७२० कामवन्द्यायै नमः ७२१ कामेश्यै नमः ७२२ कामराजप्रपूजितायै नमः ७२३ कामराजेश्वरीविद्यायै नमः ७२४ कामकौतुकसुन्दर्य्यै नमः ७२५ काम्बोजजायै नमः ७२६ काञ्चिनदायै नमः ७२७ कांस्यकाञ्चनकारिण्यै नमः ७२८ काञ्चनाद्रिसमाकारायै नमः ७२९ काञ्चनाद्रिप्रदायै नमः ७३० कामकीर्त्यै नमः ७३१ कामकेश्यै नमः ७३२ कारिकायै नमः ७३३ कान्ताराश्रयायै नमः ७३४ कामभेद्यै नमः ७३५ कामार्त्तिनाशिन्यै नमः ७३६ कामभूमिकायै नमः ७३७ कालनिर्णाशिन्यै नमः ७३८ काव्यवनितायै नमः ७३९ कामरूपिण्यै नमः ७४० कायस्थाकामसन्दीप्त्यै नमः ७४१ काव्यदायै नमः ७४२ कालसुन्दर्य्यै नमः ७४३ कामेश्यै नमः ७४४ कारणवरायै नमः ७४५ कामेशीपूजनोद्यतायै नमः ७४६ काञ्चीनूपुरभूषाढ्यायै नमः ७४७ कुङ्कुमाभरणान्वितायै नमः ७४८ कालचक्रायै नमः ७४९ कालगत्यै नमः ७५० कालचक्रमनोभवायै

नमः ७५१ कुन्दमध्यायै नमः ७५२ कुन्दपुष्पायै नमः ७५३ कुन्दपुष्पप्रियायै नमः ७५४ कुजायै नमः ७५५ कुजमात्रे नमः ७५६ कुजाराध्यायै नमः ७५७ कुठारवरधारिण्यै नमः ७५८ कुञ्जरस्थायै नमः ७५९ कुशरतायै नमः ७६० कुशेशयविलोचनायै नमः ७६१ कुनट्यै नमः ७६२ कुरय्यै नमः ७६३ क्रुद्धायै नमः ७६४ कुरङ्ग्यै नमः ७६५ कुटजाश्रयायै नमः ७६६ कुम्भीनसविभूषायै नमः ७६७ कुम्भीनसवधोद्यतायै नमः ७६८ कुम्भकर्णमनोल्लासायै नमः ७६९ कुलचूडामण्यै नमः ७७० कुलायै नमः ७७१ कुलालगृहकन्यायै नमः ७७२ कुलचूडामणिप्रियायै नमः ७७३ कुलपूज्यायै नमः ७७४ कुलाराध्यायै नमः ७७५ कुलपूजापरायणायै नमः ७७६ कुलभूषायै नमः ७७७ कुक्ष्यै नमः ७७८ कुररीगणसेवितायै नमः ७७९ कुलपुष्पायै नमः ७८० कुलरतायै नमः ७८१ कुलपुष्पपरायणायै नमः ७८२ कुलवस्त्रायै नमः ७८३ कुलाराध्यायै नमः ७८४ कुलकुण्डसमप्रभायै नमः ७८५ कुलकुण्डसमोल्लासायै नमः ७८६ कुण्डपुष्पपरायणायै नमः ७८७ कुण्डपुष्पप्रसन्नास्यायै नमः ७८८ कुण्डगोलोद्भवात्मिकायै नमः ७८९ कुण्डगोलोद्भवाधारायै नमः ७९० कुण्डगोलमय्यै नमः ७९१ कुह्वै नमः ७९२ कुण्डगोलप्रियप्राणायै नमः ७९३ कुण्डगोलप्रपूजितायै नमः ७९४ कुण्डगोलमनोल्लासायै नमः ७९५ कुण्डगोलबलप्रदायै नमः ७९६ कुण्डदेवरतायै नमः ७९७ क्रुद्धायै नमः ७९८ कुलसिद्धिकरीपरायै नमः ७९९ कुलकुण्डसमाकारायै नमः ८०० कुलकुण्डसमानभुवे नमः ८०१ कुण्डसिद्ध्यै नमः ८०२ कुण्डऋद्ध्यै नमः ८०३ कुमारीपूजनोद्यतायै नमः ८०४ कुमारीपूजकप्राणायै नमः ८०५ कुमारीपूजकालयायै नमः ८०६ कुमार्य्यै नमः ८०७ कामसन्तुष्टायै नमः ८०८ कुमारीपूजनोत्सु-

कायै नमः ८०९ कुमारीव्रतसन्तुष्टायै नमः ८१० कुमारीरूपधारिण्यै नमः ८११ कुमारीभोजनप्रीतायै नमः ८१२ कुमार्य्यै नमः ८१३ कुमारदायै नमः ८१४ कुमारमात्रे नमः ८१५ कुलदायै नमः ८१६ कुलयोन्यै नमः ८१७ कुलेश्वर्य्यै नमः ८१८ कुललिङ्गायै नमः ८१९ कुलानन्दायै नमः ८२० कुलरम्यायै नमः ८२१ कुतर्क्कधृषे नमः ८२२ कुन्त्यै नमः ८२३ कुलकान्तायै नमः ८२४ कुलमार्ग्गपरायणायै नमः ८२५ कुल्लायै नमः ८२६ कुरुकुल्लायै नमः ८२७ कुल्लुकायै नमः ८२८ कुलकामदायै नमः ८२९ कुलिशाङ्ग्यै नमः ८३० कुब्जिरिकायै नमः ८३१ कुब्जिकानन्दवर्द्धिन्यै नमः ८३२ कुलीनायै नमः ८३३ कुञ्जरगत्यै नमः ८३४ कुञ्जरेश्वरगामिन्यै नमः ८३५ कुलपाल्यै नमः ८३६ कुलवत्यै नमः ८३७ कुलदीपिकायै नमः ८३८ कुलयोगेश्वर्य्यै नमः ८३९ कुण्डायै नमः ८४० कुङ्कुमारुणविग्रहायै नमः ८४१ कुङ्कुमानन्द सन्तोषायै नमः ८४२ कुङ्कुमार्ण्णववासिन्यै नमः ८४३ कुसुमायै नमः ८४४ कुसुमप्रीतायै नमः ८४५ कुलभुवे नमः ८४६ कुलसुन्दर्य्यै नमः ८४७ कुमुद्वत्यै नमः ८४८ कुमुदिन्यै नमः ८४९ कुशलायै नमः ८५० कुलटालयायै नमः ८५१ कुलटालयमध्यस्थायै नमः ८५२ कुलटासङ्गतोषितायै नमः ८५३ कुलटाभुवनोद्युक्तायै नमः ८५४ कुशावर्त्तायै नमः ८५५ कुलावर्ण्णवायै नमः ८५६ कुलार्ण्णवाचाररतायै नमः ८५७ कुण्डल्यै नमः ८५८ कुण्डलकृत्यै नमः ८५९ कुमत्यै नमः ८६० कुलश्रेष्ठायै नमः ८६१ कुलचक्रपरायणायै नमः ८६२ कूटस्थायै नमः ८६३ कूटदृष्ट्यै नमः ८६४ कुन्तलायै नमः ८६५ कुन्तलाकृत्यै नमः ८६६ कुशलाकृतिरूपायै नमः ८६७ कूर्चबीजधरायै नमः ८६८ क्वै नमः ८६९ कुंकुंकुंकुंशब्दरतायै नमः ८७० क्रुंक्रुंक्रुंक्रुंपरायणायै नमः ८७१

कुंकुंकुंशब्दनिलयायै नमः ८७२ कुक्कुरालयवासिन्यै नमः ८७३ कुक्कुरासङ्गसँय्युक्तायै नमः ८७४ कुक्कुरानन्तविग्रहायै नमः ८७५ कूर्चारम्भायै नमः ८७६ कूर्च्चबीजायै नमः ८७७ कूर्च्चजापपरायणायै नमः ८७८ कुलिन्यै नमः ८७९ कुलसंस्थानायै नमः ८८० कूर्च्चकण्ठपरागत्यै नमः ८८१ कूर्च्चवीणाभालदेशायै नमः ८८२ कूर्च्चमस्तकभूषितायै नमः ८८३ कुलवृक्षगतायै नमः ८८४ कूर्म्मायै नमः ८८५ कूर्म्माचलनिवासिन्यै नमः ८८६ कुलबिन्द्वै नमः ८८७ कुलशिवायै नमः ८८८ कुलशक्तिपरायणायै नमः ८८९ कुलबिन्दुमणिप्रख्यायै नमः ८९० कुङ्कुमद्रुमवासिन्यै नमः ८९१ कुचमर्द्दनसन्तुष्टायै नमः ८९२ कुचजापपरायणायै नमः ८९३ कुचस्पर्शनसन्तुष्टायै नमः ८९४ कुचालिङ्गनहर्षदायै नमः ८९५ कुगतिघ्न्यै नमः ८९६ कुबेरार्च्चायै नमः ८९७ कुचभुवे नमः ८९८ कुलनायिकायै नमः ८९९ कुगायनायै नमः ९०० कुचधरायै नमः ९०१ कुमात्रे नमः ९०२ कुन्ददन्तिन्यै नमः ९०३ कुगेयायै नमः ९०४ कुहराभासायै नमः ९०५ कुगेयाकुघ्नदारिकायै नमः ९०६ कीर्त्यै नमः ९०७ किरातिन्यै नमः ९०८ क्लिन्नायै नमः ९०९ किन्नरायै नमः ९१० किन्नर्य्यै नमः ९११ क्रियायै नमः ९१२ क्रीङ्कारायै नमः ९१३ क्रींजपासक्तायै नमः ९१४ क्रींहूंस्त्रींमन्त्ररूपिण्यै नमः ९१५ किर्मीरितदृशापाङ्ग्यै नमः ९१६ किशोर्य्यै नमः ९१७ किरीटिन्यै नमः ९१८ कीटभाषायै नमः ९१९ कीटयोन्यै नमः ९२० कीटमात्रे नमः ९२१ कीटदायै नमः ९२२ किंशुकायै नमः ९२३ कीरभाषायै नमः ९२४ क्रियासारायै नमः ९२५ क्रियावत्यै नमः ९२६ कींकींशब्दपरायै नमः ९२७ क्लींक्लींक्लूंक्लैंक्लौंमन्त्ररूपिण्यै नमः ९२८ कांकींकूंकैंस्वरूपायै नमः ९२९ कःफट्मन्त्रस्वरूपिण्यै नमः ९३० केतकी-

भूषणानन्दायै नमः ९३१ केतकीभरणान्वितायै नमः ९३२ कैकदायै नमः ९३३ केशिन्यै नमः ९३४ केशीसूदनतत्परायै नमः ९३५ केशरूपायै नमः ९३६ केशमुक्तायै नमः ९३७ कैकेय्यै नमः ९३८ कौशिक्यै नमः ९३९ कैरवायै नमः ९४० कैरवाह्लादायै नमः ९४१ केशरायै नमः ९४२ केतुरूपिण्यै नमः ९४३ केशवाराध्यहृदयायै नमः ९४४ केशवासक्तमानसायै नमः ९४५ क्लैव्यविनाशिन्यै नमः ९४६ क्लैंचक्लैंबीजजपतोषितायै नमः ९४७ कौसल्यायै नमः ९४८ कोशलाक्ष्यै नमः ९४९ कोशायै नमः ९५० कोमलायै नमः ९५१ कोलापुरनिवासायै नमः ९५२ कोलासुरविनाशिन्यै नमः ९५३ कोटिरूपायै नमः ९५४ कोटिरतायै नमः ९५५ क्रोधिन्यै नमः ९५६ क्रोधरूपिण्यै नमः ९५७ केकायै नमः ९५८ कोकिलायै नमः ९५९ कोट्यै नमः ९६० कोटिमन्त्रपरायणायै नमः ९६१ कोट्यनन्तमन्त्रयुतायै नमः ९६२ कैरूपायै नमः ९६३ केरलाश्रयायै नमः ९६४ केरलाचारनिपुणायै नमः ९६५ केरलेन्द्रगृहेस्थितायै नमः ९६६ केदाराश्रमसंस्थायै नमः ९६७ केदारेश्वरपूजितायै नमः ९६८ क्रोधरूपायै नमः ९६९ क्रोधपदायै नमः ९७० क्रोधमात्रे नमः ९७१ कौशिक्यै नमः ९७२ कोदण्डधारिण्यै नमः ९७३ क्रौञ्चायै नमः ९७४ कौशल्यायै नमः ९७५ कौलमार्गगायै नमः ९७६ कौलिन्यै नमः ९७७ कौलिकाराध्यायै नमः ९७८ कौलिकागारवासिन्यै नमः ९७९ कौतुक्यै नमः ९८० कौमुद्यै नमः ९८१ कौलायै नमः ९८२ कौमार्य्यै नमः ९८३ कौरवार्चितायै नमः ९८४ कौण्डिन्यायै नमः ९८५ कौशिक्यै नमः ९८६ क्रोधज्वालाभासुररूपिण्यै नमः ९८७ कोटिकालानलज्वालायै नमः ९८८ कोटिमार्तण्डविग्रहायै नमः ९८९ कृत्तिकायै नमः ९९० कृष्णवर्णायै नमः ९९१ कृष्णायै

नमः ९९२ कृत्यायै नमः ९९३ क्रियातुरायै नमः ९९४ कृशाङ्ग्यै नमः ९९५ कृतकृत्यायै नमः ९९६ क्रःफट्स्वाहास्वरूपिण्यै नमः ९९७ क्रौंक्रौंहूँफट्मन्त्रवर्णायै नमः ९९८ क्रींह्रींहूँफट्नमस्स्वधायै नमः ९९९ क्रींक्रींह्रींह्रींतथाहूँहूँफट्स्वाहामन्त्ररूपिण्यै नमः १००० । इतिश्रीसर्व्वसाम्राज्यमेधाचतुर्थ्यन्तनामसहस्रकं सम्पूर्णम् ॥

अथ कुमारीं सुवासिनीं च पूजयेद्भोजयेच्च ॥ तत्क्रमो यथा पूजागृहे कुमारीमानीय, प्रदक्षिणीकृत्योद्वर्त्तनाद्यैः स्नापयित्वा, गन्धतैलेन शरीरं संस्कुर्य्यात् । केशं परिष्कृत्य, ललाटे सिन्दूरम्, नयनयोः कज्जलम्, सर्वाङ्गे चन्दनम्, वस्त्रालङ्कारैराभूष्य, पादौ प्रक्षाल्य, पीठोपरि समावेश्य, ताम्बूलेन मुखं संशोध्य, स्वयमपि न्यासं कृत्वा षडङ्गेषु न्यसेत् । 'ॐक्रांकुलकुमारिके हृदयाय नमः । ॐक्रींकुलकुमारिके शिरसेस्वाहा । ॐक्रूंकुलकुमारिके शिखायैवषट् । ॐक्रैंकुलकुमारिके कवचायहुम् । ॐक्रौंकुलकुमारिके नेत्रत्रयाय वौषट् । ॐक्रः कुलकुमारिके अस्त्रायफट् ॥' ततोऽङ्गेषु मातृकान्यासाः ॥ स च यथा— 'अंनमो ललाटे । आंनमो मुखवृत्ते । इंनमो दक्षनेत्रे । ईंनमो वामनेत्रे । उंनमो दक्षकर्णे । ऊंनमो वामकर्णे । ऋंनमो दक्षनासायाम् । ॠंनमो वामनासायाम् । ऌंनमो दक्षगण्डे । ॡंनमो वामगण्डे । एंनमः ऊर्ध्वोष्ठे । ऐंनमः अधरोष्ठे । ओंनमः ऊर्ध्वदन्तपङ्क्तौ । औंनमः अधोदन्तपङ्क्तौ । अंनमः शिरसि । अःनमो मुखे ॥' ततो ध्यायेत् ''शङ्खकुन्देन्दुधवलां द्विभुजां वरदाभयाम्॥ चन्द्रमध्यमहाम्भोजभावहावविराजिताम् ॥'' एवं ध्यात्वा मानसोपचारैस्सम्पूज्य, पुनर्ध्यात्वा पूजयेत् ॥ यथा 'इदं पाद्यं ह्रीं कुलकुमारिकायैनमः' एवम् 'इदमर्घ्यमिदमाचमनीयमिदमनुलेपनमेतेऽक्षताः एतानि पुष्पाणि एष धूपः एष दीपः इदन्नैवेद्यमिदं ताम्बूलं ह्रींकुलकुमारिकायै नमः' इतिमन्त्रेण

पूजयेत् ।। अतः षडङ्गमन्त्रेण षडङ्गानि पूजयेत् ।। तद्यथा 'ॐक्लां-कुलकुमारिके हृदयाय नमः । ॐक्लींकुलकुमारिके शिरसे नमः । ॐक्लूं-कुलकुमारिके शिखायै नमः । ॐक्लैंकुलकुमारिके कवचाय नमः । ॐक्लौंकुलकुमारिके नेत्रत्रयाय नमः । ॐक्लः कुलकुमारिके अस्त्राय नमः ।' इत्यङ्गानि पूजयित्वा 'ॐह्रींहंसःकुलकुमारिकाश्रीपादुकाम्पू-जयामि' इति पुष्पाञ्जलित्रयं च दत्त्वा कालीं पूजयेत् ।। तद्यथा— 'ॐऐंसन्ध्यायै नमः । ॐऐंसरस्वत्यै नमः । ॐऐंत्रिमूर्त्यै नमः । ॐऐंकालिकायै नमः । ॐऐंसुभगायै नमः । ॐऐंउमायै नमः । ॐऐंमालिन्यै नमः । ॐऐंकुब्जिकायै नमः । ॐऐंकालसङ्कर्षिण्यै नमः । ॐऐंअपराजितायै नमः । ॐऐंरुद्राण्यै नमः । ॐऐंभैरव्यै नमः । ॐऐंमहालक्ष्म्यै नमः । ॐऐंपीठनायिकायै नमः । ॐऐं-क्षेत्रज्ञायै नमः । ॐऐंचर्च्चिकायै नमः ।।१६।।' ततो मूलेन पुष्पा-ञ्जलित्रयन्दत्त्वा, प्रदक्षिणीकृत्य प्रणमेत् ।। तत्र मन्त्रो यथा ।। 'ॐजगत्पूज्ये जगद्वन्द्ये सर्व्वशक्तिस्वरूपिणि ।। पूजां गृहाण कौमारि जगन्मातर्न्नमोस्तु ते ।।१।। त्रिपुरां त्रिगुणां धात्रीं ज्ञानमार्ग्गस्व-रूपिणीम् ।। त्रैलोक्यवन्दितां देवीं त्रिमूर्तिं पूजयाम्यहम् ।।२।। कालात्मिकां कालभीतां कारुण्यहृदयां शिवाम् ।। कारुण्यजननी-न्नित्यां कल्याणीं पूजयाम्यहम् ।।३।। अणिमादिगुणोपेतामकारा-दिस्वरात्मिकाम् ।। शक्तिभेदात्मिकाँल्लक्ष्मीं रोहिणीम्पूजयाम्यहम् ।।४।। कलाधारां कलारूपां कालचण्डस्वरूपिणीम् । कामदां करुणा-धारां कामिनीम्पूजयाम्यहम् ।।५।। चण्डधारां चण्डमायां चण्ड-मुण्डविनाशिनीम् ।। प्रणमामि च देवेशीं चण्डिकाम्पूजयाम्यहम् ।।६।। सुखानन्दकरीं शान्तां सर्व्वदेवनमस्कृताम् ।। सर्व्वभूतात्मिकां देवीं शङ्करीं पूजयाम्यहम् ।।७।। दुर्ग्गमे दुस्तरे चैव दुःखत्रयविना-शिनीम् ।। पूजयामि सदा भक्त्या दुर्ग्गां दुर्ग्गे नमाम्यहम् ।।८।।

सुन्दरीं स्वर्णवर्णाभां सुखसौभाग्यदायिनीम् ।। सुभद्रजननीं देवीं सुभद्रां प्रणमाम्यहम् ।।६।।' ततः कर्प्पूरादिवर्त्तिकारचितारार्तिकं दत्त्वा, दक्षिणां च दत्त्वा, प्रणम्य, विसर्जयेत् ।। कौमारी, त्रिपुरा, कल्याणी, रोहिणी, कामिनी, चण्डिका, शङ्करी, दुर्ग्गा, सुभद्रा, इतिकुमारीनामानि ।। ततश्छागादिबलिं दद्यात् तद्यथा छागं सिन्दूराद्यैरलङ्कृत्य अर्घ्योदकेन 'दुर्ग्गेदुर्ग्गेरक्षिणीस्वाहा' इति त्रिः प्रोक्ष्य स्नापयेदनेन 'ओंवाराही यमुना गङ्गा करतोया सरस्वती । कावेरी चन्द्रभागा च सिन्धुभैरवसागराः ।। अजस्नाने महेशानि सान्निध्यमिह कल्पय ।। पशुपाशविनाशाय हेमकूटस्थिताय च । पराय परमेष्ठिने हूङ्काराय च मूर्त्तये ।।' ततो गन्धोदकेन त्रिःप्रोक्ष्य कृताञ्जलिः पठेत् ।। 'ॐछाग त्वं बलिरूपेण महाभाग्यादुपस्थितः । प्रणमामि सदा भक्त्या रूपिणं बलिरूपिणम् ।। चण्डिकाप्रीतिकामस्य दातुरापद्विनाशिने । चण्डिकाबलिरूपाय बले तुभ्यं नमोनमः ।। यज्ञार्थे पशवः सृष्टाः स्वयमेव स्वयम्भुवा । अतस्त्वां घातयिष्यामि तस्माद्यज्ञे वधोऽवधः ।। ततः पाशवपूजा 'ॐजयन्त्यैनमः ३ । ॐमङ्गलायैनमः ३ । ॐकाल्यैनमः ३ । ॐभद्रकाल्यैनमः ३ । ॐमानस्तोकायैनमः ३ । ॐविजयायैनमः ३ । ॐअपराजितायैनमः ३ ।' मध्ये 'ॐअनन्तायैनमः ।' ततः प्रत्यङ्गं पूजयेत् ।। शिरसि 'रुधिरवदनायैनमः ।' कपोले 'चण्डिकायैनमः ।' चक्षुषोः 'चन्द्रार्काभ्यान्नमः ।' कर्णयोः 'बृहस्पतयेनमः ।' नासायाम् 'सरस्वत्यैनमः ।' जिह्वायाम् 'उग्रदन्तिकायैनमः ।' ग्रीवायां 'महादन्तिकायैनमः ।' उदरे 'पृथिव्यैनमः ।' जङ्घाचतुष्टये 'धर्मायनमः ।' ततो जलङ्गृहीत्वा हस्ते 'ओंह्रींश्रींवरुणमण्डलाधिष्ठितविग्रहायै पशुरूपचण्डिकायै इमम्पशुम्प्रोक्षामि स्वाहा' इति पशुप्रोक्षणम् । ततस्तिलकुशजलान्यादाय "ॐअद्यामुक-

मास्यमुकपक्षेऽमुकतिथावमुकगोत्रः श्रीअमुकशर्मा छागसमसङ्ख्यकदशवर्षावच्छिन्नश्रीमद्दक्षिणकालिकाप्रीतिकामोऽहमेताञ्छागान्वह्निदैवतान् भगवत्यै श्रीदक्षिणाकालिकायै तुभ्यं घातयिष्ये" ततो गन्धादिभिः खड्गमर्च्चयेत् ॥ "ॐकृष्णम्पिनाकपाणिञ्च कालरात्रिस्वरूपिणम् । उग्रं रक्तास्यनयनं रक्तमाल्यानुलेपनम् ॥ रक्ताम्बरधरञ्चैव पाशहस्तङ्कुटुम्बिनम् । पिबमानञ्च रुधिरम्भुञ्जानङ्क्रव्यसंहतिम् ॥' 'ॐकालिकालिवज्रेश्वरीलौहदण्डाय नमः' इति त्रिः सम्पूज्य सिन्दूरादिना ह्रींकारँ विलिख्य 'खड्गायनमः' इति सम्पूज्य बलिकर्णे बलिगायत्रीं श्रावयेत् । 'ह्रींबलिरूपाय विद्महे देवीप्रियाय धीमहि । तन्नः पशुः प्रचोदयात् ॥' ततः खड्गम्प्रार्थयेत् 'ॐ असिर्विशसनः खड्गस्तीक्ष्णधारो दुरासदः । श्रीगर्भो विजयश्चैव धर्म्मपाल नमोस्तु ते ॥ इत्यष्टौ तव नामानि स्वयमुक्तानि वेधसा ॥ नक्षत्रङ्कृत्तिका ते तु गुरुर्देवो महेश्वरः ॥ रोहिण्यश्च शरीरन्ते धाता देवो जनार्द्दनः ॥ पिता पितामहो देवस्त्वम्माम्पालय सर्व्वदा ॥ नीलजीमूतसङ्काशस्तीक्ष्णदंष्ट्रः कृशोदरः ॥ भावशुद्धोऽमर्षणश्च अतितेजास्तथैव च ॥ इयँ येन धृता क्षोणी हतश्च महिषासुरः ॥ तीक्ष्णधाराय शुद्धाय तस्मै खड्गाय ते नमः ॥ चण्डिकारसनाबुद्ध्या एकधाते तु घातयेत् ॥ पशुपाशाय विद्महे विप्रकर्णाय धीमहि ॥ तन्नश्छागः प्रचोदयात् ॥' सकलं रुधिरन्मुण्डञ्च देव्यग्रे कृत्वा समभागेन संपूर्णम्परमङ्कविर्दीपयेत् । मांससमीपजन्दीपं 'क्रौंक्रौंनमोनमः' अनेन मुण्डे मुण्डे दीपन्दद्यात्ततस्तर्प्पयेदेभिः । पूर्व्वे 'चामुण्डान्तर्प्पयामिनमः ।' दक्षिणे 'योगिनीन्तर्प्पयामिनमः ।' पश्चिमे 'डाकिनीन्तर्प्पयामिनमः" उत्तरे 'भैरवीन्तर्प्पयामिनमः ।' आग्नेय्याम् 'विदारिकान्तर्प्पयामिनमः ।' नैर्ऋते 'पापराक्षसीन्तर्प्पयामिनमः ।' वायव्ये 'पूतनान्तर्प्पयामिनमः ।' ईशाने 'कालिका-

न्तर्प्पयामिनमः ।' 'ॐअद्य दशवर्षाविच्छिन्नश्रीदक्षिणकालिकाप्रीति-
काम इमञ्छागरुधिरं समुण्डँ व्विष्णुदैवतम्भगवत्यै श्रीदक्षिणकाल्यै
तुभ्यमहं सम्प्रददे' इति छागदानविधिः ।।

तत आरार्त्तिकम् ।। तद्यथा कस्मिँश्चित्स्वर्णादिभाजने गोधूम-
चूर्ण्णपिष्टे कर्प्पूरमिश्रिता एकादश श्वेतवर्त्तिका॰ प्रज्वाल्य धूप-
दानविध्युक्तप्रकारेण प्रोक्षणादिकङ्कृत्वा आरार्त्तिकन्दद्यात् ।। आ-
रार्त्तिकभाजनं 'फट्' इति सम्प्रोक्ष्य 'नमः' इत्यभ्यर्च्चर्य 'यम्' इति-
वायुबीजेन द्वादशवारजप्तेन संशोष्य वामहस्ततले दक्षहस्तपृष्ठन्निवेश्य
'रम्' इतिबीजेन संदह्य, वामहस्तपृष्ठे दक्षहस्ततलन्निवेश्य 'वम्'
इतिषोडशवारजप्तेन धेनुमुद्रयाऽमृतीकृत्य, मूलेनाष्टशोऽभिमन्त्र्य,
'जयध्वनिमन्त्रमातः स्वाहा' इतिघण्टां सम्पूज्य वामतर्ज्जन्या संस्पृश्य
मूलम्पठन् 'ॐकर्म्पूरवर्त्तिसँय्युक्तँ व्वह्निना योजितञ्च यत् ।। आरा-
र्त्तिकमिदन्दिव्यङ्गृहाण जगदीश्वरि ।।' मूलञ्च पठन् 'इदमारार्त्तिकं
साङ्गायै सायुधायै सबलवाहनायै सपरिवारायै सावरणायै श्रीदक्षिण-
कालिकाम्पूजयामि नमः' इति पठञ्जलन्दत्वा नेत्रप्रदेशे दशधा
भ्रामयेत् । तत॰ पुष्पाञ्जलित्रयेण 'सायुधसवाहनसपरिवारमहा-
कालसहितश्रीदक्षिणकालिकाम्पूजयामिनमः' इति त्रि सम्पूज्य त्रिस्त-
प्पयेत् ।। ततो योनिमुद्रादिकम्पूर्व्ववद्दर्शयेत् ।। ततश्छत्रचामरे
दर्शयित्वा पुष्पाञ्जलिङ्गृहीत्वा श्लोकचतुष्टयम्पठेत् ।। श्लोका यथा
"बुद्धिश्शरासने क्लृप्ता दर्प्पणम्मङ्गलानि च ।। मनोवृत्तिर्व्विचित्रा
ते नृत्यरूपेण कल्पिता ।। १ ।। ध्वनयोगीति रूपेण शब्दवाद्यप्रभेदतः ।।
छत्राणि तव पद्मानि कल्पितानि मया प्रभो ।। २ ।। सुषुम्नाध्वज-
रूपेण प्राणाद्यावाशरात्मना ।। अहङ्कारो गजत्वेन वेग॰ क्लृप्तो
रथात्मना ।। ३ ।। इंद्रियाण्यश्वरूपाणि शब्दादीनूथवर्त्मना ।।
मन॰ प्रग्रहरूपेण बुद्धिस्सारथिरूपतः ।। सर्व्वमन्यत्तवाक्लृप्तन्तवोप-

करणात्मना ॥४॥" इतिपुष्पाञ्जलिन्दद्यात्प्रार्थयेत् ॥ इति श्रीमद्दक्षिणकाल्यास्सपर्य्याविधिस्सम्पूर्णः ॥

ततो नित्यहोमङ्कुर्यात् ॥ तद्यथा स्थण्डिले कुण्डे वा मूलेन वीक्ष्य, अस्त्रेण प्रोक्षणताडने कृत्वा, कुशैराच्छाद्य, व्याहृतित्रयमुच्चार्य्य, वह्निमानीय, तिस्रो रेखाः सँल्लिख्य, अस्त्रमन्त्रेण नैर्ऋत्ये क्रव्यादांशम्परित्यज्य मूलेनाभिमन्त्र्य, 'वम्' इतिधेनुमुद्रयाऽमृतीकृत्यास्त्रेण संरक्ष्य 'हूम्' इत्यवगुण्ठ्य परितो भ्रामयन् त्रिः प्रणवम्पठन् शय्यागतामृतुस्नातान्नीलेन्दीवरधारिणीन्देवेन भुज्यमानाँ व्वागीश्वरीङ्कुण्डे ध्यात्वा तद्योनिमण्डले ईश्वरेतो धिया वह्निं 'हूं वह्निचैतन्यायनमः' इतिपठन्मूलञ्च पठन्स्थापयेत् ॥ ततो वह्निम्पुष्पाक्षतादिना सम्पूज्य तत्र इष्टदेवतामावाह्य, सम्पूज्य, घृतादिभिर्व्यस्तसमस्ताभिर्म्महाव्याहृतिभिराहुतिचतुष्टयन्दत्त्वा, स्वकल्पोक्तकरवीरपुष्पैर्घृतादिना वा पञ्चविंशतिसङ्ख्यया स्वाहान्तम्मूलमंत्रमुच्चार्य्य तदन्ते चतुर्थ्यन्तन्देवताभिधानं स्वाहान्तमुच्चार्य्य जुहुयात् ॥ पुनर्व्याहृतिभिर्हुत्वा मूर्त्तौ देवीन्नियोज्य संहारमुद्रया वह्निँ व्विसृज्य, देव्यै आचमनादिकन्दद्यात् ॥ चामरादिकं सम्प्रदर्श्य स्तुत्वा, 'यानि कानि च' इत्यादिना त्रिः प्रदक्षिणङ्कुर्यात् ॥ ततो दण्डवत्प्रणिपत्य, आचमनादिकम्पुष्पाञ्जलिञ्च विधाय ततो ब्रह्मार्प्पणाख्येन मनुना आत्मानमर्प्पयेत् ॥ तद्यथा अर्प्पणमन्त्रस्तु 'ॐइतः पूर्व्वंप्राणबुद्धिन्देवधर्म्माधिकारतो जाग्रत्स्वप्नसुषुप्त्यवस्थासु मनसा वाचा हस्ताभ्याम्पद्भ्यामुदरेण शिश्ना यत्स्मृतँ य्यदुक्तँ यत्कृतन्तत्सर्व्वम्ब्रह्मार्प्पणम्भवतु स्वाहा माम्मदीयञ्च सकलन्देव्यै ते समर्प्पये ॐतत्सत्' । ततः प्राणायामादिकँ व्विधाय पुष्पाक्षतादिभिस्सम्पूज्य, क्षमापयेत् ॥ क्षमापनमन्त्रो यथा—'अज्ञानाद्विस्मृतेर्भ्रान्त्या यन्न्यूनमधिकङ्कृतम् ॥ विपरीतञ्च तत्सर्व्वङ्क्षमस्व परमेश्वरि ॥१॥

मन्त्रहीनङ्क्रियाहीनँ ञ्विधिहीनं सुरेश्वरि ॥ सम्पूजिता मया देवि तस्मात्त्वँ व्वरदा भव ॥२॥ आवाहनञ्च पूजाञ्च त्वन्माहात्म्यञ्जपन्तथा ॥ विसर्जनन्न जानामि कालिके त्वङ्क्षमस्व मे ॥३॥ यदक्षरपदभ्रष्टं स्वरव्यञ्जनवर्जितम् ॥ तत्सर्वङ्क्षम्यतान्देवि प्रसीद परमेश्वरि ॥ ४ ॥ यस्याः स्मृत्या च नामोक्त्या तपोयज्ञक्रियादिषु ॥ न्यूनं सम्पूर्णतां याति प्रसीद परमेश्वरि ॥ ५ ॥ कामेश्वरि जगन्मातः सच्चिदानन्दविग्रहे॥गृहाणार्च्चामिमां सर्वाम्प्रसीद परमेश्वरि॥६॥' इत्येतैः पुष्पाञ्जलिना क्षमापयेत् ॥ ततो योनिमुद्राम्बद्ध्वा प्रणम्य 'ॐगच्छ गच्छ परं स्थानं स्वस्थानम्परमेश्वरि । पूजाराधनकाले च पुनरागमनाय च ॥' इति, मूलमन्त्रम्पठन्संहारमुद्रया देवीँ विसृज्य स्वहृदये स्थापयेत् ॥ तत ऐशान्यान्दिशि 'ह्रींचण्डेश्वर्य्यैं नमः' इति चण्डेश्वरीं सम्पूज्य 'चण्डेश्वरि महादेवि निर्म्माल्यैश्चन्दनादिभिः । लेह्यचोष्यान्नपानादिनिर्माल्यस्रग्विलेपनैः । निर्म्माल्यभोजनन्तुभ्यन्ददामि श्रीशिवाज्ञया ॥' इतिमन्त्रेण निर्म्माल्यन्दद्यात् । ततस्तत्रैवोच्छिष्टचाण्डालिनीं सम्पूज्य तदुच्छिष्टनैवेद्यासवमुच्छिष्टचाण्डाल्यै दद्यात् ॥ ततो ब्राह्मणान्कुमारीश्च सम्भोज्य स्वयम्प्रसादम्भुञ्जीत ॥ पुरश्चरणे त्वयँ व्विशेषः । लक्षसंख्याकजपः तद्दशांश॰ पूर्वोक्तद्रव्यै॰ पुरश्चरणपद्धत्युक्तक्रमेण पूर्व्वोक्तविधिना होम॰ कर्त्तव्यः ॥ तद्दशांशत॰ कर्प्पूरमिश्रिततोयैस्तीर्थतोयैर्म्मधुना वा मूलमन्त्रमुच्चार्य्य 'दक्षिणकालीन्तर्प्पयामि स्वाहा' एतदुच्चार्य किञ्चित्पात्रे देवतां सम्पूज्य तर्प्पयेत् । पुन॰ प्राणायामादि विधाय विसर्ज्जयेत् । तद्दशांशतो मार्जयेत् ॥ तद्यथा आत्मानन्देवताबुद्ध्या ध्यात्वा सम्पूज्य मूलविद्यां समुच्चार्य्य तदन्ते देवताभिधान्द्वितीयान्तामुच्चार्य्य तदन्ते 'अभिषिञ्चामि नमः' इत्यात्मानमभिषेचयेत्॥ तद्दशांशब्राह्मणभोजनम् । तदन्ते महतीम्पूजाञ्च कुर्य्यात् ॥

अथ संक्षिप्तपूजाविधिः

तत्र स्ववामे चतुरस्रं ल्लिखित्वा तत्र 'ॐह्रःसामान्यार्घ्यस्थापयामि' इतिपुष्पाक्षतान्प्रक्षिप्य तत्र 'ॐ आधारशक्तिभ्यो नमः' इतिसम्पूज्य तत्रार्घपात्रं संस्थाप्य 'नमः' इतिजलेनापूर्य्य तस्मिञ्जले सूर्य्यमण्डलादङ्कुशमुद्रया तीर्थान्यावाहयेत् । तत्र मन्त्रः 'ॐगङ्गे च यमुने चैव गोदावरि सरस्वति । नर्म्मदे सिन्धु कावेरि जलेस्मिन्सन्निधिङ्कुरु ॥ ॐब्रह्माण्डोदरतीर्थानि करैः स्पृष्टानि ते रवे । तेन सत्येन मे देव तीर्थन्देहि दिवाकर' इति तीर्थान्यावाह्य 'ॐगङ्गादिसकलतीर्थेभ्यो नमः' इतिपुष्पाक्षतादिभिस्सम्पूज्य 'ॐ अर्कमण्डलाय द्वादशकलात्मने नमः' 'ॐवह्निमण्डलायदशकलात्मने नमः' 'ॐ सोममण्डलायषोडशकलात्मने नमः' इत्यर्क्कवह्निसोममण्डलत्रयं सम्पूज्य 'ॐ षडङ्गेभ्यो नमः' इतिषडङ्गानि सम्पूज्य अस्त्रे संरक्ष्य कवचेनावगुण्ठ्य 'वम्' इतिधेनुमुद्रया अमृतीकृत्य मत्स्यमुद्रया आच्छाद्य प्रणवन्दशकृत्वो जपेत् ॥ शङ्खमुद्रां सन्दर्श्य धेनुमुद्रायोनिमुद्रे दर्शयेत् । इतिसामान्यार्घ्यस्थापनविधिः ॥ अथ पूजा ॥ यन्त्रँ ल्लिखित्वा कुङ्कुमकेशरचन्दनादिभिः षट्कोणगर्भत्रिकोणत्रयाष्टभूपुरात्मकँ ल्लिखेत् ॥ ततः ऋष्यादिन्यासङ्कुर्य्यात् तद्यथा 'शिरसि भैरवायऋषयेनमः । मुखे उष्णिकछन्दसे नमः । हृदये ॐदक्षिणकालिकायै नमः । गुह्ये क्रींबीजाय नमः । पादयोः हूंशक्तये नमः । सर्व्वाङ्गे क्रींकीलकायनमः ॥' अथ षडङ्गन्यासः ॥ 'क्रांहृदयाय नमः' इत्यङ्गुलीभिस्तर्ज्जनीमध्यमानामाभिः प्रसारिताभिर्हृदयं स्पृशेत् । 'क्रींशिरसेस्वाहा' इतितर्ज्जनीमध्यमाभ्यां शिरः स्पृशेत् । 'क्रूंशिखायैवषट् ।' इतिबद्धमुष्टिनाङ्गुष्ठेन शिखां स्पृशेत् । 'क्रैंकवचायहूम्' इति मन्त्रेण व्यस्तहस्ताभ्यां सर्व्वाङ्गे । 'क्रौंनेत्रत्रयायवौषट् ॥' इतितर्ज्जन्या अनामया नेत्रे मध्यमया

भ्रूमध्यम् एवन्नेत्रत्रयं स्पृशेत् । 'क्रः अस्त्रायफट् ।' इतिछोटिकया दिग्बन्धनङ्कुर्य्यात् । एवङ्करन्यासः 'क्रांअङ्गुष्ठाभ्याँनमः । क्रींतर्ज्जनीभ्यांस्वाहा । क्रूंमध्यमाभ्यांवषट् । क्रैंअनामिकाभ्यांहूम् । क्रौंकनिष्ठाभ्यांवौषट् । क्रःकरतलकरपृष्ठाभ्यांफट्' एवन्न्यासँ व्विधाय दशधा सप्तधा पञ्चधा व्यापकन्न्यासङ्कुर्य्यात् ।। ततश्चतुःषोडशाष्टवारजप्तेन मूलमन्त्रेण पूरककुम्भकरेचकाख्यम्प्राणायामत्रयङ्कुर्य्यात् ।। ततो दक्षिणकालीन्ध्यायेत् । तत आवाहयेत् । तद्यथा ।। करकच्छपिकां सपुष्पाम्बद्ध्वा यथोक्तरूपान्देवीन्ध्यात्वा हृदयान्नासिकोपरि समानीय मूलम्पठित्वा 'एह्येहि महादेवि पादुकाभ्यान्दयानिधे' इत्यञ्जलिस्थपुष्पोपरि समानीय 'अँद्देवेशि भक्तिसुलभे परिवारसमन्विते । यावत्त्वाम्पूजयिष्यामि तावत्त्वं सुस्थिरा भव' इतियन्त्रोपरि क्षिपेत् ।। ततो मूलमुच्चार्य्य 'साङ्गे सायुधे सवाहने सावरणे सपरिवारे दक्षिणकालिके इहागच्छ' इत्यावाहनमुद्रयाऽऽवाहयेत् । 'इहतिष्ठ' इतिस्थापनमुद्रया स्थापयेत् 'इहसन्निधेहि' इतिसन्निधीकरणमुद्रया सन्निधीकरणम् 'इहसन्निरुध्यस्व' इतिसन्निरोधनमुद्रया सन्निरोधनम् । 'इहसन्मुखीभव' इतिसन्मुखीकरणमुद्रया सम्मुखीकरणम् । अस्त्रेण संरक्ष्य, 'हूम्' इत्यवगुण्ठ्य, 'वम्' इतिधेनुमुद्रयाऽमृतीकृत्य देवताङ्गे षडङ्गान्विन्यस्य मूलमन्त्रेण सकलीकृत्य 'आँह्रींक्रोंस्वाहा' इतिद्वादशवारञ्जपँ ल्लेलिहानमुद्रया देवतायाः प्राणप्रतिष्ठाङ्कुर्य्यात् ।। तद्यथा, 'आँह्रींक्रोंश्रींदक्षिणकालिकाया वाङ्मनस्त्वक्चक्षुश्श्रोत्रघ्राणप्राणा इहागत्य सुखञ्चिरन्तिष्ठन्तु स्वाहा' इति हस्तन्दत्त्वा पठेत् ।। तत्र धेनुमुद्राम्प्रदर्शयेत् ।। ततो मूलमन्त्रम्पठन् 'एष पुष्पाञ्जलिस्साङ्गसायुधसवाहनसावरणस रिवारदक्षिणकालिकादेवतायैनमः' इतिपुष्पाञ्जलिपञ्चकन्दद्यात् ।। एवं सर्व्वत्र मूलमन्त्रपाठस्साङ्ग इत्यादियोजना च बोध्या ।। 'इदम्पाद्यमिदमाचमनीयम्'

'एषोऽर्घ्यः' 'एष मधुपर्कः' 'इदम्पुनराचमनीयम्' 'इदं स्नानीयन्दक्षिणकालिकादेवतायैनमः ॥' 'इदं रक्तचन्दनानुलेपनम्' 'एते अक्षता' 'इमानि पुष्पाणि अमुकदेवतायैवौषट्' 'एष धूपः एष दीपः एतानि नैवेद्यानि कालिकादेवतायैनमः ॥' इति सङ्क्षेपतः पूजाँ व्विधाय ततो जपमालामानीय, क्वचित्पात्रे वामहस्ते वा स्थापयित्वा, मूलमन्त्रेणार्घोदकेनाभ्युक्ष्य 'ॐ माले माले महामाये सर्व्वशक्तिस्वरूपिणि। चतुर्व्वर्ग्गस्त्वयि न्यस्तस्तस्मान्मे सिद्धिदा भव' 'ॐ ह्रींसिद्ध्यैनमः' इत्यनेन मालान्दक्षिणकरे निधाय हृत्प्रदेशे समानीय मध्यमामध्यभागेन गुटिकाम्प्रत्येकं स्पृशन् मेरुमलङ्घयन् शरीरे कामकलाँ व्विभाव्य शिरसि गुरुन्ध्यात्वा हृदि देवीम्भावयन् जिह्वायाम्मन्त्रन्दीपरूपिणँ व्विभाव्य तत्प्रभापटले जिह्वामपि दीपरूपिणीँ व्विभाव्य मनसा उपांशुना वा करमालया वर्णमालया वा संस्कृतमहाशङ्खरुद्राक्षस्फटिकाद्यन्यतममालया वा मूलमन्त्रमष्टोत्तरशतँ व्वा अद्रुतमविलम्बितम्प्रजप्य मालां शिरसि 'ॐ त्वम्माले सर्व्वभूतानां सर्व्वलोकप्रिया मता। शिवङ्कुरुष्व मे भद्रे यशोवीर्य्यञ्च सर्वदा' इतिपठन्निधाय 'ह्रींसिद्ध्यैनमः' इति सम्पूज्य पुनः पूर्ववत् प्राणायामन्यासादिकञ्च विधाय देवताम्पुष्पाक्षतादिभिः सम्पूज्य पुष्पचन्दनाक्षतयुतशङ्खोदकेन 'ॐगुह्यातिगुह्यगोप्त्री त्वङ्गृहाणास्मत्कृतञ्जपम् ॥ सिद्धिर्भवतु मे देवि त्वत्प्रसादान्महेश्वरि' इतिमन्त्रेण देव्या वामकरे तेजोमयञ्जलं ध्यात्वा, समर्प्पयेत्। ततो मालां शिरस उत्तार्य्य 'ॐ त्वम्माले सर्व्वदेवानां सर्व्वसिद्धिप्रदा मता। तेन सत्येन मे सिद्धिन्देहि देवि नमोऽस्तु ते' इत्यमुम्मन्त्रम्पठन्सम्पूज्य यत्नतो गोपयेत्। कराङ्गुष्ठे तच्छान्त्यर्थमष्टोत्तरशतमूलञ्जपेत् ततो देव्यै पुष्पाञ्जल्यष्टकन्दत्त्वा स्तोत्रकवचादिकम्पठेत् ॥

अथ कर्प्पूरस्तोत्रम्

कर्प्पूरम्मध्यमान्त्यस्वरपररहितं सेन्दुवामाक्षियुक्तम्बीजन्ते मातरेतत्त्रिपुरहरवधु त्रिष्कृतँ य्ये जपन्ति ॥ तेषाङ्गद्यानि पद्यानि च मुखकुहरादुल्लसन्तीव वाचः स्वच्छन्दध्वान्तधाराधररुचिरुचिरे सर्व्वसिद्धिङ्गतानाम् ॥ १ ॥ ईशानस्सेन्दुवामश्रवणपरिगतम्बीजमन्यन्महेशि द्वन्द्वन्ते मन्दचेता यदि जपति जनो वारमेकङ्कदाचित् ॥ जित्वा वाचामधीशन्धनदमपि चिरम्मोहयत्यम्बुजाक्षीवृन्दश्चन्द्रार्द्धचूडे प्रभवति स महाघोररावावतंसे ॥ २ ॥ ईशो वैश्वानरस्थश्शशधरविलसद्वामनेत्रेण युक्तम्बीजन्ते द्वन्द्वमन्यद्विगलितचिकुरे कालिके ये जपन्ति ॥ द्वेष्टारन्ते निहन्ति त्रिभुवनमसिते वश्यभावन्नयंति सृक्कद्वन्द्वास्रधाराद्वयधरवदने दक्षिणे कालिकेति ॥ ३ ॥ ऊर्ध्वं व्वामे कृपाणङ्करतलकमले छिन्नमुण्डन्तथाधः सव्ये भीतिँ व्वरञ्च त्रिजगदघहरे दक्षिणे कालिके च ॥ जप्त्वैदतन्नामवर्णन्तव मनुविभवम्भावयन्तस्तदर्थन्तेषामष्टौ करस्था॑ प्रकटितवदने सिद्धयस्त्र्यम्बकस्य ॥ ४ ॥ वर्ग्गाद्यँ व्वह्निसंस्थँ व्विधुरति ललितन्तत्त्रयङ्कूर्च्चयुग्मँ ल्लज्जाद्वन्द्वञ्च पश्चात्स्मितमुखि तदधष्ठद्वयँ य्योजयित्वा ॥ मातर्य्ये ये जपन्ति स्मरहरमहिले भावयन्ते स्वरूपन्ते लक्ष्मीलास्यलीलाकमलदृश॑ कामरूपा भवन्ति ॥ ५ ॥ प्रत्येकँ व्वा द्वयँ व्वा त्रयमपि च परम्बीजमत्यन्तगुह्यन्त्वन्नाम्ना योजयित्वा सकलमपि सदा भावयन्तो जपन्ति ॥ तेषान्नेत्रारविन्दे विहरति कमला वक्त्रशुभ्रांशुबिम्बे वाग्देवी दिव्यमुण्डस्रगतिशयलसत्कण्ठपीनस्तनाढ्ये ॥ ६ ॥ गतासूनाम्बाहुप्रकरकृतकाञ्चीपरिलसन्नितम्बान्दिग्वस्त्रान्त्रिभुवनविधात्रीन्त्रिनयनाम् ॥ श्मशानस्थे तल्पे शवहृदि महाकालसुरतप्रसक्तान्त्वान्ध्यायञ्जननि जडचेता अपि कविः ॥७॥

१. 'घोरशावावतंसे' वा पाठः ।

शिवाभिर्घोराभिश्शवनिवहमुण्डास्थिनिकरैः परं सङ्कीर्णायाम्प्रकटितचितायां हरवधूम् ॥ प्रविष्टां सन्तुष्टामुपरि सुरते नातियुवतीं सदा त्वान्ध्यायन्ति क्वचिदपि न तेषाम्परिभवः ॥ ८ ॥ वदामस्ते किंव्वा जननि वयमुच्चैर्ज्जडधियो न धाता नापीशो हरिरपि न ते वेत्ति परमम् ॥ तथापि त्वद्भक्तिर्म्मुखरयति चास्माकमसिते तदेतत्क्षन्तव्यो न खलु पशुरोषस्समुचितः ॥९॥ समन्तादापीनस्तनजघनधृग्यौवनवतीरतासक्तो नक्तँ य्यदि जपति भक्तस्तव मनुम् ॥ विवासास्त्वान्ध्यायन्गलितचिकुरस्तस्य वशगाः समस्ताः सिद्धौघा भुवि चिरतरञ्जीवति कविः ॥१०॥ समस्त्वस्थीभूतो जपति विपरीतो सदा विचिन्त्य त्वान्ध्यायन्नतिशयमहाकालसुरताम् ॥ तदा तस्य क्षोणीतलविहरमाणस्य विदुषः कराम्भोजे वश्याः स्मरहरवधू सिद्धिनिवहाः ॥११॥ प्रसूते संसारञ्जननि जगतीम्पालयति वा समस्तङ्क्षित्यादि प्रलयसमये संहरति च ॥ अतस्त्वां धातापि त्रिभुवनपतिः श्रीपतिरपि महेशोपि प्रायः सकलमपि किं स्तौमि भवतीम् ॥१२॥ अनेके सेवन्ते भवदधिकगीर्व्वाणनिवहा विमूढास्ते मातः किमपि नहि जानन्ति परमम् ॥ समाराध्यामाद्यां हरिहरविरञ्च्यादिविबुधैः प्रपन्नोस्मि स्वैरं रतिरसमहानन्दनिरताम् ॥१३॥ धरित्री कीलालं शुचिरपि समीरोपि गगनन्त्वमेका कल्याणी गिरिशरमणी कालि सकलम् ॥ स्तुतिः का ते मातर्निजकरुणया मामगतिकम्प्रसन्ना त्वम्भूया भवमनु न भूयान्मम जनुः ॥१४॥ श्मशानस्थस्स्वस्थो गलितचिकुरो दिक्पटधरस्सहस्रं त्वर्क्काणान्निजगलितवीर्य्येण कुसुमम् ॥ जपँस्त्वत्प्रत्येकम्मनुमपि तव ध्याननिरतो महाकालि स्वैरं स भवति धरित्रीपरिवृढः ॥१५॥ गृहे सम्मार्ज्जन्या परिगलितवीर्य्यं हि कुसुमं समूलम्मध्याह्ने वितरति चितायाङ्कुजदिने ॥ समुच्चार्य्य प्रेम्णा मनुमपि सकृत्कालि सततञ्जारूढो याति क्षिति-

परिवृढः सत्कविवरः ॥१६॥ स्वपुष्पैराकीर्णङ्कुसुमधनुषो मंदिर-महो पुरो ध्यायन्ध्यायञ्जपति यदि भक्तस्तव मनुम् ॥ स गन्धर्व्व-श्रेणीपतिरपि कवित्वामृतनदीनदीनः पर्य्यन्ते परमपदलीनः प्रभवति ॥१७॥ त्रिपञ्चारे पीठे शवशिवहृदि स्मेरवदनाम्महाकालेनोच्चैर्म्मदनरसलावण्यनिरताम् ॥ समासक्तो नक्तं स्वयमपि रतानन्दनिरतो जनो यो ध्यायेत्त्वामपि जननि स स्यात्स्मरहरः ॥ ॥१८॥ सलोमास्थि स्वैरम्पललमपि मार्ज्जारमसिते ॥ परञ्चोष्ट्रम्मेषन्नरमहिषयोश्छागमपि वा ॥ बलिन्ते पूजायामपि वितरताम्मर्त्त्यवसतां सतां सिद्धिः सर्व्वा प्रतिपदमपूर्व्वा प्रभवति ॥१९॥ वशी लक्षम्मन्त्रम्प्रजपति हविष्याशनरतो दिवा मातर्य्युष्मच्चरणयुगलध्याननिरतः ॥ परन्नक्तन्नग्नो निधुवनविनोदेन च मनुञ्जनो लक्षं सम्यक्स्मरहरसमानः क्षितितले ॥२०॥ इदं स्तोत्रं मातस्तव मनुसमुद्धारणजपस्वरूपाख्यम्पादाम्बुजयुगलपूजाविधियुतम् ॥ निशार्द्धे वा पूजासमयमथवा यस्तु पठति प्रलापस्तस्यापि प्रसरति कवित्वामृतरसः ॥२१॥ कुरङ्गाक्षीवृन्दं तमनुसरति प्रेमतरलँ व्वशस्तस्य क्षोणीपतिरपि कुबेरप्रतिनिधिः ॥ रिपुः कारागारं कलयति च तत्केलिकलया चिरञ्जीवन्मुक्तस्स भवति सुभक्तः प्रतिजनुः ॥२२॥ इति श्रीमहाकालप्रणीतङ्कर्प्पूरस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

अथ स्तोत्रम्

प्राग्देहस्थो यदाहं तव चरणयुगन्नाश्रितो नार्च्चितोहं तेनाद्याकीर्तिवर्गैर्ज्जठरजदहनैर्बाद्ध्यमानो बलिष्ठैः॥ क्षिप्त्वा जन्मान्तरान्नः पुनरिह भविता क्वाश्रयः क्वापि सेवा क्षन्तव्यो मेपराधः प्रकटितवदने कामरूपे कराले ॥१॥ बाल्ये बालाभिलापैर्ज्जडितजडमतिर्बाललीलाप्रसक्तो न त्वां जानामि मातः कलिकलुषहराम्भोगमोक्षप्रदात्रीम् ॥ नाचारो नैव पूजा न च यजनकथा न स्मृतिर्नैव सेवा क्षन्तव्यो०

॥२॥ प्राप्तोहं यौवनश्चेद्विषधरसदृशैरिन्द्रियैर्दष्टगात्रो नष्टप्रज्ञः परस्त्रीपरधनहरणे सर्व्वदा साभिलाषः ॥ त्वत्पादाम्भोजयुग्मङ्क्षणमपि मनसा न स्मृतोहङ्कदापि क्षन्तव्यो० ॥ ३ ॥ प्रौढो भिक्षाभिलाषी सुतदुहितृकलत्रार्थमन्नादिचेष्ट ≍ क्व प्राप्स्ये कुत्र यामीत्यनुदिनमनिशश्चिन्तया मग्नदेहः ॥ नो ते ध्यानन्न चास्था न च भजनविधिर्न्नामसङ्कीर्त्तनँ व्वा क्षन्तव्यो० ॥ ४ ॥ वृद्धत्वे बुद्धिहीन ≍ कृशविवशतनुश्श्वासकासातिसारैः कर्म्मानर्होऽक्षिहीनः प्रगलितदशनः क्षुत्पिपासाभिभूतः ॥ पश्चात्तापेन दग्धो मरणमनुदिनन्ध्येयमात्रन्न चान्यत्क्षन्तव्यो० ॥५॥ कृत्वा स्नानं दिनादौ क्वचिदपि सलिलं नो कृतं नैव पुष्पन्ते नैवेद्यादिकञ्च क्वचिदपि न कृतं नापि भावो न भक्तिः ॥ न न्यासो नैव पूजा न च गुणकथनं नापि चार्च्चा कृता ते क्षन्तव्यो० ॥ ६ ॥ जानामि त्वां न चाहं भवभयहरणीं सर्व्वसिद्धिप्रदात्रीन्नित्यानन्दोदयाढ्यान्त्रितयगुणमयीन्नित्यशुद्धोदयाढ्याम् ॥ मिथ्याकर्म्माभिलाषैरनुदिनमभित ≍ पीडितो दुःखसङ्घै ≍ क्षन्तव्यो० ॥७॥ कालाभ्रां श्यामलाङ्गीँ व्विगलितचिकुराङ्खड्गमुण्डाभिरामान्त्रासत्राणेष्टदात्रीङ्कुणपगणशिरोमालिनीन्दीर्घनेत्राम् ॥ संसारस्यैकसाराम्भवजननहराम्भावितो भावनाभि ≍ क्षन्तव्यो० ॥८॥ ब्रह्मा विष्णुस्तथेश ≍ परिणमति सदा त्वत्पदाम्भोजयुग्मम्भाग्याभावान्न चाहम्भवजननि भवत्पादयुग्मम्भजामि ॥ नित्यँ ल्लोभप्रलोभै ≍ कृतवशमति ≍ कामुकस्त्वाम्प्रयाचे क्षन्तव्यो० ॥९॥ रागद्वेषै ≍ प्रमत्त ≍ कलुषयुततनु ≍ कामनाभोगलुब्ध ≍ कार्य्याकार्य्याविचारी कुलमतिरहित ≍ कौलसङ्घैर्व्विहीनः ॥ क्व ध्यानन्ते क्व चार्च्चा क्व च मनु जपन्नैव किञ्चित्कृतोहङ्क्षन्तव्यो० ॥१०॥ रोगी दु ≍ खी दरिद्र ≍ परवशकृपण ≍ पांशुल ≍ पापचेता निद्रालस्यप्रसक्तस्सुजठरभरणे व्याकुल ≍ कल्पितात्मा ॥

किन्ते पूजाविधानन्त्वयि क्व च नुमतिः क्वानुरागः क्व चास्था क्षन्तव्यो० ॥११॥ मिथ्याव्यामोहरागैः परिवृतमनसः क्लेश-सङ्घान्वितस्य क्षुन्निद्रौघान्वितस्य स्मरणविरहिणः पापकर्म्म-प्रवृत्तेः ॥ दारिद्र्यस्य क्व धर्मः क्व च जननि रुचिः क्व स्थिति-स्साधुसङ्गैः क्षन्तव्यो० ॥१२॥ मातस्तातस्य देहाज्जननि जठरगः संस्थितस्त्वद्वशेहन्त्वं हर्त्री कारयित्री करणगुणमयी कर्महेतुस्व-रूपा ॥ त्वम्बुद्धिश्चित्तसंस्थाप्यहमतिभवती सर्व्वमेतत्क्षमस्व क्षन्त-व्यो० ॥१३॥ त्वम्भूमिस्त्वञ्जलञ्च त्वमसि हुतवहस्त्वञ्जगद्वायुरूपा त्वञ्चाकाशम्मनश्च प्रकृतिरसि महत्पूर्व्विका पूर्व्वपूर्व्वा ॥ आत्मा त्वञ्चासि मातः परमसि भवती त्वत्परन्नैव किञ्चित्क्षन्तव्यो० ॥१४॥ त्वङ्काली त्वञ्च तारा त्वमसि गिरिसुता सुन्दरी भैरवी त्वन्त्वन्दुर्गा छिन्नमस्ता त्वमसि च भुवना त्वं हि लक्ष्मीः शिवा त्वम् ॥ धूमा मातङ्गिनी त्वन्त्वमसि च बगला, मङ्गलादिस्तवाख्या क्षन्तव्यो० ॥१५॥ स्तोत्रेणानेन देवीम्परिणमति जनो यः सदा भक्तियुक्तो दुष्कृत्यादुर्ग्गसङ्घम्परितरति शतँ विघ्नता नाशमेति ॥ नाधि-र्व्याधिः कदाचिद्भवति यदि पुनस्सर्व्वदा सापराधस्सर्व्वन्तत्काम-रूपे त्रिभुवनजननि क्षामये पुत्रबुद्ध्या ॥ १६ ॥ ज्ञाता वक्ता कवीशो भवति धनपतिर्दानशीलो दयात्मा निःपापी निःकलङ्की कुलपतिकुशलस्सत्यवाग्धार्म्मिकश्च ॥ नित्यानन्दो दयाढ्यः पशु-गणविमुखस्सत्पथाचारशीलः संसाराब्धिं सुखेन प्रतरति गिरिजा-पादयुग्मावलम्बात् ॥१७॥ इति स्तोत्रम् ॥

अथ कवचम्

भैरव्युवाच ॥ कालीपूजा श्रुता नाथ भावाश्च विविधाः प्रभो ॥ इदानीं श्रोतुमिच्छामि कवचम्पूर्व्वसूचितम् ॥१॥ त्वमेव स्रष्टा पाता च संहर्ता च त्वमेव हि ॥ त्वमेव शरणन्नाथ त्राहि

मान्दु॰ खसङ्कटात् ॥२॥ भैरव उवाच ॥ रहस्यं शृणु वक्ष्यामि भैरवि प्राणवल्लभे ॥ श्रीजगन्मङ्गलन्नाम कवचम्मन्त्रविग्रहम् ॥३॥ पठित्वा धारयित्वा च त्रैलोक्यम्मोहयेत्क्षणात् ॥ नारायणोऽपि यद्धृत्वा नारी भूत्वा महेश्वरम् ॥ ४ ॥ योगिनङ्क्षोभमनयद्यद्धृत्वा च रघूत्तमः ॥ वरतृप्तो जघानैव रावणादिनिशाचरान् ॥५॥ यस्य प्रसादादीशोऽहं त्रैलोक्यविजयी विभुः ॥ धनाधिपः कुवेरोपि सुरेशोऽभूच्छचीपतिः ॥ ६ ॥ एवं हि सकला देवास्सर्वसिद्धीश्वरा॰ प्रिये ॥ श्रीजगन्मङ्गलस्यास्य कवचस्य ऋषिः शिवः ॥७॥ छन्दोऽनुष्टुब्देवता च कालिका दक्षिणेरिता ॥ जगताम्मोहने दुष्टविजये भुक्तिमुक्तिषु ॥८॥ योषिदाकर्षणे चैव विनियोग॰ प्रकीर्तितः ॥ शिरो मे कालिका पातु क्रींकारैकाक्षरी परा ॥९॥ क्रींक्रींक्रीं मे ललाटञ्च कालिका खड्गधारिणी ॥ हूंहूं पातु नेत्रयुगं ह्रींह्रींपातु श्रुती मम ॥१०॥ दक्षिणे कालिका पातु घ्राणयुग्मम्महेश्वरी ॥ क्रींक्रींक्रीं रसनाम्पातु हूंहूं पातु कपोलकम् ॥११॥ वदनं सकलम्पातु ह्रीँ ह्रीँ स्वाहास्वरूपिणी ॥ द्वाविंशत्यक्षरी स्कन्धौ महाविद्या सुखप्रदा ॥१२॥ खड्गमुण्डधरा काली सर्व्वाङ्गमभितोऽवतु ॥ क्रीहूँह्रीँ त्र्यक्षरी पातु चामुण्डा हृदयम्मम ॥ १३ ॥ ऐंहूँओंऐं स्तनद्वन्द्वं ह्रींफट्स्वाहा ककुत्स्थलम् ॥ अष्टाक्षरी महाविद्या भुजौ पातु सकर्तृका ॥१४॥ क्रींक्रींहूंहूंह्रींह्रींकारी पातु षडक्षरी मम ॥ क्रीं नाभिम्मध्यदेशञ्च दक्षिणे कालिकाऽवतु ॥ १५ ॥ क्रींस्वाहा पातु पृष्ठञ्च कालिका सा दशाक्षरी ॥ क्रीं मे गुह्यं सदा पातु कालिकायै नमस्ततः ॥१६॥ सप्ताक्षरी महाविद्या सर्व्वतन्त्रेषु गोपिता ॥ ह्रींह्रीं दक्षिणे कालिके हूंहूं पातु कटिद्वयम् ॥ १७ ॥ काली दशाक्षरी विद्या स्वाहा मामूरुयुग्मकम् ॥ ॐ क्रींक्रीं मे स्वाहा पातु कालिका जानुनी सदा ॥१८॥ कालीहृन्नामविद्येयञ्चतुर्व्वर्ग्गफलप्रदा ॥ क्रींह्रींह्रीं पातु

सा गुल्फन्दक्षिणे कालिकाऽवतु ॥१९॥ क्रींहूंह्रींस्वाहा पदम्पातु चतुर्द्दशाक्षरी मम॥ खड्गमुण्डधरा काली वरदाभयधारिणी॥२०॥ विद्याभिस्सकलाभिः सा सर्व्वाङ्गमभितोऽवतु ॥ काली कपालिनी कुल्ला कुरुकुल्ला विरोधिनी ॥२१॥ विप्रचित्ता तथोग्रोग्रप्रभा दीप्ता घनात्विषा ॥ नीला घना वलाका च मात्रा मुद्रा मिता च माम् ॥२२॥ एतास्सर्व्वाः खड्गधरा मुण्डमालाविभूषणाः ॥ रक्षन्तु दिग्विदिक्षु मां ब्राह्मी नारायणी तथा ॥ २३ ॥ माहेश्वरी च चामुण्डा कौमारी चापराजिता ॥ वाराही नारसिंही च सर्व्वाश्चामितभूषणाः ॥ २४ ॥ रक्षन्तु स्वायुधैर्दिक्षु विदिक्षु माँ य्यथा तथा ॥ इति ते कथितन्दिव्यङ्कवचम्परमाद्भुतम् ॥२५॥ श्रीजगन्मङ्गलन्नाम महाविद्यौघविग्रहम् ॥ त्रैलोक्याकर्षणम्ब्रह्मन्कवचम्मंन्मुखोदितम् ॥ २६ ॥ गुरुपूजाँ व्विधायाथ विधिवत्प्रपठेत्ततः ॥ कवचन्त्रिस्सकृद्वापि यावज्जीवञ्च वा पुनः ॥२७॥ एतच्छतार्द्धमावृत्य त्रैलोक्यविजयी भवेत् ॥ त्रैलोक्यङ्क्षोभयत्येव कवचस्य प्रसादतः ॥२८॥ महाकविर्भवेन्मासं सर्व्वसिद्धीश्वरो भवेत् ॥ पुष्पाञ्जलीन्कालिकायै मूलेनैवार्प्पयेत् सकृत् ॥२९॥ शतवर्षसहस्राणाम्पूजायाः फलमाप्नुयात् ॥ भूर्ज्जे विलिखितञ्चैतत्स्वर्णस्थन्धारयेद्यदि ॥३०॥ विशाखायान्दक्षबाहौ कण्ठे वा धारयेद्यदि ॥ त्रैलोक्यम्मोहयेत्क्रोधात्त्रैलोक्यञ्चूर्णयेत्क्षणात् ॥३१॥ पुत्रवान्धनवाञ्श्रीमान्नानाविद्यानिधिर्भवेत् ॥ ब्रह्मास्त्रादीनि शस्त्राणि तद्गात्रस्पर्शनात्ततः ॥३२॥ नाशमायाति या नारी वन्ध्या वा मृतपुत्रिनी ॥ बह्वपत्या जीवतोका भवत्येव न संशयः ॥३३॥ न देयम्परशिष्येभ्यो ह्यभक्तेभ्यो विशेषतः ॥ शिष्येभ्यो भक्तियुक्तेभ्यो ह्यन्यथा मृत्युमाप्नुयात् ॥३४॥ स्पर्द्धामुद्धूय कमला वाग्देवी मन्दिरे सुखे ॥ पौत्रान्तं स्थैर्य्यमास्थाय निवसत्येव निश्चितम् ॥३५॥ इदङ्कवचम-

ज्ञात्वा यो भजेद्घोरदक्षिणाम् ॥ शतलक्षम्प्रजप्त्वापि तस्य विद्या न सिद्ध्यति ॥ सहस्रघातमाप्नोति सोऽचिरान्मृत्युमाप्नुयात् ॥३६॥

इति कवचम् ॥

अथ हृदयम्

श्रीमहाकाल उवाच ॥ महाकौतूहलस्तोत्रं हृदयाख्यम्महोत्तमम् ॥ शृणु प्रिये महागोप्यन्दक्षिणायाः सुगोपितम् ॥१॥ अवाच्यमपि वक्ष्यामि तव प्रीत्या प्रकाशितम् ॥ अन्येभ्यः कुरु गोप्यञ्च सत्यं सत्यञ्च शैलजे ॥२॥ श्रीदेव्युवाच ॥ कस्मिन्युगे समुत्पन्नङ्केन स्तोत्रङ्कृतम्पुरा ॥ तत्सर्वङ्कथ्यतां शम्भो महेश्वर दयानिधे ॥३॥ श्रीमहाकाल उवाच ॥ पुरा प्रजापतेः शीर्षश्छेदनङ्कृतवानहम् ॥ ब्रह्महत्याकृतैः पापैर्भैरवत्वम्ममागतम् ॥४॥ ब्रह्महत्याविनाशाय कृतं स्तोत्रम्मया प्रिये ॥ कृत्याविनाशकं स्तोत्रम्ब्रह्महत्यापहारकम् ॥५॥ 'ॐ अस्य श्रीदक्षिणकाल्या हृदयस्तोत्रमन्त्रस्य श्रीमहाकालऋषिरुष्णिकछन्दः ॥ श्रीदक्षिणकालिकादेवता क्रींबीजं, ह्रींशक्तिः, नमः कीलकम् ॥ सर्व्वत्र सर्व्वदा जपे विनियोगः ॥ ॐक्रांहृदयायनमः । ॐक्रींशिरसेस्वाहा । ॐक्रूंशिखायैवषट् । ॐक्रैंकवचायहूम् ॥ ॐक्रौंनेत्रत्रयायवौषट् । ॐक्रःअस्त्रायफट् ॥ अथ ध्यानम् । ध्यायेत्कालीम्महामायान्त्रिनेत्राम्बहुरूपिणीम् ॥ चतुर्भुजाँ ललजिह्वाम्पूर्णचन्द्रनिभाननाम् ॥१॥ नीलोत्पलदलप्रख्यां शत्रुसङ्घविदारिणीम् ॥ नरमुण्डन्तथा खड्गङ्कमलँ व्वरदन्तथा ॥२॥ बिभ्राणां रक्तवदनान्दंष्ट्रालीङ्घोररूपिणीम् ॥ अट्टाट्टहासनिरतां सर्व्वदा च दिगम्बराम् ॥३॥ शवासनस्थितान्देवीम्मुण्डमालाविभूषिताम् ॥ इति ध्यात्वा महादेवीन्ततस्तु हृदयम्पठेत् ॥ ४ ॥ ॐ कालिका घोररूपाद्या सर्व्वकामफलप्रदा ॥ सर्व्वदेवस्तुता देवी शत्रुनाशङ्करोतु मे ॥५॥ ह्रींह्रींस्वरूपिणी श्रेष्ठा त्रिषु लोकेषु दुर्लभा ॥

तव स्नेहान्मयाख्यातन्न देयँ यस्य कस्यचित् ॥६॥ अथ ध्यानम्प्र-
वक्ष्यामि निशामय परात्मिके ॥ यस्य विज्ञानमात्रेण जीवन्मुक्तो
भविष्यति ॥७॥ नागयज्ञोपवीताञ्च चन्द्रार्द्धकृतशेखराम् ॥ जटा-
जूटाञ्च सञ्चिन्त्य महाकालसमीपगाम् ॥८॥ एवन्न्यासादयस्सर्व्वे
ये प्रकुर्वन्ति मानवाः ॥ प्राप्नुवन्ति च ते मोक्ष सत्यं सत्यँ व्वरा-
नने ॥९॥ यन्त्रं शृणु परन्देव्यास्सर्व्वार्थसिद्धिदायकम् ॥ गोप्या-
द्गोप्यतरं गोप्यङ्गोप्याद्गोप्यतरम्महत् ॥१०॥ त्रिकोणम्पञ्चकञ्चा-
ष्टकमलम्भूपुरान्वितम् ॥ मुण्डपङ्क्तिञ्च ज्वालाञ्च कालियन्त्रं सुसि-
द्धिदम् ॥११॥ मन्त्रन्तु पूर्व्वकथितन्धारयस्व सदा प्रिये ॥ देव्या
दक्षिणकाल्यास्तु नाममालान्निशामय ॥१२॥ काली दक्षिणकाली
च कृष्णरूपा परात्मिका ॥ मुण्डमाली विशालाक्षी सृष्टिसंहार-
कारिका ॥१३॥ स्थितिरूपा महामाया योगनिद्रा भगात्मिका ॥
भगसर्पि॒ पानरता भगोद्योता भगाङ्गजा ॥१४॥ आद्या सदा
नवा घोरा महातेजा॒ करालिका ॥ प्रेतवाहा सिद्धिलक्ष्मीरनिरुद्धा
सरस्वती ॥१५॥ एतानि नाममाल्यानि ये पठन्ति दिने दिने ॥
तेषान्दासस्य दासोऽहं सत्यं सत्यम्महेश्वरि ॥ १६ ॥ कालीङ्काल-
हरान्देवीङ्कङ्कालबीजरूपिणीम् ॥ काकरूपाङ्कलातीताङ्कालिकान्द-
क्षिणाम्भजे ॥ १७ ॥ कुण्डगोलप्रियान्देवीं स्वयम्भूकुसुमेरताम् ॥
रतिप्रियाम्महारौद्रीङ्कालिकाम्प्रणमाम्यहम् ॥ १८ ॥ दूतीप्रियाम्म-
हादूतीन्दूतीयोगेश्वरीम्पराम् ॥ दूतीयोगोद्भवरतान्दूतीरूपान्नमाम्य-
हम् ॥ १९ ॥ क्रींमन्त्रेण जलञ्जप्त्वा सप्तधा सेचनेन तु ॥ सर्व्वे
रोगा विनश्यन्ति नात्र कार्य्या विचारणा ॥२०॥ क्रींस्वाहान्तैर्म्मे-
हामन्त्रैश्चन्दनं साधयेत्ततः ॥ तिलकङ्क्रियते प्राज्ञैर्ल्लोको वश्यो भवे-
त्सदा ॥ २१ ॥ क्रींहूँह्रींमन्त्रजप्तेन चाक्षतं सप्तभिः प्रिये ॥ महा-
भयविनाशश्च जायते नात्र संशयः ॥ २२ ॥ क्रींह्रींहूँस्वाहामन्त्रेण

श्मशानाग्निश्च मन्त्रयेत् ।। शत्रोर्ग्गृहे प्रतिक्षिप्त्वा शत्रोर्म्मृत्युर्भ्भविष्यति ।। २३ ।। हूँह्रींक्रीं चैव उच्चाटे पुष्पं संशोध्य सप्तधा ।। रिपूणाञ्चैव चोच्चाटन्नयत्येव न संशयः ।। २४ ।। आकर्षणे च क्रींक्रींक्रीं जप्त्वाऽक्षतम्प्रतिक्षिपेत् ।। सहस्रयोजनस्था च शीघ्रमागच्छति प्रिये ।।२५।। क्रींक्रींक्रींहूँहूँह्रींह्रीं च कज्जलं शोधितन्तथा ।। तिलकेन जगन्मोहं सप्तधा मन्त्रमाचरेत् ।। २६ ।। हृदयम्परमेशानि सर्व्वपापहरम्परम् ।। अश्वमेधादिदानानाङ्कोटिकोटिगुणोत्तरम् ।।२७।। कन्यादानादिदानानाङ्कोटिकोटिगुणम्फलम् ।। दूतीयागादियागानाङ्कोटिकोटिफलं स्मृतम् ।। २८ ।। गङ्गादिसर्व्वतीर्थानाम्फलङ्कोटिगुणं स्मृतम् ।। एकधा पाठमात्रेण सत्यं सत्यम्मयोदितम् ।।२९।। कौमारी स्वेष्टरूपेण पूजाङ्कृत्वा विधानतः ।। पठेत्स्तोत्रम्महेशानि जीवन्मुक्तस्स उच्यते ।।३०।। रजस्वलाभगन्दृष्ट्वा पठेदेकाग्रमानसः ।। लभते परमं स्थानन्देवीलोके वरानने ।।३१।। महादुःखे महारोगे महासङ्कटके दिने ।। महाभये महाघोरे पठेत्स्तोत्रं महोत्तमम् ।। सत्यं सत्यम्पुनस्सत्यङ्गोपयेन्मातृजारवत् ।।३२।। इति हृदयं समाप्तम् ।।

अथोपनिषद्

अथ हैनाम्ब्रह्मरन्ध्रे ब्रह्मस्वरूपिणीमाप्नोति सुभगाङ्कामरेफेन्दिरां समष्टिरूपिणीमादौ तदन्वकर्तुर्बीजद्वयकूर्च्चबीजन्तद्धोमषष्ठस्वरबिन्दुमेलनं रूपन्तदनुभुवना द्वयभुवना तु व्योमज्वलनेन्दिराशून्यमेलनरूपा दक्षिणे कालिके वेत्यभिमुखङ्गत्वा तदनु बीजसप्तकमुच्चार्य्य बृहद्भानुजायामुच्चरेत् । अयं सर्व्वमन्त्रोत्तमोत्तम इमं सकृज्जपन् स तु विश्वेश्वरः स तु नारीश्वरः स तु वेदेश्वरः स सर्व्वगुरुः सर्व्वनमस्यः सर्व्वेषु वेदेष्वधिश्रितो भवति स सर्व्वेषु तीर्थेषु स्नातो भवति सर्व्वेषु यज्ञेषु दीक्षितो भवति स स्वयं सदाशिवः

त्रिकोणन्त्रिकोणन्त्रिकोणम्पुनश्चैव न्त्रिकोणन्त्रिकोणन्ततो वसु-
दलं सार्द्धंचन्द्रकेसरँ युग्मशो विलिख्य सम्भृतम्भूपुरैकेन युतं सर्व्वङ्गे-
नाभ्यर्च्य तस्मिन् देवीदले रेखायाँ व्विन्यस्य ध्येया अभिनवजलद-
वदना घनस्तनी कुटिलदंष्ट्रा शवासना वराभयखड्गमुण्डमण्डितहस्ता
कालिका ध्येया काली कपालिनी कुल्ला कुरुकुल्ला विरोधिनी विप्र-
चित्तेति षट्कोणगाः। उग्रा उग्रप्रभा दीप्ता नीला घना बलाका मात्रा
मुद्रा मितेति नवकोणगाः इत्थम्पश्चदशकोणगाः। ब्राह्मी नारायणी
माहेश्वरी चामुण्डा कौमारी अपराजिता वाराही नारसिंहीत्यष्ट-
पत्रगाः। चतुष्कोणगाश्चत्वारो देवाः माधव-रुद्र-विनायक-सौराः ॥
चतुर्दिक्षु इन्द्र-यम-वरुण-कुबेराः। देवीं सर्व्वाङ्गेनादौ सम्पूज्य भगो-
दकेन तर्प्पणम्पश्चमकारेण पूजनमेतस्याः सपर्य्याया किमधिकन्नो
शक्यम्ब्रह्मादि पदं हेयं हेलया प्राप्नोति एतस्या एकद्वित्रिक्रमेण मनवो
भवन्ति नारिमित्रादिलक्षणमत्र वर्त्तते अमुष्यमन्त्रपाठकस्य गतिरस्ति
नान्यस्येह गतिरस्ति एतस्यास्तारा मनोर्दुर्गा मनोर्व्वा सिद्धिः
इदानीन्तु सर्व्वाः स्वप्नभूता असितैव जागर्ति इमामसिताज्ञामुप-
निषदँ य्यो वाऽधीते सोऽपुत्रः पुत्रीभवति निर्द्धनो धनायति धर्मार्थ-
काममोक्षाणाम्पात्रीयत्यन्यस्य वरदः दृष्ट्वा जगन्मोहयति क्रोध-
स्तञ्जहाति गङ्गादितीर्थक्षेत्राणामग्निष्टोमादियज्ञानां फलभागीयति ॥
इत्यथर्व्वणवेदे सौभाग्यकाण्डे कालिकोपनिषत्समाप्ता ॥

अथ शतनाम

भैरव उवाच ॥ शतनाम प्रवक्ष्यामि कालिकाया वरानने ॥ यस्य
प्रपठनाद्वाग्ग्मी सर्व्वत्र विजयी भवेत् ॥१॥ काली कपालिनी कान्ता
कामदा कामसुन्दरी ॥ कालरात्रिः कालिका च कालभैरवपूजिता
॥२॥ कुरुकुल्ला कामिनी च कमनीयस्वभाविनी ॥ कुलीना कुल-
कर्त्री च कुलवर्त्मप्रकाशिनी ॥ ३ ॥ कस्तूरीरसनीला च काम्या

कामस्वरूपिणी ॥ ककारवर्णनिलया कामधेनुः करालिका ॥ ४ ॥ कुलकान्ता करालास्या कामार्त्ता च कलावती ॥ कृशोदरी च कामाख्या कौमारी कुलपालिनी ॥५॥ कुलजा कुलकन्या च कलहा कुलपूजिता ॥ कामेश्वरी कामकान्ता कुञ्जरेश्वरगामिनी ॥ ६ ॥ कामदात्री कामहर्त्री कृष्णा चैव कपर्दिनी ॥ कुमुदा कृष्णदेहा च कालिन्दी कुलपूजिता ॥ ७ ॥ काश्यपी कृष्णमाता च कुलिशाङ्गी कला तथा ॥ क्रींरूपा कुलगम्या च कमला कृष्णपूजिता ॥ ८ ॥ कृशाङ्गी किन्नरी कर्त्री कलकण्ठी च कार्तिकी ॥ कम्बुकण्ठी कौलिनी च कुमुदा कामजीविनी ॥ ९ ॥ कुलस्त्री कीर्त्तिका कृत्या कीर्तिश्च कुलपालिका ॥ कामदेवकला कल्पलता कामाङ्गवर्द्धिनी ॥१०॥ कुन्ता च कुमुदप्रीता कदम्बकुसुमोत्सुका ॥ कादम्बिनी कमलिनी कृष्णानन्दप्रदायिनी ॥११॥ कुमारीपूजनरता कुमारीगणशोभिता ॥ कुमारीरञ्जनरता कुमारीव्रतधारिणी ॥१२॥ कङ्काली कमनीया च कामशास्त्रविशारदा ॥ कपालखट्वाङ्गधरा कालभैरवरूपिणी ॥१३॥ कोटरी कोटराक्षी च काशी कैलसवासिनी ॥ कात्यायिनी कार्य्यकरी काव्यशास्त्रप्रमोदिनी ॥१४॥ कामाकर्षणरूपा च कामपीठनिवासिनी ॥ कङ्गिनी काकिनी क्रीडा कुत्सिता कलहप्रिया ॥१५॥ कुण्डगोलोद्भवप्राणा कौशिकी कीर्तिवर्द्धिनी ॥ कुम्भस्तनी कटाक्षा च काव्या कोकनदप्रिया ॥१६॥ कान्तारवासिनी कान्तिः कठिना कृष्णवल्लभा ॥ इति ते कथितन्देवि गुह्याद्गुह्यतरम्परम् ॥ १७ ॥ प्रपठेद्य इदन्नित्यङ्कालीनाम शताष्टकम् ॥ त्रिषु लोकेषु देवेशि तस्यासाध्यन्न विद्यते ॥१८॥ प्रातःकाले च मध्याह्ने सायाह्ने च सदा निशि ॥ यः पठेत्परया भक्त्या कालीनाम शताष्टकम् ॥१९॥ कालिका तस्य गेहे च संस्थानङ्कुरुते सदा ॥ शून्यागारे श्मशाने वा प्रान्तरे जलमध्यतः ॥ २० ॥ वह्निमध्ये च सङ्ग्रामे तथा प्राणस्य

संशये ॥ शताष्टकञ्जपन्मन्त्री लभते क्षेममुत्तमम् ॥ २१ ॥ कालीं संस्थाप्य विधिवत्स्तुत्वा नामशताष्टकैः ॥ साधकस्सिद्धिमाप्नोति कालिकायाः प्रसादतः ॥२२॥ इत्यष्टोत्तरशतनाम समाप्तम् ॥

अथ सहस्रनाम

कैलाशशिखरे रम्ये नानादेवगणावृते ॥ नानावृक्षलताकीर्णे नानापुष्पैरलङ्कृते ॥१॥ चतुर्म्मण्डलसँय्युक्ते शृङ्गारमण्डपे स्थिते ॥ समाधौ संस्थितं शान्तङ्क्रीडन्तँ य्योगिनीप्रियम् ॥२॥ तत्र मौनधरन्दृष्ट्वा देवी पृच्छति शङ्करम् ॥ देव्युवाच ॥ किन्त्वया जप्यते देव किन्त्वया स्मर्य्यते सदा ॥३॥ सृष्टिः कुत्र विलीनास्ति पुनः कुत्र प्रजायते ॥ ब्रह्माण्डकारणँ य्यत्तत्किमाद्यङ्कारणम्महत् ॥४॥ मनोरथमयी सिद्धिस्तथा वाञ्छामयी शिव ॥ तृतीया कल्पनासिद्धिः कोटिसिद्धीश्वरत्वकम् ॥५॥ शक्तिपाताष्टदशकञ्चराचरपुरीगतिः ॥ महेन्द्रजालमिन्द्रादिजालानां रचनान्तथा ॥ ६ ॥ अणिमाद्यष्टकन्देव परकायप्रवेशनम् ॥ नवीनसृष्टिकरणं समुद्रशोषणन्तथा ॥७॥ अमायाश्चन्द्रसन्दर्शो दिवा चन्द्रप्रकाशनम् ॥ चन्द्राष्टकञ्चाष्टदिक्षु तथा सूर्य्याष्टकं शिव ॥८॥ जले जलमयत्वञ्च वह्नौ वह्निमयत्वकम् ॥ ब्रह्मविष्ण्वादिनिर्म्माणमिन्द्राणाङ्कारणङ्करे ॥९॥ पातालगुटिका यक्षवेतालपञ्चकन्तथा ॥ रसायनन्तथा गुप्तिस्तथैव चाखिलाञ्जनम् ॥१०॥ महामधुमती सिद्धिस्तथा पद्मावती शिव ॥ तथा भोगवती सिद्धिर्य्यावत्यः सन्ति सिद्धयः ॥११॥ केन मन्त्रेण तपसा कलौ पापसमाकुले ॥ आयुष्यम्पुण्यरहिते कथम्भवति तद्वद ॥१२॥ शिव उवाच ॥ विना मन्त्रँ व्विना स्तोत्रं व्विनैव तपसा प्रिये ॥ विना बलिँ व्विना न्यासम्भूतशुद्धिँ व्विना प्रिये ॥१३॥ विना ध्यानँ व्विना यन्त्रँ व्विना पूजादिना प्रिये ॥ विना क्लेशादिभिर्देवि देहदुःखादिभिर्व्विना ॥ १४ ॥ सिद्धिराशु भवेद्येन

तदेवङ्कथ्यते मया ॥ शून्ये ब्रह्माण्डगोले तु पञ्चाशच्छून्यमध्यके ॥१५॥ पञ्चशून्यस्थिता तारा सर्व्वान्ते कालिका स्मृता ॥ अनन्तकोटिब्रह्माण्ड-राजदन्ताग्रके शिवे ॥१६॥ स्थाप्य शून्यालयङ्कृत्वा कृष्णवर्णं विधाय च ॥ महानिर्गुणरूपा च वाचातीता परा कला ॥ १७ ॥ क्रीडायां संस्थिता देवी शून्यरूपा प्रकल्पयेत् ॥ सृष्टेरारम्भकार्य्ये तु दृष्टा छाया तया यदा ॥१८॥ इच्छाशक्तिस्तु सा जाता तया कालो विनिर्म्मितः ॥ प्रतिबिम्बन्तत्र दृष्टञ्ज्ञाता ज्ञानाभिधा तु सा ॥ १९ ॥ इदमेतत्किँ विशिष्टञ्ज्ञातँ व्विज्ञानकम्मुदा ॥ तदा क्रियाभिधा जाता तदीक्षातो महेश्वरी ॥ २० ॥ ब्रह्माण्डगोले देवेशि राजदन्तस्थितञ्च यत् ॥ सा क्रिया स्थापयामास स्वस्वस्थानक्रमेण च ॥२१॥ तत्रैव स्वेच्छया देवि सामरस्यपरायणा ॥ तदिच्छा कथ्यते देवि यथावदवधारय ॥ २२ ॥ युगादिसमये देवि शिवम्परगुणोत्तमम् ॥ तदिच्छा निर्गुणं शान्तं सच्चिदानन्दविग्रहम् ॥ २३ ॥ शाश्वतं सुंदरं शुक्लं सर्व्वदेवयुतँ व्वरम् ॥ आदिनाथङ्गुणातीतङ्काल्या संयुतमीश्वरम् ॥२४॥ विपरीतरतन्देवं सामरस्यपरायणम् ॥ पूजार्थमागतन्देवगन्धर्व्वाप्सरसाङ्गणम् ॥ २५ ॥ यक्षिणीं किन्नरीमन्यामुर्व्वश्याद्यान्तिलोत्तमाम् ॥ वीक्ष्य तन्मायया प्राह सुन्दरी प्राणवल्लभा ॥२६॥ त्रैलोक्यसुन्दरी प्राणस्वामिनी प्राणरञ्जिनी ॥ किमागतम्भवत्याद्य मम भाग्यार्णवो महान् ॥ २७ ॥ उक्त्वा मौनधरं शम्भुम्पूजयन्त्यप्सरोगणाः ॥ अप्सरस ऊचुः ॥ संसारात्तारितन्देव त्वया विश्वं जनप्रिय ॥२८॥ सृष्टेरारम्भकार्य्यार्थमुद्युक्तोसि महाप्रभो ॥ वेश्याकृत्यमिदन्देव मङ्गलार्थप्रगायनम् ॥ २९ ॥ प्रयाणोत्सवकाले तु समारम्भे प्रगायनम् ॥ गुणाद्यारम्भकालो हि वर्त्तते शिवशङ्कर ॥३०॥ इन्द्राणी-

१ काले तु पाठः ॥

कोटयः सन्ति तस्या॰ प्रसवबिन्दुतः ।। ब्रह्माणी वैष्णवी चैव माहेशीकोटिकोटयः ।।३१।। तव सामरसानन्ददर्शनार्थं समुद्भवाः ।। सञ्जाताश्चाग्रतो देव चास्माकं सौख्यसागर ।। ३२ ।। रतिं हित्वा कामिनीनां नान्यत्सौख्यं महेश्वर ।। सा रतिर्दर्श्यतेऽस्माभिम्महत्सौख्यार्थकारिका ।। ३३ ।। एवमेतत्तु चास्माभिः कर्त्तव्यं भर्तृणा सह ।। एवं श्रुत्वा महादेवो ध्यानावस्थितमानसः ।।३४।। ध्यानं हित्वा मायया तु प्रोवाच कालिकाम्प्रति ।। कालि कालि रुण्डमाले प्रिये भैरववादिनि ।।३५।। शिवारूपधरे क्रूरे घोरदंष्ट्रे भयानके ।। त्रैलोक्यसुन्दरकरी-सुन्दर्य्यः सन्ति मेऽग्रतः ।।३६।। सुन्दरीवीक्षणङ्कर्म्म कुरु कालि प्रिये शिवे ।। ध्यानं मुञ्च महादेवि ता गच्छन्ति गृहम्प्रति ।। ३७ ।। तव रूपम्महाकालि महाकालप्रियङ्करम् ।। एतासां सुन्दरं रूपन्त्रैलोक्यप्रियकारकम् ।। ३८ ।। एवं मायाप्रभाविष्टो महाकालो वदन्निति ।। इति कालवचः श्रुत्वा काल-म्प्राह च कालिका ।। ३९ ।। माययाच्छाद्य चात्मानं निजस्त्रीरूपधारिणी ।। इत॰ प्रभृति स्त्रीमात्रम्भविष्यति युगे युगे ।।४०।। वल्ल्याद्यौषधयो देवि दिवा वल्लीस्वरूपताम् ।। रात्रौ स्त्रीरूपमासाद्य रतिकेलिः परस्परम् ।। ४१ ।। अज्ञानञ्चैत्र सर्व्वेषाम्भविष्यति युगे युगे ।। एवं शापञ्च दत्त्वा तु पुनः प्रोवाच कालिका ।। ४२ ।। बिपरीतरतिङ्कृत्वा चिन्तयन्ति भजन्ति ये ।। तेषाँ व्वरम्प्रदास्यामि नित्यन्तत्र वसाम्यहम् ।। ४३ ।। इत्युक्त्वा कालिका विद्या तत्रैवान्तरधीयत ।। त्रिंशत्त्रिखर्व्वंषड्वृन्दनवत्यर्बुदकोटयः ।।४४।। दर्शनार्थन्तपस्तेपे सा वै कुत्र गता प्रिया ।। मम प्राणप्रिया देवी हाहा प्राणप्रिये शिवे ।।४५।। किङ्करोमि क्व गच्छामि इत्येवम्भ्रमसङ्कुलः ।। तस्या॰ काल्या दया जाता मम चिन्तापरः शिवः ।।४६।। यन्त्रप्रस्तारबुद्धिस्तु काल्या दत्तातिसत्वरम् ।। यन्त्रयागन्तदारभ्य पूर्व्वं

बिन्दुत्वगोचरम् ॥४७॥ श्रीचक्रं यन्त्रप्रस्तार-रचनाभ्यासतत्परः ॥ इतस्ततो भ्राम्यमाणस्त्रैलोक्यञ्चक्रमध्यकम् ॥४८॥ चक्रपारन्दर्शनार्थञ्कोट्यर्बुदयुगङ्गतम् ॥ भक्तप्राणप्रिया देवी महाश्रीचक्रनायिका ॥४९॥ तत्र बिन्दौ परं रूपं सुन्दरं सुमनोहरम् ॥ रूपञ्जातम्महेशानि जाग्रत्त्रिपुरसुन्दरि ॥ ५० ॥ रूपन्दृष्ट्वा महादेवो राजराजेश्वरोऽभवत् ॥ तस्याः कटाक्षमात्रेण तस्या रूपधरः शिवः ॥५१॥ विना शृङ्गारसँय्युक्ता तदा जाता महेश्वरी ॥ विना काल्यंशतो देवि जगत्स्थावरजङ्गमम् ॥५२॥ न शृङ्गारो न शक्तित्वं क्वापि नास्ति महेश्वरी ॥ सुन्दर्य्या प्रार्थिता काली तुष्टा प्रोवाच कालिका ॥५३॥ सर्व्वासान्नेत्रकेशे च ममांशोऽत्र भविष्यति ॥ पूर्व्वावस्थासु देवेशि ममांशस्तिष्ठति प्रिये ॥५४॥ सावस्था तरुणाख्या तु तदन्ते नैव तिष्ठति ॥ मद्भक्तानाम्महेशानि सदा तिष्ठति निश्चितम् ॥५५॥ शक्तिस्तु कुण्ठिता जाता तथा रूपं न सुन्दरम् ॥ चिन्ताविष्टा तु मलिना जाता तत्र तु सुन्दरी ॥५६॥ क्षणं स्थित्वा ध्यानपरा काली चिन्तनतत्परा ॥ तदा काली प्रसन्नाभूत्क्षणार्द्धेन महेश्वरी ॥५७॥ वरम्ब्रूहि वरम्ब्रूहि वरम्ब्रूहीति सादरम् ॥ सुन्दर्य्युवाच ॥ मम सिद्धिवरन्देहि वरो यः प्रार्थ्यते मया ॥ ५८ ॥ तागुदपायङ्कथय येन शक्तिर्भविष्यति ॥ श्रीकाल्युवाच ॥ मम नामसहस्रञ्च मया पूर्व्वं विनिर्मितम् ॥५९॥ मत्स्वरूपङ्ककाराख्यम्महासाम्राज्यनामकम् ॥ वरदानाभिधन्नाम क्षणाद्धाद्वरदायकम् ॥६०॥ तत्पठस्व महामाये तव शक्तिर्भविष्यति ॥ ततः प्रभृति श्रीविद्या तन्नामपाठतत्परा ॥६१॥ तदेव नामसाहस्रं सुन्दरीशक्तिदायकम् ॥ कथ्यते नामसाहस्रं सावधानमनाः शृणु ॥ ६२ ॥ सर्व्वसाम्राज्यमेधाख्य-नामसाहस्रकस्य च ॥ महाकाल ऋषिः प्रोक्त उष्णिक्छन्दः प्रकीर्तितम् ॥६३॥ देवता दक्षिणा काली मायाबीजम्प्रकीर्तितम् ॥ हूँशक्तिः कालि-

काबीजङ्कीलकम्परिकीर्तितम् ॥६४॥ ध्यानञ्च पूर्व्ववत्कृत्वा साधयस्वेष्टसाधनम् ॥ कालिकावरदानादिस्वेष्टार्थे विनियोगतः ॥६५॥ कीलकेन षडङ्गानि षड्दीर्घाब्जेन कारयेत् ॥ ओमस्य श्रीसर्व्वसाम्राज्यमेधानामकालीरूपककारात्मकसहस्रनामस्तोत्रमन्त्रस्य महाकाल ऋषिरनुष्टुप्छन्दः श्रीदक्षिणमहाकाली देवता, ह्रीं बीजम्, हूं शक्तिः, क्रींकीलकङ्कालीवरदानाद्यखिलेष्टार्थे जपे विनियोगः ॥ ॐक्रींङ्काली क्रूंकराली च कल्याणी कमला कला ॥ कलावती कलाढ्या च कलापूज्या कलात्मिका ॥१॥ कलादृष्टा कलापुष्टा कलामस्ता कलाधरा ॥ कलाकोटिसमाभासा कलाकोटिप्रपूजिता ॥२॥ कलाकर्म्मकलाधारा कलापारा कलागमा ॥ कलाधारा कमलिनी ककारा करुणा कविः ॥३॥ ककारवर्णसर्व्वाङ्गी कलाकोटिप्रभूषिता ॥ ककारकोटिगुणिता ककारकोटिभूषणा ॥४॥ ककारवर्णहृदया ककारमनुमण्डिता ॥ ककारवर्णनिलया काकशब्दपरायणा ॥५॥ ककारवर्णमुकुटा ककारवर्णभूषणा ॥ ककारवर्णरूपा च ककशब्दपरायणा ॥६॥ ककवीरास्फालरता कमलाकरपूजिता ॥ कमलाकरनाथा च कमलाकररूपधृक् ॥७॥ कमलाकरसिद्धिस्था कमलाकरपारदा ॥ कमलाकरमध्यस्था कमलाकरतोषिता ॥ ८ ॥ कथङ्कारपरालापा कथङ्कारपरायणा ॥ कथङ्कारपदान्तस्था कथङ्कारपदार्थभूः ॥ ९ ॥ कमलाक्षी कमलजा कमलाक्षप्रपूजिता ॥ कमलाक्षवरोद्युक्ता ककाराकर्बुराक्षरा ॥१०॥ करतारा करच्छिन्ना करश्यामा कराण्र्णवा ॥ करपूज्या कररता करदा करपूजिता ॥ ११ ॥ करतोया करामर्षा कर्म्मनाशा करप्रिया ॥ करप्राणा करकजा करका करकान्तरा ॥१२॥ करकाचलरूपा च करकाचलशोभिनी ॥ करकाचलपुत्री च करकाचलतोषिता ॥१३॥ करकाचलगेहस्था करकाचलरक्षिणी ॥ करकाचलसम्मान्या करकाचलकारिणी ॥ १४ ॥ करकाचलवर्षाढ्या

करकाचलरञ्जिता ॥ करकाचलकान्तारा करकाचलमालिनी ॥१५॥
करकाचलभोज्या च करकाचलरूपिणी ॥ करामलकसंस्था च करा-
मलकसिद्धिदा ॥ १६ ॥ करामलकसम्पूज्या करामलकतारिणी ॥
करामलककाली च करामलकरोचिनी ॥१७॥ करामलकमाता च
करामलकसेविनी ॥ करामलकवद्ध्येया करामलकदायिनी ॥१८॥
कञ्जनेत्रा कञ्जगतिः कञ्जस्था कञ्जधारिणी ॥ कञ्जमालाप्रियकरी
कञ्जरूपा च कञ्जना ॥ १९ ॥ कञ्जजाति˟ कञ्जगति˟ कञ्ज-
होमपरायणा ॥ कञ्जमण्डलमध्यस्था कञ्जाभरणभूषिता ॥ २० ॥
कञ्जसम्माननिरता कञ्जोत्पत्तिपरायणा ॥ कञ्जराशिसमाकारा
कञ्जारण्यनिवासिनी ॥२१॥ करञ्जवृक्षमध्यस्था करञ्जवृक्षवासिनी॥
करञ्जफलभूषाढ्या करञ्जारण्यवासिनी ॥२२॥ करञ्जमालाभरणा
करवालपरायणा ॥ करवालप्रहृष्टात्मा करवालप्रियागतिः ॥ ३॥
करवालप्रियाकन्था करवालविहारिणी ॥ करवालमयीकर्म्मा कर-
वालप्रियङ्करी ॥ २४ ॥ कबन्धमालाभरणा कबन्धराशिमध्यगा ॥
कबन्धकूटसंस्थाना कबन्धानन्तभूषणा ॥२५॥ कबन्धनादसंतुष्टा
कबन्धासनधारिणी ॥ कबन्धगृहमध्यस्था कबन्धवनवासिनी ॥
॥ २६ ॥ कबन्धकाञ्चीकरणी कबन्धराशिभूषणा ॥ कबन्धमाला-
जयदा कबन्धदेहवासिनी ॥ २७ ॥ कबन्धासनमान्या च कपाल-
माल्यधारिणी ॥ कपालमालामध्यस्था कपालव्रततोषिता ॥२८॥
कपालदीपसन्तुष्टा कपालदीपरूपिणी ॥ कपालदीपवरदा कपाल-
कज्जलस्थिता ॥ २९ ॥ कपालमालाजयदा कपालजपतोषिणी ॥
कपालसिद्धिसंहृष्टा कपालभोजनोद्यता ॥३०॥ कपालव्रतसंस्थाना
कपालकमलालया ॥ कवित्वामृतसारा च कवित्वामृतसागरा॥३१॥
कवित्वसिद्धिसंहृष्टा कवित्वादानकारिणी ॥ कविपूज्या कवि-
गतिः कविरूपा कविप्रिया ॥ ३२ ॥ कविब्रह्मानन्दरूपा कवित्व-

व्रततोषिता ।। कविमानससंस्थाना कविवाञ्छाप्रपूरिणी ।। ३३ ।।
कविकण्ठस्थिता कंह्रींकंकंकंकविपूर्त्तिदा ।। कज्जला कज्जलादानमानसा कज्जलप्रिया ।। ३४ ।। कपालकज्जलसमा कज्जलेशप्रपूजिता ।।
कज्जलार्णवमध्यस्था कज्जलानन्दरूपिणी ।। ३५ ।। कज्जलप्रियसन्तुष्टा कज्जलप्रियतोषिणी ।। कपालमालाभरणा कपालकरभूषणा
।। ३६ ।। कपालकरभूषाढ्या कपालचक्रमण्डिता ।। कपालकोटिनिलया कपालदुर्ग्गकारिणी ।।३७।। कपालगिरिसंस्थाना कपालचक्रवासिनी ।। कपालपात्रसन्तुष्टा कपालार्घ्यपरायणा ।। ३८ ।।
कपालार्घ्यप्रियप्राणा कपालार्घ्यवरप्रदा ।। कपालचक्ररूपा च कपालरूपमात्रगा ।। ३९ ।। कदली कदलीरूपा कदलीवनवासिनी ।।
कदलीपुष्पसम्प्रीता कदलीफलमानसा ।। ४० ।। कदलीहोमसन्तुष्टा कदलीदर्शनोद्यता ।। कदली गर्भमध्यस्था कदलीवनसुन्दरी ।।४१।।
कदम्बपुष्पनिलया कदम्बवनमध्यगा ।। कदम्बकुसुमामोदा कदम्बवनतोषिणी ।। ४२ ।। कदम्बपुष्पसम्पूज्या कदम्बपुष्पहोमदा ।।
कदम्बपुष्पमध्यस्था कदम्बफलभोजिनी ।।४३।। कदम्बकाननांतःस्था कदम्बाचलवासिनी ।। कक्षपा कक्षपाराध्या कक्षपासनसंस्थिता
।।४४।। कर्ण्णपूरा कर्ण्णनासा कर्ण्णाढ्या कालभैरवी ।। कलप्रीता कलहदा कलहा कलहातुरा ।।४५।। कर्ण्णयक्षी कर्ण्णवार्त्ता कथिनी कर्ण्णसुन्दरी ।। कर्ण्णपिशाचिनी कर्ण्णमञ्जरी कपिकक्षदा ।।४६।।
कविकक्षाविरूपाढ्या कविकक्षस्वरूपिणी ।। कस्तूरीमृगसंस्थाना कस्तूरीमृगरूपिणी ।।४७।। कस्तूरीमृगसन्तोषा कस्तूरीमृगमध्यगा ।।
कस्तूरीरसनीलाङ्गी कस्तूरीगन्धतोषिता ।।४८।। कस्तूरीपूजकप्राणा कस्तूरीपूजकप्रिया ।। कस्तूरीप्रेमसन्तुष्टा कस्तूरीप्राणधारिणी ।।४९।।
कस्तूरीपूजकानन्दा कस्तूरीगन्धरूपिणी ।। कस्तूरीमालिकारूपा कस्तूरीभोजनप्रिया ।। ५० ।। कस्तूरीतिलकानन्दा कस्तूरीतिलक-

प्रिया ॥ कस्तूरीहोमसन्तुष्टा कस्तूरीतर्प्पणोद्यता ॥५१॥ कस्तूरी-मार्ज्जनोद्युक्ता कस्तूरीचक्रपूजिता ॥ कस्तूरीपुष्पसम्पूज्या कस्तूरी-चर्व्वणोद्यता ॥५२॥ कस्तूरीगर्भमध्यस्था कस्तूरीवस्त्रधारिणी ॥ कस्तूरिकामोदरता कस्तूरीवनवासिनी ॥ ५३ ॥ कस्तूरीवनसंरक्षा कस्तूरीप्रेमधारिणी ॥ कस्तूरीशक्तिनिलया कस्तूरीशक्तिकुण्डगा ॥५४॥ कस्तूरीकुण्डसंस्नाता कस्तूरीकुण्डमज्जना ॥ कस्तूरीजीव-सन्तुष्टा कस्तूरीजीवधारिणी ॥५५॥ कस्तूरीपरमामोदा कस्तूरी-जीवनक्षमा ॥ कस्तूरीजातिभावस्था कस्तूरीगन्धचुम्बना ॥५६॥ कस्तूरीगन्धसंशोभा-विराजितकपालभूः ॥ कस्तूरीमदनान्तःस्था कस्तूरीमदहर्षदा॥५७॥ कस्तूरीकवितानाढ्या कस्तूरीगृहमध्यगा ॥ कस्तूरीस्पर्शकप्राणा कस्तूरीविन्दकान्तका ॥५८॥ कस्तूर्य्यामोद-रसिका कस्तूरीक्रीडनोद्यता॥ कस्तूरीदाननिरता कस्तूरीवरदायिनी ॥ ५९ ॥ कस्तूरीस्थापनासक्ता कस्तूरीस्थानरञ्जिनी ॥ कस्तूरी-कुशलप्रश्ना कस्तूरीस्तुतिवन्दिता ॥ ६० ॥ कस्तूरीवन्दकाराध्या कस्तूरीस्थानवासिनी ॥ कहरूपा कहाढ्या च कहानन्दा कहात्मभूः ॥६१॥ कहपूज्या कहात्याख्या कहहेया कहात्मिका ॥ कहमाला कण्ठभूषा कहमन्त्रजपोद्यता ॥ ६२ ॥ कहनामस्मृतिपरा कहनाम-परायणा ॥ कहपरायणरता कहदेवी कहेश्वरी ॥ ६३ ॥ कहहेतु-कहानन्दा कहनादपरायणा ॥ कहमाता कहान्तस्था कहमन्त्रा कहेश्वरा ॥६४॥ कहगेया कहाराध्या कहध्यानपरायणा ॥ कह-तन्त्रा कहकहा कहचर्य्यापरायणा ॥६५॥ कहाचारा कहगतिः कहताण्डवकारिणी ॥ कहारण्या कहगतिः कहशक्तिपरायणा ॥ ६६ ॥ कहराज्यनता कर्म्मसाक्षिणी कर्मसुन्दरी ॥ कर्म्मविद्या कर्म्मगतिः कर्म्मतन्त्रपरायणा ॥ ६७ ॥ कर्म्ममात्रा कर्म्मगात्रा कर्म्मधर्म्मपरायणा ॥ कर्म्मरेखानाशकर्त्री कर्म्मरेखाविनोदिनी

॥ ६८ ॥ कर्म्मरेखामोहकारी कर्म्मकीर्तिपरायणा ॥ कर्म्मविद्या कर्म्मसारा कर्म्माधारा च कर्म्मभूः ॥६९॥ कर्म्मकारी कर्म्महारी कर्म्मकौतुकसुन्दरी ॥ कर्म्मकाली कर्म्मतारा कर्म्मच्छिन्ना च कर्म्मदा ॥७०॥ कर्म्मचाण्डालिनी कर्म्मवेदमाता च कर्म्मभूः ॥ कर्म्मकाण्डरतानन्ता कर्म्मकाण्डानुमानिता ॥७१॥ कर्म्मकाण्ड-परीणाहा कमठी कमठाकृतिः ॥ कमठाराध्यहृदया कमठाकण्ठ-सुन्दरी ॥ ७२ ॥ कमठासनसंसेव्या कमठीकर्म्मतत्परा ॥ करुणा-करकान्ता च करुणाकरवन्दिता ॥७३॥ कठोराकरमाला च कठोर-कुचधारिणी ॥ कपर्दिनी कपटिनी कठिनी कङ्कभूषणा ॥ ७४ ॥ करभोरूः कठिनदा करभा करभालया ॥ कलभाषामयी कल्पा कल्पना कल्पदायिनी ॥७५॥ कमलस्था कलामाला कमलास्या क्वणत्प्रभा ॥ ककुद्मिनी कष्टवती करणीयकथार्च्चिता ॥ ७६ ॥ कचार्चिता कचतनुः कचसुन्दरधारिणी ॥ कठोकुचसँल्लग्ना कटि-सूत्रविराजिता ॥ ७७ ॥ कर्ण्णभक्षप्रिया कन्दाकथा कन्दगतिः कलिः ॥ कलिघ्नी कलिदूती च कविनायकपूजिता ॥७८॥ कण-कक्षानियन्त्री च कश्चित्कविवरार्च्चिता ॥ कर्त्री च कर्त्तृकाभूषा करिणी कर्ण्णशत्रुपा ॥ ७९ ॥ करणेशी करणपा कलवाचा कला-निधिः ॥ कलना कलनाधारा कलनाकारिकाकरा ॥८०॥ कलगेया कर्क्कराशिः कर्क्कराशिप्रपूजिता ॥ कन्याराशिः कन्यका च कन्यकाप्रियभाषिणी ॥ ८१ ॥ कन्यकादानसन्तुष्टा कन्यकादान-तोषिणी ॥ कन्यादानकरानन्दा कन्यादानग्रहेष्टदा ॥ ८२ ॥ कर्षणाकक्षदहना कामिता कमलासना ॥ करमालानन्दकर्त्री कर-मालाप्रपोषिता॥८३॥ करमालाशयानन्दा करमालासमागमा ॥ कर-मालासिद्धिदात्री करमालाकरप्रिया ॥ ८४ ॥ करप्रिया कररता कर-दानपरायणा ॥ कलानन्दा कलिगतिः कलिपूज्या कलिप्रसूः॥८५॥

कलनादनिनादस्था कलनादवरप्रदा॥ कलनादसमाजस्था कहोला च कहोलदा ॥८६॥ कहोलगेहमध्यस्था कहोलवरदायिनी ॥ कहोल-कविताधारा कहोलऋषिमानिता ॥ ८७ ॥ कहोलमानसाराध्या कहोलवाक्यकारिणी ॥ कर्त्तृरूपा कर्त्तृमयी कर्तृमाता च कर्त्तरी ॥८८॥ कनीया कनकाराध्या कनीनकमयी तथा ॥ कनीयानन्द-निलया कनकानन्दतोषिता ॥ ८९ ॥ कनीयककराकाष्ठा कथा-र्णवकरी करी ॥ करिगम्या करिगतिः करिध्वजपरायणा ॥९०॥ करिनाथप्रिया कण्ठा कथानकप्रतोषिता ॥ कमनीया कमनका कमनीयविभूषणा ॥९१॥ कमनीयसमाजस्था कमनीयव्रतप्रिया ॥ कमनीयगुणाराध्या कपिला कपिलेश्वरी ॥९२॥ कपिलाराध्यहृदया कपिलाप्रियवादिनी ॥ कहचक्रमन्त्रवर्णा कहचक्रप्रसूनका ॥९३॥ कएईलह्रींस्वरूपा च कएईलह्रींवरप्रदा ॥ कएईलह्रींसिद्धिदात्री कए-ईलह्रींस्वरूपिणी ॥९४॥ कएईलह्रींमन्त्रवर्णा कएईलह्रींप्रसूकला ॥ कवर्गा च कपाटस्था कपाटोद्घाटनक्षमा ॥ ९५ ॥ कङ्काली च कपाली च कङ्कालप्रियभाषिणी ॥ कङ्कालभैरवाराध्या कङ्काल-मानसस्थिता ॥ ९६ ॥ कङ्कालमोहनिरता कङ्कालमोहदायिनी ॥ कलुषघ्नी कलुषहा कलुषार्त्तिविनाशिनी ॥ ९७ ॥ कलिपुष्पा कलादाना कशिपुः कश्यपार्च्चिता ॥ कश्यपा कश्यपा-राध्या कलिपूर्णकलेवरा ॥ ९८ ॥ कलेवरकरी काञ्ची कवर्गा च करालका ॥ करालभैरवाराध्या करालभैरवेश्वरी ॥९९॥ कराला कलनाधारा कपर्दीशवरप्रदा ॥ कपर्दीशप्रेमलता कपर्दिमालिका-युता ॥१००॥ कपर्दिजपमालाढ्या करवीरप्रसूनदा ॥ करवीरप्रिय-प्राणा करवीरप्रपूजिता ॥१०१॥ कर्णिकारसमाकारा कर्णिकार-प्रपूजिता ॥ करिषाग्निस्थिता कर्षा कर्षमात्रसुवर्णदा ॥१०२॥ कलशा कलशाराध्या कषाया करिगानदा ॥ कपिला कलकण्ठी

च कलिकल्पलता मता ॥ १०३ ॥ कल्पलता कल्पमाता कल्पकारी च कल्पभूः ॥ कर्प्पूरामोदरुचिरा कर्प्पूरामोदधारिणी ॥ १०४ ॥ कर्प्पूरमालाभरणा कर्प्पूरवासपूर्त्तिदा ॥ कर्प्पूरमालाजयदा कर्प्पूरार्ण्णवमध्यगा ॥ १०५ ॥ कर्प्पूरतर्प्पणरता कटकाम्बरधारिणी ॥ कपटेश्वरसम्पूज्या कपटेश्वररूपिणी ॥१०६॥ कटु〰 कपिध्वजाराध्या कलापपुष्पधारिणी ॥ कलापपुष्परुचिरा कलापपुष्पपूजिता ॥ १०७ ॥ क्रकचा क्रकचाराध्या कथम्ब्रूमा करालता ॥ कथङ्कारविनिर्मुक्ता काली कालक्रिया क्रतुः॥१०८॥ कामिनी कामिनीपूज्या कामिनीपुष्पधारिणी ॥ कामिनीपुष्पनिलया कामिनीपुष्पपूर्णिमा ॥ १०९ ॥ कामिनीपुष्पपूजार्हा कामिनीपुष्पभूषणा ॥ कामिनीपुष्पतिलका कामिनीकुण्डचुम्बना ॥११०॥ कामिनीयोगसन्तुष्टा कामिनीयोगभोगदा ॥ कामिनीकुण्डसम्मग्ना कामिनीकुण्डमध्यगा ॥ १११ ॥ कामिनीमानसाराध्या कामिनीमानतोषिता ॥ कामिनीमानसञ्चारा कालिका कालकालिका ॥ ११२ ॥ कामा च कामदेवी च कामेशी कामसम्भवा ॥ कामभावा कामरता कामार्त्ता काममञ्जरी ॥ ११३ ॥ काममञ्जीररणिता कामदेवप्रियान्तरा ॥ कामकाली कामकला कालिका कमलार्च्चिता ॥११४॥ कादिका कमला काली कालानलसमप्रभा ॥ कल्पान्तदहना कान्ता कान्तारप्रियवासिनी ॥११५॥ कालपूज्या कालरता कालमाता च कालिनी ॥ कालवीरा कालघोरा कालसिद्धा च कालदा ॥ ११६ ॥ कालाञ्जनसमाकारा कालञ्जरनिवासिनी ॥ कालऋद्धि〰 कालवृद्धि〰 कारागृहविमोचिनी ॥११७॥ कादिविद्या कादिमाता कादिस्था कादिसुन्दरी ॥ काशी काञ्ची च काञ्चीशा काशीशवरदायिनी ॥११८॥ क्रींबीजा चैव क्रीम्बीजाहृदयायनमस्स्मृता ॥ काम्या काम्यगति〰काम्यसिद्धि-

दात्री च कामभूः ॥ ११६ ॥ कामाख्या कामरूपा च कामचाप-
विमोचिनी ॥ कामदेवकलारामा कामदेवकलालया ॥ १२० ॥
कामरात्रि॰ कामदात्री कान्ताराचलवासिनी ॥ कामरूपा काल-
गतिः कामयोगपरायणा ॥ १२१ ॥ कामसम्मर्द्दनरता कामगेह-
विकाशिनी ॥ कालभैरवभार्य्या च कालभैरवकामिनी॥१२२॥काल-
भैरवयोगस्था कालभैरवभोगदा ॥ कामधेनु॰ कामदोग्ध्री काम-
माता च कान्तिदा ॥१२३॥ कामुका कामुकाराध्या कामुकानन्द-
वर्द्धिनी ॥ कार्त्तवीर्य्या कार्त्तिकेया कार्त्तिकेयप्रपूजिता ॥१२४॥
कार्य्या कारणदा कार्य्यकारिणी कारणान्तरा ॥ कान्तिगम्या का-
न्तिमयी कात्या कात्यायनी च का ॥१२५॥ कामसारा च काश्मीरा
काश्मीराचारतत्परा ॥ कामरूपाचाररता कामरूपप्रियँव्वदा॥१२६॥
कामरूपाचारसिद्धि॰ कामरूपमनोमयी ॥ कार्त्तिकी कार्त्तिका-
राध्या काञ्चनारप्रसूनभूः ॥१२७॥ काञ्चनारप्रसूनाभा काञ्चनार-
प्रपूजिता ॥ काञ्चरूपा काञ्चभूमि॰ कांस्यपात्रप्रभोजिनी ॥१२८॥
कांस्यध्वनिमयी कामसुन्दरी कामचुम्बना ॥ काशपुष्पप्रतीकाशा
कामद्रुमसमागमा ॥ १२९ ॥ कामपुष्पा कामभूमि॰ कामपूज्या
च कामदा ॥ कामदेहा कामगेहा कामबीजपरायणा ॥ १३० ॥
कामध्वजसमारूढा कामध्वजसमास्थिता ॥ काश्यपी काश्यपाराध्या
काश्यपानन्ददायिनी ॥१३१॥ कालिन्दीजलसङ्काशा कालिन्दी-
जलपूजिता ॥ कादेवपूजानिरता कादेवपरमार्थदा ॥ १३२ ॥
कार्म्मणा कार्म्मणाकारा कामकार्म्मणकारिणी ॥ कार्म्मणत्रोटन-
करी काकिनी कारणाह्वया ॥ १३३ ॥ काव्यामृता च कालिङ्गा
कालिङ्गमर्द्दनोद्यता ॥ कालागुरुविभूषाढ्या कालागुरुविभूतिदा ॥
॥१३४॥ कालागुरुसुगन्धा च कालागुरुप्रतर्प्पणा ॥ कावेरीनीर-
सम्प्रीता कावेरीतीरवासिनी ॥१३५॥ कालचक्रभ्रमाकारा काल-

चक्रनिवासिनी ॥ कानना काननाधारा कारुः कारुणिकामयी ॥१३६॥ काम्पिल्यवासिनी काष्ठा कामपत्नी च कामभूः ॥ कादम्बरीपानरता तथा कादम्बरीकला ॥ १३७ ॥ कामवन्द्या च कामेशी कामराजप्रपूजिता ॥ कामराजेश्वरीविद्या कामकौतुकसुन्दरी ॥१३८॥ काम्बोजजा काञ्चिनदा कांस्यकाञ्चनकारिणी ॥ काञ्चनाद्रिसमाकारा काञ्चनाद्रिप्रदानदा ॥१३९॥ कामकीर्त्तिः कामकेशी कारिका कान्तराश्रया ॥ कामभेदी च कामार्तिनाशिनी कामभूमिका ॥१४०॥ कालनिर्णाशिनी काव्यवनिता कामरूपिणी ॥ कायस्था कामसन्दीप्तिः काव्यदा कालसुन्दरी ॥१४१॥ कामेशी कारणवरा कामेशीपूजनोद्यता ॥ काञ्चीनूपुरभूषाढ्या कुङ्कुमाभरणान्विता ॥ १४२ ॥ कालचक्रा कालगतिः कालचक्रामनोभवा ॥ कुन्दमध्या कुन्दपुष्पा कुन्दपुष्पप्रिया कुजा ॥ १४३ ॥ कुजमाता कुजाराध्या कुठारवरधारिणी ॥ कुञ्जरस्था कुशरता कुशेशयविलोचना ॥१४४॥ कुनठी कुररी कुद्रा कुरङ्गी कुटजाश्रया ॥ कुम्भीनसविभूषा च कुम्भीनसवधोद्यता ॥१४५॥ कुम्भकर्णमनोल्लासा कुलचूडामणिः कुला ॥ कुलालगृहकन्या च कुलचूडामणिप्रिया ॥१४६॥ कुलपूज्या कुलाराध्या कुलपूजापरायणा ॥ कुलभूषा तथा कुक्षिः कुररीगणसेविता ॥ १४७ ॥ कुलपुष्पा कुलरता कुलपुष्पपरायणा ॥ कुलवस्त्रा कुलाराध्या कुलकुण्डसमप्रभा ॥ १४८ ॥ कुलकुण्डसमोल्लासा कुण्डपुष्पपरायणा ॥ कुण्डपुष्पप्रसन्नास्या कुण्डगोलोद्भवात्मिका ॥ १४९ ॥ कुण्डगोलोद्भवाधारा कुण्डगोलमयी कुहूः ॥ कुण्डगोलप्रियप्राणा कुण्डगोलप्रपूजिता ॥ १५० ॥ कुण्डगोलमनोल्लासा कुण्डगोलबलप्रदा ॥ कुण्डदेवरता क्रुद्धा कुलसिद्धिकरा परा ॥ १५१ ॥ कुलकुण्डसमाकारा कुलकुण्डसमानभूः ॥ कुण्डसिद्धिः कुण्डऋद्धिः कुमारी-

पूजनोद्यता ॥ १५२ ॥ कुमारीपूजकप्राणा कुमारीपूजकालया ॥ कुमारीकामसन्तुष्टा कुमारीपूजनोत्सुका ॥१५३॥ कुमारीव्रतसन्तुष्टा कुमारीरूपधारिणी ॥ कुमारीभोजनप्रीता कुमारी च कुमारदा ॥१५४॥ कुमारमाता कुलदा कुलयोनिः कुलेश्वरी ॥ कुललिङ्गा कुलानन्दा कुलरम्या कुतर्कधृक् ॥१५५॥ कुन्ती च कुलकान्ता च कुलमार्गपरायणा ॥ कुल्ला च कुरुकुल्ला च कुल्लुका कुलकामदा ॥ १५६ ॥ कुलिशाङ्गी कुब्जिका च कुब्जिकानन्दवर्द्धिनी ॥ कुलीना कुञ्जरगतिः कुञ्जरेश्वरगामिनी ॥ १५७ ॥ कुलपाली कुलवती तथैव कुलदीपिका ॥ कुलयोगेश्वरी कुण्डा कुङ्कुमारुण-विग्रहा ॥ १५८ ॥ कुङ्कुमानन्दसन्तोषा कुङ्कुमार्णववासिनी ॥ कुसुमा कुसुमप्रीता कुलभूः कुलसुन्दरी ॥१५९॥ कुमुद्वती कुमु-दिनी कुशला कुलटालया ॥ कुलटालयमध्यस्था कुलटासङ्गतोषिता ॥१६०॥ कुलटाभवनोद्युक्ता कुशावर्त्ता कुलार्णवा ॥ कुलार्णवा-चाररता कुण्डली कुण्डलाकृतिः ॥ १६१ ॥ कुमती च कुलश्रेष्ठा कुलचक्रपरायणा ॥ कूटस्था कूटदृष्टिश्च कुन्तला कुन्तलाकृतिः ॥ १६२ ॥ कुशलाकृतिरूपा च कूर्च्चबीजधरा च कूः ॥ कुंकुंकुंकुं-शब्दरता क्रूंक्रूंक्रूंक्रूंपरायणा ॥१६३॥ कुंकुंकुंशब्दनिलया कुक्कुरा-लयवासिनी ॥ कुक्कुरासङ्गसँयुक्ता कुक्कुरानन्तविग्रहा ॥ १६४ ॥ कूर्च्चारम्भा कूर्च्चबीजा कूर्च्चजापपरायणा ॥ कुचस्पर्शनसन्तुष्टा कुचालिङ्गनहर्षदा ॥ १६५ ॥ कुगतिघ्नी कुबेरार्च्या कुचभूः कुलनायिका ॥ कुगायना कुचधरा कुमाता कुन्ददन्तिनी ॥१६६॥ कुगेया कुहराभाषा कुगेया कुघ्नदारिका ॥ कीर्त्तिः किरातिनी क्लिन्ना किन्नरा किन्नरी क्रिया ॥ १६७ ॥ क्रीङ्कारा क्रीञ्जपासक्ता क्रींहूंस्त्रींमन्त्ररूपिणी ॥ किर्म्मीरितदृशापाङ्गी किशोरी च किरीटिनी ॥१६८॥ कीटभाषा कीटयोनिः कीटमाता च कीटदा ॥ किंशुका

कीरभाषा च क्रियासारा क्रियावती ॥१६९॥ कींकींशब्दपरा क्लींक्लीं-क्लूंक्लैंक्लौंमन्त्ररूपिणी ॥ कांकींकूंकैंस्वरूपा च क≍फट्मन्त्रस्व-रूपिणी ॥१७०॥ केतकीभूषणानन्दा केतकीभरणान्विता ॥ कैकदा केशिनी केशी केशीसूदनतत्परा ॥१७१॥ केशरूपा केशमुक्ता कैकेयी कौशिकी तथा ॥ कैरवा कैरवाह्लादा केशरा केतुरूपिणी ॥१७२॥ केशवाराध्यहृदया केशवासक्तमानसा ॥ क्लैब्यविनाशिनी क्लैश्च क्लैम्बीजजपतोषिता ॥ १७३ ॥ कौशल्या कोशलाक्षी च कोशा च कोमला तथा ॥ कोलापुरनिवासा च कोलासुरविनाशिनी ॥१७४॥ कोटिरूपा कोटिरता क्रोधिनी क्रोधरूपिणी ॥ केका च कोकिला कोटि≍ कोटिमन्त्रपरायणा ॥१७५॥ कोट्यनन्तमन्त्रयुता कैरूपा केरलाश्रया ॥ केरलाचारनिपुणा केरलेन्द्रगृहस्थिता ॥ १७६ ॥ केदाराश्रमसंस्था च केदारेश्वरपूजिता ॥ क्रोधरूपा क्रोधपदा क्रोधमाता च कौशिकी ॥१७७॥ कोदण्डधारिणी क्रौश्वा कौशिल्या कौलमार्ग्गगा ॥ कौलिनी कौलिकाराध्या कौलिकागारवासिनी ॥ १७८ ॥ कौतुकी कौमुदी कौला कुमारी कौरवार्च्चिता ॥ कौण्डिन्या कौशिकी क्रोधाज्वालाभासुररूपिणी ॥१७९॥ कोटि-कालानलज्वाला कोटिमार्त्तण्डविग्रहा ॥ कृत्तिका कृष्णवर्ण्णा च कृष्णकृत्या क्रियातुरा[1] ॥१८०॥ कृशाङ्गी कृतकृत्या च क्र≍फट्-स्वाहारूपिणी ॥ क्रौंक्रौंहूंफट्मन्त्रवर्ण्णा क्रींह्रींहूँफट्नमस्स्वधा ॥ १८१ ॥ क्रींक्रींह्रींह्रींतथाहूंहूंफट्स्वाहामन्त्ररूपिणी ॥ इति श्रीसर्व्वसाम्राज्यमेधानाम सहस्रकम् ॥ १८२ ॥ सुन्दरीशक्ति-दानाख्य-स्वरूपाभिधमेव च ॥ कथितन्दक्षिणाकाल्याः सुन्दर्य्यै प्रीतियोगतः ॥१॥ वरदानप्रसङ्गेन रहस्यमपि दर्शितम् ॥ गोपनीयं सदा भक्त्या पठनीयम्परात्परम् ॥ २ ॥ प्रातर्म्मध्याह्नकाले च

१ कृपातुरा वेति पाठः ।

सन्ध्यार्द्धरात्रयोरपि ।। यज्ञकाले जपान्ते च पठनीयँ व्विशेषतः ।।३।।
यः पठेत्साधको धीरः कालीरूपो हि वर्ष्षतः ।। पठेद्वा पाठये-
द्वापि शृणोति श्रावयेदपि ।।४।। वाचकन्तोषयेद्वापि स भवेत्कालि-
कातनुः ।। सहेलँ व्वा सलीलँ व्वा यश्चैनम्मानवः पठेत् ।।५।।
सर्व्वदुःखविनिर्म्मुक्तस्त्रैलोक्यविजयी कविः ।। मृतवन्ध्या
काकवन्ध्या कन्यावन्ध्या च वन्ध्यका ।।६।। पुष्पवन्ध्या शूलवन्ध्या
शृणुयात्स्तोत्रमुत्तमम् ।। सर्व्वसिद्धिप्रदातारं सत्कविश्चिरजीवितम्
।।७।। पाण्डित्यङ्कीर्त्तिसँय्युक्तँ लभते नात्र संशयः ।। स य्यङ्काम-
मुपस्कृत्य कालीन्ध्यात्वा जपेत्स्तवम् ।।८।। तन्तङ्कामङ्करे कृत्वा
मन्त्री भवति नान्यथा ।। योनिपुष्पैर्ल्लिङ्गपुष्पैः कुण्डगोलोद्भवै-
रपि ।। ९ ।। सँयोगामृतपुष्पैश्च वस्त्रदेवीप्रसूनकैः ।। कालिपुष्पैः
पीठतोयैर्य्योनिक्षालनतोयकैः ।।१०।। कस्तूरीकुङ्कुमैर्हैर्वीन्नखकाला-
गुरुक्रमात् ।। अष्टगन्धैर्धूपदीपै-र्य्यवयावय-सँय्युतैः ।।११।। रक्त-
चन्दनसिन्दूरैर्म्मत्स्यमांसादिभूषणैः ।। मधुभिः पायसैः क्षीरैः
शोधितैः शोणितैरपि।।१२।। महोपचारै रक्तैश्च नैवेद्यैस्सुरसान्वितैः।।
पूजयित्वा महाकालीम्महाकालेन लालिताम् ।।१३।। विद्याराज्ञी-
कुल्लुकाश्च जप्त्वा स्तोत्रञ्जपेच्छिवे ।। कालीभक्तस्त्वेकचित्तः
सिन्दूरतिलकान्वितः ।। १४ ।। ताम्बूलपूरितमुखो मुक्तकेशो
दिगम्बरः ।। शवयोनिस्थितो वीरः श्मशानसुरतान्वितः ।।१५।।
शून्यालये बिन्दुपीठे पुष्पाकीर्णे शिवावने ।। शयानोत्थप्रभुञ्जानः
कालीदर्शनमाप्नुयात् ।। १६ ।। तत्र यद्यत्कृतङ्कर्म्म तदनन्तफल-
म्भवेत् ।। ऐश्वर्य्ये कमला साक्षात् सिद्धौ श्रीकालिकाम्बिका ।।१७।।
कवित्वे तारिणीतुल्यः सौन्दर्य्ये सुन्दरीसमः ।। सिन्धोर्द्धारासमः
कार्य्ये श्रुतौ श्रुतिधरस्तथा ।। १८ ।। वज्रास्त्र इव दुर्द्धर्षस्त्रैलोक्य-
विजयास्त्रभृत् ।। शत्रुहन्ता काव्यकर्त्ता भवेच्छिवसमः कलौ ।।१९।।

दिग्विदिक्चन्द्रकर्त्ता च दिवारात्रिविपर्य्ययी ॥ महादेवसमो योगी त्रैलोक्यस्तम्भकः क्षणात् ॥ २० ॥ गानेन तुम्बुरुस्साक्षाद्दाने कर्ण्णसमो भवेत् ॥ गजाश्वरथपत्तीनामस्त्राणामधिपः कृती ॥२१॥ आयुष्येषु भुशुण्डी च जरापलितनाशकः ॥ वर्षषोडशवान्भूयात्सर्व्वकाले महेश्वरी ॥२२॥ ब्रह्माण्डगोले देवेशि न तस्य दुर्लभं क्वचित् ॥ सर्व्वं हस्तगतम्भूयान्नात्र कार्य्या विचारणा ॥ २३ ॥ कुलपुष्पयुतन्दृष्ट्वा तत्र कालीं विचिन्त्य च ॥ विद्याराज्ञीन्तु सम्पूज्य पठेन्नामसहस्रकम् ॥२४॥ मनोरथमयी सिद्धिस्तस्य हस्ते सदा भवेत् ॥ परदारान्समालिङ्ग्य सम्पूज्य परमेश्वरीम् ॥२५॥ हस्ताहस्तिकयायोगङ्कृत्वा जप्त्वा स्तवम्पठेत् ॥ योनीं वीक्ष्य जपेत्स्तोत्रङ्कुबेरादधिको भवेत् ॥२६॥ कुण्डगोलोद्भवङ्गृह्यवर्ण्णार्क्कं होमयेन्निशि ॥ पितृभूमौ महेशानि विधिरेखाम्प्रमार्ज्जयेत् ॥२७॥ तरुणीं सुन्दरीं रम्याञ्चञ्चलाङ्कामगर्व्विताम् ॥ समानीय प्रयत्नेन संशोध्य न्यासयोगतः ॥ २८ ॥ प्रसूनमञ्चं संस्थाप्य पृथिवीङ्कशिताञ्चरेत् ॥ मूलचक्रन्तु सम्भाव्य देव्याश्चारणसँय्युतम् ॥२९॥ सम्पूज्य परमेशानि सङ्कल्प्य तु महेश्वरि ॥ जप्त्वा स्तुत्वा महेशानीम्प्रणवं संस्मरेच्छिवे ॥ ३० ॥ अष्टोत्तरशतैर्य्योनिम्प्रमन्त्र्याचुम्ब्य यत्नतः ॥ सँय्योगीभूय जप्तव्यं सर्व्वविद्याधिपो भवेत्॥३१॥ शून्यागारे शिवारण्ये शिवदेवालये तथा ॥ शून्यदेशे तडागे च गङ्गागर्भे चतुष्पथे ॥३२॥ श्मशाने पर्व्वतप्रान्ते एकलिङ्गे शिवामुखे ॥ मुण्डयोनौ ऋतौ स्नात्वा गेहे वेश्यागृहे तथा ॥ ३३ ॥ कुट्टिनीगृहमध्ये च कदलीमण्डपे तथा ॥ पठेत्सहस्रनामाख्यं स्तोत्रं सर्व्वार्थसिद्धये ॥३४॥ अरण्ये शून्यगर्त्ते च रणे शत्रुसमागमे ॥ प्रजपेच्च ततो नाम काल्याश्चैव सहस्रकम् ॥३५॥ बालानन्दपरो भूत्वा पठित्वा कालिकास्तवम् ॥ कालीं सञ्चिन्त्य प्रजपेत्पठेन्नाम-

सहस्रकम् ॥३६॥ सर्व्वसिद्धीश्वरो भूयाद्वाञ्छासिद्धीश्वरो भवेत् ॥ मुण्डचूडकयोर्योनि त्वचि वा कोमले शिवे ॥३७॥ विष्टरे शववस्त्रे वा पुष्पवस्त्रासनेपि वा ॥ मुक्तकेशो दिशावासा मैथुनी शयने स्थितः ॥३८॥ जप्त्वा कालीम्पठेत्स्तोत्रङ्खेचरी-सिद्धिभाग्भवेत् ॥ चिकुरँ य्योगमासाद्य शुक्रोत्सारणमेव च ॥३९॥ जप्त्वा श्रीदक्षिणाङ्कालीं शक्तिपातशतम्भवेत् ॥ लतां स्पृशञ्जपित्वा च रमित्वा त्वर्च्चयन्नपि॥४०॥ आलोकयन्दिशावासा परशक्तिँ व्विशेषतः॥ स्तुत्वा श्रीदक्षिणाङ्कालीँ य्योनिं स्वकरगाञ्चरेत् ॥४१॥ पठेन्नामसहस्रँ य्यः स शिवादधिको भवेत् ॥ लतान्तरेषु जप्तव्यं स्तुत्वा कालीन्निराकुलः ॥४२॥ दशावधानो भवति मासमात्रेण साधकः ॥ कालरात्र्याम्महारात्र्याँ व्वीररात्र्यामपि प्रिये ॥४३॥ महारात्र्याञ्चतुर्दश्यामष्टम्यां संक्रमेपि वा ॥ कुहूपूर्णेन्दुशुक्रेषु भौमामायान्निशामुखे ॥४४॥ नवम्याम्मङ्गलदिने तथा कुलतिथौ शिवे ॥ कुलक्षेत्रे प्रयत्नेन पठेन्नामसहस्रकम् ॥ ४५ ॥ सौदर्शनो भवेदाशु किन्नरीसिद्धिभाग्भवेत् ॥ पश्चिमाभिमुखँ लिङ्गँ व्वृषशून्यम्पुरातनम् ॥४६॥ तत्र स्थित्वा जपेत्स्तोत्रं सर्व्वकामाप्तये शिवे ॥ भौमवारे निशीथे वा अमावस्यादिने शुभे ॥४७॥ माषभक्तबलिञ्छागङ्कृसरान्नञ्च पायसम् ॥ दग्धमीनं शोणितञ्च दधिदुग्धङ्गुडार्द्रकम् ॥ ४८ ॥ बलिन्दत्वा जपेत्तत्र त्वष्टोत्तरसहस्रकम् ॥ देवगन्धर्व्वसिद्धौघैः सेवितां सुरसुन्दरीम् ॥ ४९ ॥ लभेद्देवेशि मासेन तस्य चासनसंहतिः ॥ हस्तत्रयम्भवेदूर्ध्वन्नात्र कार्या विचारणा ॥ ५० ॥ हेलया लीलया भक्त्या कालीं स्तौति नरस्तु यः ॥ ब्रह्मादींस्तम्भयेद्देवि माहेशीम्मोहयेत्क्षणात् ॥ ५१ ॥ आकर्षयेन्महाविद्यान्दशपूर्व्वान्त्रियामतः ॥ कुर्व्वीत विष्णुनिर्म्माणँ य्यमादीनान्तु मारणम् ॥५२॥ ध्रुवमुच्चाटयेन्नूनं सृष्टिन्नूतनतान्नरः॥ मेष-माहिष-मार्जार-खर-च्छाग-नरादिकैः

॥५३॥ खड्गी-शूकर-कापोतैष्टिट्टिभैश्शशकैः पलैः ॥ शोणितैस्सास्थिमांसैश्च कारण्डैर्दुग्धपायसैः ॥५४॥ कादम्बरीसिन्धुमद्यैस्सुरारिष्टैश्च सासवैः ॥ योनिक्षालिततोयैश्च योनिलिङ्गामृतैरपि ॥५५॥ स्वजातकुसुमैः पूज्यां जपान्ते तर्प्पयेच्छिवाम् ॥ सर्व्वसाम्राज्यनाम्ना तु स्तुत्वा नत्वा स्वशक्तितः॥५६॥शक्त्यालभन् पठेत्स्तोत्रङ्कालीरूपो दिनत्रयात् ॥ दक्षिणाकालिका तस्य गेहे तिष्ठति नान्यथा ॥ ५७ ॥ वेश्यालता गृहे गत्वा तस्याश्चुम्बनतत्परः ॥ तस्या योनौ मुखन्दत्वा तद्रसँ व्विलिहञ्जपेत् ॥५८॥ तदन्ते नामसाहस्रम्पठेद्भक्तिपरायणः ॥ कालिकादर्शनन्तस्य भवेदेव त्रियामतः ॥५९॥ नृत्यपात्रगृहे गत्वा मकारपञ्चकान्वितः ॥ प्रसूनमञ्चे संस्थाप्य शक्तिन्यासपरायणः ॥ ६० ॥ पात्राणां साधनङ्कृत्वा दिग्वस्त्रान्तां समाचरेत् ॥ सम्भाव्य चक्रन्तन्मूले तत्र सावरणाञ्जपेत् ॥६१॥ शतम्भाले शतङ्केशे शतं सिन्दूरमण्डले ॥ शतत्रयङ्कुचद्वन्द्वे शतन्नाभौ महेश्वरि ॥६२॥ शतँ य्योनौ महेशानि सँय्योगे च शतत्रयम् ॥ जपेत्तत्र महेशानि तदन्ते प्रपठेत्स्तवम् ॥ ६३ ॥ शतावधानो भवति मासमात्रेण साधकः ॥ मातङ्गिनीं समानीय किँ व्वा कापालिनीं शिवे ॥ ६४ ॥ दन्तमाला जपे कार्य्या गले धार्य्या नृमुण्डजा ॥ नेत्रपद्मे योनिचक्रँ शक्तिचक्रँ स्ववक्त्रके ॥ ६५ ॥ कृत्वा जपेन्महेशानि मुण्डयन्त्रम्प्रपूजयेत् ॥ मुण्डासनस्थितो वीरो मकारपञ्चकान्वितः ॥६६॥ अन्यामालिङ्ग्य प्रजपेदन्यां सञ्चुम्ब्य वै पठेत् ॥ अन्यां सम्पूजयेत्तत्र त्वन्यां सम्मर्द्दयञ्जपेत् ॥ ६७ ॥ अन्यायोनौ शिवन्दत्वा पुनः पूर्व्ववदाचरेत् ॥ अवधानसहस्रेषु शशिपातशतेषु च ॥६८॥ राजा भवति देवेशि मासपञ्चकयोगतः ॥ यवनीशक्तिमानीय गानशक्तिपरायणाम् ॥६९॥ कुलाचारमतेनैव तस्या योनिँ व्विकासयेत् ॥

तत्र जिह्वाम्प्रदत्त्वा तु जपेन्नामसहस्रकम् ॥ ७० ॥ नृकपाले तत्र दीपं ज्वाल्य यत्नेन वै जपेत् ॥ महाकविवरो भूयान्नात्र कार्य्या विचारणा ॥७१॥ कामार्तो शक्तिमानीय योनौ तु मूलचक्रकम् ॥ विलिख्य परमेशानि तत्र मन्त्रँ ल्लिखेच्छिवे ॥ ७२ ॥ तल्लिहन् प्रजपेद्देवि सर्व्वशास्त्रार्थतत्त्ववित् ॥ अश्रुतानि च शास्त्राणि वेदादी-न्पाठयेद्ध्रुवम् ॥ ७३ ॥ विना न्यासैर्व्विना पाठैर्व्विना ध्याना-दिभिः प्रिये ॥ चतुर्व्वेदाधिपो भूत्वा त्रिकालज्ञस्त्रिवर्ष्यतः ॥७४॥ चतुर्व्विधञ्च पाण्डित्यन्तस्य हस्तगतङ्क्षणात् ॥ शिवाबलिः प्रदातव्या सर्व्वदा शून्यमण्डले ॥ ७५ ॥ कालीध्यानम्मन्त्रचिन्ता नीलसाधनमेव च ॥ सहस्रनामपाठश्च कालीनामप्रकीर्तनम् ॥७६॥ भक्तस्य कार्य्यमेतावदन्यदभ्युदयँ व्विदुः ॥ वीरसाधनकङ्कर्म्म शिवापूजाबलिस्तथा ॥ ७७ ॥ सिन्दूरतिलको देवि वेश्यालापो निरन्तरम् ॥ वेश्यागृहे निशाचारो रात्रौ पर्य्यटनन्तथा ॥ ७८ ॥ शक्तिपूजा योनिदृष्टिः खड्गहस्तो दिगम्बरः ॥ मुक्तकेशो वीर-वेषः कुलमूर्त्तिधरो नरः ॥७९॥ कालीभक्तो भवेद्देवि नान्यथा क्षोभमाप्नुयात् ॥ दुग्धस्वादी योनिलेही सँव्विदासवघूर्णितः ॥८०॥ वेश्यालतासमायोगान्मासात्कल्पलता स्वयम् ॥ वेश्याचक्रसमा-योगात्कालीचक्रसमस्स्वयम् ॥ ८१ ॥ वेश्यादेहसमायोगात्काली-देहसमस्स्वयम् ॥ वेश्यामध्यगतँ व्वीरङ्कदा पश्यामि साधकम् ॥ ८२ ॥ एवँ व्वदति सा काली तस्माद्वेश्या वरा मता ॥ वेश्याकन्या तथा पीठ-जातिभेदकुलक्रमात् ॥ ८३ ॥ अकुलक्रम-भेदेन ज्ञात्वा चापि कुमारिकाम् ॥ कुमारीम्पूजयेद्भक्त्या जपान्ते भवनं प्रिये ॥ ८४ ॥ पठेन्नामसहस्रं यः कालीदर्शनभाग्भवेत् ॥ भक्त्या पूज्य कुमारीश्च वेश्याकुलसमुद्भवाम् ॥ ८५ ॥ वस्त्र-हेमादिभिस्तोष्य यत्नात्स्तोत्रम्पठेच्छिवे ॥ त्रैलोक्यविजयी भूया-

दिवाचन्द्रप्रकाशकः ॥ ८६ ॥ यद्यद्दत्तङ्कुमार्य्यै तु तदनन्तफलम्भवेत् ॥ कुमारीपूजनफलम्मया वक्तुन्न शक्यते ॥८७॥ चाञ्चल्याद्दुदितङ्किञ्चित्क्षम्यतामयमञ्जलिः ॥ एका चेत्पूजिता बाला द्वितीया पूजिता भवेत् ॥८८॥ कुमार्य्यंश्शक्तयश्चैव सर्व्वमेतच्चराचरम् ॥ शक्तिमानीय तद्गात्रे न्यासजालम्प्रविन्यसेत् ॥८९॥ वामभागे च संस्थाप्य जपेन्नामसहस्रकम् ॥ सर्व्वसिद्धीश्वरो भूयान्नात्र कार्य्या विचारणा ॥९०॥ श्मशानस्थो भवेत्स्वस्थो गलितश्चिकुरश्चरेत् ॥ दिगम्बरः सहस्रञ्च सूर्य्यपुष्पं समानयेत् ॥९१॥ स्ववीर्येण युतङ्कृत्वा प्रत्येकम्प्रजपन् हुनेत् ॥ पूज्य ध्यात्वा महाभक्त्या क्षमापालो नरः पठेत् ॥९२॥ नखकेशं स्ववीर्य्यंञ्च यद्यत्सम्मार्ज्जनीगतम् ॥ मुक्तकेशो दिशावासो मूलमन्त्रपुरःसरः ॥९३॥ कुजवारे मध्यरात्रे होमङ्कृत्वा श्मशानके ॥ पठेन्नाम सहस्रं यः पृथ्वीशाकर्ष्षणम्भवेत् ॥९४॥ पुष्पयुक्ते भगे देवि सँय्योगानन्दतत्परः ॥ पुनश्चिकुरमासाद्य मूलमन्त्रञ्जपञ्शिवे ॥९५॥ चितावह्नौ मध्यरात्रे वीर्य्यमुत्सार्य्य यत्नतः ॥ कालिकाम्पूजयेत्तत्र पठेन्नामसहस्रकम् ॥९६॥ पृथ्वीशाकर्षणङ्कुर्य्यान्नात्र कार्य्या विचारणा ॥ कदलीवनमासाद्य लक्षमात्रञ्जपेन्नरः ॥९७॥ मधुमत्या स्वयन्देव्या सेव्यमानः स्मरोपमः ॥ श्रीमधुमतीत्युक्त्वा तथा स्थावरजङ्गमान् ॥९८॥ आकर्ष्षिणीं समुच्चार्य्य ठंठंस्वाहा समुच्चरेत् ॥ त्रैलोक्याकर्ष्षिणी विद्या तस्य हस्ते सदा भवेत् ॥९९॥ नदीम्पुरीञ्च रत्नानि हेमस्त्रीशैलभूरुहान् ॥ आकर्षयत्यम्बुनिधिं सुमेरुञ्च दिगन्ततः ॥१००॥ अलभ्यानि च वस्तूनि दूराद्भूमितलादपि ॥ वृत्तान्तञ्च सुरस्थानाद्रहस्यँ व्विदुषामपि ॥ १०१ ॥ राज्ञाञ्च कथयत्येषा सत्यं सत्वरमादिशेत् ॥ द्वितीयवर्षपाठेन भवेत्पद्मावती शुभा ॥१०२॥ ॐ ह्रींपद्मावतिपदन्ततस्त्रैलोक्यनाम च ॥ वार्त्ताञ्च कथय

द्वन्द्वं स्वाहान्तो मन्त्र ईरितः ॥ १०३ ॥ ब्रह्मविष्ण्वादिकानाञ्च त्रैलोक्ये यादृशी भवेत् ॥ सर्व्वं[1] व्वदति देवेशी त्रिकालज्ञ꞉ कविश्शुभः ॥ १०४ ॥ त्रिवर्षम्पठतो देवि लभेद्भोगवतीङ्कलाम् ॥ महाकालेन दष्टोऽपि चितामध्यगतोऽपि वा ॥१०५॥ तस्या दर्शनमात्रेण चिरञ्जीवी नरो भवेत् ॥ मृतसञ्जीविनीत्युक्त्वा मृतमुत्थापय द्वयम् ॥१०६॥ स्वाहान्तो मनुराख्यातो मृतसञ्जीवनात्मकः ॥ चतुर्व्वर्षम्पठेद्यस्तु स्वप्नसिद्धस्ततो भवेत् ॥१०७॥ ॐ ह्रींस्वप्नवाराहि कलिस्वप्ने कथयोच्चरेत् ॥ अमुकस्यामुकन्देहि क्रींस्वाहान्तो मनुर्म्मतः ॥१०८॥ स्वप्नसिद्धा चतुर्व्वर्षात्तस्य स्वप्ने सदा स्थिता ॥ चतुर्व्वर्षस्य पाठेन चतुर्व्वेदाधिपो भवेत् ॥१०९॥ तद्धस्तजलसँय्योगान्मूर्ख꞉ काव्यङ्करोति च ॥ तस्य वाक्यपरिचयान्मूर्तिर्व्विन्दति काव्यताम् ॥११०॥ मस्तके तु करङ्कृत्वा वद वाणीमिति ब्रुवन् ॥ साधको वाच्छया कुर्य्यात्तत्तथैव भविष्यति ॥१११॥ ब्रह्माण्डगोलके याश्च या꞉ काश्चिज्जगतीतले ॥ समस्तास्सिद्धयो देवि करामलकवद्भवेत् ॥११२॥ साधकस्मृतिमात्रेण यावन्त्यस्सन्ति सिद्धयः ॥ स्वयमायान्ति पुरतो जपादीनान्तु का कथा ॥११३॥ विदेशवर्त्तिनो भूत्वा वर्त्तन्ते चेटका इव ॥ अमायाश्चन्द्रसन्दर्शश्चन्द्रग्रहणमेव च ॥११४॥ अष्टम्याम्पूर्णचन्द्रत्वश्चन्द्रसूर्य्याष्टकन्तथा ॥ अष्टदिक्षु तथाष्टौ च करोत्येव महेश्वरी ॥११५॥ अणिमाखेचरत्वञ्च चराचरपुरीगतिम् ॥ पादुकाखड्गवेतालयक्षिणीगुह्यकादयः ॥ ११६ ॥ तिलको गुप्तताद्दृश्यश्चराचरकथानकम् ॥ मृतसञ्जीविनीसिद्धिर्ग्गुटिका च रसायनम् ॥११७॥ उड्डीनसिद्धिर्द्देवेशि पष्टिसिद्धीश्वरत्वकम् ॥ तस्य हस्ते वसेद्देवि नात्र कार्य्या विचारणा ॥११८॥ केतौ वा दुन्दुभौ वस्त्रे विताने वेष्टने

१. वदति इति वा पाठः ।

गृहे ॥ भित्तौ च फलके देवि लेख्यम्पूज्यञ्च यत्नतः ॥ ११९ ॥
मध्ये चक्रन्दशाङ्गोक्तम्परितो नामलेखनम् ॥ तद्धारणान्महेशानि
त्रैलोक्यविजयी भवेत् ॥ १२० ॥ एको हि शतसाहस्त्रन्निर्जित्य च
रणाङ्गणे ॥ पुनरायाति च सुखं स्वगृहम्प्रति पार्व्वति ॥ १२१ ॥
एको हि शतसन्दर्शी लोकानाम्भवति ध्रुवम् ॥ कलशं स्थाप्य
यत्नेन नाम साहस्त्रकम्पठेत् ॥१२२॥ सेकः कार्य्यो महेशानि
सर्व्वापत्तिनिवारणे ॥ भूतप्रेतग्रहादीनां रक्षसाम्ब्रह्मरक्षसाम् ॥१२३॥
वेतालानाम्भैरवाणां स्कन्दवैनायकादिकान् ॥ नाशयेत् क्षणमात्रेण
नात्र कार्य्या विचारणा ॥ १२४ ॥ भस्माभिमन्त्रितङ्कृत्वा ग्रह-
ग्रस्ते विलेपयेत् ॥ भस्मसङ्क्षेपणादेव सर्व्वग्रहविनाशनम् ॥१२५॥
नवनीतञ्चाभिमन्त्र्य स्त्रीणान्दद्यान्महेश्वरि ॥ वन्ध्या पुत्रप्रदा देवि
नात्र कार्य्या विचारणा ॥ १२६ ॥ कण्ठे वा वामबाहौ वा योनौ
वा धारणाच्छिवे ॥ बहुपुत्रवती नारी सुभगा जायते ध्रुवम् ॥१२७॥
पुरुषो दक्षिणाङ्गे तु धारयेत्सर्व्वसिद्धये ॥ बलवान्कीर्त्तिमान् धन्यो
धार्मिकः साधकः कृती ॥१२८॥ बहुपुत्रो रथानाञ्च गजाना-
मधिपः सुधीः ॥ कामिनीकर्षणोद्युक्तः क्रीञ्चदक्षिणकालिके
॥ १२९ ॥ क्रींस्वाहा प्रजपेन्मन्त्रमयुतन्नामपाठकः ॥ आकर्षण-
ञ्चरेद्देवि जलखेचरभूगतान् ॥ १३० ॥ वशीकरणकामो हि हूंहूं-
ह्रींह्रीं च दक्षिणे ॥ कालिके पूर्व्वबीजानि पूर्व्ववत्प्रजपन् पठेत्
॥ १३१ ॥ उर्व्वशीमपि वशयेन्नात्र कार्य्या विचारणा ॥ क्रीञ्च-
दक्षिणकालिके स्वाहायुक्तञ्जपेन्नरः ॥ १३२ ॥ पठेन्नाम सहस्रन्तु
त्रैलोक्यम्मारयेद्ध्रुवम् ॥ सद्भक्ताय प्रदातव्या विद्याराज्ञि शुभे दिने
॥ १३३ ॥ सद्विनीताय शान्ताय दान्तायातिगुणाय च ॥ भक्ताय
ज्येष्ठपुत्राय गुरुभक्तिपराय च ॥ १३४ ॥ वैष्णवाय प्रशुद्धाय
शिवाबलिरताय च ॥ वेश्यापूजनयुक्ताय कुमारीपूजकाय च

॥ १३५ ॥ दुर्गाभक्ताय रौद्राय महाकालप्रजापिने ॥ अद्वैत-भावयुक्ताय कालीभक्तिपराय च ॥१३६॥ देयं सहस्रं नामाख्यं स्वयङ्काल्या प्रकाशितम् ॥ गुरुदैवतमन्त्राणां महेशस्यापि पार्व्वति ॥१३७॥ अभेदेन स्मरेन्मन्त्रं स शिवः स गणाधिपः ॥ यो मन्त्रम्भावयेन्मन्त्री स शिवो नात्र संशयः ॥१३८॥ स शाक्तो वैष्णवस्सौरः स एव पूर्णदीक्षितः ॥ अयोग्याय न दातव्यं सिद्धिरोध प्रजायते ॥१३९॥ वेश्यास्त्रीनिन्दकायाथ सुरासँव्वित्प्रनिन्दके ॥ सुरामुखीमनुं स्मृत्वा सुराचारो भविष्यति ॥ १४० ॥ आसां वाग्देवता घोरे परघोरे च हूँ व्वदेत् ॥ घोररूपे महाघोरे मुखी भीमपदँ व्वदेत् ॥१४१॥ भीषण्यमुपवह्नयन्तं हेतुर्व्वामयुगे शिवे ॥ शिववह्नियुगाल्लं हूँहूँकवचमनुर्भवेत् ॥ १४२ ॥ एतस्य स्मरणादेव दुष्टानाञ्च मुखे सुरा ॥ अवतीर्णा भवेद्देवी दुष्टानाम्भद्रनाशिनी ॥१४३॥ खलाय परतन्त्राय परनिन्दापराय च ॥ भ्रष्टाय दुष्टसत्त्वाय परवादरताय च ॥ १४४ ॥ शिवाभक्ताय दुष्टाय परदाररताय च ॥ न स्तोत्रन्दर्शयेद्देवि शिवाहत्याकरो भवेत् ॥१४५॥ कालिकानन्दहृदय कालिकाभक्तिमानसः ॥ कालीभक्तो भवेत्सो हि धन्यरूपस्स एव तु ॥१४६॥ कलौ काली कलौ काली कलौ काली वरप्रदा ॥ कलौ काली कलौ काली कलौ काली तु केवला ॥१४७॥ बिल्वपत्रसहस्राणि करवीराणि वै तथा ॥ प्रतिनाम्ना पूजयेद्धि तेन काली वरप्रदा॥१४८॥ कमलानां सहस्रन्तु प्रतिनाम्ना समर्प्पयेत् ॥ चक्रं सम्पूज्य देवेशि कालिकावरमाप्नुयात् ॥१४९॥ मन्त्रक्षोभयुतो नैव कलशस्थजलेन च ॥ नाम्ना प्रसेचयेद्देवि सर्व्वक्षोभविनाशकृत् ॥१५०॥तथा मदनकन्देवि सहस्रमाहरेद्व्रती॥ सहस्रनाम्ना सम्पूज्य कालीवरमवाप्नुयात् ॥१५१॥ चक्रँ व्विलिख्य देहस्थन्धारयेत्कालिकातनुः ॥ काल्यै निवेदितं यद्यत्तदंशम्भक्षयेच्छिवे ॥१५२॥

दिव्यदेहधरो भूत्वा कालीदेहे स्थिरो भवेत् ॥ नैवेद्यनिन्दकान् दुष्टान् दृष्ट्वा नृत्यन्ति भैरवाः ॥ १५३ ॥ योगिन्यश्च महावीरा रक्तपानोद्यताऽ प्रिये ॥ मांसऽस्थिचर्म्मणोद्युक्ता भक्षयन्ति न संशयः ॥१५४॥ तस्मान्न निन्दयेद्देवि मनसा कर्म्मणा गिरा ॥ अन्यथा कुरुते यस्तु तस्य नाशो भविष्यति ॥१५५॥ क्रमदीक्षा-युतानाञ्च सिद्धिर्भवति नान्यथा ॥ मन्त्रक्षोभश्च वा भूयात्क्षीणा-युर्व्वा भवेद्ध्रुवम् ॥१५६॥ पुत्रहारी स्त्रियोहारी राज्यहारी भवेद्-ध्रुवम् ॥ क्रमदीक्षायुतो देवि क्रमाद्राज्यमवाप्नुयात् ॥१५७॥ एकवारम्पठेद्देवि सर्व्वपापविनाशनम् ॥ द्विवारञ्च पठेद्यो हि वाञ्छाँ व्विन्दति नित्यशः ॥१५८॥ त्रिवारञ्च पठेद्यस्तु वागीश-समताँ व्व्रजेत् ॥ चतुर्वारम्पठेद्देवि चतुर्व्वर्ण्णाधिपो भवेत् ॥१५९॥ पञ्चवारम्पठेद्देवि पञ्चकामाधिपो भवेत् ॥ षड्वारञ्च पठेद्देवि षडै-श्वर्य्याधिपो भवेत् ॥ १६० ॥ सप्तवारम्पठेत्सप्तकामानाञ्चिन्तितँ ल्लभेत् ॥ वसुवारम्पठेद्देवि दिगीशो भवति ध्रुवम् ॥१६१॥ नव-वारम्पठेद्देवि नवनाथसमो भवेत् ॥ दशवारङ्कीर्त्तयेद्यो दशाहेऽ खेचरेश्वरः ॥१६२॥ विंशद्वारङ्कीर्त्तयेद्यः सर्व्वैश्वर्य्यमयो भवेत् ॥ पञ्चविंशतिवारैस्तु सर्व्वचिन्ताविनाशकः ॥ १६३ ॥ पञ्चाशद्वार-मावर्त्य पञ्चभूतेश्वरो भवेत् ॥ शतवारङ्कीर्त्तयेद्यः शताननसमानधीः ॥१६४॥ शतपञ्चकमावर्त्त्य राजराजेश्वरो भवेत् ॥ सहस्रावर्त्तना-द्देवि लक्ष्मीरावृणुते स्वयम् ॥ १६५ ॥ त्रिसहस्रं समावर्त्त्य त्रिनेत्र-सदृशो भवेत् ॥ पञ्चसाहस्रमावर्त्य कामकोटिविमोहनः ॥१६६॥ दशसहस्रावर्त्तनैर्भवेद्दशमुखेश्वरः ॥ पञ्चविंशतिसाहस्रैश्चतुर्विंशति-सिद्धिधृक् ॥ १६७ ॥ लक्षावर्त्तनमात्रेण लक्ष्मीपतिसमो भवेत् ॥ लक्षत्रयावर्त्तनात्तु महादेवँ व्विजेष्यति ॥१६८॥ लक्षपञ्चकमावर्त्त्य कलापञ्चकसँय्युतः ॥ दशलक्षावर्तनात्तु दशविद्यासिरुत्तमा ॥१६९॥

पञ्चविंशतिलक्षैस्तु दशविद्येश्वरो भवेत् ॥ पञ्चाशल्लक्षमावृत्य महा-
कालसमो भवेत् ॥ १७० ॥ कोटिमावर्त्तयेद्यस्तु कालीम्पश्यति
चक्षुषा ॥ वरदानोद्युक्तकराम्महाकालसमन्विताम् ॥१७१॥ प्रत्य-
क्षम्पश्यति शिवे तस्या देहो भवेद्‌ध्रुवम् ॥ श्रीविद्या-कालिका-तारा-
त्रिशक्तिविजयी भवेत् ॥१७२॥ विधेर्ल्लिपिश्च सम्मार्ज्य किङ्करत्वँ
व्विसृज्य च ॥ महाराज्यमवाप्नोति नात्र कार्य्या विचारणा
॥१७३॥ त्रिशक्तिविषये देवि क्रमदीक्षा प्रकीर्त्तिता ॥ क्रमदीक्षा-
युतो देवि राजा भवति निश्चितम् ॥१७४॥ क्रमदीक्षाविहीनस्य
फलम्पूर्व्वमिहेरितम् ॥ क्रमदीक्षायुतो देवि शिव एव न चापरः
॥१७५॥ क्रमदीक्षासमायुक्तः काल्योक्तसिद्धिभाग्भवेत् ॥ क्रम-
दीक्षाविहीनस्य सिद्धिहानिः पदे पदे ॥ १७६ ॥ अहो जन्म-
वताम्मध्ये धन्यः क्रमयुतः कलौ ॥ तत्रापि धन्यो देवेशि नाम-
साहस्रपाठकः ॥ १७७ ॥ दशकालीविधौ देवि स्तोत्रमेतत्सदा
पठेत् ॥ सिद्धिँ व्विन्दति देवेशि नात्र कार्य्या विचारणा ॥१७८॥
काली काली महाविद्या कलौ काली च सिद्धिदा ॥ कलौ काली
च सिद्धा च कलौ काली वरप्रदा ॥१७९॥ कलौ काली साध-
कस्य दर्शनार्थं समुद्यता ॥ कलौ काली केवला स्यान्नात्र कार्य्या
विचारणा ॥ १८० ॥ नान्यविद्या नान्यविद्या नान्यविद्या कलौ
भवेत् ॥ कलौ कालीँ व्विहायाथ यः कश्चित्सिद्धिकामुकः
॥१८१॥ स तु शक्तिँ व्विना देवि रतिसम्भोगमिच्छति ॥ कलौ
कालीँ व्विना देवि यः कश्चित्सिद्धिमिच्छति ॥१८२॥ स नील-
साधनन्त्यक्त्वा परिभ्रमति सर्व्वतः ॥ कलौ कालीँ व्विहायाथ
यः कश्चिन्मोक्षमिच्छति ॥१८३॥ गुरुध्यानम्परित्यज्य सिद्धि-
मिच्छति साधकः ॥ कलौ कालीँ व्विहायाथ यः कश्चिद्राज्य-
मिच्छति ॥१८४॥ स भोजनम्परित्यज्य भिक्षुवृत्तिमभीप्सति ॥

स धन्यः स च विज्ञानी स एव सुरपूजितः ॥१८५॥ स दीक्षितः
सुखी साधुः सत्यवादी जितेन्द्रियः ॥ स वेदवक्ता स्वाध्यायी नात्र
कार्य्या विचारणा ॥ १८६ ॥ शिवरूपङ्गुरुन्ध्यात्वा शिवरूपङ्गुरुं
स्मरेत् ॥ सदाशिवः स एव स्यान्नात्र कार्या विचारणा ॥१८७॥
स्वस्मिन् कालीन्तु सम्भाव्य पूजयेज्जगदम्बिकाम् ॥ त्रैलोक्यविजयी
भूयान्नात्र कार्य्या विचारणा ॥१८८॥ गोपनीयङ्गोपनीयङ्गोपनी-
यम्प्रयत्नतः ॥ रहस्यातिरहस्यञ्च रहस्यातिरहस्यकम् ॥ १८६ ॥
श्लोकार्द्धम्पादमात्रँव्वा पादार्द्धञ्च तदर्द्धकम् ॥नामार्द्धँ य्य॰ पठे-
द्देवि न वन्ध्यदिवसन्न्यसेत् ॥१९०॥ पुस्तकम्पूजयेद्भक्त्या त्वरि-
तम्फलसिद्धये ॥ न च मारीभयन्तत्र न चाग्निर्व्वायुसम्भवम्
॥१९१॥ न भूतादिभयन्तत्र सर्व्वत्र सुखमेधते ॥ कुङ्कुमालक्तकेनैवं
रोचनागुरुयोगतः ॥ १९२ ॥ भूर्जपत्रे लिखेत्पुस्तं सर्व्वकामार्थं-
सिद्धये ॥ १९३ ॥ इति गदितमशेषङ्कालिकावर्णरूपम्प्रपठति यदि
भक्त्या सर्व्वसिद्धीश्वरः स्यात् ॥ अभिनवसुखकामस्सर्व्वविद्या-
भिरामो भवति सकलसिद्धिस्सर्व्ववीरासमृद्धिः ॥ १९४ ॥ इति
सङ्क्षेपत॰ प्रोक्तङ्किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि ॥१९५॥ इति काली-
सहस्रनामस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

इति श्रीशाक्तप्रमोदे कालीतन्त्रं समाप्तम् ॥

—:०:—

श्रीः

शिवहरराजधानीपतिश्रीराजादेवनन्दनसिंह-
बहादुरनराधिपसंगृहीतविरचित-

शाक्तप्रमोदान्तर्गतं

द्वितीयं

तारातन्त्रम्

उक्तराजगुरुवंश्यपण्डितश्रीरघुराजदुबेजीद्वारा
संशोधितम्

★

तदेतत्

श्रीकृष्णदासात्मज-खेमराजेन
स्वकीये "श्रीवेंकटेश्वर" यन्त्रालये
मुद्रयित्वा प्रकाशितम्

★

शकाब्दाः १९०३ संवत् २०३८

मुम्बई

श्रीगणेशाय नमः

अथ शाक्तप्रमोदः

तारातन्त्रम्

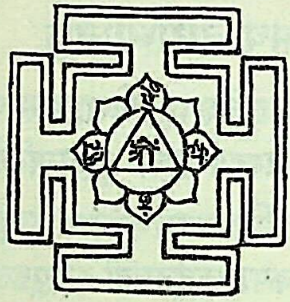
अथ ताराध्यानम्

प्रत्यालीढपदार्पिताङ्घ्रिशवहृद्घोराट्टहासापरा
खड्गेन्दीवरकर्त्रिखर्प्परभुजा हुङ्कारबीजोद्भवा ।
खर्व्वा नीलविशालपिङ्गलजटाजूटैकनागैर्य्युता
जाड्यन्न्यस्य कपालकर्तृजगतां हन्त्युग्रतारा स्वयम् ॥

अथ यन्त्रोद्धारः

सयोनिश्चन्दनेनाष्टदलम्पद्मँ ल्लिखेत्ततः ।। मृद्वासनं समासाद्य मायाम्पूर्वदले लिखेत् ।। बीजन्द्वितीयँ य्याम्ये फट् उत्तरे पश्चिमे तु ठम् ।। मध्ये बीजँ ल्लिखेत्तारम्भूतशुद्धिमथाचरेत् ।।

अथ मन्त्रोद्धारः

वाग्बीजम्प्रथमम्प्रोच्य ओङ्कारन्तु ततः पठेत् ।। लज्जाबीजन्ततस्तारावीजं हूँफट् ततः पठेत् ।।

अथ मन्त्रः

ऐंओंह्रींक्रींहूँफट् ।।

अथ तारासपर्य्यासरणिः

कुशहस्तो मौनी मूलेनाचम्य, 'ॐ वज्रोदके हूँफट्' इत्यनेन जलङ्गृहीत्वा, 'ॐ ह्रींस्वाहा' इत्यनेन पादौ प्रक्षाल्य, 'ॐ ह्रींस्व-विशुद्धधर्म्मसर्व्वपापानि शमयाशेषविकल्पानपनय स्वाहा' इत्य-नेनाचम्य, 'ॐ मणिधरि वज्रिणि शिखरिणि सर्व्ववशङ्करि हूँफट्' इतिशिखाबन्धनङ्कृत्वा, 'ॐ रक्षरक्षहूँफट्स्वाहा' इति भूमिं संशोध्य, 'ॐ पवित्रवज्रभूमेहूँस्वाहा' इतिभूमिमभिमन्त्र्य 'ॐ आसुरेश्वरि वज्ररेखे हूँस्वाहा' इत्यनेन भूमिं स्पृष्ट्वा, 'आधार-शक्तिकमलासनायनमः' इतिसम्पूज्य, तत आसनं स्पृष्ट्वा पृथ्वी-

त्यादिमन्त्रम्पठेत् ।। ततः सर्व्वविघ्नानुत्सार्य्य ततः 'ॐ अपसर्प्पन्तु ते भूता ये भूता भूमिसंस्थिताः ।। ये भूता विघ्नकर्त्तारस्ते नश्यन्तु शिवाज्ञया' इत्यनेनाक्षतप्रक्षेपेण सर्व्वविघ्नानुत्सारयेत् ।। गन्धपुष्पाभ्यां करौ सम्मर्द्य, तत्पुष्पमैशान्यान्नाराचमुद्रया प्रक्षिपेत् ।। तत्र मन्त्रः 'ॐ ते सर्व्वे विलयँ य्यान्तु ये मां हिंसन्ति हिंसकाः ।। मृत्युरोगभयक्रोधाः पतन्तु रिपुमस्तके हूँफट्'।।ततस्सामान्यार्घ्य-स्थापनविधिः ।। तत्र 'ॐ आधारशक्तयेनमः' इत्यनेनाधारशक्ति-मभिमन्त्र्य, तत्र चतुरस्रँ ल्लिखित्वा, तदुपरि 'ॐ हः सामान्यार्घ्यं-स्थापयामिनमः' इतिसामान्यार्घ्यस्थापनङ्कृत्वा, तस्मिन्प्रणवेन जलन्निधाय, तत्र 'गङ्गे च यमुने चैव गोदावरि सरस्वति । नर्म्मदे सिन्धु कावेरि जलेऽस्मिन्सन्निधिङ्कुरु' इतिसूर्य्यमण्डलादङ्कुशमुद्रया तीर्थानि तत्रावाह्य, पुष्पाक्षतैः 'गङ्गादिसकलतीर्त्थेभ्यो नमः' इति तत्र सम्पूज्य 'हृद्यादिषडङ्गदेवताभ्योनमः' इतिसम्पूज्य 'ॐ आं-अर्कमण्डलायद्वादशकलात्मनेनमः' इति, 'ॐ वह्निमण्डलायदश-कलात्मनेनम' इति, 'ॐ डंसोममण्डलायषोडशकलात्मनेनम' इति-अर्कवह्निचन्द्रमण्डलानि सम्पूज्य, वमिति धेनुमुद्रयाऽमृतीकृत्य, हूमिति कवचेनावगुण्ठ्य फडित्यस्त्रेण संरक्ष्य, तत्र प्रणवन्दशवार-ञ्जपेत् ।। इति सामान्यार्घ्यस्थापनविधिः ।। सामान्यार्घ्यस्थ-जलेनात्मानम्पूजोपकरणानि चाभिषिच्य, ततो विशेषार्घ्यस्थापन-विधिः ।। तद्यथा 'ॐ आसुरेखे वज्ररेखे हूँस्वाहा' इति मण्डलँ व्विरच्य, ततः नवमितिभुवं सम्मृज्य ।। तत्र त्रिकोणवृत्तभूगृहात्मकं मण्डलँ व्विधाय, तत्र आधारशक्तिङ्कूर्म्मशेषौ च सम्पूज्य, तत्रा-धारम् 'ह्रींफट्' इति मन्त्रेण संस्थाप्य, पूर्व्वोक्तवह्निमण्डलमन्त्रेण तत्तन्मण्डलमभ्यर्च्च्य, तत्र शङ्खम् 'हूंफट्' इतिमन्त्रेण प्रक्षालितं संस्थाप्य, मन्त्रचतुष्टयञ्जपञ्शङ्खमर्च्चयेत् ।। तद्यथा 'हाँह्रीँ हूँकाली-

कपालायनमः, स्त्राँस्त्रीँस्त्रूँतारिणीकपालायनमः, ह्राँह्रीँहूँनीलकपा-
लायनमः, ह्राँस्त्रीँहूँस्वर्ग्गकपालायसर्व्वाधाराय सर्व्वोद्भवाय सर्व्व-
शुद्धिमयाय सर्व्वासुररुधिरारुणाय शुभ्राय सुराभाजनाय देवीकपा-
लायनमः' इतिमन्त्रचतुष्टयम् ।। ततः पूर्व्वोक्तार्क्कमण्डलमन्त्रेण
तन्मण्डलं सम्पूज्य, ततो मूलमन्त्रेण शङ्खे जलन्निधाय, स्वधाबुद्ध्या,
तत्र गन्धपुष्पाक्षतान्क्षिपेत् ।। तत्र त्रिखण्डाम्मुद्राम्प्रदर्श्य तत्र
पूर्व्वोक्तचन्द्रमण्डलमन्त्रेण तन्मण्डलं सम्पूज्य, 'ऐंह्रींश्रींह्रौंओंह्रींत्रीं-
हूँफट् ह्सौँ हूँ इत्यनेनाष्टकृत्वो जलमभिमन्त्र्य, ह्रीमितिमन्त्रेण शङ्ख-
मुद्रान्धेनुमुद्राँ य्योनिमुद्रान्दर्शयित्वा, मत्स्यमुद्रया आच्छाद्य, दश-
वारम्मूलमन्त्रञ्जपेत् ।। तत्र वृत्ताष्टदलषट्कोणन्ध्यात्वा, देवीम्प्रवि-
चिन्त्य, सम्पूज्य, मूलेन चतुर्व्वारं सन्तर्प्य, 'ऐंह्रौंह्सौंनम
आनन्दभैरवन्तर्प्पयामि' इतिमन्त्रेण सन्तर्प्य, तेनार्घ्यतोयेन
पूजासाधनानि प्रोक्षयेत् ।। इतिविशेषार्घ्यस्थापनविधिः ।। 'ॐ
यथागताभिषेकममाग्निमेहूँफट्' इतिमन्त्रेण पुष्पं संशोध्य, 'ॐ
आँह्रींस्वाहा' इति चित्तशोधनङ्कुर्यात् ।। तत ऋष्यादिन्यासः ।।
तद्यथा—शिरसि वसिष्ठाय ऋषयेनमः ।। मुखे अनुष्टुप्छन्दसेनमः ।।
हृदये त्र्यम्बकदेवतायनमः ।। ततो हृदयादिन्यासः ।। ह्रांहृदयायनमः ।
ह्रींशिरसेस्वाहा । हूंशिखायैवषट् । ह्रैंकवचायहुम् ।। ह्रौंनेत्रत्रयाय-
वौषट् । ह्रः अस्त्रायफट् ।। ततः करन्यासः ।। यथा ।। ह्रां-
अङ्गुष्ठाभ्यान्नमः । ह्रींतर्जनीभ्यांस्वाहा । हूंमध्यमाभ्यांवषट् । ह्रैं-
अनामिकाभ्यांहूम् । ह्रौंकनिष्ठिकाभ्यां वौषट् । ह्रः करतलकर-
पृष्ठाभ्यांफट् ।। ततो मूलेन त्रिधाव्यापकन्यासङ्कुर्य्यात् ।। ततो मूलेन
स्वबीजेन वा प्राणायामत्रयङ्कुर्य्यात् । तद्यथा चतुर्व्वारजपेन
पूरकः, षोडशवारजपेन कुम्भकः, अष्टवारजपेन रेचकः ।। तद्वि-
परीतो द्वितीयः ।। तद्विपरीतस्तृतीयः ।। ततः षट्कोणाष्टदलभूपुरा-

त्मकयन्त्रं विलिख्य, मध्ये ह्सौंबीजँ व्विलिख्य यन्त्रसंस्कारञ्च कृत्वा ॥ तत्र मध्ये मेधाप्रज्ञाविद्याधीधृतिस्मृतिबुद्धिविद्येश्वर्य्यः पूज्याः ॥ ततः पुष्पङ्गृहीत्वा 'ह्सौंसरस्वतीयोगपीठाय नमः' इति यन्त्रमध्ये पुष्पम्प्रक्षिपेत् ॥ ततो देवीन्ध्यायेत् ॥ तद्यथा— 'विश्वव्यापकवारिमध्यविलसच्छ्वेताम्बुजन्मास्थितां कर्त्रीं खड्ग-कपालनीलनलिनैं राजत्करामिन्दुभाम् ॥ काञ्चीकुण्डलहारकङ्कण-लसत्केयूरमञ्जीरतामाप्तैर्न्नागवरैर्व्विभूषिततनूमारक्तनेत्रत्रयाम् ॥१॥ पिङ्गोग्रैकजटाँ ल्लसत्स्वरसनान्दंष्ट्राकरालाननाञ्चर्म्मद्वैपिवरङ्कटौ विदधतीं श्वेतास्थिपट्टालिकाम् ॥ अक्षोभ्येण विराजमानशिरसं स्मेराननाम्भोरुहान्तारां शावहृदासनान्दृढकुचामम्बान्त्रिलोक्याः स्मरेत् ॥' इति ध्यात्वा करकक्षपिकाम्बद्ध्वा तत्र पुष्पाक्षतङ्-गृहीत्वा ॥ ततो मूलाधारात् कुण्डलिनीमुत्थाप्य, द्वितीयाम्मूर्त्तिन्नि-स्सार्य्य,तन्मुखे 'सोहम्' इति प्रदीपकलिकाञ्जीवमूर्त्तिन्निःक्षिप्य तां सहस्रदलपद्मस्थब्रह्मणा सँयोज्य, चन्द्रमण्डलस्थामृतेन सन्तोष्य कुण्डलिन्याजीवमूर्त्तिँ व्वियोज्य, दक्षिणनासापुटेन निस्सृतम्पुष्पा-क्षतँ व्विभाव्य, तत्पुष्पाक्षतषट्कोणाष्टदलभूगृहात्मकयन्त्रे निः-क्षिप्य, तत्र देवीमावाहयेत् ॥ तद्यथा—'महापद्मवनान्तस्थे कारणा-नन्दविग्रहे ॥ सर्व्वभूत हते मातरेह्येहि परमेश्वरि ॥' इति पठित्वा मूलञ्च पठन् 'अमुकदेवि इहागच्छ इह तिष्ठ मम पूजाङ्गृहाण' 'इह सन्निधेहि इह सन्निरुध्यस्व इह सम्मुखीभव' इति तत्तन्मुद्राः प्रदर्श्य, एष पुष्पाञ्जलिः मूलमन्त्रमुच्चार्य्य, 'अमुकदेवि वज्रपुष्प-म्प्रतीक्ष्य हूँफट्स्वाहा अमुकदेव्यै नमः' इतिपठन् पुष्पाञ्जलिप-ञ्चकङ्क्षिपेत् ॥ इदम्पाद्यम्मूलमन्त्रमुच्चार्य 'अमुकदेव्यै नमः' । इदमाचमनीयम् मूलमन्त्रमुच्चार्य्य 'अमुकदेव्यै नमः' इति पठि-त्वा दद्यात् । एष मधुपर्कः मूलमन्त्रमुच्चार्य्य 'अमुकदेव्यैनमः'

इति पठित्वा मधुपर्कन्दद्यात्। इदं स्नानीयम्मूलमन्त्रमुच्चार्य्य 'अमुकदेव्यै नमः' इति देवीं स्नापयेत्। एवं वसनभूषणे दद्यात्। इमानि पुष्पाणि मूलमन्त्रमुच्चार्य्य 'वज्रपुष्पम्प्रतीक्ष्य हूँफट्स्वाहा अमुकदेव्यै वौषट्' इति पठित्वा पुष्पाणि दद्यात्। तत आवरण-पूजा, पूर्व्वे गणेशम्पूजयेत्॥ तद्यथा—गणेश इहागच्छ इह तिष्ठे-त्यादिना पूजयेत्। पुष्पदाने विशेषमनुः 'गंगणेश वज्रपुष्पम्प्र-तीक्ष्यफट्स्वाहा' इत्यनेन पुष्पन्दद्यात्। एवम्बटुकन्दक्षिणे पूजयेत्। एवङ्क्षेत्रपालम्पश्चिमे पूजयेत्। उत्तरे योगिनीम्पूजयेत्। ततो देव्या मस्तके अक्षोभ्यम्पूजयेत्। 'अक्षोभ्यँ व्वज्रपुष्पम्प्रतीक्ष्य-स्वाहा' इतिमन्त्रेणाक्षोभ्यम्पूजयेत्। ततष्षट्कोणेषु षडङ्गम्पूजयेत्। तद्यथा 'एकजटायैनम' इतिहृदयाय 'तारिण्यैनम' इतिशिरसि। 'वज्रोदकायैनम' इतिशिखायाम्। 'उग्रतारायैनम' इतिकवचे। 'महापरिशरायैनम' इतिनेत्रे 'पिङ्गोग्रैकजटायैनम' इतिदिक्षु पूजयेत्। ततो दिग्दलेषु 'वैरोचनमसिताभम्पद्मनाभं शङ्खपाण्डुरँ व्वैरोचन-वज्रपुष्पम्प्रतीक्ष्यस्वाहा' इत्यादिपुष्पदाने मन्त्रः। नामकम्मामक-म्पाण्डुरन्तारकँ व्विदिक्षु पूजयेत्। पुष्पदाने मन्त्रः प्राग्वत्। ततो भूगृहस्य चतुर्द्वारेषु पूर्व्वादितः पद्मान्तक-जन्मान्तक-विघ्ना-न्तक-नरकान्तकान् पूजयेत्॥ पुष्पदाने मन्त्रः प्राग्वत्ततस्तद्बाह्ये इन्द्रादीन् दिक्पालान् पूजयेत्॥ तद्बहिः वज्रशक्तिदण्डखड्गपाशा-ङ्कुशगदाशूलचक्राणि पूजयेत्॥ ततो धूपः साङ्गायै सायुधायै सप-रिवारायै सवाहनायै मूलम् अमुकदेवतायैनमः॥ एवन्दीपन्दद्यात्। ततो नैवेद्यन्दद्यात्। तद्यथा स्वर्णादिभाजने नैवेद्यम्परिवेष्य वायु-बीजन्द्वादशवारञ्जपन् तज्जातमरुतेन नैवेद्यं संशोध्य दक्षिणकरतले वामकरतलं सन्न्यस्य तदुत्थेनाग्निना अग्निबीजन्द्वादशवारञ्जपन्न-खिलन्नैवेद्यदोषं सन्दह्य पुनर्व्वामकरपृष्ठे दक्षिणहस्तङ्कृत्वा तत्र

प्रदर्श्य वंबीजन्द्वादशवारञ्जपन् तदुत्थयामृतधारया नैवेद्यमभिषिच्य:, पुनर्म्मूलेनाभिषिच्य तत्स्पृष्ट्वाष्टशो मूलमन्त्रञ्जपेत् धेनुमुद्राम्प्रदर्श्य गन्धपुष्पैस्तदर्च्चयेत्। ततो नैवेद्यभाजनँ व्वामाङ्गुष्ठेन संस्पृश्य दक्षिणहस्तेन जलन्धृत्वा मूलम्पठन् 'इदन्नैवेद्यं साङ्गायै सायुधायै सपरिवारायै सवाहनायै सावरणायै अमुकदेव्यै नमः' इतिनैवेद्यमुत्सृज्य अङ्गुष्ठानामिकाभ्यान्नैवेद्यमुद्राम्प्रदर्श्य सपुष्पकराभ्यान्त्रि॰ प्रोद्धरन् ग्रासमुद्राँ वामहस्तेन प्रदर्शयेत् ॥ तत॰ प्राणादिमुद्रान्दर्शयेत् ॥ ॐप्राणायस्वाहा इतिपठन्कनिष्ठानामिकाङ्गुष्ठै॰ प्राणमुद्रान्दर्शयेत्। तत ॐअपानायस्वाहा इतिपठंस्तर्ज्जनीमध्यमाङ्गुष्ठैः अपानमुद्रान्दर्शयेत्॥ तत ॐउदानायस्वाहा इतिपठन्ननामामध्यमाङ्गुष्ठैरुदानमुद्रान्दर्शयेत्। तत ॐव्यानायस्वाहा इतिपठन्तर्ज्जन्यनामामध्यमाङ्गुष्ठैर्व्यानमुद्रान्दर्शयेत्। ततः ॐसमानायस्वाहा इतिपठन् सर्व्वाङ्गुलीभिस्समानमुद्राम्प्रदर्शयेत् ॥ ततो देवीं सन्तुष्टाँ व्विभाव्य पानीयन्दद्यात्। मूलमन्त्रमुच्चार्य्य इदम्पानीयममुकदेव्यैनमः। इदमाचमनीयममुकदेव्यैनमः। इदन्ताम्बूलञ्च एषपुष्पाञ्जलिः ॥ अथ जपविधिः ॥ पूर्व्ववत् ऋष्यादिन्यासकरन्यासषडङ्गन्यासान् ध्यानञ्च विधाय 'हींमाले महामाले सर्व्वतत्त्वस्वरूपिणि ॥ चतुर्व्वर्गस्त्वयि न्यस्तस्तस्मान्मे सिद्धिदा भव' इतिपठन् मूलमन्त्रेण मालां सम्पूज्य यथाशक्ति जपङ्कुर्य्यात् ॥ जपान्ते पुन॰ प्राणायामादिकँ व्विधाय देवीन्ध्यात्वा 'ॐगुह्यातिगुह्यगोप्त्री त्वङ्गृहाणास्मत्कृतञ्जपम्। सिद्धिर्भवतु मे देवि त्वत्प्रसादान्महेश्वरि' इतिपठन् तेजोमयञ्जलन्ध्यायन् देव्या वामहस्ते जपं समर्प्पयेत् ॥ पुष्पाञ्जल्यष्टकन्दत्त्वा स्तोत्रकवचादिकम्पठेत्। तत॰ प्रदक्षिणीकृत्य दण्डवत्प्रणिपत्य, ॐइत॰ पूर्वं प्राणबुद्धिदेहधर्म्माधिकारतो जाग्रत्स्वप्नसुषुप्त्यवस्थासु मनसा वाचा हस्ता-

भ्याम्पद्भ्यामुदरेण शिश्ना यत्स्मृतँ य्यदुक्तं य्यत्कृतन्तत्सर्वं ब्रह्मार्प्पणम्भवतु स्वाहा मदीयञ्च सकलन्देव्यै ते समर्प्पयेत् ॥ ततः पुष्पाञ्जलिङ्गृहीत्वा 'ॐमन्त्रहीनङ्क्रियाहीनँ व्विधिहीनं सुरेश्वरि ॥ यदर्च्चितम्मया देवि परिपूर्णन्तदस्तु मे ॥ आवाहनञ्च पूजाञ्च तन्माहात्म्यञ्जपन्तथा ॥ विसर्जनन्न जानामि श्रीदेवि त्वङ्क्षमस्व मे ॥ अज्ञानाद्विस्मृतेर्भ्रान्त्या यन्न्यूनमधिकङ्कृतम् ॥ विपरीतञ्च तत्सर्व्वं क्षमस्व परमेश्वरि ॥' एष पुष्पाञ्जलिः अमुकदेव्यैनम इति क्षमाप्य, ततः 'ॐगच्छ गच्छ परं स्थानं स्वस्थानम्परमेश्वरि । पूजाराधनकाले च पुनरागमनाय च' इतिसंहारमुद्रया पुष्पमेकङ्गृहीत्वा देवीँ विसृज्य तत्पुष्पम् ऐशान्याम्पात्रान्तरे क्षिपेत् । तत्र पात्रे चण्डेश्वरीं समभ्यर्च्च्य 'ॐचण्डेश्वरि महादेवि निर्माल्यैश्चन्दनादिभिः । लेह्यचोष्यान्नपानादि निर्म्माल्यं स्रग्विलेपनम् ॥ निर्म्माल्यभोजनन्तुभ्यन्ददामि श्रीशिवाज्ञया' इदन्निर्माल्यं श्रीचण्डेश्वर्य्यैनमः इतिपठन्निर्म्माल्यङ्क्षिपेत् ॥ ततः किञ्चिद्देवीनैवेद्यम् 'उच्छिष्टचाण्डाल्यैनम' इतिपठंस्तस्यै दद्यात् ॥ ततो नैवेद्यं स्वयम्भुञ्जीत ॥

अथ तारास्तोत्रम्

मातर्नीलसरस्वति प्रणमतां सौभाग्यसम्पत्प्रदे प्रत्यालीढपदस्थिते शवहृदि स्मिताननाम्भोरुहे ॥ फुल्लेन्दीवरलोचने[1] त्रिनयने कर्त्री कपालोत्पले खड्गञ्चादधती त्वमेव शरणन्त्वामीश्वरीमाश्रये ॥ १ ॥ वाचामीश्वरि भक्तकल्पलतिके सर्व्वार्त्थसिद्धीश्वरि गद्यप्राकृतपद्यजातरचनासर्व्वार्त्थसिद्धिप्रदे[2][3] ॥ नीलेन्दीवरलोचनत्रययुते

१ लोचनत्रययुते इति वा पाठः ।

२ सिद्धिप्रदे इति वा पाठः । ३ सर्व्वार्त्यसिद्धिप्रदे इति वा पाठः ।

कारुण्यवाराम्बिधे सौभाग्यामृतवर्द्धनेन कृपया सिञ्चत्वमस्मादृशम् ॥ २ ॥ खर्व्वे गर्व्वसमूहपूरिततनौ सर्प्पादिवेषोज्ज्वले व्याघ्रत्वक्-परिवीतसुन्दरकटिव्याधूतघण्टाङ्किते ॥ सद्य॰ कृत्तगलद्रज॰परि-मिलन्मुण्डद्वयीमूर्द्धजग्रन्थिश्रेणिनृमुण्डदामललिते भीमे भयन्नाशय ॥ ३ ॥ मायानङ्गविकाररूपललना बिन्द्वर्द्धचन्द्राम्बिके हूंफट्कार-मयि त्वमेव शरणम्मन्त्रात्मिके मादृशः ॥ मूर्त्तिस्ते जननि त्रिधाम-घटिता स्थूलातिसूक्ष्मा परा वेदानान्नहि गोचरा कथमपि प्राज्ञैर्न्नु-तामाश्रये ॥४॥ त्वत्पादाम्बुजसेवया सुकृतिनो गच्छन्ति सायुज्य-तान्तस्याः श्रीपरमेश्वरत्रिनयनब्रह्मादिसाम्यात्मनः ॥ संसाराम्बुधि-मज्जनेऽपटुतनुर्द्देवेन्द्रमुख्यान्सुरान्मातस्त्वत्पदसेवने हि विमुखान् किम्मन्दधीस्सेवते ॥ ५ ॥ मातस्त्वत्पदपङ्कजद्वयरजोमुद्राङ्ककोटी-रिणस्ते देवा जयसङ्गरे विजयिनो निःशङ्कमङ्के गताः ॥ देवोह-म्भुवने न मे सम इति स्पर्द्धां व्वहन्तः परास्तत्तुल्यान्नियतँ यथाशु-चिरवी नाशँ व्व्रजन्ति स्वयम् ॥६॥ त्वन्नामस्मरणात्पलायनपरा द्रष्टुञ्च शक्ता न ते भूतप्रेतपिशाचराक्षसगणा यक्षाश्च नागाधिपाः ॥ दैत्या दानवपुङ्गवाश्च खचरा व्याघ्रादिका जन्तवो डाकिन्य॰ कुपितान्तकश्च मनुजो मात॰ क्षणम्भूतले ॥७॥ लक्ष्मीः सिद्धि-गणश्च पादुकमुखाः सिद्धास्तथा वैरिणां स्तम्भश्चापि वराङ्गने गज-घटास्तम्भस्तथा मोहनम् ॥ मातस्त्पदसेवया खलु नृणां सिद्ध्यन्ति ते ते गुणा॰ क्लान्त॰ कान्तमनोभवस्य भवति क्षुद्रोऽपि वाच-स्पतिः ॥ ८ ॥ ताराष्टकमिदम्पुण्यम्भक्तिमान् य॰ पठेन्नरः ॥ प्रातर्म्मध्याह्नकाले च सायाह्ने नियतः शुचिः ॥९॥ लभते कविताँ व्विद्यां सर्व्वशास्त्रार्त्थविद्भवेत् ॥ लक्ष्मीमनश्वराम्प्राप्य भुक्त्वा भोगान्यथेप्सितान् ॥१०॥ कीर्त्तिङ्कान्तिञ्च नैरुज्यम्प्राप्यान्ते मोक्ष-

१ वर्ष्षणेन वा पाठः। २ इङ्गिग्रते इति वा पाठः।

माप्नुयात् ॥११॥ इति नीलतन्त्रे तारास्तोत्रं समाप्तम् ॥

अथ ताराकवचम्

ईश्वर उवाच ॥ कोटितन्त्रेषु गोप्या हि विद्यातिभयमोचिनी ॥ दिव्यं हि कवचन्तस्याः शृणुष्व सर्व्वकामदम् ॥ १ ॥ ताराकवचस्याक्षोभ्यऋषिस्त्रिष्टुप्छन्दो भगवती तारादेवता सर्व्वमन्त्रसिद्धये विनियोगः ॥ ॐ प्रणवो मे शिरः पातु ब्रह्मारूपा महेश्वरी ॥ ह्रींकारः पातु ललाटे बीजरूपा महेश्वरी ॥ २ ॥ स्त्रींकारः पातु वदने लज्जारूपा महेश्वरी ॥ हूंकारः पातु हृदये भवानीशक्तिरूपधृक् ॥ ३ ॥ फट्कारः पातु सर्वाङ्गे सर्व्वसिद्धिफलप्रदा ॥ खर्व्वा माम्पातु देवेशी भ्रूमध्ये सर्व्वसिद्धिदा ॥४॥ नीला माम्पातु देवेशी गण्डयुग्मे भयापहा ॥ लम्बोदरी सदा पातु कर्णयुग्मम्भयापहा ॥५॥ व्याघ्रचर्म्मावृतकटिः पातु देवी शिवप्रिया ॥ पीनोन्नतस्तनी पातु पार्श्वयुग्मे महेश्वरी ॥६॥ रक्तवर्त्तुलनेत्रा च कटिदेशे सदावतु ॥ ललज्जिह्वा सदा पातु नाभौ माम्भुवनेश्वरी ॥७॥ करालास्या सदा पातु लिङ्गे देवी हरप्रिया ॥ पिङ्गोग्रैकजटा पातु जङ्घायाँ व्विघ्ननाशिनी ॥ ८ ॥ खड्गहस्ता महादेवी जानुचक्रे महेश्वरी ॥ नीलवर्ण्णा सदा पातु जानुनी सर्व्वदा मम ॥ ९ ॥ नागकुण्डलधर्त्री च पातु पादयुगे ततः ॥ नागहारधरा देवी सर्व्वाङ्गम्पातु सर्व्वदा ॥१०॥ न गाङ्गदधरा देवी पातु पाण्डवदेशतः ॥ चतुर्भुजा सदा पातु गमने शत्रुनाशिनी ॥११॥ खड्गहस्ता महादेवी पातु माँ व्विजयप्रदा ॥ नीलाम्बरधरा देवी पातु माँ व्विघ्ननाशिनी ॥१२॥ कर्तुहस्ता सदा पातु विवादे शत्रुमध्यतः ॥ ब्रह्मरूपधरा देवी सङ्ग्रामे पातु सर्व्वदा ॥ १३ ॥ नागकङ्कणधर्त्री च भोजने पातु सर्व्वदा ॥ शवकर्ण्णा महादेवी शयने पातु सर्व्वदा ॥१४॥ वीरासनधरा देवी निद्रायां पातु सर्व्वदा ॥१५॥ धनुर्ब्बाणधरा देवी

पातु माँ व्विघ्नसङ्कुले ॥ नागाञ्चितकटि ~ पातु देवी मां सर्व्व-
कर्म्मसु ॥१६॥ छिन्नमुण्डधरा देवी कानने सर्व्वदाऽवतु ॥ चिता-
मध्यस्थिता देवी मारणे पातु सर्व्वदा ॥१७॥ द्वीपिचर्म्मधरा देवी
पुत्रदारधनादिषु॥अलङ्कारान्विता देवी पातु मां हरवल्लभा ॥१८॥
रक्ष रक्ष नदीकुञ्जे हूँहूँहूँफट्समन्विते ॥ बीजरूपा महादेवी पर्व्वते
पातु सर्व्वदा ॥१९॥ मणिधरि वज्रिणी देवी महाप्रतिसरे तथा ॥
रक्ष रक्ष सदा हूँहूँ ॐह्रींस्वाहा महेश्वरी ॥२०॥ पुष्पकेतुराजार्हते
कानने पातु सर्व्वदा॥ ॐ वज्रपुष्पे हूँफट् च पाण्डवे पातु सर्व्वदा
॥२१॥ पुष्पे पुष्पे महापुष्पे पातु पुत्रान्महेश्वरी ॥ ॐ स्वाहाशक्ति-
सँय्युक्ता दारान् रक्षतु सर्व्वदा ॥ २२ ॥ ॐ पवित्रवज्रभूमे हूँफट्
स्वाहासमन्विता ॥ पूरिका पातु मान्देवी सर्व्वविघ्नविनाशिनी
॥२३॥ आसुरेखे वज्ररेखे हूँफट्स्वाहासमन्विता ॥ पाताले पातु
मान्देवी नागिनी मानसञ्चिता ॥ २४ ॥ ह्रींकारी पातु पूर्व्वे मां
शक्तिरूपा महेश्वरी ॥ स्त्रींकारी दक्षिणे पातु स्त्रीरूपा परमेश्वरी
॥२५॥ हूँस्वरूपा महामाया पातु मां क्रोधरूपिणी ॥ कस्वरूपा
महामाया पश्चिमे पातु सर्व्वदा ॥२६॥ उत्तरे पातु मान्देवी ढस्व-
रूपा हरप्रिया ॥ मध्ये माम्पातु देवेशी हूँस्वरूपा नगात्मजा ॥२७॥
नीलवर्ण्णा सदा पातु सर्वत्र वाग्भवी सदा॥तारिणी पातु भवने सर्व्वै-
श्वर्य्यप्रदायिनी॥२८॥ विद्यादानरता देवी पातु वक्त्रे सरस्वती ॥
शास्त्रे वादे च सङ्ग्रामे जले च विषमे गिरौ ॥ २९ ॥ भीमरूपा
सदा पातु श्मशाने भयनाशिनी ॥ भूतप्रेतालये घोरे दुर्ग्गे माम्मीष-
णावतु ॥३०॥ पातु नित्यम्महेशानी सर्व्वत्र शिवदूतिका ॥ कव-
चस्य च माहात्म्यन्नाहँ व्वर्षशतैरपि ॥३१॥ शक्नोमि कथितु-
न्देवि भवेत्तस्य फलन्तु यत् ॥ पुत्रदारेषु बन्धूनां सर्व्वदेशे च सर्वदा
॥३२॥ न विद्यते भयन्तस्य नृपपूज्यो भवेच्च सः ॥ शुचिर्भूत्वा-

ऽशुचिर्व्वापि कवचं सर्वकामदम् ॥ ३३ ॥ प्रपठन् वा स्मरन्मर्त्यो दुःखशोकविवर्ज्जितः ॥ सर्व्वशास्त्रे महेशानि कविराड्भवति ध्रुवम् ॥ ३४ ॥ सर्व्ववागीश्वरो मर्त्त्यो लोकवश्यो धनेश्वरः ॥ रणे द्यूते विवादे च जयस्तस्य भवेद्ध्रुवम् ॥ ३५ ॥ पुत्रपौत्रान्वितो मर्त्त्यो विलासी सर्वयोषिताम् ॥ शत्रवो दासतां यान्ति सर्व्वेषां वल्लभः सदा ॥ ३६ ॥ गर्व्वी खर्वी भवत्येव वादी ज्वलति दर्शनात् ॥ मृत्युश्च वश्यतां याति दासस्तस्यावनीश्वरः ॥३७॥ प्रसङ्गात्कथितं सर्व्वङ्कवचं सर्व्वकामदम् ॥ प्रपठन् वा स्मरन्मर्त्यः शापानुग्रहणे क्षमः ॥ ३८ ॥ आनन्दवृन्दसिन्धूनामधिपः कविराड्भवेत् ॥ सर्व्वयोगीश्वरो मर्त्त्यो लोकबन्धुस्सदा सुखी ॥३९॥ गुरोः प्रसादमासाद्य विद्याम्प्राप्य सुगोपिताम् ॥ तत्रापि कवचन्देवि दुर्ल्लभम्भुवनत्रये ॥ ४० ॥ गुरुर्द्देवो हरस्साक्षात् पत्नी तस्य हरप्रिया ॥ अभेदेन यजेद्यस्तु तस्य सिद्धिरदूरतः ॥ ४१ ॥ मन्त्राचारा महेशानि कथिताः पूर्वतः प्रिये ॥ नाभौ ज्योतिस्तथा वक्त्रे हृदये परिचिन्तयेत् ॥४२॥ ऐश्वर्य्यं सुकवित्वञ्च रुद्रश्च सिद्धिदायकः ॥ तन्दृष्ट्वा साधकन्देवि लज्जायुक्ता भवन्ति ते ॥४३॥ स्वर्ग्गे मर्त्त्ये च पाताले ये देवास्सुरसत्तमाः ॥ प्रशंसन्ति सदा सर्व्वे तन्दृष्ट्वा साधकोत्तमम् ॥४४॥ विघ्नात्मानश्च ये देवाः स्वर्ग्गे मर्त्त्ये रसातले ॥ प्रशंसन्ति सदा सर्व्वे तन्दृष्ट्वा साधकोत्तमम् ॥४५॥ इति ते कथितन्देवि मया सम्यक्प्रकीर्त्तितम् ॥ भुक्तिमुक्तिकरं साक्षात् कल्पवृक्षस्वरूपकम् ॥ ४६ ॥ आसाद्याद्य गुरुम्प्रसाद्य य इदङ्कल्पद्रुमालम्बनम्मोहेनापि मदेन वा नहि जनो जाड्येन वा मुह्यति ॥ सिद्धोऽसौ भुवि सर्व्वदुःखविपदाम्पारम्प्रयात्यन्तके मित्रन्तस्य नृपश्च देवि विपदो नश्यन्ति तस्याशु च ॥४७॥ तद्गात्रम्प्राप्य शस्त्राणि ब्रह्मास्त्रादीनि वै भुवि ॥ तस्य गेहे स्थिरा लक्ष्मीर्व्वाणी वक्त्रे वसे-

द्ध्रुवम् ।। ४८ ।। इदङ्कवचमज्ञात्वा ताराँ य्यो भजते नरः ।। अल्पायुर्न्निर्द्धनो मूर्खो भवत्येव न संशयः ।।४९।। लिखित्वा धारये-द्यस्तु कण्ठे वा मस्तके भुजे।। तस्य सर्व्वार्त्थसिद्धिः स्याद्यद्यन्मनसि वर्त्तते ।।५०।। गोरोचनाकुङ्कुमेन रक्तचन्दनकेन वा ।। यावकैर्व्वा महेशानि लिखेन्मन्त्रँ व्विशेषतः ।।५१।। अष्टम्याम्मङ्गलदिने चतु-र्द्दश्यामथापि वा ।। सन्ध्यायान्देवदेवेशि लिखेन्मन्त्रं समाहितः ।।५२।। मघायां श्रवणायाँ व्वा रेवत्याश्च विशेषतः ।। सिंहराशौ गते चन्द्रे कर्क्कटस्थे दिवाकरे ।।५३।। मीनराशौ गुरौ याते वृश्चि-कस्थे शनैश्चरे ।। लिखित्वा धारयेद्यस्तु साधको भक्तिभावतः ।। अचिरात्तस्य सिद्धिः स्यान्नात्र कार्य्या विचारणा ।। ५४ ।। वादी मूकति दूषकः स्तवयति क्षोणीपतिर्द्दासति गर्व्वी खर्व्वति सर्व्वविच्च जडति वैश्वानरः शीतति ।। आचाराद्भवसिद्धिरूपमपरं सिद्धो भवे-द्दुर्लभन्त्वाँ व्वन्दे भवभीतिभञ्जनकरीन्नीलाद्रिरीशप्रियाम् ।।५५।। इति नीलतन्त्रे परमरहस्यकमुग्रताराकवचं समाप्तम् ।।

अथ श्रीताराहृदयम्

श्रीशिव उवाच ।। शृणु पार्व्वति भद्रन्ते लोकानां हितकार-कम् ।। कथ्यते सर्व्वदा गोप्यन्ताराहृदयमुत्तमम् ।।१।। श्रीपार्व्वत्यु-वाच ।। स्तोत्रङ्कथं समुत्पन्नङ्कृतङ्केन पुरा प्रभो ।। कथ्यतां सर्व्व-सद्वृत्तङ्कृपाङ्कृत्वा ममोपरि ।।२।। श्रीशिव उवाच ।। रणे देवासुरे पूर्व्वङ्कृतमिन्द्रेण सुप्रिये ।। दुष्टशत्रुविनाशार्त्थम्बलवृद्धियशस्करम् ।।३।। ओमस्य श्रीमदुग्रताराहृदयस्तोत्रमन्त्रस्य श्रीभैरव ऋषिरनु-ष्टुप्छन्दः श्रीमदुग्रतारा देवता स्त्रींबीजं हूँशक्तिः नमः कीलकं सकलशत्रुविनाशार्थे पाठे विनियोगः ।। ॐ स्त्रींहृदयायनमः । ॐ ह्रींशिरसेस्वाहा । ॐ हूँशिखायैवषट । ॐ त्रींकवचायहूम् ।

ॐ ऐंनेत्रत्रयायवौषट् । ॐ हंसःअस्त्रायफट् ।। अथ ध्यानम् 'ध्याये-त्कोटिदिवाकरद्युतिनिभान्बालेन्दुयुक्छेखरां रक्ताङ्गीं रसनां सुरक्त-वसनाम्पूर्णेन्दुबिम्बाननाम् ।। पाशङ्कर्तृमहाङ्कुशादि दधतीन्दो-र्भिश्चतुर्भिर्युतान्नानाभूषणभूषिताम्भगवतीन्ताराञ्जगत्तारिणीम् ।।' एवन्ध्यात्वा शुभान्तारान्ततस्तु हृदयम्पठेत् ।। तारिणीतत्त्वनिष्ठानां सर्व्वतत्त्वप्रकाशिका ।। रामाभिन्ना पराशक्तिश्शत्रुनाशङ्करोतु मे ।। सर्व्वदा शत्रुसंरम्भे तारा मे कुरुताञ्जयम् ।। स्त्रींत्रींस्वरूपिणी देवी त्रिषु लोकेषु विश्रुता ।। तव स्नेहान्मयाख्यातन्न पशूनाम्प्रकाश्य-ताम् ।। शृणु देवि तव स्नेहात्तारानामानि तत्त्वतः ।। वर्णयिष्यामि शुभानि दुर्ल्लभानि जगत्त्रये ।। तारिणी तरला तारा त्रिरूपा तर-णिप्रभा ।। सत्त्वरूपा महासाध्वी सर्व्वसज्जनपालिका ।। रमणीया रजोरूपा जगत्सृष्टिकरी परा ।। तमोरूपा महामाया घोररावा भया-नका ।। कालरूपा कालिकाख्या जगद्विध्वंसकारिका ।। तत्त्वज्ञान-परानन्दा तत्त्वज्ञानप्रदानघा ।। रक्ताङ्गी रक्तवस्त्रा च रक्तमाला-प्रशोभिता ।। सिद्धिलक्ष्मीश्च ब्रह्माणी महाकाली महालया ।। नामा-न्येतानि ये मर्त्त्यास्सर्व्वदैकाग्रमानसाः ।। प्रपठन्ति प्रिये तेषाङ्कि-ङ्करत्वङ्करोम्यहम् ।। तारान्तारपरान्देवीन्तारकेश्वरपूजिताम् ।।तारिणी-म्भवपाथोधेरुग्रताराम्भजाम्यहम् ।। स्त्रींहींहूँत्रींफण्मन्त्रेण जल-ञ्जप्त्वाऽभिषेचयेत् ।। सर्व्वे रोगाः प्रणश्यन्ति सत्यं सत्यँ व्वदा-म्यहम् ।। त्रींस्वाहान्तैर्म्महामन्त्रैश्चन्दनं साधयेत्ततः ।। तिलकङ्कुरुते प्राज्ञो लोको वश्यो भवेत्प्रिये ।। स्त्रींहींत्रींस्वाहामन्त्रेण श्मशा-नम्भस्म मन्त्रयेत् ।। शत्रोर्ग्गृहे प्रतिक्षिप्त्वा शत्रोर्म्मृत्युर्भ्भवि-ष्यति ।। हींहूँस्त्रीम्फडन्तमन्त्रैः पुष्पं संशोध्य सप्तधा ।। उच्चाट-नन्नयत्याशु रिपूणान्नैव संशयः ।। स्त्रींत्रींहींमन्त्रवर्य्येण अक्षताश्चा-भिमन्त्रिताः ।। तत्प्रतिक्षेपमात्रेण शीघ्रमायाति मानिनी ।। (हंसः-

ओंह्रींस्त्रींहूंहूंसः) इतिमन्त्रेण जप्तेन शोधितङ्कजलम्प्रिये ।। तस्यैव तिलकं कृत्वा जगन्मोहं समाचरेत् ।। ताराया हृदयन्देवि सर्व्वपापप्रणाशनम् ।। वाजपेयादियज्ञानाङ्कोटिकोटिगुणोत्तरम् ।। गङ्गादिसर्व्वतीर्थानाम्फलङ्कोटिगुणं स्मृतम् ।। महादुःखे महारोगे सङ्कटे प्राणसंशये ।। महाभये महाघोरे पठेत्स्तोत्रम्महोत्तमम् ।। सत्यं सत्यम्मयोक्तन्ते पार्व्वति प्राणवल्लभे ।। गोपनीयम्प्रयत्नेन न प्रकाश्यमिदङ्क्वचित् ।। इति श्रीभैरवीतन्त्रे शिवपार्व्वतीसँव्वादे श्रीमदुग्रताराहृदयं संपूर्णम् ।।

अथ तारोपनिषत्

ॐ तत्सद्ब्रह्मतद्रूपम्प्रकृतिपरङ्गगनाभन्तत्परम्परमम्महत्सत्यन्तदहंह्रींकारं रक्तवर्णन्नाभाभिस्त्रींकारम्पिङ्गलाभं हूङ्कारँ व्विशदाभम्मद्धृदयरूपं भूमण्डलम्फट्कारधूम्रवर्णम्मत्खड्गमोंङ्कारज्वलद्रूपम्मन्मस्तकँ व्वेदा मदधस्ताश्चन्द्रार्कानला मन्नेत्रा दिवानक्तम्मत्पादौ सन्ध्या मत्कर्णौ सँव्वत्सरो मदुदरो मद्दंष्ट्रा पङ्क्तौ मत्पार्श्वौ वार्त्तवो मदङ्गुल्यो विद्या मन्नखाः पावको मन्मुखम्महीमद्रसना द्यौर्म्मन्मुखङ्गगनम्मद्धृदयं भक्तिर्म्मम चर्म्म रसम्मद्रुधिरँ व्वान्नँ व्वासांसि फलानि निरहङ्कारा अस्थीनि सुधामन्मज्जा स्थावराणि मद्रोमाणि पातालादिलोकौ मत्कुचौ ब्रह्मनादम्मन्नाडयं ज्ञानम्मन्मनः क्षमाबुद्धिःशून्यम्मदासनन्नक्षत्राणि मद्भूषणानि ।। एतद्वैराटकम्मद्वपुः मज्जलं सत्त्वं बिन्दुस्वरूपम्महाकारस्वरूपञ्ज्योतिर्म्मयँ व्विद्धि शिरः उग्रताराम्महोग्रान्नीलाङ्गनामेकजटाम्महामायाम्प्रकृतिम्माँ विदित्वा यो जपति मद्रूपाणि यो वेत्ति मन्मन्त्रँ य्यो जपति मद्रूपकल्पिताँ यो जपति भगम्भजति निर्व्विकल्पः साधकः सदा मद्रूपो भवति ।। सर्व्वाणि कर्म्माणि साध्यानि निर्ब्भयो भवति गुरुन्नत्वा स्तुत्वा वस्त्रभूषणानि दत्त्वा इमामुपनिषद्विद्याम्प्राप्य माँ य्यो जपति स

जीवन्मुक्तो भवति ॥ इत्यथर्व्वणवेदे सौभाग्यकाण्डे तारोपनिषत्समाप्ता ॥

अथ ताराशतनामस्तोत्रम्

श्रीशिव उवाच ॥ तारणी तरला तन्वी तारा तरुणवल्लरी ॥ तीररूपातरी श्यामा तनुक्षीणपयोधरा ॥१॥ तुरीया तरला तीव्रगमना नीलवाहिनी ॥ उग्रतारा जया चण्डी श्रीमदेकजटाशिरा ॥२॥ तरुणी शाम्भवी छिन्नभाला च भद्रतारिणी ॥ उग्रा उग्रप्रभा नीला कृष्णा नीलसरस्वती ॥३॥ द्वितीया शोभना नित्या नवीना नित्यनूतना ॥ चण्डिका विजयाराध्या देवी गगनवाहिनी ॥ ४ ॥ अट्टहास्या करालास्या चरास्यादितिपूजिता ॥ सगुणा सगुणाराध्या हरीन्द्रदेवपूजिता ॥५॥ रक्तप्रिया च रक्ताक्षी रुधिरास्यविभूषिता ॥ बलिप्रिया बलिरता दुर्द्धा बलवती बला ॥६॥ बलप्रिया बलरता बलरामप्रपूजिता ॥ अर्द्धकेशेश्वरी केशा केशवा सविभूषिता ॥७॥ पद्ममाला च पद्माक्षी कामाख्या गिरिनन्दिनी ॥ दक्षिणा चैव दक्षा च दक्षजा दक्षिणेरता ॥८॥ वज्रपुष्पप्रिया रक्तप्रिया कुसुमभूषिता ॥ माहेश्वरी महादेवप्रिया पञ्चविभूषिता ॥ ९ ॥ इडा च पिङ्गला चैव सुषुम्नाप्राणरूपिणी ॥ गान्धारी पञ्चमी पञ्चाननादिपरिपूजिता ॥१०॥ तथ्यविद्या तथ्यरूपा तथ्यमार्ग्गानुसारिणी ॥ तत्त्वरूपा तत्त्वप्रिया तत्त्वज्ञानात्मिकानघा ॥ ११ ॥ ताण्डवाचारसन्तुष्टा ताण्डवप्रियकारिणी ॥ तालदानरता क्रूरतापिनी तरणिप्रभा ॥१२॥ त्रपायुक्ता त्रपामुक्ता तर्प्पिता तृप्तिकारिणी ॥ तारुण्यभावसन्तुष्टा शक्तिभक्तानुरागिणी ॥ १३ ॥ शिवासक्ता शिवरतिः शिवभक्तिपरायणा॥ ताम्रद्युतिस्ताम्ररागा ताम्रपात्रप्रभोजिनी॥१४॥ बलभद्रप्रेमरता बलिभुग्बलिकल्पिनी ॥ रामरूपा रामशक्ती रामरूपानुकारिणी ॥१५॥ इत्येतत्कथितन्देवि रहस्यम्परमाद्भुतम् ॥

श्रुत्वा मोक्षमवाप्नोति तारादेव्याः प्रसादतः ॥ १६ ॥ य इदम्पठति स्तोत्रं तारास्तुतिरहस्यकम् ॥ सर्व्वसिद्धियुतो भूत्वा विहरेत् क्षितिमण्डले ॥१७॥ तस्यैव मन्त्रसिद्धिः स्यान्मम सिद्धिरनुत्तमा ॥ भवत्येव महामाये सत्यं सत्यन्न संशयः ॥१८॥ मन्दे मङ्गलवारे च यः पठेन्निशि सँय्यतः ॥ तस्यैव मन्त्रसिद्धिस्स्याद्गाणपत्यँ लभेत सः ॥ १९ ॥ श्रद्धयाऽश्रद्धया वापि पठेत्तारारहस्यकम् ॥ सोऽचिरेणैव कालेन जीवन्मुक्तः शिवो भवेत् ॥२०॥ सहस्रावर्त्तनाद्देवि पुरश्चर्य्याफलँ लभेत्॥ एवंसततयुक्ता ये ध्यायन्तस्त्वामुपासते ॥ ते कृतार्त्था महेशानि मृत्युसंसारवर्त्मनः ॥२१॥ इति स्वर्ण्णमालातन्त्रे तारणीशतनामस्तोत्रं समाप्तम् ॥

अथ श्रीतारातकारादिसहस्रनाम

वसिष्ठ उवाच ॥ नाम्नां सहस्रन्ताराया मुखाम्भोजाद्विनिर्ग्गतम् ॥ मन्त्रसिद्धिकरम्प्रोक्तन्तन्मे वद पितामह ॥१॥ ब्रह्मोवाच ॥ शृणु वत्स प्रवक्ष्यामि रहस्यं सर्व्वसिद्धिदम् ॥ यस्योपदेशमात्रेण तव सिद्धिर्भविष्यति ॥२॥ महाप्रलयकालादौ नष्टे स्थावरजङ्गमे ॥ महाकारं समाकर्ण्ण्य कृपया संहृतन्तनौ ॥३॥ नाम्ना तेन महातारा ख्याता सा ब्रह्मरूपिणी ॥ महाशूलत्रयङ्कृत्वा तत्र चैकाकिनी स्थिता ॥४॥ पुनः सृष्टेश्चिकीर्षाभूद्दिव्यसाम्राज्यसञ्ज्ञकम् ॥ नाम्नां सहस्रमस्यास्तु तकाराद्यम्मया स्मृतम् ॥५॥ तत्प्रभावेण ब्रह्माण्डन्निर्म्मितं सुदृढम्महत् ॥ आविर्भूता वयन्तत्र यन्त्रैस्तस्याः पुरा द्विज ॥६॥ स्वस्य कार्य्यार्त्थिनस्तत्र भ्रान्ता भूम्याँ व्यथा वयम् ॥ तयोपदिष्टाः कृपया भवामस्सृष्टिकारकाः ॥ ७ ॥ तस्याः प्रसादाद्विप्रेन्द्र त्त्रयो ब्रह्माण्डनायकाः ॥ अन्ये सुरगणास्सर्व्वे तस्याः पादप्रसेवकाः ॥ ८ ॥ पठनाद्धारणात्सृष्टेः कर्त्ताहम्पालको हरिः ॥ तत्त्वाक्षरोपदेशेन संहर्त्ता शङ्करस्स्वयम् ॥ ९ ॥

ऋषिच्छन्दादिकध्यानम्मूलवत्परिकीर्त्तितम् ।। नियोगोमात्रसिद्धौ च पुरुषार्त्थचतुष्टये ।। १० ।। तारा तारादिपञ्चार्ण्णा तारान्यावेद-वीर्य्यजा ।। तारातारहितावर्ण्णा ताराद्याताररूपिणी ।।११।। तारा-रात्रिसमुत्पन्ना ताराराात्रिवरोद्यता ।। ताराात्रिजपासक्ता ताराात्रि-स्वरूपिणी।।१२।। ताराराज्ञीस्वसन्तुष्टा ताराराज्ञीवरप्रदा ।।ताराराज्ञी-स्वरूपा च ताराराज्ञीप्रसिद्धिदा।।१३।। ताराहृत्पङ्कजागारा ताराहृत्प-ङ्कजापरा ।। ताराहृत्पङ्कजाधारा ताराहृत्पङ्कजा तथा ।।१४।। तारे-श्वरी च ताराभा तारागणस्वरूपिणी ।। तारागणसमाकीर्णा तारा-गणनिषेविता ।।१५।। तारा तारान्विता तारा रत्नान्वितविभूषणा ।। तारागणरणासन्ना ताराकृत्यप्रपूजिता ।। १६ ।। तारागणकृताहारा तारागणकृताश्रया ।। तारागणकृतागारा तारागणनतत्परा ।।१७।। तारागुणगणाकीर्ण्णा तारागुणगणप्रदा ।। तारागुणगणासक्ता तारा-गुणगणालया ।।१८।। तारेश्वरी तारपूज्या ताराजप्या तु तारणा ।। तारमुख्या तु ताराख्या तारदक्षा तु तारिणी ।।१९।। तारागम्या तु तारस्था तारामृततरङ्गिणी ।। तारभव्या तु ताराण्णा तारहव्या तु तारिणी ।।२०।। तारका तारकान्तस्स्था तारकाराशिभूषणा ।। तारकाहारशोभाढ्या तारकावेष्टिताङ्गणा ।। २१ ।। तारकाहंसका-कीर्ण्णा तारकाकृतभूषणा ।। तारकाङ्गदशोभाङ्गी तारकाश्रितकङ्कणा ।।२२।। तारकाञ्चितकाञ्ची च तारकान्वितभक्षणा ।। तारकाचित्र-वसना तारकासनमण्डला ।।२३।। तारकाकीर्ण्णमुकुटा तारकाश्रित-कुण्डला ।। तारकान्विततताटङ्कयुग्मगण्डस्थलोज्ज्वला ।।२४।। तार-काश्रितपादाब्जा तारकावरदायिका ।। तारकादत्तहृदया तारकाञ्चित-सायका ।।२५।। तारकान्यासकुशला तारकान्यासविग्रहा ।। तारका-न्याससन्तुष्टा तारकान्याससिद्धिदा ।। २६ ।। तारकान्यासनिलया तारकान्यासपूजिता ।। तारकान्याससंहृष्टा तारकान्याससिद्धिदा

॥२७॥ तारकान्याससंम्मग्ना तारकान्यासवासिनी ॥ तारकान्यास-
सम्भूर्ण्णमन्त्रसिद्धिविधायिनी ॥२८॥ तारकोपासकप्राणा तारको-
पासकप्रिया ॥ तारकोपासकासाध्या तारकोपासकेष्टदा ॥ २९ ॥
तारकोपासकासक्ता तारकोपासकार्त्थिनी ॥ तारकोपासकाराध्या
तारकोपासकाश्रया ॥३०॥ तारकासुरसन्तुष्टा तारकासुरपूजिता ॥
तारकासुरनिम्र्माणकर्त्री तारकवन्दिता ॥३१॥ तारकासुरसम्मान्या
तारकासुरमानदा ॥ तारकासुरसंसिद्धा तारकासुरदेवता ॥ ३२ ॥
तारकासुरदेहस्था तारकासुरस्वर्ग्गदा ॥ तारकासुरसंस्पृष्टा तारका-
सुरगर्व्वदा ॥३३॥ तारकासुरसंहन्त्री तारकासुरमर्द्दिनी ॥ तारका-
सुरसङ्ग्रामनर्त्तकी तारकापहा ॥ ३४ ॥ तारकासुरसङ्ग्रामकारिणी।
तारकारिभृत् ॥ ता कासुरसङ्ग्रामकबन्धवृन्दवन्दिता ॥३५॥ तार-
कारिप्रसूतारिकारिमाता तु कारिका ॥ तारकारीमनोहारीवस्त्रभूषा-
नुशासिका ॥ ३६ ॥ तारकारीविधात्री च तारकारिनिषेविता ॥
तारकारीवचस्तुष्टा तारकारीसुशिक्षिता ॥३७॥ तारकारीसुसन्तुष्टा
तारकारिविभूषिता ॥ तारकारिकृतोत्सङ्गी तारकारिप्रहर्ष्यदा ॥३८॥
तमःसम्पूर्णसर्वाङ्गी तमोलिप्तकलेबरा ॥ तमोव्याप्तस्थलासङ्गा तमः-
पटलसन्निभा ॥३९॥ तमोहन्त्री तमःकर्त्री तमःसञ्चारकारिणी ॥
तमोगात्री तमोदात्री तमःपात्री तमोपहा ॥ ४० ॥ तमोराशि-
पूर्ण्णराशिस्तमोराशिविनाशिनी ॥ तमोराशिकृतध्वंसी तमोराशि-
भयङ्करी ॥ ४१ ॥ तमोगुणप्रसन्नास्या तमोगुणसुसिद्धिदा ॥
तमोगुणोक्तमार्ग्गस्था तमोगुणविराजिता ॥४२॥ तमोगुणस्तुतिपरा
तमोगुणविवर्धिनी ॥ तमोगुणाश्रितपरा तमोगुणविनाशिनी ॥४३॥
तमोगुणाक्षयकरी तमोगुणकलेवरा ॥ तमोगुणध्वंसतुष्टा तमः-
पारेप्रतिष्ठिता ॥४४॥ तमोभवभवप्रीता तमोभवभत्रप्रिया ॥ तमो-
भवभवाश्रद्धा तमोभवभवाश्रया ॥ ४५ ॥ तमोभवभवप्राणा तमो-

भवभवार्चिता ॥ तमोभवभवप्रीत्यालीढकुम्भस्थलस्थिता ॥ ४६ ॥ तपस्विवृन्दसन्तुष्टा तपस्विवृन्दपुष्टिदा ॥ तपस्विवृन्दसंस्तुत्या तपस्विवृन्दवन्दिता ॥४७॥ तपस्विवृन्दसम्पन्ना तपस्विवृन्दहर्षदा ॥ तपस्विवृन्दसम्पूज्या तपस्विवृन्दभूषिता ॥४८॥ तपस्विचित्ततल्पस्था तपस्विचित्तमध्यगा ॥ तपस्विचित्तचित्तार्हा तपस्विचित्तहारिणी ॥४६॥ तपस्विकल्पवल्ल्याभा तपस्विकल्पपादपी ॥ तपस्विकामधेनुश्च तपस्विकामपूर्त्तिदा ॥५०॥ तपस्वित्राणनिरता तपस्विगृहसंस्थिता ॥ तपस्विगृहराजश्रीस्तपस्विराज्यदायिका ॥ ५१ ॥ तपस्विमानसाराध्या तपस्विमानदायिका ॥ तपस्वितापसंहर्त्री तपस्वितापशान्तिकृत् ॥५२॥ तपस्विसिद्धिविद्या च तपस्विमन्त्रसिद्धिकृत् ॥ तपस्विमन्त्रतन्त्रेशी तपस्विमन्त्ररूपिणी ॥ ५३ ॥ तपस्विमन्त्रनिपुणा तपस्विकर्म्मकारिणी ॥ तपस्विकर्म्मसम्भूता तपस्विकर्म्मसाक्षिणी ॥ ५४ ॥ तपस्सेव्या तपोभव्या तपोभाव्या तपस्विनी ॥ तपोवश्या तपोगम्या तपोगेहनिवासिनी ॥ ५५ ॥ तपोधन्या तपोमान्या तपःकन्या तपोवृता ॥ तपस्तथ्या तपोगोप्या तपोजप्या तपोनृता ॥ ५६ ॥ तपस्साध्या तपोराध्या तपोवन्द्या तपोमयी ॥ तपस्सन्ध्या तपोवन्ध्या तपस्सान्निध्यकारिणी ॥५७॥ तपोध्येया तपोगेया तपस्तप्ता तपोबला ॥ तपोलेया तपोदेया तपस्तत्त्वफलप्रदा ॥५८॥ तपोविघ्नवरघ्नी च तपोविघ्नविनाशिनी ॥ तपोविघ्नचयध्वंसी तपोविघ्नभयङ्करी ॥ ५९ ॥ तपोभूमिवरप्राणा तपोभूमिपतिस्तुता ॥ तपोभूमिपतिध्येया तपोभूमिपतीष्टदा ॥ ६० ॥ तपोवनकुरङ्गस्था तपोवनविनाशिनी ॥ तपोवनगतिप्रीता तपोवनविहारिणी ॥ ६१ ॥ तपोवनफलासक्ता तपोवनफलप्रदा ॥ तपोवनसुसाध्या च तपोवनसुसिद्धिदा ॥६२॥ तपोवनसुसेव्या च तपोवननिवासिनी ॥ तपोधनसुसंसेव्या तपो-

धनसुसाधिता ॥६३॥ तपोधनसुसँल्लीना तपोधनमनोमयी ॥ तपो-
धननमस्कारा तपोधनविमुक्तिदा ॥ ६४ ॥ तपोधनधनासाध्या
तपोधनधनात्मिका ॥ तपोधनधनाराध्या तपोधनफलप्रदा ॥६५॥
तपोधनधनाढ्या च तपोधनधनेश्वरी ॥ तपोधनधनप्रीता तपोधन-
धनालयां ॥६६॥ तपोधनजनाकीर्ण्णा तपोधनजनाश्रया ॥ तपो-
धनजनाराध्या तपोधनजनप्रसूः ॥ ६७ ॥ तपोधनजनप्राणा तपो-
धनजनेष्टदा ॥ तपोधनजनासाध्या तपोधनजनेश्वरी ॥६८॥ तरु-
णासृक्प्रपानार्त्ता तरुणासृक्प्रतर्पिता ॥ तरुणासृक्समुद्रस्था तरुणा-
सृक्प्रहर्षदा ॥६९॥ तरुणासृक्सुसन्तुष्टा तरुणासृग्विलेपिता ॥
तरुणासृङ्नदीप्राणा तरुणासृग्विभूषणा ॥७०॥ तरुणैणबलिप्रीता,
तरुणैणबलिप्रिया ॥ तरुणैणबलिप्राणा तरुणैणबलीष्टदा ॥ ७१ ॥
तरुणाजबलिप्रीता तरुणाजबलिप्रिया ॥ तरुणाजबलिघ्राणा तरुणा-
जबलिप्रभुक् ॥ ७२ ॥ तरुणादित्यसङ्काशा तरुणादित्यविग्रहा ॥
तरुणादित्यरुचिरा तरुणादित्यनिर्म्मला ॥ ७३ ॥ तरुणादित्य-
निलया तरुणादित्यमण्डला ॥ तरुणादित्यललिता तरुणादित्य-
कुण्डला ॥७४॥ तरुणार्कसमज्योत्स्ना तरुणार्कसमप्रभा ॥ तरुणा-
र्कप्रतीकारा तरुणार्कप्रवर्द्धिता ॥ ७५ ॥ तरुणा तरुणानेत्रा च
तरुणा तरुणलोचना ॥ तरुणा तरुणनेत्रा च तरुणा तरुणभूषणा
॥ ७६ ॥ तरुणीदत्तसङ्केता तरुणीदत्तभूषणा ॥ तरुणीगणसन्तुष्टा
तरुणीतरुणीमणिः ॥ ७७ ॥ तरुणीमणिसंसेव्या तरुणीमणि-
वन्दिता ॥ तरुणीमणिसन्तुष्टा तरुणीमणिपूजिता ॥७८॥ तरुणी-
वृन्दसँवाद्या तरुणीवृन्दवन्दिता ॥ तरुणीवृन्दसंस्तुत्या तरुणी-
वृन्दमानदा ॥ ७९ ॥ तरुणीवृन्दमध्यस्था तरुणीवृन्दवेष्टिता ॥
तरुणीवृन्दसम्प्रीता तरुणीवृन्दभूषिता ॥ ८० ॥ तरुणीजपसंसिद्धा
तरुणीजपमोक्षदा ॥ तरुणीपूजकासक्ता तरुणीपूजकार्थिनी ॥८१॥

तरुणीपूजकश्रीदा तरुणीपूजकार्त्तिहा ॥ तरुणीपूजकप्राणा तरुणी-
निन्दकार्त्तिदा ॥ ८२ ॥ तरुणीकोटिनिलया तरुणीकोटि-
विग्रहा ॥ तरुणीकोटिमध्यस्था तरुणीकोटिवेष्टिता ॥ ८३ ॥
तरुणीकोटिदुस्साध्या तरुणीकोटिविग्रहा ॥ तरुणीकोटिरुचिरा
तरुणीतरुणीश्वरी ॥८४॥ तरुणीमणिहाराढ्या तरुणीमणिकुण्डला ॥
तरुणीमणिसन्तुष्टा तरुणीमणिमण्डिता ॥ ८५ ॥ तरुणीसरणीप्रीता
तरुणीसरणीरता ॥ तरुणीसरणीस्थाना तरुणीसरणीरता ॥ ८६ ॥
तरणीमण्डलश्रीदा तरणीमण्डलेश्वरी ॥ तरणीमण्डलश्रद्धा तरणी-
मण्डलस्थिता ॥८७॥ तरणीमण्डलार्घ्याढ्या तरणीमण्डलार्च्चिता ॥
तरणीमण्डलध्येया तरणीभवसागरा ॥ ८८ ॥ तरणीकारणासक्ता
तरणीतक्षकार्चिता ॥ तरणीतक्षकश्रीदा तरणीतक्षकार्त्थिनी ॥८९॥
तरणीतरणशीला च तरीतरणतारिणी ॥ तरीतरणसँव्वेद्या तरीतरण-
कारिणी ॥९०॥ तरुरूपा तरूपस्था तरुस्तरुलतामयी ॥ तरुरूपा
तरुस्था च तरुमध्यनिवासिनी ॥ ९१ ॥ तप्तकाञ्चनगेहस्था तप्त-
काञ्चनभूमिका ॥ तप्तकाञ्चनप्राकारा तप्तकाञ्चनपादुका ॥ ९२ ॥
तप्तकाञ्चनदीप्ताङ्गी तप्तकाञ्चनसन्निभा ॥ तप्तकाञ्चनगौराङ्गी तप्त-
काञ्चनमञ्चगा ॥ ९३ ॥ तप्तकाञ्चनवस्त्राढ्या तप्तकाञ्चनरूपिणी ॥
तप्तकाञ्चनमध्यस्था तप्तकाञ्चनकारिणी ॥ ९४ ॥ तप्तकाञ्चनमा-
साच्चर्या तप्तकाञ्चनपात्रभुक् ॥ तप्तकाञ्चनशैलस्था तप्तकाञ्चन-
कुण्डला ॥९५॥ तप्तकाञ्चनक्षत्त्राढ्या तप्तकाञ्चनदण्डधृक् ॥ तप्त-
काञ्चनभूषाढ्या तप्तकाञ्चनदानदा ॥ ९६ ॥ तप्तकाञ्चनदेशेशी
तप्तकाञ्चनचापधृक् ॥ तप्तकाञ्चनतूणाढ्या तप्तकाञ्चनबाणभृत्
॥९७॥ तलातलविधात्री च तलातलविधायिनी ॥ तलातलस्वरूपेशी
तलातलविहारिणी ॥९८॥ तलातलजनासाध्या तलातलजनेश्वरी ॥
तलातलजनाराध्या तलातलजनार्थदा ॥ ९९ ॥ तलातलजयाभाक्षी

तलातलजचञ्चला ॥ तलातलजरत्नाढ्या तलातलजदेवता ॥१००॥
तटिनीस्थानरसिका तटिनी तटवासिनी॥ तटिनी तटिनीतीरगामिनी
तटिनीप्रिया ॥ १०१ ॥ तटिनीप्लवनप्रीता तटिनीप्लवनोद्यता ॥
तटिनीप्लवनश्लाघ्या तटिनीप्लवनार्त्थदा ॥ १०२ ॥ तटलास्था
तटस्थाना तटेशी तटवासिनी ॥ तटपूज्या तटाराध्या तटरोमसुखा-
र्त्थिनी ॥१०३॥ तटजा तटरूपा च तटस्था तटचञ्चला ॥ तट-
सन्निधिगेहस्थासहिता तटशायिनी ॥ १०४ ॥ तरङ्गिणी तरङ्गाभा
तरङ्गायतलोचना ॥ तरङ्गसमदुर्द्धर्षा तरङ्गसमचञ्चला ॥ १०५ ॥
तरङ्गसमदीर्ग्घाङ्गी तरङ्गसमवर्द्धिता ॥ तरङ्गसमसँव्वृद्धिस्तरङ्गसम-
निर्म्मला॥१०६॥तडागमध्यनिलया तडागमध्यासम्भवा॥ गडाग-
रचनश्लाघ्या तडागरचनोद्यता ॥१०७॥तडागकुसुदामोदी तडागेशी
तडागिनी ॥ तडागनीरसंस्नाता तडागनीरनिर्म्मला ॥ १०८ ॥
तडागकमलागारा तडागकमलालया ॥ तडागकमलान्तस्स्था तडाग-
कमलोद्यता ॥ १०९ ॥ तडागकमलाङ्गी च तडागकमलानना ॥
तडागकमलप्राणा तडागकमलेक्षणा ॥ ११० ॥ तडागरक्तपद्मस्था
तडागश्वेतपद्मगा ॥ तडागनीलपद्माभा तडागनीलपद्मभृत् ॥१११॥
तनुस्तनुगता तन्वी तन्वङ्गी तनुधारिणी ॥ तनुरूपा तनुगता तनु-
धृक् तनुरूपिणी ॥११२॥ तनुस्था तनुमध्याङ्गी तनुकृत्तनुमङ्गला ॥
तनुसेव्या तु तनुजा तनुजातनुसम्भवा ॥११३॥ तनुभृत्तनुसम्भूता
तनुदातनुकारिणी ॥ तनुभृत्तनुसंहन्त्री तनुसञ्चारकारिणी ॥११४॥
तथ्यवाक् तथ्यवचना तथ्यकृत् तथ्यवादिनी ॥ तथ्यभृत्तथ्य-
चरिता तथ्यधर्म्मानुवर्त्तिनी ॥ ११५ ॥ तथ्यभुक् तथ्यगमना
तथ्यभक्तिवरप्रदा ॥ तथ्यनीचेश्वरी तथ्यचित्ताचाराशुसिद्धिदा
॥ ११६ ॥ तर्क्यातर्क्यस्वभावा च तर्कदाया तु तर्ककृत् ॥
तर्काध्यापनमध्यस्था तर्काध्यापनकारिणी ॥११७॥ तर्काध्यापन-

सन्तुष्टा तर्काध्यापनरूपिणी ॥ तर्काध्यापनसंशीला तर्कार्त्थप्रतिपादिता ॥ ११८ ॥ तर्काध्यापनसन्तृप्ता तर्कार्त्थप्रतिपादिका ॥ तर्कवादाश्रितपदा तर्कवादविवर्द्धिनी ॥ ११९ ॥ तर्कवादैकनिपुणा तर्कवादप्रचारिणी ॥ तमालदलश्यामाङ्गी तमालदलमालिनी ॥ १२० ॥ तमालवनसङ्केता तमालपुष्पपूजिता ॥ तगरी तगराराद्ध्या तगरार्चितपादुका ॥ १२१ ॥ तगरस्रक्सुसन्तुष्टा तगरस्रग्विराजिता ॥ तगराहुतिसन्तुष्टा तगराहुतिकीर्त्तिदा ॥१२२॥ तगराहुतिसंसिद्धा तगराहुतिमानदा ॥ तडित्तडिल्लताकारा तडिच्चञ्चललोचना ॥ १२३ ॥ तडिल्लता तडित्तन्वी तडिद्दीप्ता तडित्प्रभा ॥ तद्रूपा तत्स्वरूपेशी तन्मयी तत्त्वरूपिणी॥१२४॥ तत्स्थानदाननिरता तत्कर्म्मफलदायिनी ॥ तत्त्वकृत् तत्त्वदा तत्त्वा तत्त्ववित् तत्त्वतर्पिता ॥ १२५ ॥ तत्त्वार्च्चा तत्त्वपूजा च तत्त्वार्घ्या तत्त्वरूपिणी ॥ तत्त्वज्ञानप्रदानेशी तत्त्वज्ञानसुमोक्षदा ॥ १२६ ॥ त्वरिता त्वरितप्रीता त्वरितार्त्तिविनाशिनी ॥ त्वरितासवसन्तुष्टा त्वरितासवतर्प्पिता ॥ १२७ ॥ त्वग्वस्त्रा त्वक्परीधाना तरला तरलेक्षणा ॥ तरक्षुचर्म्मवसना तरक्षुत्वग्विभूषणा ॥ १२८ ॥ तरक्षुस्तरक्षुप्राणा तरक्षुपृष्ठगामिनी ॥ तरक्षुपृष्ठसंस्थाना तरक्षुपृष्ठवासिनी ॥ १२९ ॥ तर्प्पितोदैस्तर्प्पणाशा तर्प्पणासक्तमानसा ॥ तर्प्पणानन्दहृदया तर्प्पणाधिपतिस्ततिः ॥१३०॥ त्रयीमयी त्रयीसेव्या त्रयीपूज्या त्रयीकथा ॥ त्रयीमन्या त्रयीमान्या त्रयीभाव्या त्रयीयुता ॥१३१॥ त्र्यक्षरी त्र्यक्षरेशानी त्र्यक्षरीशीघ्रसिद्धिदा ॥ त्र्यक्षरेशी त्र्यक्षरीस्था त्र्यक्षरीपुरुषापदा ॥१३२॥ तपना तपनेष्टा च तपस्तपनकन्यका ॥ तपनांशुसमासह्या तपनकोटिकान्तिकृत् ॥१३३॥ तपनीया तल्पतल्पगता तल्पविधायिनी ॥ तल्पकृत्तल्पगा तल्पदात्री तल्पतलाश्रया ॥१३४॥ तपनीयतलारात्री तपनीयांशु-

प्रार्त्थिनी ॥ तपनीयप्रदातप्ता तपनीयाद्रिसंस्थिता ॥ १३५ ॥ तल्पेशी तल्पदा तल्पसंस्थिता तल्पवल्लभा ॥ तल्पप्रिया तल्परता तल्पनिर्म्माणकारिणी ॥ १३६ ॥ तरसापूजनासक्ता तरसावरदायिनी ॥ तरसासिद्धिसन्धात्री तरसामोक्षदायिनी ॥१३७॥ तापसी तापसाराध्या तापसार्त्तिविनाशनी॥ तापसार्त्ता तापसश्रीस्तापसप्रियवादिनी ॥ १३८ ॥ तापसानन्दहृदया तापसानन्ददायिनी ॥ तापसाश्रितपादाब्जा तापसक्तमानसा ॥ १३९ ॥ तामसी तामसीपूज्या तामसीप्रणयोत्सुका ॥ तामसी तामसीसीता तामसीशीघ्रसिद्धिदा ॥१४०॥ तालेशी तालभुक्तालदात्री तालोपमस्तनी ॥ तालवृक्षस्थिता तालवृक्षजा तालरूपिणी ॥ १४१ ॥ तार्क्ष्यी तार्क्ष्यसमारूढा तार्क्ष्येशी तार्क्ष्यपूजिता ॥ तार्क्ष्येश्वरी तार्क्ष्यमाता तार्क्ष्येशीवरदायिनी ॥ १४२ ॥ तापी तु तपिनी तापसंहन्त्री तापनाशिनी ॥ तापदात्री तापकर्त्री तापविध्वंसकारिणी ॥१४३॥ त्रासकर्त्री त्रासदात्री त्रासहर्त्री च त्रासहा ॥ त्रासिता त्रासरहिता त्रासनिर्म्मूलकारिणी ॥ १४४ ॥ त्राणकृत्त्राणसंशीला तानेशी तानदायिनी ॥ तानगानरता तानकारिणी तानगायिनी ॥१४५॥ तारुण्यामृतसम्पूर्णा तारुण्यामृतवारिधिः ॥ तारुण्यामृतसंतुष्टा तारुण्यामृततर्प्पिता ॥ १४६ ॥ तारुण्यामृतपूर्णाङ्गी तारुण्यामृतविग्रहा ॥ तारुण्यगुणसम्पन्ना तारुण्योक्तिविशारदा ॥ १४७ ॥ ताम्बूली ताम्बुलेशानी ताम्बूलचर्व्वणोद्यता ॥ ताम्बूलपूरितास्या च ताम्बूलारुणिताधरा ॥ १४८ ॥ ताटङ्करत्नविख्यातिस्ताटङ्करत्नभूषिणी ॥ ताटङ्करत्नमध्यस्था ताटङ्कद्वयभूषिता ॥१४९॥ तिथीशा तिथिसम्पूज्ज्या तिथिस्था तिथिरूपिणी॥त्रितिथिवासिनीसेव्या तिथीशवरदायिनी ॥ १५० ॥ तिलोत्तमादिकाराध्या तिलोत्तमादिकप्रभा ॥ तिलोत्तमा तिलप्रख्या तिलाराध्या तिलार्च्चिता

।। १५१ ।। तिलभुक् तिलसन्दात्री तिलतुष्टा तिलालया ।। तिलदा तिलसङ्काशा तिलतैलविधायिनी ।। १५२ ।। तिलतैलोपलिप्ताङ्गी तिलतैलसुगन्धिनी ।। तिलाज्यहोमसन्तुष्टा तिलाज्यहोमसिद्धिदा ।। १५३ ।। तिलपुष्पाञ्जलिप्रीता तिलपुष्पाञ्जलिप्रिया ।। तिल-पुष्पाञ्जलिश्रेष्ठा तिलपुष्पाभनाशिनी ।। १५४ ।। तिलकाश्रित-सिन्दूरा तिलकाङ्कितचन्दना ।। तिलकाहृतकस्तूरी तिलकामोद-मोहिनी ।। १५५ ।। त्रिगुणा त्रिगुणाकारा त्रिगुणान्वितविग्रहा ।। त्रिगुणाकारविख्याता त्रिमूर्त्तिस्त्रिगुणात्मिका ।। १५६ ।। त्रिशिरा त्रिपुरेशानी त्रिपुरा त्रिपुरेश्वरी ।। त्रिपुरेशी त्रिलोकस्था त्रिपुरी त्रिपुराम्बिका ।। १५७ ।। त्रिपुरारिसमाराध्या त्रिपुरारिवरप्रदा ।। त्रिपुरारिशिरोभूषा त्रिपुरारिवरप्रदा ।।१५८।। त्रिपुरारीष्टसन्दात्री त्रिपुरारीष्टदेवता ।। त्रिपुरारिकृतार्द्धाङ्गी त्रिपुरारिविलासिनी ।।१५९।। त्रिपुरासुरसंहन्त्री त्रिपुरासुरमर्द्दिनी ।। त्रिपुरासुरसंसेव्या त्रिपुरासुरवर्य्यया ।। १६० ।। त्रिकुटा त्रिकुटाराध्या त्रिकूटार्च्चित-विग्रहा ।। त्रिकूटाचलमध्यस्था त्रिकूटाचलवासिनी ।। १६१ ।। त्रिकूटाचलसञ्जाता त्रिकूटाचलनिर्ग्गता ।। त्रिजटा त्रिजटेशानी त्रिजटावरदायिनी ।। १६२ ।। त्रिनेत्रेशी त्रिनेत्रा च त्रिनेत्रवर-वर्णिनी ।। त्रिवली त्रिवलीयुक्ता त्रिशूलवरधारिणी ।। १६३ ।। त्रिशूलेशी त्रिशूलीशी त्रिशूलभृत् त्रिशूलिनी ।। त्रिमनुस्त्रिमनूपास्या त्रिमनूपासकेश्वरी ।। १६४ ।। त्रिमनुजपसन्तुष्टा त्रिमनुस्तूर्ण-सिद्धिदा ।। त्रिमनुपूजनप्रीता त्रिमनुध्यानमोक्षदा ।। १६५ ।। त्रिविधा त्रिविधाभक्तिस्त्रिमता त्रिमतेश्वरी ।। त्रिभावस्था त्रिभा-वेशी त्रिभावपरिपूरिता ।। १६६ ।। त्रितत्त्वात्मा त्रितत्त्वेशी त्रितत्त्वज्ञा त्रितत्त्वधृक् ।। त्रितत्त्वाचमनप्रीता त्रितत्त्वाचमनेष्टदा ।।१६७।। त्रिकोणस्था त्रिकोणेशी त्रिकोणचक्रवासिनी ।। त्रिकोण-

चक्रमध्यस्था त्रिकोणबिन्दुरूपिणी ॥१६८॥ त्रिकोणयन्त्रसंस्थाना त्रिकोणयन्त्ररूपिणी ॥ त्रिकोणयन्त्रसम्पूज्या त्रिकोणयन्त्रसिद्धिदा ॥ १६९ ॥ त्रिवर्णाढ्या त्रिवर्णेशी त्रिवर्णोपासिरूपिणी ॥ त्रिवर्णस्था त्रिवर्णाढ्या त्रिवर्णवरदायिनी ॥१७०॥ त्रिवर्णाद्या त्रिवर्णार्च्च्या त्रिवर्गफलदायिनी ॥ त्रिवर्गाढ्या त्रिवर्गेशी त्रिवर्गाद्यफलप्रदा ॥१७१॥ त्रिसन्ध्याच्च्या त्रिसन्ध्येशी त्रिसन्ध्याराधनेष्टदा ॥ त्रिसन्ध्यार्च्चनसन्तुष्टा त्रिसन्ध्याजपमोक्षदा ॥१७२॥ त्रिपदाराधितपदा त्रिपदा त्रिपदेश्वरी ॥ त्रिपदाप्रतिपाद्येशी त्रिपदा प्रतिपादिका ॥१७३॥ त्रिशक्तिश्च त्रिशक्तेशी त्रिशक्तेष्टफलप्रदा ॥ त्रिशक्तेष्टा त्रिशक्तीष्टा त्रिशक्तिपरिवेष्टिता ॥ १७४ ॥ त्रिवेणी च त्रिवेणीस्त्री त्रिवेणीमाधवार्च्चिता ॥ त्रिवेणीजलसन्तुष्टा त्रिवेणीस्नानपुण्यदा ॥ १७५ ॥ त्रिवेणीजलसंस्नाता त्रिवेणीजलरूपिणी ॥ त्रिवेणीजलपूताङ्गी त्रिवेणीजलपूजिता ॥ १७६ ॥ त्रिनाडीस्था त्रिनाडीशी त्रिनाडीमध्यगामिनी ॥ त्रिनाडीसन्ध्यसङ्ख्या त्रिनाडी च त्रिकोटिनी ॥१७७॥ त्रिपञ्चाशत्त्रिरेखा च त्रिशक्तिपथगामिनी ॥ त्रिपथस्था त्रिलोकेशी त्रिकोटिकुलमोक्षदा ॥ १७८ ॥ त्रिरामेशी त्रिरामार्च्च्या त्रिरामवरदायिनी ॥ त्रिदशाश्रितपादाब्जा त्रिदशालयचञ्चला ॥ १७९ ॥ त्रिदशा त्रिदशप्रार्थ्या त्रिदशाशुवरप्रदा ॥ त्रिदशैश्वर्य्यसम्पन्ना त्रिदशेश्वरसेविता ॥ १८० ॥ त्रियामार्च्च्या त्रियामेशी त्रियामानन्तसिद्धिदा ॥ त्रियामेशाधिकज्योत्स्ना त्रियामेशाधिकानना ॥ १८१ ॥ त्रियामानाथवत्सौम्या त्रियामानाथभूषणा ॥ त्रियामानाथलावण्या-रत्नकोटियुतानना ॥ १८२ ॥ त्रिकालस्था त्रिकालज्ञा त्रिकालज्ञत्वकारिणी ॥ त्रिकालेशी त्रिकालार्च्च्या त्रिकालज्ञत्वदायिनी ॥१८३॥ तीरभुक् तीरगा तीरसरिता तीरवासिनी॥तीरभुग्देशसञ्जाता तीरभुग्देशसंस्थिता॥१८४॥तिग्मा-

तिग्मांशुसङ्काशा तिग्मांशुक्रोडसंस्थिता ॥ तिग्मांशुकोटिदीप्ताङ्गी तिग्मांशुकोटिविग्रहा ॥१८५॥ तीक्ष्णा तीक्ष्णतरा तीक्ष्णमहिषासुर-मर्द्दिनी ॥ तीक्ष्णकर्त्रिलसत्पाणिस्तीक्ष्णासिवरधारिणी ॥ १८६ ॥ तीव्रा तीव्रगतिस्तीव्रासुरसङ्घविनाशिनी ॥ तीव्राष्टनागाभरणा तीव्र-मुण्डविभूषणा ॥१८७॥ तीर्त्थात्मिका तीर्त्थमयी तीर्त्थेशी तीर्त्थ-पूजिता॥ तीर्त्थराजेश्वरी तीर्त्थफलदा तीर्त्थदानदा ॥१८८॥ तुमुली तुमुलप्राङ्गी तुमुलासुरघातिनी ॥ तुमुलक्षतजप्रीता तुमुलाङ्गणवर्त्तकी ॥१८९॥ तुरगी तुरगारूढा तुरङ्गपृष्ठगामिनी ॥ तुरङ्गमनाह्लादा तुरङ्गवेगगामिनी ॥ १९० ॥ तुरीया तुलना तुल्या तुल्यवृत्तिस्तु तुल्यकृत् ॥ तुलनेशी तुलाराशिस्तुलाराशी त्वसूक्ष्मवित् ॥१९१॥ तुम्बिका तुम्बिकापात्रभोजना तुम्बिकार्थिनी ॥ तुलसी तुलसीवर्य्या तुलजा तुलजेश्वरी ॥ १९२ ॥ तुषाग्निव्रतसन्तुष्टा तुषाग्निस्तुषरा-शिकृत् ॥ तुषारकरशीताङ्गी तुषारकरपूर्त्तिकृत् ॥ १९३ ॥ तुषा-राद्रिस्तुषाराद्रिसुता तुहिनदीधितिः ॥ तुहिनाचलकन्या च तुहि-नाचलवासिनी ॥१९४॥ तूर्य्यवर्ग्गेश्वरी तूर्य्यवर्ग्गदा तूर्य्यवेददा॥ तूर्य्यवर्य्यात्मिका तूर्य्यतूर्येश्वरस्वरूपिणी ॥१९५॥तुष्टिदा तुष्टिकृत् तुष्टिस्तूणीरद्वयपृष्ठधृक् ॥ तुम्बुराज्ञानसन्तुष्टा तुष्टसंसिद्धिदायिनी ॥ १९६ ॥ तूर्ण्णराज्यप्रदा तूर्ण्णगद्गदा तूर्ण्णपद्यदा ॥ तूर्ण्ण-पाण्डित्यसन्दात्री तूर्ण्णापूर्ण्णबलप्रदा ॥ १९७ ॥ तृतीया च तृती-येशी तृतीयातिथिपूजिता ॥ तृतीयाचन्द्रचूडेशी तृतीयाचन्द्रभूषणा ॥ १९८ ॥ तृप्तिस्तृप्तिकरी तृप्ता तृष्णा तृष्णाविवर्द्धिनी ॥ तृष्णा-पूर्ण्णकरी तृष्णानाशिनी तृषिता तृषा ॥ १९९ ॥ त्रेतासंसाधिता त्रेता त्रेतायुगफलप्रदा ॥ त्रैलोक्यपूजा त्रैलोक्यदात्री त्रैलोक्यसि-द्धिदा ॥२००॥ त्रैलोक्येश्वरतादात्री त्रैलोक्यपरमेश्वरी ॥ त्रैलोक्य-मोहनेशानी त्रैलोक्यराज्यदायिनी ॥ २०१ ॥ तैत्रिशाखेश्वरी

तैत्रीशाखा तैत्रविवेकदा ॥ तोरणान्वितगेहस्था तोरणासक्तमानसा ॥२०२॥ तोलकास्वर्ण्णसन्दात्री तौलकास्वर्ण्णकङ्कणा ॥ तोमरायुधरूपा च तोमरायुधधारिणी ॥२०३॥ तौर्य्यत्रिकेश्वरी तौर्य्यन्त्रिकी तौर्य्यन्त्रिकोत्सुकी ॥ तन्त्रकृत्तन्त्रवत्सूक्ष्मा तन्त्रमन्त्रस्वरूपिणी ॥ २०४ ॥ तन्त्रकृत्तन्त्रसम्पूज्या तन्त्रेशी तन्त्रसम्मता ॥ तन्त्रज्ञा तन्त्रवित्तन्त्रसाध्या तन्त्रस्वरूपिणी ॥ २०५ ॥ तन्त्रस्था तन्त्रजा तन्त्री तन्त्रभृत्तन्त्रमन्त्रदा ॥ तन्त्राद्या तन्त्रगा तन्त्रा तन्त्राच्चर्या तन्त्रसिद्धिदा ॥ २०६ ॥ इति ते कथितन्दिव्यङ्क्रतुकोटिफलप्रदम् ॥ नाम्नां सहस्रन्तारायास्तकाराद्यं सुगोपितम् ॥२०७॥ दानँ य्यज्ञस्तपस्तीर्त्थँ व्रतश्चानशनादिकम् ॥ एकैकनामजम्पुण्यं सन्ध्यातुर्गदितम्मया ॥२०८॥ गुरौ देवे तथा मन्त्रे यस्य स्यान्निश्चला मतिः ॥ तस्यैव स्तोत्रपाठेऽस्मिन्सम्भवेदधिकारिता ॥२०९॥ महाचीनक्रमाभिन्नषोढान्यस्तकलेवरः ॥ क्रमदीक्षान्वितो मन्त्री पठेदेतन्न चान्यथा ॥ २१० ॥ गन्धपुष्पादिभिद्द्रव्यैर्म्मकारैः पञ्चकैर्द्विजः ॥ सम्पूज्य ताराँ व्विधिवत्पठेदेतदनन्यधीः ॥२११॥ अष्टम्याञ्च चतुर्द्दश्यां सङ्क्रान्तौ रविवासरे ॥ शनिभौमदिने रात्रौ ग्रहणे चन्द्रसूर्य्ययोः ॥ २१२ ॥ तारारात्रौ कालरात्रौ मोहरात्रौ विशेषतः ॥ पठनान्मन्त्रसिद्धिः स्यात्सर्व्वज्ञत्वम्प्रजायते ॥२१३॥ श्मशाने प्रान्तरे रम्ये शून्यागारे विशेषतः ॥ देवागारे गिरौ वापि स्तवपारायणञ्चरेत् ॥२१४॥ ब्रह्महत्या सुरापानं स्तेयं स्त्रीगमनादिकम् ॥ गुरुतल्पे तथा चान्यत्पातकन्नश्यति ध्रुवम् ॥ २१५ ॥ लतामध्यगतो मन्त्री श्रद्धया चार्च्चयेद्यदि ॥ आकर्षयेत्तदा रम्भाम्मेनामपि तथोर्व्वशीम् ॥२१६॥ संग्रामसमये वीरस्तारासाम्राज्यकीर्त्तनात् ॥ चतुरङ्गचयञ्जित्वा सर्व्वसाम्राज्यभाग्भवेत् ॥२१७॥ निशार्द्धे पूजनान्ते च प्रतिनाम्ना प्रपूजयेत् ॥ एकैककरवीराद्यैर्म्म-

न्दा नीलवारिजैः ॥ २१८ ॥ गद्यपद्यमयीवाणी भूभोज्या च प्रवर्त्तते ॥ पाण्डित्यं सर्व्वशास्त्रेषु वादी त्रस्यति दर्शनात् ॥२१६॥ वह्निजायान्तकैरेतैस्ताराद्यैः प्रतिनामभिः ॥ राजन्यं सर्व्वराजेषु परकायप्रवेशनम् ॥२२०॥ अन्तर्द्धानङ्खेचरत्वम्बहुकायप्रकाशनम् ॥ गुटिका पादुका पद्मावती मधुमती तथा ॥ २२१ ॥ रसं रसायनाः सर्व्वाः सिद्धयः समुपस्थिताः ॥ कर्प्पूरागरुकस्तूरीचन्दनैः सँय्युतैर्ज्जलैः ॥ २२२ ॥ मूलं सम्पुटितेनैव प्रतिनाम्ना प्रपूजयेत् ॥ यक्षराक्षसगन्धर्व्वा विद्याधरमहोरगाः ॥२२३॥ भूतप्रेतपिशाचाद्या डाकिनीशाकिनीगणाः ॥ दुष्टा भैरववेतालाः कूष्माण्डाः किन्नरीगणाः ॥ २२४ ॥ भयभीताः पलायन्ते तेजसा साधकस्य च ॥ मन्त्रज्ञाने समुत्पन्ने प्रतिनाम्ना विचारयेत् ॥२२५॥ मन्त्रसम्पुटितेनैव तस्य शान्तिर्ब्भवेद्ध्रुवम् ॥ ललिता वशमायाति दास्यताँ य्यान्ति पार्त्थिवाः ॥२२६॥ अग्नयः शीतताँ य्यान्ति जापकस्य च भाषणात् ॥ एकावर्त्तनमात्रेण राजभीतिनिवारणम् ॥ २२७ ॥ वेलावर्त्तनमात्रेण पशुवृद्धिः प्रजायते ॥ दशावृत्या धनप्राप्तिर्व्विंशत्या राज्यमाप्नुयात्॥२२८॥ शतावृत्या गृहे तस्य चञ्चला निश्चला भवेत् ॥ गङ्गाप्रवाहवद्वाणी प्रलापादपि जायते ॥२२९॥ पुत्रपौत्रान्वितो मन्त्री चिरञ्जीवी तु देववत् ॥ शतद्वयावर्त्तनेन देववत्पूज्यते जनैः ॥ २३० ॥ शतपञ्चकमावर्त्त्य स भवेद्भैरवोपमः ॥ सहस्रावर्त्तनेनैव मन्त्रस्तस्य स्वसिद्धिदः ॥ २३१ ॥ तस्मिन्प्रवर्त्तते सर्व्वसिद्धिः सर्व्वार्थसाधिनी ॥ पादुकाञ्जनवेतालापातालगगनादिकम् ॥२३२॥ विविधा यक्षिणीसिद्धिर्व्वाक्सिद्धिस्तस्य जायते ॥ शोषणं सागराणाञ्च धाराया भ्रमणन्तथा ॥ २३३ ॥ नवीनसृष्टिनिर्म्माणं सर्व्वङ्कर्त्तुङ्क्षमो भवेत् ॥ आयुतावर्त्तनेनैव ताराम्पश्यति चक्षुषा ॥२३४॥ लक्षावर्त्तनमात्रेण तारापतिसमो भवेत् ॥ न किञ्चिद्दुर्ल्ल-

भन्तस्य जीवन्मुक्तो हि भूतले ॥ २३५ ॥ कल्पान्तेन तु तत्पश्चा-
त्तारासायुज्यमाप्नुयात् ॥ यद्धि तारासमा विद्या नास्ति तारुण्य-
रूपिणी ॥ २३६ ॥ न चैतत्सदृशं स्तोत्रम्भवेद्ब्रह्माण्डमण्डले ॥
वक्त्रकोटिसहस्रैस्तु जिह्वाकोटिशतैरपि ॥२३७॥ न शक्यते फलँ
व्वक्तुम्मया कल्पशतैरपि ॥ चुम्बके निन्दके दुष्टे पिशुने जीवहिंसके
॥२३८॥ सङ्गोप्यं स्तोत्रमेतत्तद्दर्शनेनैव कुत्रचित् ॥ राज्यन्देयन्ध-
नन्देयं शिरो देयमथापि वा ॥२३९॥ न देयं स्तोत्रवर्य्यन्तु मन्त्रा-
दपि महोद्यतम् ॥ अनुलोमविलोमाभ्याम्मूलसम्पुटितन्त्विदम्
॥ २४० ॥ लिखित्वा भूर्ज्जपत्रादौ गन्धाष्टकपुरस्सरैः ॥ धारये-
द्दक्षिणे बाहौ कण्ठे वामभुजे तथा ॥२४१॥ तस्य सर्व्वार्त्थसिद्धि-
स्स्याद्वह्निना नैव दह्यते ॥ तद्गात्रं शस्त्रसङ्घैश्च भिद्यते न कदा-
चन ॥२४२॥ स भूमिवलये पुत्र विचरेद्भैरवोपमः ॥ वन्ध्यापि
लभते पुत्रन्निर्द्धनो धनमाप्नुयात् ॥ निर्व्विघ्नो लभते विद्यान्तर्क्क-
व्याकरणादिकाम् ॥ २४३ ॥ इति निगदितमस्यास्तादिनाम्नां
सहस्रँ व्वरदमनुनिदानन्दिव्यसाम्राज्यसंज्ञम् ॥ विधिहरिगिरिशादौ
शक्तिदानैकदक्षं समविधिपठनीयङ्कालितारासमज्ञैः ॥ २४४ ॥
इतिश्रीब्रह्मयामले तारायास्तकारादिसहस्रनामस्तोत्र सम्पूर्णम् ॥

इति श्रीशाक्तप्रमोदे तारातन्त्रं समाप्तम् ।

—:०:—

इति

शाक्तप्रमोदे तारातन्त्रम्

समाप्तम्

श्रीः

शिवहरराजधानीपतिश्रीराजादेवनन्दनसिंह-
बहादुरनराधिपसंगृहीतविरचित-

शाक्तप्रमोदान्तर्गतं

तृतीयं

षोडशीतन्त्रम्

उक्तराजगुरुवंश्यपण्डितश्रीरघुराजदुबेजीद्वारा
संशोधितम्

★

तदेतत्
श्रीकृष्णदासात्मज-खेमराजेन
स्वकीये "श्रीवेंकटेश्वर" यन्त्रालये
मुद्रयित्वा प्रकाशितम्

★

शकाब्दाः १९०३ संवत् २०३८

मुम्बई

श्रीगणेशाय नमः

अथ शाक्तप्रमोदः

षोडशीतन्त्रम्

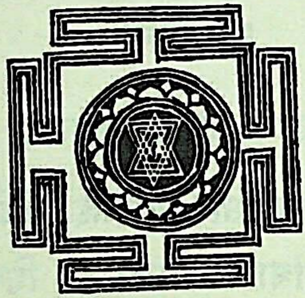
अथ षोडशीध्यानम्

बालार्कमण्डलाभासां चतुर्ब्बाहान्त्रिलोचनाम् ।
पाशाङ्कुशशरांश्चापन्धारयन्तीं शिवाम्भजे ॥

अथ यन्त्रोद्धारः

त्रिन्दुत्रिकोणवसुकोणदशायुग्मँव्वस्वस्रनागदलसङ्गतषोडशारम् ।
वृत्तत्रयञ्च धरणीसदनत्रयञ्च श्रीचक्रराजमुदितम्परदेवतायाः ॥

अथ मन्त्रोद्धारः

आदौ लज्जां समुच्चार्य्य कएईल ततः परम् ॥ पुनश्च लज्जामुच्चार्य्य हसकहल तु तत्परम् ॥ १ ॥ ततो लज्जाम्पुनः प्रोच्य लज्जान्तं सकलन्ततः ॥ षोडशाक्षरमन्त्रोऽयं षोडश्यास्समुदाहृतः ॥ २ ॥ इयन्तु सुन्दरी विद्या देवानामपि दुर्ल्लभा ॥ गोपनीया प्रयत्नेन सर्व्वसम्पत्करी मता ॥ ३ ॥

अथ मन्त्रः

ह्रींकएईलह्रीं हसकहलह्रीं सकलह्रीं ॥

अथ पूजाविधिः

ब्राह्मे मुहूर्ते उत्थाय शय्यायामेव स्थित्वा शिरसि महासहस्रदलकमले श्रीगुरुन्ध्यायेत्—द्विनेत्रन्द्विभुजं शान्तङ्गुरुम्पद्मासनस्थितम् ॥ यथावर्णं सुखासीनम्मुक्तम्भास्वररूपिणम् ॥ वराभयकरम्ब्रह्मविष्णुशङ्कररूपिणम् ॥ वामेनोत्पलधारिण्या शक्त्या वामाङ्गसँय्युतमिति ध्यात्वा । अखण्डमण्डलाकारँ व्याप्तँ य्येन चराचरम् ॥ तत्पदन्दर्शितँ य्येन तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ अज्ञानतिमिरा-

न्धस्य ज्ञानाञ्जनशलाकया ॥ चक्षुरुन्मीलितँ य्येन तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ नमोस्तु गुरवे तस्मै इष्टदेवस्वरूपिणे ॥ यस्य वागमृतं हन्ति विषसंसारसङ्कुलम् ॥ अनन्तरात्मागुरुन्नमस्कृत्य अन्तर्भावनाङ्कुर्य्यात् । मूलमष्टोत्तरशतञ्जपेत् ॥ समुद्रमेखले देवि पर्व्वतस्तनमण्डले ॥ विष्णुपत्नि नमस्तुभ्यम्पादस्पर्शङ्क्षमस्व मे इतिपठन् वामपादपुरस्सरम्भूमिं स्पृशेत् ॥ तत्र मन्त्रः । लसहहीं एँकइक्लींस इतिस्मृत्वा । तत्र चासनमास्तीर्य्योपविश्य मूलादिब्रह्मरन्ध्रान्तम्मूलविद्याँ विचिन्तयेत् । उद्यतादित्यसङ्काशान्तडित्कोटिसमप्रभाम् ॥ तत्प्रभापटलव्याप्तन्देहं सुपरिचिन्तयेत् ॥ षट्चक्रभेदनङ्कुर्य्यात् ॥ तद्यथा । गुदलिङ्गान्तरे वंशंषंसं इतिचतुर्दलम्पीतवर्ण्णम्मूलाधारम् अत्र देवता डाकिनी गणेशश्चतुर्द्दन्तस्त्रिकोणविद्युद्वर्ण्णन्तन्मध्ये बिसतन्तुतनीसी शेषाव्वर्त्तनिभां सार्द्धत्रिवलान्वितामप्रसुप्तभुजगाकारां सोमसूर्य्याग्निरूपिणीङ्कुण्डलिनीं शक्तिं हूंकारेण मनोमयदण्डेनाहत्योत्थाप्य हँसइति जप्त्वा ॥ १ ॥ लिङ्गमूले बंभंमंयंरंलमिति रक्तं स्वाधिष्ठानम् तत्र डाकिनी देवी ब्रह्मा च ॥ २ ॥ नाभौ डंढंणंतंथंदंधंनंपंफमिति नीलं मणिपूरम् तत्र लाकिनी देवी विष्णुश्च ॥३॥ हृदये कंखंगंघंङंचंछंजंझंञंटंठमिति द्वादशदलन्धूम्रमनाहतचक्रम् तत्र काकिनी देवी रुद्रश्च ॥४॥ कण्ठे अंआंइंईंउंऊंऋंॠंऌंॡंएंऐंओंऔंअंअः इतिषोडशदलं पिङ्गलवर्ण्णं विशुद्धचक्रम् तत्र शाकिनी देवी शिवात्मा ॥ ५ ॥ भ्रूमध्ये हंळमिति द्विदलमाज्ञाचक्रम् तत्र हाकिनी देवी परात्मा च ॥ ६ ॥ एवं षट्चक्रम्भित्त्वा सहस्रदलकमलकर्णिकान्तर्ग्गतबिन्दुरूपे परमशिवे सँय्योज्य लक्षाभयरमामृतेन कुण्डलिनीं सन्तर्प्य ॥ पुनराज्ञाविशुद्धानाहतन्त्रिपुरस्वाधिष्ठानम्मूलाधारन्नयेत् ॥ इतिभावना देवीन्ध्यात्वा मानसोपचारैस्सम्पूज्य जप्त्वा स्तुत्वा नत्वा आवश्यकशौचादिकङ्कृत्वा दन्तधावनङ्-

गृहीत्वा क्लींसर्व्वजनप्रियायै रतिकामस्वरूपायै नम इतिमन्त्रेण दन्तधावनङ्कुर्य्यात् । ततो मूलेन मुखप्रक्षालनङ्कृत्वा यथाकाले जलाशयङ्गत्वा सूर्य्याभिमुखम्मुसलवदेकवारन्निमज्ज्य पुरतश्चतुर्हस्त-प्रमाणश्चतुरस्रम्प्रकल्प्य तन्मध्ये त्रिकोणँ व्विलिख्य सूर्य्यमण्डला-दङ्कुशमुद्रया तीर्थमानयेत् । ॐ गङ्गे च यमुने चैव गोदावरि सरस्वति ।। नर्म्मदे सिन्धु कावेरि जलेऽस्मिन्सन्निधिङ्कुरु ।। वमिति धेनुमुद्राम्प्रदर्श्य मूलमष्टधा जपित्वा ।। कलशमुद्रया मूलेन सप्तधा शिरस्सिञ्चयेत् । सप्तच्छिद्राणि निरुध्य त्रिधा निमज्जयेत् । पापप्रोक्षणङ्कृत्वा सन्ध्याङ्कुर्य्यात् ।। प्राणायामत्रयङ्कृत्वा वमिति धेनुमुद्रया जलममृतीकृत्य त्रिभिः शिरो मूलेनाभ्युक्ष्य नवधाऽऽचम्य तज्जलन्दक्षिणकरे कृत्वा लंवंरंयंहमिति पाञ्चभौतिकमन्त्रमष्टधा जपित्वा मूलन्दशधा जपेत् । वामहस्तानामिकाङ्गुष्ठाभ्याञ्छोटिका-योगेन त्रिः शिरोभ्युक्ष्यावशिष्टजलँ व्वामहस्ते ईडया अन्तर्गतम्मत्वा तेनैव निश्शेषकलुषन्दग्धँ व्विचिन्त्य पिङ्गलायाम्बहिर्गतँ व्विभाव्य तज्जलन्दक्षिणकरे कृत्वा तत्र पापपुरुषँ विचिन्त्य वामभागे भूमौ वज्रशिलान्ध्यात्वा तत्र निःक्षिप्य पापपुरुषञ्चूर्णितम्भावयेदित्य-घमर्षणम् । ततो देवादीन् यथाविधि सन्तर्प्य । ॐगणेशन्तर्प्पयामि, बटुकन्तर्प्पयामि, योगिनीन्तर्प्पयामि, सर्व्वान्देवगणांस्तर्प्पयामि, सर्व्वान्पितृगणांस्तर्प्पयामि, सर्व्वान्मातृगणांस्तर्प्पयामि, सर्व्वान्मनुष्य-गणांस्तर्प्पयामि, सर्व्वान्तर्प्पयामि मूलमुच्चार्य श्रीमहात्रिपुरसुन्दरी-न्तर्प्पयामि नम इतित्रिवारन्तर्प्पयित्वा ऐंआत्मतत्त्वंशोधयामि, क्लीं-विद्यातत्त्वं शोधयामि, सौंशिवतत्त्वं शोधयामि, ऐंक्लींसौंसर्व्वतत्त्वं शोध-यामि । ततो जलादुत्थाय धौतवाससी परिधाय मूलेन तिलकङ्कृत्वा गन्धपुष्पाक्षतैरर्घ्यं सम्पाद्य ओंऐंह्रींश्रींकुलमार्तण्डभैरवाय तिथिवार-नक्षत्रयोगकरणप्रकाशशक्तिसहिताय एषोऽर्घ्योनम इतिमन्त्रेण सूर्य्या-

र्घ्यन्दत्त्वा यथाशक्ति देवतागायत्रीञ्जपेत् । क्लींकामेश्वरीं विद्महे वागीश्वरीन्धीमहि तन्नः क्लिन्ना प्रचोदयात् । रात्रौ चन्द्रार्घ्यन्दत्त्वा । क्षीरोदार्ण्णवसम्भूत अत्रिगोत्रसमुद्भव ॥ गृहाणार्घ्यमिदन्देव रोहिण्या सहित प्रभो ॥ इति चन्द्रार्घ्यन्दद्यात् । एवं सन्ध्याकालत्रयेऽपि कुर्य्यात् । ततो दिक्पतीन्नमस्कृत्य पूजागृहद्वारमागत्य हस्तौ पादौ प्रक्षाल्याचम्य अस्त्रायफट्नम इतिद्वारं सम्प्रोक्ष्य पूजयेत् । वामे शाखायां गंगणेशायनमः, दक्षिणे क्षंक्षेत्रपालायनमः, ऊर्द्ध्वे द्वांद्वारश्रियैनमः, देहलीमध्ये देहल्यैनमः, वामपार्श्वे क्लींकामदेवायनमः, रंरत्यैनमः, वांवसन्तायनमःप्रींप्रीत्यैनमः ॐशङ्खनिधयेनमः, दक्षपार्श्वे पद्मनिधयेनमः सरस्वत्यैनमः श्रियैनमः मायायैनमः दुर्ग्गायैनमः भद्रकाल्यैनमः स्वाहायैनमः शुभकर्य्यैनमः गौर्य्यैनमः लोकधात्र्यैनमः वागीश्वर्य्यैनमः, दक्षपादपुरस्सरमङ्गानि सङ्कोचयन् गृहान्तः प्रविशेत् । ततो गृहान्तर्प्पयेत् ॥ ऐशान्याम्पूजयेत् ॥ ॐ वास्तुपुरुषायनमः ॐब्रह्मणेनमः ॥ ततः अपसर्प्पन्तु ते भूता ये भूता भुवि सँस्थिताः ॥ ये भूता विघ्नकर्त्तारस्ते नश्यन्तु शिवाज्ञया ॥ इति तण्डुलांश्चतुर्दिक्षु विकिरेदिति भूतापसारणम् ॥ ऊर्द्ध्वोर्द्ध्वतालत्रयन्दत्त्वा त्रिविघ्नान् वामपादत्रिघातादुत्सारयेत् ॥ ततो व्याघ्राजिनरक्तकम्बलाद्यासनमास्तीर्य्यासनन्धृत्वा पठेत् ॥ अस्यासनमन्त्रस्य मेरुपृष्ठ ऋषिः सुतलञ्छन्दः कूर्मो देवता आसनोपवेशने विनियोगः ॥ ॐपृथ्वि त्वया धृता लोका देवि त्वं विष्णुना धृता ॥ त्वञ्च धारय मान्नित्यम्पवित्रङ्कुरु चासनम् ॥ ततः पूजयेत् । कूंकूर्म्मासनायनमः, आधारशक्तिकमलासनायनमः, ऐंह्रीं श्रीं सर्व्वशक्तिकमलासनायनमः, ॐपृथिव्यैनमः ॥ ततस्स्वस्तिकाद्यासनेनोपविश्य ऐंह्रींश्रींअमृतार्ण्णवात्मकायनमः इतिपादयोः, ऐंह्रींश्रींश्वेताम्बुजासनायनम इति जान्वोः,

ऐंह्रींश्रींदेव्यासनायनम इतिपार्श्वयोः, ऐंह्रींश्रींचक्रासनायनम इतिगुह्ये, आसनस्य चतुः कोणेषु पूजयेत् । ॐगंगणपतयेनमः, दुर्गायैनमः, बटुकभैरवायनमः, क्षेत्रपालायनमः, इति वायव्यादि नैर्ऋत्यन्तम् । ततः ह्रींकएईलह्रीं हसकहलह्रीं सकलह्रीं गंगणपतये नमः, पृष्ठे क्षेत्रपालायनमः, सम्मुखे श्रीमहात्रिपुरसुन्दर्य्यैनमः ॥

अथ भूतशुद्धिः ॥ स्वाङ्के उत्तानौ हस्तौ कृत्वा सोहमिति मन्त्रेण मूलाधारे यथोक्तरूपाङ्कुण्डलिनीं हूँकारेण मनोमयदण्डेनाहत्योत्थाप्य स्वाधीनमणिपूरानाहतप्रदीपकलिकाकारं जीवात्मानन्तया सह विशुद्धाख्यचक्रम्भित्वा सहस्रदलकमलान्तर्गतबिन्दुरूपे परमशिवे सँयोज्य शरीरं शून्यँ व्विचिन्त्य कुक्षौ पापपुरुषन्ध्यायेत् ॥ वामकुक्षौ स्थितम्पापपुरुषङ्कज्जलप्रभम् ॥ ब्रह्महत्याशिरस्कञ्च स्वर्णस्तेयभुजद्वयम् ॥ सुरापानहृदा युक्तङ्गुरुतल्पकटिद्वयम् ॥ तत्सँयोगिपदद्वन्द्वमङ्गप्रत्यङ्गपातकम् ॥ उपपातकरोमाणं रक्तश्मश्रुविलोचनम् ॥ अचेतनमधोवक्त्रन्दग्धपादपसन्निभम् ॥ खड्गचर्मधरङ्क्रूरम्पापङ्कुक्षौ विचिन्तयेत् ॥ इति ध्यात्वा तेन सह शोषणादिकङ्कुर्य्यात् ॥ वामनासापुटेन यमिति वायुबीजन्धूम्रवर्ण्णं षोडशवारञ्जपन् वायुमुत्तोल्य नाभौ दशदले नियोज्य समस्तशरीरम्पापपुरुषेण संशोषयेत् । नासापुटौ धृत्वा रमिति बीजं रक्तवर्ण्णंश्चतुःषष्टिवारान् जपन् कुम्भकयोगेन शरीरन्तेन सह भस्मीकुर्य्यात् । वायुमुत्तोल्य हृदि द्वादशदले नियोज्य वमिति वरुणबीजं शुक्लवर्ण्णन्द्वात्रिंशद्वारञ्जपन् अमृतधाराम्पातयित्वा चमिति चन्द्रबीजञ्चतुःषष्टिवाराञ्जपन् अमृतवृष्ट्या कुम्भकयोगेनाप्लाव्य लमिति भूमिबीजम्पीतवर्ण्णम्मूलाधारस्तम्भूमण्डले नियोज्य समस्तशरीरम्पुनर्द्देवताराधनयोग्यं शरीरन्दृढीकुर्व्वन् हंस इतिमन्त्रेण जीवात्मानं हृदयचक्रे नयेत् ॥ कुण्डलिनीम्मूलचक्रन्नयेत् ॥ इति भूतशुद्धिः ॥

ततो हृदि हस्तन्दत्त्वा प्राणप्रतिष्ठाङ्कुर्य्यात् । अस्य प्राणप्रतिष्ठा-मन्त्रस्य ब्रह्मविष्णुमहेश्वरा ऋषयः ऋग्यजुःसामानि च्छन्दांसि चैतन्यशक्तिः परमात्मा देवता प्राणप्रतिष्ठायाँ व्विनियोगः । आँ ह्रींक्रींयँरँलँवँशँषँसँहँळँक्षँहँसः मम प्राणा इह प्राणाः मम जीव इह स्थितः ॥१५॥ ममेह सर्व्वेन्द्रियाणि ॥१५॥ मम वाङ्मन-श्चक्षुःश्रोत्रघ्राणत्वग्रसनाप्राणा इहागत्य सुखश्चिरन्तिष्ठन्तु स्वाहा ॥ अथ प्राणायामः ॥ वामनासापुटन्धृत्वा कएईलह्रीमिति षोडश-वारञ्जपन् वायुना शनैः शनैः पूरयेदिति पूरकः । नासापुटौ धृत्वा हसकहलह्रीं इतिचतुःष्षष्टिवारञ्जपन् वायुङ्कुम्भयेत् ॥ इतिकुम्भकः । सकलह्रीमिति बीजन्द्वात्रिंशद्वारञ्जपन् वायुन्दक्षनासापुटेन शनैः रेचयेत् ॥ इतिरेचकः । एवम्प्राणायामत्रयङ्कुर्य्यात् । [अथमातृका-न्यासः ।] अस्य श्रीमातृकान्यासमन्त्रस्य ब्रह्मर्षिर्ग्गायत्रीछन्दो वर्ण्णजननी मातृकादेवता हलोबीजानि स्वराः शक्तयः कर्म्म-साद्गुण्ये विनियोगः ॥ ब्रह्मर्षयेनमः शिरसि, गायत्रीछन्दसेनमः मुखे, वर्ण्णजननीमातृकादेवतायैनमः हृदि, हल्बीजेभ्योनमः गुह्ये, स्वरेभ्यःशक्तिभ्योनमः गुदे, कर्म्मसाद्गुण्ये विनियोगः पादयोः । मातृकान्ध्यायेत् । पञ्चाशल्लिपिभिर्व्विभक्तमुखदोष्कान्मध्यवक्षः-स्थलां भासन्मौलिनिबद्धचन्द्रसकलामापीनपिङ्गस्तनीम् ॥ अद्रा-मक्षगुणं सुधाढ्यकलशं विद्यां सुहस्ताम्बुजे बिभ्राणाँ व्विशदप्रभा-न्त्रिनयनाँ व्वाग्देवतामाश्रये ॥ अंनमः ललाटे । आंनमः मुख-वृत्ते । इंनमः दक्षनेत्रे । ईंनमः वामनेत्रे । उँनमः दक्षकर्ण्णे । ऊँनमः वामकर्ण्णे । ऋंनमः दक्षनासापुटे । ॠंनमः वामनासापुटे । ऌंनमः दक्षगण्डे । ॡंनमः वामगण्डे । एँनमः ओष्ठे । ऐंनमः अधरे । ओंनमः ऊर्द्ध्वदन्तपङ्क्तौ । औंनमः अधोदन्तपङ्क्तौ । अँनमः शिरसि । अःनमः मुखे । दक्षबाहुपञ्चसन्ध्यग्रेषु—कँनमः

खँनमः गँनमः घँनमः ङँनमः। वामबाहुपञ्चसन्ध्यग्रेषु—चँनमः छँनमः जँनमः झँनमः ञँनमः। दक्षपादपञ्चसन्ध्यग्रेषु—टँनमः ठँनमः डँनमः ढँनमः णँनमः। वामपादपञ्चसन्ध्यग्रेषु—तँनमः थँनमः दँनमः धँनमः नँनमः। दक्षपार्श्वे—पँनमः फँनमः। वामपार्श्वे—बँनमः पृष्ठे। भँनमः नाभौ। मँनमः उदरे। यँनमः हृदये। रँनमः दक्षांसे। लँनमः ककुदि। वँनमः वामांसे। शँनमः हृदयादिदक्षहस्ते। षँनमः हृदयादिवामहस्ते। सँनमः हृदयादि-दक्षपादे। हँनमः हृदयादिवामपादे। ळँनमः हृदयादिउदरे। क्षँनमः हृदयादिमुखे। इति मातृकान्यासः॥ [अथान्तर्म्मातृका-न्यासः] कण्ठे षोडशस्वरान् रक्तवर्ण्णान्। हृदि कादि-ठान्तान् सिन्दूरवर्णान्। नाभौ डादि-फान्तान्नीलवर्णान्। लिङ्गे बादि-लान्ता-न्तडिद्वर्ण्णान्। गुदे वादि-सान्तान् रक्तवर्ण्णान्। भ्रूमध्ये हँक्षँविमल-वर्णान्। सहस्रारे सहस्रदले अकारादि-क्षकारान्ताँ ल्लाक्षारसवर्ण्णान् पञ्चाशद्वर्ण्णान्। एवङ्क्रमेण द्विरावृत्तौ तृतीयावृत्तौ च विंशत्या-वृत्तिपर्य्यन्तं सहस्रधा न्यसेत्। मूलाधारमारभ्य सहस्रदलपर्य्यन्तं सर्व्वत्र सर्व्वदलेषु मूलमन्त्रन्न्यसेत्। प्रतिदलम्प्रतिकमलम्प्रति-चक्रङ्कुण्डलिन्या गतागतेन एकविंशतिशतं जपम्प्रतिश्वासान्भाव-येदित्यजपा॥ अन्तर्म्मातृकान्यासश्च सदा सावधानेन कर्त्तव्यः॥ इत्यन्तर्म्मातृकान्यासः॥ [अथ कुलुकान्यासः।] ऐंक्लींह्रींश्रींभग-वतिमहात्रिपुरसुन्दरिस्वाहा॥ इतिकुलुकां शिरसि ओंहृदि सेतुं ह्रींमहासेतुं कण्ठे ह्रींमहासेतुं सहस्रारे ओंश्रींअँएँक्लींसौं ऐंअँआँइँईँ-उँऊँऋँॠँऌँॡँएँऐँओँऔँअँअः कँखँगँघँङँचँछँजँझँञँटँठँडँढँणँतँथँदँ-धँनँपँफँबँभँमँयँरँलँवँशँषँसँहँळँक्षँ इतिनिर्व्वाणनाभौ लिङ्गे कामबीजं जिह्वायां मूलविद्याँ व्विचिन्त्य यथाशक्ति जपेत्। इतिकुलुकान्यासः॥ [अथ पीठन्यासः] ललाटे अँकामरूपपीठाय, नमः सर्व्वत्र।

मुखवृत्ते आँवाराणसीपीठाय, दक्षनेत्रे इँनेपालपीठाय, वामनेत्रे ईंपौण्ड्रवर्द्धनपीठाय, दक्षकर्ण्णे उँपुरस्तिरपीठाय, वामकर्ण्णे ऊँकालिकुब्जिपीठाय, दक्षिणनासिकायां ऋँपूर्ण्णशैलपीठाय, वामनासापुटे ॠँअर्ब्बुदपीठाय, दक्षगण्डे लृँआम्रातकेश्वरपीठाय, वामगण्डे ॡँएकाम्रपीठाय, ओष्ठे एँत्रिस्रोतपीठाय, अधरे ऐंकामकोटपीठाय, ऊद्ध्र्वदन्तपङ्क्तौ ओंकेदारपीठाय, अधोदन्तपङ्क्तौ औंगुप्तनगरपीठाय, शिरसि अँचन्द्रपुरपीठाय, मुखे अः श्रीपीठाय, दक्षकरपञ्चसन्ध्यग्रेषु कँओंकारपीठाय, खँजालन्धरपीठाय, गँमानपीठाय, घँभद्रकोटपीठाय, ङँदेवीकोटपीठाय ॥ वामकरपञ्चसन्ध्यग्रेषु चँगोकर्णपीठाय, छँमारुतेश्वरपीठाय, जँमङ्गलकोटपीठाय, झँअट्टहासपीठाय, ञँविरजपीठाय॥ दक्षपादपञ्चसन्ध्यग्रेषु टंराजगृहपीठाय, ठंमहापथपीठाय, डंकोणगिरिपीठाय, ढंऐलापुरपीठाय, णंरामेश्वरपीठाय ॥ वामपादपञ्चसन्ध्यग्रेषु तंजपतीपीठाय, थंउज्जयिनीपीठाय, दंचरित्रीपीठाय, धंक्षीरिकापीठाय, नंहस्तिनापुरपीठाय ॥ दक्षपाश्र्वे पंउड्डीशपीठाय, वामपाश्र्वे फँप्रयागपीठाय, पृष्ठे बंषष्ठीशपीठाय, नाभौ भंमायापुरपीठाय, उदरे मंनिर्ञ्जनपीठाय, हृदये यंमलयपीठाय, दक्षांसे रंश्रीशैलपीठाय, ककुदि लंमहामेरुपीठाय, वामांसे वंगिरिपीठाय ॥ हृदयादिदक्षहस्तपर्य्यन्ते शंमहेन्द्रपीठाय, हृदयादिवामहस्तपर्य्यन्तं षंरसेनपीठाय ॥ हृदयादिदक्षपादपर्य्यन्तं संबदरीपीठाय, हृदयादिवामपादपर्य्यन्तं हंमहालक्ष्मीपुरपीठाय, हृदयादिउदरपर्य्यन्तं ळंउड्डीयानपुरपीठाय, हृदयादिमुखपर्य्यन्तं क्षंसौम्यपीठाय नमः। ततो मूलाधारे ध्यानपीठायनमः स्वाधिष्ठाने कामपीठायनमः मणिपूरे ज्ञानपीठायनमः अनाहते विदेहपीठायनमः विशुद्धौ नन्दिनीपीठाय० आज्ञायां नन्दापीठाय० ॥ ततः सहस्रदलेषु क्षीरनिधिपीठाय० कल्पवनपीठाय० चिन्तामणि-

पीठाय० पर्य्यङ्कपीठाय० शिवासनपीठाय० मूर्त्तिमयपीठाय० सर्व्वव्यापकपीठाय० ।। इतिपीठन्यासः ।। [अथ रहस्यन्यासः] अस्य श्रीरहस्यन्यासमन्त्रस्य ब्रह्मविष्णुमहेश्वरा ऋषयः ऋग्यजुस्सामानि च्छन्दांसि चैतन्यशक्तिमहात्रिपुरसुन्दरी देवता कृताकृतन्यासपूर्णतासिद्धये विनियोगः । ब्रह्मविष्णुमहेश्वरऋषिभ्योनमः शिरसि, ऋग्यजुस्सामभ्यश्छन्दोभ्योनमः मुखे, चैतन्यशक्तिमहात्रिपुरसुन्दर्य्यैदेवतायैनमः हृदये, कृताकृतन्यासपूर्णतासिद्धये विनियोगः पादयोः । ऐंक्लींसौंक्लींऐंश्रींह्रींहंसः सोहं सदाशिवासनायै महात्रिपुरसुन्दर्य्यै नमः इति मूलाधारे ।। १ ।। ऐंक्लींसौंसौंक्लींऐंश्रींह्रींहंसः सोहं रतिप्रियायै महात्रिपुरसुन्दर्य्यैनमः इतिस्वाधिष्ठाने ।। २ ।। ऐंक्लींसौंसौंक्लींऐंश्रींह्रींहंसः सोहं ज्ञानस्वरूपायै महात्रिपुरसुन्दर्य्यैनमः इतिमणिपूरे ।। ३ ।। ऐंक्लींसौंसौंक्लींऐंश्रींह्रींहंसःसोहंध्यानस्वरूपायै महात्रिपुरसुन्दर्य्यैनमः इतिअनाहते ।। ४ ।। ऐंक्लींसौंसौंक्लींऐंश्रींह्रींहंसः सोहं विशुद्धस्वरूपायै महात्रिपुरसुन्दर्य्यैनमः इतिविशुद्धौ ।।५।। ऐंक्लींसौंसौंक्लीऐंश्रींह्रींहंसः सोहं स्वतन्त्रस्वरूपायै महात्रिपुरसुन्दर्य्यैनमः इत्याज्ञायाम् ।। ६ ।। ऐंक्लींसौंसौंक्लींऐंश्रींह्रींहंसःसोहं आनन्दस्वरूपायै महासुन्दर्य्यैनमः इतिसहस्रारे न्यसेत् ।। इति रहस्यन्यासः ।। [अथ कामन्यासः] ह्रींकामायनमः, क्लींमन्मथाय०, ऐंकन्दर्प्पाय०, क्लूंमकरध्वजायनमः स्त्रींमीनकेतवेनमः ।। तत ऐंहृदयायनमः, क्लींशिरसेस्वाहा, सौं शिखायैवषट्, ऐंकवचायहुम्, क्लींनेत्रत्रयायवौषट्, सौं अस्त्रायफट् । इतिद्विरावृत्य मन्त्रेण करयोर्व्विन्यसेत् ।। इतिकामन्यासः ।। [अथ रत्यादिन्यासः] लिङ्गे ऐंरत्यैनमः हृदि क्लींप्रीत्यैनमः भ्रूमध्ये सौंमनोभवायै० भ्रूमध्ये सौं अमृताश्यै० हृदि क्लींयोगिन्यै० लिङ्गे ऐं विश्वयोन्यैनमः ।। इतिरतिन्यासः ।। [अथ मनोभवन्यासः]

शिरसि ह्सौंईशानाय मनोभवायनमः, मुखे ह्सौंतत्पुरुषाय मकरध्वजायनमः, हृदि स्हुंअघोरकुमाराय कन्दर्प्पाय०, गुह्ये ह्स्रींवामदेवाय मन्मथाय०, पादयोः ह्स्रूंसद्योजाताय कामदेवायनमः, ऊद्र्ध्वे वक्त्रे मस्तके ह्स्रौंईशानाय मनोभवाय०, पूर्व्ववक्त्रे भाले ह्स्रौंतत्पुरुषाय मकरध्वजाय०, दक्षिणवक्त्रे दक्षकर्ण्णे ह्स्रूंअघोरकुमाराय कन्दर्प्पाय०, उत्तरवक्त्रे वामकर्ण्णे ह्स्रींवामदेवाय मन्मथाय०, पश्चिमवक्त्रे चूडाधः ह्स्रूंसद्योजाताय कामदेवायनमः ॥ इतिमनोभवन्यासः ॥ [अथ बाणन्यासः] हाँक्षोभणबाणायनमः, हींद्रावणबाणाय०, क्लींआकर्षणबाणाय०, क्लूंमोहनबाणाय०, सःउन्मादनबाणायनमः ॥ इति अङ्गुष्ठादिकनिष्ठान्तङ्करयोर्न्यसेत् ॥ इतिबाणन्यासः ॥ [अथ स्वतन्त्रन्यासः] अस्य श्रीमहात्रिपुरसुन्दरीस्वतन्त्रन्यासस्य आनन्दभैरवऋषिर्दैवी गायत्री छन्दः श्रीमहात्रिपुरसुन्दरी देवता ऐंबीजं सौःशक्तिः क्लींकीलकं धर्म्मार्त्थकाममोक्षार्थे विनियोगः ॥ आनन्दभैरवऋषयेनमः शिरसि, दैवीगायत्रीछन्दसेनमः मुखे, श्रीमहात्रिपुरसुन्दरीदेवतायै नमः हृदये, ऐंबीजाय नमः नाभौ, सौः शक्तयेनमः स्वाधिष्ठाने, क्लींकीलकायनमः मूलाधारे, धर्म्मार्थकाममोक्षार्त्थे विनियोगः पादयोः ॥ ऐंह्रींक्लींअङ्गुष्ठाभ्यान्नमः क्लींश्रींसौःऐंतर्ज्जनीभ्यांस्वाहा, सौःऔंह्रींश्रींमध्यमाभ्यां व्वषट्, ऐंकएलह्रींहसकहलह्रीं अनामिकाभ्यांहुम्, क्लींसकलह्रीं कनिष्ठिकाभ्यांवौषट्, सौ सौः ऐंक्लींह्रींश्रीं करतलकरपृष्ठाभ्याम्फट्, ऐंह्रींश्रींऐंकएलह्रींसर्व्वज्ञायै महात्रिपुरसुन्दर्य्यै हृदयायनमः ऐंह्रींश्रींक्लींसहकहलह्रींनित्यतृप्तायै महात्रिपुरसुन्दर्य्यै शिरसे स्वाहा ऐंह्रींश्रींसौःसकलह्रींअनादिबोधायै महात्रिपुरसुन्दर्य्यै शिखायैवषट् ऐंह्रींश्रींकएलह्रींस्वतन्त्रायै महात्रिपुरसुन्दर्य्यै कवचायहुम् ऐंह्रींश्रींक्लींहसकहलह्रीं नित्यमलुप्तशक्तये महात्रिपुरसुन्दर्य्यै नेत्रत्रयायवौषट्

ऐंह्रींश्रींसौः सकलह्रीं अनन्तायै महात्रिपुरसुन्दर्य्यै अस्त्रायफट् हः-अस्त्रायफट् इतिदिग्बन्धः ॥ इतिस्वतन्त्रन्यासः ॥ [अथ चतुर्द्दशारचक्रन्यासः] ऐंशिरसि, क्लींसौः भ्रुवोः, ऐंललाटे, क्लींसौः श्रोत्रयोः, ऐंभ्रूमध्ये, क्लींसौः नेत्रयोः, ऐंशिरसि, क्लींसौः नासिकयोः, ऐंचिबुके, क्लींसौः ओष्ठयोः, ऐं नासिकायाम् , क्लींसौः गण्डयोः, ऐंगले, क्लींसौः बाहुमूलयोः, ऐंकण्ठे, क्लींसौः बाह्वोः, ऐंचिबुके, क्लींसौः स्तनयोः, ऐंहृदये, क्लींसौः पार्श्वयोः, ऐंनाभौ, क्लींसौः स्तनयोः, ऐंहृदये, क्लींसौः करयोः, ऐंलिङ्गे, क्लींसौः त्रिकयोः, ऐंपृष्ठे, क्लींसौः नितम्बयोः, ऐंक्लींसौः मूलश्च सर्व्वाधारायनमः इति मूलाधारे ॥ इति चतुर्द्दशारन्यासः ॥ [ततोऽङ्गदेवतान्यासः ॥] अंआंइंईंउंऊंऋंॠंऌंॡंएंऐंओंऔंअंअः क्लींरसिनीवाग्देवतायैनमश्शिरसि, कंखंगंघंङं क्लींकामेश्वरीवाग्देवतायैनमः ललाटे, चंछंजंझंञं श्रींमोदनीवाग्देवतायैनमः मुखे, टंठंडंढंणं क्लुंविमलाननावाग्देवतायैनमः कण्ठे, तंथंदंधंनं श्रींअव्ययावाग्देवतायैनमः हृदये, पंफंबंभंमं श्रींजयिनीवाग्देवतायैनमः नाभौ, यंरंलंवं क्ष्मींवाग्देवतायैनमः मूलाधारे, शंषंसंहंळंसंक्षंहं क्ष्मींकौलिनीवाग्देवतायैनमः इतिपादयोः ॥ इत्यङ्गदेवतान्यासः ॥ [अथ मन्त्रन्यासः] प्रथमबीजं शिरसि । द्वितीयबीजं मुखे । तृतीयबीजं हृदये ॥ ततः समस्तमूलमन्त्रं शिरस्त॰ पादपर्य्यन्तन्न्यसेत् ॥ इति मन्त्रन्यासङ्कृत्वा पीठन्यासङ्कुर्य्यात् । प्रथमं हृदये ऐं आधारशक्तिकमलासनायनमः ऐंअनन्तायनमः ऐंपृथिव्यैनमःऐंरससमुद्रायनमः ऐंरत्नद्वीपायनमः ऐंकल्पवृक्षायनमः ऐंरत्नमण्डपायनमः दक्षस्कन्धे धर्म्मायनमः वामस्कन्धे ज्ञानायनमः दक्षोरौ वैरासनायनमः वामोरौ ऐश्वर्य्यायनमः मुखे अधर्म्मायनमः दक्षपार्श्वे ज्ञानायनमः वामपार्श्वे अनैश्वर्य्यायनमः नाभौ अवै-

राग्यायनमः हृदये अनन्तायनमः पद्मायनमः अँअर्कमण्डलायनमः अँसोममण्डलायनमः मँवह्निमण्डलायनमः सँसत्त्वायनमः रँरजसे-नमः तँतमसेनमः हैहेह्छींहसौः चक्रासनायनमः सत्त्वमन्त्रासनाय-नमः साध्यसिद्धासनायनमः ॥ ततो हृत्पद्मचक्रन्ध्यात्वा तदुपरि वेदीङ्गन्धपुष्पाक्षतैः करकच्छपमुद्राम्बद्ध्वा ध्यायेत् ॥ सकुङ्कुम-मित्यादि । बालार्कमण्डलाभासाञ्चतुर्ब्बाहुन्त्रिलोचनाम् । पाशा-ङ्कुशौ शरांश्चापन्धारयन्तीं शिवां श्रये ॥ शिरसि पुष्पन्दत्त्वा० गुरु-भ्योनमः परमगुरुभ्योनमः परात्परगुरुभ्योनमः परमेष्ठिगुरुभ्यो-नमः । मनसा देवीं सम्पूज्य आवाहनमुद्राँ य्योनिमुद्राम्प्रदर्श्य ततोऽर्घ्यस्थापनङ्कुर्य्यात् । सौः अस्त्रायफट्इति शङ्खम्प्रक्षाल्य भूमौ त्रिकोणमण्डलङ्कृत्वा ॐ आधारशक्त्यैनमः कूर्म्मायनमः अनन्ता-यनमः पूजयेत् । तदुपरि नमइति प्रक्षालितान्त्रिपदीन्निधाय तदुपरि शङ्खन्निधाय त्रिधा मूलेनापूर्य्य दूर्व्वाक्षतादि निःक्षिप्य मंदशकलात्मने सूर्य्यमण्डलाय नमइति त्रिपदीं सम्पूज्य अँद्वादश-कलात्मने वह्निमण्डलायनम इतिजले पूजयेत् । उँसोममण्डलाय षोडशकलात्मनेनमः । अँगङ्गे च यमुने चैव गोदावरि सरस्वति ॥ नर्म्मदे सिन्धु कावेरि जलेऽस्मिन्सन्निधिङ्कुरु ॥ इतिसूर्य्यमण्डला-त्तीर्थमङ्कुशमुद्रयानीय अवगुण्ठनमुद्रयावगुण्ठ्य मूलमष्टधा जप्त्वा योनिमुद्राम्प्रदर्श्य अमृतीकृत्य धेनुमुद्रया पुनर्म्मूलमष्टधा जपित्वा तेनोदकेनाभ्युक्ष्य स्थापयेदिति । ततो विशेषार्घ्यस्थापनम् । स्व-पुरतः किञ्चिद्वामभागे सामान्यार्घ्यस्य तोयेनाभ्युक्ष्य त्रिकोण-वृत्तगर्भितवृत्तात्मकं षट्कोणवृत्तचतुरस्रमण्डलङ्कृत्वा अग्न्यादि-कोणचतुष्टये पूजयेत् । अँउड्डीयानश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः जांजा-लन्धरश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः । पूंपूर्णशैलश्रीपादुकाम्पूजयामि-नमः कांकामरूपश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः । मूलेन नामोच्चार्य्य

आधारमण्डलायनम इत्याधारं सम्पूज्य सौःअस्त्रायफट्नम इति-त्रिपदीं सम्पूज्य मण्डले स्थापयित्वा पूजयेत्। मँवह्निमण्डलाय दशकलात्मने नमः। ततः सौःअस्त्रायफट्नम इतिशङ्खम्प्रक्षाल्य स्थापयित्वा अंसूर्य्यमण्डलाय द्वादशकलात्मनेनमः श्रीमहात्रिपुर-सुन्दर्य्यर्ग्घ्यपात्रायनम इतिशङ्खे सम्पूज्य उंसोममण्डलाय षोडश-कलात्मने श्रीमहात्रिपुरसुन्दर्य्यार्ग्घ्यामृतायनम इतिजलेनापूर्य्य तत्र जले दूर्व्वाक्षतादि दत्त्वा ॐगङ्गे च यमुने चैवेत्यादिना सूर्य्यमण्डला-दङ्कुशमुद्रया तीर्त्थमावाह्य धेनुमुद्रयामृतीकृत्य योनिमुद्राम्प्रदर्श्य तदुपरि मूलमष्टधा जपित्वा दक्षाङ्गुष्ठेन जलं स्पृष्ट्वा मूलं स्मृत्वा अर्ग्घ्यजलस्य आग्नेयकोणमारभ्य विन्यसेत्। हृदयायनमः शिरसे-स्वाहा शिखायैवौषट् अस्त्रायफट्॥ इतिचतुर्दिक्षु विन्यस्य 'ह्रीं' इति-मन्त्रेण सम्पूज्य पञ्चरत्नानि विन्यसेत्। ग्लूं श्लूं प्लूं म्लूं ज्लूमिति पञ्चरत्नानि स्वर्ग्गमर्त्त्यपातालगमनरत्नानि विन्यसेत्। मत्स्यमुद्र-याच्छाद्य संरक्षणमुद्रया संरक्ष्य अवगुण्ठनमुद्रया अवगुण्ठ्य अमृती-करणमुद्रया अमृतीकृत्य प्रबोधनमुद्रया प्रबोध्य मूलं स्मृत्वा। अकुलस्थामृताकारे सिद्धिज्ञानकरे परे। अमृतत्वनिधे त्वस्मिन् वस्तुनि क्लिन्नरूपिणि॥ इतिजलमभिमन्त्र्य तज्जलेनात्मानम्पूजोप-करणञ्चाभ्युक्ष्य पीठपूजामारभेत्। ऐंह्रींनम इतिकुशजलेन भूमिं शोधयित्वा त्रिपदीमारोप्य पूजयेत्। ऐंआधारशक्तिकमलासनाय-नमः कूर्म्मायनमः अनन्तायनमः पृथिव्यै रसाम्बुधयेनमः रत्न-द्वीपायनमः नन्दनोद्यानायनमः रत्नमण्डपायनमः रत्नवेदिकायै-नमः रत्नसिंहासनायनमः श्रीचक्रायनमः। ततो हमितिमन्त्रेण ताम्र-पीठँ व्विशोध्य श्रीयन्त्रं स्थापयित्वा पीठस्य आग्नेयादिकोण-चतुष्टयम्पूजयेत्। धर्मायनमः ज्ञानायनमः वैराग्यायनमः ऐश्वर्य्याय-नमः। ततः पूर्व्वादिचतुर्दिक्षु। अधर्म्मायनमः अज्ञानायनमः

अवैराग्यायनमः । अनैश्वर्य्यायनमः । पीठस्योपरि—आनन्दकन्दा-
यनमः सँव्विन्नालायनमः सर्व्वतत्त्वानुकम्पायनमः । पञ्चाशद्वर्ण्ण-
कर्ण्णिकायैनमः विकारमयकेसरेभ्योनमः प्रकृतिमयपत्रेभ्योनमः ।
मंवह्निमण्डलायनमः अँसूर्य्यमण्डलायनमः अँसोममण्डलायनमः
संसत्त्वायनमः रंरजसेनमः तंतमसेनमः आंआत्मनेनमः अंअन्तरा-
त्मनेनमः पंपरमात्मनेनमः ह्रींज्ञानात्मनेनमः ऐंकामरूपपीठाय-
नमः ॥ ऐंपूर्णगिरिपीठायनमः ऐंजालन्धरपीठायनमः ऐंउड्डीयान-
पीठायनमः ॥ इतिसम्पूज्य ॥ ऐंत्रिपुरेश्वरी मध्यमाभ्यान्नमः ।
क्लींत्रिपुरेश्वरी अनामिकाभ्यान्नमः । सौंत्रिपुरेश्वरी कनिष्ठाभ्यान्नमः ।
ऐंत्रिपुरेश्वरी अङ्गुष्ठाभ्यान्नमः । क्लीं त्रिपुरेश्वरी तर्ज्जनीभ्यान्नमः ।
सौः त्रिपुरेश्वरी करतलकरपृष्ठाभ्यान्नमः । ह्रींक्लींसौः देव्यासनाय-
नमः । चक्रासनायनमः सर्व्वमन्त्रासनायनमः साध्यसिद्धासनाय-
नमः । ऐंत्रिपुरेश्वरी हृदयायनमः । क्लींत्रिपुरेश्वरी शिरसेस्वाहा ।
सौः त्रिपुरेश्वरी शिखायैवषट् । ऐंत्रिपुरेश्वरी कवचायहुम् । क्लीं-
त्रिपुरेश्वरी नेत्रत्रयायवौषट् सौःत्रिपुरेश्वरी अस्त्रायफट् । ततो ध्यात्वा
पुष्पाञ्जलिना देवितेजः समानीय यन्त्रे कल्पितमूर्तौ आवाहनमुद्रया
आवाह्य स्थापनमुद्रया सँस्थाप्य त्रिखण्डमुद्राम्बद्ध्वा । महापद्मवना-
न्तस्थे करुणामय्यविग्रहे ॥ सर्व्वभूतहिते मातरेह्येहि परमेश्वरि ॥
अमृतीकरणपरमीकरणमुद्राम्प्रदर्श्य मूलमुच्चार्य्य श्रीमहात्रिपुर-
सुन्दरी प्राणा इह सुप्रतिष्ठिता भवन्तु । मूलमुच्चार्य्य पाद्यन्नमः
मूलमर्घ्योनमः मूलङ्गन्धोनमः । मूलम्पुष्पन्नमः मूलन्धूपोनमः
मूलन्दीपोनमः मूलन्नैवेद्यन्नमः । लम्पृथिव्यात्मकङ्गन्धं समर्प्प-
यामिनमः हंआकाशात्मकम्पुष्पंसमर्प्पयामिनमः यंव्वाव्वात्मक-
न्धूपंसमर्प्पयामिनमः रंवह्न्यात्मकन्दीपंसमर्प्पयामिनमः वं अंबात्म-
कममृतंसमर्प्पयामिनमः । इतिपञ्चोपचारान्निवेद्य । श्रीमहात्रिपुर-

सुन्दरि तवाज्ञाम्प्राप्य परिवारानर्च्चयामि। आज्ञाम्प्राप्य पूजयेत्। मध्ये ह्रींश्रींकामेश्वर्य्यैनमः भगमालिन्यैनमः क्लिन्नाय० भेरुण्डायै० विन्ध्यवासिन्यै० महाविद्येश्वर्य्यै० शिवदूत्यै० त्वरितायै० नित्यायै० नीलपताकायै० विजयायै० श्रियै० सर्व्वमङ्गलायै० ज्वालांशुमालिन्यै० ह्रींश्रींत्रिचित्रायैनम इतिसम्पूज्य। पूर्व्वद्वारे गङ्गणपतयेनमः। पश्चिमद्वारे बम्बटुकायनमः। उत्तरद्वारे ह्रींदुर्ग्गायैनमः। दक्षिणद्वारे क्षंक्षेत्रपालायनमः। बाह्यचतुरस्रस्य बाह्ये रेखायां पश्चिमादिद्वारचतुष्टये ह्रींश्रींअणिमादिसिद्धिश्रीपादुकांपूजयामिनमः। लघिमासिद्धिम्पूजयामिनमः। महिमासिद्धिम्पूजयामिनमः। ईशसिद्धिम्पूजयामिनमः। बाह्यादिकोणचतुष्टये वशित्वंसिद्धिश्रीम्पूजयामिनमः। प्राकाश्यसिद्धिश्रीम्पूजयामिनमः। भक्तिसिद्धिश्रीम्पूजयामिनमः। इच्छासिद्धिश्रीम्पूजयामिनमः। अधस्थात्प्राप्तिसिद्धिश्रीम्पूजयामिनमः। ऊर्द्ध्वं सर्व्वकामसिद्धिम्पूजयामिनमः। मध्यचतुरस्रस्य पश्चिमादिद्वारचतुष्टये। ह्रींश्रींआंब्राह्म्यैनमः। इंमाहेश्वर्य्यैनमः। उँकौमारीश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः। ऋंवैष्णवीश्री०। मध्यचतुरस्रस्य बाह्यादिकोणे ह्रींश्रींऌंवाराहीश्री० ऐंइन्द्राणीश्री० औंचामुण्डाश्री० अः महालक्ष्मीश्री०। अभ्यन्तरचतुरस्रस्य पश्चिमादिद्वारचतुष्टये। त्रिखण्डाक्षमुद्राश्री० ह्रींसर्व्वसङ्क्षोभिणीमुद्राश्री० ह्रींसर्व्वविद्राविणीमुद्राश्री० क्लींसर्व्वाकर्षिणीमुद्राश्री०। अभ्यन्तरचतुरस्रस्य बाह्यादिकोणचतुष्टये क्लुंसर्व्ववशकरीमुद्राश्री० सर्व्वोन्मादकरीमुद्राश्री० क्रौंमहाङ्कुशामुद्राश्रीपादु० क्लुंखेचरीमुद्राश्री० ततस्त्रिवलये बीजमुद्राश्री० योनिमुद्राश्री० चार्व्वाकदर्शनायनमः। ततो हस्तेनार्घ्यजलङ्गृहीत्वा। अत्र त्रैलोक्यमोहनचतुरस्रचक्रे श्रीमहात्रिपुरसुन्दरीसमधिष्ठिते एता ईशित्वाद्याः प्रकटयोगिन्यः समुद्राः ससिद्धयः सायुधाः सवाहनाः सपरिवाराः सर्व्वोपचारैस्स-

ऽपूजितास्सन्तु इति मूलेनार्प्पयेत् । ततः षोडशदलेषु पश्चिमदलादारभ्य देव्याः प्रदक्षिणाक्रमेण पूजयेत् । ह्रींश्रींअंकामाकर्षिणी नित्याकलाश्री० आंबुद्ध्याकर्षिणी नित्याकलाश्री० इंअहङ्काराकर्षिणी नित्याकलाश्री० ईंशब्दाकर्षिणी नित्याकलाश्री० उंरूपाकर्षिणी नित्याकलाश्री० ऊंस्पर्शाकर्षिणी नित्याकलाश्री० ऋंरसाकर्षिणी नित्याकलाश्री० ॠंगन्धाकर्षिणी नित्याकलाश्री० लृंचित्ताकर्षिणी नित्याकलाश्री० ॡंधैर्य्याकर्षिणी नित्याकलाश्री० एंस्मृत्याकर्षिणी नित्याकलाश्री० ऐंनामाकर्षिणी नित्याकलाश्री० ओंबीजाकर्षिणी नित्याकलाश्री० औंआत्माकर्षिणी नित्याकलाश्री० अंअमृताकर्षिणी नित्याकलाश्री० अःशरीराकर्षिणी नित्याकलाश्री० रेखायाम्बौद्धदर्शनायनमः । ततो हस्तेनार्घ्यजलङ्गृहीत्वा । अत्र सर्व्वाशापरिपूरके षोडशदलचक्रे श्रीमहात्रिपुरसुन्दरीसमधिष्ठिते एताः कामाकर्षिण्याद्या गुप्तयोगिन्यः समुद्राः ससिद्धयः सायुधाः सवाहनाः सपरिवाराः सर्व्वोपचारैः पूजितास्सन्तु । इतिमूलमन्त्रेण देव्यै निवेदयेत् । ततोऽष्टदलचक्रे पूर्व्वदलेषु ह्रींश्रींकँखँगँघँङँअनङ्गकुसुमादेवीश्री० चँछँजँझँञँअनङ्गमेखलादेवीश्री० टँठँडँढँणँअनङ्गमदनादेवीश्री० तँथँदँधँनँअनङ्गमदनातुरादेवीश्री० पँफँबँभँमँअनङ्गरेखादेवीश्री० यँरँलँवँअनङ्गवेगिनीदेवीश्री० शँषँसँहँअनङ्गाङ्कुशादेवीश्री० ळँक्षँअनङ्गमालिनीदेवीश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः । अत्र सङ्क्षोभकरेऽष्टदलचक्रे श्रीमहात्रिपुरसुन्दरीसमधिष्ठिते एता अनङ्गकुसुमाद्याः गुप्ततरा योगिन्यः समुद्रास्ससिद्धयः सायुधास्सवाहनास्सपरिवारास्सर्व्वोपचारैः पूजितास्सन्तु इत्यर्घ्यजलेन देव्यै समर्प्पयेत् । ह्रींश्रींसर्व्वसङ्क्षोभिणीशक्तिश्री० सर्व्वद्राविणिशक्तिश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः सर्व्वाकर्षिणीशक्तिश्रीपादुकाम्पूजयामिनमः सर्व्वाह्लादिनीशक्तिश्री० सर्व्वमोहिनीशक्तिश्री सर्व्वस्तम्भिनीशक्तिश्री० सर्व्व-

ज्जृम्भणीशक्तिश्री० सर्व्ववशङ्करीशक्तिश्री० सर्व्वरञ्जिनीशक्तिश्री० सर्व्वोन्मादिनीशक्तिश्री० सर्व्वार्त्थसाधनीशक्तिश्री० सर्व्वाशापरिपूरणीशक्तिश्री० सर्व्वमन्त्रमयीशक्तिश्री० सर्व्वद्वन्द्वक्षयङ्करीशक्तिश्री० वहिः साङ्ख्यनैय्यायिकदर्शनेभ्योनमः। अत्र सौभाग्यदायके चतुर्द्दशचक्रे श्रीमहात्रिपुरसुन्दरीसमधिष्ठिते एतास्सङ्क्षोभिण्याद्याश्शक्तयः सम्प्रदाययोगिन्यः समुद्रास्ससिद्धयः सायुधास्सवाहनास्सपरिवारास्सर्व्वोपचारैस्सम्पूजितास्सन्तु। इत्यर्घ्यजलेन मूलन्देव्यै समर्प्पयेत्॥ ततो बहिर्द्दशारचक्रे पश्चिमादिदशान्तं पूजयेत्। ह्रींश्रीं सर्व्वसिद्धिप्रदादेवी श्री० सर्व्वसम्पदादेवीश्री० सर्व्वप्रियङ्करीशङ्करीदेवीश्री० सर्व्वमङ्गलकारिणीदेवीश्री० सर्व्वकामप्रदादेवीश्री० सर्व्वदुःखविमोचनीदेवीश्री० सर्वाङ्गसुन्दरीदेवीश्री० सर्व्वमृत्युविनाशिनीदेवीश्री० सर्व्वदुःखविनाशिनीदेवीश्री० सर्वसौभाग्यदायिनीदेवीश्री०। अत्र सर्व्वाशापरिपूरके चक्रे श्रीमहात्रिपुरसुन्दरीसमधिष्ठिते एतास्सर्व्वसिद्धिप्रदाद्या देव्यः कुलकौलिनीयोगिन्यः समुद्रास्ससिद्धयस्सायुधास्सवाहनास्सपरिवारास्सर्व्वोपचारैस्सम्पूजितास्सन्तु। इत्यर्घ्यजलेन मूलेन देव्यै समर्प्पयेत्। ततोऽन्तर्द्दशारचक्राग्रादक्षिणान्तँ य्यावत्पूजयेत्। ह्रींश्रींसर्व्वज्ञादेवीश्री० सर्व्वशक्तिमयीदेवीश्री० सर्व्वैश्वर्य्यप्रदादेवीश्री० सर्व्वज्ञानमयीदेवीश्री० सर्व्वव्याधिविनाशिनीदेवीश्री० सर्व्वाशापरिपूरणीदेवीश्री० सर्व्वपापहरादेवीश्री० सर्व्वानन्दमयीदेवीश्री० सर्व्वान्तकामरूपिणीदेवीश्री० सर्व्वेप्सितफलप्रदादेवीश्री०। अत्र सर्व्वरक्षाकरे अन्तर्द्दशारचक्रे त्रिपुरमालिनीश्रीत्रिपुरसुन्दरीसमधिष्ठिते एतास्सर्व्वज्ञाद्यानिर्भययोगिन्यस्समुद्राः ससिद्धयः सायुधाः सवाहनाः सपरिवाराः सर्वोपचारैस्सम्पूजिताः सन्तु। इत्यर्घ्यजलेन मूलेन देव्यै समर्पयेत्। ततोऽष्टारचक्रे चक्रात्पश्चिमादिदक्षिणान्तं यावत्पूज-

येत् । ह्रीँश्रीँअँआँइँईँउँऊँऋँॠँलृँलॄँएँऐँओँऔँअँअः वशिनीवाग्दे-
वताश्री० कँखँगँघँङँकामेश्वरीवाग्देवताश्री० चँछँजँझँञँमोदिनी-
वाग्देवताश्री० टँठँडँढँणँविमलावाग्देवताश्री० तँथँदँधँनँअव्यया-
वाग्देवताश्री० पँफँबँभँमँजयिनीवाग्देवताश्री० यँरँलँवँ सर्व्वेश्वरी-
वाग्देवताश्री० शँषँसँहँक्षँकौलिनीवाग्देवताश्री० ॥ अत्र सर्व्वरोग-
हरे अष्टारचक्रे श्रीमहात्रिपुरसुन्दरीसमधिष्ठिते एता वशिन्याद्या
रहस्ययोगिन्यः समुद्राः ससिद्धयस्सायुधास्सवाहनाः सपरिवाराः
सर्वोपचारैः सम्पूजितास्सन्तु । इत्यर्घ्यजलेन मूलेन देव्यै सम-
र्प्पयेत् । अभ्यन्तरकोणत्रये पुष्पाञ्जलिं न्वारत्रयन्दद्यात् । चक्रमध्ये
दक्षिणे उत्तमबाणायनमः । वामे मोहधनुषेनमः । तदधः कर्कशाय-
नमः । दक्षिणे स्तम्भाङ्कुशायनमः । अग्रे क्लीं कामेश्वर्य्यैनमः ।
आंचक्रिण्यैनमः । ऐंभगशालिन्यैनमः । मूलेन श्रीमहात्रिपुरसुन्दर्य्यै-
नमः । ततः त्रिकोणमध्ये कामकलामीकाररूपां ध्यायेत् । ततो ब्रह्म-
विष्णुरुद्रेशानसदाशिवेभ्यः पञ्चप्रेतेभ्योनमः नवग्रहेभ्योनम इत्य-
भ्यर्च्चर्य मालाङ्गृहीत्वा यथाशक्ति जपेत् । ततः । गुह्यातिगुह्य-
गोप्त्री त्वङ्गृहाणास्मत्कृतञ्जपम् । सिद्धिर्भवतु मे देवि त्वत्प्रसादा-
न्महेश्वरि ॥ इति जलेन देव्या वामहस्ते समर्प्पयेत् । जपन्देव्या
गृहीतन्तेजोमयँ व्विभाव्य । विधिहीनङ्क्रियाहीनम्भक्तिहीनञ्च
यद्भवेत् ॥ पूर्णं भवतु तत्सर्व्वं त्वत्प्रसादात्त्रिलोचने ॥ इति
यथाशक्ति स्तुत्वा प्रदक्षिणन्त्रि× प्रणम्य कृतार्त्थमात्मानम्भा-
वयेत् । योनिमुद्राम्प्रदर्शयेत् । संहारमुद्रया विसर्जयेत् । निर्माल्य-
ङ्गृहीत्वा ऐशान्यान्त्रिकोणमण्डलङ्कृत्वा ऐंचँचण्डेश्वर्य्यैनमः
इत्यभ्यर्च्चर्य निर्म्माल्यं शिरसि धृत्वा यथासुखँ व्विहरेत् । श्रीविद्या-
ज्ञानमात्रेण सर्व्वसिद्धिः प्रजायते ॥ अतो विद्या प्रदातव्या नाभक्ताय
कदाचन ॥ इति पूजापद्धतिः ॥

अथ स्तोत्रम्

कल्याणवृष्टिभिरिवामृतपूरिताभिर्लक्ष्मीस्वयँव्वरणमङ्गलदीपिकाभिः ।। सेवाभिरम्ब तव पादसरोजमूले नाकारि किम्मनसि भक्तिमताञ्जनानाम् ।।१।। एतावदेव जननि स्पृहणीयमास्ते त्वद्वन्दनेषु सलिलस्थसरोजनेत्रे ।। सान्निध्यमुद्यदरुणाम्बुजसोदरस्य त्वद्विग्रहस्य सुधया परया प्लुतस्य ।।२।। ईषत्प्रभावकलुषाᳵ कति नाम सन्ति ब्रह्मादयᳵ प्रतिदिनम्प्रलयाभिभूताः ।। एकस्स एव जननि स्थिरसिद्धिरास्ते यᳵ पादयोस्तव सकृत्प्रणतिङ्करोति ।। ३ ।। लब्ध्वा सकृत्त्रिपुरसुन्दरि तावकीनङ्कारुण्यकन्दलतिकान्तिभरङ्कटाक्षम् ।। कन्दर्प्पभावसुभगास्त्वयि भक्तिभाजः सम्मोहयन्ति तरुणीम्भुवनत्रयेऽपि ।।४।। ह्रीङ्कारमेव तव नाम गृणन्ति ये वा मातस्त्रिकोणनिलये त्रिपुरे त्रिनेत्रे ।। त्वत्संस्मृतौ यमभटाभिभवँ व्विहाय दिव्यन्ति नन्दनवने सह लोकपालैः ।।५।। हन्तुᳵ पुरामधिगलत्परिपूर्णमानᳵ क्रूरᳵ कथन्न भविता गरलस्य वेगः ।। नाश्वासनाय यदि मातरिदन्तवार्द्धदेहस्य शश्वदमृताप्लुतशीतलस्य ।।६।। सर्व्वज्ञतां सदसि वाक्पटुताम्प्रसूते देवि त्वदङ्घ्रिसरसीरुहयोᳵ प्रणामः ।। किञ्च स्फुरन्मुकटमुज्ज्वलमातपत्रन्द्वे चामरे च महतीँ व्वसुधान्दधाति ।।७।। कल्पद्रुमैरभिमतप्रतिपादनेषु कारुण्यवारिधिभिरम्ब भवत्कटाक्षैः ।। आलोकय त्रिपुरसुन्दरि मामनाथन्त्वय्येव भक्तिभरितन्त्वयि बद्धदृष्टिम् ।। ८ ।। हन्तेतरेष्वपि निधाय मनांसि चान्ये भक्तिँ व्वहन्ति किल सापरदैवतेषु ।। त्वामेव देवि मनसाऽहमनुस्मरामि त्वामेव नौमि शरणञ्जननि त्वमेव ।। ९ ।। लक्षेषु सत्स्वपि तवाक्षिविलोकनानामालोकय त्रिपुरसुन्दरि माङ्कथञ्चित् ।। नूनम्मया च सदृशङ्करुणैकपात्रञ्जातो जनिष्यति जनो न च जायते वा ।।१०।। ह्रींह्रीमिति प्रतिदिनञ्जपतान्तवाख्याङ्किन्नाम दुर्लभमिह

त्रिपुराभिधाने ॥ मालाकिरीटमदवारणमाननीयाँस्तान्सेवते मधुमती स्वयमेव लक्ष्मीः ॥ ११ ॥ सम्पत्कराणि सकलेन्द्रियनन्दनानि साम्राज्यदानकुशलानि सरोरुहाक्षि ॥ त्वद्वन्दनानि दुरितोद्धरणोद्यतानि मामेव मातरनिशङ्कलयन्तु नान्यम् ॥१२॥ कल्पोपसंहरण-कल्पितताण्डवस्य देवस्य खण्डपरशोः परभैरवस्य ॥ पाशाङ्कुशैक्षवशरासनपुष्पबाणाः सा साक्षिणी विजयते तव मूर्त्तिरेका ॥१३॥ लग्नं सदा भवतु मातरिदन्त्वदीयन्तेजः परम्बहुलकुङ्कुमपङ्कशोणम् ॥ भास्वत्किरीटममृतांशुकलावतंसं रूपं त्रिकोणमुदितम्परमामृतात्कम् ॥१४॥ ह्रीङ्कारत्रयसम्पुटेन महता मन्त्रेण सन्दीपितं स्तोत्रँ य्यः प्रतिवासरन्तव पुरो मातर्ज्जपेन्मन्त्रवित् ॥ तस्य क्षोणिभुजो भजन्ति वशगा लक्ष्मीश्चिरं स्थायिनी वाणी निर्म्मलसूक्तिभावभरिता जागर्ति दीर्घँ य्यशः ॥१५॥ इतिब्रह्मविरचितं षोडशीकल्याणीस्तोत्रं समाप्तम् ॥

अथ कवचम्

देव्युवाच ॥ देवदेव महादेव भक्तानाम्प्रीतिदायक ॥ सुचिन्तयन्महादेव्याः कवचङ्कथयस्व मे ॥ १ ॥ श्रीमहादेव उवाच ॥ शृणु देवि प्रवक्ष्यामि कवचन्देवदुर्ल्लभम् ॥ अप्रकाश्यम्परङ्गुह्यं साधकाभीष्टसिद्धिदम् ॥ २ ॥ कवचस्य ऋषिर्देवि दक्षिणामूर्त्तिरव्ययः ॥ छन्दः पङ्क्तिः समुद्दिष्टन्देवी त्रिपुरसुन्दरी ॥ ३ ॥ धर्म्मार्त्थकाममोक्षाणाँ व्विनियोगस्तु साधने ॥ वाग्भवङ्कामबीजञ्च शक्तिबीजं सुरेश्वरि ॥ ४ ॥ वाग्भवम्पातु शीर्ष्षे माङ्कामबीजन्तथा हृदि ॥ शक्तिबीजं सदा पातु नाभौ गुह्ये च पादयोः ॥ ५ ॥ ऐँक्लीँसौँवदने पातु बाला मां सर्व्वसिद्धये ॥ हसौः सकलह्रीं पातु भैरवी कण्ठदेशतः ॥ ६ ॥ सुन्दरी नाभिदेशे च शीर्ष्षे कामकला सदा ॥ भ्रूनासयोरन्तराले महात्रिपुरसुन्दरी ॥७॥ ललाटे सुभगा

पातु भगामाङ्कण्ठदेशतः ॥ भगोदया तु हृदये उदरे भगसर्पिणी ॥ ८ ॥ भगमाला नाभिदेशे लिङ्गे पातु मनोभवा ॥ गुह्ये पातु महादेवी राजराजेश्वरी शिवा ॥ ९ ॥ चैतन्यरूपिणी पातु पादयोर्जगदम्बिका ॥ नारायणी सर्व्वगात्रे सर्व्वकाये शुभङ्करी ॥१०॥ ब्रह्माणी पातु माम्पूर्व्वे दक्षिणे वैष्णवी तथा ॥ पश्चिमे पातु वाराही उत्तरे च महेश्वरी ॥११॥ आग्नेय्याम्पातु कौमारी महालक्ष्मीस्तु नैर्ऋते ॥ वायव्याम्पातु चामुण्डा इन्द्राणी पातु ईशके ॥ १२ ॥ जले पातु महामाया पृथिव्यां सर्व्वमङ्गला ॥ आकाशे पातु वरदा सर्व्वत्रिभुवनेश्वरी ॥ १३ ॥ इदन्तु कवचन्देव्या देवानामपि दुर्ल्लभम् ॥ यः पठेत्प्रातरुत्थाय शुचिः प्रयतमानसः ॥१४॥ नांधयो व्याधयस्तस्य न भयञ्च क्वचिद्भवेत् ॥ न तु मारीभयन्तस्य पातकानाम्भयन्तथा ॥१५॥ न दारिद्र्यवशङ्गच्छेत्तिष्ठेन्मृत्युवशे न च ॥ गच्छेत्स्थिरपुरन्देवि सत्यं सत्यँ व्वदाम्यहम् ॥१६॥ इदङ्कवचमज्ञात्वा श्रीविद्याँ य्यो जपेत्प्रिये । स नाप्नोति फलन्तस्य प्राप्नुयाच्छस्त्रघातनम् ॥ १७ ॥ इति सिद्धयामले श्रीषोडशीविद्याकवचं समाप्तम् ॥

अथ हृदयम्

कैलासे करुणाक्रान्ता परोपकृतिमानसा ॥ पप्रच्छ करुणासिन्धुं सुप्रसन्नम्महेश्वरम् ॥ १ ॥ श्रीपार्व्वत्युवाच ॥ आगामिनि कलौ ब्रह्मन् धर्म्मकर्म्मविवर्ज्जिताः ॥ भविष्यन्ति जनास्तेषाङ्कथं श्रेयो भविष्यति ॥ २ ॥ श्रीशिव उवाच ॥ शृणु देवि प्रवक्ष्यामि तव स्नेहान्महेश्वरि ॥ दुर्लभन्त्रिषु लोकेषु सुन्दरीहृदयस्तवम् ॥३॥ ये नरा दुःखसन्तप्ता दारिद्र्यहतमानसाः ॥ अस्यैव पाठमात्रेण तेषां श्रेयो भविष्यति ॥४॥ ओमस्य श्रीमहाषोडशीहृदयस्तोत्रमन्त्रस्य आनन्दभैरवऋषिर्दैवीगायत्रीछन्दः श्रीमहात्रिसुन्दरीदेवता ऐंबीजं

सौःशक्तिः क्लींकीलकं धर्म्मार्त्थकाममोक्षात्र्थे विनियोगः ॥ आनन्दभैरवऋषयेनमश्शिरसि ॥ देवीगायत्रीछन्दसेनमः मुखे ॥ श्रीमहात्रिपुरसुन्दरीदेवतायैनमः हृदये ॥ ऐंबीजायनमः नाभौ । सौःशक्तयेनमः स्वाधिष्ठाने ॥ क्लींकीलकायनमः मूलाधारे । धर्म्मात्र्थकाममोक्षात्र्थे विनियोगः पादयोः ॥ अथ कराङ्गन्यासौ ॥ ऐंह्रींक्लींअङ्गुष्ठाभ्यान्नमः ॥ क्लींश्रींसौःऐं तर्ज्जनीभ्यांस्वाहा । सौःॐह्रींश्रीं मध्यमाभ्याँव्वषट् । ऐंकएईलह्रींहसकहलह्रीं अनामिकाभ्याँहूम् । क्लींसकलकनिष्ठाभ्याँव्वौषट् । सौः सौः ऐंक्लींह्रींश्रीं करतलकरपृष्ठाभ्याम्फट् ॥ एवमङ्गन्यासः ॥ ध्यानम् । बालव्यक्तविभाकरामितनिभाम्भव्यप्रदाम्भारतीमीषत्फुल्लमुखाम्बुजस्मितकरैराशाभवान्धापहाम् ॥ पाशँ साभयमङ्कुशश्च वरदं सम्बिभ्रतीम्भूतिदां भ्राजन्तीश्चतुरम्बुजाकृतिकरैर्भक्त्या भजे षोडशीम् ॥५॥ सुन्दरी सकलकल्मषापहा कोटिकञ्जप्रियकाम्यकान्तिका ॥ कोटिकल्पकृतपुण्यकर्म्मणा पूजनीयपदपुण्यपुष्करा ॥ ६ ॥ शर्व्वरीशसमसुन्दराननाश्रीशशक्तिसुकृताश्रयश्रिता ॥ सज्जनानुशरणीयसत्पदा सङ्कटे सुरगणैः सुवन्दिता ॥ ७ ॥ या सुरासुररणे जवान्विता आजघान जगदम्बिकाऽजिता ॥ ताम्भजामि जगताञ्जनिञ्जयाँ य्युद्धयुक्तदितिजान्सुदुर्ज्जयान् ॥ ८ ॥ योगिनां हृदयसङ्गतां शिवाँ योगयुक्तमनसाँ य्यतात्मनाम् ॥ जाग्रतीञ्जगति यत्नतो द्विजा याञ्जपन्ति हृदि ताम्भजाम्यहम् ॥ ९ ॥ कल्पकास्तु कलयन्ति कालिकाँ य्यत्कला कलिजनोपकारिका ॥ कौलिकालिकलिताङ्घ्रिकञ्जकान्ताम्भजामि कलिकल्मषापहाम् ॥ १० ॥ बालार्कानन्तशोर्चिर्न्निजतनुकिरणैर्द्दीपयन्ती दिगन्तान् दीप्तैर्देदीप्यमानान्दनुजदलवनानल्पदावानलाभाम् ॥ दान्तोदन्तोग्रचित्तान्दलितदितिसुतान्दर्शनीयान्दुरन्तान्देवीन्दीनादुर्द्रचित्तां हृदि मुदितमनाः षोडशीं संस्मरामि

॥ ११ ॥ धीरान्धन्यान्धरित्रीं धवविधृतशिरोधूतधूल्यब्जपादान्धृष्टान्धाराधराधोविनिधृतचपलाचारुचन्द्रप्रभाभाम् ॥ धर्म्मान्धूतोपहारान्धरणिसुरधवोद्धारिणी ध्येयरूपान्धीमद्धन्यातिधन्यान्धनदधनवृतां सुन्दरीञ्चिन्तयामि ॥१२॥ जयतु जयतु जल्पा योगिनी योगयुक्ता जयतु जयतु सौम्या सुन्दरी सुन्दरास्या ॥ जयतु जयतु पद्मा पद्मिनी केशवस्य जयतु जयतु काली कालिनी कालकान्ता ॥१३॥ जयतु जयतु खर्व्वा षोडशी वेदहस्ता जयतु जयतु धात्री धर्म्मिणी धातृशांतिः। जयतु जयतु वाणी ब्राह्मणा ब्रह्मवन्द्या जयतु जयतु दुर्ग्गा दारिणी देवशत्रोः ॥१४॥ देवि त्वं सृष्टिकाले कमलभवभृता राजसी रक्तरूपा, रक्षाकाले त्वमम्बा हरिहृदयधृता सात्त्विकी श्वेतरूपा ॥ भूरिक्रोधा भवान्ते भवभवनगता तामसी कृष्णरूपा, एताश्चान्यास्त्वमेव क्षितिमनुजमता सुन्दरी केवलाद्या ॥१५॥ सुमलसुमनमेतद्देवि गोप्यङ्गुणज्ञे ग्रहणमननयोग्यं षोडशीयन्त्रलघ्नम् ॥ सुरतरुसमशीलं सम्प्रदम्पाठकानाम्प्रभवति हृदयाख्यं स्तोत्रमत्यन्तमान्यम् ॥ १६ ॥ इदं त्रिपुरसुन्दर्य्याः षोडश्याः परमाद्भुतम् ॥ यः शृणोति नरः स्तोत्रं स सदा सुखमश्नुते ॥१७॥ न शूद्राय प्रदातव्यं शठाय समलात्मने ॥ देयन्दान्ताय भक्ताय ब्राह्मणाय विशेषतः ॥१८॥ इति श्रीत्रिपुरसुन्दरीतन्त्रे षोडशीहृदयस्तोत्रं समाप्तम् ॥

अथोपनिषत्

ॐपरमकारणभूता शक्तिः केन नवचक्ररूपो देहः नवचक्रशक्तिमयं श्रीचक्रँ व्वाराही पितृरूपा कुरुकुल्लाचीलदेवता मातापुरुषार्थाः सागराः देहो नवरत्ने द्वीपः आधारनवकमुद्राः शक्तयः त्वगादिसप्तधातुभिरनेकैः सँयुक्ताः सङ्कल्पाः कल्पतरवः तेजः कल्पकोद्यानं रसनया भासमाना मधुराम्लतिक्तकटुकषायलवणरसाः

षड्रसा≍ क्रियाशक्तिपीठङ्कुण्डलिनीज्ञानशक्तिः अहम् इच्छाशक्ति-
र्म्महात्रिपुरसुन्दरी ज्ञाता होता ज्ञानमर्घ्यं ज्ञेयं हविः ज्ञातृज्ञानज्ञेया
नमो भेदभावनं श्रीचक्रपूजनन्नियतिसहितभृङ्गारादयो नव रसा
अणिमादय≍ कामक्रोधलोभमोहमदमात्सर्य्यपुण्यपापमया ब्राह्मया-
द्यष्टशक्तयः आधारं नवकमुद्राशक्तयः पृथ्व्यप्तेजोवाय्वाकाशश्रोत्र-
त्वक्चक्षुर्जिह्वाघ्राणवाक्पाणिपादपायूपस्थविकाराः षोडशशक्तयः
वचनादानगमनविसर्गानन्दादानोपादानोपेक्षा बुद्धयोऽनङ्गकुसुमा-
दिशक्तयोष्टौ अलम्बुषाकुहूविश्वोदरीवरुणाहस्तिजिह्वायशस्विनी
गान्धारीपूषासरस्वतीइडापिङ्गलासुषुम्ना चेति चतुर्द्दशनाड्यः सर्व्व-
सङ्क्षोभिण्यादिचतुर्द्दशारदेवता≍ प्राणापानव्यानोदानसमान-
नागकूर्म्मकृकलदेवदत्तधनञ्जया दश वायवः सर्व्वसिद्धिप्रदादिबहि-
र्द्दशारदेवताः एतद्वायुदशकं ससर्गोपाधिभेदेन रेचकपूरकपोषक-
दाहकाल्पावकामृतमिति प्राणसख्यत्वेन पञ्चविधोऽस्ति जाठराग्नि-
र्म्मनुष्याणाम्मोहको भक्ष्यभोज्यलेह्यचोष्यात्मकञ्चतुर्व्विधमन्न-
म्पाचयति ।। तदाकाशवान् सकलाः सर्व्वज्ञत्वाद्यन्तर्द्दशारदेवताः
शीतोष्णसुखदु≍खेच्छासत्त्वरजस्तमोगुणादिवशिन्यादिशक्तयोऽष्टौ
शब्दस्पर्शरूपरसगन्धा≍ पञ्चतन्मात्रा≍ पञ्चपुष्पबाणाः मनेक्षु-
धनुर्व्वल्यो बाणो राग≍ पाशो द्वेषोऽङ्कुशोऽव्यक्तमहत्तत्त्वाहङ्कार-
कामेश्वरी-वज्रेश्वरीभगमालिन्योऽन्तस्त्रिकोणाग्रदेवता≍ पञ्चदश-
तिथिरूपेण कालस्य परिणामावलोकनपञ्चदश नित्या शुद्धानु-
रूपाधिदेवता निरुपाधिसार्व्वदेवकामेश्वरी सदानन्दपूर्ण्णाः स्वा-
त्म्यैक्यरूपललिताकामेश्वरी सदानन्दघनपूर्ण्णाः स्वात्म्यैक्यरूपा
देवता ललितामिति साहित्यकरणं सत्त्वं कर्त्तव्यमकर्त्तव्यमिति
भावनामुक्ता उपचारा अहन्त्वमस्ति नास्ति कर्त्तव्याकर्त्तव्यमुपासित-
व्यानुपासितव्यमिति विकल्पनामनोविलापनं होमः बाह्याभ्यन्तर-

करणानां रूपग्रहणयोग्यतास्तीत्यावाहनम् तस्य बाह्याभ्यन्तरकरणानामेकरूपविषयग्रहणमासनम् रक्तशुक्लपदैकीकरणम्पाद्यम् उज्ज्वलदामोदानन्दासानन्दनमर्घ्यम् स्वच्छास्वतःशक्तिरित्याचमनम् चिच्चन्द्रमयीस्मरणं स्नानम् चिदग्निस्वरूपपरमानन्दशक्तिस्मरणँ व्वस्त्रम् प्रत्येकं सप्तविंशतिधा भिन्नत्वेन इच्छाक्रियात्मकब्रह्मग्रन्थिमयी सतन्तुब्रह्मनाडीब्रह्मसूत्रम् सव्यातिरिक्तवस्त्रसङ्गरहितस्मरणँ व्विभूषणम् स्वच्छन्दपरिपूर्णस्मरणङ्गन्धः समस्तविषयाणाम्मनःस्थैर्य्येणानुसन्धानङ्कुसुमन्तेषामेव सर्वदा स्वीकरणन्धूपः पवनाच्छिन्नोर्द्ध्वज्वला सच्चिदाह्लादाकाशदेहो दीपः समस्तयातायातिवर्ज्जनन्नैवेद्यम् अवस्थात्रयैकीकरणन्ताम्बूलम् मूलाधारादाब्रह्मरन्ध्रपर्य्यन्तम्ब्रह्मरन्ध्रादामूलाधारपर्य्यन्तङ्गतागतरूपेण प्रादक्षिण्यन्तुरीयावस्थानं सँस्कारदेहशून्यप्रमादितावतिमज्जनम्बलिहरणं सत्त्वमस्ति कर्त्तव्यमकर्त्तव्यमौदासीन्यमात्मविलापनं होमः भावनाविषयाणामभेदभावना तर्प्पणम् स्वयन्तत्पादुकानिमज्जनम्परिपूर्णध्यानम् एवम्मूर्त्तित्रयभावनया युक्तो मुक्तो भवति तस्य देवतात्मैक्यसिद्धिः चितिकार्य्याण्यप्रयत्नेन सिद्ध्यन्ति स एव शिवयोगीति कथ्यते ।। इति षोडश्युपनिषत् समाप्ता ।।

अथ शतनाम

भृगुरुवाच ।। चतुर्व्वक्त्र जगन्नाथ स्तोत्रँ व्वद मयि प्रभो ।। यस्यानुष्ठानमात्रेण नरो भक्तिमवाप्नुयात् ।। १ ।। ब्रह्मोवाच ।। सहस्रनाम्नामाकृष्य नाम्नामष्टोत्तरं शतम् ।। गुह्याद्गुह्यतरङ्गुह्यं सुन्दर्य्याः परिकीर्तितम् ।। २ ।। ओमस्य श्रीषोडश्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रस्य शम्भुर्ऋषिरनुष्टुप्छन्दः श्रीषोडशीदेवता धर्म्मार्थकाममोक्षसिद्धये विनियोगः ।। ॐ त्रिपुरा षोडशीमाता त्र्यक्षरा त्रितया त्रयी ।। सुन्दरी सुमुखी सेव्या सामवेदपरायणा ।। ३ ।। शारदा

शब्दनिलया सागरा सरिताम्बरा ॥ शुद्धाशुद्धतनुस्साध्वी शिव-
ध्यानपरायणा ॥ ४ ॥ स्वामिनी शम्भुवनिता शाम्भवी च
सरस्वती ॥ समुद्रमथिनी शीघ्रगामिनी शीघ्रसिद्धिदा ॥ ५ ॥
साधुसेव्या साधुगम्या साधुसन्तुष्टमानसा ॥ खट्वाङ्गधारिणी
खर्व्वा खड्गखर्प्परधारिणी ॥ ६ ॥ षड्वर्ग्गभावरहिता षड्वर्ग्ग-
परिचारिका ॥ षड्वर्ग्गा च षडङ्गा च षोढा षोडशवार्षिकी ॥७॥
क्रतुरूपा क्रतुमती ऋभुक्षा क्रतुमण्डिता ॥ कवर्ग्गादि-पवर्ग्गान्ता
अन्तस्थानन्तरूपिणी ॥८॥ अकाराकाररहिता कालमृत्युजरापहा ॥
तन्वी तत्त्वेश्वरी तारा त्रिवर्षा ज्ञानरूपिणी ॥९॥ काली कराली
कामेशी च्छाया सञ्ज्ञाप्यरुन्धती ॥ निर्व्विकल्पा महावेगा महो-
त्साहा महोदरी ॥१०॥ मेघा बलाका विमला विमलज्ञानदायिनी ॥
गौरी वसुन्धरा गोप्त्री गवाम्पतिनिषेविता ॥ ११ ॥ भगाङ्गा
भगरूपा च भक्तिभावपरायणा ॥ छिन्नमस्ता महाधूमा तथा धूम्र-
विभूषणा ॥ १२ ॥ धर्म्मकर्म्मादिरहिता धर्म्मकर्म्मपरायणा ॥
सीता मातङ्गिनी मेधा मधुदैत्यविनाशिनी ॥१३॥ भैरवी भुवना
माताऽभयदा भवसुन्दरी ॥ भावुका बगला कृत्या बाला त्रिपुर-
सुन्दरी ॥ १४ ॥ रोहिणी रेवती रम्या रम्भा रावणवन्दिता ॥
शतयज्ञमयी सत्त्वा शतक्रतुवरप्रदा ॥ १५ ॥ शतचन्द्रानना देवी
सहस्रादित्यसन्निभा ॥ सोमसूर्य्याग्निनयना व्याघ्रचर्म्माम्बरावृता
॥ १६ ॥ अर्द्धेन्दुधारिणी मत्ता मदिरा मदिरेक्षणा ॥ इति ते
कथितङ्गोप्यन्नाम्नामष्टोत्तरं शतम् ॥ १७ ॥ सुन्दर्य्याः सर्व्वदं
सेव्यम्महापातकनाशनम् ॥ गोपनीयङ्गोपनीयङ्गोपनीयङ्कलौ युगे
॥१८॥ सहस्रनामपाठस्य फलँ य्यद्वै प्रकीर्त्तितम् ॥ तस्मात्कोटि-
गुणम्पुण्यं स्तवस्यास्य प्रकीर्तनात् ॥ १९ ॥ पठेत्सदा भक्तियुतो
नरो यो निशीथकालेऽप्यरुणोदये वा ॥ प्रदोषकाले नवमीदिने-

ऽथवा लभेत भोगान्परमाद्भुतान् प्रियान् ॥२०॥ इति ब्रह्मयामले पूर्व्वखण्डे षोडश्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं समाप्तम् ॥

अथ सहस्रनाम

कैलासशिखरे रम्ये नानारत्नोपशोभिते ॥ कल्पपादपमध्यस्थे नानापुष्पोपशोभिते ॥ मणिमण्डपमध्यस्थे मुनिगन्धर्व्वसेविते ॥ तङ्कश्चित्सुखमासीनम्भगवन्तञ्जगद्गुरुम् ॥ कपालखट्वाङ्गधरञ्चन्द्रार्द्धकृतशेखरम् ॥ त्रिशूलडमरूहस्तम्महावृषभवाहनम् ॥ जटाजूटधरन्देवँ व्वासुकीकण्ठभूषणम् ॥ विभूतिभूषणन्देवन्नीलकण्ठन्त्रिलोचनम् ॥ द्वीपिचर्म्मपरीधानं शुद्धस्फटिकसन्निभम् ॥ सहस्रादित्यसङ्काशङ्गिरिजार्द्धाङ्गभूषणम् ॥ प्रणम्य शिरसा नाथङ्कारणँ व्विश्वरूपिणम् ॥ कृताञ्जलिपुटो भूत्वा प्राहैनं शिखिवाहनः ॥ कार्त्तिकेय उवाच ॥ देवदेव जगन्नाथ सृष्टिस्थितिलयात्मक ॥ त्वमेव परमात्मा च त्वङ्गतिः सर्वदेहिनाम् ॥ त्वं ग्गतिस्सर्व्वलोकानान्दीनानाञ्च त्वमेव हि ॥ त्वमेव जगदाधारस्त्वमेष विश्वकारणः ॥ त्वमेव पूज्यस्सर्व्वेषान्त्वदन्यो नास्ति मे गतिः ॥ किङ्गुह्यम्परमं ल्लोके किमेकं सर्व्वसिद्धिदम् ॥ किमेकम्परमं श्रेष्ठङ्किँ य्योगं स्वर्ग्गमोक्षदम् ॥ विना तीर्त्थेन तपसा विना दानैर्व्विना मखैः ॥ विना लयेन ध्यानेन नरः सिद्धिमवाप्नुयात् ॥ कस्मादुत्पद्यते सृष्टि॰ कस्मिंश्च प्रलयो भवेत् ॥ कस्मादुत्तीर्य्यते देव संसाराण्णवसङ्कटात् ॥ तदहं श्रोतुमिच्छामि कथयस्व महेश्वर ॥ ईश्वर उवाच ॥ साधु साधु त्वया पृष्टम्पार्व्वतीप्रियनन्दन ॥ अस्ति गुह्यतमम्पुत्र कथयिष्याम्यसंशयम् ॥ सत्त्वं रजस्तमश्चैव ये चान्ये महदादयः ॥ ये चान्ये बहवो भूताः सर्व्वप्रकृतिसम्भवाः ॥ सैव देवी पराशक्तिर्म्महात्रिपुरसुन्दरी ॥ सैव प्रसूयते विश्वँ व्विश्वं सैव प्रयास्यति ॥ सैव संहरते विश्वञ्जगदेतच्चराचरम् ॥ आधारस्सर्व्व-

भूतानां सैव रोगार्त्तिहारिणी ॥ इच्छाज्ञानक्रियाशक्तिर्ब्रह्मविष्णु-शिवादयः ॥ त्रिधा शक्तिस्वरूपेण सृष्टिस्थितिविनाशिनी ॥ सृज्यते ब्रह्मरूपेण विष्णुरूपेण पाल्यते ॥ संहरेद्रुद्ररूपेण जगदेतच्चराचरम् ॥ यस्या योनौ जगत्सर्व्वमद्यापि परिवर्त्तते ॥ यस्याम्प्रलीयते चान्ते यस्याञ्च जायते पुनः ॥ यां समाराध्य त्रैलोक्यं सम्प्राप्तम्पद-मुत्तमम् ॥ तस्या नाम सहस्रन्तु कथयामि शृणुष्व तत् ॥ ॐ अस्य श्रीमहात्रिपुरसुन्दरीसहस्रनामस्तोत्रमन्त्रस्य श्रीभगवान्दक्षिणामूर्त्ति-ऋषिः जगतीच्छन्दः समस्तप्रकटगुप्तसम्प्रदायकुलकौलोत्तीर्ण्णनिर्ग्ग-र्ब्भरहस्याचिन्त्यप्रभावती देवता ॐबीजम् ॥ मायाशक्तिः कामराज-बीजकीलकम् जीवो बीजम् सुषुम्ना नाडी सरस्वती शक्तिर्धर्म्मार्त्थ-काममोक्षार्त्थे जपे विनियोगः ॥ आधारे तरुणार्कबिम्बरुचिरं हेमप्रभम्वाग्भवम्बीजम्मन्मथमिन्द्रगोपसदृशं हृत्पङ्कजे संस्थितम् ॥ विष्णुब्रह्मपदस्थशक्तिकलितं सोमप्रभाभासुरँ य्ये ध्यायन्ति पद-त्रयन्तव शिवे ते यान्ति सौख्यम्पदम् ॥ कल्याणी कमला काली कराली कामरूपिणी ॥ कामाख्या कामदा काम्या कामना काम-चारिणी ॥ कालरात्रिर्म्महारात्रिः कपाली कालरूपिणी ॥ कौमारी करुणामुक्तिः कलिकल्मषनाशिनी ॥ कात्यायनी कराधारा कौमुदी कमलप्रिया ॥ कीर्त्तिदा बुद्धिदा मेधा नीतिज्ञा नीतिवत्सला ॥ माहेश्वरी महामाया महातेजा महेश्वरी ॥ महाजिह्वा महाघोरा महादंष्ट्रा महाभुजा ॥ महामोहान्धकारघ्नी महामोक्षप्रदायिनी ॥ महादारिद्र्यनाशा च महाशत्रुविमर्द्दिनी ॥ महामाया महावीर्य्या महापातकनाशिनी ॥ महामखा मन्त्रमयी मणिपूरकवासिनी ॥ मानसी मानदा मान्या मनश्चक्षू रणेचरा ॥ गणमाता च गायत्री गणगन्धर्व्वसेविता । गिरिजा गिरिशा साध्वी गिरिस्था गिरिवल्लभा ॥ चण्डेश्वरी चण्डरूपा प्रचण्डा चण्डमालिनी ॥

चर्विका चर्चिकाकारा चण्डिका चारुरूपिणी ॥ यज्ञेश्वरी यज्ञरूपा जपयज्ञपरायणा ॥ यज्ञमाता यज्ञभोक्त्री यज्ञेशी यज्ञसम्भवा ॥ सिद्धयज्ञक्रियासिद्धिर्य्यज्ञाङ्गी यज्ञरक्षिका ॥ यज्ञक्रिया यज्ञरूपा यज्ञाङ्गी यज्ञरक्षिका ॥ यज्ञक्रिया च यज्ञा च यज्ञायज्ञक्रियालया ॥ जालन्धरी जगन्माता जातवेदा जगत्प्रिया ॥ जितेन्द्रिया जितक्रोधा जननी जन्मदायिनी ॥ गङ्गा गोदावरी चैव गोमती च शतद्रुका ॥ घर्घरा वेदगर्भा च रेचिका समवासिनी ॥ सिन्धुर्मन्दाकिनी क्षिप्रा यमुना च सरस्वती ॥ भद्रा रागविपाशा च गण्डकी विन्ध्यवासिनी ॥ नर्मदा सिन्धु कावेरी वेत्रवत्या सुकौशिकी ॥ महेन्द्रतनया चैव अहल्या चर्म्मकावती ॥ अयोध्या मथुरा माया काशी काञ्ची अवन्तिका ॥ पुरी द्वारावती तीर्था महाकिल्बिष-नाशिनी ॥ पद्मिनी पद्ममध्यस्था पद्मकिञ्जल्कवासिनी ॥ पद्मवक्त्रा चकोराक्षी पद्मस्था पद्मसम्भवा ॥ ह्रींङ्कारी कुण्डलीधारी हृत्पद्मस्था सुलोचना ॥ श्रीङ्कारीभूषणा लक्ष्मीः क्लींङ्कारी क्लेशनाशिनी ॥ हरिवक्त्रोद्भवा शान्ता हरिवक्त्रकृतालया ॥ हरिवक्त्रोद्भवा शान्ता हरिवक्षस्स्थलस्थिता ॥ वैष्णवी विष्णुरूपा च विष्णुमातृस्वरूपिणी ॥ विष्णुमाया विशालाक्षी विशालनयनोज्ज्वला ॥ विश्वेश्वरी च विश्वात्मा विश्वेशी विश्वरूपिणी ॥ विश्वेश्वरी शिवाराध्या शिवनाथा शिवप्रिया ॥ शिवमाता शिवाख्या च शिवदा शिव-रूपिणी ॥ भवेश्वरी भवाराध्या भवेशी भवनायिका ॥ भवमाता भवगम्या भवकण्टकनाशिनी ॥ भवप्रिया भवानन्दा भवानी भव-मोहिनी ॥ गायत्री चैव सावित्री ब्रह्माणी ब्रह्मरूपिणी ॥ ब्रह्मेशी ब्रह्मदा ब्रह्मा ब्रह्माणी ब्रह्मवादिनी ॥ दुर्गस्था दुर्गरूपा च दुर्गा दुर्गार्त्तिनाशिनी ॥ सुगमा दुर्गमा दान्ता दया दोग्ध्री दुरापहा ॥ दुरितघ्नी दुराध्यक्षा दुरा दुष्कृतनाशिनी ॥ पञ्चास्या पञ्चमी

पूर्ण्णा पूर्ण्णपीठनिवासिनी ॥ सत्त्वस्था सत्त्वरूपा च सत्त्वस्था सत्त्वसम्भवा ॥ रजस्स्था च रजोरूपा रजोगुणसमुद्भवा ॥ तमस्स्था च तमोरूपा तामसी तामसप्रिया ॥ तमोगुणसमुद्भूता सात्त्विकी राजसी कला ॥ काष्ठा मुहूर्ता निमिषा अनिमेषा ततः परम् ॥ अर्द्धमासा च मासा च सँव्वत्सरस्वरूपिणी ॥ योगस्था योगरूपा च कल्पस्था कल्परूपिणी ॥ नानारत्नविचित्राङ्गी नानाभरण-मण्डिता ॥ विश्वात्मिका विश्वमाता विश्वपाशविनाशिनी ॥ विश्वासकारिणी विश्वा विश्वशक्तिविचारणा ॥ यवाकुसुमसङ्काशा दाडिमीकुसुमोपमा ॥ चतुरङ्गी चतुर्ब्बाहुश्चतुराचारवासिनी ॥ सर्वेशी सर्व्वदा सर्व्वा सर्व्वदा सर्व्वदायिनी ॥ माहेश्वरी च सर्व्वाद्या शर्व्वाणी सर्वमङ्गला ॥ नलिनी नन्दिनी नन्दा आनन्दा नन्द-वर्द्धिनी ॥ व्यापिनी सर्व्वभूतेषु शवभारविनाशिनी ॥ सर्व्वभृङ्गार-वेषाढ्या पाशाङ्कुशकरोद्यता ॥ सूर्यकोटिसहस्राभा चन्द्रकोटिनिभा-नना ॥ गणेशकोटिलावण्या विष्णुकोट्यरिमर्दिनी ॥ दावाग्नि-कोटिनलिनी रुद्रकोट्युग्ररूपिणी ॥ समुद्रकोटिगम्भीरा वायुकोटि-महाबला ॥ आकाशकोटिविस्तारा यमकोटिभयङ्करी ॥ मेरुकोटि-समुच्छ्राया गणकोटिसमृद्धिदा ॥ निष्कस्तोका निराधारा निर्गुणा गुणवर्ज्जिता ॥ अशोका शोकरहिता तापत्रयविवर्ज्जिता ॥ वसिष्ठा विश्वजननी विश्वाख्या विश्ववर्द्धिनी ॥ चित्रा विचित्रचित्राङ्गी हेतुगर्भा कुलेश्वरी ॥ इच्छाशक्तिर्ज्ञानशक्तिः क्रियाशक्तिः शुचि-स्मिता ॥ शुचिः स्मृतिमयी सत्या श्रुतिरूपा श्रुतिप्रिया ॥ महा-सत्त्वमयी सत्त्वा पञ्चतत्त्वोपरिस्थिता ॥ पार्व्वती हिमवत्पुत्री पारस्था पाररूपिणी ॥ जयन्ती भद्रकाली च अहल्या कुलनायिका ॥ भूतधात्री च भूतेशी भूतस्था भूतभावना ॥ महाकुण्डलिनी शक्तिर्म्महाविभववर्द्धिनी ॥ हंसाक्षी हंसरूपा च हंसस्था हंस-

रूपिणी ॥ सोमसूर्य्याग्निमध्यस्था मणिमण्डलवासिनी ॥ द्वादशार-सरोजस्था सूर्य्यमण्डलवासिनी ॥ अकलङ्का शशाङ्काभा षोड-शारनिवासिनी ॥ डाकिनी राकिनी चैव लाकिनी काकिनी तथा ॥ शाकिनी हाकिनी चैव षट्चक्रेषु निवासिनी ॥ सृष्टिस्थिति-विनाशाय सृष्टिस्थित्यन्तकारिणी ॥ श्रीकण्ठप्रियहृत्कण्ठा नन्दा-ख्या बिन्दुमालिनी ॥ चतुष्षष्टिकलाधारा देहदण्डसमाश्रिता ॥ माया काली धृतिर्म्मेधा क्षुधा तुष्टिर्म्महाद्युतिः ॥ हिङ्गुला मङ्गला सीता सुषुम्नामध्यगामिनी ॥ परघोरा करालाक्षी विजया जय-दायिनी ॥ हृत्पद्मनिलया भीममहाभैरवनादिनी ॥ आकाशलिङ्ग-सम्भूता भुवनोद्यानवासिनी ॥ महत्सूक्ष्मा च कङ्काली भीमरूपा महाबला ॥ मेनकागर्ब्भसम्भूता तप्तकाञ्चनसन्निभा ॥ अन्तरस्था कूटबीजा त्रिकूटाचलवासिनी ॥ वर्ण्णाख्या वर्ण्णरहिता पञ्चाशद्वर्ण्ण-भेदिनी ॥ विद्याधरी लोकधात्री अप्सरा अप्सरःप्रिया ॥ दीक्षा दाक्षायणी दक्षा दक्षयज्ञविनाशिनी ॥ यशःपूर्ण्णा यशोदा च यशोदागर्ब्भसम्भवा ॥ देवकी देवमाता च राधिका कृष्णवल्लभा ॥ अरुन्धती शचीन्द्राणी गान्धारी गन्धमालिनी ॥ ध्यानातीता ध्यानगम्या ध्यानज्ञा ध्यानधारिणी ॥ लम्बोदरी च लम्बोष्ठी जाम्बवन्ती जलोदरी ॥ महोदरी मुक्तकेशी मुक्तकामार्त्थसिद्धिदा ॥ तपस्विनी तपोनिष्ठा सुपर्ण्णा धर्म्मवासिनी ॥ बाणचापधरा धीरा पाञ्चाली पञ्चमप्रिया ॥ गुह्याङ्गी च सुभीमा च गुह्यतत्त्वा निरञ्जना ॥ अशरीरा शरीरस्था संसारार्ण्णवतारिणी ॥ अमृता निष्कला भद्रा सकला कृष्णपिङ्गला ॥ चक्रप्रिया च चक्राह्वा पञ्च-चक्रादिदारिणी ॥ पद्मरागप्रतीकाशा निर्म्मलाकाशसन्निभा ॥ अधःस्था ऊर्द्ध्वरूपा च ऊर्द्ध्वपद्मनिवासिनी ॥ कार्य्यकारण-कर्त्तृत्वे शश्वद्रूपेषु संस्थिता ॥ रसज्ञा रसमध्यस्था गन्धस्था गन्ध-

रूपिणी ॥ परब्रह्मस्वरूपा च परब्रह्मनिवासिनी ॥ शब्दब्रह्मस्वरूपा च शब्दस्था शब्दवर्ज्जिता ॥ सिद्धिर्ब्बुद्धिः परावुद्धिः सन्दीप्तिर्म्मध्यसंस्थिता ॥ स्वगुह्या शाम्भवी-शक्तिस्तत्त्वस्था तत्त्वरूपिणी ॥ शाश्वती भूतमाता च महाभूताधिपप्रिया ॥ शुचिप्रेता धर्म्मसिद्धिर्धर्म्मवृद्धिः पराजिता ॥ कामसन्दीपिनी कामा सदा कौतूहलप्रिया ॥ जटाजूटधरा मुक्ता सूक्ष्मा शक्तिविभूषणा ॥ द्वीपिचर्म्मपरीधाना चीरवल्कलधारिणी ॥ त्रिशूलडमरुधरा नरमालाविभूषणा ॥ अत्युग्ररूपिणी चोग्रा कल्पान्तदहनोपमा ॥ त्रैलोक्यसाधिनी साध्या सिद्धिसाधकवत्सला ॥ सर्व्वविद्यामयी सारा चासुराणाँ व्विनाशिनी ॥ दमनी दामनी दान्ता दया दोग्ध्री दुरापहा ॥ अग्निजिह्वोपमा घोरा घोरघोरतरानना ॥ नारायणी नारसिंही नृसिंहहृदयेस्थिता ॥ योगेश्वरी योगरूपा योगमाता च योगिनी ॥ खेचरी खचरी खेला निर्व्वाणपदसंश्रया ॥ नागिनी नागकन्या च सुवेशा नागनायिका ॥ विषज्वालावती दीप्ता कलाशतविभूषणा ॥ तीव्रवक्त्रा महावक्त्रा नागकोटित्वधारिणी ॥ महासत्त्वा च धर्म्मज्ञा धर्म्मातिसुखदायिनी ॥ कृष्णमूर्द्धा महामूर्द्धा घोरमूर्द्धा वरानना ॥ सर्व्वेन्द्रियमनोन्मत्ता सर्व्वेन्द्रियमनोमयी ॥ सर्व्वसङ्ग्रामजयदा सर्व्वप्रहरणोद्यता ॥ सर्व्वपीडोपशमनी सर्व्वारिष्टनिवारिणी ॥ सर्व्वैश्वर्य्यसमुत्पन्ना सर्व्वग्रहविनाशिनी ॥ मातङ्गी मत्तमातङ्गी मातङ्गीप्रियमण्डला ॥ अमृतोदधिमध्यस्था कटिसूत्रैरलङ्कृता ॥ अमृतोदधिमध्यस्था प्रवालवसनाम्बुजा ॥ मणिमण्डलमध्यस्था ईषत्प्रहसितानना ॥ कुमुदा ललिता लोला लाक्षा लोहितलोचना ॥ दिग्वासा देवदूती च देवदेवाधिदेवता ॥ सिंहोपरिसमारूढा हिमाचलनिवासिनी ॥ अट्टाट्टहासिनी घोरा घोरदैत्यविनाशिनी ॥ अत्युग्ररक्तवस्त्राभा

नागकेयूरमण्डिता ।। मुक्ताहारलतोपेता तुङ्गपीनपयोधरा ।। रक्तोत्पलदलाकारा मदाघूर्णितलोचना ।। समस्तदेवतामूर्तिः सुरारिक्षयकारिणी ।। खड्गिनी शूलहस्ता च चक्रिणी चक्रमालिनी ।। शङ्खिनी चापिनी बाणी वज्रिणी वज्रदण्डिनी । आनन्दोदधिमध्यस्था कटिसूत्रैरलङ्कृता ।। नानाभरणदीप्ताङ्गा नानामणिविभूषिता ।। जगदानन्दसम्भूता चिन्तामणिगुणान्विता ।। त्रैलोक्यनमिता तुर्य्या चिन्मयानन्दरूपिणी ।। त्रैलोक्यनन्दिनी देवी दुःखदुस्स्वप्ननाशिनी ।। घोराग्निदाहशमनी राज्यदेवार्त्थसाधिनी ।। महापराधराशिघ्नी महाचौरभयापहा ।। रागादिदोषरहिता जरामरणवर्ज्जिता ।। चन्द्रमण्डलमध्यस्था पीयूषार्ण्णवसम्भवा ।। सर्व्वदेवैः स्तुता देवी सर्व्वसिद्धैर्न्नमस्कृता ।। अचिन्त्यशक्तिरूपा च मणिमन्त्रमहौषधी ।। अस्तिस्वस्तिमयी बाला मलयाचलवासिनी ।। धात्री विधात्री संहारी रतिज्ञा रतिदायिनी ।। रुद्राणी रुद्ररूपा च रुद्ररौद्रार्त्तिनाशिनी ।। सर्व्वज्ञा चैव धर्म्मज्ञा रसज्ञा दीनवत्सला ।। अनाहता त्रिनयना निर्भारा निर्व्वृतिः परा ।। पराघोरा करालाक्षी सुमती श्रेष्ठदायिनी ।। मन्त्रालिका मन्त्रगम्या मन्त्रमाला सुमन्त्रिणी ।। श्रद्धानन्दा महाभद्रा निर्द्वन्द्वा निर्गुणात्मिका ।। धरिणी धारिणी पृथ्वी धरा धात्री वसुन्धरा ।। मेरुमन्दरमध्यस्थास्थितिः शङ्करवल्लभा ।। श्रीमती श्रीमयी श्रेष्ठा श्रीकरी भावभाविनी ।। श्रीदा श्रीमा श्रीनिवासा श्रीमती श्रीमताङ्गतिः ।। उमा सारङ्गिणी कृष्णा कुटिला कुटिलालका ।। त्रिलोचना त्रिलोकात्मा पुण्यपुण्या प्रकीर्त्तिता ।। अमृता सत्यसङ्कल्पा सासत्या ग्रन्थिभेदिनी ।। परेशी परमा साध्या पराविद्या परात्परा ।। सुन्दराङ्गी सुवर्ण्णाभा सुरासुरनमस्कृता ।। प्रजा प्रजावती धन्या धनधान्यसमृद्धिदा ।। ईशानी भुवनेशानी भवानी भुवनेश्वरी ।।

अनन्तानन्तमहिता जगत्सारा जगद्भवा ।। अचिन्त्यात्मा चिन्त्यशक्तिश्चिन्त्याचिन्त्यस्वरूपिणी ।। ज्ञानगम्या ज्ञानमूर्त्तिर्ज्ञानिनी ज्ञानशालिनी ।। असिता घोररूपा च सुधाधारा सुधावहा ।। भास्करी भास्वती भीतिर्भास्वदक्षानुशायिनी ।। अनसूया क्षमा लज्जा दुर्ल्लभा भरणात्मिका ।। विश्वघ्नी विश्ववीरा च विश्वघ्नी विश्वसंस्थिता ।। शीलस्था शीलरूपा च शीला शीलप्रदायिनी ।। बोधनी बोधकुशला रोधनी बोधनी तथा ।। विद्योतिनी विचित्रात्मा विद्युत्पटलसन्निभा ।। विश्वयोनिर्म्महायोनिः कर्म्मयोनिः प्रियात्मिका ।। रोहिणी रोगशमनी महारोगज्वरापहा ।। रसदा पुष्टिदा पुष्टिर्म्मानदा मानवप्रिया ।। कृष्णाङ्गवाहिनी कृष्णा कृष्णाकृष्णसहोदरी ।। शाम्भवी शम्भुरूपा च शम्भुस्था शम्भुसम्भवा ।। विश्वोदरी योगमाता योगमुद्राध्नयोगिनी ।। वागीश्वरी योगनिद्रा योगिनीकोटिसेविता ।। कौलिका मन्दकन्या च शृङ्गारपीठवासिनी ।। क्षेमङ्करी सर्व्वरूपा दिव्यरूपा दिगम्बरी ।। धूम्रवक्त्रा धूम्रनेत्रा धूम्रकेशी च धूसरा ।। पिनाकी रुद्रवेताली महावेतालरूपिणी ।। तपिनी तापिनी दीक्षा विष्णुविद्यात्मनाश्रिता ।। मन्थरा जठरा तीव्रा अग्निजिह्वा भयापहा ।। पशुघ्नी पशुरूपा च पशुहा पशुवाहिनी ।। पिता माता च धीरा च पशुपाशविनाशिनी ।। चन्द्रप्रभा चन्द्ररेखा चन्द्रकान्तिविभूषिणी ।। कुङ्कुमाङ्कितसर्व्वाङ्गी सुधासद्गुरुलोचना ।। शुक्लाम्बरधरा देवी वीणापुस्तकधारिणी ।। ऐरावतपद्मधारा श्वेतपद्मासनस्थिता ।। रक्ताम्बरधरा देवी रक्तपद्मविलोचना ।। दुस्तरा तारिणी तारा तरुणीताररूपिणी ।। सुधाधारा च धर्म्मज्ञा धर्म्मसङ्घोपदेशिनी ।। भगेश्वरी भगाराध्या भगिनी भगनायिका ।। भगबिम्बा भगक्लिन्ना भगयोनिर्भगप्रदा ।। भगेश्वरी भगाराध्या भगिनी भगनायका ।। भगेशी भगरूपा च भगगुह्या

भगावहा ॥ भगोदरी भगानन्दा भगस्था भगशालिनी ॥ सर्व्व-सङ्क्षोभिणी शक्तिस्सर्व्वविद्राविणी तथा ॥ मालिनी माधवी माध्वी मधुरूपा महोत्कटा ॥ भरुण्डचन्द्रिका ज्योत्स्ना विश्व-चक्षुस्तमोपहा ॥ सुप्रसन्ना महादूती यमदूती भयङ्करी ॥ उन्मा-दिनी महारूपा दिव्यरूपा सुरार्च्चिता ॥ चैतन्यरूपिणी नित्या क्लिन्ना काममदोद्धता ॥ मदिरानन्दकैवल्या मदिराक्षी मदालसा ॥ सिद्धेश्वरी सिद्धविद्या सिद्धाद्या सिद्धसम्भवा ॥ सिद्धर्द्धिः सिद्धमाता च सिद्धिस्सर्व्वार्त्थसिद्धिदा ॥ मनोमयी गुणातीता परञ्ज्योतिःस्वरूपिणी ॥ परेशी परगा पारा परासिद्धिः परागतिः ॥ विमला मोहिनी आद्या मधुपानपरायणा ॥ वेदवेदाङ्ग-जननी सर्व्वशास्त्रविशारदा ॥ सर्व्वदेवमयी विद्या सर्व्वशास्त्रमयी तथा ॥ सर्व्वज्ञानमयी देवी सर्व्वधर्म्ममयीश्वरी ॥ सर्व्वयज्ञमयी यज्ञा सर्व्वमन्त्राधिकारिणी ॥ सर्व्वसम्पत्प्रतिष्ठात्री सर्व्वविद्राविणी परा ॥ सर्व्वसङ्क्षोभिणी देवी सर्व्वमङ्गलकारिणी ॥ त्रैलोक्या-कर्ष्षिणी देवी सर्व्वाह्लादनकारिणी ॥ सर्व्वसम्मोहिनी देवी सर्व-स्तम्भनकारिणी ॥ त्रैलोक्यजृम्भिणी देवी तथा सर्व्ववशङ्करी ॥ त्रैलोक्यरञ्जिनी देवी सर्व्वसम्पत्तिदायिनी ॥ सर्व्वमन्त्रमयी देवी सर्व्वद्वन्द्वक्षयङ्करी ॥ सर्व्वसिद्धिप्रदा देवी सर्व्वसम्पत्प्रदायिनी ॥ सर्व्वप्रियकरी देवी सर्व्वमङ्गलकारिणी ॥ सर्व्वकामप्रदा देवी सर्व्वदुःखविमोचिनी । सर्व्वमृत्युप्रशमनी सर्व्वविघ्नविनाशिनी ॥ सर्व्वाङ्गसुन्दरी माता सर्व्वसौभाग्यदायिनी ॥ सर्व्वज्ञा सर्व्वशक्तिश्च सर्वैश्वर्य्यफलप्रदा ॥ सर्व्वज्ञानमयी देवी सर्व्वव्याधिविनाशिनी ॥ सर्व्वाधारस्वरूपा च सर्व्वपापहरा तथा ॥ सर्व्वानन्दमयी देवी सर्व्वेक्षायाःस्वरूपिणी ॥ सर्व्वलक्ष्मीमयी विद्या सर्व्वेप्सितफलप्रदा ॥ सर्व्वारिष्टप्रशमनी परमानन्ददायिनी ॥ त्रिकोणनिलया त्रिस्था

त्रिमात्रा त्रितनुस्थिता ॥ त्रिवेणी त्रिपथा त्रिस्था त्रिमूर्त्तिस्त्रिपुरेश्वरी ॥ त्रिधाम्नी त्रिदशाध्यक्षा त्रिवित्त्रिपुरवासिनी ॥ त्रयीविद्या च त्रिशिरा त्रैलोक्या च त्रिपुष्करा ॥ त्रिकोटरस्था त्रिविधा त्रिपुरा त्रिपुरात्मिका ॥ त्रिपुराश्री त्रिजननी त्रिपुरा त्रिपुरसुन्दरी ॥ इदन्त्रिपुरसुन्दर्य्याः स्तोत्रन्नाम सहस्रकम् ॥ गुह्याद्गुह्यतरम्पुत्र तव प्रीत्यै प्रकीर्त्तितम् ॥ गोपनीयम्प्रयत्नेन पठनीयम्प्रयत्नतः ॥ नातः परतरम्पुण्यन्नातः परतरन्तपः ॥ नातः परतरं स्तोत्रन्नातः परतरा गतिः ॥ स्तोत्रं सहस्रनामाख्यं मम वक्त्राद्विनिर्गतम् ॥ यः पठेत्प्रयतो भक्त्या शृणुयाद्वा समाहितः ॥ मोक्षार्त्थी लभते मोक्षं स्वर्ग्गार्थी स्वर्ग्गमाप्नुयात् ॥ कामांश्च प्राप्नुयात्कामी धनार्त्थी च लभेद्धनम् ॥ विद्यार्त्थी लभते विद्याँ य्यशोर्त्थी लभते यशः ॥ कन्यार्त्थी लभते कन्यां सुतार्त्थी लभते सुतम् ॥ गुर्व्विणी जनयेत्पुत्रङ्कन्या विन्दति सत्पतिम् ॥ मूर्क्खोऽपि लभते शास्त्रं हीनोऽपि लभते गतिम् ॥ सङ्क्रान्त्याँ व्वार्क्कामावस्यामष्टम्याञ्च विशेषतः ॥ पौर्ण्णमास्याञ्चतुर्द्दश्यान्नवम्याम्भौमवासरे ॥ पठेद्वा पाठयेद्वापि शृणुयाद्वा समाहितः ॥ स मुक्तस्सर्वपापेभ्यः कामेश्वरसमो भवेत् ॥ लक्ष्मीवान्धर्मवांश्चैव वल्लभस्सर्व्वयोषिताम् ॥ तस्य वश्यम्भवेदाशु त्रैलोक्यं सचराचरम् ॥ रुद्रन्दृष्ट्वा यथा देवा विष्णुन्दृष्ट्वा च दानवाः ॥ यथाहिर्ग्गरुडन्दृष्ट्वा सिंहन्दृष्ट्वा यथा गजाः ॥ कीटवत्प्रपलायन्ते तस्य वक्त्रावलोकनात् ॥ अग्निचौरभयन्तस्य कदाचिन्नैव सम्भवेत् ॥ पातका विविधाः शान्तिम्मेरुपर्व्वतसन्निभाः ॥ यस्मात्तच्छृणुयाद्विघ्नांस्तृणँ व्वह्निहुतँ य्यथा ॥ एकदा पठनादेव सर्व्वपापक्षयो भवेत् ॥ दशधा पठनादेव वाचा सिद्धिः प्रजायते ॥ शतधा पठनाद्वापि खेचरो जायते नरः ॥ सहस्रदशसङ्ख्यातँ य्यः पठे-

द्भक्तिमानसः ॥ मातास्य जगतान्धात्री प्रत्यक्षा भवति ध्रुवम् ॥ लक्षपूर्ण्णे यथा पुत्र स्तोत्रराजम्पठेत्सुधीः ॥ भवपाशविनिर्म्मुक्तो मम तुल्यो न संशयः ॥ सर्वतीर्त्थेषु यत्पुण्यं सकृज्जप्त्वा लभेन्नरः ॥ सर्व्ववेदेषु यत्प्रोक्तन्तत्फलम्परिकीर्त्तितम् ॥ भूत्वा च बलवान्पुत्र धनवान्सर्व्वसम्पदः ॥ देहान्ते परमं स्थानँ य्यत्सुरैरपि दुर्ल्लभम् ॥ स यास्यति न सन्देहः स्तवराजस्य कीर्त्तनात् ॥

इति श्रीवामकेश्वरतन्त्रे हरकुमारसँव्वादे महात्रिपुरसुन्दर्य्याः षोडश्याः सहस्रनामस्तोत्रं समाप्तम् ॥

इति श्रीशाक्तप्रमोदे त्रिपुरसुन्दरीषोडशीतन्त्रं समाप्तम्

—:०:—

श्रीः

शिवहरराजधानीपतिश्रीराजादेवनन्दनसिंह-
बहादुरनराधिपसंगृहीतविरचित-

शाक्तप्रमोदान्तर्गतं

चतुर्थं

भुवनेश्वरीतन्त्रम्

उक्तराजगुरुवंश्यपण्डितश्रीरघुराजदुबेजीद्वारा
संशोधितम्

★

तदेतत्

श्रीकृष्णदासात्मज-खेमराजेन

स्वकीये "श्रीवेंकटेश्वर" यन्त्रालये

मुद्रयित्वा प्रकाशितम्

★

शकाब्दाः १९०३ संवत् २०३८

मुम्बई

श्रीगणेशाय नमः

अथ शाक्तप्रमोदः

भुवनेश्वरीतन्त्रम्

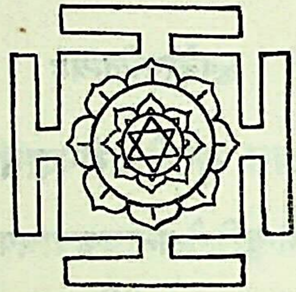
अथ भुवनेश्वरीध्यानम्

उद्यद्दिनद्युतिमिन्दुकिरीटान्तुङ्गकुचान्नयनत्रययुक्ताम् ।
स्मेरमुखीँ व्वरदाङ्कुशपाशाभीतिकराम्प्रभजे भुवनेशीम् ॥

अथ यन्त्रोद्धारः

पद्ममष्टदलम्बाह्ये वृत्तं षोडशभिर्दलैः ॥ विलिखेत्कर्णिकामध्ये षट्कोणमतिसुन्दरम् ॥ चतुरस्रञ्चतुर्द्वारमेवम्मण्डलमालिखेत् ॥

अथ मन्त्रोद्धारः

नकुलीशोग्निमारूढो वामनेत्रार्द्धचन्द्रवत् ॥ बीजन्तस्याः समाख्यातं सेवितं सिद्धिकाङ्क्षिभिः ॥

अथ मन्त्रः । "ह्रीँ"

अथ पूजाप्रयोगः

प्रातःकृत्यादिपीठन्यासान्तङ्कर्म्म विधाय केसरेषु मध्ये च पीठशक्तीन्न्यसेत् ॥ ॐजयायैनमः एवँ व्विजयायैनमः अजितायै० अपराजितायै० नित्यायै० विलासिन्यै दोग्ध्र्यै० अघोरायै० मङ्गलायै० कर्णिकायां ह्रीँ सर्व्वशक्तिकमलासनायनमः । ततः ऋष्यादिन्यासः । अस्य भुवनेश्वरीमन्त्रस्य शक्ति ऋषिर्ग्गायत्री छन्दो भुवनेश्वरी देवता हकारो बीजम् ईकारः शक्तिः रेफः कीलकं चतुर्व्वर्ग्गसिद्ध्यर्थे विनियोगः । शिरसि शक्तयेऋषयेनमः । मुखे गायत्रीछन्दसेनमः । हृदि भुवनेश्वर्य्यै देवतायैनमः । गुह्ये हकाराय बीजायनमः । पादयोः ईकारायशक्तयेनमः । सर्व्वाङ्गे रकारायकीलकायनमः । ततो न्यासः । शिरसि ॐहृल्लेखायैनमः

वदने ऐँगगनायैनमः हृदये ऊँरक्तायैनमः गुह्ये इँकरालिकायैनमः पादयोः अँमहोच्छुष्मायैनमः ऊर्द्ध्वप्राग्दक्षिणोदीच्यपश्चिमेषु मुखेषु ता विन्यसेत् । हृल्लेखाम्मूर्द्ध्निवदने गगनां हृदयाम्बुजे ॥ रक्ताङ्करालिकाङ्गुह्ये महोच्छुष्माम्पदद्वये ॥ सत्यादिपञ्चह्रस्वाढ्या न्यस्तव्या भूतसप्रभाः ॥ ततः कराङ्गन्यासौ ॥ ह्रांअङ्गुष्ठाभ्यांनमः ह्रींतर्जनीभ्यांस्वा० ह्रूंमध्यमाभ्यां वषट् ह्रैंअनामिकाभ्यांहूम् ह्रौंकनिष्ठिकाभ्याँव्वौषट् ह्रःकरतलकरपृष्ठाभ्याम्फट् ॥ एवँ हृदयादिषु ॥ षड्दीर्घभाजा बीजेन कुर्य्यादङ्गक्रियाम्मनोः ॥ स्वच्छन्दसङ्ग्रहे ॥ स्वरँ व्विहाय बीजन्तु दीर्घषट्केन योजयेत् । षडङ्गानि विधेयानि सर्व्वत्रायँ व्विधिः स्मृतः ॥ अङ्गुलीनियमस्तु पूर्व एवोक्तः । कराङ्गन्यासे एवङ्क्रमः । ततः भाले ॐगायत्रीसहितब्रह्मणेनमः । दक्षिणकपोले ॐसावित्रीसहितविष्णवेनमः । वामकपोले ॐवागीश्वरीसहितमहेश्वरायनमः । वामकर्णे ॐश्रीसहितधनपतयेनमः । मुखे ॐरतिसहितस्मरायनमः । दक्षिणकर्णोपरि ॐपुष्टिसहितगणपतयेनमः । इतिन्यसेत् । एवङ्कण्ठमूले दक्षस्तनवामांसहृदयदक्षिणांसदक्षिणपार्श्ववामपार्श्वनाभिदेशेषु ब्राह्म्यादि न्यसेत् ॥ वर्णाभिन्नन्यासो विश्वसारे ॥ ॐकारादिनमोन्तश्च विन्यसेत्तु यथास्थिति ॥ विधिना विन्यसेत्सर्व्वं शङ्करस्य मतेन च ॥ एवं सर्व्वत्र । ततो ललाटे ॐब्राह्म्यैनमः । वामांसे ॐमाहेश्वर्य्यैनमः । वामपार्श्वे ॐकौमार्य्यैनमः । जठरे ॐवैष्णव्यैनमः । दक्षिणपार्श्वे ॐवाराह्यैनमः । दक्षिणांसे ॐइन्द्राण्यैनमः । ककुदि ॐचामुण्डायैनमः । हृदि ॐमहालक्ष्म्यैनमः । इति विन्यस्य मूलेन व्यापकत्रयङ्कुर्यात् ॥ ततो ध्यानम् ॥ "उद्यद्दिनद्युतिमिन्दुकिरीटान्तुङ्गकुचान्नयनत्रययुक्ताम् ॥ स्मेरमुखीँ व्वरदाङ्कुशपाशाभीतिकराम्प्रभजे भुवनेशीम् ॥१॥" एवन्ध्यात्वा मानसैः सम्पूज्य

महि– पूजामारभेत् ॥ पूजायन्त्रम् ॥ पद्ममष्टदलम्बाह्ये वृत्तं षोडशभिर्द्दलैः ॥ विलिखेत्कर्णिकामध्ये षट्कोणमतिसुन्दरम् ॥ चतुरस्रञ्चतुर्द्वारमेवम्मण्डलमालिखेत् ॥ ततो दीक्षापद्धत्युक्तपीठ-पूजाङ्कृत्वा पीठशक्ती– पूजयेत् । तद्यथा । पूर्वादिकेसरेषु जयायै० विजयायै० अजितायै० अपराजितायै० नित्यायै० विलासिन्यै० दोग्ध्यै० अघोरायै० मध्ये मङ्गलायै० प्रणवादिनमोन्तेन पूजयेत् ॥ तदुपरि ह्रींसर्वशक्तिकमलासनायनमः ॥ निबन्धे ॥ पूजयेत्पीठन्नानाशक्तिसमन्वितम् ॥ जयाख्यां विजयां पश्चादजितां चापराजिताम् ॥ नित्याँ व्विलासिनीन्दोग्ध्रीमघोराम्मङ्गलाम् ॥ बीजाद्यमासनन्दत्त्वा मूर्त्तिन्तत्रैव कल्पयेत् ॥ ततः पूर्ववद्ध्यात्वाऽऽवाहनादि पञ्चपुष्पाञ्जलिदानपर्य्यन्तँ व्विधाय । केसरेषु ऐशान्यादिकोणे मध्ये दिक्षु च । ततो ह्रींहृदयायनमः इत्यादिना षडङ्गेन पूजयित्वा पञ्चपुष्पाञ्जलीन्दद्यात् ॥ तत आवरणपूजा । कर्णिकामध्ये ॐह्रल्लेखायैनमः ॥ पूर्व्वे ऐंगगनायै० । दक्षिणे ऊंरक्तायै० । उत्तरे ईंकरालिकायै० । पश्चिमे हूंमहोच्छुष्मायै० । षट्कोणे पूर्वे ॐगायत्र्यैनमः ॐब्रह्मणेनमः । नैर्ऋत्ये ॐसावित्र्यैनमः ॐविष्णवेनमः ॥ वायव्ये ॐसरस्वत्यैनमः ॐरुद्रायनमः । वह्निकोणे ॐश्रियैनमः ॐधनपतयेनमः । पश्चिमे ॐरत्यैनमः ॐस्मरायनमः । ऐशान्याम् ॐपुष्ट्यैनमः ॐगणपतयेनमः । षट्कोणस्योभयपार्श्वयोः ॐशङ्खनिधयेनमः ॐपद्मनिधयेनमः ॥ केसरेषु अग्निनैर्ऋतिवाय्वीशानाग्रेषु चतुर्दिक्षु च ह्राँहृदयायनम इत्यादिना षडङ्गेन पूजयेत् ॥ तथा च निबन्धे । केसरेष्वग्निकोणादि हृदयादीनि पूजयेत् ॥ नेत्रमग्निदिशाग्रन्तु ध्यातव्याश्चाङ्गदेवताः ॥ एवं सर्वत्र ॥ भैरव्यादौ तु विशेषो वक्तव्यः । अष्टदलेषु पूर्वादिक्रमेण । ॐअनङ्गकुसुमायैनमः एव-

मनङ्गकुसुमातुरायैनमः अनङ्गमदनायै० अनङ्गमदनातुरायै० भुवन-पालायै० गगनवेगायै० शशिरेखायै० ।। षोडशदलेषु पूर्व्वादिदिक्षु अँकरालिन्यै० एवं विकरालिन्यै० उमायै० सरस्वत्यै० श्रियै० दुर्ग्गायै० उषायै० लक्ष्म्यै० श्रुत्यै० स्मृत्यै० धृत्यै० श्रद्धायै० मेधायै० मत्यै० कान्त्यै० आर्य्यायै० । पश्चाद्बहिः पूर्वादिदिक्षु अनङ्गरूपायै० अनङ्गमदनायै० मदनातुरायै० भुवनवेगायै० भुवन-पालिकायै० सर्व्वशिशिरायै० अनङ्गवेदनायै० अनङ्गमेखलायै० प्रणवादिनमोन्तेन पूजयेत् । तद्बहिर्ग्गृहे पूर्व्वादि अँल्लां इन्द्राय देवाधिपतये सायुधायेत्यादि० रं अग्नये तेजोधिपतये सायुधा-येत्यादि० यं यमाय प्रेताधिपतये सायुधायेत्यादि० क्षां निर्ऋतये रक्षोधिपतये सायुधायेत्यादि० वं वरुणाय जलाधिपतये सायुधा-येत्यादि० वां वायवे प्राणाधिपतये सायुधायेत्यादि० सं सोमाय ताराधिपतये सायुधायेत्यादि० हां ईशानाय गणाधिपतये सायुधा-येत्यादि० इन्द्रेशानयोर्म्मध्ये आँब्रह्मणे प्रजाधिपतये सायु० निर्ऋति-वरुणयोर्म्मध्ये ह्रीं अनन्ताय नागाधिपतये सायु० । तथा च । लोकपाला बहिः पूज्याः समस्ताश्चतुरस्रके ।। पुरुहूतेशयोर्म्मध्ये रक्षोवरुणयोस्तथा ।। ब्रह्मविष्णू सदा पूज्यौ दिगीशार्च्चां व्विदु-र्ब्बुधाः ।। इन्द्रादिलोकपालानाँ य्ये मन्त्रास्ते ध्रुवादिकाः ।। स्वस्व-बीजान्विताः सर्व्वे चतुर्थ्यन्तनमोन्तकाः ।। इति वचनात् । सर्व्वत्र प्रणवादि । एतेषाम्बीजान्याहुः क्रियासारे । पृथ्व्यग्निपवना-द्यन्तवरुणानिलसेश्वरैः ।। अनन्तबिन्दुसँयुक्तैरर्च्चार्याः पाशेन मायया ।। तथा च यामले । अन्ते यज्ञे लोकपालान् मूलपारिद-धान्वितान् ।। हेतिजात्यधिपोपेतान् दिक्षु पूर्व्वादितो यजेत् ।। सवाहनायेति दीपिका । तद्बहिः पूर्व्वादि वज्राय शक्तये दण्डाय खड्गाय पाशाय अङ्कुशाय गदायै शूलाय पद्माय चक्राय प्रणवादि

नमोऽन्तेन पूजयेत् । ततो धूपादिविसर्ज्जनान्तङ्कर्म्म समापयेत् । अस्य पुरश्चरणन्द्वात्रिंशल्लक्षजपम्प्रजपेत् मन्त्रन्द्वात्रिंशल्लक्षमानसः । त्रिस्वादुयुक्तैर्ज्जुहुयादष्टद्रव्यैर्दशांशतः ॥ अष्टद्रव्याणि यथा । अश्वत्थोदुम्बर-प्लक्ष-न्यग्रोध-समिधस्तिलाः। सिद्धार्त्थ-पायसाज्यानि द्रव्याण्यष्टौ विदुर्ब्बुधाः ॥ त्रिस्वाद्विति घृत-मधु-शर्क्करेति ॥ इति भुवनेश्वरीपूजापद्धतिः ॥

अथ स्तोत्रम्

अथानन्दमयीं साक्षाच्छब्दब्रह्मस्वरूपिणीम् ॥ ईडे सकलसम्पत्त्यै जगत्कारणमम्बिकाम् ॥ १ ॥ विद्यामशेषजननीमरविन्दयोनेर्व्विष्णोः शिवस्य च वपुः प्रतिपादयित्रीम् ॥ सृष्टिस्थितिक्षयकरीञ्जगतान्त्रयाणां स्तुत्वा गिरँ व्विमलयाम्यहमम्बिके त्वाम् ॥ २ ॥ पृथ्व्या जलेन शिखिना मरुताम्बरेण होत्रेन्दुना दिनकरेण च मूर्त्तिभाजः ॥ देवस्य मन्मथरिपोरपि शक्तिमत्ताहेतुस्त्वमेव खलु पर्वतराजपुत्रि ॥ ३ ॥ त्रिस्रोतसः सकलदेवसमर्च्चिताया वैशिष्ट्यकारणमवैमि तदेव मातः ॥ त्वत्पादपङ्कजपरागपवित्रितासु शम्भोर्ज्जटासु सततम्परिवर्त्तनँ य्यत् ॥ ४ ॥ आनन्दयेत्कुमुदिनीमधिपः कलानान्नान्यामिनः कमलिनीमथनेतराँ व्वा ॥ एकस्य मोदनविधौ परमेकमीष्टे त्वन्तु प्रपञ्चमभिनन्दयसि स्वदृष्ट्या ॥ ५ ॥ आद्याप्यशेषजगतान्नवयौवनासि शैलाधिराजतनयाप्यतिकोमलासि ॥ त्रय्याः प्रसूरपि तया न समीक्षितासि ध्येयासि गौरि मनसो न पथि स्थितासि ॥ ६ ॥ आसाद्य जन्म मनुजेषु चिराद्दुरापन्तत्रापि पाटवमवाप्य निजेन्द्रियाणाम् ॥ नाभ्यर्च्चयन्ति जगताञ्जनयित्रि ये त्वान्निश्रेणिकाग्रमधिरुह्य पुनः पतन्ति ॥७॥ कर्प्पूरचूर्णहिमवारिविलोडितेन ये चन्दनेन कुसुमैश्च सुजातगन्धैः ॥ आराधयन्ति हि भवानि समुत्सुकास्त्वान्ते खल्वखण्ड-

भुवनाधिभुवः प्रथन्ते ॥ ८ ॥ आविश्य मध्यपदवीम्प्रथमे सरोजे सुप्ता हि राजसदृशी विरचय्य विश्वम् ॥ विद्युल्लतावलयविभ्रममुद्वहन्ती पद्मानि पञ्च विदलय्य समश्नुवाना ॥ ९ ॥ तन्निर्ग्गतामृतरसैरभिषिच्य गात्रम्मार्ग्गेण तेन विलयम्पुनरप्यवाप्ता ॥ येषां हृदि स्फुरसि जातु न ते भवेयुर्म्मातर्म्महेश्वरकुटुम्बिनि गर्ब्भभाजः ॥ १० ॥ आलम्बिकुण्डलभराभिरामवक्त्रामापीवरस्तनतटीन्तनुवृत्तमध्याम् ॥ चिन्ताक्षसूत्रकलशालिखिताढ्यहस्तामावर्त्तयामि मनसा तव गौरि मूर्त्तिम् ॥ ११ ॥ आस्थाय योगमविजित्य च वैरिषट्कमाबध्य चेन्द्रियगणम्मनसि प्रसन्ने ॥ पाशाङ्कुशाभयवराढ्यकरांशुवक्त्रामालोकयंति भुवनेश्वरि योगिनस्त्वाम् ॥१२॥ उत्तप्तहाटकनिभाङ्करिभिश्चतुर्ब्भिरावर्त्तितामृतघटैरभिषिच्यमाना। हस्तद्वयेन नलिने रुचिरे वहन्ती पद्मापि साभयकरा भवसि त्वमेव ॥ १३ ॥ अष्टाभिरुग्रविविधायुधवाहिनीभिर्द्दोर्व्वल्लरीभिरधिरुह्य मृगाधिवासम् ॥ दूर्व्वादलद्युतिरमर्त्यविपक्षपक्षान्न्यकुर्व्वती त्वमसि देवि भवानि दुर्ग्गे ॥ १४ ॥ आविर्न्निदाघजलशीकरशोभिवक्त्राङ्गुञ्जाफलेन परिकल्पितहारयष्टिम् ॥ रत्नांशुकामसितकान्तिमलङ्कृतान्त्वामाद्याम्पुलिन्दतरुणीमसकृन्नमामि ॥ १५ ॥ हंसैर्ग्गति× क्वणितनूपुरदूरदृष्टे मूर्त्तेरिवाप्तवचनैरनुगम्यमानौ ॥ पद्माविवोर्द्ध्वमुखरूढसुजातनालौ श्रीकण्ठपत्नि शिरसैव दधे तवाङ्घ्री ॥१६॥ द्वाभ्यां समीक्षितुमतृप्तिमतेव दृग्भ्यामुत्पादिता त्रिनयनँ व्वृषकेतनेन ॥ सान्द्रानुरागभवनेन निरीक्ष्यमाणे जङ्घे उभे अपि भवानि तवानतोऽस्मि ॥ १७ ॥ ऊरू स्मरामि जितहस्तिकरावलेपौ स्थौल्येन मार्द्दवतया परिभूतरम्भौ ॥ श्रोणीभरस्य सहनौ परिकल्प्य दत्तौ स्तम्भाविवाङ्गवयसा तव मध्यमेन ॥ १८ ॥ श्रोण्यौ स्तनौ च युगपत्प्रथयिष्यतोच्चैर्ब्बाल्यात्परेण वयसा परिकृष्णसारः ॥

रोमावलीविलसितेन विभाव्यमूर्त्तिर्म्मध्यन्तव स्फुरतु मे हृदयस्य मध्ये ।। १९ ।। सव्यास्स्मरस्य हरनेत्रहुताशभीरोर्ल्लावण्यवारिभरितन्नवयौवनेन ।। आपाद्यदत्तमिव पल्लवमप्रविष्टन्नाभिङ्कदापि तव देवि न विस्मरेयम् ।। २० ।। ईशोपि गेहपिशुनम्भसितन्दधाने काश्मीरकर्दममनुस्तनपङ्कजे ते ।। स्नानोत्थितस्य करिणः क्षणलक्षफेनौ सिन्दूरितौ स्मरयतः समदस्य कुम्भौ ।। २१ ।। कण्ठातिरिक्तगलदुज्ज्वलकांतिधारा शोभौ भुजौ निजरिपोर्म्मकरध्वजेन कण्ठग्रहाय रचितौ किल दीर्ग्घपाशौ मातर्म्मम स्मृतिपथन्न विलङ्घयेताम् ।। २२ । नात्यायतं रुचिरकम्बुविलासचौर्य्यं भूषाभरेण विविधेन विराजमानम् ।। कण्ठम्मनोहरगुणङ्गिरिराजकन्ये सञ्चिन्त्य तृप्तिमुपयामि कदापि नाहम् ।।२३।। अत्यायताक्षमभिजातललाटपट्टम्मन्दस्मितेन दरफुल्लकपोलरेखम् ।। बिम्बाधरं खलु समुन्नतदीर्ग्घनासँ य्यत्ते स्मरत्यसकृदम्ब स एव जातः ।।२४।। आविस्त्वयारकरलेखमनल्पगन्धपुष्पोपरिभ्रमदलिव्रजनिर्व्विशेषम् ।। यश्चेतसा कलयते तव केशपाशन्तस्य स्वयङ्गलति देवि पुराणपाशः ।।२५।। श्रुतिसुरचितपाकन्धीमतां स्तोत्रमेतत् पठति य इह मर्त्यो नित्यमाद्र्द्रान्तरात्मा ।। स भवति पदमुच्चैस्सम्पदाम्पादनम्रक्षितिपमुकुटलक्ष्मीर्ल्लक्षणानाञ्चिराय।।२६।।इति भुवनेश्वरीस्तोत्रं समाप्तम् ।।

अथ कवचम्

देव्युवाच ।। भुवनेश्याश्च देवेश या या विद्याः प्रकाशिताः ।। श्रुताश्चाधिगताः सर्व्वाः श्रोतुमिच्छामि साम्प्रतम् ।।१।। त्रैलोक्यमङ्गलन्नाम कवचँ य्यत्पुरोदितम् ।। ईश्वर उवाच ।। शृणु पार्व्वति वक्ष्यामि सावधानाऽवधारय ।। २ ।। त्रैलोक्यमङ्गलन्नाम कवचम्मन्त्रविग्रहम् ।। सिद्धविद्यामयन्देवि सर्व्वैश्वर्य्यप्रदायकम् ।। ३ ।। पठनाद्धारणान्मर्त्यस्त्रैलोक्यैश्वर्य्यभाग्भवेत् ।। ४ ।। त्रैलोक्यमङ्गल-

स्यास्य कवचस्य ऋषिरिशिवः ॥ छन्दोविराड् जगद्धात्री देवता भुवनेश्वरी ॥ ५ ॥ धर्म्मार्त्थकाममोक्षेषु विनियोगः प्रकीर्तितः ॥ ह्रींबीजम्मे शिरः पातु भुवनेशी ललाटकम् ॥६॥ ऐंपातु दक्षनेत्रम्मे ह्रींपातु वामलोचनम् ॥ श्रींपातु दक्षकर्ण्णम्मे त्रिवर्ण्णात्मा महेश्वरी ॥ ७ ॥ वामकर्ण्णं सदा पातु ऐंघ्राणम्पातु मे सदा ॥ ह्रींपातु वदनन्देवी ऐंपातु रसनाम्मम ॥ ८ ॥ वाक्पुटा च त्रिवर्ण्णात्मा कण्ठम्पातु पराम्बिका ॥ श्रीं स्कन्धौ पातु नियतं ह्रीं भुजौ पातु सर्व्वदा ॥ ९ ॥ क्लीं करौ त्रिपुटेशानी त्रिपुटैश्वर्य्यदायिनी ॥ ओम्पातु हृदयं ह्रीं मे मध्यदेशं सदाऽवतु ॥ १० ॥ क्रौंपातु नाभिदेशं सा त्र्यक्षरी भुवनेश्वरी ॥ सर्व्वबीजप्रदा पृष्ठम्पातु सर्व्ववशङ्करी ॥११॥ ह्रीं पातु गुददेशम्मे नमो भगवती कटीम् ॥ माहेश्वरी सदा पातु सक्थिनी जानुयुग्मकम् ॥ १२ ॥ अन्नपूर्ण्णा सदा पातु स्वाहा पातु पदद्वयम् ॥ सप्तदशाक्षरी पायादन्नपूर्ण्णा-त्मिका पुरा ॥ १३ ॥ तारम्माया रमा कामः षोडशार्ण्णा ततः परम् ॥ शिरःस्था सर्व्वदा पातु विंशत्यर्ण्णात्मिका परा ॥ १४ ॥ तारदुर्ग्गे युगं रक्षिणी स्वाहेति दशाक्षरी ॥ जय दुर्ग्गा घनश्यामा पातु माम्पूर्व्वतो मुदा ॥ १५ ॥ मायाबीजादिका चैषा दशार्ण्णा परा तथा ॥ उत्तप्तकाञ्चनाभासा जयदुर्ग्गाननेऽवतु ॥ १६ ॥ तारं ह्रीं दुन्दुर्ग्गायै नमोष्टार्ण्णात्मिका परा ॥ शङ्खचक्रधनुर्ब्बाण-धरामान्दक्षिणेऽवतु ॥ १७ ॥ महिषामर्दिनीस्वाहा वसुवर्ण्णात्मिका परा ॥ नैर्ऋत्यां सर्व्वदा पातु महिषासुरनाशिनी ॥ १८ ॥ माया-पद्मावतीस्वाहा सप्तार्ण्णा परिकीर्त्तिता ॥ पद्मावती पद्मसँस्था पश्चिमे मां सदावतु ॥१९॥ पाशाङ्कुशपुटा माये हि परमेश्वरि स्वाहा ॥ त्रयोदशार्ण्णा ताराद्या अश्वारूढाननेऽवतु ॥२०॥ सरस्वतीपञ्चशरे नित्यक्लिन्ने मदद्रवे ॥ स्वाहारव्यक्षरीविद्या मामुत्तरे सदावतु ॥२१॥

तारम्माया तु कवचह्ले रक्षेत्सततँ व्वधूः ॥ हूँ क्षे ह्रीं फट् महाविद्या द्वादशार्णाखिलप्रदा ॥२२॥ त्वरिताष्टाहिभिᳲ पायाच्छिवकोणे सदा च माम् ॥ ऐंक्लींसौः सा ततो बाला मामूर्द्ध्वदेशतोऽवतु ॥२३॥ बिन्द्वन्ता भैरवी बाला भूमौ च मां सदावतु ॥ इति ते कथित-म्पुण्यन्त्रैलोक्यमङ्गलम्परम् ॥२४॥ सारं सारतरम्पुण्यम्महाविद्यौघ-विग्रहम् ॥ अस्यापि पठनात्सद्यᳲ कुबेरोपि धनेश्वरः ॥ २५ ॥ इन्द्राद्याः सकला देवाᳲ पठनाद्धारणाद्यतः ॥ सर्व्वसिद्धीश्वराः सन्तः सर्व्वैश्वर्यमवाप्नुयुः ॥ २६ ॥ पुष्पाञ्जल्यष्टकन्दत्त्वा मूलेनैव पठेत्सकृत् ॥ सँव्वत्सरकृतायास्तु पूजायाᳲ फलमाप्नुयात् ॥२७॥ प्रीतिमन्योन्यतᳲ कृत्वा कमला निश्चला गृहे ॥ वाणी च निव-सेद्वक्त्रे सत्यं सत्यन्न संशयः ॥ २८ ॥ यो धारयति पुण्यात्मा त्रैलोक्यमङ्गलाभिधम् ॥ कवचम्परमम्पुण्यं सोऽपि पुण्यवताँ व्वरः ॥२९॥ सर्व्वैश्वर्ययुतो भूत्वा त्रैलोक्यविजयी भवेत् ॥ पुरुषो दक्षिणे बाहौ नारी वामभुजे तथा ॥ ३० ॥ बहुपुत्रवती भूत्वा वन्ध्यापि लभते सुतम् ॥ ब्रह्मास्त्रादीनि शस्त्राणि नैव कृन्तन्ति तज्जनम् ॥ ३१ ॥ एतत्कवचमज्ञात्वा यो जपेद्भुवनेश्वरीम् ॥ दारिद्र्यम्परम-म्प्राप्य सोऽचिरान्मृत्युमाप्नुयात् ॥३२॥ इति रुद्रयामले देवीश्वर-सँव्वादे त्रैलोक्यमङ्गलन्नाम भुवनेश्वरीकवचं समाप्तम् ॥

अथ हृदयम्

देव्युवाच ॥ भगवन्ब्रूहि तत्स्तोत्रं सर्व्वकामप्रसाधनम् ॥ तस्य श्रवणमात्रेण नान्यच्छ्रोतव्यमिष्यते ॥ १ ॥ यदि मेऽनुग्रहः कार्य्यᳲ प्रीतिश्चापि ममोपरि ॥ तदिदङ्कथय ब्रह्मन् विमलँ य्यन्महीतले ॥ २ ॥ ईश्वर उवाच ॥ शृणु देवि प्रवक्ष्यामि सर्व्वकामप्रसाधनम् ॥ हृदयम्भुवनेश्वर्य्याःस्तोत्रमस्ति यशोदयम् ॥ ३ ॥ ॐ अस्य श्रीभुवनेश्वरीहृदयस्तोत्रमन्त्रस्य शक्तिरृषि-

र्गायत्रीच्छन्दो भुवनेश्वरी देवता हकारो बीजं ईकारः शक्ती रेफ॰ कीलकं सकलमनोवाञ्छितसिद्धयर्थें पाठे विनियोगः ॥ अथाङ्गन्यासः ॥ ॐह्रीं हृदयायनमः ॐश्रीं शिरसेस्वाहा ॐऐं शिखायैवषट् ॐह्रींकवचायहूम् ॐश्रींनेत्रत्रयायवौषट् ॐऐंअस्त्राय-फट् ॥ एवङ्करन्यासः ॥ अथ ध्यानम् ॥ ध्यायेद्ब्रह्मादिकानाङ्-कृतजनि जननीँ य्योगिनीँ य्योगयोनिन्देवानाञ्जीवनायोज्ज्व-लितजयपरज्योतिरुग्राङ्गधात्रीम् ॥ शङ्खश्चक्रश्च बाणान्धनुरपि दधतीन्दोश्चतुष्कामबुजातैर्म्मायामाद्याँ व्विशिष्टाम्भवभवभुवनाम्भू-भवाभारभूमिम् ॥ ४ ॥ यदाज्ञया यो जगदाद्यशेषं सृजत्यज-श्श्रीपतिरौरसँ व्वा ॥ बिभर्त्ति संहन्ति भवस्तदन्ते भजामहे श्रीभुवनेश्वरीन्ताम् ॥५॥ जगज्जनानन्दकरीञ्जयाख्याँ य्यशस्विनीँ य्यन्त्रसुयज्ञयोनिम् ॥ जितामितामित्रकृतप्रपञ्चाम्भजामहे श्रीभुवने-श्वरीन्ताम् ॥ ६ ॥ हरौ प्रसुप्ते भुवनत्रयान्ते अवातरन्नाभिजपद्म-जन्मा ॥ विधिस्ततोऽन्धे व्विदधारयत्पदम्भजामहे श्रीभुवनेश्वरीन्ताम् ॥ ७ ॥ न विद्यते क्वापि तु जन्म यस्या न वा स्थितिस्सान्तति-कीह यस्याः ॥ न वा निरोधेऽखिलकर्म्मे यस्या भजामहे० ॥८॥ कटाक्षमोक्षाचरणोग्रवित्ता निवेशितार्ण्णा॰ करुणार्द्रचित्ता ॥ सुभक्तये एति समीप्सितँ य्या भजामहे० ॥ ९ ॥ यतो जगज्जन्म बभूव योनेस्तदेव मध्ये प्रतिपाति याँ व्वा ॥ तदत्ति यान्तेऽखिल-मुग्रकाली भजामहे० ॥ १० ॥ सुषुप्तिकाले जनमध्ययन्त्या यया जनस्वप्नमवैति किञ्चित् ॥ प्रबुद्धयते जाग्रति जीव एष भजामहे० ॥ ११ ॥ दयास्फुरत्कोरकटाक्षलाभान्न के त्रयस्या॰ प्रलभन्ति सिद्धाः ॥ कवित्वमीशित्वमपि स्वतन्त्रा भजामहे० ॥ १२ ॥ लसन्मुखाम्भोरुहमुत्फुरन्तं हृदि प्रणिध्याय दिशि स्फुरन्तः ॥ यस्या॰ कृपार्द्रम्प्रविकाशयन्ति भजामहे० ॥ १३ ॥ यदानुरा-

गानुगतालिचित्राश्चिरन्तनप्रेमपरिप्लुताङ्गाः ॥ सुनिर्भयास्सन्ति प्रमुद्य यस्या भजामहे० ॥ १४ ॥ हरिर्व्विरश्चिर्हर ईशितारः पुरोऽवतिष्ठन्ति परन्नताङ्गाः ॥ यस्यास्समिच्छन्ति सदानुकूल्यम्भजामहे० ॥ १५ ॥ मनुं य्यदीयं हरमग्निसँस्थन्ततश्च वामश्रुतिचन्द्रशक्तम् ॥ जपन्ति ये स्युस्सुरवन्दितास्ते भजामहे० ॥ १६ ॥ प्रसीदतु प्रेमरसार्द्रचित्ता सदा हि सा श्रीभुवनेश्वरी मे ॥ कृपाकटाक्षेण कुबेरकल्पा भवन्ति यस्याः पदभक्तिभाजः ॥ १७ ॥ मुदा सुपाठ्यम्भुवनेश्वरीयं सदा सतां स्तोत्रमिदं सुसेव्यम् ॥ सुखप्रदं स्यात्कलिकल्मषघ्नं सुश्रृण्वतां सम्पठताम्प्रशस्यम् ॥ १८ ॥ एतत्तु हृदयस्तोत्रम्पठेद्यस्तु समाहितः ॥ भवेत्तस्येष्टदा देवी प्रसन्ना भुवनेश्वरी ॥ १९ ॥ ददाति धनमायुष्यम्पुण्यम्पुण्यमतिन्तथा ॥ नैष्ठिकीन्देवभक्तिश्च गुरुभक्तिं व्विशेषतः ॥ २० ॥ पूर्णिमाया-श्चतुर्दश्याङ्कुजवारे विशेषतः ॥ पठनीयमिदं स्तोत्रन्देवसद्मनि यत्नतः ॥ २१ ॥ यत्र कुत्रापि पाठेन स्तोत्रस्यास्य फलम्भवेत् ॥ सर्व्वस्थानेषु देवेश्याः पूतदेहस्सदा पठेत् ॥ २२ ॥

इति नीलसरस्वतीतन्त्रे भुवनेश्वरीपटले श्रीदेवीश्वरसँव्वादे श्रीभुवनेश्वरीहृदयस्तोत्रं समाप्तम् ॥

अथ शतनाम

कैलासशिखरे रम्ये नानारत्नोपशोभिते ॥ नरनारीहितार्त्थाय शिवम्पप्रच्छ पार्व्वती ॥१॥ देव्युवाच ॥ भुवनेश्वरी महाविद्या-नाम्नामष्टोत्तरं शतम् ॥ कथयस्व महादेव यद्यहन्तव वल्लभा ॥२॥ ईश्वर उवाच ॥ श्रृणु देवि महाभागे स्तवराजमिदं शुभम् ॥ सहस्रनाम्नामधिकं सिद्धिदम्मोक्षहेतुकम् ॥३॥ शुचिभिः प्रातरुत्थाय पठितव्यं समाहितैः ॥ त्रिकालं श्रद्धया युक्तैः सर्व्वकामफलप्रदम् ॥४॥ ॐ अस्य श्रीभुवनेश्वर्य्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रस्य शक्तिर्ऋ-

पिण्गायत्री च्छन्दो भुवनेश्वरी देवता चतुर्व्वर्ग्गसाधने जपे विनि-
योगः ।। महामाया महाविद्या महायोगा महोत्कटा ।। माहेश्वरी
कुमारी च ब्रह्माणी ब्रह्मरूपिणी ।।५।। वागीश्वरी योगरूपा योगिनी-
कोटिसेविता ।। जया च विजया चैव कौमारी सर्व्वमङ्गला ।। ६ ।।
हिङ्गुला च विलासी च ज्वालिनी ज्वालरूपिणी ।। ईश्वरी क्रूर-
संहारी कुलमार्ग्गप्रदायिनी ।। ७ ।। वैष्णवी सुभगाकारी सुकुल्या
कुलपूजिता ।। वामाङ्गा वामचारा च वामदेवप्रिया तथा ।।८।।
डाकिनीयोगिनीरूपा भूतेशी भूतनायिका ।। पद्मावती पद्मनेत्रा-
प्रबुद्धा च सरस्वती ।।९।। भूचरी खेचरी माया मातङ्गी भुवनेश्वरी ।।
कांता पतिव्रता साक्षी सुचक्षु ऽ कुंडवासिनी ।।१०।। उमा कुमारी
लोकेशी सुकेशी पद्मरागिणी ।। इन्द्राणी ब्रह्मचाण्डाली चण्डिका
वायुवल्लभा ।। ११ ।। सर्व्वधातुमयीमूर्त्तिर्जलरूपा जलोदरी ।।
आकाशी रणगा चैव नृकपालविभूषणा ।।१२।। नर्म्मदा मोक्षदा
चैव कामधर्म्मार्त्थदायिनी ।। गायत्री चाथ सावित्री त्रिसन्ध्या
तीर्त्थगामिनी ।।१३।। अष्टमी नवमी चैव दशम्येकादशी तथा ।।
पौर्ण्णमासी कुहूरूपा तिथिमूर्त्तिस्वरूपिणी ।।१४।। सुरारिनाशकारी
च उग्ररूपा च वत्सला ।। अनला अर्द्धमात्रा च अरुणा पीतलोचना
।।१५।। लज्जा सरस्वती विद्या भवानी पापनाशिनी ।। नागपाश-
धरा मूर्त्तिरगाधा धृतकुण्डला ।।१६।। क्षत्ररूपीक्षयकरी तेजस्विनी
शुचिस्मिता ।। अव्यक्ताव्यक्तलोका च शम्भुरूपा मनस्विनी।।१७।।
मातङ्गी मत्तमातङ्गी महादेवप्रिया सदा ।। दैत्यहा चैव वाराही
सर्व्वशास्त्रमयी शुभा ।। १८ ।। य इदम्पठते भक्त्या शृणुयाद्वा
समाहितः ।। अपुत्रो लभते पुत्रन्निर्द्धनो धनवान् भवेत् ।। १९ ।।
मूर्खोपि लभते शास्त्रञ्चौरोपि लभते गतिम् ।। वेदानाम्पाठको
विप्र ऽ क्षत्त्रियो विजयी भवेत् ।।२०।। वैश्यस्तु धनवान्भूयाच्छू-

द्रस्तु सुखमेधते ॥ अष्टम्याञ्च चतुर्द्दश्यान्नवम्याञ्चैकचेतसः ॥२१॥ ये पठन्ति सदा भक्त्या न ते वै दुःखभागिनः ॥ एककालन्द्वि-कालँ व्वा त्रिकालँ व्वा चतुर्थकम् ॥२२॥ ये पठन्ति सदा भक्त्या स्वर्ग्गलोके च पूजिताः ॥ रुद्रन्दृष्ट्वा यथा देवाः पन्नगा गरुडँ य्यथा ॥ २३ ॥ शत्रवः प्रपलायन्ते तस्य वक्त्रविलोकनात् ॥ इति श्रीरुद्रयामले देवीशङ्करसँव्वादे भुवनेश्वर्य्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं समाप्तम् ॥

अथ सहस्रनाम

ओमस्य श्रीभुवनेश्वरीसहस्रनाममन्त्रस्य सदाशिव ऋषिरनुष्टुप् छन्दः भुवनेश्वरीदेवता लज्जाबीजम् कमलाशक्तिः वाग्भवङ्कीलकम् सर्व्वार्त्थसाधने जपे विनियोगः ॥ भुवनेशी भुवाराध्या भवानी भयनाशिनी ॥ भवरूपा भवानन्दा भवसागरतारिणी ॥१॥ भवोद्भवा भवरता भवभारनिवारिणी ॥ भव्याना भव्यनयना भव्य-रूपा भवौषधिः ॥२॥ भव्याङ्गना भव्यकेशी भवपाशविमोचिनी ॥ भव्यासना भव्यवस्त्रा भव्याभरणभूषिता ॥३॥ भगरूपा भगानन्दा भगेशी भगमालिनी ॥ भगविद्या भगवती भगक्लिन्ना भगावहा ॥४॥ भगाङ्कुरा भगक्रीडा भगाद्या भगमङ्गला ॥ भगलीला भग-प्रीता भगसम्पद्भगेश्वरी ॥ ५ ॥ भगालया भगोत्साहा भगस्था भगपोषिणी ॥ भगोत्सवा भगविद्या भगमाता भगस्थिता ॥६॥ भगशक्तिर्भगनिधिर्भगपूजा भगेषणा ॥ भगास्वपा भगाधीशा भगार्च्च्या भगसुन्दरी ॥ ७ ॥ भगरेखा भगस्नेहा भगस्नेह-विवर्धिनी ॥ भगिनी भगबीजस्था भगभोगविलासिनी ॥ ८ ॥ भगाचारा भगाधारा भगाचारा भगाश्रया ॥ भगपुष्पा भगश्रीदा भगपुष्पनिवासिनी ॥९॥ भव्यरूपधरा भव्याभव्यपुष्पैरसंस्कृता ॥ भव्यलीला भव्यमाला भव्याङ्गी भव्यसुन्दरी ॥१०॥ भव्यशीला

भव्यलीला भव्याक्षी भव्यनाशिनी ॥ भव्याङ्गिका भव्यवाणी भव्यकान्तिर्भगालिनी ॥ ११ ॥ भव्यत्रपा भव्यनदी भव्यभोग-विहारिणी ॥ भव्यस्तनी भव्यमुखी भव्यगोष्ठी भयापहा ॥१२॥ भक्तेश्वरी भक्तिकरी भक्तानुग्रहकारिणी ॥ भक्तिदा भक्तिजननी भक्तानन्दविवर्द्धिनी ॥ १३ ॥ भक्तिप्रिया भक्तिरता भक्तिभाव-विहारिणी ॥ भक्तिशीला भक्तिलीला भक्तेशी भक्तिपालिनी ॥१४॥ भक्तिविद्या भक्तविद्या भक्तिर्भक्तिविनोदिनी ॥ भक्तिरीतिर्भक्ति-प्रीतिर्भक्तिसाधनसाधिनी ॥१५॥ भक्तिसाध्या भक्तसाध्या भक्ति-शाली भवेश्वरी । भटविद्या भटानन्दा भटस्था भटरूपिणी ॥१६॥ भटमान्या भटस्थान्या भटस्थाननिवासिनी ॥ भटिनी भटरूपेशी भटरूपविवर्द्धिनी ॥१७॥ भटवेशी भटेशी च भगभाग्भवसुन्दरी ॥ भटप्रीत्या भटरीत्या भटानुग्रहकारिणी ॥ १८ ॥ भटैराध्या भट-बोध्या भटबोधविनोदिनी ॥ भटैस्सेव्या भटवरा भटार्च्या भट-बोधिनी ॥१९॥ भटकीर्त्या भटकला भटपा भटपालिनी ॥ भटै-श्वर्य्या भटाधीशा भटेक्षा भटतोषिणी ॥२०॥ भटेशी भटजननी भटभाग्यविवर्द्धिनी ॥ भटमुक्तिर्भटयुक्तिर्भटप्रीतिविवर्द्धिनी ॥२१॥ भाग्येशी भाग्यजननी भाग्यस्था भाग्यरूपिणी ॥ भावनाभाव-कुशला भावदा भाववर्द्धिनी ॥२२॥ भावरूपा भावरसा भावान्तर-विहारिणी ॥ भावाङ्कुरा भावकला भावस्थाननिवासिनी ॥२३॥ भावातुरा भावधृता भावमध्यव्यवस्थिता ॥ भावऋद्धिर्भावसिद्धि-र्भावादिर्भावभाविनी ॥ २४ ॥ भावालया भावपरा भावसाधन-तत्परा ॥ भावेश्वरी भावगम्या भावस्था भावगर्विता ॥२५॥ भाविनी भावरमणी भारती भारतेश्वरी ॥ भागीरथी भाग्यवती भाग्योदयकरीकला ॥२६॥ भाग्याश्रया भाग्यमयी भाग्या भाग्य-फलप्रदा ॥ भाग्यचारा भाग्यसारा भाग्यधारा च भाग्यदा ॥२७॥

भाग्येश्वरी भाग्यनिधिर्भाग्या भाग्यसुमातृका ॥ भाग्येक्षा भाग्यना भाग्यभाग्यदा भाग्यमातृका ॥२८॥ भाग्येक्षा भाग्यमनसा भाग्यादिर्भाग्यमध्यगा ॥ भ्रातेश्वरी भ्रातृवती भ्राम्यम्बा भ्रातृपालिनी ॥२९॥ भ्रातृस्था भ्रातृकुशला भ्रामरी भ्रमराम्बिका ॥ भिल्लरूपा भिल्लवती भिल्लस्था भिल्लपालिनी ॥३०॥ भिल्लमाता भिल्लधात्री भिल्लनी भिल्लकेश्वरी ॥ भिल्लकीर्त्तिर्भिल्लकला भिल्लमन्दरवासिनी ॥ ३१ ॥ भिल्लक्रीडा भिल्ललीला भिल्लाच्चर्या भिल्लवल्लभा ॥ भिल्लस्नुषा भिल्लपुत्री भिल्लनी भिल्लपोषिणी ॥३२॥ भिल्लपौत्री भिल्लगोष्ठी भिल्लाधारनिवासिनी ॥ भिल्लपूज्या भिल्लवाणी भिल्लानी भिल्लभीतिहा ॥ ३३ ॥ भीतस्था भीतजननी भीतिर्भीतिविनाशिनी ॥ भीतिदा भीतिहा भीत्या भीत्याकारविहारिणी ॥३४॥ भीतेशी भीतिशमनी भीतस्थाननिवासिनी॥ भीतिरीत्या भीतिकला भीतीक्षा भीतिहारिणी ॥ ३५ ॥ भीमेशी भीमजननी भीमा भीमनिवासिनी ॥ भीमेश्वरी भीमरता भीमाङ्गी भीमपालिनी ॥३६॥ भीमनादी भीमतन्त्री भीमैश्वर्य्यविवर्द्धिनी ॥ भीमगोष्ठी भीमधात्री भीमविद्याविनोदिनी ॥३७॥ भीमविक्रमदात्री च भीमविक्रमवासिनी ॥ भीमानन्दकरीदेवी भीमानन्दविहारिणी ॥३८॥ भीमोपदेशिनी नित्या भीमभाग्यप्रदायिनी ॥ भीमसिद्धिर्भीमऋद्धिर्भीमभक्तिविवर्द्धिनी ॥३९॥ भीमस्था भीमवरदा भीमधर्म्मोपदेशिनी ॥ भीष्मेश्वरी भीष्मभृती भीष्मबोधप्रबोधिनी ॥४०॥ भीष्मश्रीर्भीष्मजननी भीष्मज्ञानोपदेशिनी ॥ भीष्मस्था भीष्मतपसा भीष्मेशी भीष्मतारिणी ॥ ४१ ॥ भीष्मलीला भीष्मशीला भीष्मरोदिनिवासिनी ॥ भीष्माश्रया भीष्मवरा भीष्मदर्ष्वविवर्द्धिनी ॥ ४२ ॥ भुवना भुवनेशानी भुवनानन्दकारिणी ॥ भुविस्था भुविरूपा च भुविभारनिवारिणी ॥ ४३ ॥

भुक्तिस्था भुक्तिदा भुक्तिर्भुक्तेशी भुक्तिरूपिणी ॥ भुक्तेश्वरी भुक्तिदात्री भुक्तिराकाररूपिणी ॥ ४४ ॥ भुजङ्गस्था भुजङ्गेशी भुजङ्गाकाररूपिणी ॥ भुजङ्गी भुजगावासा भुजङ्गानन्ददायिनी ॥ ४५ ॥ भूतेशी भूतजननी भूतस्था भूतरूपिणी ॥ भूतेश्वरी भूतलीला भूतवेषकरी सदा ॥४६॥ भूतदात्री भूतकेशी भूतधात्री महेश्वरी ॥ भूतरीत्या भूतपत्नी भूतलोकनिवासिनी ॥ ४७ ॥ भूतसिद्धिर्भूतऋद्धिर्भूतानन्दनिवासिनी । भूतकीर्त्तिर्भूतलक्ष्मीर्भूतभाग्यविवर्द्धिनी ॥ ४८ ॥ भूतार्च्च्या भूतरमणी भूतविद्याविनोदिनी ॥ भूतपौत्री भूतपुत्री भूतभार्य्याविधेश्वरी ॥ ४९ ॥ भूपस्था भूपरमणी भूपेशी भूपपालिनी ॥ भूपमाता भूपनिभा भूपैश्वर्य्यप्रदायिनी ॥ ५० ॥ भूपचेष्टा भूपनेष्ठा भूपभावविवर्द्धिनी ॥ भूपभगिनी भूपभूरी भूपपौत्री तथा वधूः ॥ ५१ ॥ भूपकीर्त्तिर्भूपनीतिर्भूपभाग्यविवर्द्धिनी ॥ भूपक्रिया भूपक्रीडा भूपमन्दरवासिनी ॥ ५२ ॥ भूपार्च्च्या भूपसँराध्या भूपभोगविवर्द्धिनी ॥ भूपाश्रया भूपकाला भूपकौतुकदण्डिनी ॥ ५३ ॥ भूषणस्था भूषणेशी भूषा भूषणधारिणी ॥ भूषणाधारधर्म्मेशी भूषणाकाररूपिणी ॥५४॥ भूपताचारनिलया भूपताचारभूषिता ॥ भूपताचाररचना भूपताचारमण्डिता ॥ ५५ ॥ भूपताचारधर्म्मेशी भूपताचारकारिणी ॥ भूपताचारचरिता भूपताचारवर्ज्जिता ॥५६॥ भूपताचारवृद्धिस्था भूपताचारवृद्धिदा ॥ भूपताचारकरणा भूपताचारकर्म्मदा ॥ ५७ ॥ भूपताचारकर्म्मेशी भूपताचारकर्म्मदा ॥ भूपताचारदेहस्था भूपताचारकर्म्मिणी ॥५८॥ भूपताचारसिद्धिस्था भूपताचारसिद्धिदा ॥ भूपताचारधर्म्माणी भूपताचारधारिणी ॥५९॥ भूपतानन्दलहरी भूपतेश्वररूपिणी ॥ भूपतेर्न्नीतिनीतिस्था भूपतिस्थानवासिनी ॥ ६० ॥ भूपतिस्थानगीर्व्वाणी भूपतेर्व्वरधारिणी

॥६१॥ भैषजानन्दलहरी भैषजानन्दरूपिणी ॥ भैषजानन्दमहिषी भैषजानन्दरूपिणी ॥ ६२ ॥ भैषजानन्दकर्म्मेशी भैषजानन्ददायिनी ॥ भैषजी भैषजाकन्दा भैषजस्थानवासिनी ॥ ६३ ॥ भैषजेश्वररूपा च भैषजेश्वरसिद्धिदा ॥ भैषजेश्वरधर्म्मेशी भैषजेश्वरकर्म्मदा ॥ ६४ ॥ भैषजेश्वरकर्म्मेशी भैषजेश्वरकर्म्मिणी ॥ भैषजाधीशजननी भैषजाधीशपालिनी ॥ ६५ ॥ भैषजाधीशरचना भैषजाधीशमङ्गला ॥ भैषजारण्यमध्यस्था भैषजारण्यरक्षिणी ॥६६॥ भैषज्यविद्या भैषज्या भैषज्येप्सितदायिनी ॥ भैषज्यस्था भैषजेशी भैषज्यानन्दवर्द्धिनी ॥६७॥ भैरवी भैरवीचारा भैरवाकाररूपिणी ॥ भैरवाचारचतुरा भैरवाचारमण्डिता ॥ ६८ ॥ भैरवा भैरवेशी च भैरवानन्ददायिनी ॥ भैरवानन्दरूपेशी भैरवानन्दरूपिणी ॥६९॥ भैरवानन्दनिपुणा भैरवानन्दमन्दिरा ॥ भैरवानन्दतत्त्वज्ञा भैरवानन्दतत्परा ॥ ७० ॥ भैरवानन्दकुशला भैरवानन्दनीतिदा ॥ भैरवानन्दप्रीतिस्था भैरवानन्दप्रीतिदा ॥ ७१ ॥ भैरवानन्दमहिषी भैरवानन्दमालिनी ॥ भैरवानन्दमतिदा भैरवानन्दमातृका ॥ ७२ ॥ भैरवाधारजननी भैरवाधाररक्षिणी ॥ भैरवाधाररूपेशी भैरवाधाररूपिणी ॥७३॥ भैरवाधारनिचया भैरवाधारनिश्चया ॥ भैरवाधारतत्त्वज्ञा भैरवाधारतत्त्वदा ॥ ७४ ॥ भैरवाश्रयतन्त्रेशी भैरवाश्रयमन्त्रिणी ॥ भैरवाश्रयरचना भैरवाश्रयरञ्जिता ॥ ७५ ॥ भैरवाश्रयनिर्द्धारा भैरवाश्रयनिर्भरा ॥ भैरवाश्रयनिर्द्धारा भैरवाश्रयनिर्द्धरा ॥७६॥ भैरवानन्दबोधेशी भैरवानन्दबोधिनी ॥ भैरवानन्दबोधस्था भैरवानन्दबोधदा ॥ ७७ ॥ भैरव्यैश्वर्य्यवरदा भैरव्यैश्वर्य्यदायिनी ॥ भैरव्यैश्वर्य्यरचना भैरव्यैश्वर्य्यवर्द्धिनी ॥ ७८ ॥ भैरव्यैश्वर्य्यसिद्धिस्था भैरव्यैश्वर्य्यसिद्धिदा ॥ भैरव्यैश्वर्य्यसिद्धेशी भैरव्यैश्वर्य्यरूपिणी ॥ ७९ ॥ भैरव्यैश्वर्य्य-

सुपथा भैरव्यैश्वर्य्यसुप्रभा ॥ भैरव्यैश्वर्य्यवृद्धिस्था भैरव्यैश्वर्य्यवृद्धिदा ॥८०॥ भैरव्यैश्वर्य्यकुशला भैरव्यैश्वर्य्यकामदा ॥ भैरव्यैश्वर्य्यसुलभा भैरव्यैश्वर्य्यसम्प्रदा ॥ ८१ ॥ भैरव्यैश्वर्य्यविशदा भैरव्यैश्वर्य्यविक्रिता ॥ भैरव्यैश्वर्य्यविनया भैरव्यैश्वर्य्यवेदिता ॥८२॥ भैरव्यैश्वर्य्यमहिमा भैरव्यैश्वर्य्यमानिनी ॥ भैरव्यैश्वर्य्यनिरता भैरव्यैश्वर्य्यनिर्म्मिता ॥ ८३ ॥ भोगेश्वरी भोगमाता भोगस्था भोगरक्षिणी ॥ भोगक्रीडा भोगलीला भोगेशी भोगवर्द्धिनी ॥ ८४ ॥ भोगाङ्गी भोगरमणी भोगाचारविचारिणी ॥ भोगाश्रया भोगवती भोगिनी भोगरूपिणी ॥ ८५ ॥ भोगाङ्कुरा भोगविधा भोगाधारनिवासिनी ॥ भोगाम्बिका भोगरता भोगसिद्धिविधायिनी ॥ ८६ ॥ भोजस्था भोजनिरता भोजनानन्ददायिनी ॥ भोजनानन्दलहरी भोजनान्तर्विहारिणी ॥ ८७ ॥ भोजनानन्दमहिमा भोजनानन्दभोग्यदा ॥ भोजनानन्दरचना भोजनानन्दहर्षिता ॥ ८८ ॥ भोजनाचारचतुरा भोजनाचारमण्डिता ॥ भोजनाचारचरिता भोजनाचारचर्च्चिता ॥ ८९ ॥ भोजनाचारसम्पन्ना भोजनाचारसँय्युता ॥ भोजनाचारचित्तस्था भोजनाचाररीतिदा ॥ ९० ॥ भोजनाचारविभवा भोजनाचारविस्तृता ॥ भोजनाचाररमणी भोजनाचाररक्षिणी ॥९१॥ भोजनाचारहरिणी भोजनाचारभक्षिणी ॥ भोजनाचारसुखदा भोजनाचारसुस्पृहा ॥ ९२ ॥ भोजनाहारसुरसा भोजनाहारसुन्दरी ॥ भोजनाहारचरिता भोजनाहारचञ्चला ॥९३॥ भोजनास्वादविभवा भोजनास्वादवल्लभा ॥ भोजनास्वादसन्तुष्टा भोजनास्वादसम्प्रदा ॥९४॥ भोजनास्वादसुपथा भोजनास्वादसंश्रया ॥ भोजनास्वादनिरता भोजनास्वादनिर्णिता ॥ ९५ ॥ भौक्षरा भौक्षरेशानी भौकाराक्षररूपिणी ॥ भौक्षरस्था भौक्षरादिर्भौक्षरस्थानवासिनी

॥९६॥ भङ्कारी भर्म्मिणी भर्म्मी भस्मेशी भस्मरूपिणी ॥ भङ्कारा भश्वना भस्मा भस्मस्था भस्मवासिनी ॥९७॥ भक्षरी भक्षराकारा भक्षरस्थानवासिनी ॥ भक्षराढ्या भक्षरेशी भरूपा भस्वरूपिणी ॥ ९८ ॥ भूधरस्था भूधरेशी भूधरी भूधरेश्वरी ॥ भूधरानन्द-रमणी भूधरानन्दपालिनी ॥९९॥ भूधरानन्दजननी भूधरानन्द-वासिनी ॥ भूधरानन्दरमणी भूधरानन्दरक्षिता ॥१००॥ भूधरा-नन्दमहिमा भूधरानन्दमन्दिरा ॥ भूधरानन्दसर्व्वेशी भूधरानन्द-सर्व्वगः ॥१०१॥ भूधरानन्दमहिषी भूधरानन्ददायिनी ॥ भूधरा-धीशधर्म्मेशी भूधरानन्दधर्म्मिणी ॥ १०२ ॥ भूधराधीशधर्म्मेशी भूधराधीशसिद्धिदा ॥ भूधराधीशकर्म्मेशी भूधराधीशकामिनी ॥१०३॥ भूधराधीशनिरता भूधराधीशनिर्णिता ॥ भूधराधीश-नीतिस्था भूधराधीशनीतिदा ॥१०४॥ भूधराधीशभाग्येशी भूधरा-धीशभामिनी ॥ भूधराधीशबुद्धिस्था भूधराधीशबुद्धिदा ॥१०५॥ भूधराधीशवरदा भूधराधीशवन्दिता ॥ भूधराधीशाऽऽराध्या च भूधराधीशचर्च्चिता ॥१०६॥ भङ्गेश्वरी भङ्गमयी भङ्गस्था भङ्ग-रूपिणी ॥ भङ्गाक्षता भङ्गरता भङ्गार्च्च्या भङ्गरक्षिणी ॥ १०७ ॥ भङ्गावती भङ्गलीला भङ्गभोगविलासिनी ॥ भङ्गरङ्गप्रतीकाशा भङ्ग-रङ्गनिवासिनी ॥१०८॥ भङ्गाशिनी भङ्गमूली भङ्गभोगविधायिनी॥ भङ्गाश्रया भङ्गबीजा भङ्गबीजाङ्कुरेश्वरी ॥ १०९ ॥ भङ्गयन्त्र-चमत्कारा भङ्गयन्त्रेश्वरी तथा ॥ भङ्गयन्त्रविमोहिस्था भङ्गयन्त्र-विनोदिनी ॥ ११० ॥ भङ्गयन्त्रविचारस्था भङ्गयन्त्रविचारिणी॥ भङ्गयन्त्रसानन्दा भङ्गयन्त्ररसेश्वरी॥ १११ ॥ भङ्गयन्त्ररसस्वादा भङ्गयन्त्ररसस्थिता॥ भङ्गयन्त्ररसाधारा भङ्गयन्त्ररसाश्रया ॥११२॥ भूधरात्मजरूपेशी भूधरात्मजरूपिणी ॥ भूधरात्मजयोगेशी भूधरा-त्मजपालिनी ॥११३॥ भूधरात्मजमहिमा भूधरात्मजमालिनी ॥

भूधरात्मजभूतेशी भूधरात्मजरूपिणी ॥ ११४ ॥ भूधरात्मज-सिद्धिस्था भूधरात्मजसिद्धिदा ॥ भूधरात्मजभावेशी भूधरात्मज-भाविनी ॥ ११५ ॥ भूधरात्मजभोगस्था भूधरात्मजभोगदा ॥ भूधरात्मजभोगेशी भूधरात्मजभोगिनी ॥११६॥ भव्या भव्यतरा भव्याभाविनी भववल्लभा ॥ भावातिभावा भावाख्या भातिमा भीतिभान्तिका ॥ ११७ ॥ भासान्तिभासा भासस्था भासाभा भास्करोपमा ॥ भास्करस्था भास्करेशी भास्करैश्वर्य्यवर्द्धिनी ॥११८॥ भास्करानन्दजननी भास्करानन्ददायिनी ॥ भास्करा-नन्दमहिमा भास्करानन्दमातृका ॥११९॥ भास्करानन्दनैश्वर्य्या भास्करानन्दनेश्वरा ॥ भास्करानन्दसुपथा भास्करानन्दसुप्रभा ॥१२०॥ भास्करानन्दनिचया भास्करानन्दनिर्म्मिता ॥ भास्करा-नन्दनीतिस्था भास्करानन्दनीतिदा ॥१२१॥ भास्करोदयमध्यस्था भास्करोदयमध्यगा ॥ भास्करोदयतेजःस्था भास्करोदयतेजसा ॥१२२॥ भास्कराचारचतुरा भास्कराचारचन्द्रिका ॥ भास्करा-चारपरमा भास्कराचारचण्डिका ॥ १२३ ॥ भास्कराचारपरमा भास्कराचारपारदा ॥ भास्कराचारमुक्तिस्था भास्कराचारमुक्तिदा ॥१२४॥ भास्कराचारसिद्धिस्था भास्कराचारसिद्धिदा ॥ भास्करा-चरणाधारा भास्कराचरणाश्रिता ॥ १२५ ॥ भास्कराचारमन्त्रेशी भास्कराचारमन्त्रिणी ॥ भास्कराचारवित्तेशी भास्कराचारचित्रिणी ॥१२६॥ भास्कराधारधर्म्मेशी भास्कराधारधारिणी ॥ भास्करा-धाररचना भास्कराधाररक्षिता ॥ १२७ ॥ भास्कराधारकर्म्माणी भास्कराधारकर्म्मदा ॥ भास्कराधाररूपेशी भास्कराधाररूपिणी ॥१२८॥ भास्कराधारकाम्येशी भास्कराधारकामिनी ॥ भास्करा-धारसांशेशी भास्कराधारसांशिनी ॥ १२६ ॥ भास्कराधारधर्म्मेशी भास्कराधारधामिनी ॥ भास्कराधारचक्रस्था भास्कराधारचक्रिणी

॥१३०॥ भास्करेश्वरक्षत्रेशी भास्करेश्वरक्षत्रिणी ॥ भास्करेश्वर-
जननी भास्करेश्वरपालिनी ॥१३१॥ भास्करेश्वरसर्वेशी भास्करे-
श्वरशर्व्वरी ॥ भास्करेश्वरसद्भीमा भास्करेश्वरसन्निभा ॥१३२॥
भास्करेश्वरसुपथा भास्करेश्वरसुप्रभा ॥ भास्करेश्वरयुवती भास्करे-
श्वरसुन्दरी ॥१३३॥ भास्करेश्वरमूर्त्तेशी भास्करेश्वरमूर्त्तिनी ॥
भास्करेश्वरमित्रेशी भास्करेश्वरमन्त्रिणी ॥ १३४ ॥ भास्करेश्वर-
सानन्दा भास्करेश्वरसाश्रया ॥ भास्करेश्वरचित्रस्था भास्करेश्वर-
चित्रदा ॥ १३५ ॥ भास्करेश्वरचित्रेशी भास्करेश्वरचित्रिणी ॥
भास्करेश्वरभाग्यस्था भास्करेश्वरभाग्यदा ॥ १३६ ॥ भास्करे-
श्वरभाग्येशी भास्करेश्वरभाविनी ॥ भास्करेश्वरकीर्त्त्येशी भास्करे-
श्वरकीर्त्तिनी ॥ १३७ ॥ भास्करेश्वरकीर्त्तिस्था भास्करेश्वर-
कीर्त्तिदा ॥ भास्करेश्वरकरुणा भास्करेश्वरकारिणी ॥ १३८ ॥
भास्करेश्वरगीर्व्वाणी भास्करेश्वरगारुडी ॥ भास्करेश्वरदेहस्था
भास्करेश्वरदेहदा ॥ १३९ ॥ भास्करेश्वरनादस्था भास्करेश्वर-
नादिनी ॥ भास्करेश्वरनादेशी भास्करेश्वरनादिनी ॥१४०॥ भा-
स्करेश्वरकोशस्था भास्करेश्वरकोशदा ॥ भास्करेश्वरकोशेशी भास्करे-
श्वरकोशिनी ॥१४१॥ भास्करेश्वरशक्तिस्था भास्करेश्वरशक्तिदा ॥
भास्करेश्वरतोषेशी भास्करेश्वरतोषिणी ॥ १४२ ॥ भास्करे-
श्वरक्षेत्रेशी भास्करेश्वरक्षेत्रिणी ॥ भास्करेश्वरयोगस्था भास्करेश्वर-
योगदा॥ १४३॥ भास्करेश्वरयोगेशी भास्करेश्वरयोगिनी ॥ भास्करे-
श्वरपद्मेशी भास्करेश्वरपद्मिनी ॥१४४॥ भास्करेश्वरहृद्बीजा भास्क-
रेश्वरहृद्वरा ॥ भास्करेश्वरहृद्योनि-र्भास्करेश्वरहृद्युतिः ॥१४५॥ भा-
स्करेश्वरबुद्धिस्था भास्करेश्वरसद्विधा ॥ भास्करेश्वरसद्वाणी भास्क-
रेश्वरसद्वरा ॥१४६॥ भास्करेश्वरराज्यस्था भास्करेश्वरराज्यदा ॥
भास्करेश्वरराज्येशी भास्करेश्वरपोषिणी ॥ १४७ ॥ भास्करे-

श्वरज्ञानस्था भास्करेश्वरज्ञानदा ॥ भास्करेश्वरज्ञानेशी भास्करे-
श्वरगामिनी ॥१४८॥ भास्करेश्वरलक्षेशी भास्करेश्वरक्षालिता ॥
भास्करेश्वरलक्षिता भास्करेश्वररक्षिता ॥ १४९ ॥ भास्करेश्वर-
खड्गस्था भास्करेश्वरखड्गदा ॥ भास्करेश्वरखड्गेशी भास्करेश्वरखड्गिनी
॥ १५० ॥ भास्करेश्वरकार्य्येशी भास्करेश्वरकामिनी ॥ भास्करे-
श्वरकायस्था भास्करेश्वरकायदा ॥ १५१ ॥ भास्करेश्वरचक्षुःस्था
भास्करेश्वरचक्षुषा ॥ भास्करेश्वरसन्नाभा भास्करेश्वरसार्च्चिता
॥ १५२ ॥ भ्रूणहत्याप्रशमनी भ्रूणपापविनाशिनी ॥ भ्रूणदारिद्र्य-
शमनी भ्रूणरोगविनाशिनी ॥ १५३ ॥ भ्रूणशोकप्रशमनी भ्रूण-
दोषनिवारिणी ॥ भ्रूणसन्तापशमनी भ्रूणविभ्रमनाशिनी ॥१५४॥
भवाब्धिस्था भवाब्धीशा भवाब्धिभयनाशिनी ॥ भवाब्धिपारकरणी
भवाब्धिसुखवर्द्धिनी ॥ १५५ ॥ भवाब्धिकार्य्यकरणी भवाब्धि-
करुणानिधिः ॥ भवाब्धिकालशमनी भवाब्धिवरदायिनी ॥१५६॥
भवाब्धिभजनस्थाना भवाब्धिभजनस्थिता ॥ भवाब्धिभजनाकारा
भवाब्धिभजनक्रिया ॥ १५७ ॥ भवाब्धिभजनाचारा भवाब्धि-
भजनाङ्कुरा ॥ भवाब्धिभजनानन्दा भवाब्धिभजनाधिपा ॥१५८॥
भवाब्धिभजनैश्वर्य्या भवाब्धिभजनेश्वरी ॥ भवाब्धिभजनासिद्धि-
र्भवाब्धिभजनारतिः ॥ १५९ ॥ भवाब्धिभजनानित्या भवाब्धि-
भजनानिशा ॥ भवाब्धिभजनानिम्ना भवाब्धिभवभीतिहा ॥१६०॥
भवाब्धिभजनाकाम्या भवाब्धिभजनाकला ॥ भवाब्धिभजना-
कीर्त्तिर्भवाब्धिभजनाकृता ॥ १६१ ॥ भवाब्धिशुभदा नित्या
भवाब्धिशुभदायिनी ॥ भवाब्धिसकलानन्दा भवाब्धिसकलाकला
॥१६२॥ भवाब्धिसकलासिद्धिर्भवाब्धिसकलानिधिः ॥ भवाब्धि-
सकलासारा भवाब्धिसकलार्थदा ॥ १६३ ॥ भवाब्धिभवनामूर्त्ति-
र्भवाब्धिभवनाकृतिः ॥ भवाब्धिभवनाभव्या भवाब्धिभवनाम्भसा

॥१६४॥ भवाब्धिमदनारूपा भवाब्धिमदनातुरा ॥ भवाब्धिमदने-
शानी भवाब्धिमदनेश्वरी ॥१६५॥ भवाब्धिभाग्यरचना भवाब्धि-
भाग्यदा सदा ॥ भवाब्धिभाग्यदाकूला भवाब्धिभाग्यनिर्भरा
॥१६६॥ भवाब्धिभाग्यनिरता भवाब्धिभाग्यभाविता ॥ भवाब्धि-
भाग्यसञ्चारा भवाब्धिभाग्यसञ्चिता ॥१६७॥ भवाब्धिभाग्यसुपथा
भवाब्धिभाग्यसुप्रदा ॥ भवाब्धिभाग्यरीतिज्ञा भवाब्धिभाग्यनीतिदा
॥१६८॥ भवाब्धिभाग्यरीत्येशी भवाब्धिभाग्यरीतिनी ॥ भवाब्धि-
भोगनिपुणा भवाब्धिभोगसम्प्रदा ॥१६९॥ भवाब्धिभाग्यगहना
भवाब्धिभोग्यगुम्फिता॥भवाब्धिभोगगान्धारी भवाब्धिभोगगुम्फिता
॥१७०॥ भवाब्धिभोगसुरसा भवाब्धिभोगसुस्पृहा ॥ भवाब्धिभोग-
ग्रथिनी भवाब्धिभोगयोगिनी॥१७१॥भवाब्धिभोगरसना भवाब्धि-
भोगराजिता ॥ भवाब्धिभोगविभवा भवाब्धिभोगविस्तृता ॥१७२॥
भवाब्धिभोगवरदा भवाब्धिभोगवन्दिता ॥ भवाब्धिभो॰कुशला
भवाब्धिभोगशोभिता ॥१७३॥ भवाब्धिभेदजननी भवाब्धिभेद-
पालिनी ॥ भवाब्धिभेदरचना भवाब्धिभेदरक्षिता॥१७४॥ भवा-
ब्धिभेदनियता भवाब्धिभेदनिस्पृहा ॥ भवाब्धिभेदरचना भवाब्धि
भेदरोषिता ॥१७५॥ भवाब्धिभेदराशिघ्नी भवाब्धिभेदराशिनी ॥
भवाब्धिभेदकर्म्मेशी भवाब्धिभेदकर्म्मिणी ॥ १७६ ॥ भद्रेशी
भद्रजननी भद्रा भद्रनिवासिनी ॥ भद्रेश्वरी भद्रवती भद्रस्था
भद्रदायिनी ॥ १७७ ॥ भद्ररूपा भद्रमयी भद्रदा भद्रभाषिणी ॥
भद्रकर्ण्णा भद्रवेशा भद्राम्बा भद्रमन्दिरा ॥ १७८ ॥ भद्रक्रिया
भद्रकला भद्रिका भद्रवर्द्धिनी ॥ भद्रक्रीडा भद्रकला भद्रलीला-
भिलाषिणी ॥ १७९ ॥ भद्राङ्कुरा भद्ररता भद्राङ्गी भद्रमन्त्रिणी ॥
भद्रविद्या भद्रविद्या भद्रवाग्भद्रवादिनी ॥ १८० ॥ भूपमङ्गलदा
भूपा भूलता भूमिवाहिनी ॥ भूपभोगा भूपशोभा भूपाशा भूप-

रूपदा ॥ १८१ ॥ भूपाकृतिर्भूपतिर्भूपश्रीर्भूपश्रेयसी ॥ भूपनीतिर्भूपरीतिर्भूपभीतिर्भयङ्करी ॥ १८२ ॥ भवदानन्दलहरी भवदानन्दसुन्दरी ॥ भवदानन्दकरणी भवदानन्दवर्द्धिनी ॥१८३॥ भवदानन्दरमणी भवदानन्ददायिनी ॥ भवदानन्दजननी भवदानन्दरूपिणी ॥१८४॥ य इदम्पठते स्तोत्रम्प्रत्यहम्भक्तिसँय्युतः ॥ गुरुभक्तियुतो भूत्वा गुरुसेवापरायणः ॥ १८५ ॥ सत्यवादी जितेन्द्री च ताम्बूलपूरिताननः ॥ दिवा रात्रौ च सन्ध्यायां स भवेत्परमेश्वरः ॥ १८६ ॥ स्तवमात्रस्य पाठेन राजा वश्यो भवेद्ध्रुवम् ॥ सर्व्वागमेषु विज्ञानी सर्व्वतन्त्रे स्वयं हरः ॥१८७॥ गुरोर्म्मुखात्समभ्यस्य स्थित्वा च गुरुसन्निधौ ॥ शिवस्थानेषु सन्ध्यायां शून्यागारे चतुष्पथे ॥१८८॥ यः पठेच्छृणुयाद्वापि स योगी नात्र संशयः ॥ सर्व्वस्वन्दक्षिणान्दद्यात्स्त्रीपुत्रादिकमेव च ॥ १८९ ॥ स्वच्छन्दमानसो भूत्वा स्तवमेतत्समुद्धरेत् ॥ एतत्स्तोत्ररतो देवि हररूपो न संशयः ॥१९०॥ यः पठेच्छृणुयाद्वापि एकचित्तेन सर्व्वदा ॥ स दीर्घायुः सुखी वाग्ग्मी वाणी तस्य न संशयः ॥ १९१ ॥ गुरुपादरतो भूत्वा कामिनीनाम्भवेत्प्रियः ॥ धनवान् गुणवाञ्श्रीमान् धीमानिव गुरुः प्रिये ॥१९२॥ सर्व्वेषान्तु प्रियो भूत्वा पूजयेत्सर्व्वदा स्तवम् ॥ मन्त्रसिद्धिः करस्थैव तस्य देवि न संशयः ॥१९३॥ कुबेरत्वम्भवेत्तस्य तस्याधीना हि सिद्धयः ॥ मृतपुत्रा च या नारी दौर्भाग्यपरिपीडिता ॥ १९४ ॥ वन्ध्या वा काकवन्ध्या वा मृतवत्सा च याऽङ्गना ॥ धनधान्यविहीना च रोगशोकाकुला च या ॥१९५॥ ताभिरेतन्महादेवि भूर्ज्जपत्रे विलेखयेत् ॥ सव्ये भुजे च बध्नीयात्सर्व्वसौख्यवती भवेत् ॥ १९६ ॥ एवम्पुनः पुनः प्रायाद्दुःखेन परिपीडिता ॥ सभायां व्यसने व्वाणी विवादे

शत्रुसङ्कटे ॥ १९७ ॥ चतुरङ्गे तथा युद्धे सर्व्वत्रापदि पीडिते ॥ स्मरणादस्य कल्याणि संशयँ य्याति दूरतः ॥१९८॥ न देयम्पर-शिष्याय नाभक्ताय च दुर्ज्जने ॥ दाम्भिकाय कुशीलाय कृपणाय सुरेश्वरि ॥१९९॥ दद्याच्छिष्याय शान्ताय विनीताय जितात्मने ॥ भक्ताय शान्तियुक्ताय जपपूजारताय च ॥२००॥ जन्मान्तरसहस्रैस्तु वर्णितुन्नैव शक्यते ॥ स्तवमात्रस्य माहात्म्यँ व्वक्त्रकोटिशतैरपि ॥२०१॥ विष्णवे कथितम्पूर्व्वं ब्रह्मणापि प्रियँव्वदे ॥ अधुनापि तव स्नेहात्कथितम्परमेश्वरि ॥ २०२ ॥ गोपितव्यम्पशुभ्यश्च सर्व्वथा च प्रकाशयेत् ॥ २०३ ॥ इति श्रीमहातन्त्रार्णवे ईश्वर-पार्व्वतीसँव्वादे भुवनेश्वरीभकारादिसहस्रनामस्तोत्रं समाप्तम् ॥

इति शाक्तप्रमोदे भुवनेश्वरीतन्त्रं समाप्तम्

—:०:—

श्रीः

शिवहरराजधानीपतिश्रीराजादेवनन्दनसिंह-
बहादुरनराधिपसंगृहीतविरचित-

शाक्तप्रमोदान्तर्गतं

पञ्चमं

छिन्नमस्तातन्त्रम्

उक्तराजगुरुवंश्यपण्डितश्रीरघुराजदुबेजीद्वारा
संशोधितम्

★

तदेतत्
श्रीकृष्णदासात्मज-खेमराजेन
स्वकीये "श्रीवेंकटेश्वर" यन्त्रालये
मुद्रयित्वा प्रकाशितम्

★

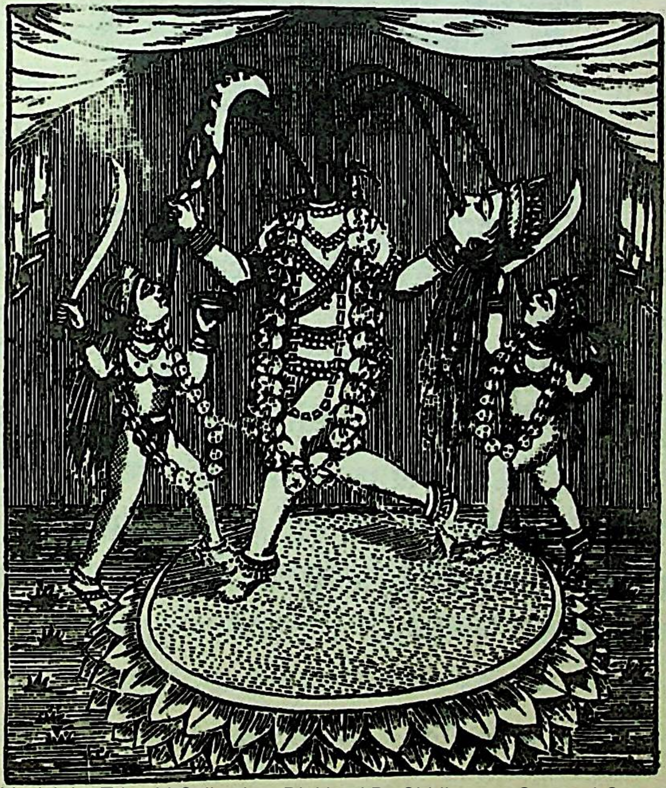
शकाब्दाः १९०३ संवत् २०३८

मुम्बई

छिन्नमस्तातन्त्रम्

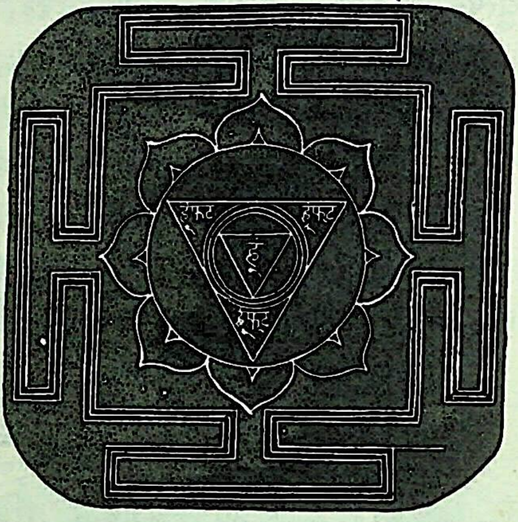
अथ छिन्नमस्ताध्यानम्

प्रत्यालीढपदां सदैव दधतीञ्छिन्नं शिरःकर्त्तृकान्दिग्वस्त्रां स्वकबन्धशोणितसुधाधाराम्पिबन्तीम्मुदा। नागाबद्धशिरोमणिन्त्रिनयनां हृद्युत्पलालङ्कृतां रत्यासक्तमनोभवोपरिदृढान्ध्यायेज्जवासन्निभाम् ॥ दक्षे चातिसिताविमुक्तचिकुराकर्त्रीन्तथा खप्परं हस्ताभ्यान्दधती रजोगुणभवा नाम्नापि सा वर्णिनी। देव्याश्छिन्नकबन्धतः पतदसृग्धाराम्पिबन्ती मुदा नागाबद्धशिरोमणिर्म्मनुविदा ध्येया सदा सा सुरैः ॥ प्रत्यालीढपदा कबन्धविगलद्रक्तम्पिबन्ती मुदा सैषा या प्रलये समस्तभुवनं भोक्तुं क्षमा तामसी। शक्तिः सापि परात्परा भगवती नाम्ना परा डाकिनी ध्येया ध्यानपरैः सदा सविनयं भक्तेष्टभूतिप्रदा ॥

अथ यन्त्रोद्धारः

त्रिकोणँ विन्यसेदादौ तन्मध्ये मण्डलत्रयम् ॥ तन्मध्ये विन्यसेद्योनिन्द्वारत्रयसमन्विताम् ॥ बहिरष्टदलम्पद्मम्भूबिम्बत्रितयम्पुनः ॥ कूर्च्चबीजँ लिखेन्मध्ये त्रिकोणे फट्समन्वितम् ॥

अथ मन्त्रोद्धारः

लक्ष्मीः प्रथमबीजेऽस्ति लज्जाबीजे मनोभवः ॥ तृतीयेऽस्मिन्सदा देवी महापातकनाशिनी ॥ चतुर्थे तु गुणातीता मुक्तिविद्याप्रदायिका ॥ वकारे वरुणः साक्षाज्जकारे तु सुराधिपः ॥ रेफे हुताशनो देवो वकारे वसुधाधिपः ॥ ऐकारे त्रिपुरादेवी रेफे त्रिपुरसुन्दरी ॥ त्रैलोक्यविजया देवी सदैवौकारसंस्थिता ॥ चकारे चन्द्रमा देवो नकारे हि विनायकः ॥ ईकारे कमला साक्षाद्यकारे च सरस्वती ॥ मायायुग्मे सदा देवी प्रकृत्या सह सङ्गता ॥ वैखरी चैव फट्कारे स्वाकारे कुसुमायुधः ॥ हाकारे च रतिस्तिष्ठेदेवं मन्त्रसमुच्चये ॥

अथ मन्त्रः

श्रींह्रींक्लींऐंवज्रवैरोचनीयेहूंहूंफटस्वाहा ॥

अथ पूजाविधिः

प्रातः कृत्यादिकङ्कृत्वा मन्त्राचमनङ्कुर्य्यात् ॥ यथा ॥ लक्ष्मीमायाकूर्च्चबीजैस्त्रिभिः पीत्वाम्बुसाधकः ॥ वाग्भवेनोष्ठौ सम्मृज्य मायाभ्यान्तु द्विरुन्मृजेत् ॥ कूर्च्चेन क्षालयेत्पाणी एभिर्म्मन्त्रैश्च विन्यसेत् ॥ श्रीमायाकूर्च्चवाकामत्रिपुटाभगवर्ण्णकैः ॥ कामकलाङ्कुशाभ्याञ्च वक्त्रनासाक्षिकर्ण्णकान् ॥ नाभिहृन्मस्तकञ्चांसौ स्पृष्ट्वा शम्भुर्भवेत्क्षणात् ॥ आचम्यैवञ्छिन्नमस्तां ब्वत्सराच्ताम्प्रपश्यति ॥ ततः प्राणायामान्तं व्विधाय षोढान्यासङ्कुर्यात् ॥ मन्त्रषोढान्ततः कुर्यात्त्रैलोक्यवशकारिणीम् ॥ श्रीबालात्रिपुटायोनि-प्रासादप्रणवैस्तथा ॥ कालीवध्वङ्कुशैः कामकलाकूर्च्चास्त्रकैः क्रमात् ॥ षोडशी मनुवर्ण्णैश्च पृथगष्टादशाक्षरी ॥ एभिर्ब्बीजैर्म्मातृकार्ण्णा स्वेषु स्थानेषु विन्यसेत् ॥ एषा ब्रह्मस्वरूपा हि बीजषोढा प्रकीर्तिता ॥ अस्याः संन्यसनात्सर्व्वे वज्रदेहा भवन्ति हि ॥ सर्व्वैश्वर्ययुतास्ते हि जीवन्मुक्ता दशाब्दतः ॥ ततः ऋष्यादिन्यासः ॥ अस्य मन्त्रस्य भैरव ऋषिः सम्राट्छन्दः छिन्नमस्ता देवता हूंकारद्वयं बीजं स्वाहा शक्तिरभीष्टार्थसिद्धये विनियोगः। यथा ॥ शिरसि भैरवऋषयेनमः । मुखे सम्राट्छन्दसेनमः । हृदि च्छिन्नमस्तादेवतायैनमः गुह्ये हूंहूंबीजायनमः पादयोः स्वाहाशक्तयेनमः ॥ ततः कराङ्गन्यासौ । ओं आंखड्गायहृदयायस्वाहा इति कनीयस्योः । ओंईंसुखड्गायशिरसेस्वाहा इतिपवित्राङ्गुल्योः । ओंऊँसुवज्रायशिखायैस्वाहा इतिमध्यमयोः । ओंऐंपाशायकवचायस्वाहा इतितर्ज्जन्योः । ओंऔंअङ्कुशायनेत्रत्रयायस्वाहा इत्यङ्गुष्ठयोः । ओंअः सुरक्षारक्षासुरक्षायास्त्रायफट् इतिकरतलकरपृष्ठयोः । एवं हृदयादिषु ॥ तदुक्तम्भैरवतन्त्रे ॥ उच्चैरत्पूर्व्वमाकारम्बिन्दुलाञ्छितमस्तकम् ॥ खड्गाय हृदयायेति स्वाहा युक्तङ्कनीयसि ॥

इंकारश्च ततो देवि चन्द्रकोटिसमप्रभम् ॥ सुखज्ञाय ततो वाच्यं शिरसे तदनन्तरम् ॥ स्वाहायुक्तन्ततो वाच्यम्पवित्राङ्गुलिसँय्युतम् ॥ ओंकारश्च ततो वाच्यम्बिन्दुलाञ्छितमस्तकम् ॥ सुवज्राय ततो वाच्यं शिखायै तदनन्तरम् ॥ स्वाहान्तम्मध्यमाभ्याञ्च विन्यसेत्तद-नन्तरम् ॥ मात्रान्द्वादशिकान्देवीं व्विन्यसेच्च ततः परम् ॥ पाशा-येति समुच्चार्य्य प्रवदेत्कवचाय च ॥ स्वाहान्तँ व्विन्यसेन्मन्त्र-न्तर्ज्जन्यान्तदनन्तरम् ॥ ओंकारञ्च ततो देवि चाङ्कुशन्तदनन्तरम् ॥ नेत्रत्रयायस्वाहान्तमङ्गुष्ठे करयो द्वयोः ॥ अकारञ्च विसर्ग्गान्तं सुरक्षारक्षसँय्युतम् ॥ अःसुरक्षायसँय्युक्तमस्त्रायेति ततः परम् ॥ षडक्षरसमायुक्तँ व्विन्यसेत्करयोर्द्वयोः ॥ हृदि मूर्द्ध्नि शिखायाञ्च कवचे नेत्रमण्डले ॥ यावदस्त्रञ्चतुर्दिक्षु विदिक्षु च यथाक्रमम् ॥ त्रिशक्तितन्त्रे भैरववाक्यम् ॥ उच्चरेत्प्रणवम्पूर्व्वमाकारम्बिन्दु-सँयुतम् ॥ इत्यादिवाक्यात् कराङ्गेषु प्रणवसंवलितो न्यासः ॥ ततो मूलेन मस्तकादिपादपर्यन्तम्पादादिमस्तकपर्य्यन्तँ व्वारत्रयन्न्यसेत् ॥ ततो ध्यानम् ॥ स्वनाभौ नीरजन्ध्यायेदर्द्धं व्विकसितं सितम् ॥ तत्पद्मकोशमध्ये तु मण्डलञ्चण्डरोचिषः ॥ जपाकुसुमसङ्काशं रक्त-बन्धूकसन्निभम् ॥ रजःसत्त्वतमोरेखा-योनिमण्डलमण्डितम् ॥ मध्ये तु ताम्महादेवीं सूर्यकोटिसमप्रभाम् ॥ छिन्नमस्ताङ्करे वामे धार-यन्तीं स्वमस्तकम् ॥ प्रसारितमुखीन्देवीँ ल्लेलिहानाग्रजिह्विकाम् ॥ पिबन्तीं रौधिरीन्धारान्निजकण्ठविनिर्ग्गताम् ॥ विकीर्णकेशपाशाञ्च नानापुष्पसमन्विताम् ॥ दक्षिणे च करे कर्त्रीम्मुण्डमालाविभूषि-ताम् ॥ दिगम्बराम्महाघोराम्प्रत्यालीढपदे स्थिताम् ॥ अस्थिमाला-धरान्देवीन्नागयज्ञोपवीतिनीम् ॥ रतिकामोपरिष्ठाञ्च सदा ध्यायन्ति मन्त्रिणः ॥ सदा षोडशवर्षीयाम्पीनोन्नतपयोधराम् ॥ विपरीत-रतासक्तौ ध्यायेद्रतिमनोभवौ ॥ डाकिनीवर्णिनीयुक्तँ व्वामदक्षिण-

योगतः ।। देवीगलोच्छलद्रक्तधारापानम्प्रकुर्व्वतीम् ।। वर्णिनी-ल्लोहितां सौम्याम्मुक्तकेशीन्दिगम्बराम् ।। कपालकर्तृकाहस्ताँ व्वाम-दक्षिणयोगतः ।। नागयज्ञोपवीताढ्याञ्ज्वलत्तेजोमयीमिव ।। प्रत्या-लीढपदाँ व्विद्यान्नानालङ्कारभूषिताम् ।। सदा द्वादशवर्षीयामस्थि-मालाविभूषिताम् ।। डाकिनीँ व्वामपार्श्वे तु कल्पसूर्य्यानलोपमाम् ।। विद्युज्जटान्त्रिनयनान्दन्तपङ्क्तिबलाकिनीम् ।। दंष्ट्राकरालवदना-म्पीनोन्नतपयोधराम् ।। महादेवीम्महाघोराम्मुक्तकेशीन्दिगम्बराम् ।। लेलिहानमहाजिह्वाम्मुण्डमालाविभूषिताम् ।। कपालकर्तृकाहस्ताँ व्वामदक्षिणयोगतः ।। देवीङ्गलोच्छलद्रक्तधारापानम्प्रकुर्व्वतीम् ।। करस्थितकपालेन भीषणेनातिभीषणाम् ।। आभ्यान्निषेवमाणान्ता-न्ध्यायेद्देवीं व्विचक्षणः ।। ध्यानस्यावश्यकत्वमाह तन्त्रे । प्रचण्ड-चण्डिकामेवमध्यात्वा यस्तु पूजयेत् ।। सद्यस्तस्य शिरश्छित्त्वा देवी पिबति शोणितम् ।। पिबति तेन मुखेनेति शेषः । तथा च । स्वमस्तकं सखर्प्परं रक्तधाराभिपूरितम् ।। ललज्जिह्वम्महाभीमन्धृतँ व्वामभुजे तथा ।। इति भैरवतन्त्रे । तत्रैव । सितङ्कुर्य्याद्दलम्पूर्व्व-माग्नेयं रक्तवर्णकम् ।। याम्यङ्कृष्णमतः पीतं शुक्लं रक्तं सिता-सितम् ।। ततः पीताम्प्रकुर्व्वीत कर्णिकान्तस्य मध्यगाम् ।। तन्मध्ये तु प्रकुर्व्वीत मण्डलञ्चण्डरोचिषः ।। रजःसत्त्वतमोरेखा रक्ता शुक्लाऽसिता क्रमात् ।। मायायुग्मन्ततो न्यस्य षडक्षरसम-न्वितम् ।। बाह्यन्तस्य च चक्रस्य कुर्य्यात्प्राकारवेष्टितम् ।। पूर्व्वं रक्तन्ततः कृष्णं सितम्पीतँ य्यथाक्रमम् ।। चतुर्द्वारसमायुक्त-ङ्क्षेत्रपालैरधिष्ठितम् ।। इत्यस्याः पूजायन्त्रम् ।। यथा वा ।। त्रिकोणँ व्विन्यसेदादौ तन्मध्ये मण्डलत्रयम् ।। तन्मध्ये विन्यसे-द्योनिन्द्वारत्रयसमन्विताम् ।। बहिरष्टदलम्पद्मम्भूबिम्बत्रितयम्पुनः ।। कूर्च्चबीजँ ल्लिखेन्मध्ये त्रिकोणे फट्समन्वितम् ।। यद्वा एतद्ध्या-

नोक्तँ य्यन्त्रम् ।। तथाच । अपरञ्च प्रवक्ष्यामि शृणु देवि यथा-क्रमम् ।। स्वनाभौ नीरजं ध्यायेद्भानुमण्डलसन्निभम् ।। योनिचक्र-समायुक्तङ्गुणत्रितयसंज्ञितम् ।। तत्र मध्ये महादेवीञ्छिन्नमस्तां स्मरेद्यतिः ।। प्रदीपकलिकाकारा-मद्वितीयव्यवस्थिताम् ।। योनि-मुद्रासमायुक्तां हृदयस्थितलोचनाम् ।। ध्येयमेतद्यतीनाञ्च गृहस्था-नान्निशामय ।। यथा । अन्तरे स्वशरीरस्य नाभिनीरजसङ्गताम् ।। निर्ल्लेपान्निर्ग्गुणां सूक्ष्माम्बालचन्द्रसमप्रभाम् ।। समाधिमात्रगम्यां तु गुणत्रितयवेष्टिताम्।। कलातीताङ्गुणातीताम्मुक्तिमात्रप्रदायिनीम्।। एवन्ध्यात्वा मानसैः सम्पूज्य तारिणीवच्छङ्खस्थापनङ्कुर्य्यात् ।। ततः पीठपूजा ।। आधारशक्तयेनमः प्रकृतयेनमः कूर्म्माय० अनन्ताय० पृथिव्यै० क्षीरसमुद्राय० रत्नद्वीपाय० कल्पवृक्षाय० । तदधः स्वर्णसिंहासनाय० आनन्दकन्दाय० सम्बिल्वलाय० सर्व्व-तत्त्वात्मकपद्माय० संसत्त्वाय० रंरजसे० तंतमसे० आँआत्मने० अंअन्तरात्मने० पंपरात्मने० ह्रींज्ञानात्मनेनमः । पद्ममध्ये रति-कामार्त्ता । भैरवमते तु । आधारशक्तिङ्कूर्म्मन्तु नागराजमतः परम् ।। पद्मनालञ्च पद्मञ्च पूजयेन्मन्त्रविन्नरः ।। मण्डलञ्चतुरस्रन्तु रजस्सत्त्वन्तमस्तथा ।। रतिकामौ च सम्पूज्य शक्तिपूजां समाचरेत् ।। रतिकामोपरि वज्रवैरोचनीये देहि २, एहि २, गृह्ण २, मम सिद्धिन्देहि २, मम शत्रून् मारय २, करालिके हूँ फट्स्वाहा इति पीठमन्त्रस्सर्वत्र प्रणवादिनमोन्तेन पूजयेत् ।। पुनर्ध्यात्वा-ऽऽवाहयेत् सर्व्वसिद्धिवर्ण्णनीये सर्व्वसिद्धिडाकिनीये वज्रवैरोचनीये इहावहआवह ।। पुनस्तन्मन्त्रमुच्चार्य्य इहतिष्ठ २, इह सन्निधेहि, इह सन्निरुध्यस्व इत्यनेनावाह्य ॐआँह्रींक्रोंहंसःइत्यनेन प्राणप्रतिष्ठां कृत्वा । ॐआंषडङ्गायहृदयायस्वाहा ।। इत्यादिना षडङ्गं व्विन्यस्य यथाशक्ति पूजाङ्कृत्वा बलिन्दद्यात् । तथा । वज्रवैरोचनीये

देहि २, एहि २, गृह्ण २, बलिम्मम सिद्धिन्देहि २, मम शत्रू-न्मारय मारय, करालिके हूँफट्स्वाहा ॥ २ इतिमन्त्रेण ततो देव्या दक्षिणे ॐवर्णिन्यैनमः वामे ॐडाकिन्यै० ॥ ततो देव्यङ्गे षडङ्गं सम्पूज्य दक्षिणे ॐशङ्खनिधयेनमः, वामे ॐपद्मनिधयेनमः, पूर्व्वादिदिक्षु लक्ष्मीं लज्जाम्मायाँ व्वाणीञ्च पूजयेत् । विदिक्षु ब्रह्मविष्णुरुद्रेश्वरान्, मध्ये सदाशिवं, सर्वत्र प्रणवादिनमोन्तेन पूजयेत् । ततः पञ्चपुष्पाञ्जलीन्दत्वा आवरणान्पूजयेत् ॥ अग्नीशासुरवायुषु मध्ये दिक्षु च ॐआँखड्गायहृदयायस्वाहा इत्या-दिना षडङ्गानि सम्पूज्य अष्टपत्रेषु पूर्वादिक्रमेण ॐह्रींकाल्यैनमः एवं वर्णिन्यै० डाकिन्यै० भैरव्यै० महाभैरव्यै० इन्द्राक्ष्यै० पिङ्गाक्ष्यै० संहारिण्यै० । सर्व्वत्र प्रणवादिनमोन्तेन पूजयेत् । यथा एकानामाभिधाङ्कालीँ व्वर्णिनीण्डाकिनीन्तथा ॥ भैरवीञ्च महापूर्वाम्भैरवीन्तदनन्तरम् ॥ इन्द्राक्षीञ्च सपिङ्गाक्षीन्ततः संहार-कारिणीम् ॥ पूर्वादिके दले पूज्याः शक्तयश्च यथाक्रमम् ॥ प्रणवादिनमोन्तेन लज्जाबीजं समुच्चरन् ॥ पद्ममध्ये हूँहूँफट्नमः स्वाहानमः देव्या दक्षिणे सम्राट्छन्दसेनमः, देव्या उत्तरे सर्व-वर्णेभ्योनमः, पुनर्दक्षिणे ॐबीजशक्तिभ्यान्नमः । पद्माग्रेषु पूर्व्वा-दिक्रमेण ब्राह्म्यै० माहेश्वर्य्यैं० वैष्णव्यै० वाराह्यै० इन्द्राण्यै० चामुण्डायै० महालक्ष्म्यै० सर्वत्र प्रणवादिनमोन्तेन पूजयेत् । ततश्चतुर्द्दिक्षु द्वारेषु ॐकरालायनमः विकरालायनमः । एवम् अति-करालाय० महाकरालाय० ॥ यथा भैरवीये । पूर्वद्वारे करालञ्च विकरालञ्च दक्षिणे ॥ पश्चिमेऽतिकरालञ्च महाकरालमुत्तरे ॥ ततो धूपादिविसर्ज्जनान्तङ्कर्म्म समापयेत् । विसर्ज्जने त्वयँ व्विशेषः । संहारमुद्राम्प्रदर्श्य अञ्जलावारोप्य वामनासापुटेन । योनिमुद्रा-समारूढाम्प्रदीपकलिकोज्ज्वलाम् ॥ कृष्णपक्षे विधुमिव क्रमेण क्षीण-

ताङ्गताम् ॥ इमम्मन्त्रं समुच्चार्य्य चण्डरश्मिन्निवेशयेत् ॥ उत्तरे शिखरेइत्यादि । अस्य पुरश्चरणं लक्षजपः सिद्धविद्यात्वात् । बलिदाने तु भैरवीये । रात्रौ बलिः प्रदातव्यो मत्स्यमांससुरादिभिः ॥ अथवा मधुपानाद्यैर्म्मधुरैर्व्विभवक्रमैः ॥ मन्त्रस्तु । उच्चरेत्प्रणवम्पूर्वं सर्वसिद्धिप्रदेऽन्वितम् ॥ वर्णिनीये ततो वाच्यं सर्व्वसिद्धिप्रदे ततः ॥ डाकिनीये ततो वाच्यन्देवीनाम ततः परम् ॥ एह्येहीति ततो वाच्यमिमम्बलिमनन्तरम् ॥ गृह्ण गृह्ण ततः प्रोक्त्वा मम सिद्धिमनन्तरम् ॥ देहि देहीति माया च ततः फट्स्वाहया युतः ॥ बलिमन्त्रः समाख्यातः पूजितोऽयं सुरेश्वरि ॥ इति पूजा ॥

अथ स्तोत्रम्

ईश्वर उवाच ॥ स्तवराजमहँव्वन्दे वैरोचन्याः शुभप्रदम् ॥ नाभौ शुभ्रारविन्दन्तदुपरि विलसन्मण्डलञ्चण्डरश्मेः संसारस्यैकसारान्त्रिभुवनजननीन्धर्मकामार्थदात्रीम् । तस्मिन्मध्ये त्रिभागे त्रितयतनुधराञ्छिन्नमस्ताम्प्रशस्तान्ताँव्वन्दे छिन्नमस्तां शमनभयहराँय्योगिनीँय्योगमुद्राम् ॥ १ ॥ नाभौ शुद्धसरोजवक्त्रविलसद्बन्धूकपुष्पारुणम्भास्वद्भास्करमण्डलन्तदुदरे तद्योनिचक्रम्महत् ॥ तन्मध्ये विपरीतमैथुनरतप्रद्युम्नसत्कामिनीपृष्ठस्थान्तरुणार्ककोटिविलसत्तेजःस्वरूपाम्भजे ॥ २ ॥ वामे छिन्नशिरोधरान्तदितरे पाणौ महत्कर्त्तृकाम्प्रत्यालीढपदान्दिगन्तवसनामुन्मुक्तकेशव्रजाम् ॥ छिन्नात्मीयशिरस्समुच्छलदसृग्धाराम्पिबन्तीम्पराम्बालादित्यसमप्रकाशविलसन्नेत्रत्रयोद्भासिनीम् ॥ ३ ॥ वामादन्यत्र नालम्बहुगहनगलद्रक्तधाराभिरुच्चैर्ग्गायन्तीमस्थिभूषाङ्करकमललसत्कर्त्तृकामुग्ररूपाम् ॥ रक्तामारक्तकेशीमपगतवसनाँव्वर्ण्णिनीमात्मशक्तिम्प्रत्यालीढोरुपादामरुणितनयनाँय्योगिनीँ योगनिद्राम् ॥ ४ ॥

दिग्वस्त्राम्मुक्तकेशीम्प्रलयघनघटाघोररूपाम्प्रचण्डान्दंष्ट्रादुः प्रेक्ष्य
वक्त्रोदरविवरलसल्लोलजिह्वाग्रभासाम् ॥ विद्युल्लोलाक्षियुग्मां हृदय-
तटलसद्भोगिनीम्भीममूर्त्तिं सद्यश्छिन्नात्मकण्ठप्रगलितरुधिरैर्ड्डा-
किनीं व्वर्द्धयन्तीम् ॥ ५ ॥ ब्रह्मेशानाच्युताद्यैः शिरसि विनिहिता
मन्दपादारविन्दैराप्तैर्योगीन्द्रमुख्यैः प्रतिपदमनिशश्चिन्तिताश्चि-
न्त्यरूपाम् ॥ संसारे सारभूतान्त्रिभुवनजननीञ्छिन्नमस्ताम्प्रशस्ता-
मिष्टान्तामिष्टदात्रीङ्कलिकलुषहराश्चेतसा चिन्तयामि ॥६॥ उत्पत्ति-
स्थितिसंहृतीर्घटयितुन्धत्ते त्रिरूपान्तनुन्त्रैगुण्याज्जगतो यदीयविकृति-
र्ब्रह्माच्युतः शूलभृत् ॥ तामाद्याम्प्रकृतिं स्मरामि मनसा सर्व्वार्त्थ-
संसिद्धये यस्याः स्मेरपदारविन्दयुगले लाभम्भजन्ते नराः ॥७॥
अभिलषितपरस्त्रीयोगपूजापरोऽहम्बहुविधजनभावारम्भसम्भावितो-
ऽहम् ॥ पशुजनविरतोऽहम्भैरवीसंस्थितोऽहङ्गुरुचरणपरोऽहम्भैरवो-
ऽहं शिवोऽहम् ॥ ८ ॥ इदं स्तोत्रम्महापुण्यम्ब्रह्मणा भाषितम्पुरा ॥
सर्व्वसिद्धिप्रदं साक्षान्महापातकनाशनम् ॥ ९ ॥ यः पठेत्प्रात-
रुत्थाय देव्यास्सन्निहितोऽपि वा ॥ तस्य सिद्धिर्भवेद्देवि वाञ्छि-
तार्त्थप्रदायिनी ॥१०॥ धनन्धान्यं सुतञ्जायां हयं हस्तिनमेव च ॥
वसुन्धराम्महाविद्यामष्टसिद्धिँल्लभेद्ध्रुवम् ॥ ११ ॥ वैयाघ्राजिन-
रञ्जितस्वजघनेऽरण्ये प्रलम्बोदरे खर्व्वेऽनिर्व्वचनीयपर्व्वसुभगे मुण्डा-
वलीमण्डिते ॥ कर्त्रीङ्कुन्दरुचिँ व्विचित्रवनिताञ्ज्ञाने दधाने पदे
मातर्भक्तजनानुकम्पिनि महामायेऽस्तु तुभ्यन्नमः ॥ १२ ॥
इति छिन्नमस्तास्तोत्रं समाप्तम् ॥

अथ कवचम्

श्रीदेव्युवाच ॥ कथिताश्छिन्नमस्ताया या या विद्यास्सुगो-
पिताः ॥ त्वया नाथेन जीवेश श्रुताश्चाधिगता मया ॥ १ ॥ इदानीं
श्रोतुमिच्छामि कवचं पूर्व्वसूचितम् ॥ त्रैलोक्यविजयन्नाम कवच-

ङ्कथ्यताम्प्रभो ॥ २ ॥ भैरव उवाच ॥ शृणु वक्ष्यामि देवीशि
सर्व्वदेवनमस्कृते ॥ त्रैलोक्यविजयन्नाम कवचं सर्वमोहनम् ॥३॥
सर्व्वविद्यामयं साक्षात्सुरासुरजयप्रदम् ॥ धारणात्पठनादीशस्त्रै-
लोक्यविजयी विभुः ॥ ४ ॥ ब्रह्मा नारायणो रुद्रो धारणात्पठना-
द्यतः ॥ कर्त्ता पाता च संहर्त्ता भुवनानां सुरेश्वरि ॥ ५ ॥ न
देयं परशिष्येभ्य अभक्तेभ्यो विशेषतः ॥ देयं शिष्याय भक्ताय
प्राणेभ्योऽप्यधिकाय च ॥६॥ देव्याश्च च्छिन्नमस्तायाः कवचस्य
च भैरवः ॥ ऋषिर्विराट् च च्छन्दश्च देवता छिन्नमस्तका ॥ ७ ॥
त्रैलोक्यविजये मुक्तौ विनियोगः प्रकीर्त्तितः ॥ ओंहूँकारो मे
शिरः पातु च्छिन्नमस्ता बलप्रदा ॥ ८ ॥ ह्रींह्रींऐंत्र्यक्षरी पातु
भालवक्त्रं दिगम्बरी ॥ श्रींह्रींहूँऐं दृशौ पातु मुण्डकर्तृधरापि सा
॥ ९ ॥ सा विद्या प्रणवाद्यन्ता श्रुतियुग्मं सदाऽवतु ॥ वज्रवैरो-
चनीयेहूँफट्स्वाहा च भ्रुवादिकम् ॥१०॥ घ्राणम्पातु च्छिन्नमस्ता
मुण्डकर्तृविधारिणी ॥ श्रीमायाकूर्च्चवाग्बीजैर्वज्रवैरोचनीये हूं
॥ ११ ॥ हूंफट्स्वाहा महाविद्या षोडशी ब्रह्मरूपिणी ॥ स्वपार्श्वे
बालिका चासृग्धाराम्पाययती मुदा ॥ १२ ॥ वदनं सर्व्वदा
पातु च्छिन्नमस्ता स्वशक्तिका ॥ मुण्डकर्तृधरारक्ता साधकाभीष्ट-
दायिनी ॥ १३ ॥ वर्णिनी डाकिनीयुक्ता सापि मामभितोऽवतु ॥
रामाद्या पातु जिह्वाञ्च लज्जाद्या पातु कण्ठकम् ॥ १४ ॥ कूर्च्चाद्या
हृदयम्पातु वागाद्या स्तनयुग्मकम् ॥ रमया पुटिता विद्या पार्श्वे
पातु सुरेश्वरी ॥ १५ ॥ मायया पुटिता त्रिद्या नाभिदेश-
न्दिगम्बरी ॥ कूर्च्चेन पुटिता देवी पृष्ठदेशं सदावतु ॥ १६ ॥
वाग्बीजपुटिता तेषाम्मध्यम्पातु सशक्तिका ॥ ईश्वरीकूर्च्चवाग्बीजे
वज्रवैरोचनीये हूं ॥ १७ ॥ हूंफट्स्वाहा महाविद्या सूर्यकोटिसम-
प्रभा ॥ छिन्नमस्ता सदा पायादूरुयुग्मं सशक्तिका ॥ १८ ॥

ह्रींहूंवर्णिनी जानू श्रींह्रंह्रींहूं च डाकिनीपदम् ॥ सर्व्वविद्यास्थिता नित्या सर्व्वाङ्गम्मे सदावतु ॥ १९ ॥ प्राच्याम्पायादेकलिङ्गा योगिनी पावकेऽवतु ॥ डाकिनी दक्षिणे पातु श्रीमहाभैरवी च माम् ॥२०॥ नैर्ऋत्यां सततम्पातु भैरवी पश्चिमेऽवतु ॥ इन्द्राणी पातु वायव्येऽसिताङ्गी पातु चोत्तरे ॥ २१ ॥ संहारिणी सदा पातु शिवकोणे सकर्तृका ॥ इत्यष्टशक्तयः पान्तु दिग्विदिक्षु सकर्तृकाः ॥२२॥ क्रींक्रींक्रीं सा पातु पूर्वे हूंहूं माम्पातु पावके ॥ ह्रींह्रीं मान्दक्षिणे पातु दक्षिणे कालिकाऽवतु ॥ २३ ॥ क्रींक्रींक्रीं चैव नैर्ऋत्यां ह्रींह्रीं माम्पश्चिमेऽवतु ॥ ह्रींह्रीं पातु मरुत्कोणे स्वाहा पातु सदोत्तरे ॥२४॥ महाकाली खड्गहस्ता शिवकोणे सदाऽवतु ॥ तारामायावधूः कूर्च्चं फट्कारो मां महामनुः ॥ २५ ॥ खड्गकर्तृधरा तारा चोर्द्ध्वदेशं सदाऽवतु ॥ ह्रींश्रींहूंफट् च पाताले मां पातु चैकजटा सती ॥२६॥ तारा तु सहिता खेऽव्यान्महानीलसरस्वती ॥ इति ते कथितन्देव्याः कवचम्मन्त्रविग्रहम् ॥ २७ ॥ यद्धृत्वा पठनाद्भीमः क्रोधाख्यो भैरवः प्रभुः ॥ सुरासुरमुनीन्द्राणाङ्कर्त्ता हर्त्ता भवेत्स्वयम् ॥ २८ ॥ यस्याज्ञया मधुमती याति सा साधकालयम् ॥ भूतिन्याद्याश्च योगिन्यो यक्षिण्याद्याश्च खेचराः ॥ २९ ॥ आज्ञां गृह्णन्ति तास्तस्य कवचस्य प्रसादतः ॥ एतदेव परम्ब्रह्म कवचम्मन्मुखोदितम् ॥ ३० ॥ देवीमभ्यर्च्च्य गन्धाद्यैर्म्मूलेनैव पठेत्सकृत् ॥ सँव्वत्सरकृतायाश्च पूजायाः फलमाप्नुयात् ॥३१॥ भूर्जे विलिखितश्चैव गुटिकाङ्काञ्चनीस्थिताम् ॥ धारयेद्दक्षिणे बाहौ कण्ठे वा यदि वान्यतः ॥ ३२ ॥ सर्व्वैश्वर्य्ययुतो भूत्वा त्रैलोक्यँ व्वशमानयेत् ॥ तस्य गेहे वसेल्लक्ष्मीर्वाणी च वदनाश्रमे ॥३३॥ ब्रह्मास्त्रादीनि शस्त्राणि तद्गात्रे यान्ति सौम्यताम् ॥ इदङ्कवचमज्ञात्वा यो भजेच्छिन्नमस्तकाम् ॥ सोऽपि शस्त्र-

प्रहारेण मृत्युमाप्नोति सत्वरम् ॥ ३४ ॥ इतिश्रीभैरवतन्त्रे भैरवी-भैरवसँव्वादे त्रैलोक्यविजयन्नाम छिन्नमस्ताकवचं समाप्तम् ॥

अथ हृदयम्

श्रीपार्व्वत्युवाच ॥ श्रुतम्पूजादिकं सम्यग्भवद्वक्त्राब्जनिसृतम् ॥ हृदयञ्छिन्नमस्तायाश्श्रोतुमिच्छामि साम्प्रतम् ॥ श्रीमहादेव उवाच ॥ नाद्यावधि मया प्रोक्तङ्कस्यापि प्राणवल्लभे ॥ यत्त्वया परिपृष्टोहँ व्वक्ष्ये प्रीत्यै तव प्रिये ॥ ओमस्य श्रीछिन्नमस्ताहृदयस्तोत्रमन्त्रस्य भैरवऋषिस्सम्राट्छन्दश्छिन्नमस्ता देवता हूंबीजम् ॐशक्तिः ह्रींकीलकम् शत्रुक्षयकरणार्त्थे पाठे विनियोगः ॥ ॐहृद्यायनमः ॐहूंशिरसेस्वाहा ॐह्रींशिखायैवषट् ॐक्लींनेत्रत्रयायवौषट् ॐऐंकवचायहुम् ॐहूंअस्त्रायफट् ॥ एवङ्करन्यासः ॥ अथ ध्यानम् ॥ रक्ताभां रक्तकेशीङ्करकमललसत्कर्तृकां कालकान्तिँ व्विच्छिन्नात्मीयमुण्डासृगरुणबहुलादग्रधाराम्पिबन्तीम् ॥ विघ्नाभ्रौघप्रचण्डश्वसनसमनिभां सेवितां सिद्धसङ्घै ≍ पद्माक्षीञ्छिन्नमस्ताञ्छलकरदितिजच्छेदिनीं संस्मरामि ॥ १ ॥ वन्देऽहञ्छिन्नमस्तान्ताञ्छिन्नमुण्डधराम्पराम् ॥ छिन्नग्रीवोच्छटाच्छन्नां क्षौमवस्त्रपरिच्छदाम् ॥ १ ॥ सर्व्वदा सुरसङ्घेन सेविताङ्घ्रिसरोरुहाम् ॥ सेवे सकलसम्पत्त्यै छिन्नमस्तां शुभप्रदाम् ॥२॥ यज्ञानाँ य्योगयज्ञाय यातु जाता युगे युगे ॥ दानवान्तकरी देवी छिन्नमस्ताम्भजामि ताम् ॥३॥ वैरोचनीँ व्वरारोहां वामदेवविवर्द्धिताम् ॥ कोटिसूर्य्यप्रभाँ व्वन्दे विद्युद्वर्णाक्षिमण्डिताम् ॥४॥ निजकण्ठोच्छलद्रक्तधारया या मुहुर्म्मुहुः ॥ योगिनीस्तर्पयन्त्युग्रा तस्याश्चरणमाश्रये ॥ ५ ॥ हूमित्येकाक्षरं मन्त्रं यदीयँ य्युक्तमानसः ॥ यो जपेत्तस्य विद्वेषी भस्मताँ य्याति ताम्भजे ॥६॥ हूंस्वाहेतिमनुं सम्यग्यः स्मरत्यार्तिमान्नरः ॥ छिनत्ति च्छिन्नमस्ता या तस्य

बाधां नमामि ताम् ।।७।। यस्या× कटाक्षमात्रेण क्रूरभूतादयो द्रुतम् ।। दूरतस्सम्पलायन्ते छिन्नमस्तां भजामि ताम् ।। ८ ।। क्षितितलपरिरक्षा क्षान्तरोषा सुदक्षा छलयुतखलकक्षा छेदने क्षांतिलक्ष्या ।। क्षितिदितिजसुपक्षा क्षोणिपाक्षय्यशिक्षा जयतु जयतु चाक्षा छिन्नमस्तारिभक्षा ।।९।। कलिकलुषकलानां कर्त्तने कर्त्तृहस्ता सुरकुवलयकाशा मन्दभानुप्रकाशा ।। असुरकुलकलापत्रासिका कालमूर्त्तिर्जयतु जयतु काली छिन्नमस्ता कराली ।।१०।। भुवनभरणभूरिभ्राजमानानुभावा भवभवविभवानां भारणोद्धातभूतिः ।। द्विजकुलकमलानां भासिनी भानुमूर्त्तिर्भवतु भवतु वाणी छिन्नमस्ता भवानी ।। ११ ।। मम रिपुगणमाशु च्छेत्तुमुग्रङ्कृपाणं सपदि जननि तीक्ष्णञ्छिन्नमुण्डङ्गृहाण ।। भवतु तव यशोलञ्छिन्धि शत्रून्खलान्मे मम च परिदिशेष्टं छिन्नमस्ते क्षमस्व ।। १२ ।। छिन्नग्रीवा छिन्नमस्ता छिन्नमुण्डधराक्षता ।। क्षोदक्षेमकरी स्वक्षा क्षोणीशाच्छादनक्षमा ।। १३ ।। वैरोचनी वरारोहा बलिदानप्रहर्षिता ।। बलिपूजितपादाब्जा वासुदेवप्रपूजिता ।।१४।। इति द्वादशनामानि छिन्नमस्ताप्रियाणि यः ।। स्मरेत्प्रातस्समुत्थाय तस्य नश्यन्ति शत्रवः ।।१५।। यां स्मृत्वा सन्ति सद्यस्सकलसुरगणास्सर्व्वदा सम्पदाढ्याः शत्रूणां सङ्घमाहत्य विशदवदनास्स्वस्थचित्ताश्श्रयन्ति ।। तस्यास्सङ्कल्पवन्तस्सरसिजचरणं सन्ततं संश्रयन्ति साद्या श्रीशादिसेव्या सुफलतु सुतरां छिन्नमस्ता प्रशस्ता ।।१६।। हृदयमिदमज्ञात्वा हन्तुमिच्छति यो द्विषम्।। कथं तस्याचिरं शत्रुर्नाशमेष्यति पार्व्वति।।१७।। यदीच्छेन्नाशनं शत्रोश्शीघ्रमेतत्पठेन्नरः ।। छिन्नमस्ता प्रसन्नापि ददाति फलमीप्सितम् ।१८।।शत्रुप्रशमनं पुण्यं समीप्सितफलप्रदम् ।। आयुरारोग्यदञ्चैव पठतां पुण्यसाधनम् ।।१९।। इति श्रीनन्द्यावर्त्ते महादेवपार्व्वतीसँव्वादे श्रीछिन्नमस्ताहृदयस्तोत्रं सम्पूर्णम् ।।

अथाष्टोत्तरशतनाम

श्रीपार्व्वत्युवाच ॥ नाम्नां सहस्रं परमं छिन्नमस्ताप्रियं शुभम् ॥ कथितम्भवता शम्भो सद्यश्शत्रुनिकृन्तनम् ॥१॥ पुनः पृच्छाम्यहन्देव कृपाङ्कुरु ममोपरि ॥ सहस्रनामपाठे च अशक्तो यः पुमान् भवेत् ॥ २ ॥ तेन किम्पठ्यते नाथ तन्मे ब्रूहि कृपामय ॥ श्रीसदाशिव उवाच ॥ अष्टोत्तरशतन्नाम्नाम्पठ्यते तेन सर्व्वदा ॥३॥ सहस्रनामपाठस्य फलम्प्राप्नोति निश्चितम् ॥ ॐ अस्य श्रीछिन्नमस्ताष्टोत्तरशतनामस्तोत्रस्य सदाशिवऋषिरनुष्टुप्-छन्दः ॥ श्रीछिन्नमस्ता देवता मम सकलसिद्धिप्राप्तये जपे विनियोगः ॥ ॐछिन्नमस्ता महाविद्या महाभीमा महोदरी ॥ चण्डेश्वरी चण्डमाता चण्डमुण्डप्रभञ्जिनी ॥ ४ ॥ महाचण्डा चण्डरूपा चण्डिका चण्डखण्डिनी ॥ क्रोधिनी क्रोधजननी क्रोध-रूपा कुहूः कला ॥५॥ कोपातुरा कोपयुता कोपसंहारकारिणी ॥ वज्रवैरोचनी वज्रा वज्रकल्पा च डाकिनी ॥६॥ डाकिनीकर्म्म-निरता डाकिनीकर्म्मपूजिता ॥ डाकिनीसङ्गनिरता डाकिनीप्रेम-पूरिता ॥७॥ खट्वाङ्गधारिणी खर्व्वा खड्गखर्प्परधारिणी ॥ प्रेताशना प्रेतयुता प्रेतसङ्गविहारिणी ॥८॥ छिन्नमुण्डधरा छिन्नचण्डविद्या च चित्रिणी ॥ घोररूपा घोरदृष्टिर्घोररावा घनोदरी ॥९॥ योगिनी योगनिरता जपयज्ञपरायणा ॥ योनिचक्रमयीयोनिर्य्योनिचक्र-प्रवर्त्तिनी ॥१०॥ योनिमुद्रा योनिगम्या योनियन्त्रनिवासिनी ॥ यन्त्ररूपा यन्त्रमयी यन्त्रेशी यन्त्रपूजिता ॥११॥ कीर्त्या कपर्दिनी काली कङ्काली कलविकारिणी ॥ आरक्ता रक्तनयना रक्तपान-परायणा ॥ १२ ॥ भवानी भूतिदा भूतिर्भूतिदात्री च भैरवी ॥ भैरवाचारनिरता भूतभैरवसेविता ॥ १३ ॥ भीमा भीमेश्वरीदेवी भीमनादपरायणा ॥ भवाराध्या भवनुता भवसागरतारिणी ॥१४॥

भद्रकाली भद्रतनुर्भद्ररूपा च भद्रिका ।। भद्ररूपा महाभद्रा सुभद्रा भद्रपालिनी ।।१५।। सुभव्या भव्यवदना सुमुखी सिद्धसेविता ।। सिद्धिदा सिद्धिनिवहा सिद्धा सिद्धनिषेविता ।। १६ ।। शुभदा शुभगा शुद्धा शुद्धसत्त्वा शुभावहा ।। श्रेष्ठादृष्टिमयीदेवी दृष्टिसंहारकारिणी ।।१७।। शर्व्वाणी सर्व्वगा सर्व्वा सर्व्वमङ्गलकारिणी ।। शिवा शान्ता शान्तिरूपा मृडानी मदनातुरा ।। १८ ।। इति ते कथितन्देवि स्तोत्रम्परमदुर्ल्लभम् ।। गुह्याद्गुह्यतरङ्गोप्यङ्गोपनीयम्प्रयत्नतः ।। १९ ।। किमत्र बहुनोक्तेन त्वदग्रे प्राणवल्लभे ।। मारणम्मोहनन्देवि ह्युच्चाटनमतः परम् ।। २० ।। स्तम्भनादिककर्म्माणि ऋद्धयस्सिद्धयोऽपि च ।। त्रिकालपठनादस्य सर्व्वे सिद्धयन्त्यसंशयः ।। २१ ।। महोत्तमं स्तोत्रमिदँ व्वरानने मयेरितन्नित्यमनन्यबुद्धयः ।। पठन्ति ये भक्तियुता नरोत्तमा भवेन्न तेषां रिपुभिः पराजयः ।। २२ ।। इति श्रीछिन्नमस्ताष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं समाप्तम् ।।

अथ सहस्रनाम

श्रीदेव्युवाच ।। वद देव महादेव सर्व्वशास्त्रविदाँ व्वर ।। कृपाङ्कुरु जगन्नाथ कथयस्व मम प्रभो ।। प्रचण्डचण्डिका देवी सर्व्वलोकहितैषिणी ।। तस्याश्च कथितं सर्व्वं स्तवञ्च कवचादिकम् ।। इदानीञ्छिन्नमस्ताया नाम्नां साहस्रकं शुभम् ।। मे प्रकाशय देवेश कृपया भक्तवत्सल ।। शिव उवाच ।। शृणु देवि प्रवक्ष्यामि च्छिन्नायास्सुमनोहरम् ।। गोपनीयम्प्रयत्नेन यदीच्छेदात्मनो हितम् ।। न वक्तव्यञ्च कुत्रापि प्राणैः कण्ठगतैरपि ।। तच्छृणुष्व महेशानि सर्वन्तत्कथयामि ते ।। विना पूजाँ व्विना ध्यानँ व्विना जाप्येन सिद्धयति ।। विना ध्यानन्तथा देवि विना भूतादिशोधनम् ।। पठनादेव सिद्धिः स्यात्सत्यं सत्यम्वरानने ।। पुरा

कैलासशिखरे सर्व्वदेवसभालये ।। परिपप्रच्छ कथितं यथा शृणु वरानने ।। अस्य श्रीप्रचण्डचण्डिकासहस्रनामस्तोत्रस्य भैरवऋषिः सम्राट्छन्दः प्रचण्डचण्डिका देवता धर्म्मार्थकाममोक्षार्थे जपे विनियोगः ।। प्रचण्डचण्डिका चण्डा चण्डदेव्यविनाशिनी ।। चामुण्डा च सुचण्डा च चपला चारुदेहिनी ।। ललज्जिह्वा चलद्रक्ता चारुचन्द्रनिभानना ।। चकोराक्षी चण्डनादा चञ्चला च मनोन्मदा ।। चेतना चितिसंस्था च चित्कलाज्ञानरूपिणी ।। महाभयङ्करीदेवी वरदाभयधारिणी ।। भयाढ्या भयरूपा च भवबन्धविमोचिनी ।। भवानी भुवनेशी च भवसंसारतारिणी ।। भवाब्धिर्भवमोक्षा च भवबन्धविघातिनी ।। भागीरथी भगस्था च भाग्यभोग्यप्रदायिनी ।। कमला कामदा दुर्ग्गा दुर्गबन्धविमोचिनी ।। दुर्द्दर्शना दुर्ग्गरूपा दुर्ज्ञेया दुर्ग्गनाशिनी ।। दीनदुःखहरा नित्या नित्यशोकनिवाशिनी ।। नित्यानन्दमयी देवी नित्यङ्कल्याणकारिणी ।। सर्वार्त्थसाधनकरी सर्व्वसिद्धिस्वरूपिणी ।। सर्व्वक्षोभनशक्तिश्च सर्व्वविद्राविणी परा ।। सर्व्वरञ्जनशक्तिश्च सर्व्वोन्मादस्वरूपिणी ।। सर्व्वज्ञा सिद्धिदात्री च सिद्धिविद्यास्वरूपिणी ।। सकला निष्कला सिद्धा कलातीता कलामयी ।। कुलज्ञा कुलरूपा च चक्षुरानन्ददायिनी ।। कुलीना सामरूपा च कामरूपा मनोहरा ।। कमलस्था कञ्जमुखी कुञ्जरेश्वरगामिनी ।। कुलरूपा कोटराक्षी कमलैश्वर्य्यदायिनी ।। कुन्ती ककुद्मिनी कुल्ला कुरुकुल्ला करालिका ।। कामेश्वरी काममाता कामतापविमोचिनी ।। कामरूपा कामसत्त्वा कामकौतुककारिणी ।। कारुण्यहृदया क्रींक्रींमन्त्ररूपा च कोटरा ।। कौमोदकी कुमुदिनी कैवल्या कुलवासिनी ।। केशवी केशवाराध्या केशीदैत्यनिषूदिनी ।। क्लेशहा क्लेशरहिता क्लेशसङ्घविनाशिनी ।। कराली च करालास्या करालासुरनाशिनी ।। करालचर्म्मासिधरा

करालकुलनाशिनी ॥ कङ्किनी कङ्कनिरता कपालवरधारिणी ॥ खड्गहस्ता त्रिनेत्रा च खण्डमुण्डासिधारिणी ॥ खलहा खलहन्त्री च क्षरती खगती सदा ॥ गङ्गा गौतमपूज्या च गौरी गन्धर्व्ववासिनी ॥ गन्धर्व्वा गगणाराध्या गणागन्धर्व्वसेविता ॥ गणत्कारगणा देवी निर्ग्गुणा च गुणात्मिका ॥ गुणता गुणदात्री च गुणगौरवदायिनी ॥ गणेशमाता गम्भीरा गगणाज्योतिकारिणी ॥ गौराङ्गी च गयागम्या गौतमस्थानवासिनी ॥ गदाधरप्रिया ज्ञेया ज्ञानगम्या गुहेश्वरी ॥ गायत्री च गुणवती गुणातीता गुणेश्वरी ॥ गणेशजननी देवी गणेशवरदायिनी ॥ गणाध्यक्षनुता नित्या गणाध्यक्षप्रपूजिता ॥ गिरीशरमणी देवी गिरीशपरिवन्दिता ॥ गतिदा गतिहा गीता गौतमीगुरुसेविता ॥ गुरुपूज्या गुरुयुता गुरुसेवनतत्परा ॥ गन्धद्वारा च गन्धाढ्या गन्धात्मा गन्धकारिणी ॥ गीर्व्वाणपतिसम्पूज्या गीर्व्वाणपतितुष्टिदा ॥ गीर्व्वाणाधीशरमणी गीर्व्वाणाधीशवन्दिता ॥ गीर्व्वाणाधीशसंसेव्या गीर्व्वाणाधीशहर्षदा ॥ गानशक्तिर्ग्गानगम्या गानशक्तिप्रदायिनी ॥ गानविद्या गानसिद्धा गानसन्तुष्टमानसा ॥ गानातीता गानगीता गानहर्षप्रपूरिता ॥ गन्धर्व्वपतिसंहृष्टा गन्धर्व्वगुणमण्डिता ॥ गन्धर्व्वगणसंसेव्या गन्धर्व्वगणमध्यगा ॥ गन्धर्व्वगणकुशला गन्धर्व्वगणपूजिता ॥ गन्धर्व्वगणनिरता गन्धर्व्वगणभूषिता ॥ घर्घरा घोररूपा च घोरघुर्घुरनादिनी ॥ घर्म्मबिन्दुसमुद्भूता घर्म्मबिन्दुस्वरूपिणी ॥ घण्टारवा घनरवा घनरूपा घनोदरी ॥ घोरसत्त्वा च घनदा घण्टानादविनोदिनी ॥ घोरचाण्डालिनी घोरा घोरचण्डविनाशिनी ॥ घोरदानवदमनी घोरदानवनाशिनी ॥ घोरकर्म्मादिरहिता घोरकर्म्मनिषेविता ॥ घोरतत्त्वमयी देवी घोरतत्त्वविमोचिनी ॥ घोरकर्म्मादिरहिता घोरकर्म्मादिपूरिता ॥ घोर-

कर्म्मादिनिरता घोरकर्म्मप्रवर्द्धिनी ।। घोरभूतप्रमथनी घोरवेताल-नाशिनी ।। घोरदावाग्निदमनी घोरशत्रुनिषूदिनी ।। घोरमन्त्र-युता चैव घोरमन्त्रप्रपूजिता ।। घोरमन्त्रमनोऽभिज्ञा घोरमन्त्रफल-प्रदा ।। घोरमन्त्रनिधिश्चैव घोरमन्त्रकृतास्पदा ।। घोरमन्त्रेश्वरी देवी घोरमन्त्रार्त्थमानसा ।। घोरमन्त्रार्त्थतत्त्वज्ञा घोरमन्त्रार्त्थ-पारगा ।। घोरमन्त्रार्त्थविभवा घोरमन्त्रार्त्थबोधिनी ।। घोरमन्त्रार्थ-निचया घोरमन्त्रार्त्थजन्मभूः ।। घोरमन्त्रजपरता घोरमन्त्रजपोद्यता ।। ङकारवर्णनिलया ङकाराक्षरमण्डिता ।। ङकारापररूपा च ङकारा-क्षररूपिणी ।। चित्ररूपा चित्रनाडी चारुकेशी चयप्रभा ।। चञ्चला चञ्चलाकारा चारुरूपा च चण्डिका ।। चतुर्वेदमयी चण्डा चाण्डाल-गणमण्डिता ।। चाण्डालच्छेदिनी चण्डतापनिर्म्मूलकारिणी ।। चतुर्ब्भुजा चण्डरूपा चण्डमुण्डविनाशिनी ।। चन्द्रिका चन्द्रकीर्तिश्च चन्द्रकान्तिस्तथैव च ।। चन्द्रास्या चन्द्ररूपा च चन्द्रमौलिस्व-रूपिणी ।। चन्द्रमौलिप्रिया चन्द्रमौलिसन्तुष्टमानसा । चकोरबन्धु-रमणी चकोरबन्धुपूजिता ।। चक्ररूपा चक्रमयी चक्राकारस्वरूपिणी ।। चक्रपाणिप्रिया चक्रपाणिप्रीतिप्रदायिनी ।। चक्रपाणिरसाभिज्ञा चक्रपाणिवरप्रदा ।। चक्रपाणिवरोन्मत्ता चक्रपाणिस्वरूपिणी ।। चक्रपाणीश्वरी नित्यं चक्रपाणिनमस्कृता ।। चक्रपाणिसमुद्भूता चक्रपाणिगुणास्पदा ।। चन्द्रावली चन्द्रवती चन्द्रकोटिसमप्रभा ।। चन्दनार्च्चितपादाब्जा चन्दनान्वितमस्तका ।। चारुकीर्त्तिश्चारु-नेत्रा चारुचन्द्रविभूषणा ।। चारुभूषा चारुवेषा चारुवेषप्रदायिनी । चारुभूषाभूषिताङ्गी चतुर्व्वक्त्रवरप्रदा ।। चतुर्व्वक्त्रसमाराध्या चतुर्व्वक्त्रसमाश्रिता ।। चतुर्व्वक्त्रा चतुर्ब्बाहा चतुर्त्थी च चतु-र्द्दशी ।। चित्रा चर्मण्वती चैत्री चन्द्रभागा च चम्पका ।। चतुर्द्दश-यमाकारा चतुर्द्दशयमानुगा ।। चतुर्द्दशयमप्रीता चतुर्द्दशयमप्रिया ।।

छलस्था छिद्ररूपा च च्छन्नदा छन्नराजिका ॥ छिन्नमस्ता तथा छिन्ना छिन्नमुण्डविधारिणी ॥ जयदा जयरूपा च जयन्ती जयमोहिनी ॥ जया जीवनसंस्था च जालन्धरनिवासिनी ॥ ज्वालामुखी ज्वालदात्री जाज्वल्यदहनोपमा ॥ जगद्वन्द्या जगत्पूज्या जगत्त्राणपरायणा ॥ जगती जगदाधारा जन्ममृत्युजरापहा ॥ जननी जन्मभूमिश्च जन्मदा जयशालिनी ॥ ज्वररोगहरा ज्वाला ज्वालामालाप्रपूरिता ॥ जम्भारातीश्वरी जम्भारातिवैभवकारिणी ॥ जम्भारातिस्तुता जम्भारातिशत्रुनिषूदिनी ॥ जयदुर्गा जयाराध्या जयकाली जयेश्वरी ॥ जयतारा जयातीता जयशङ्करवल्लभा ॥ जलदा जह्नुतनया जलधित्रासकारिणी ॥ जलधिव्याधिदमनी जलधिज्वरनाशिनी ॥ जङ्गमेशी जाड्यहरा जाड्यसङ्घनिवारिणी ॥ जाड्यग्रस्तजनातीता जाड्यरोगनिवारिणी ॥ जन्मदात्री जन्महर्त्री जयघोषसमन्विता ॥ जपयोगसमायुक्ता जपयोगविनोदिनी ॥ जपयोगप्रिया जाप्या जपातीता जयस्वना ॥ जायाभावस्थिता जाया जायाभावप्रपूरिणी ॥ जपाकुसुमसङ्काशा जपाकुसुमपूजिता ॥ जपाकुसुमसम्प्रीता जपाकुसुममण्डिता ॥ जपाकुसुमवद्भासा जपाकुसुमरूपिणी ॥ जमदग्निस्वरूपा च जानकी जनकात्मजा ॥ झञ्झावातप्रमुक्ताङ्गी झोरझङ्कारवासिनी ॥ झङ्कारकारिणी झञ्झावातरूपा च झङ्करी ॥ ञकाराणुस्वरूपा च टवट्टङ्कारनादिनी ॥ टङ्कारी टकुवाणी च ठकाराक्षररूपिणी ॥ डिण्डिमा च तथा डिम्भा डिण्डुडिण्डिमनादिनी ॥ ढक्कामयी ढिलमयी नृत्यशब्दाविलासिनी ॥ ढक्का ढक्केश्वरी ढक्काशब्दरूपा तथैव च ॥ ढक्कानादप्रिया ढक्कानादसन्तुष्टमानसा ॥ णकारा णाक्षरमयी णाक्षरादिस्वरूपिणी ॥ त्रिपुरा त्रिपुरमयी त्रिशक्तिस्त्रिगुणात्मिका ॥ तामसी च त्रिलोकेशी त्रिपुरा च त्रयीश्वरी ॥ त्रिविद्या च त्रिरूपा च त्रिनेत्रा च

त्रिरूपिणी ।। तारिणी तरला तारा तारकारिप्रपूजिता ।। तारकारि-समाराध्या तारकारिवरप्रदा ।। तारकारिप्रसूस्तन्वी तरुणी तरल-प्रभा ।। त्रिरूपा च त्रिपुरगा त्रिशूलवरधारिणी ।। त्रिशूलिनी तन्त्रमयी तन्त्रशास्त्रविशारदा ।। तन्त्ररूपा तपोमूर्त्तिस्तन्त्रमन्त्र-स्वरूपिणी ।। तडित्तडिल्लताकारा तत्त्वज्ञानप्रदायिनी ।। तत्त्व-ज्ञानेश्वरी देवी तत्त्वज्ञानप्रमोदिनी ।। त्रयीमयी त्रयीसेव्या त्र्यक्षरी त्र्यक्षरेश्वरी ।। तापविध्वंसिनी तापसङ्घनिर्म्मूलकारिणी ।। त्रासकर्त्री त्रासहर्त्री त्रासदात्री च त्रासहा ।। तिथीशा तिथिरूपा च तिथिस्था तिथिपूजिता ।। तिलोत्तमा च तिलदा तिलप्रीता तिलेश्वरी ।। त्रिगुणा त्रिगुणाकारा त्रिपुरी त्रिपुरात्मिका ।। त्रिकुटा त्रिकुटाकारा त्रिकुटाचलमध्यगा ।। त्रिजटा च त्रिनेत्रा च त्रिनेत्रवरसुन्दरी ।। तृतीया च त्रिवर्षा च त्रिविधा त्रिमतेश्वरी ।। त्रिकोणस्था त्रिकोणेशी त्रिकोणयन्त्रमध्यगा ।। त्रिसन्ध्या च त्रिसन्ध्यार्च्च्या त्रिपदा त्रिपदास्पदा ।। स्थानस्थिता स्थलस्था च धन्यस्थलनिवासिनी ।। थकाराक्षररूपा च स्थूलरूपा तथैव च ।। स्थूलहस्ता तथा स्थूला स्थैर्य्यरूपप्रकाशिनी ।। दुर्ग्गा दुर्ग्गार्त्ति-हन्त्री च दुर्ग्गबन्धविमोचिनी ।। देवी दानवसंहन्त्री दनुजेशनिषू-दिनी ।। दारापत्यप्रदा नित्या शङ्करार्द्धाङ्गधारिणी ।। दिव्याङ्गी देवमाता च देवदुष्टविनाशिनी ।। दीनदुःखहरा दीनतापनिर्म्मूल-कारिणी ।। दीनमाता दीनसेव्या दीनदम्भविनाशिनी ।। दनुज-ध्वंसिनी देवी देवकी देववल्लभा ।। दानवारिप्रिया दीर्घा दान-वारिप्रपूजिता ।। दीर्घस्वरा दीर्घतनुर्द्दीर्घदुर्गतिनाशिनी ।। दीर्घनेत्रा दीर्घचक्षुर्द्दीर्घकेशी दिगम्बरी ।। दिगम्बरप्रिया दान्ता दिगम्बरस्वरूपिणी ।। दुःखहीना दुःखहरा दुःखसागर-तारिणी।। दुःखदारिद्र्यशमनी दुःखदारिद्र्यकारिणी।। दुःखदा

दुस्सहा दुष्टखण्डनैकस्वरूपिणी ॥ देववामा देवसेव्या देवशक्तिप्रदायिनी ॥ दामिनी दामिनीप्रीता दामिनीशतसुन्दरी ॥ दामिनीशतसंसेव्या दामिनीदामभूषिता ॥ देवताभावसन्तुष्टा देवताशतमध्यगा ॥ दयार्द्रा च दयारूपा दयादानपरायणा ॥ दयाशीला दयासारा दयासागरसंस्थिता ॥ दशविद्यात्मिका देवी दशविद्यास्वरूपिणी ॥ धरणी धनदा धात्री धन्या धान्यपरा शिवा ॥ धर्मरूपा धनिष्ठा च धेया च धीरगोचरा ॥ धर्म्मराजेश्वरी धर्म्मकर्मरूपा धनेश्वरी ॥ धनुर्व्विद्या धनुर्ग्गम्या धनुर्द्धरवरप्रदा ॥ धर्म्मशीला धर्म्मलीला धर्म्मकर्म्मविवर्जिता ॥ धर्म्मदा धर्म्मनिरता धर्म्मपाखण्डखण्डिनी ॥ धर्म्मेशी धर्म्मरूपा च धर्म्मराजवरप्रदा ॥ धर्मिणी धर्म्मगेहस्था धर्म्माधर्म्मस्वरूपिणी ॥ धनदा धनदप्रीता धनधान्यसमृद्धिदा ॥ धनधान्यसमृद्धिस्था धनधान्यविनाशिनी ॥ धर्म्मनिष्ठा धर्म्मधीरा धर्म्ममार्ग्गरता सदा ॥ धर्म्मबीजकृतस्थाना धर्म्मबीजसुरक्षिणी ॥ धर्म्मबीजेश्वरी धर्म्मबीजरूपा च धर्म्मगा ॥ धर्म्मबीजसमुद्भूता धर्म्मबीजसमाश्रिता ॥ धराधरप्रतिप्राण-धराधरपतिस्तुता ॥ धराधरेन्द्रतनुजा धराधरेन्द्रवन्दिता ॥ धराधरेन्द्रगेहस्था धराधरेन्द्रपालिनी ॥ धराधरेन्द्रसर्व्वार्त्तिनाशिनी धर्म्मपालिनी ॥ नवीना निर्मला नित्या नगराजप्रपूजिता ॥ नागेश्वरी नागमाता नागकन्या च नग्निका ॥ निर्ल्लेपा निर्व्विकल्पा च निर्ल्लोमा निरुपद्रवा ॥ निराहारा निराकारा निरञ्जनस्वरूपिणी ॥ नागिनी नागविभवा नागराजपरिस्तुता ॥ नागराजगुणज्ञा च नागराजसुखप्रदा ॥ नागलोकगता नित्यं नागलोकनिवासिनी ॥ नागलोकेश्वरी नागभगिनी नागपूजिता ॥ नागमध्यस्थिता नागमोहसङ्क्षोभदायिनी ॥ नृत्यप्रिया नृत्यवती नृत्यगीतपरायणा ॥ नृत्येश्वरी नर्त्तकी च नृत्यरूपा निराश्रया ॥ नारायणी नरेन्द्रस्था

नरमुण्डास्थिमालिनी ॥ नरमांसप्रिया नित्या नररक्तप्रिया सदा ॥ नरराजेश्वरी नारीरूपा नारीस्वरूपिणी ॥ नारीगणार्च्चिता नारी-मध्यगा नूतनाम्बरा ॥ नर्मदा च नदीरूपा नदीसङ्गमसंस्थिता ॥ नर्म्मदेश्वरसम्प्रीता नर्म्मदेश्वररूपिणी ॥ पद्मावती पद्ममुखी पद्म-किञ्जल्कवासिनी ॥ पट्टवस्त्रपराधीना पद्मरागविभूषिता ॥ परमा प्रीतिदा नित्या प्रेतासननिवासिनी ॥ परिपूर्ण्णरसोन्मत्ता प्रेम-विह्वलवल्लभा ॥ पवित्राशवनि पूता प्रेयसी परमात्मिका ॥ प्रियव्रतपरा नित्या परमप्रेमदायिनी ॥ पुष्पप्रिया पद्मकोशा पद्म-धर्म्मनिवासिनी ॥ फेत्कारिणीतन्त्ररूपा फेरुफेरवनादिनी ॥ वंशिनी वेशरूपा च वगलाकामरूपिणी ॥ वाङ्मयी वसुधा धृष्या वाग्भवाख्यावरानरा॥ बुद्धिदा बुद्धिरूपा च विद्या वादस्वरूपिणी ॥ बाला वृद्धमयीरूपा वाणी वाक्यनिवासिनी ॥ वरुणा वाग्वती वीरा वीरभूषणभूषिता ॥ वीरभद्रार्च्चितपदा वीरभद्रप्रसूरपि ॥ वेद-मार्ग्गरता वेदमन्त्ररूपा वषट्प्रिया ॥ वीणावाद्यसमायुक्ता वीणा-वाद्यपरायणा ॥ वीणारवा तथा वीणाशब्दरूपा च वैष्णवी ॥ वैष्णवाचारनिरता वैष्णवाचारतत्परा ॥ विष्णुसेव्या विष्णुपत्नी विष्णुरूपा वरानना ॥ विश्वेश्वरी विश्वमाता विश्वनिर्म्माणकारिणी ॥ विश्वरूपा च विश्वेशी विश्वसंहारकारिणी ॥ भैरवी भैरवाराध्या भूतभैरवसेविता ॥ भैरवेशी तथा भीमा भैरवेश्वरतुष्टिदा ॥ भैरवा-धीशरमणी भैरवाधीशपालिनी ॥ भीमेश्वरी भीममाता भीमशब्द-परायणा ॥ भीमरूपा च भीमेशी भीमा भीमवरप्रदा ॥ भीम-पूजितपादाब्जा भीमभैरवपालिनी ॥ भीमासुरध्वंसकरी भीमदुष्ट-विनाशिनी ॥ भुवना भुवनाराध्या भवनी भूतिदा सदा ॥ भयदा भयहन्त्री च अभयाभयरूपिणी ॥ भीमनादाविह्वला च भयभीति-विनाशिनी ॥ मत्ता प्रमत्तरूपा च मदोन्मत्तस्वरूपिणी ॥ मान्या

मनोज्ञा माना च मङ्गला च मनोहरा ॥ माननीया महापूज्या महिषीदुष्टमर्द्दिनी ॥ महिषासुरहन्त्री च मातङ्गी मयवासिनी ॥ माध्वी मधुमयी मुद्रा मुद्रिकामन्त्ररूपिणी ॥ महाविश्वेश्वरीदूती मौलिचन्द्रप्रकाशिनी ॥ यशःस्वरूपिणी देवी योगमार्ग्गप्रदायिनी ॥ योगिनी योगगम्या च याम्येशी योगरूपिणी ॥ यज्ञाङ्गी च योगमयी जपरूपा जपात्मिका ॥ युगाख्या च युगान्ता च योनिमण्डलवासिनी ॥ अयोनिजा योगनिद्रा योगानन्दप्रदायिनी ॥ रमा रतिप्रिया नित्या रतिरागविवर्द्धिनी ॥ रमणी राससम्भूता रम्या रासप्रिया रसा ॥ रणोत्कण्ठा रणस्था च वराङ्गप्रदायिनी ॥ रेवती रणजैत्री च रसोद्भूता रणोत्सवा ॥ लता लावण्यरूपा च लवणाब्धिस्वरूपिणी ॥ लवङ्गकुसुमाराध्या लोलजिह्वा च लेलिहा ॥ वशिनी वनसंस्था च वनपुष्पप्रिया वरा ॥ प्राणेश्वरी बुद्धिरूपा बुद्धिदात्री बुधात्मिका ॥ शमनी श्वेतवर्ण्णा च शाङ्करी शिवभाषिणी ॥ शाम्यरूपा शक्तिरूपा शक्तिबिन्दुनिवासिनी ॥ सर्व्वेश्वरी सर्व्वदात्री सर्व्वमाता च शर्व्वरी ॥ शाम्भवी सिद्धिदा सिद्धा सुषुम्नास्वरभासिनी ॥ सहस्रदलमध्यस्था सहस्रदलवर्त्तिनी ॥ हरप्रिया हरध्येया हूङ्कारबीजरूपिणी ॥ लङ्केश्वरी च तरला लोममांसप्रपूजिता ॥ क्षेम्या क्षेमकरी क्षामा क्षीरबिन्दुस्वरूपिणी ॥ क्षिप्तचित्तप्रदा नित्या क्षौमवस्त्रविलासिनी ॥ छिन्ना च छिन्नरूपा च क्षुधा क्षौत्काररूपिणी ॥ सर्व्ववर्ण्णमयी देवी सर्व्वसम्पत्प्रदायिनी ॥ सर्व्वसम्पत्प्रदात्री च सम्पदापद्भूषिता ॥ सत्त्वरूपा च सर्व्वार्त्थी सर्व्वदेवप्रपूजिता ॥ सर्व्वेश्वरी सर्व्वमाता सर्व्वज्ञा सुरसात्मिका ॥ सिन्धुर्म्मन्दाकिनी गङ्गा नदीसागररूपिणी ॥ सुकेशी मुक्तकेशी च डाकिनी वरवर्ण्णिनी ॥ ज्ञानदा ज्ञानगगना सोममण्डलवासिनी ॥ आकाशनिलया नित्या परमाकाशरूपिणी ॥

अन्नपूर्णा महानित्या महादेवरसोद्भवा ।। मङ्गला कालिका चण्डा चण्डनादातिभीषणा ।। चण्डासुरस्य मथिनी चामुण्डा चपलात्मिका ।। चण्डी चामरकेशी च चलत्कुण्डलधारिणी ।। मुण्डमालाधरा नित्या खण्डमुण्डविलासिनी ।। खड्गहस्ता मुण्डहस्ता वरहस्ता वरप्रदा ।। असिचर्म्मधरा नित्या पाशाङ्कुशधरा परा ।। शूलहस्ता शिवहस्ता घण्टानादविलासिनी ।। धनुर्ब्बाणधरादित्या नागहस्ता नगात्मजा ।। महिषासुरहन्त्री च रक्तबीजविनाशिनी ।। रक्तरूपा रक्तगात्रा रक्तहस्ता भयप्रदा ।। असिता च धर्म्मधरा पाशाङ्कुशधरा परा ।। धनुर्ब्बाणधरा नित्या धूम्रलोचननाशिनी ।। परस्था देवतामूर्त्तिः शर्व्वाणी शारदा परा ।। नानावर्ण्णविभूषाङ्गी नानारागसमापिनी ।। पशुवस्त्रपरीधाना पुष्पायुधधरा परा ।। मुक्तरञ्जितमालाढ्या मुक्ताहारविलासिनी ।। स्वर्ण्णकुण्डलभूषा च स्वर्ण्णसिंहासनस्थिता ।। सुन्दराङ्गी सुवर्ण्णाभा शाम्भवी शकटात्मिका ।। सर्व्वलोकेशविद्या च मोहसम्मोहकारिणी ।। श्रेयसी सृष्टिरूपा च च्छिन्नच्छद्ममयी च्छला ।। छिन्नमुण्डधरा नित्या नित्यानन्दविधायिनी ।। नन्दा पूर्ण्णा च रिक्ता च तिथयः पूर्ण्णषोडशी ।। कुहूः संक्रांतिरूपा च पञ्चपर्व्वविलासिनी ।। पञ्चबाणधरा नित्या पञ्चमप्रीतिदा परा ।। पञ्चपत्रमभीलाषा पञ्चामृतविलासिनी ।। पाञ्चाली पञ्चमी देवी पञ्चरक्तप्रसारिणी ।। पञ्चबाणधरा नित्या नित्यदात्री दयापरा ।। पललादिप्रिया नित्या पशुगम्या परेशिता ।। परा पररहस्या च परमप्रेमविह्वला ।। कुलीना केशिमार्ग्गस्था कुलमार्ग्गप्रकाशिनी ।। कुलाकुलस्वरूपा च कुलार्णवमयी कुला ।। रुक्मा च कालरूपा च कालकम्पनकारिणी ।। विलासरूपिणी भद्रा कुलाकुलनमस्कृता ।। कुबेरवित्तधात्री च कुमारजननी परा ।। कुमारीरूपसंस्था च कुमारीपूजनाम्बिका ।।

कुरङ्गनयना देवी दिनेशास्यापराजिता ।। कुण्डली कदलीसेना कुमार्ग्गरहिता वरा ।। अनन्तरूपानन्तस्था आनन्दसिन्धुवासिनी ।। ईलास्वरूपिणी देवी ईईभेदभयङ्करी ।। इङ्गला पिंगला नाडी इकाराक्षररूपिणी ।। उमा उत्पत्तिरूपा च उच्चभावविनाशिनी ।। ऋग्वेदा च निराराध्या यजुर्व्वेदप्रपूजिता ।। सामवेदेन सङ्गीता अथर्व्ववेदभाषिणी ।। ऋकाररूपिणी ऋक्षा निरक्षरस्वरूपिणी ।। अहिदुर्ग्गासमाचारा इकारार्ण्णस्वरूपिणी ।। ओंकारा प्रणवस्था च ओंकारादिस्वरूपिणी ।। अनुलोमविलोमस्था थकारवर्ण्णसम्भवा ।। पञ्चाशद्वर्ण्णबीजाढ्या पञ्चाशन्मुण्डमालिका ।। प्रत्येकादशसङ्ख्या च षोडशी छिन्नमस्तका ।। षडङ्गयुवतीपूज्या षडङ्गरूपवर्जिता ।। षड्वक्त्रसंश्रिता नित्या विश्वेशी षड्गदालया ।। मालामन्त्रमयी मन्त्रजपमाता मदालसा ।। सर्व्वविश्वेश्वरीशक्तिः सर्वानन्दप्रदायिनी ।। इति श्रीछिन्नमस्तायाः सहस्रनाममुत्तमम् ।। पूजाक्रमेण कथितं साधकानां सुखावहम् ।। गोपनीयङ्गोपनीयङ्गोपनीयं न संशयः ।। अर्द्धरात्रे मुक्तकेशो भक्तियुतो भवेन्नरः ।। जपित्वा पूजयित्वा च पठेन्नामसहस्रकम् ।। विद्यासिद्धिर्भवेत्तस्य षण्मासाभ्यासयोगतः ।। येन केन प्रकारेण देवीभक्तिपरो भवेत् ।। अखिलां स्तम्भयेल्लोकान्राजानमपि मोहयेत् ।। आकर्षयेद्देवशक्तिम्मारयेद्देवविद्विषम् ।। शत्रवो दासताँ य्यान्ति पापानि यान्ति सङ्क्षयम् ।। मृत्युश्च क्षयताँ य्याति पठनाद्भाषणात्प्रिये ।। प्रशस्तायाः प्रसादेन किन्न सिद्ध्यति भूतले ।। इदं रहस्यम्परमम्परं स्वस्त्ययनम्महत् ।। धृत्वा बाहौ महासिद्धिः प्राप्यते नात्र संशयः ।। अनया सदृशी विद्या विद्यते न महेश्वरी ।। वारमेकन्तु योऽधीते सर्व्वसिद्धीश्वरो भवेत् ।। कुलवारे कुलाष्टम्याङ्कुहूसङ्क्रांतिपूर्णिमा ।। यश्चेमाम्पठते विद्यान्तस्य सम्यक् फलं शृणु ।। अष्टोत्तरशतञ्जप्त्वा

पठेन्नामसहस्रकम् ।। भक्त्या स्तुत्वा महादेवीं सर्व्वपापात्प्रमुच्यते ।। सर्व्वपापैर्व्विनिर्म्मुक्तः सर्व्वसिद्धीश्वरो भवेत् ।। अष्टम्याँ व्वा निशीथे च चतुष्पथगतो नरः ।। माषभक्तबलिन्दत्वा पठेन्नाम-सहस्रकम् ।। सुदर्श्शवामवेद्यान्तु मासत्रयविधानतः ।। दुर्ज्जय× कामरूपश्च महाबलपराक्रमः ।। कुमारीपूजनन्नाम-मन्त्रमात्रम्पठे-न्नरः ।। एतन्मन्त्रस्य पठनात्सर्व्वसिद्धीश्वरो भवेत् ।। इति ते कथितन्देवि सर्व्वसिद्धिपरन्नरः ।। जप्त्वा स्तुत्वा महादेवीं सर्व्व-पापै× प्रमुच्यते ।। न प्रकाश्यमिदन्देवि सर्व्वदेवनमस्कृतम् ।। इदं रहस्यम्परमङ्गोप्तव्यम्पशुसङ्कटे ।। इति सकलविभूतिर्हेतुभूत-म्प्रशस्तम्पठति य इह मर्त्यश्छिन्नमस्तास्तवञ्च ।। धनद इव धनाढ्यो माननीयो नृपाणां स भवति च जनानामाश्रयः सिद्धिवेत्ता ।।

इति श्रीविश्वसारतन्त्रे शिवपार्वतीसँव्वादे श्रीछिन्नमस्तासहस्रनाम-स्तोत्रं सम्पूर्णम् ।।

इति शाक्तप्रमोदे छिन्नमस्तातन्त्रं समाप्तम्

—:०:—

श्रीः

शिवहरराजधानीपतिश्रीराजादेवनन्दनसिंह-
बहादुरनराधिपसंगृहीतविरचित-
शाक्तप्रमोदान्तर्गतं

षष्ठं

त्रिपुरभैरवीतन्त्रम्

उक्तराजगुरुवंश्यपण्डितश्रीरघुराजदुबेजीद्वारा
संशोधितम्

★

तदेतत्
श्रीकृष्णदासात्मज-खेमराजेन
स्वकीये "श्रीवेंकटेश्वर" यन्त्रालये
मुद्रयित्वा प्रकाशितम्

★

शकाब्दाः १९०३ संवत् २०३८

मुम्बई

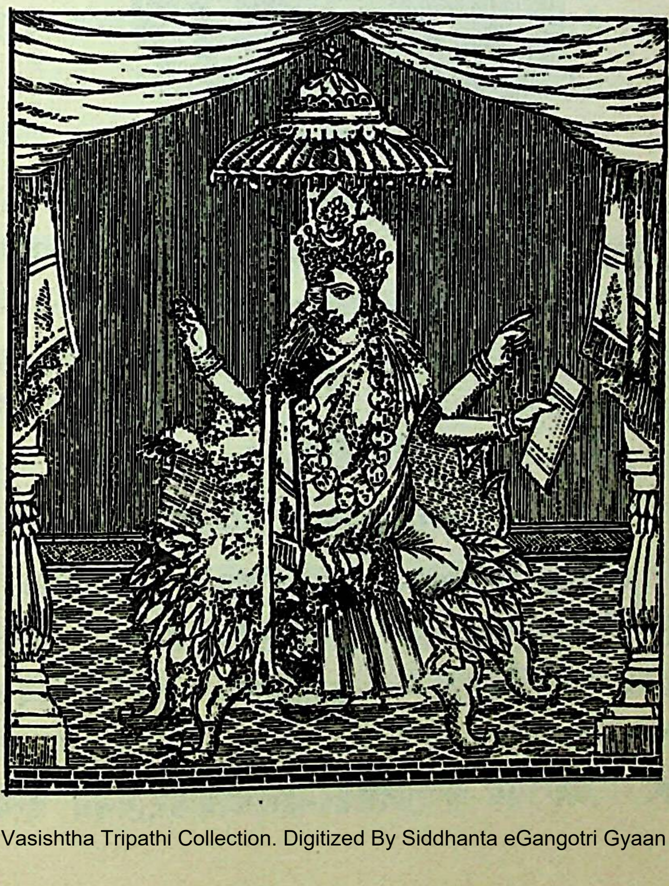
श्रीगणेशाय नमः

अथ शाक्तप्रमोदः

अथ त्रिपुरभैरवीतन्त्रम्

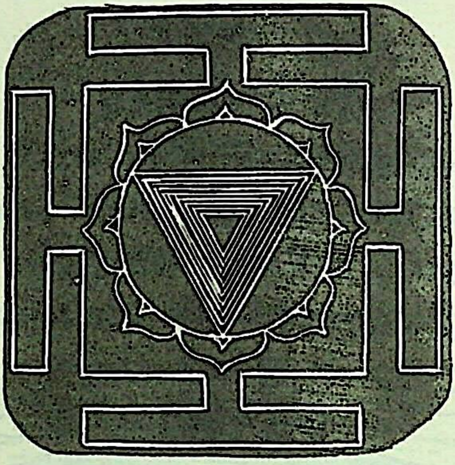
अथ भैरवीध्यानम्

उद्यद्भानुसहस्रकान्तिमरुणक्षौमां शिरोमालिकां
रक्तालिप्तपयोधराञ्जपपटीँ व्विद्यामभीतिँ व्वरम् ।
हस्ताब्जैर्द्दधतीन्त्रिनेत्रविलसद्वक्त्रारविन्दश्रियं
देवीम्बद्धहिमांशुरत्नमुकुटाँ व्वन्दे समन्दस्मिताम् ॥

अथ यन्त्रोद्धारः

पद्ममष्टदलोपेतन्नवयोन्याढ्यकर्णिकम् ।
चतुर्द्वारसमायुक्तं भूगृहँ व्विलिखेत्ततः ॥

अथ मन्त्रोद्धारः

ईशानोऽकारसँयुक्तः पश्चात्सैमितियोजयेत् ॥ हसकरीमिति ततो हसैं पश्चात्समुच्चरेत् ॥ अष्टाक्षरस्तु मन्त्रोऽयम्भैरव्यास्समुदाहृतः ॥ जपतो धारणाद्वापि सर्व्वसम्पत्प्रदायकः ॥

अथ मन्त्रः

हसैंहसकरींहसैं ।

अथ पूजाविधिः

प्रातः कृत्यादिप्राणायामान्तँ व्विधाय पीठन्यासङ्कुर्य्यात् ॥ पूर्व्वोक्तक्रमेणाधारशक्त्यादि ह्रींज्ञानात्मनेनम इत्यन्तँ व्विन्यस्य हृत्पद्मस्य पूर्व्वादिकेसरेषु ॐ इच्छायैनमः एवं ज्ञानायैनमः क्रियायै० कामदायिन्यै० रत्यै० रतिप्रियायै० नन्दायै० मध्ये ऐंपरायै० अपरायै० हसौंसदाशिवमहाप्रेतपद्मासनायनम इत्यन्तँ

व्विन्यस्य ऋष्यादिन्यासङ्कुर्य्यात् ।। यथा—शिरसि दक्षिणामूर्तये नमः । मुखे पङ्क्तिच्छन्दसेनमः हृदि । त्रिपुरभैरव्यैदेवतायैनमः । गुह्ये वाग्भवबीजायनमः । पादयोः शक्तिकशक्तयेनमः । सर्व्वाङ्गे कामराजायकीलकायनमः । तथा च दक्षिणामूर्त्तिसंहितायाम् । ऋषिस्तु दक्षिणामूर्त्तिश्शिरसि विन्यसेत्क्रमात् ।। छन्दः पङ्क्तिस्तु विज्ञेयो मुखे विन्यस्य देवताम् ।। हृदि मे त्रिपुरेशानी वाग्भवम्बीजमुच्यते ।। शक्तिबीजं शक्तिरेव कामराजश्च कीलकम् ।। ततो नाभ्यादिचरणपर्य्यन्तं हंसरेनमः ।। हृदादिनाभिपर्य्यन्तङ्कामबीजम्प्रविन्यसेत् ।। सकलः रिंनमः शिरसि हृदयान्तं हंसरेनमः । एवन्दक्षिणकरे आद्यबीजम् । वामकरे द्वितीयम् । उभयकरे तृतीयम् ।। यथा मूर्द्ध्नि मूलाधारे हृदि यथाशङ्खेन त्रीणि बीजानि विन्यसेत् ।। यथा निबन्धे ।। नाभेराचरणन्तद्वद्वाग्भवन्मन्त्रवित्तमः ।। हृदयान्नाभिपर्य्यन्तङ्कामबीजम्प्रविन्यसेत् ।। शिरसो हृत्प्रदेशान्तन्तत्त्रयँ व्विन्यसेत्ततः ।। आद्यन्द्वितीयङ्करयोस्ततस्त्रिरुभयोर्न्न्यसेत् ।। मूर्ध्न्याधारे च हृदये भूयो बीजत्रयङ्क्रमात् ।। ततो नवयोन्यात्मकविन्यासः ।। आद्यम्बीजन्दक्षकर्ण्णे द्वितीयम्बीजँ व्वामकर्ण्णे तृतीयम्बीजञ्चिबुके एवं शङ्खयोर्व्वदने नेत्रयोर्न्नसि अंसयोर्ज्जठरे कूर्प्परयोः कुक्षौ जानुनोर्लिङ्गे पादयोर्गुह्ये पार्श्वयोर्हृदि स्तनयोः कण्ठे ।। यथा निबन्धे ।। नवयोन्यात्मकन्न्यासङ्कुर्य्याद्बीजैस्त्रिभिः क्रमात् ।। कर्ण्णयोश्चिबुके भूयः शङ्खयोर्व्वदने पुनः ।। नेत्रयोरपि विन्यसेदंसयोर्जठरे पुनः ।। ततः कूर्प्परयोः कुक्षौ जानुनोर्म्मूर्द्धमूर्द्धनि ।। पादयोर्ग्गुह्यदेशे च पार्श्वयोर्हृदयाम्बुजे ।। स्तनद्वये कण्ठदेशे रत्यादिमथ विन्यसेत् ।। अथ रत्यादिन्यासः ।। मूलाधारे ऐंरत्यैनमः, हृदि क्लींप्रीत्यैनमः, भ्रुवोर्म्मध्ये मनोभवायैनमः, पुनः भ्रूमध्ये सौः अमृतेश्यैनमः,

हृदि क्लींयोगेश्यैनमः, मूलाधारे ऐंविश्वयोन्यैनमः । यथा निबन्धे । मुखे रतिं हृदि प्रीतिम्भ्रुवोर्म्मध्ये मनोभवाम् ।। बालाबीजैस्त्रिभिर्न्यस्य स्थानेष्वेषु विलोमतः ।। अमृतेशीश्च योगेशीं विश्वयोनिं क्रमादिमाः ।। विलोमबीजैर्विन्यस्य मूर्त्तिन्यासं समाचरेत् ।। अथ मूर्त्तिन्यासः ।। मूर्ध्नि हसरौं ईशानमनोभवायनमः । वक्त्रे हसरैं तत्पुरुषमकरध्वजायनमः । हृदि हसरूं अघोरकन्दर्प्पकुमारायनमः । गुह्ये हसरीं वामदेवमन्मथायनमः । पादयोः हसरां सद्योजातकामदेवायनमः ।। एवम् ऊद्र्ध्वप्राग्दक्षिणोत्तरपश्चिमेषु मुखेषु ईशानमनोभवादिपञ्चमूर्त्तीस्तत्तद्बीजादिपूर्व्वका न्यसेत् ।। यथा निबन्धे ।। स्वस्वपूजादिकं सर्व्वम्मूर्ध्नीशानमनोभवम् ।। न्यसेद्वक्त्रे तत्पुरुषमकरध्वजमेव च ।। हृद्यघोरकुमारादि कन्दर्प्पन्तदनन्तरम् ।। गुह्यदेशे प्रविन्यस्य वामदेवादिमन्मथम् ।। सद्योजातङ्कामदेवम्पादयोर्विन्यसेत्ततः ।। ऊद्र्ध्वप्राग्दक्षिणोत्तरपश्चिमेषु मुखेषु तान् ।। प्रविन्यसेद्यथापूर्व्वं भृगुर्व्योमाग्निसंस्थितः ।। सत्यादिपञ्चह्रस्वाख्यम्बीजमेषाम्प्रकल्पितम् ।। ततः करयोरङ्गुलीषु पञ्चबाणान् पञ्चकामांश्च न्यसेत् ।। यथा—द्रांद्राविणेश्यैनमः अङ्गुष्ठयोः । द्रींशोभिन्यैनमस्तर्ज्जन्योः । क्लींवशीकरिण्यैनमः मध्यमयोः । ब्लुंआकर्षिण्यैनमः अनामिकयोः । स्त्रींउन्मादिन्यैनमः कनिष्ठयोः ।। एवं ह्रीँ कामायनमः क्लींमन्मथायनमः ऐंकन्दर्प्पायनमः ब्लुंमकरध्वजायनमः स्त्रींमीनकेतनायनमः । यथा ज्ञानार्ण्णवे ।। पञ्चबाणान् क्रमेणैव कराङ्गुलीषु विन्यसेत् ।। न्यासस्तु स्त्रीलिङ्गेनात्र प्रयोगः ।। तन्त्रे तथादर्शनात् ।। अङ्गुष्ठादिकनिष्ठान्तङ्क्रमेण परमेश्वरीम् ।। थान्तद्वयं समालिख्य वह्निस्थन्तङ्क्रमेण तु ।। मुखवृत्तेन नेत्रेण वामेन परिमण्डितम् ।। बाणद्वयमिति प्रोक्तम्मादनम्भूमिसंस्थितम् ।। चतुर्त्थं स्वरविद्याढ्यन्नादरूपँ स्वरानने ।। कान्तवक्त्रेश

सँय्युक्तँ व्वामकर्णविभूषितम् ॥ बिन्दुनादसमायुक्तं सर्वाङ्ग-श्चन्द्रमाः प्रिये ॥ पञ्चबाणान्महेशानि नामानि शृणु पार्व्वति ॥ क्षोभणो द्रावणो वश्यस्तथा कर्षणसञ्ज्ञकः ॥ उन्मादश्च क्रमेणैव नामानि परमेश्वरि ॥ कामस्तत्रैव विज्ञेयस्तेषाम्बीजानि त्वं शृणु ॥ पराबीजम्मध्यबाणँ व्वाग्भवम्परमेश्वरि ॥ तुर्य्यबाणन्ततश्चैव स्त्री-बीजन्तु क्रमात्प्रिये ॥ त्रिपुरासारे ॥ कपञ्चमं शुचिनयनान्तसँय्युतं सवामदृक्पवनगुणान्वितकराः ॥ रविश्वरो हरिहयः खबिन्दुनान्तँ य्यं त्रंन्तंस्थंलंङम्परान्वितो भृगुः ॥ पञ्चकामा इमे देवि नामानि शृणु वल्लभे ॥ काम-मन्मथ-कन्दर्प्प-मकरध्वजसञ्ज्ञकाः ॥ मीन-केतुर्म्महेशानि पञ्चमः परिकीर्त्तितः॥ पञ्च कामान्ततो देवि नामानि शृणु वल्लभे ॥ काममन्मथकन्दर्प्पबाणस्थानेषु विन्यसेत् ॥ एतानि विन्यसेदेव करन्यासस्ततः परम् ॥ ततः कराङ्गन्यासौ ॥ हसरां अङ्गुष्ठाभ्यां नमः । स्वाहा हसरीं तर्जनीभ्यांनमः ॥ हसरूं मध्य-माभ्यांवषट् ॥ हसरैं अनामिकाभ्यांहूम् ॥ हसरौं कनिष्ठाभ्यां-वौषट् । हसरः करतलकरपृष्ठाभ्यांफट् ॥ एवं हृदयादि । यथा निबन्धे ॥ षड्दीर्घयुक्तेनाद्येन बीजेनाङ्गक्रिया मता॥ ततो बाण-न्यासः । मूर्ध्नि द्रांद्राविण्यैनमः, गुह्ये क्लींआकर्षिण्यैनमः, हृदि सम्मोहिन्यैनमः ॥ यथा निबन्धे । द्रामाद्यां द्राविणीं म्मूर्ध्नि द्रीमाद्याङ्क्षोभिणीम्मते ॥ क्लींवशीकरणीं वक्त्रे गुह्ये क्लींबीजपूर्व्व-कम् ॥ आकर्षिणीं हृदि पुनः सर्ग्गालःभृगुसँय्युतः ॥ सम्मोहिनी क्रमादेवं बाणन्यासोयमीरितः ॥ एतेन उन्माद-सम्मोहनयोरेक-पर्य्यायः, एषु स्थानेषु कामाँश्च विन्यस्य । यथा श्रीक्रमे । ललाटे वदने देवि हृदि नाभौ च गुह्यके ॥ एषु कामाँश्च विन्यस्य तारा-द्यास्सुभगादिकाः॥ न्यसेदिति शेषः । ततः सुभगादिन्यासः । भाले ऐंक्लींलृंस्त्रींसुभगायैनमः, भ्रूमध्ये औंक्लींब्रंस्त्रींभगायैनमः । वदने

भगसर्प्पिण्यैनमः, कण्ठिकायां भगमालिन्यैनमः, कण्ठे अनङ्गायै-नमः, हृदि ५ अनङ्गकुसुमायैनमः, नाभौ ५ अनङ्गमेखलायैनमः लिङ्गमूले ५, अनङ्गमदनायैनमः हृदि ५। यथा निबन्धे। भाले भ्रूमध्यवदने कण्ठिकाकण्ठहृत्सु च ॥ नाभ्यधिष्ठानयोः पञ्चता-राद्याः सुभगादिकाः ॥ न्यस्तव्या विधिना देवि मन्त्रिणा सुभगा भगा ॥ भगसर्प्पिण्यथ परा भगमालिन्यनन्तरम् ॥ अनङ्गानङ्ग-कुसुमा भूयश्चानङ्गमेखला ॥ अनङ्गमदनासर्प्पा मन्दविभ्रममन्थरा ॥ वाक्कामबीजंक्लूंत्रींसस्तारा पञ्चोदितास्त्वमी ॥ अथ भूषणन्यासः ॥ शिरसि अंनमः, भाले आँनमः, इंईं भ्रुवोः, एवं कर्णयोः, उँऊँ नेत्रयोः, ऋंॠं नासिकायाम् गण्डयोः, ऌंॡंएं ओष्ठयोः, ऐंओं दन्तपङ्क्तौ, औंअं आस्ये, अः चिबुके, कंगले, खंकण्ठे, गंपार्श्वयोः, घंङंस्तनद्वये, चंछंदोर्म्मूलयोः, जंझंकूर्प्परयोः, जंझंपादयोः, ञं-चरणाङ्गुष्ठयोः, ञंटंपादयोः, ठंडंकरपृष्ठयोः, ढंणंनाभौ, तंगुह्ये, थंऊर्व्वोः, दंधंजान्वोः, नंपंजङ्घयोः, फंबंग्रन्थिस्थानयोः, भंमंचर-णयोः, यञ्चरणाङ्गुष्ठयोः, रंकट्याम्, लंकण्ठे, वंग्रीवायाम्, लंहृदि, शगुह्ये, क्षकर्णयोः, षंगण्डयोः, संमौलौ ॥ ह्यस्था निबन्धे ॥ न्यसेत् शिरसि भाले भ्रूकर्णाक्षियुगले वक्षगण्डयोरूरुपृष्ठयोः दन्त-पङ्क्तौ आस्ये यस्येश्वरान् ॥ चिबुकेथ पार्श्वयोः स्तनयुग्मकेदो-र्मूलयोः कूर्प्परयोऽ पृष्ठदेशे ततो नाभौ गुह्ये पुनश्चोर्व्वोर्ज्जानु-नोर्ज्जपयेस्ततः स्फिचोऽ षदतलयोऽ पश्चात् चरणाङ्गुल्योर्द्वयोः ॥ कादिवान्तान्न्यसेद्वर्ण्णान् स्थानेष्वेषु समाहितः ॥ कट्यां ग्रैवेयके पश्चात्कटितटे हृदि गुह्यके ॥ कर्णयोर्ग्गण्डयोर्मौलौ बलवान् राक्ष-सासहौ ॥ अस्यत्रिमानान्प्रविन्यस्ये-देवन्देशिकसत्तमः ॥ ततस्त्रि-खण्डाम्मुद्राम्बध्वा ध्यायेत् ॥ उद्यद्भानुसहस्रकान्तिमरुणक्षौमां शिरोमालिकां रक्तालिप्तपयोधराञ्जपपटीँ विद्यामभीतिँ व्वरम् ॥

हस्ताब्जैर्दधतीन्त्रिनेत्रविलसद्वक्त्रारविन्दश्रियन्देवीम्बद्धहिमांशुरत्न-मुकुटाँ व्वन्दे समन्दस्मिताम् ।। एवन्ध्यात्वा मानसैः सम्पूज्य शङ्खस्थापनङ्कुर्य्यात् ।। आधारशक्त्यादिह्रींज्ञानात्मनेनम इत्येवं सम्पूज्य पूर्व्वादिकेसरेषु मध्ये च । इच्छा ज्ञानक्रिया पश्चात् कामिनी कामहाविनी ।। रती रतिप्रिया नन्दा नवमी च मनो-न्मनी ।। एताः प्रणवादिनमोऽन्तेन पूजयेत्, तदेवम् ।। परायै० अपरायै० परायै० परावत्यै० सदाशिवमहाप्रेतपद्मासनायनमः इति सम्पूज्य प्रायोस्थोनिरन्तराले श्रीविद्योक्तगुरुपङ्क्तिम्पूजयेत् । यथा निबन्धे। वाग्भवं रोहितो वापि श्रीकण्ठो लोहितो नलः ।। दीर्घ-वर्ण्ये परायै च पश्चादपरायै पुनः ।। सदाशिवम्महाप्रेतं ङेन्तम्पद्मा-सनम्मम ।। अनेन मनुना दद्यादासनं श्रीगुरूत्तमम् ।। प्राङ्मध्य-योरन्तराले पूजयेत्कल्पयेत्ततः ।। पञ्चभिः प्रणवैः पूर्वन्तस्या-मावाह्य देवताम् ।। तारो वाक्छक्तिकमलाहसखप्लैयशः स्मृताः ।। तदशक्तौ अँगुरुभ्योनमः ॐगुरुपादुकाभ्यान्नमः एवम्परमगुरुभ्यो-नमः परमगुरुपादुकाभ्यांनमः ॐपरमेष्ठिगुरुभ्योनमः परमेष्ठि-गुरुपादुकाभ्यान्नमः आचार्य्येभ्यो० आचार्य्यपादुकाभ्यो० ।। अस्य पूजायन्त्रन्निबन्धे ।। पद्ममष्टदलोपेतन्नवयोन्याढचकर्णिकम् ।। चतुर्द्वारसमायुक्तम्भूगृहँ व्विलिखेत्ततः ।। ऐंह्रींसहसषह क्रेह्रौं इति-मन्त्रेण बिन्दुचक्रे मूर्त्तिसंकल्पन्त्रिखण्डमुद्रया देवीन्ध्यात्वावाह-येत् ।। ॐदेवेशि भद्रसुलभे परिबारसमन्विते ।। यावत्त्वाम्पूजयि-ष्यामि तावत्त्वं सुस्थिरा भव ।। इत्यावाह्य प्रीत्यैनमः उग्रकोणे मनोभवायैनमः । ततः केसरेषु अग्न्यादिकोणेषु मध्ये दिक्षु च पूर्वोक्ताङ्गमन्त्रेण पूजामारभेत् ।। अथ ज्ञानार्ण्णवे ।। अग्नीशा-सुरवायुमध्ये दिग्बन्धम्पूजयेत् ।। ततः उत्तरे द्रांद्राविण्यैनमः द्रींक्षोभिण्यैनमः दक्षिणे क्लींवशीकरिण्यैनमः लोपाकर्षिण्यैनमः ।

आग्नेय्याम् ॥ सम्मोहिन्यैनमः ॥ एवम् उत्तरे ह्रींकामायनमः क्लींमन्मथायनमः ॥ दक्षिणे ऐंकन्दर्प्पायनमः प्लुंमकरध्वजायनमः ॥ आग्नेय्याम् स्त्रींमीनकेतनायनमः ॥ यथा ज्ञानार्णवे ॥ उत्तरस्यान्द्वयन्दिशि आग्न्ये चैकङ्क्रमेणैव पञ्चबाणान्क्रमाद्यजेत् ॥ पञ्चबाणस्तथा देवबाणवत्परिपूजयेत् ॥ बाणवत् ॥ ततोऽष्टयोनिषु पूर्वादि ऐंक्लींस्त्रींसः सुभगायैनमः ॥ एवं ऐं० ४ भगायैनमः, ऐं० भगसर्प्पिण्यैनमः, ऐं० भगमालिन्यैनमः, ऐं० ४ अनङ्गायैनमः, एवं ऐं० ४ अनङ्गकुसुमायैनमः, ऐं० ४ अनङ्गमेखलायैनमः, ऐं० ४ अनङ्गमदनायैनमः ॥ ततोऽष्टपत्रेषु पूर्व्वादि ॐअसिताङ्गब्राह्मीभ्यांनमः, ॐउमामहेश्वराभ्यान्नमः, ॐचण्डकौमारीभ्यान्नमः, ॐक्रोधवैष्णवीभ्यान्नमः, ॐउत्तरवाराहीभ्यान्नमः, ॐकापालीन्द्राणीभ्यान्नमः, ॐभीषणचामुण्डाभ्यान्नमः,ॐसंहारमहालक्ष्मीभ्यान्नमः ॥ यथा निबन्धे ॥ अष्टमे षष्ठशक्तौ च पूजयेत्सुभगादिकाः ॥ मातरो भैरव्याद्याश्च मदविभ्रमविह्वलाः ॥ अष्टपत्रेषु सम्पूज्य यथावत्कुसुमावधि ॥ तदूबहिरिन्द्रादीन्सम्पूज्य धूपादि विसर्ज्जनान्तं कर्म्म समापयेत् ॥ किन्तु नैवेद्यानन्तरं श्रीविद्योक्तबलिचतुष्टयन्देयमिति ॥ अस्य पुरश्चरणं दशलक्षजपः, होमस्तुद्वादशसहस्रम् ॥ यथा निबन्धे ॥ दीक्षाम्प्राप्य जपेन्मन्त्रन्तत्त्वलक्षञ्जितेन्द्रियः ॥ पुष्पैर्भानुसहस्राणि जुहुयाद्क्षमक्षजैः ॥ इति पूजा ॥

अथ स्तोत्रम्

श्रीभैरव उवाच ॥ ब्रह्मादयः स्तुतिशतैरपि सूक्ष्मरूपाञ्जानन्ति नैव जगदादिमनादिमूर्त्तिम् ॥ तस्माद्वयङ्कुचनतान्नवकुङ्कुमाभां स्थूलां स्तुमः सकलवाङ्मयमातृभूताम् ॥ १ ॥ सद्यः समुद्यतसहस्रदिवाकराभां विद्याक्षसूत्रवरदाभयचिह्नहस्ताम् ॥ नेत्रोत्पलैस्त्रिभिरलंकृतवक्त्रपद्मां त्वां हारभाररुचिरान्त्रिपुरे भजामः ॥ २ ॥ सिन्दूर-

पूररुचिरङ्कुचभारनम्रञ्जन्मान्तरेषु कृतपुण्यफलैकगम्यम् ।। अन्योन्य-
भेदकलहाकुलमानभेदैर्जानन्ति किञ्जडधियस्तव रूपमम्ब ।। ३ ।।
स्थूलां वदन्ति मुनयः श्रुतयो गृणन्ति सूक्ष्मां वदन्ति वचसामधि-
वासमन्ये ।। त्वाम्मूलमाहुरपरे जगताम्भवानि मन्यामहे वयम-
पारकृपाम्बुराशिम् ।।४।। चन्द्रावतंसकलितां शरदिन्दुशुभ्राम्पञ्चा-
शदक्षरमयीं हृदि भावयन्ति ।। त्वाम्पुस्तकञ्जपपटीममृताम्भकुम्भां
व्याख्याञ्च हस्तकमलैर्दधतीं त्रिनेत्राम् ।।५।। शम्भुस्त्वमद्रितनया-
कलितार्द्धभागो विष्णुस्त्वमम्ब कमलापरिणद्धदेहः ।। पद्मोद्भव-
स्त्वमसि वागधिवासभूमिर्येषां क्रियाश्च जगति त्रिपुरे त्वमेव ।।६।।
आश्रित्य वाग्भवभवांश्चतुरः परादीन्भावान्पदात्तु विहितान्समुदीर-
यन्तीम् ।। कालादिभिश्च करणैः परदेवतान्त्वां सँव्विन्मयीं हृदि
कदापि न विस्मरामि ।।७।। आकुञ्च्य वायुमभिजित्य च वैरिषट्-
कमालोक्य निश्चलधिया निजनासिकाग्रम् ।। ध्यायन्ति मूर्द्ध्नि
कलितेन्दुकलावतंसं त्वद्रूपमम्ब कृतिनस्तरुणार्कमित्रम् ।। ८ ।।
त्वम्प्राप्य मन्मथरिपोर्व्वपुरर्द्धभागं सृष्टिं करोषि जगतामिति वेद-
वादः ।। सत्यन्तदद्रितनये जगदेकमातर्नो चेदशेषजगतः स्थितिरेव
न स्यात् ।।९।। पूजाँ व्विधाय कुसुमैः सुरपादपानाम्पीठे तवाम्ब
कनकाचलकन्दरेषु ।। गायन्ति सिद्धवनिताः सह किन्नरीभिरास्वा-
दितामृतरसारुणपद्मनेत्राः ।। १० ।। विद्युद्विलासवपुषः श्रियमाव-
हन्तीँ य्यान्तीं स्ववासभवनाच्छिवराजधानीम् ।। सौषुम्नमार्ग्ग-
कमलानि विकासयन्तीन्देवीम्भजेत परमामृतसिक्तगात्राम् ।।११।।
आनन्दजन्मभवनम्भवनं श्रुतीनाञ्चैतन्यमात्रतनुमम्ब तवाश्रयामि ।
ब्रह्मेशविष्णुभिरुपासितपादपद्मां सौभाग्यजन्मवसतिन्त्रिपुरे यथा-
वत् ।। १२ ।। सर्व्वार्त्थभावि भुवनं सृजतीन्दुरूपा या तद्बिभर्त्ति
पुनरर्कतनुः स्वशक्त्या ।। ब्रह्मात्मिका हरति तं सकलँ य्युगान्ते

तां शारदाम्मनसि जातु न विस्मरामि ।। १३ ।। नारायणीति नरकार्णवतारिणीति गौरीति खेदशमनीति सरस्वतीति ।। ज्ञानप्रदेति नयनत्रयभूषितेति त्वामद्रिराजतनये विबुधा वदन्ति ।।१४।। ये स्तुवन्ति जगन्मातः श्लोकैर्द्वादशभिः क्रमात् ।। त्वामनु प्राप्य वाक्सिद्धिम्प्राप्नुयुस्ते परां श्रियम् ।। १५ ।। इति ते कथितन्देवि पञ्चाङ्गम्भैरवीमयम् ।। गुह्याद्गुह्यतमङ्गोप्यङ्गोपनीयं स्वयोनिवत् ।।१६।। इति श्रीरुद्रयामले उमामहेश्वरसँव्वादे पञ्चाङ्गखण्डनिरूपणे श्रीभैरवीस्तोत्रं सम्पूर्णम् ।।

अथ कवचम्

श्रीपार्व्वत्युवाच ।। देवदेव महादेव सर्व्वशास्त्रविशारद ।। कृपाङ्कुरु जगन्नाथ धर्म्मज्ञोसि महामते ।। १ ।। भैरवी या पुरा प्रोक्ता विद्या त्रिपुरपूर्व्विका ।। तस्यास्तु कवचन्दिव्यम्मह्यङ्कथ तत्त्वतः ।। २ ।। तस्यास्तु वचनं श्रुत्वा जगाद जगदीश्वरः ।। अद्भुतङ्कवचन्देव्या भैरव्या दिव्यरूपि वै ।।३।। ईश्वर उवाच ।। कथयामि महाविद्याकवचं सर्व्वदुर्ल्लभम् ।। शृणुष्व त्वञ्च विधिना श्रुत्वा गोप्यन्तवापि तत् ।। ४ ।। यस्याः प्रसादात्सकलं बिभर्म्मि भुवनत्रयम् ।। यस्याः सर्व्वं समुत्पन्नँ य्यस्यामद्यापि तिष्ठति ।।५।। माता पिता जगद्धन्या जगद्ब्रह्मस्वरूपिणी ।। सिद्धिदात्री च सिद्धास्स्यादसिद्धा दुष्टजन्तुषु ।। ६ ।। सर्व्वभूतहितकरी सर्व्वभूतस्वरूपिणी ।। ककारी पातु मान्देवी कामिनी कामदायिनी ।।७।। एकारी पातु मान्देवी मूलाधारस्वरूपिणी ।। इकारी पातु मान्देवी भूरि सर्व्वसुखप्रदा ।। ८ ।। लकारी पातु तु मान्देवी इन्द्राणी वरवल्लभा ।। ह्रींकारी पातु मान्देवी सर्व्वदा शम्भुसुन्दरी ।। ९ ।। एतैर्व्वर्णैर्म्महामाया शाम्भवी पातु मस्तकम् ।। ककारे पातु मान्देवी शर्व्वाणी हरगेहिनी ।। १० ।। मकारे पातु मान्देवी सर्व्वपाप-

प्रणाशिनी ॥ ककारे पातु मान्देवी कामरूपधरा सदा ॥ ११ ॥
ककारे पातु मान्देवी शम्बरारिप्रिया सदा ॥ पकारी पातु मान्देवी
धराधरणिरूपधृक् ॥ १२ ॥ ह्रींकारी पातु मान्देवी आकारार्द्ध-
शरीरिणी ॥ एतैर्व्वर्णैर्म्महामाया कामराहुप्रियाऽवतु ॥ १३ ॥
मकारः पातु मान्देवी सावित्री सर्व्वदायिनी ॥ ककारः पातु सर्व्वत्र
कलाम्बरस्वरूपिणी ॥ १४ ॥ लकारः पातु मान्देवी लक्ष्मीः
सर्वसुलक्षणा ॥ ह्रीं पातु मान्तु सर्व्वत्र देवी त्रिभुवनेश्वरी ॥१५॥
एतैर्व्वर्ण्णैर्म्महामाया पातु शक्तिस्वरूपिणी ॥ वाग्भवम्मस्तकम्पातु
वदनङ्कामराजिका ॥ १६ ॥ शक्तिस्वरूपिणी पातु हृदयँ य्यन्त्र-
सिद्धिदा ॥ सुन्दरी सर्व्वदा पातु सुन्दरी परिरक्षति ॥ १७ ॥
रक्तवर्ण्णा सदा पातु सुन्दरी सर्व्वदायिनी ॥ नानालङ्कारसँय्युक्ता
सुन्दरी पातु सर्व्वदा ॥ १८ ॥ सर्व्वाङ्गसुन्दरी पातु सर्व्वत्र शिव-
दायिनी ॥ जगदाह्लादजननी शम्भुरूपा च मां सदा ॥ १९ ॥
सर्व्वमन्त्रमयी पातु सर्व्वसौभाग्यदायिनी ॥ सर्व्वलक्ष्मीमयी देवी
परमानन्ददायिनी ॥२०॥ पातु मां सर्व्वदा देवी नानाशङ्खनिधिः
शिवा ॥ पातु पद्मनिधिर्देवी सर्व्वदा शिवदायिनी ॥ २१ ॥
दक्षिणामूर्त्तिर्म्मांम्पातु ऋषिः सर्व्वत्र मस्तके ॥ पङ्क्तिश्छन्दः-
स्वरूपा तु मुखे पातु सुरेश्वरी ॥ २२ ॥ गन्धाष्टकात्मिका पातु
हृदयं शङ्करी सदा ॥ सर्व्वसम्मोहिनी पातु पातु सङ्क्षोभिणी सदा
॥ २३ ॥ सर्व्वसिद्धिप्रदा पातु सर्व्वाकर्ष्षणकारिणी ॥ क्षोभिणी
सर्व्वदा पातु वशिनी सर्व्वदावतु ॥२४॥ आकर्ष्षिणी सदा पातु
सम्मोहिनी सदावतु ॥ रतिर्द्देवी सदा पातु भगाङ्गा सर्व्वदावतु
॥२५॥ महेश्वरी सदा पातु कौमारी सर्व्वदावतु ॥ सर्व्वाह्लादन-
कारी माम्पातु सर्व्ववशङ्करी ॥२६॥ क्षेमङ्करी सदा पातु सर्वाङ्ग-
सुन्दरी तथा ॥ सर्व्वाङ्गयुवतिः सर्व्वं सर्व्वसौभाग्यदायिनी ॥२७॥

वाग्देवी सर्व्वदा पातु वाणिनी सर्व्वदावतु ।। वशिनी सर्व्वदा पातु महासिद्धिप्रदा सदा ।।२८।। सर्व्वविद्राविणी पातु गणनाथः सदावतु ।। दुर्गा देवी सदा पातु बटुकः सर्व्वदावतु ।। २६ ।। क्षेत्रपालः सदा पातु पातु चावरिशान्तिका ।। अनन्तः सर्व्वदा पातु वराहः सर्व्वदावतु ।। ३० ।। पृथिवी सर्व्वदा पातु स्वर्णसिंहासनन्तथा ।। रक्तामृतश्च सततम्पातु मां सर्व्वकालतः ।।३१।। सुरार्णवः सदा पातु कल्पवृक्षः सदावतु ।। श्वेतच्छत्रं सदा पातु रक्तदीपः सदावतु ।। ३२ ।। नन्दनोद्यानं सततम्पातु मां सर्व्वसिद्धये ।। दिक्पालाः सर्व्वदा पान्तु द्वन्द्वौघाः सकलास्तथा ।।३३।। वाहनानि सदा पान्तु अस्त्राणि पान्तु सर्व्वदा ।। शस्त्राणि सर्व्वदा पान्तु योगिन्यः पान्तु सर्व्वदा ।। ३४ ।। सिद्धाः पान्तु सदा देवी सर्व्वसिद्धिप्रदावतु ।। सर्व्वाङ्गसुन्दरी देवी सर्व्वदावतु मान्तथा ।।३५।। आनन्दरूपिणी देवी चित्स्वरूपा चिदात्मिका ।। सर्व्वदा सुन्दरी पातु सुन्दरी भवसुन्दरी ।।३६।। पृथग्देवालये घोरे सङ्कटे दुर्गमे गिरौ ।। अरण्ये प्रान्तरे वापि पातु मां सुन्दरी सदा ।।३७।। इदङ्कवचमित्युक्तम्मन्त्रोद्धारश्च पार्व्वति ।। यः पठेत्प्रयतो भूत्वा त्रिसन्ध्यन्नियतः शुचिः ।। ३८ ।। तस्य सर्व्वार्थसिद्धिः स्याद्यद्यन्मनसि वर्त्तते ।। गोरोचनाकुङ्कुमेन रक्तचन्दनकेन वा ।। ३६ ।। स्वयम्भूकुसुमैः शुक्लैर्ब्भूमिपुत्रे शनौ सुरे ।। श्मशाने प्रान्तरे वापि शून्यागारे शिवालये ।। ४० ।। स्वशक्त्या गुरुणा यन्त्रम्पूजयित्वा कुमारिकाः ।। तन्मनुम्पूजयित्वा च गुरुपङ्क्तिन्तथैव च ।।४१।। देव्यै बलिन्निवेद्याथ नरमार्ज्जारसूकरैः ।। नकुलैर्म्महिषैर्म्मेषैः पूजयित्वा विधानतः ।। ४२ ।। धृत्वा सुवर्णमध्यस्तङ्कण्ठे वा दक्षिणे भुजे ।। सुतिथौ शुभनक्षत्रे सूर्य्यस्योदयने तथा ।। ४३ ।। धारयित्वा च कवचं सर्व्वसिद्धिं लभेन्नरः ।। कवचस्य

च माहात्म्यन्नाहँ व्वर्षशतैरपि ।। ४४ ।। शक्नोमि तु महेशानि वक्तुन्तस्य फलन्तु यत् ।। न दुर्भिक्षफलन्तत्र न चापि पीडनन्तथा ।।४५।। सर्व्वविघ्नप्रशमनं सर्व्वव्याधिविनाशनम् ।।४६।। सर्व्व-रक्षाकरञ्जन्तोश्चतुर्व्वर्गफलप्रदम् ।। यत्र कुत्र न वक्तव्यन्न दातव्य-ङ्कदाचन ।। ४७ ।। मन्त्रम्प्राप्य विधानेन पूजयेत्सततं सुधीः ।। तत्रापि दुर्ल्लभम्मन्ये कवचन्देवरूपिणम् ।।४८।। गुरोः प्रसादमासाद्य विद्याम्प्राप्य सुगोपिताम् ।। तत्रापि कवचन्दिव्यन्दुर्ल्लभम्भुवनत्रये ।। ४९ ।। श्लोकँ व्वा स्तवमेकँ व्वा यः पठेत्प्रयतः शुचिः ।। तस्य सर्वार्त्थसिद्धिः स्याच्छङ्करेण प्रभाषितम् ।। ५० ।। गुरुर्देवो हरः साक्षात्पत्नी तस्य च पार्व्वती ।। अभेदेन यजेद्यस्तु तस्य सिद्धिरदूरतः ।।५१।। इति श्रीरुद्रयामले भैरवभैरवीसँवादे श्रीभैरवी-कवचं सम्पूर्णम् ।।

अथ हृदयम्

मेरौ गिरिवरेशानी शिवन्ध्यानपरायणम् ।। पार्व्वती परि-पप्रच्छ परानुग्रहवाञ्छया ।। १ ।। श्रीपार्व्वत्युवाच ।। भगवं-स्त्वन्मुखाम्भोजाच्छ्रुता धर्म्मा अनेकशः ।। पुनश्श्रोतुं समिच्छामि भैरवीस्तोत्रमुत्तमम् ।। २ ।। श्रीशङ्कर उवाच ।। शृणु देवि प्रवक्ष्यामि भैरवीहृदयाह्वयम् ।। स्तोत्रन्तु परमम्पुण्यं सर्व्वकल्याण-कारणम् ।। ३ ।। यस्य श्रवणमात्रेण मङ्गलम्भवति ध्रुवम् ।। विना ध्यानादिना वापि भैरवी परितुष्यति ।। ४ ।। ओमस्य श्रीभैरवीहृदयमन्त्रस्य दक्षिणामूर्त्तिर्ऋषिः पङ्क्तिश्छन्दो भय-विध्वंसिनी भैरवी देवता हकारो बीजं ईंशक्ति रैंःकीलकं सर्व्वभय-विध्वंसनार्त्थे पाठे विनियोगः ।। अथाङ्गन्यासः ।। ॐह्रींहृदयाय-नमः, ॐश्रींशिरसेस्वाहा, ॐऐंशिखायैवषट्, ॐह्रींकवचायहुम्, ॐश्रींनेत्रत्रयायवौषट्, ॐऐंअस्त्रायफट् ।। एवं करन्यासः ।। अथ

ध्यानम् ॥ देवैर्द्धर्येयान्त्रिनेत्रामसुरदलघनारण्यरोराग्निरूपां रौद्रीं रक्ताम्बराढ्यां रतिघटिघटितोरोजयुग्मोग्ररूपाम् ॥ चन्द्रार्द्धभ्राजिभव्याभरणकरलसद्भालविम्बाम्भवानीं सिन्दूरापूरिताङ्गीन्त्रिभुवनजननीम्भैरवीम्भावयामि ॥ १ ॥ भवभ्रमत्समस्तभूतवेदमार्ग्गदायिनीन्दुरन्तदुःखदारिणीँ विदारिणीं सुरद्रुहाम् ॥ भवप्रदाम्भवान्धकारभेदनप्रभाकरामितप्रभाम्भवच्छिदाम्भजामि भैरवीं सदा ॥ १ ॥ उरःप्रलम्बिताहिमाल्यचन्द्रभालभूषणान्नवाम्बुदप्रभां सरोजचारुलोचनत्रयाश्च ॥ सुपर्व्ववृन्दवंदितां सुरापदन्तकारिकाम्भवानुभावभाविनीम्भजामि भैरवीं सदा ॥ २ ॥ अखण्डभूमिमण्डलैकभारधीरधारिणीं सुभक्तिभावितात्मनाँ व्विभूतिभव्यदायिनीम् ॥ भवप्रपञ्चकारिणीं व्विहारिणीम्भवाम्बुधौ भवस्य हृद्यभाविनीम्भजामि भैरवीं सदा ॥ ३ ॥ शरच्चमत्कृताच्चर्यचन्द्रचंद्रिकाविरोधिकप्रभावतीमुखाब्जमञ्जुमाधुरीमिलद्गिराम् ॥ भुजङ्गमालया नृमुण्डमालया च मण्डितां सुभक्तिमुक्तिभूतिदाम्भजामि भैरवीं सदा ॥ ४ ॥ सुधांशुसूर्य्यवह्निलोचनत्रयान्वितानन्तानन्तरान्तकान्तकप्रभूतिपर्व्वदत्तदक्षिणाम् ॥ समुण्डचण्डखण्डनप्रचण्डचन्द्रहासिनीन्तमोमतिप्रकाशिनीम्भजामि भैरवीं सदा ॥५॥ त्रिशूलिनीन्त्रिपुण्ड्रिनीं त्रिखण्डिनीन्त्रिदण्डिनीङ्गुणत्रयातिरक्तमत्यचिन्त्यचित्स्वरूपिणीम् ॥ सवासवादितेयवैरिवृन्दवंशभेदिनीम्भवप्रभावभाविनीम्भजामि भैरवीं सदा ॥ ६ ॥ सुदीप्तकोटिबालभानुमण्डलप्रभाङ्गभादिगन्तदारितान्धकारभूरिपुञ्जपद्धतिम् ॥ द्विजन्मनित्यधर्म्मनीतिवृद्धिलग्नमानसां सरोजरोचिराननाम्भजामि भैरवीं सदा ॥ ७ ॥ चलत्सुवर्णकुण्डलप्रभोल्लसत्कपोलरुक्समाकुलाननाम्बुजस्थशुभ्रकीरनासिकाम् ॥ सचन्द्रभालभैरवस्य दर्शनस्पृहच्चकोरनीलकञ्जदर्शनाम्भजामि भैरवीं सदा ॥ ८ ॥ इमं

हृदाख्यसङ्गतस्तवम्पठन्ति येऽनिशम्पतन्ति ते कदापि नान्धकूपरूपवङ्कवे ।। भवन्ति च प्रभूतिभक्तिमुक्तिमन्त उज्ज्वलास्ततः प्रसीदति प्रमोदमानसा च भैरवी ।।९।। यशोजगत्यजस्रमुज्ज्वलञ्जयत्यलं समे न तस्य जायते पराजयोऽञ्जसा जगत्त्रये ।। सदा स्तुतिं शुभामिमाम्पठत्यनन्यमानसो भवन्ति तस्य सम्पदोऽपि सन्ततं सुखप्रदाः ।।१०।। जपपूजादिकास्सर्व्वाः स्तोत्रपाठादिकाश्च याः ।। भैरवीहृदयस्यास्य कलान्नार्हन्ति षोडशीम् ।। ११ ।। किमत्र बहुनोक्तेन शृणु देवि महेश्वरि ।। नातः परतरङ्किञ्चित्पुण्यमस्ति जगत्त्रये ।। १२ ।। इति श्रीभैरवीकुलसर्व्वस्वे श्रीभैरवीहृदयस्तोत्रं समाप्तम् ।।

अथ शतनाम

श्रीदेव्युवाच ।। कैलासवासिन्भगवन्प्राणेश्वर कृपानिधे ।। भक्तवत्सल भैरव्या नाम्नामष्टोत्तरं शतम् ।। १ ।। न श्रुतन्देवदेवेश वद मान्दीनवत्सल ।। श्रीशिव उवाच ।। शृणु प्रिये महागोप्यन्नाम्नामष्टोत्तरं शतम् ।। २ ।। भैरव्याः शुभदं सेव्यं सर्व्वसम्पत्प्रदायकम् ।। यस्यानुष्ठानमात्रेण किन्न सिद्ध्यति भूतले ।। ३ ।। ॐ भैरवी भैरवाराध्या भूतिदा भूतभावना ।। आर्य्या ब्राह्मी कामधेनुः सर्व्वसम्पत्प्रदायिनी ।। ४ ।। त्रैलोक्यवन्दिता देवी महिषासुरमर्द्दिनी ।। मोहघ्नी मालतीमाला महापातकनाशिनी ।। ५ ।। क्रोधिनी क्रोधनिलया क्रोधरक्तेक्षणा कुहूः ।। त्रिपुरा त्रिपुराधारा त्रिनेत्रा भीमभैरवी ।। ६ ।। देवकी देवमाता च देवदुष्टविनाशिनी ।। दामोदरप्रिया दीर्घा दुर्ग्गा दुर्ग्गतिनाशिनी ।। ७ ।। लम्बोदरी लम्बकर्णा प्रलम्बितपयोधरा ।। प्रत्यङ्गिरा प्रतिपदा प्रणतक्लेशनाशिनी ।। ८ ।। प्रभावती गुणवती गणमाता गुहेश्वरी ।। क्षीराब्धितनया क्षेम्या जगत्त्राणविधायिनी ।। ९ ।।

महामारी महामोहा महाक्रोधा महानदी ॥ महापातकसंहन्त्री महामोहप्रदायिनी ॥ १० ॥ विकराला महाकाला कालरूपा कलावती ॥ कपालखट्वाङ्गधरा खड्गखर्प्परधारिणी ॥ ११ ॥ कुमारी कुङ्कुमप्रीता कुङ्कुमारुणरञ्जिता ॥ कौमोदकी कुमुदिनी कीर्त्त्या कीर्त्तिप्रदायिनी ॥ १२ ॥ नवीना नीरदा नित्या नन्दिकेश्वरपालिनी ॥ घर्घरा घर्घरारावा घोरा घोरस्वरूपिणी ॥१३॥ कलिघ्नी कलिधर्मघ्नी कलिकौतुकनाशिनी ॥ किशोरी केशवप्रीता क्लेशसङ्घनिवारिणी ॥१४॥ महोन्मत्ता महामत्ता महाविद्या महीमयी ॥ महायज्ञा महावाणी महामन्दरधारिणी ॥ १५ ॥ मोक्षदा मोहदा मोहा भुक्तिमुक्तिप्रदायिनी ॥ अट्टाट्टहासनिरता क्वणन्नूपुरधारिणी ॥ १६ ॥ दीर्घदंष्ट्रा दीर्घमुखी दीर्घघोणा च दीर्घिका ॥ दनुजान्तकरी दुष्टा दुःखदारिद्र्यभञ्जिनी ॥१७॥ दुराचारा च दोषघ्नी दमपत्नी दयापरा ॥ मनोभवा मनुमयी मनुवंशप्रवर्द्धिनी ॥ १८ ॥ श्यामा श्यामतनुः शोभा सौम्या शम्भुविलासिनी ॥ इति ते कथितन्दिव्यन्नाम्नामष्टोत्तरं शतम् ॥ १६ ॥ भैरव्या देवदेवेश्यास्तव प्रीत्यै सुरेश्वरि ॥ अप्रकाश्यमिदङ्गोप्यम्पठनीयम्प्रयत्नतः ॥ २० ॥ देवीन्ध्यात्वा सुराम्पीत्वा मकारपञ्चकैः प्रिये ॥ पूजयेत्सततम्भक्त्या पठेत्स्तोत्रमिदं शुभम् ॥ २१ ॥ षण्मासाभ्यन्तरे सोऽपि गणनाथसमो भवेत् ॥ किमत्र बहुनोक्तेन त्वदग्रे प्राणवल्लभे ॥ २२ ॥ सर्व्वज्ञानासि सर्व्वज्ञे पुनर्म्माम्परिपृच्छसि ॥ न देयम्परशिष्येभ्यो निन्दकेभ्यो विशेषतः ॥ २३ ॥ इति श्रीभैरव्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

अथ सहस्रनाम

महाकालभैरव उवाच ॥ अथ वक्ष्ये महेशानि देव्या नामसहस्रकम् ॥ यत्प्रसादान्महादेवि चतुर्व्वर्ग्गफलँ ल्लभेत् ॥ १ ॥

सर्व्वरोगप्रशमनं सर्व्वमृत्युविनाशनम् ॥ सर्व्वसिद्धिकरं स्तोत्रन्नातऽ परतरः स्तवः ॥ २ ॥ नातऽ परतरा विद्या तीर्त्थन्नातऽ परं स्मृतम् ॥ यस्यां सर्व्वं समुत्पन्नँ य्यस्यामद्यापि तिष्ठति ॥ ३ ॥ लयमेष्यति तत्सर्व्वं लयकाले महेश्वरि ॥ नमामि त्रिपुरान्देवीम्भैरवीं भयमोचिनीम् ॥ ४ ॥ सर्वसिद्धिकरीं साक्षान्महापातकनाशिनीम् ॥ अस्य श्रीत्रिपुरभैरवीसहस्रनामस्तोत्रस्य भगवानृषिः, पङ्क्तिश्छन्दः, आद्या शक्तिः, भगवती त्रिपुरभैरवी देवता, सर्व्वकामार्त्थसिद्ध्यर्त्थे जपे विनियोगः ॥ त्रिपुरा परमेशानी योगसिद्धिनिवासिनी ॥ सर्व्वमन्त्रमयी देवी सर्व्वसिद्धिप्रवर्त्तिनी ॥ सर्व्वाधारमयी देवी सर्व्वसम्पत्प्रदा शुभा ॥ योगिनी योगमाता च योगसिद्धिप्रवर्त्तिनी ॥ योगिध्येया योगमयी योगयोगनिवासिनी ॥ हेला लीला तथा क्रीडा कालरूपप्रवर्त्तिनी ॥ कालमाता कालरात्रिऽ काली कमलवासिनी ॥ कमला कान्तिरूपा च कामराजेश्वरी क्रिया ॥ कटुऽ कपटकेशा च कपटा कुलटाकृतिः ॥ कुमुदा चर्च्चिका कान्तिऽ कालरात्रिप्रिया सदा ॥ घोराकारा घोरतरा धर्म्माधर्म्मप्रदा मतिः ॥ घण्टा घर्घरदा घण्टा घण्टानादप्रिया सदा ॥ सूक्ष्मा सूक्ष्मतरा स्थूला अतिस्थूला सदा मतिः ॥ अतिसत्या सत्यवती सत्यसङ्केतवासिनी ॥ क्षमा भीमा तथा भीमा भीमनादप्रवर्त्तिनी ॥ भ्रमरूपा भयहरा भयदा भयनाशिनी ॥ श्मशानवासिनी देवी श्मशानालयवासिनी ॥ शवासना शवाहारा शवदेहा शिवाशिवा ॥ कण्ठदेशशवाहारा शवकङ्कणधारिणी ॥ दन्तुरा सुदती सत्या सत्यसङ्केतवासिनी ॥ सत्यदेहा सत्यहारा सत्यवादिनिवासिनी ॥ सत्यालया सत्यसङ्गा सत्यसङ्गरकारिणी ॥ असङ्गा साङ्गरहिता सुसङ्गा सङ्गमोहिनी ॥ मायामतिर्म्महामाया महामखविलासिनी ॥ गलद्रुधिरधारा च

मुखद्वयनिवासिनी ॥ सत्यायासा सत्यसङ्गा सत्यसङ्गतिकारिणी ॥ असङ्गा सङ्गनिरता सुसङ्गा सङ्गवासिनी ॥ सदासत्या महासत्या मांसपाशा सुमांसका ॥ मांसाहारा मांसधरा मांसाशी मांसभक्षका ॥ रक्तपाना रक्तरुचिरा रक्ता रक्तवल्लभा ॥ रक्ताहारा रक्तप्रिया रक्तनिन्दकनाशिनी ॥ रक्तपानप्रिया बाला रक्तदेशा सुरक्तिका ॥ स्वयम्भूकुसुमस्था च स्वयम्भूकुसुमोत्सुका ॥ स्वयम्भूकुसुमाहारा स्वयम्भूनिन्दकासना ॥ स्वम्भूपुष्पकप्रीता स्वयम्भूपुष्पसम्भवा ॥ स्वयम्भूपुष्पहाराढ्या स्वयम्भूनिन्दकान्तका ॥ कुण्डगोलविलासी च कुण्डगोलसदामतिः ॥ कुण्डगोलप्रियकरी कुण्डगोलसमुद्भवा ॥ शुक्रात्मिका शुक्रकरा सुशुक्रा च सुशुक्तिका ॥ शुक्रपूजकपूज्या च शुक्रनिन्दकनिन्दका ॥ रक्तमाल्या रक्तपुष्पा रक्तपुष्पकपुष्पका ॥ रक्तचन्दनसिक्ताङ्गी रक्तचन्दननिन्दका ॥ मत्स्या मत्स्यप्रिया मान्या मत्स्यभक्षा महोदया ॥ मत्स्याहारा मत्स्यकामा मत्स्यनिन्दकनाशिनी ॥ केकराक्षी तथा क्रूरा क्रूरसैन्यविनाशिनी ॥ क्रूराङ्गी कुलिशाङ्गी च चक्राङ्गी चक्रसम्भवा ॥ चक्रदेहा चक्रहारा चक्रकङ्कालवासिनी ॥ निम्ननाभी भीतिहरा भयदा भयहारिका ॥ भयप्रदा भयभीता अभीमा भीमनादिनी ॥ सुन्दरी शोभना सत्या क्षेम्या क्षेमकरी तथा ॥ सिन्दूराञ्चितसिन्दूरा सिन्दूरसदृशाकृतिः ॥ रक्तारञ्जितनासा च सुनासा निम्ननासिका ॥ खर्व्वा लम्बोदरी दीर्घा दीर्घघोणा महाकुचा ॥ कुटिला चञ्चला चण्डी चण्डनादप्रचण्डिका ॥ अतिचण्डा महाचण्डा श्रीचण्डाचण्डवेगिनी ॥ चाण्डाली चण्डिका चण्डशब्दरूपा च चञ्चला ॥ चम्पा चम्पावती चोस्ता तीक्ष्णा तीक्ष्णप्रिया क्षतिः ॥ जलदा जयदा योगा जगदानन्दकारिणी ॥ जगद्वन्द्या जगन्माता जगती जगतक्षमा ॥ जन्या

जयजनेत्री च जयिनी जयदा तथा ।। जननी च जगद्धात्री जयाख्या जयरूपिणी ।। जगन्माता जगन्मान्या जयश्रीर्जय-कारिणी ।। जयिनी जयमाता च जया च विजया तथा ।। खड्गिनी खड्गरूपा च सुखड्गा खड्गधारिणी ।। खड्गरूपा खड्गकरा खड्गिनी खड्गवल्लभा ।। खड्गदा खड्गभावा च खड्गदेहसमुद्भवा ।। खड्गा खड्गधरा खेला खड्गिनी खड्गमण्डिनी ।। शङ्खिनी चापिनी देवी वज्रिणी शूलिनी मतिः ।। वालिनी भिन्दिपाली च पाशी च अङ्कुशी शरी ।। धनुषी चटकी चर्म्मा दन्ती च कर्णनालिकी ।। मुसली हलरूपा च तूणीरगणवासिनी ।। तूणालया तूणहरा तूण-सम्भवरूपिणी ।। सुतूणी तूणखेदा च तूणाङ्गी तूणवल्लभा ।। नानास्त्रधारिणी देवी नानाशस्त्रसमुद्भवा ।। लाक्षा लक्षहरा लाभा सुलाभा लाभनाशिनी ।। लाभहारा लाभकरा लाभिनी लाभरूपिणी ।। धरित्री धनदा धान्या धान्यरूपा धरा धनुः ।। धुरशब्दा धुरा-मान्या धराङ्गी धननाशिनी ।। धनहा धनलाभा च धनलभ्या महाधनुः ।। अशान्ता शान्तिरूपा च श्वासमार्ग्गनिवासिनी ।। गगणागणसेव्या च गणाङ्गावागवल्लभा ।। गणदा गणहा गम्या गमनागमसुन्दरी ।। गम्यदा गणनाशी च गदहा गदवर्द्धिनी ।। स्थैर्य्या च स्थैर्य्यनाशा च स्थैर्य्यान्तकरणी कुला ।। दात्री कर्त्री प्रिया प्रेमा प्रियदा प्रियवर्द्धिनी ।। प्रियहा प्रियभव्या च प्रिय-प्रेमाङ्घ्रिपातनुः ।। प्रियजा प्रियभव्या च प्रियस्था भवनस्थिता ।। सुस्थिरा स्थिररूपा च स्थिरदा स्थैर्य्यबर्हिणी ।। चञ्चला चपला चोला चपलाङ्गनिवासिनी ।। गौरी काली तथा छिन्ना माया मान्या हरप्रिया ।। सुन्दरी त्रिपुरा भव्या त्रिपुरेश्वरवासिनी ।। त्रिपुरनाशिनी देवी त्रिपुरप्राणहारिणी ।। भैरवी भैरवस्था च भैरवस्य प्रिया तनुः ।। भवाङ्गी भैरवाकारा भैरवप्रियवल्लभा ।।

कालदा कालरात्रिश्च कामा कात्यायनी क्रिया ॥ क्रियदा क्रियहा क्लैब्या प्रियप्राणक्रिया तथा ॥ क्लीङ्कारी कमला लक्ष्मीः शक्तिः-स्वाहा विभुऽ प्रभुः ॥ प्रकृतिऽ पुरुषश्चैव पुरुषापुरुषाकृतिः ॥ परमऽ पुरुषश्चैव माया नारायणी मतिः ॥ ब्राह्मी माहेश्वरी चैव कौमारी वैष्णवी तथा ॥ वाराही चैव चामुण्डा इन्द्राणी हर-वल्लभा ॥ भर्ग्गी माहेश्वरी कृष्णा कात्यायन्यपि पूतना ॥ राक्षसी डाकिनी चित्रा विचित्रा विभ्रमा तथा ॥ हाकिनी राकिनी भीता गन्धर्व्वा गन्धवाहिनी ॥ केकरी कोटराक्षी च निम्मांसालूकमां-सिका ॥ ललज्जिह्वा सुजिह्वा च बालदा बालदायिनी ॥ चन्द्रा चन्द्रप्रभा चान्द्री चन्द्रकांतिषु तत्परा ॥ अमृता मानदा पूषा तुष्टिऽ पुष्टी रतिर्धृतिः ॥ शशिनी चन्द्रिका कांतिज्ज्योंत्स्ना श्रीऽ प्रीतिरङ्गदा ॥ पूर्ण्णा पूर्णामृता कल्पलतिका कल्पदानदा ॥ सुकल्पा कल्पहस्ता च कल्पवृक्षकरी हनुः ॥ कल्पाख्या कल्प-भव्या च कल्पानन्दकवन्दिता ॥ सूचीमुखी प्रेतमुखी उल्कामुखी महासुखी ॥ उग्रमुखी च सुमुखी काकास्या विकटानना ॥ कृकलास्या च सन्ध्यास्या मुकुलीशा रमाकृतिः ॥ नानामुखी च नानास्या नानारूपप्रधारिणी ॥ विश्वार्च्च्या विश्वमाता च विश्वाख्या विश्वभाविनी ॥ सूर्य्या सूर्य्यप्रभा शोभा सूर्य्यमण्डलसंस्थिता ॥ सूर्यकांतिः सूर्य्यकरा सूर्य्याख्या सूर्य्यभावना ॥ तपिनी तापिनी धूम्रा मरीचिज्ज्वालिनी रुचिः ॥ सुरदा भोगदा विश्वा बोधिनी धारिणी क्षमा ॥ युगदा योगहा योग्या योग्यहा योगवर्द्धिनी ॥ वह्निमण्डलसंस्था च वह्निमण्डलमध्यगा ॥ वह्निमण्डलरूपा च वह्निमण्डलसञ्ज्ञका ॥ वह्नितेजा वह्निरागा वह्निदा वह्निनाशिनी ॥ वह्निक्रिया वह्निभुजा कला वह्नौ स्थिता सदा ॥ धूम्रार्च्चिषा उज्ज्वलिनी तथा च विस्फुलिङ्गिनी ॥ शूलिनी च सुरूपा

च कपिला हव्यवाहिनी ।। नाना तेजस्विनी देवी परब्रह्मकुटु-
म्बिनी ।। ज्योतिर्ब्रह्ममयी देवी परब्रह्मस्वरूपिणी ।। परमात्मा
परा पुण्या पुण्यदा पुण्यवर्द्धिनी ।। पुण्यदा पुण्यनाम्नी च पुण्य-
गन्धा प्रियातनुः ।। पुण्यदेहा पुण्यकरा पुण्यनिन्दकनिन्दका ।।
पुण्यकालकरा पुण्या सुपुण्या पुण्यमालिका ।। पुण्यखेला पुण्यकेली
पुण्यनामसमा पुरा ।। पुण्यसेव्या पुण्यखेल्या पुराणपुण्यवल्लभा ।।
पुरुषा पुरुषप्राणा पुरुषात्मस्वरूपिणी ।। पुरुषाङ्गी च पुरुषी पुरुषस्य
कला सदा ।। सुपुष्पा पुष्पकप्राणा पुष्पहा पुष्पवल्लभा ।। पुष्पप्रिया
पुष्पहारा पुष्पवन्दकवन्दका ।। पुष्पहा पुष्पमाला च पुष्पनिन्दक-
नाशिनी ।। नक्षत्रप्राणहन्त्री च नक्षत्रालक्ष्वन्दका ।। लक्ष्यमाल्यां
लक्षहारा लक्षा लक्षस्वरूपिणी ।। नक्षत्राणी सुनक्षत्रा नक्षत्राहा
महोदया ।। महामाल्या महामान्या महती मातृपूजिता ।। महा-
महाकनीया च महाकालेश्वरी महा ।। महास्या वन्दनीया च
महाशब्दनिवासिनी ।। महाशङ्खेश्वरी मीना मत्स्यगन्धा महोदरी ।।
लम्बोदरी च लम्बोष्ठी लम्बनिम्नतनूदरी ।। लम्बोष्ठी लम्बनासा
च लम्बघोणा ललत्सुका ।। अतिलम्बा महालम्बा सुलम्बा लम्ब-
वाहिनी ।। लम्बार्हा लम्बशक्तिश्च लम्बस्था लम्बपूर्विका ।।
चतुर्घण्टा महाघण्टा घण्टानादप्रिया सदा ।। वाद्यप्रिया वाद्यरता
सुवाद्या वाद्यनाशिनी ।। रमा रामा सुबाला च रमणीयस्व-
भाविनी ।। सुरम्या रम्यदा रम्भा रम्भोरू रामवल्लभा ।। काम-
प्रिया कामकरा कामाङ्गी रमणी रतिः ।। रतिप्रिया रति रती
रतिसेव्या रतिप्रिया ।। सुरभिः सुरभी शोभा दिक्शोभा शुभ-
नाशिनी ।। सुशोभा च महाशोभाऽतिशोभा प्रेततापिनी ।। लोभिनी
च महालोभा सुलोभा लोभवर्द्धिनी ।। लोभाङ्गी लोभवन्द्या च
लोभाही लोभभासका ।। लोभप्रिया महालोभा लोभनिन्दकनिन्दका ।।

लोभाङ्गवासिनी गन्धविगन्धा गन्धनाशिनी ।। गन्धाङ्गी गन्धपुष्टा च सुगन्धा प्रेमगन्धिका ।। दुर्ग्गन्धा पूतिगन्धा च विगन्धा अतिगन्धिका ।। पद्मान्तिका पद्मवहा पद्मप्रियप्रियङ्करी ।। पद्मनिन्दकनिन्दा च पद्मसन्तोषवाहना ।। रक्तोत्पलवरा देवी रक्तोत्पलप्रिया सदा ।। रक्तोत्पलसुगन्धा च रक्तोत्पलनिवासिनी ।। रक्तोत्पलग्रहामाला रक्तोत्पलमनोहरा ।। रक्तोत्पलसुनेत्रा च रक्तोत्पलस्वरूपधृक् ।। वैष्णवी विष्णुपूज्या च वैष्णवाङ्गनिवासिनी ।। विष्णुपूजकपूज्या च वैष्णवे संस्थिता तनुः ।। नारायणस्य देहस्था नारायणमनोहरा ।। नारायणस्वरूपा च नारायणमनःस्थिता ।। नारायणाङ्गसम्भूता नारायणप्रियातनुः ।। नारी नारायणीगण्या नारायणगृहप्रिया ।। हरपूज्या हरश्रेष्ठा हरस्य वल्लभा क्षमा ।। संहारी हरदेहस्था हरपूजनतत्परा ।। हरदेहसमुद्भूता हराङ्गवासिनीकुहूः ।। हरपूजकपूज्या च हरवन्दकतत्परा ।। हरदेहसमुत्पन्ना हरक्रीडासदागतिः ।। सुगणासङ्गरहिता असङ्गासङ्गनाशिनी ।। निर्ज्जना विजना दुर्ग्गा दुर्ग्गक्लेशनिवारिणी ।। दुर्ग्गदेहान्तका दुर्ग्गारूपिणी दुर्ग्गतस्थिका ।। प्रेतकरा प्रेतप्रिया प्रेतदेहसमुद्भवा ।। प्रेताङ्गवासिनी प्रेता प्रेतदेहविमर्द्दका ।। डाकिनी योगिनी कालरात्रिः कालप्रिया सदा ।। कालरात्रिहरा काला कृष्णदेहा महातनुः ।। कृष्णाङ्गी कुटिलाङ्गी च वज्राङ्गी वज्ररूपधृक् ।। नानादेहधरा धन्या षट्चक्रक्रमवासिनी ।। मूलाधारनिवासी च मूलाधारस्थिता सदा ।। वायुरूपा महारूपा वायुमार्ग्गनिवासिनी ।। वायुयुक्ता वायुकरा वायुपूरकपूरका ।। वायुरूपधरा देवी सुषुम्नामार्ग्गगामिनी ।। देहस्था देहरूपा च देहध्येया सुदेहिका ।। नाडीरूपा महीरूपा नाडीस्थाननिवासिनी ।। इङ्गला पिङ्गला चैव सुषुम्नामध्यवासिनी ।। सदाशिवप्रियकरी मूलप्रकृतिरूपधृक् ।। अमृतेशी

महाशाली भृङ्गाराङ्गनिवासिनी ।। उपत्तिस्थितिसंहन्त्री प्रलयापद-वासिनी ।। महाप्रलययुक्ता च सृष्टिसंहारकारिणी ।। स्वधा स्वाहा हव्यवाहा हव्या हव्यप्रिया सदा ।। हव्यस्था हव्यभक्षा च हव्यदेह-समुद्भवा ।। हव्यक्रीडा कामधेनुस्वरूपा रूपसम्भवा ।। सुरभी नन्दनी-पुण्या यज्ञाङ्गी यज्ञसम्भवा ।। यज्ञस्था यज्ञदेहा च योनिजा योनिवासिनी ।। अयोनिजा सती सत्या असती कुटिलातनुः ।। अहल्या गौतमी गम्या विदेहा देहनाशिनी ।। गान्धारी द्रौपदी दूती शिवप्रिया त्रयोदशी ।। पञ्चदशी पौर्णमासी चतुर्द्दशी च पञ्चमी ।। षष्ठी च नवमी चैव अष्टमी दशमी तथा ।। एकादशी द्वादशी च द्वाररूपीभयप्रदा ।। सङ्क्रान्त्या सामरूपा च कुलीना कुलनाशिनी ।। कुलकान्ता कृशा कुम्भा कुम्भदेहविवर्द्धिनी ।। विनीता कुलवत्यत्र्थी अन्तरी चानुगाप्युषा ।। नदीसागरदा शान्तिः शान्तिरूपा सुशान्तिका ।। आशा तृष्णा क्षुधा क्षोभ्या क्षोभरूप-निवासिनी ।। गङ्गासागरगा कान्तिः श्रुतिः स्मृतिर्द्धृतिर्म्मही ।। दिवारात्रि॰ पञ्चभूतदेहा चैव सुदेहका ।। तण्डुला च्छिन्नमस्ता च नागयज्ञोपवीतिनी ।। वर्ण्णिनी डाकिनी शक्ति॰ कुरुकुल्ला सुकुल्लका ।। प्रत्यङ्गिराऽपरा देवी अजिता जयदायिनी ।। जया च विजया चैव महिषासुरघातिनी ।। मधुकैटभहन्त्री च चण्डमुण्ड-विनाशिनी ।। निशुम्भशुम्भहननी रक्तबीजक्षयङ्करी ।। काशी काशी-निवासी च मधुरा पार्व्वती परा ।। अपर्ण्णा चण्डिका देवी मृडानी चाम्बिका कला ।। शुक्ला कृष्णा वर्ण्णवर्ण्णा शरदिन्दुकलाकृतिः ।। रुक्मिणी राधिका चैव भैरव्या॰ परिकीर्त्तितम् ।। अष्टाधिक-सहस्रन्तु देव्या नामानुकीर्त्तनात् ।। महापातकयुक्तोऽपि मुच्यते नात्र संशयः ।। ब्रह्महत्या सुरापानं स्तेयङ्गुर्व्वङ्गनागमः ।। महा-पातककोट्यस्तु तथा चैवोपपातकाः ।। स्तोत्रेण भैरवोक्तेन सर्व्व-

न्नश्यति तत्क्षणात् ॥ सर्वं व्वा श्लोकमेकँ व्वा पठनात्स्मरणा-
दपि ॥ पठेद्वा पाठयेद्वापि सद्यो मुच्येत बन्धनात् ॥ राजद्वारे
रणे दुर्ग्गे सङ्कटे गिरिदुर्ग्गमे ॥ प्रान्तरे पर्व्वते वापि नौकायाँ व्वा
महेश्वरि ॥ वह्निदुर्ग्गभये प्राप्ते सिंहव्याघ्रभयाकुले ॥ पठना-
त्स्मरणान्मर्त्त्यो मुच्यते सर्व्वसङ्कटात् ॥ अपुत्रो लभते पुत्रन्दरिद्रो
धनवान्भवेत् ॥ सर्व्वशास्त्रपरो विप्रः सर्व्वयज्ञफलँ ल्लभेत् ॥
अग्निवायुजलस्तम्भङ्गतिस्तम्भँ विवस्वतः ॥ मारणे द्वेषणे चैव
तथोच्चाटे महेश्वरि ॥ गोरोचनाकुङ्कुमेन लिखेत्स्तोत्रमनन्यधीः ॥
गुरुणा वैष्णवैर्व्वापि सर्व्वयज्ञफलँ ल्लभेत् ॥ वशीकरणमत्रैव जायन्ते
सर्व्वसिद्धयः ॥ प्रातःकाले शुचिर्ब्भूत्वा मध्याह्ने च निशामुखे ॥
पठेद्वा पाठयेद्वापि सर्व्वयज्ञफलँ ल्लभेत् ॥ वादी मूको भवेद्दुष्टो
राजा च सेवको यथा ॥ आदित्यमङ्गलदिने गुरौ वापि महेश्वरि ॥
गोरोचनाकुङ्कुमेन लिखेत्स्तोत्रमनन्यधीः ॥ गुरुणा वैष्णवैर्व्वापि
सर्व्वयज्ञफलँ ल्लभेत् ॥ धृत्वा सुवर्ण्णमध्यस्थं सर्व्वान्कामानवाप्नु-
यात् ॥ स्त्रीणाँ व्वामकरे धार्य्यम्पुमान्दक्षकरे तथा ॥ आदित्य-
मङ्गलदिने गुरौ वापि महेश्वरि ॥ शनैश्चरे लिखेद्वापि सर्व्वसिद्धिं
लभेद्ध्रुवम् ॥ प्रान्तरे वा श्मशाने वा निशायामर्द्धरात्रके ॥
शून्यागारे च देवेशि लिखेद्यत्नेन साधकः ॥ सिंहराशौ गुरुगते
कर्क्कटस्थे दिवाकरे ॥ मीनराशौ गुरुगते लिखेद्यत्नेन साधकः ॥
रजस्वलाभगन्दृष्ट्वा तत्रस्थो विलिखेत्सदा ॥ सुगन्धिकुसुमैः शुक्रैः
सुगन्धिगन्धचन्दनैः ॥ मृगनाभिमृगमदैर्व्विलिखेद्यत्नपूर्व्वकम् ॥
लिखित्वा च पठित्वा च धारयेच्चाप्यनन्यधीः ॥ कुमारीम्पूजयित्वा
च नारीश्चापि प्रपूजयेत् ॥ पूजयित्वा च कुसुमैर्ग्गन्धचन्दनवस्त्रकैः ॥
सिन्दूररक्तकुसुमैः पूजयेद्भक्तियोगतः ॥ अथवा पूजयेद्देवि कुमारी-
र्दशमात्रधीः ॥ सर्व्वाभीष्टफलन्तत्र लभते तत्क्षणादपि ॥ नात्र

सिद्धाद्यपेक्षास्ति न वा मित्रारिदूषणम् ॥ न विचार्य्यंश्च देवेशि जपमात्रेण सिद्धिदम् ॥ सर्व्वदा सर्व्वकार्येषु षट्साहस्रप्रमाणतः ॥ बलिन्दत्त्वा विधानेन प्रत्यहम्पूजयेच्छिवाम् ॥ स्वयम्भूकुसुमैः पुष्पैर्ब्बलिदानन्दिवानिशम् ॥ पूजयेत्पार्व्वतीन्देवीम्भैरवीन्त्रिपुरात्मिकाम् ॥ ब्राह्मणान्भोजयेन्नित्यन्दशकन्द्वादशन्तथा ॥ अनेन विधिना देवि बालान्नित्यम्प्रपूजयेत् ॥ मासमेकम्पठेद्यस्तु त्रिसन्ध्यँ विधिनामुना ॥ अपुत्रो लभते पुत्रान्निर्द्धनो धनवान्भवेत् ॥ सदा चानेन विधिना तथा मासत्रयेण च ॥ कृतकार्य्यं भवेद्देवि तथा मासचतुष्टये ॥ दीर्घरोगात्प्रमुच्येत पञ्चमे कविराड्भवेत् ॥ सर्व्वैश्वर्य्यं लभेद्देवि मासषट्के तथैव च ॥ सप्तमे खेचरत्वञ्च अष्टमे च बृहद्द्युतिः ॥ नवमे सर्व्वसिद्धिः स्याद्दशमे लोकपूजितः ॥ एकादशे राजवश्यो द्वादशे तु पुरन्दरः ॥ वारमेकम्पठेद्यस्तु प्राप्नोति पूजने फलम् ॥ समग्रं श्लोकमेकँ व्वा यः पठेत्प्रयतः शुचिः ॥ स पूजाफलमाप्नोति भैरवेण च भाषितम् ॥ आयुष्मत्प्रीतियोगे च ब्राह्मैन्द्रे च विशेषतः ॥ पञ्चम्याञ्च तथा षष्ठ्याँ य्यत्र कुत्रापि तिष्ठति ॥ शङ्का न विद्यते तत्र न च मायादिदूषणम् ॥ वारमेकं पठेन्मर्त्यो मुच्यते सर्व्वसङ्कटात् ॥ किमन्यद्बहुना देवि सर्व्वाभीष्टफलँ ल्लभेत् ॥ इति श्रीविश्वसारे महाभैरवविरचितं श्रीमत्त्रिपुरभैरवीसहस्रनामस्तोत्रं समाप्तम् ॥

इति शाक्तप्रमोदे त्रिपुरभैरवीतन्त्रं समाप्तम्

—:०:—

१८

इति

शाक्तप्रमोदे त्रिपुरभैरवीतन्त्रम्

समाप्तम्

श्रीः

शिवहरराजधानीपतिश्रीराजादेवनन्दनसिंह-
बहादुरनराधिपसंगृहीतविरचित-
शाक्तप्रमोदान्तर्गतं

सप्तमं

धूमावतीतन्त्रम्

उक्तराजगुरुवंश्यपण्डितश्रीरघुराजदुबेजीद्वारा
संशोधितम्

★

तदेतत्
श्रीकृष्णदासात्मज-खेमराजेन
स्वकीये "श्रीवेंकटेश्वर" यन्त्रालये
मुद्रयित्वा प्रकाशितम्

★

शकाब्दाः १९०३ संवत् २०३८

मुम्बई

श्रीगणेशाय नमः

अथ शाक्तप्रमोदः

धूमावतीतन्त्रम्

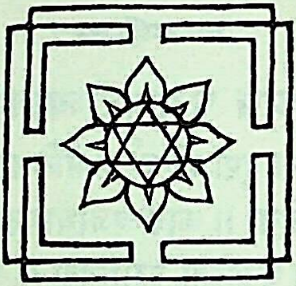
अथ धूमावतीध्यानम्

विवर्णा चञ्चला दुष्टा दीर्घा च मलिनाम्बरा। विमुक्तकुन्तला रूक्षा विधवा विरलद्विजा ।। काकध्वजरथारूढा विलम्बितपयोधरा ।। शूर्पहस्तातिरूक्षाक्षा धूतहस्ता वरान्विता ।। प्रवृद्धघोणा तु भृशकुटिला कुटिलेक्षणा ।। क्षुत्पिपासार्दिता नित्यम्भयदा कलहास्पदा ।।

अथ यन्त्रोद्धारः

अनुक्तकल्पे यन्त्रन्तु लिखेत्पद्मन्दलाष्टकम् ॥
षट्कोणकर्णिकन्तत्र वेदद्वारोपशोभितम् ॥

अथ मन्त्रोद्धारः

दान्तौ साऽर्घीशबिन्द्वन्तबीजे धूमावती द्विठः ॥
धूमावतीमनुः प्रोक्तो वैरिनिग्रहकारकः ॥

अथ मन्त्रः

धूँधूँधूमावतीठःठः

अथ पूजाविधिः

तत्र प्रथममृष्यादिन्यासङ्कुर्यात् ॥ शिरसि पिप्पलादऋषये नमः, मुखे निचृच्छन्दसेनमः, हृदि धूमावत्यै नमः ॥ अथाङ्गन्यासः ॥ ॐधाँहृदयायनमः, ॐधींशिरसेस्वाहा, ॐधूँशिखायैवषट् ॐधैंकवचायहूम्, ॐधौंनेत्रत्रयायवौषट्, ॐधःअस्त्रायफट् । ततः करन्यासः ॥ ॐ धाँअङ्गुष्ठाभ्यान्नमः, ॐ धींतर्ज्जनीभ्यांस्वाहा, ॐ धूँमध्यमाभ्याँवषट्, ॐ धैंअनामिकाभ्यांहूम् ॐ धौंकनिष्ठाभ्याँवौषट् ॥ ॐ धःकरतलकरपृष्ठाभ्याम्फट् ॥ ततो ध्यानम् ॥ विवर्णा चञ्चला कृष्णा दीर्घा च मलिनाम्बरा ॥ विमुक्तकुन्तला रूक्षा विधवा विरलद्विजा ॥ १ ॥ काकध्वजरथारूढा

विलम्बितपयोधरा ।। शूर्प्पंहस्तातिरूक्षाक्षा धूतहस्ता वरान्विता ।।२।। प्रवृद्धघोणा तु भृशङ्कुटिला कुटिलेक्षणा ।। क्षुत्पिपासार्दिता नित्यम्भयदा कलहास्पदा ।।३।। इति ध्यात्वा प्राणादीन्प्रतिष्ठापयेत् ।। तद्यथा ।। आँह्रीँ क्रौंयँरँलँवँशँषँसँहौंअँक्षँसँहँसः ह्रींअँहँसः श्रीमद्धूमावत्या प्राणा इह प्राणाः ।। आँह्रीँ क्रौंयँरँलँवँशँषँसँहौंअँक्षँसँहँसः ह्रींअँहँसः श्रीमद्धूमावत्या जीव इह स्थितः। अँह्रींक्रौंयँरँलँवँशँषँसँहौं अँक्षँसँहँसःह्रींअँहँसः श्रीमद्धूमावत्यास्सर्व्वेन्द्रियाणि इह स्थितानि। आँह्रींक्रौंयँरँलँवँशँषँसँहौंअँक्षँसँहँसः श्रीमद्धूमावत्या वाङ्मनश्चक्षुश्श्रोत्रघ्राणप्राणा इहागत्य सुखञ्चिरन्तिष्ठन्तु स्वाहा ।। ततो देवतारूपमात्मानन्ध्यात्वा ।। प्राणायामभृष्यादिन्यासषडङ्गन्यासकरन्यासान्विधाय मातृकान्यासमाचरेत् ।। तत्र ओमस्य मातृकामन्त्रस्य ब्रह्मा ऋषिर्गायत्री छन्दो मातृकासरस्वतीदेवता हलो बीजानि स्वराश्शक्तयस्तदुभयङ्कीलकमभीष्टसिद्धयर्थे विनियोगः। शिरसि ब्रह्मणे ऋषये नमः। मुखे गायत्रीछन्दसे नमः। हृदि मातृकासरस्वत्यै देवतायै नमः। लिङ्गे हल्भ्यो बीजेभ्यो नमः। पादयोस्स्वरेभ्यश्शक्तिभ्यो नमः। सर्व्वांगे तदुभयकीलकाय नमः।। अथ षडङ्गन्यासः ।। अँकँखँगँघँङँआँ हृदयाय नमः, इँचँछँजँझँञँईँ शिरसे स्वाहा, उँटँठँडँढँणँऊँ शिखायैवषट्, एँतँथँदँधँनँऐँ कवचायहुम्, ओँपँफँबँभँमँऔँ नेत्रत्रयायवौषट्, अँयँरँलँवँशँषँहँक्षँअः अस्त्रायफट् ।। एवङ्करन्यासो यथा ।। अँकँखँगँघँङँआँ अङ्गुष्ठाभ्यान्नमः, इँचँछँजँझँञँईँ तर्जनीभ्यां स्वाहा, उँटँठँडँढँणँऊँ मध्यमाभ्यांवषट्, एँतँथँदँधँनँऐँ अनामिकाभ्यांहुम्, ओँपँफँबँभँमँऔँ कनिष्ठिकाभ्याँव्वौषट्, अँयँरँलँवँशँषँसँहँक्षँअः करतलकरपृष्ठाभ्याम्फट् ।। अथ मातृकान्यासः ।। ललाटे अँनमः, मुखवृत्ते आँनमः, दक्षनेत्रे इँनमः, वामनेत्रे ईँनमः, दक्षकर्णे उँनमः, वामकर्णे ऊँनमः, दक्षना-

सायाम् ऋँनमः, वामनासायाम् ॠँनमः, दक्षगण्डे लृँनमः, वाम-गण्डे ॡँनमः, ऊर्ध्वोष्ठे एँनमः, अधरोष्ठे ऐंनमः, ऊर्ध्वदन्तपङ्क्तौ ओंनमः, अधोदन्तपङ्क्तौ औंनमः, शिरसि अँनमः, मुखे अःनमः, दक्षिणबाहुमूले कँनमः, कूर्प्परे खँनमः, मणिबन्धे गँनमः, अङ्गुलीमूले घँनमः, अङ्गुल्यग्रे ङँनमः, वामबाहुमूले चँनमः, कूर्प्परे छँनमः, मणिबन्धे जँनमः, अङ्गुलीमूले झँनमः, अङ्गुल्यग्रे ञँनमः, दक्षिणोरुमूले टँनमः, जानुनि ठँनमः, गुल्फे डँनमः, अङ्गुलीमूले ढँनमः, अङ्गुल्यग्रे णँनमः, वामोरुमूले तँनमः, जानुनि थँनमः, गुल्फे दँनमः, अङ्गुलीमूले धँनमः, अङ्गुल्यग्रे नँनमः, दक्षपार्श्वे पँनमः, वामपार्श्वे फँनमः, पृष्ठे बँनमः, नाभौ भँनमः, उदरे मँनमः, हृदये यँत्वगात्मनेनमः, दक्षांसे रँअसृगात्मनेनमः, ककुदि लँमांसात्मनेनमः, वामांसे वँमेदआत्मनेनमः, हृदयाद्दक्षभुजाग्रान्तं शमस्थ्यात्मनेनमः, हृदयाद्वामभुजाग्रान्तं षँमज्जात्मनेनमः, हृदया-द्दक्षपादाग्रान्तं सँशुक्रात्मनेनमः, हृदादिवामपादाग्रान्तं हँआत्मने-नमः, हृदयान्मस्तकान्तं क्षंपरमात्मनेनमः ।। इतिबहिर्म्मातृका-न्यासः ।। ततो मानसैरुपचारैर्द्देवीम्पूजयेत् ।। तत्र प्रार्त्थयेदनेन मन्त्रेण ।। धूमावति स्वागतन्ते सन्निधौ भव साम्प्रतम् ।। गृहाण मानसीम्पूजाँ य्यथार्त्थपरिभाविताम् ।। ततोऽष्टोत्तरशतम्मूलमन्त्रँ व्वर्ण्णमय्या मालया जपेत् ।। इति मानसी पूजाविधिः ।। अथ बहिःपूजा ।। तत्र प्राणायामषडङ्गन्यासादि विधाय प्रथमश्चतुः-षोडशाष्टवारजप्तेन मूलमन्त्रेण पूरककुम्भकरेचकाख्यम्प्राणायाम-त्रयङ्कृत्वा ततः षडङ्गन्यासादि कुर्यात्। तद्यथा । धांहृदयायनमः, धींशिरसेस्वाहा, धूँशिखायैवषट्, धैंकवचायहूम्, धौंनेत्रत्रयायवौषट्, धःअस्त्रायफट्।। इति छोटिकया दिग्बन्धनङ्कुर्य्यात् ।। एवङ्करन्यासः।। धांअङ्गुष्ठाभ्यान्नमः, धींतर्ज्जनीभ्यांस्वाहा, धूँमध्यमाभ्याँव्वषट,

धैंअनामिकाभ्यांहूम्, धौंकनिष्ठिकाभ्याँव्वौषट्, धः करतल-करपृष्ठाभ्याम्फट् ।। एवन्न्यासादि कृत्वा अर्घ्यस्थापनङ्कुर्य्यात् ।। तद्यथा ।। त्रिकोणवृत्तषट्कोणचतुरस्रमण्डलँ व्विरच्य इमिति विलिख्य मूलमन्त्रेण त्रिकोणं सम्पूज्य षडङ्गेषु षडङ्गं सम्पूज्य। चतुरस्रे पूर्ण्ण-गिरिपीठायनम इतिपूर्व्वे, उड्डीयानपीठायनम इतिदक्षिणे, कामरूप-पीठायनम इतिपश्चिमे, जालन्धरपीठायनम इत्युत्तरे ।। इति सम्पूज्य ।। मध्ये ॐआधारशक्तयेनमः इति सम्पूज्य ।। त्रिकोण-गर्ब्भषट्कोणभूषिताँ य्यन्त्रिकाँ मूलेन सँस्थाप्य नम इति सामा-न्यार्घ्यस्थजलेनाभ्युक्ष्य ।। गंगे च यमुने चैव गोदावरि सरस्वति ।। नर्म्मदे सिन्धु कावेरि जलेस्मिन्सन्निधिङ्कुरु ।। ॐब्रह्माण्डोदर-तीर्त्थानि करैस्स्पृष्टानि ते रवे ।। तेन सत्येन मे देव तीर्त्थन्देहि दिवाकर ।। इत्यादिभिस्तीर्त्थान्यावाह्याङ्कुशमुद्रया वौषडिति पुष्पम् ।। वषडित्यनेन गालिनीमुद्राम्प्रदर्श्य, वमिति धेनुमुद्रया-ऽमृतीकृत्य, इष्टदेवतान्ध्यात्वा, सम्पूज्य सकलीकृत्य, शङ्खमुद्राम्प्र-दर्श्य, षट्कोणे षडङ्गञ्च सम्पूज्य, पूर्व्ववद्धूमावतीन्देवीन्ध्यात्वा आवाहयेत् ।। तद्यथा ।। मूलमन्त्रम्पठन् ॐभगवति धूमावति इहा-गच्छ इति प्रसारितसंहताङ्गुलीमूलपर्व्वणोरङ्गुष्ठौ निःक्षिप्य आवाहयेत् मूलम्पठन् धूमावति देवि इह तिष्ठ इत्यधोमुख्या मुद्रया स्थापयेत् ।। मूलम्पठन् ।। पद्ममुद्रया पुष्पाद्यासनन्दद्यात् ।। ततः ॐअस्मिन्वरासने देवि सुखासीनेऽक्षरात्मिके ।। प्रतिष्ठिता भवेः सा त्वं प्रसीद परमेश्वरि ।। मूलञ्च पठन् इह प्रतिष्ठिता भवेति पूर्वोक्तया मुद्रया प्रतिष्ठापयेत् ।। पूर्वोक्तप्राणप्रतिष्ठाविधिना प्राणान्प्रतिष्ठाप्य ततो मूलमन्त्रेणार्घ्योदकेन त्रिः प्रोक्षणम् ।। ततः पाद्यम् ।। मूलम्पठन् ।। इदम्पाद्यं श्रीधूमावत्यै निवेदयामि नम इति पादयोर्द्द्यात् ।। ततो मूलम्पठन् इदमाचमनीयं श्रीधूमा-

वत्यै निवेदयामि नम इति मुखेद द्यात् ।। मूलम्पठन् साङ्गायै सायुधायै सवाहनायै सपरिवारायै श्रीधूमावत्यै इमम्मधुघृतशर्करा-दधिदुग्धसङ्घात्मकम्मधुपर्कन्निवेदयामि नम इति मुखे दद्यात् ।। मूलम्पठन् इदम्पुनराचमनीयं साङ्गायै इत्यादि श्रीधूमावत्यै निवे-दयामि नम इति मुखे दद्यात् ।। मूलम्पठन् इदमर्घ्यं साङ्गायै इत्यादि श्रीधूमावत्यै निवेदयामि नम इति शिरसि दद्यात् ।। मूलम्पठन् इदं हरिद्राद्युद्वर्त्तनं साङ्गायै इत्यादि श्रीधूमावत्यै निवे-दयामि नमः ।। ॐ परमानन्दबोधाब्धि नमग्नानिजमूर्त्तये ।। साङ्गो-पाङ्गमिदं स्नानङ्कल्पयाम्य हमीश्वरि ।। मूलञ्च पठन् इदं स्नानीयं साङ्गायै इत्यादि श्रीधूमावत्यै निवेदयामि नम इति शतकृत्वः सहस्रकृत्वो यथाशक्ति वा स्नापयेत् ।। मूलम्पठन् इदँ व्वासस्साङ्गायै इत्यादि श्रीधूमावत्यै निवेदयामि नम इति वासो दद्यात् ।। मूल-म्पठन् इदमुत्तरीयं साङ्गायै इत्यादि श्रीधूमावत्यै निवेदयामि नम इत्युत्तरीयन्दद्यात् ।। मूलम्पठन् इदञ्चन्दनं साङ्गायै इत्यादि श्रीधूमावत्यै निवेदयामि नमः ।। मूलम्पठन् एतान् अक्षतान् साङ्गायै इत्यादि श्रीधूमावत्यै निवेदयामि नमः ।। मूलम्पठन् एतानि पुष्पाणि साङ्गायै इत्यादि श्रीधूमावत्यै वौषट् ।। जयध्वनि मातः स्वाहेति घण्टां सम्पूज्य मूलम्पठन् ॐव्वनस्पतिरसोपेतो गन्धाढ्यः सुमनोहरः ।। आघ्रेयः सर्व्वदेवानान्धूपोऽयम्प्रतिगृह्यताम् ।। एष धूपस्साङ्गायै इत्यादि श्रीधूमावत्यै निवेदयामि नम इति वामहस्तेन घण्टाँ व्वादयन् दक्षतर्जन्यङ्गुष्ठयोगेन धूपमुद्राम्प्रदर्शयन् देवतागुणान् कीर्त्तयन् नाभिदेशतो धूपयेत् ।। मूलम्पठन् एष पुष्पाञ्जलिस्साङ्गायै इत्यादि श्रीधूमावत्यै निवेदयामि नम इति पुष्पाञ्जलित्रयन्दद्यात् ।। ॐसुप्रकाशो महादीपः सर्व्वतस्तिमिरा-पहः ।। सबाह्याभ्यन्तरज्योतिर्द्दीपोऽयम्प्रतिगृह्यताम् ।। मूलञ्च पठन्

मध्याङ्गुष्ठयोगेन दीपमुद्राम्प्रदर्शयन् नेत्रप्रदेशे दीपन्दर्शयेत् ॥ घृतदीपो दक्षिणे तैलदीपो वामतः ॥ ॐसत्पात्रसिद्धं सहविर्व्विविधानेकभक्षणम् ॥ निवेदयामि देवेशि कृपया त्वङ्गृहाण तत् ॥ मूलञ्च पठन् ग्रासमुद्राम्प्रदर्श्य शङ्खोदकेन निवेदयेत् ॥ ॐसमस्तं देवदेवेशि सर्व्वावाप्तिकरम्परम् ॥ अखण्डानन्दसम्पूर्णं गृहाण जलमुत्तमम् ॥ इति पानीयञ्च दत्त्वा चुलुकं व्विधिवद्दद्यात् ॥ ॐ एलालवङ्गकर्प्पूरनागवल्लीदलैर्य्युतम् ॥ पूगभागैरितन्देवि ताम्बूलम्प्रतिगृह्यताम् ॥ मूलञ्च पठन् इदन्ताम्बूलं साङ्गायै इत्यादि श्रीधूमावत्यै निवेदयामि नम इति मुखप्रदेशे तत्त्वमुद्रया दद्यात् ॥ ततः पुष्पाञ्जलित्रयन्दद्यात् ॥ बलिदानप्रकारेण यथाशक्ति बलिमपि दद्यात् ॥ इतिश्रीमद्धूमावतीपूजाविधानं सम्पूर्णम् ॥

अथ स्तोत्रम्

प्रातर्य्या स्यात्कुमारी कुसुमकलिकया जापमाला जपन्ती मध्याह्ने प्रौढरूपा विकसितवदना चारुनेत्रा निशायाम् ॥ सन्ध्यायाँ व्वृद्धरूपा गलितकुचयुगा मुण्डमालाँ व्वहन्ती सा देवी देवदेवी त्रिभुवनजननी कालिका पातु युष्मान् ॥ १ ॥ बद्ध्वा खट्वाङ्गकोटौ कपिलवरजटामण्डलम्पद्मयोनेः कृत्वा दैत्योत्तमाङ्गैस्स्रजमुरसि शिरश्शेखरन्तार्क्ष्यपक्षैः ॥ पूर्णं रक्तैस्सुराणाँ य्यममहिषमहाशृङ्गमादाय पाणौ पायाद्वो वन्द्यमानप्रलयमुदितया भैरवः कालरात्र्याम् ॥ २ ॥ चर्व्वन्तीमस्थिखण्डम्प्रकटकटकटाशब्दसङ्घातमुग्रङ्कुर्व्वाणा प्रेतमध्ये कहहकहकहाहास्यमुग्रङ्कृशाङ्गी ॥ नित्यन्नित्यप्रसक्ता डमरुडिमडिमां स्फारयन्ती मुखाब्जम्पायान्नश्चण्डिकेयं झझमझमझमा जल्पमाना भ्रमन्ती ॥ ३ ॥ टण्टण्टण्टण्टटण्टाप्रकरटमटमानाटघण्टाँ व्वहन्ती स्फेंस्फेंस्फेंस्कारकाराटकटकितहसा नादसङ्घट्टभीमा ॥ लोलम्मुण्डाग्रमाला ललहलहलहालोलल्लोला-

ग्रवाचश्चर्व्वन्ती चण्डमुण्डं मटमटमटिते चर्व्वयन्ती पुनातु ॥ ४ ॥
वामे कर्ण्णे मृगाङ्कप्रलयपरिगतन्दक्षिणे सूर्य्यबिम्बङ्कण्ठे नक्षत्रहारँ
व्वरविकटजटाजूटके मुण्डमालाम् ॥ स्कन्धे कृत्वोरगेन्द्रध्वजनिकर-
युतम्ब्रह्मकङ्कालभारं संहारे धारयन्ती मम हरतु भयम्भद्रदा भद्र-
काली ॥ ५ ॥ तैलाभ्यक्तैकवेणी त्रपुमयविलसत्कर्ण्णिकाक्रान्त-
कर्ण्णा लौहेनैकेन कृत्वा चरणनलिनकामात्मनः पादशोभाम् ॥
दिग्वासा रासभेन ग्रसति जगदिदँ य्या यवाकर्ण्णपूरा वर्ष्मिण्यति-
प्रवृद्धा ध्वजविततभुजा सासि देवि त्वमेव ॥ ६ ॥ सङ्ग्रामे हेति-
कृत्वैस्सरुधिरदशनैर्य्यद्भटानां शिरोभिर्म्मालामाबद्ध्य मूर्ध्नि ध्वज-
विततभुजा त्वं श्मशाने प्रविष्टा ॥ दृष्टा भूतप्रभूतैः पृथुतरजघना
बद्धनागेन्द्रकाञ्ची शूलाग्रव्यग्रहस्ता मधुरुधिरसदा ताम्रनेत्रा निशा-
याम् ॥ ७ ॥ दंष्ट्रा रौद्रे मुखेऽस्मिंस्तव विशति जगद्देवि सर्व्वं
क्षणार्द्धात्संसारस्यान्तकाले नररुधिरवशा सम्प्लवे भूमधूम्रे ॥ काली
कापालिकी साशवशयनतरा योगिनी योगमुद्रा रक्तारुद्धिः सभास्था
मरणभयहरा त्वं शिवा चण्डघण्टा ॥ ८ ॥ धूमावत्यष्टकम्पुण्यं
सर्व्वापद्विनिवारकम् ॥ यः पठेत्साधको भक्त्या सिद्धिँ
व्विन्दन्ति वाञ्छिताम् ॥ ९ ॥ महापदि महाघोरे महारोगे
महारणे ॥ शत्रूच्चाटे मारणादौ जन्तूनाम्मोहने तथा ॥ १० ॥
पठेत्स्तोत्रमिदन्देवि सर्व्वत्र सिद्धिभाग्भवेत् ॥ देवदानवगन्धर्व्वा
यक्षराक्षसपन्नगाः ॥ ११ ॥ सिंहव्याघ्रादिकास्सर्व्वे स्तोत्रस्मरण-
मात्रतः ॥ दूराद्दूरतरँ य्यान्ति किम्पुनर्म्मानुषादयः ॥ १२ ॥
स्तोत्रेणानेन देवेशि किन्न सिद्ध्यति भूतले ॥ सर्व्वशान्तिर्भ्भवेद्देवि
ह्यन्ते निर्व्वाणतां व्व्रजेत् ॥ १३ ॥ इत्यूर्द्ध्वाम्नाये धूमावतीस्तोत्रं
समाप्तम् ॥

अथ कवचम्

श्रीपार्व्वत्युवाच ।। धूमावत्यर्च्चनं शम्भो श्रुतँ व्विस्तरतो मया ।। कवचं श्रोतुमिच्छामि तस्या देव वदस्व मे ।। श्रीभैरव उवाच ।। शृणु देवि परङ्गुह्यन्न प्रकाश्यङ्कलौ युगे ।। कवचं धूमावत्याश्शत्रुनिग्रहकारकम् ।। ब्रह्माद्या देवि सततँ य्यद्वशादरिघातिनः ।। योगिनोऽभवञ्छत्रुघ्ना यस्या ध्यानप्रभावतः ।। ओमस्य श्रीधूमावतीकवचस्य पिप्पलाद ऋषिरनुष्टुब्छन्दः श्रीधूमावती देवता धूँबीजं स्वाहा शक्तिः धूमावती कीलकं शत्रुहनने पाठे विनियोगः ।। ॐधूँबीजं मे शिरः पातु धूं ललाटं सदाऽवतु ।। धूमा नेत्रयुगम्पातु वती कर्णौं सदाऽवतु ।। दीर्घा तूदरमध्ये तु नाभिम्मे मलिनाम्बरा ।। शूर्पहस्ता पातु गुह्यं रूक्षा रक्षतु जानुनी ।। मुखम्मे पातु भीमाख्या स्वाहा रक्षतु नासिकाम् ।। सर्व्वा विद्याऽवतु कण्ठँ व्विवर्णा बाहुयुग्मकम् ।। चञ्चला हृदयम्पातु दुष्टा पार्श्वं सदाऽवतु ।। धूमहस्ता सदा पातु पादौ पातु भयावहा ।। प्रवृद्धरोमा तु भृशङ्कुटिला कुटिलेक्षणा ।। क्षुत्पिपासार्दिता देवी भयदा कलहप्रिया ।। सर्व्वाङ्गम्पातु मे देवी सर्व्वशत्रुविनाशिनी ।। इति ते कवचम्पुण्यङ्कथितम्भुवि दुर्लभम् ।। न प्रकाश्यन्न प्रकाश्यन्न प्रकाश्यङ्कलौ युगे ।। पठनीयम्महादेवि त्रिसन्ध्यन्ध्यानतत्परैः ।। दुष्टाभिचारो देवेशि तद्गात्रन्नैव संस्पृशेत् ।। इति भैरवीभैरवसँव्वादे धूमावतीतत्त्वे धूमावतीकवचं सम्पूर्णम् ।।

अथ हृदयम्

ओमस्य श्रीधूमावतीहृदयस्तोत्रमन्त्रस्य पिप्पलाद ऋषिरनुष्टुब्छन्दश्श्रीधूमावती देवता धूम्बीजं ह्रींशक्तिः क्लींकीलकं सर्व्वशत्रुसंहारणे पाठे विनियोगः ।। अथाङ्गन्यासः ।। ॐधाँहृदयायनमः, धीं शिरसेस्वाहा, धूँशिखायैवषट्, धैंकवचायहुम्, धौंनेत्रत्रयाय-

वौषट्, धः अस्त्रायफट् ॥ एवङ्करन्यासो यथा ॥ धांअङ्गुष्ठाभ्यान्नमः, धींतर्ज्जनीभ्यांस्वाहा, धूंमध्यमाभ्याँव्वषट्, धैंअनामिकाभ्यांहुम्, धौंकनिष्ठाभ्याँव्वौषट्, धः करतलकरपृष्ठाभ्याम्फट् ॥ अथ ध्यानम् ॥ धूम्राभान्धूम्रवस्त्राम्प्रकटितदशनाम्मुक्तबालाम्बराढ्या-ङ्काकाङ्कस्यंदनस्थान्धवलकरयुगां शूर्पहस्तातिरूक्षाम् ॥ नित्यङ्क्षु-त्क्षान्तदेहाम्मुहुरतिकुटिलाँ व्वारिवाञ्छाविचित्तां ध्यायेद्धूमावतीँव्वामनयनयुगलाम्भीतिदाम्भीषणास्याम् ॥ १ ॥ कल्पादौ या कालिकाद्याऽचीकलन्मधुकैटभौ ॥ कल्पान्ते त्रिजगत्सर्व्वं धूमावती-म्भजामि ताम् ॥ २ ॥ खट्वाङ्गधारिणी खर्व्वा खण्डिनी खल-रक्षसाम् ॥ धारिणी खेटकस्यापि धूमावतीम्भजामि ताम् ॥ ३ ॥ गुणागारा गम्यगुणा या गुणा गुणवर्द्धिनी ॥ गीतावेदार्त्थतत्त्वज्ञैर्धूमावतीम्भजामि ताम् ॥ ४ ॥ घूर्ण्णघूर्ण्णकरा घोरा घूर्णिताक्षी घनस्वना ॥ घातिनी घातकानाँ य्या धूमावतीम्भजामि ताम् ॥ ५ ॥ चर्व्वन्तीमस्थिखण्डानाञ्चण्डमुण्डविदारिणीम् ॥ चण्डाट्ट-हासिनीन्देवीम्भजे धूमावतीमहम् ॥ ६ ॥ छिन्नग्रीवाङ्क्षताच्छन्ना-ञ्छिन्नमस्तास्वरूपिणीम् ॥ छेदिनीन्दुष्टसङ्घानाम्भजे धूमावती-महम् ॥ ७ ॥ जाता या याचिता देवैरसुराणाँ व्विघातिनीम् ॥ जल्पन्ती बहु गर्जन्ती भजे तान्धूम्ररूपिणीम् ॥८॥ झङ्कारकारिणी झञ्झा-झञ्झमाझमवादिनीम् ॥ झटित्याकर्ष्षिणीन्देवीम्भजे धूमावती-महम् ॥ ९ ॥ टीपटङ्कारसंय्युक्तान्धनुष्टङ्कारकारिणीम् ॥ घोरा घनघटाटोपाँ व्वन्दे धूमावतीमहम् ॥१०॥ ठण्ठण्ठण्ठम्मनुप्रीतिण्ठः ठःमन्त्रस्वरूपिणीम् ॥ ठमकाह्वगतिप्रीतां भजे धूमावतीमहम् ॥ ११ ॥ डमरूडिण्डिमारावाण्डाकिनीगणमण्डिताम् ॥ डाकिनी-भोगसन्तुष्टाम्भजे धूमावतीमहम् ॥ १२ ॥ ढक्कानादेन सन्तुष्टा-ण्ढक्कावादकसिद्धिदाम् ॥ ढक्कावादचलच्चित्ताम्भजे धूमावतीमहम्

॥ १३ ॥ तत्त्ववार्त्ताप्रियप्राणाम्भवपाथोधितारिणीम् ॥ तार-स्वरूपिणीन्ताराम्भजे धूमावतीमहम् ॥ १४ ॥ थांथींथूंथेंमन्त्ररूपां थैंथौंथंथः स्वरूपिणीम् ॥ थकारवर्ण्णसर्व्वस्वाम्भजे धूमावतीमहम् ॥ १५ ॥ दुर्ग्गास्वरूपिणीन्देवीन्दुष्टदानवदारिणीम् ॥ देवदैत्य-कृतध्वंसाँ व्वन्दे धूमावतीमहम् ॥ १६ ॥ ध्वान्ताकारान्धकध्वं-साम्मुक्तधर्म्मालधारिणीम् ॥ धूमधाराप्रभान्धीराम्भजे धूमावती-महम् ॥ १७ ॥ नर्त्तकीनटनप्रीतान्नाट्यकर्म्मविवर्द्धिनीम् ॥ नार-सिंहीन्नराराध्यान्नौमि धूमावतीमहम् ॥१८॥ पार्व्वतीपतिसम्पूज्या-म्पर्व्वतोपरिवासिनीम् ॥ पद्मारूपाम्पद्मपूज्यान्नौमि धूमावतीमहम् ॥ १९ ॥ फूत्कारसहितश्वासाम्फट्मन्त्रफलदायिनीम् ॥ फेत्कारि-गणसंसेव्यां सेवे धूमावतीमहम् ॥२०॥ बलिपूज्यां बलाराध्याम्ब-गलारूपिणीँ व्वराम् ॥ ब्रह्मादिवन्दिताँ व्विद्याँ व्वन्दे धूमावती-महम् ॥ २१ ॥ भव्यरूपाम्भवाराध्याम्भुवनेशीस्वरूपिणीम् ॥ भक्तभव्यप्रदान्देवीम्भजे धूमावतीमहम् ॥ २२ ॥ मायाम्मधुमती-म्मान्याम्मकरध्वजमानिताम् ॥ मत्स्यमांसमदास्वादाम्मन्ये धूमा-वतीमहम् ॥ २३ ॥ योगयज्ञप्रसन्नास्याँ य्योगिनीपरिसेविताम् ॥ यशोदाँ य्यज्ञफलदाँ य्यजे धूमावतीमहम् ॥ २४॥ रामाराध्यपद-द्वन्द्वां रावणध्वंसकारिणीम् ॥ रमेशरमणीपूज्यामहन्धूमावतीं श्रये ॥ २५ ॥ लक्षलीलाकलालक्ष्याँ ल्लोकवन्द्यपदाम्बुजाम् ॥ लम्बिता-म्बीजकोशाढ्याँ व्वन्दे धूमावतीमहम् ॥२६॥ बकपूज्यपदाम्भोजा-म्बकध्यानपरायणाम् ॥ बालाम्बकारिसन्ध्येयाँ व्वन्दे धूमावतीमहम् ॥२७॥ शङ्करीं शङ्करप्राणां सङ्कटध्वंसकारिणीम् ॥ शत्रुसंहारिणीं शुद्धां श्रये धूमावतीमहम् ॥ २८ ॥ षडाननारिसंहन्त्रीं षोडशी-रूपधारिणीम्॥ षड्रसास्वादिनीं सौम्यां सेवे धूमावतीमहम् ॥२९॥ सुरसेवितपादाब्जां सुरसौख्यप्रदायिनीम् ॥ सुन्दरीगणसंसेव्यां

सेवे धूमावतीमहम् ॥३०॥ हेरम्बजननीँ य्योग्यां हास्यलास्यविहा-
रिणीम् ॥ हारिणीं शत्रुसङ्घानां सेवे धूमावतीमहम् ॥ ३१ ॥
क्षीरोदतीरसँव्वासाङ्क्षीरपानप्रहर्षिताम् ॥ क्षणदेशेज्यपादाब्जां
सेवे धूमावतीमहम् ॥ ३२ ॥ चतुस्त्रिंशद्वर्ण्णकानाम्प्रतिवर्ण्णादि-
नामभिः ॥ कृतन्तु हृदयस्तोत्रन्धूमावत्यास्सुसिद्धिदम् ॥ ३३ ॥
य इदम्पठति स्तोत्रम्पवित्रं पापनाशनम् ॥ स प्राप्नोति परां
सिद्धिन्धूमावत्या॰ प्रसादतः ॥३४॥ पठन्नेकाग्रचित्तो यो यद्य-
दिच्छति मानवः ॥ तत्सर्व्वं समवाप्नोति सत्यं सत्यँ व्वदाम्य-
हम् ॥३५॥ इति धूमावतीहृदयं समाप्तम् ॥

अथ शतनाम

ईश्वर उवाच ॥ ॐधूमावती धूम्रवर्ण्णा धूम्रपानपरायणा ॥
धूम्राक्षमथिनी धन्या धन्यस्थाननिवासिनी ॥ १ ॥ अघोराचार-
सन्तुष्टाअघोराचारमण्डिता ॥ अघोरमन्त्रसम्प्रीता अघोरमन्त्रपूजिता
॥ २ ॥ अट्टाट्टहासनिरता मलिनाम्बरधारिणी ॥ वृद्धा विरूपा
विधवा विद्या च विरलद्विजा ॥ ३ ॥ प्रवृद्धघोणा कुमुखी कुटिला
कुटिलेक्षणा ॥ कराली च करालास्या कङ्काली शूर्प्पधारिणी ॥४॥
काकध्वजारथारूढा केवला कठिना कुहूः ॥ क्षुत्पिपासार्दिता नित्या
ललज्जिह्वा दिगम्बरी ॥५॥ दीर्घोदरी दीर्घरवा दीर्घाङ्गी दीर्घ-
मस्तका ॥ विमुक्तकुन्तला कीर्त्या कैलासस्थानवासिनी ॥ ६ ॥
क्रूरा कालस्वरूपा च कालचक्रप्रवर्त्तिनी ॥ विवर्ण्णा चञ्चला दुष्टा
दुष्टविध्वंसकारिणी ॥७॥ चण्डी चण्डस्वरूपा च चामुण्डा चण्ड-
निस्स्वना ॥ चण्डवेगा चण्डगतिश्चण्डमुण्डविनाशिनी ॥ ८ ॥
चाण्डालिनी चित्ररेखा चित्राङ्गी चित्ररूपिणी ॥ कृष्णा कपर्द्दिनी
कुल्ला कृष्णारूपा क्रियावती ॥९॥ कुम्भस्तनी महोन्मत्ता मदिरा-
पानविह्वला ॥ चतुर्भुजा ललज्जिह्वा शत्रुसंहारकारिणी ॥ १० ॥

शवारूढा शवगता श्मशानस्थानवासिनी ।। दुराराध्या दुराचारा दुर्ज्जनप्रीतिदायिनी ।। ११ ।। निर्म्मांसा च निराकारा धूतहस्ता वरान्विता ।। कलहा च कलिप्रीता कलिकल्मषनाशिनी ।।१२।। महाकालस्वरूपा च महाकालप्रपूजिता ।। महादेवप्रिया मेधा महासङ्कटनाशिनी ।।१३।। भक्तप्रिया भक्तगतिर्भक्तशत्रुविनाशिनी ।। भैरवी भुवना भीमा भारती भुवनात्मिका ।।१४।। भरुण्डा भीमनयना त्रिनेत्रा बहुरूपिणी ।। त्रिलोकेशी त्रिकालज्ञा त्रिस्वरूपा त्रयीतनुः ।।१५।। त्रिमूर्त्तिश्च तथा तन्वी त्रिशक्तिश्च त्रिशूलिनी ।। इति धूमा-महत्स्तोत्रन्नाम्नामष्टशतात्मकम् ।। १६ ।। मया ते कथितन्देवि शत्रुसङ्घविनाशनम् ।। कारागारे रिपुग्रस्ते महोत्पाते महाभये ।। १७ ।। इदं स्तोत्रम्पठेन्मर्त्यो मुच्यते सर्व्वसङ्कटैः ।। गुह्याद्गुह्यतरं गुह्यङ्गोपनीयम्प्रयत्नतः ।।१८।। चतुष्पदार्त्थदन्नृणां सर्व्वसम्पत्प्रदायकम् ।। १९ ।। इति धूमावत्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं सम्पूर्णम् ।।

अथ सहस्रनाम

श्रीभैरव्युवाच ।। धूमावत्या धर्म्मराज्ञ्याऽ कथयस्व महेश्वर ।। सहस्रनामस्तोत्रम्मे सर्व्वसिद्धिप्रदायकम् ।। १ ।। श्रीभैरव उवाच ।। शृणु देवि महामाये प्रिये प्राणस्वरूपिणि ।। सहस्रनामस्तोत्रम्मे भवशत्रुविनाशभ् ।।२।। ओमस्य श्रीधूमावतीसहस्रनामस्तोत्रस्य पिप्पलाद ऋषिऽ पङ्क्तिश्छन्दो धूमावती देवता शत्रुविनिग्रहे पाठे विनियोगः । धूमा धूमवती धूमा धूमपानपरायणा ।। धौता धौतगिरा धाम्नी धूमेश्वरनिवासिनी ।।३।। अनन्ताऽनन्तरूपा च अकाराकाररूपिणी ।। आद्या आनन्ददानन्दा इकारा इन्द्ररूपिणी ।। ४ ।। धनधान्यार्त्थवाणीदा यशोधर्म्मप्रियेष्टदा ।। भाग्यसौभाग्यभक्तिस्था गृहपर्व्वतवासिनी ।।५।। रामरावणसुग्रीव-

मोहदा हनुमत्प्रिया ॥ वेदशास्त्रपुराणज्ञा ज्योतिश्छन्दःस्वरूपिणी ॥६॥ चातुर्य्यचारुरुचिरा रञ्जनप्रेमतोषदा ॥ कमलासनसुधावक्त्रा चन्द्रहासा स्मितानना ॥७॥ चतुरा चारुकेशी च चतुर्व्वर्गप्रदा मुदा ॥ कला कालधरा धीरा धारिणी वसुनीरदा ॥ ८ ॥ हीरा हीरकवर्णाभा हरिणायतलोचना ॥ दम्भमोहक्रोधलोभस्नेहद्वेषहरा परा ॥ ९ ॥ नरदेवकरी रामा रामानन्दमनोहरा ॥ योगभोगक्रोधलोभहरा हरनमस्कृता ॥ १० ॥ दानमानज्ञानमान-पानगानसुखप्रदा ॥ गजगोश्वपदागञ्जा भूतिदा भूतनाशिनी ॥ ११ ॥ भवभावा तथा बाला वरदा हरवल्लभा ॥ भगभञ्जभया माला मालती तालनाहृदा ॥१२॥ जालवालहालकालकपालप्रियवादिनी ॥ करञ्जशीलगुञ्जाढ्या चूताङ्कुरनिवासिनी ॥१३॥ पनसस्था पानसक्ता पनसेशकुटुम्बिनी ॥ पावनी पावनाधारा पूर्णा पूर्णमनोरथा ॥ १४ ॥ पूता पूतकला पौरा पुराणसुरसुन्दरी ॥ परेशी परदा पारा परात्मा परमोहिनी ॥१५॥ जगन्माया जगत्कर्त्री जगत्कीर्तिर्जगन्मयी ॥ जननी जयिनी जाया जिता जिनजयप्रदा ॥१६॥ कीर्तिर्ज्ञानध्यानमानदायिनी दानवेश्वरी ॥ काव्यव्याकरणज्ञाना प्रज्ञाप्रज्ञानदायिनी ॥ १७ ॥ विज्ञाज्ञा विज्ञजयदा विज्ञा विज्ञप्रपूजिता ॥ परावरेज्या वरदा पारदा शारदा दरा ॥ १८ ॥ दारिणी देवदूती च मदना मदनामदा ॥ परमज्ञानगम्या च परेशी परगा परा ॥ १९ ॥ यज्ञा यज्ञप्रदा यज्ञज्ञानकार्य्यकरी शुभा ॥ शोभिनी शुभ्रमथिनी निशुम्भासुरमर्द्दिनी ॥ २० ॥ शाम्भवी शम्भुपत्नी च शम्भुजाया शुभानना ॥ शाङ्करी शङ्कराराध्या सन्ध्या सन्ध्यासुधर्म्मिणी ॥२१॥ शत्रुघ्नी शत्रुहा शत्रुप्रदा शात्रवनाशिनी ॥ शैवी शिवलया शैला शैलराजप्रिया सदा ॥ २२ ॥ शर्व्वरी शवरी शम्भुः सुधाढ्या सौधवासिनी ॥ सगुणा गुणरूपा

च गौरवी भैरवीरवा ॥२३॥ गौराङ्गी गौरदेहा च गौरी गुरुमती गुरुः ॥ गौर्ग्गौर्ग्गव्यस्वरूपा च गुणानन्दस्वरूपिणी ॥ २४ ॥ गणेशगणदा गुण्या गुणा गौरववाञ्छिता ॥ गणमाता गणाराध्या गणकोटिविनाशिनी ॥२५॥ दुर्ग्गा दुर्ज्जनहन्त्री च दुर्ज्जनप्रीतिदायिनी ॥ स्वर्ग्गापवर्ग्गदा दात्री दीना दीनदयावती ॥ २६ ॥ दुर्न्निरीक्ष्या दुरा दुःस्था दौःस्थभञ्जनकारिणी ॥ श्वेतपाण्डुरकृष्णाभा कालदा कालनाशिनी ॥२७॥ कर्म्मनर्म्मकरी नर्म्मा धर्म्माधर्म्मविनाशिनी ॥ गौरी गौरवदा गोदा गणदा गायनप्रिया ॥२८॥ गङ्गा भागीरथी भङ्गा भगा भाग्यविवर्द्धिनी ॥ भवानी भवहन्त्री च भैरवी भैरवीसमा ॥ २९ ॥ भीमा भीमरवा भैमी भीमानन्दप्रदायिनी ॥ शरण्या शरणा शम्या शशिनी शङ्खनाशिनी ॥३०॥ गुणा गुणकरी गौणी प्रियाप्रीतिप्रदायिनी ॥ जनमोहनकर्त्त्री च जगदानन्ददायिनी ॥ ३१ ॥ जिता जाया च विजया विजया जयदायिनी ॥ कामा काली करालास्या खर्व्वा खञ्जा खरा गदा ॥३२॥ गर्व्वा गरुत्मती घर्म्मा घर्घरा घोरनादिनी ॥ चराचरी चराराध्या छिन्ना छिन्नमनोरथा ॥३३॥ छिन्नमस्ता जया जाप्या जगज्जाया च झर्ज्झरी ॥ झकारा झीष्कृतिष्टीका टङ्का टङ्कारनादिनी ॥ ३४ ॥ ठीका ठक्कुरठकाङ्गी ठठठाङ्कारढुण्ढुरा ॥ ढुण्ढीताराजतीर्ण्णा च तालस्थाभ्रमनाशिनी ॥ ३५ ॥ थकारा थकरा दात्री दीपा दीपविनाशिनी ॥ धन्या धना धनवती नर्म्मदा नर्म्ममोदिनी ॥३६॥ पद्मा पद्मावती पीता स्फान्ता फूत्कारकारिणी ॥ फुल्ला ब्रह्ममयी ब्राह्मी ब्रह्मानन्दप्रदायिनी ॥३७॥ भवाराध्या भवाध्यक्षा भगाली मन्दगामिनी ॥ मदिरा मदिरेक्षा च यशोदा यमपूजिता ॥३८॥ याम्या राम्या रामरूपा रमणी ललिता लता ॥ लङ्केश्वरी वाक्प्रदा वाच्या सदाश्रमवासिनी ॥ ३९ ॥ श्रान्ता शकाररूपा

च षकारखरवाहना ॥ सह्याद्रिरूपा सानन्दा हरिणी हरिरूपिणी ॥ ४० ॥ हराराध्या वालवाचलवङ्गप्रेमतोषिता ॥ क्षपा क्षयप्रदा क्षीरा अकारादिस्वरूपिणी ॥४१॥ कालिका कालमूर्त्तिश्च कलहा कलहप्रिया ॥ शिवा शन्दायिनी सौम्या शत्रुनिग्रहकारिणी ॥ ॥४२॥ भवानी भवमूर्त्तिश्च शर्व्वाणी सर्व्वमङ्गला ॥ शत्रुविद्रा-विणी शैवी शुम्भासुरविनाशिनी ॥ ४३ ॥ धकारमन्त्ररूपा च धूम्बीजपरितोषिता ॥ धनाध्यक्षस्तुता धीरा धरारूपा धरावती ॥४४॥ चर्व्विणी चन्द्रपूज्या च च्छन्दोरूपा छटावती ॥ छाया छायावती स्वच्छा छेदिनी भेदिनी क्षमा ॥ ४५ ॥ वल्गिनी वर्द्धिनी वन्द्या वेदमाता बुधस्तुता ॥ धारा धारावती धन्या धर्म्म-दानपरायणा ॥ ४६ ॥ गर्व्विणी गुरुपूज्ज्या च ज्ञानदात्री गुणान्विता ॥ धर्म्मिणी धर्म्मरूपा च घण्टानादपरायणा ॥४७॥ घण्टानिनादिनी घूर्णा घूर्णिता घोररूपिणी ॥ कलिघ्नी कलि-दूती च कलिपूज्या कलिप्रिया ॥४८॥ कालनिर्णाशिनी काल्या काव्यदा कालरूपिणी ॥ वर्षिणी वृष्टिदा वृष्टिर्म्महावृष्टिनिवारिणी ॥४९॥ घातिनी घाटिनी घोण्टा घातकी घनरूपिणी ॥ धूम्बीजा धूञ्जपानन्दा धूम्बीजजपतोषिता ॥ ५० ॥ धून्धूम्बीजजपासक्ता धून्धूम्बीजपरायणा ॥ धूङ्कारहर्षिणी धूमा धनदा धनगर्व्विता ॥ ५१ ॥ पद्मावती पद्ममाला पद्मयोनिप्रपूजिता ॥ अपारा पूरणी पूर्णा पूर्णिमापरिवन्दिता ॥ ५२ ॥ फलदा फलभोक्त्री च फलिनी फलदायिनी ॥ फूत्कारिणी फलावाप्त्री फलभोक्त्री फलान्विता ॥ ५३ ॥ वारिणी वारणप्रीता वारिपाथोधिपारगा ॥ विवर्णा धूम्रनयना धूम्राक्षी धूम्ररूपिणी ॥ ५४ ॥ नीतिर्नीति-स्वरूपा च नीतिज्ञा नयकोविदा ॥ तारिणीताररूपा च तत्त्व-ज्ञानपरायणा ॥ ५५ ॥ स्थूला स्थूलाधरा तत्स्थ-त्रमथा

वासिनी ॥ स्थूला पञ्चपदस्थाना स्थानभ्रष्टा स्थलस्थिता ॥ ५६ ॥ शोषिणी शोभिनी शीता शीतपानीयपायिनी ॥ शारिणी शाङ्खिनी शुद्धा शङ्खासुरविनाशिनी ॥ ५७ ॥ शर्व्वरी शर्व्वरीपूज्या शर्व्वरीशप्रपूजिता ॥ शर्व्वरीजाग्रिता योग्या योगिनी योगिवन्दिता ॥ ५८ ॥ योगिनीगणसंसेव्या योगिनी योगभाविता ॥ योगमार्ग्गरतायुक्ता योगमार्ग्गानुसारिणी ॥ ५९ ॥ योगभावा योगयुक्ता यामिनीपतिवन्दिता ॥ अयोग्या योधिनी योद्ध्री युद्धकर्म्मविशारदा ॥ ६० ॥ युद्धमार्ग्गरतानान्ता युद्धस्थाननिवासिनी ॥ सिद्धा सिद्धेश्वरी सिद्धिः सिद्धिगेहनिवासिनी ॥ ६१ ॥ सिद्धरीतिस्सिद्धप्रीतिः सिद्धा सिद्धान्तकारिणी ॥ सिद्धगम्या सिद्धपूज्या सिद्धवन्द्या सुसिद्धिदा ॥ ६२ ॥ साधिनी साधनप्रीता साध्या साधनकारिणी ॥ साधनीया साध्यसाध्या साध्यसङ्घसुशोभिनी ॥ ६३ ॥ साध्वी साधुस्वभावा सा साधुसन्ततिदायिनी ॥ साधुपूज्या साधुवन्द्या साधुसन्दर्शनोद्यता ॥ ६४ ॥ साधुदृष्टा साधुपृष्ठा साधुपोषणतत्परा ॥ सात्त्विकी सत्त्वसंसिद्धा सत्त्वसेव्या सुखोदया ॥६५॥ सत्त्ववृद्धिकरी शान्ता सत्त्वसंहर्षमानसा ॥ सत्त्वज्ञाना सत्त्वविद्या सत्त्वसिद्धान्तकारिणी ॥ ६६ ॥ सत्त्ववृद्धिस्सत्त्वसिद्धिस्सत्त्वसम्पन्नमानसा ॥ चारुरूपा चारुदेहा चारुचञ्चललोचना ॥ ६७ ॥ छद्मिनी छद्मसङ्कल्पा छद्मवार्त्ता क्षमाप्रिया ॥ हठिनी हठसम्प्रीतिर्हठवार्त्ता हठोद्यमा ॥६८॥ हठकार्य्या हठधर्मा हठकर्मपरायणा ॥ हठसम्भोगनिरता हठात्काररतिप्रिया ॥ ६९ ॥ हठसम्भेदिनी हृद्या हृद्यवार्त्ता हरिप्रिया ॥ हरिणी हरिणीदृष्टिर्हरिणीमांसभक्षणा ॥ ७० ॥ हरिणाक्षी हरिणपा हरिणीगणहर्षदा ॥ हरिणीगणसंहर्त्री हरिणीपरिपोषिका ॥ ७१ ॥ हरिणीमृगयासक्ता हरिणीमानपुरस्सरा ॥

दीना दीनाकृतिर्दूना द्राविणी द्रविणप्रदा ।। ७२ ।। द्रविणाचल-
संव्वासा द्रविता द्रव्यसँय्युता ।। दीर्घा दीर्घपदा दृश्या दर्श-
नीया दृढाकृतिः ।। ७३ ।। दृढा द्विष्टमतिर्दुष्टा द्वेषिणी द्वेषि-
भञ्जिनी ।। दोषिणी दोषसँय्युक्ता दुष्टशत्रुविनाशिनी ।। ७४ ।।
देवतार्त्तिहरा दुष्टदैत्यसङ्घविदारिणी ।। दुष्टदानवहन्त्री च दुष्टदैत्य-
निषूदिनी ।। ७५ ।। देवताप्राणदा देवी देवदुर्गतिनाशिनी ।।
नटनायकसंसेव्या नर्त्तकी नर्त्तकप्रिया ।। ७६ ।। नाट्यविद्या
नाट्यकर्त्री नादिनी नादकारिणी ।। नवीननूतना नव्या नवीन-
वस्त्रधारिणी ।। ७७ ।। नव्यभूषा नव्यमाल्या नव्यालङ्कार-
शोभिता ।। नकारवादिनी नम्या नवभूषणभूषिता ।। ७८ ।।
नीचमार्ग्गा नीचभूमिर्नीचमार्ग्गगतिर्गतिः ।। नाथसेव्या नाथभक्ता
नाथानन्दप्रदायिनी ।। ७९ ।। नम्रा नम्रगतिर्न्नेत्री निदानवाक्य-
वादिनी ।। नारीमध्यस्थिता नारी नारीमध्यगताऽनघा ।। ८० ।।
नारीप्रीति नराराध्या नरनामप्रकाशिनी ।। रती रतिप्रिया रम्या
रतिप्रेमा रतिप्रदा ।। ८१ ।। रतिस्थानास्थिताराध्या रतिहर्ष-
प्रदायिनी ।। रतिरूपा रतिध्याना रतिरीतिसुधारिणी ।। ८२ ।।
रतिरासमहोल्लासा रतिरासविहारिणी ।। रतिकान्तस्तुता राशी
राशिरक्षणकारिणी ।। ८३ ।। अरूपा शुद्धरूपा च सुरूपा रूप-
गर्विता ।। रूपयौवनसम्पन्ना रूपराशी रमावती ।। ८४ ।। रोधिनी
रोषिणी रुष्टा रोषिरुद्धा रसप्रदा ।। मादिनी मदनप्रीता मधुमत्ता
मधुप्रदा ।। ८५ ।। मद्यपा मद्यपध्येया मद्यपप्राणरक्षिणी ।।
मद्यपानन्दसन्दात्री मद्यपप्रेमतोषिता ।। ८६ ।। मद्यपानरता मत्ता
मद्यपानविहारिणी ।। मदिरा मदिरारक्ता मदिरापानहर्षिणी
।। ८७ ।। मदिरापानसन्तुष्टा मदिरापानमोहिनी ।। मदिरामान-
सामुग्धा माध्वीपा मदिराप्रदा ।। ८८ ।। माध्वीदानसदानन्दा

माध्वीपानरता मदा ।। मोदिनी मोदसन्दात्री मुदिता मोदमानसा ।। ८९ ।। मोदकर्त्री मोददात्री मोदमङ्गलकारिणी ।। मोदकादान-सन्तुष्टा मोदकग्रहणक्षमा ।।९०।। मोदकालब्धिसङ्क्रुद्धा मोदक-प्राप्तितोषिणी ।। मांसादा मांससम्भक्षा मांसभक्षणहर्ष्षिणी ।।९१।। मांसपाकपरप्रेमा मांसपाकालयस्थिता ।। मत्स्यमांसकृतास्वादा मकारपञ्चकान्विता ।। ९२ ।। मुद्रा मुद्रान्विता माता महामोहा मनस्विनी ।। मुद्रिका मुद्रिकायुक्ता मुद्रिकाकृतलक्षणा ।। ९३ ।। मुद्रिकालङ्कृता माद्री मन्दराचलवासिनी ।। मन्दराचलसंसेव्या मन्दराचलवासिनी ।। ९४ ।। मन्दरध्येयपादाब्जा मन्दरारण्य-वासिनी ।। मन्दुरावासिनी मन्दा मारिणी मारिकामिता ।।९५।। महामारी महामारीशमिनी शवसंस्थिता ।। शवमांसकृताहारा श्मशानालयवासिनी ।। ९६ ।। श्मशानसिद्धिसंहृष्टा श्मशान-भवनस्थिता ।। श्मशानशयनागारा श्मशानभस्मलेपिता ।।९७।। श्मशानभस्मभीमाङ्गी श्मशानावासकारिणी ।। शामिनी शमना-राध्या शमनस्तुतिवन्दिता ।। ९८ ।। शमनाचारसन्तुष्टा शमना-गारवासिनी ।। शमनस्वामिनी शान्तिः शान्तसज्जनपूजिता ।।९९।। शान्तपूजापरा शान्ता शान्तागारप्रभोजिनी ।। शान्तपूज्या शान्त-वन्द्या शान्तग्रहसुधारिणी ।। १०० ।। शान्तरूपा शान्तियुक्ता शान्तचन्द्रप्रभाऽमला ।। अमला विमला म्लाना मालती कुञ्ज-वासिनी ।। १०१ ।। मालतीपुष्पसम्प्रीता मालतीपुष्पपूजिता ।। महोग्रा महती मध्या मध्यदेशनिवासिनी ।। १०२ ।। मध्य-मध्वनिसम्प्रीता मध्यमध्वनिकारिणी ।। मध्यमा मध्यमप्रीति-र्म्मध्यमप्रेमपूरिता ।। १०३ ।। मध्याङ्गचित्रवसना मध्यखिन्ना महोद्धता ।। महेन्द्रकृतसम्पूजा महेन्द्रपरिवन्दिता ।। १०४ ।। महेन्द्रजालसँय्युक्ता महेन्द्रजालकारिणी ।। महेन्द्रमानिताऽमाना

मानिनीगणमध्यगा ॥ १०५ ॥ मानिनीमानसम्प्रीता मान-
विध्वंसकारिणी ॥ मानिन्याकर्षिणी मुक्तिर्म्मुक्तिदात्री मुमुक्तिदा
॥ १०६ ॥ मुक्तिद्वेषकरी मूल्यकारिणी मूल्यहारिणी ॥ निर्म्मला
मूलसँय्युक्ता मूलिनी मूलमन्त्रिणी ॥ १०७॥ मूलमन्त्रकृतार्हाद्या
मूलमन्त्रार्घ्यहर्षिणी ॥ मूलमन्त्रप्रतिष्ठात्री मूलमन्त्रप्रहर्षिणी
॥ १०८ ॥ मूलमन्त्रप्रसन्नास्या मूलमन्त्रप्रपूजिता ॥ मूलमन्त्र-
प्रणेत्रीं च मूलमन्त्रकृतार्च्चना ॥ १०९ ॥ मूलमन्त्रप्रहृष्टात्मा
मूलविद्या मलापहा ॥ विद्याऽविद्या वटस्था च वटवृक्षनिवासिनी
॥ ११० ॥ वटवृक्षकृतस्थाना वटपूजापरायणा ॥ वटपूजा-
परिप्रीता वटदर्शनलालसा ॥१११॥ वटपूजाकृताह्लादा वटपूजा-
विवर्द्धिनी ॥ वशिनी विवशाराध्या वशीकरणमन्त्रिणी ॥११२॥
वशीकरणसम्प्रीता वशीकारकसिद्धिदा ॥ बटुका बटुकाराध्या
बटुकाहारदायिनी ॥ ११३ ॥ बटुकार्च्चापरा पूज्या बटुकार्च्चा-
विवर्द्धिनी ॥ बटुकानन्दकर्त्री च बटुकप्राणरक्षिणी ॥ ११४ ॥
बटुकेज्याप्रदाऽपारा पारिणी पार्व्वतीप्रिया ॥ पर्व्वताग्रकृतावासा
पर्व्वतेन्द्रप्रपूजिता ॥ ११५ ॥ पार्व्वतीपतिपूज्या च पार्व्वतीपति-
हर्षदा ॥ पार्व्वतीपतिबुद्धिस्था पार्व्वतीपतिमोहिनी ॥ ११६ ॥
पार्व्वतीयद्विजाराध्या पर्व्वतस्था प्रतारिणी ॥ पद्मला पद्मिनी
पद्मा पद्ममालाविभूषिता ॥११७॥ पद्मजेड्यपदा पद्ममालालङ्कृत-
मस्तका ॥ पद्मार्च्चितपदद्वन्द्वा पद्महस्तपयोधिजा ॥ ११८ ॥
पयोधिपारगन्त्री च पाथोधिपरिकीर्त्तिता ॥ पाथोधिपारगापूता
पल्वलाम्बुप्रतर्प्पिता ॥ ११९ ॥ पल्वलान्तःपयोमग्ना पवमान-
गतिर्ग्गतिः ॥ पयःपाना पयोदात्री पानीयपरिकाङ्क्षिणी
॥ १२० ॥ पयोजमालाभरणा मुण्डमालाविभूषणा ॥ मुण्डिनी
मुण्डहन्त्री च मुण्डिता मुण्डशोभिता ॥ १२१ ॥ मणिभूषा मणि-

ग्रीवा मणिमालाविराजिता ॥ महामोहा महामर्षा महामाया महाहवा ॥ १२२ ॥ मानवी मानवीपूज्या मनुवंशविवर्द्धिनी ॥ मठिनी मठसंहन्त्री मठसम्पत्तिहारिणी ॥ १२३ ॥ महाक्रोधवती मूढा मूढशत्रुविनाशिनी ॥ पाठीनभोजिनी पूर्ण्णा पूर्ण्णहारविहारिणी ॥ १२४ ॥ प्रलयानलतुल्याभा प्रलयानलरूपिणी ॥ प्रलयार्ण्णवसम्मग्ना प्रलयाब्धिविहारिणी ॥ १२५ ॥ महाप्रलयसम्भूता महाप्रलयकारिणी ॥ महाप्रलयसम्प्रीता महाप्रलयसाधिनी ॥ १२६ ॥ महामहाप्रलयेज्या महाप्रलयमोदिनी ॥ छेदिनी छिन्नमुण्डोग्रा छिन्ना छिन्नरुहार्त्थिनी ॥ १२७ ॥ शत्रुसञ्छेदिनी छन्ना क्षोदिनी क्षोदकारिणी ॥ लक्षिणी लक्षसम्पूज्या लक्षिता लक्षणान्विता ॥ १२८ ॥ लक्षशस्त्रसमायुक्ता लक्षबाणप्रमोचिनी ॥ लक्षपूजापराऽलक्ष्या लक्षकोदण्डखण्डिनी ॥१२९॥ लक्षकोदण्डसँय्युक्ता लक्षकोदण्डधारिणी ॥ लक्षलीलालयालभ्या लाक्षागारनिवासिनी ॥ १३० ॥ लक्षलोभपरा लोला लक्षभक्तप्रपूजिता ॥ लोकिनी लोकसम्पूज्या लोकरक्षणकारिणी ॥१३१॥ लोकवन्दितपादाब्जा लोकमोहनकारिणी ॥ ललिता लालितालीना लोकसंहारकारिणी ॥ १३२ ॥ लोकलीलाकरी लोक्यालोक्यसम्भवकारिणी ॥ भूतशुद्धिकरी भूतरक्षिणी भूततोषिणी ॥ १३३ ॥ भूतवेतालसँय्युक्ता भूतसेनासमावृता ॥ भूतप्रेतपिशाचादिस्वामिनी भूतपूजिता ॥ १३४ ॥ डाकिनी शाकिनी डेया डिण्डिमारावकारिणी ॥ डमरूवाद्यसन्तुष्टा डमरूवाद्यकारिणी ॥१३५॥ हुङ्कारकारिणी होत्री हाविनी हवनार्त्थिनी ॥ हासिनी ह्रासिनी हास्यहर्षिणी हठवादिनी ॥ १३६ ॥ अट्टाट्टहासिनी टीका टीकानिर्म्माणकारिणी ॥ टङ्किनी टङ्किता टङ्का टङ्कमात्रसुवर्ण्णदा ॥ १३७ ॥ टङ्कारिणी टकाराढ्या शत्रुत्रोटनकारिणी ॥ त्रुटिता

त्रुटिरूपा च त्रुटिसन्देहकारिणी ॥१३८॥ तर्ष्षिण तृट्परिक्रान्ता क्षुत्क्षामा क्षुत्परिप्लुता ॥ अक्षिणी तक्षिणी भिक्षाप्रार्त्थिनी शत्रु-भक्षिणी ॥ १३९ ॥ काङ्क्षिणी कुट्टनी क्रूरा कुट्टनीवेश्म-वासिनी ॥ कुट्टनीकोटिसम्पूज्या कुट्टनीकुलमार्ग्गिणी ॥१४०॥ कुट्टनीकुलसंरक्षा कुट्टनीकुलरक्षिणी ॥ कालपाशावृता कन्या कुमारीपूजनप्रिया ॥ १४१ ॥ कौमुदी कौमुदीहृष्टा करुणादृष्टि-सँय्युता ॥ कौतुकाचारनिपुणा कौतुकागारवासिनी ॥ १४२ ॥ काकपक्षधरा काकरक्षिणी काकसँव्वृता ॥ काकाङ्करथसंस्थाना काकाङ्कस्यन्दनास्थिता ॥ १४३ ॥ काकिनी काकदृष्टिश्च काक-भक्षणदायिनी ॥ काकमाता काकयोनि॰ काकमण्डलमण्डिता ॥ १४४ ॥ काकदर्शनसंशीला काकसङ्कीर्ण्णमन्दिरा ॥ काक-ध्यानस्थदेहादिध्यानगम्या धमावृता ॥ १४५ ॥ धनिनी धनि-संसेव्या धनच्छेदनकारिणी ॥ धुन्धुरा धुन्धुराकारा धूम्रलोचन-घातिनी ॥१४६॥ धूङ्कारिणी च धूम्मन्त्रपूजिता धर्म्मनाशिनी ॥ धूम्रवर्ण्णिनी धूम्राक्षी धूम्राक्षासुरघातिनी ॥ १४७ ॥ धूम्बीजजप-सन्तुष्टा धूम्बीजजपमानसा ॥ धूम्बीजजपपूजार्हा धूम्बीजजप-कारिणी ॥१४८॥ धूम्बीजाकर्ष्षिता धृष्या धर्ष्षिणी धृष्टमानसा ॥ धूलीप्रक्षेपिणी धूलीव्याप्तधम्मिल्लधारिणी ॥ १४९ ॥ धूम्बीज-जपमालाढ्या धूम्बीजनिन्दकान्तका ॥ धर्म्मविद्वेषिणी धर्म्मरक्षिणी धर्म्मतोषिता ॥ १५० ॥ धारास्तम्भकरी धूर्त्ता धारावारिविला-सिनी ॥ धांधींधूंधैंम्मन्त्रवर्ण्णा धौंधः स्वाहास्वरूपिणी ॥ १५१ ॥ धरित्रीपूजिता धूर्व्वा धान्यच्छेदनकारिणी ॥ धिक्कारिणी सुधी-पूज्या धामोद्याननिवासिनी ॥ १५२ ॥ धामोद्यानपयोदात्री धामधूलीप्रधूलिता ॥ महाध्वनिमती धूप्या धूपामोदप्रहर्ष्षिणी ॥ १५३ ॥ धूपादानमतिप्रीता धूपदानविनोदिनी ॥ धीवरीगण-

सम्पूज्या धीवरीवरदायिनी ॥१५४॥ धीवरीगणमध्यस्था धीवरी-धामवासिनी ॥ धीवरीगणगोप्त्री च धीवरीगणतोषिता ॥१५५॥ धीवरीधनदात्री च धीवरीप्राणरक्षिणी ॥ धात्रीशा धातृसम्पूज्या धात्रीवृक्षसमाश्रया ॥ १५६ ॥ धात्रीपूजनकर्त्री च धात्रीरोपण-कारिणी ॥ धूम्रपानरतासक्ता धूम्रपानरतेष्टदा ॥१५७॥ धूम्रपान-करानन्दा धूम्रवर्षणकारिणी ॥ धन्यशब्दश्रुतिप्रीता धुन्धुकारी-जनच्छिदा ॥१५८॥ धुन्धुकारीष्टसन्दात्री धुन्धुकारिसुमुक्तिदा ॥ धुन्धुकार्य्याराध्यरूपा धुन्धुकारिमनस्स्थिता ॥१५९॥ धुन्धुकारि-हिताकाङ्क्षा धुन्धुकारिहितैषिणी ॥ धिन्धिमाराविणी ध्यात्री ध्यान-गम्या धनार्त्थिनी ॥ १६० ॥ धोरिणी धोरणप्रीता धारिणी घोररूपिणी ॥ धरित्रीरक्षिणी देवी धराप्रलयकारिणी ॥ १६१ ॥ धराधरसुताऽशेषधाराधरसमद्युतिः ॥ धनाध्यक्षा धनप्राप्तिर्द्धन-धान्यविवर्द्धिनी ॥१६२॥ धनाकर्षणकर्त्री च धनाहरणकारिणी ॥ धनच्छेदनकर्त्री च धनहीना धनप्रिया ॥ १६३ ॥ धनसँव्वृद्धि-सम्पन्ना धनदानपरायणा ॥१६४॥ धनहृष्टा धनपुष्टा दानाध्य-यनकारिणी ॥ धनरक्षा धनप्राणा धनानन्दकरी सदा ॥१६५॥ शत्रुहन्त्री शवारूढा शत्रुसंहारकारिणी ॥ शत्रुपक्षक्षतिप्रीता शत्रु-पक्षनिषूदिनी ॥१६६॥ शत्रुग्रीवाच्छिदाछाया शत्रुपद्धतिखण्डिनी ॥ शत्रुप्राणहराहार्य्या शत्रून्मूलनकारिणी ॥१६७॥ शत्रुकार्य्यविहन्त्री च साङ्गशत्रुविनाशिनी ॥ साङ्गशत्रुकुलच्छेत्री शत्रुसद्मप्रदायिनी ॥१६८॥ साङ्गसायुधसर्व्वारि-सर्व्वसम्पत्तिनाशिनी ॥ साङ्गसायुध-सर्व्वारि-देहगेहप्रदाहिनी ॥१६९॥ इतीदन्धूमरूपिण्यास्स्तोत्रन्नाम सहस्रकम् ॥ यः पठेच्छून्यभवने सध्वान्ते यतमानसः ॥१७०॥ मदिरामोदयुक्तो वै देवीध्यानपरायणः ॥ तस्य शत्रुः क्षयं याति यदि शक्रसमोऽपि वै ॥ १७१ ॥ भवपाशहरम्पुण्यन्धूमा-

वत्या ऽ प्रियम्महत् ॥ स्तोत्रं सहस्रनामाख्यम्मम वक्त्राद्वि-
निर्ग्गतम् ॥१७२॥ पठेद्वा शृणुयाद्वापि शत्रुघातकरो भवेत् ॥ न
देयम्परशिष्यायाऽभक्ताय प्राणवल्लभे ॥ १७३ ॥ देयं शिष्याय
भक्ताय देवीभक्तिपराय च ॥ इदं रहस्यम्परमन्दुर्ल्लभन्दुष्टचेतसाम्
॥१७४॥ इति धूमावतीसहस्रनामस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

इति शाक्तप्रमोदे धूमावतीतन्त्रं समाप्तम्

—:०:—

श्रीः

शिवहरराजधानीपतिश्रीराजादेवनन्दनसिंह-
बहादुरनराधिपसंगृहीतविरचित-
शाक्तप्रमोदान्तर्गतं

अष्टमं

बगलामुखीतन्त्रम्

उक्तराजगुरुवंश्यपण्डितश्रीरघुराजदुबेजीद्वारा
संशोधितम्

★

तदेतत्
श्रीकृष्णदासात्मज-खेमराजेन
स्वकीये "श्रीवेंकटेश्वर" यन्त्रालये
मुद्रयित्वा प्रकाशितम्

★

शकाब्दाः १९०३ संवत् २०३८

मुम्बई

श्रीगणेशाय नमः

शाक्तप्रमोदः

अथ बगलामुखीतन्त्रम्

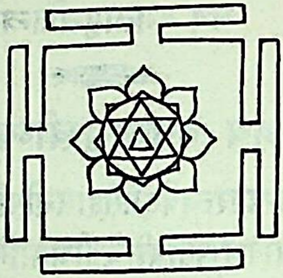
अथ बगलामुखीध्यानम्

मध्ये सुधाब्धिमणिमण्डपरत्नवेदीसिंहासनोपरिगताम्परिपीतवर्णाम् ॥
पीताम्बराभरणमाल्यविभूषिताङ्गीन्देवीन्नमामिधृतमुद्गरवैरिजिह्वाम् ॥ १ ॥
जिह्वाग्रमादाय करेण देवीँ व्वामेन शत्रून्परिपीडयन्तीम् ॥
गदाभिघातेन च दक्षिणेन पीताम्बराढ्यान्द्विभुजान्नमामि ॥ २ ॥

अथ यन्त्रोद्धारः

त्र्यस्रं षडस्रं वृत्तमष्टदलरूपद्मम्भूपुरान्वितम् ॥

अथ मन्त्रोद्धारः

प्रणवं स्थिरमायाञ्च ततश्च बगलामुखि ॥ तदन्ते सर्व्वदुष्टानान्ततो वाचम्मुखम्पदम् ॥ स्तम्भयेति ततो जिह्वाङ्कीलयेति पदद्वयम् ॥ बुद्धिन्नाशय पश्चात्तु स्थिरमायां समालिखेत् ॥ लिखेच्च पुनरोङ्कारं स्वाहेति पदमन्ततः ॥ षट्त्रिंशदक्षरी विद्या सर्व्वसम्पत्करी मता ॥

अथ मन्त्रः

ॐ ह्लीं बगलामुखि सर्व्वदुष्टानाँ व्वाचम्मुखं स्तम्भय जिह्वाङ्कीलय कीलय बुद्धिन्नाशय ह्लीं ॐ स्वाहा ॥

अथ पूजाविधिः

प्रातःकृत्यादि प्राणायामान्तँ व्विधाय ऋष्यादिन्यासङ्कुर्य्यात् । यथा शिरसि नारदऋषयेनमः, मुखे त्रिष्टुप्छन्दसेनमः, हृदि बगलामुख्यैदेवतायैनमः, गुह्ये ह्लींबीजायनमः, पादयोः स्वाहाशक्तयेनमः ॥ नारदोऽस्य ऋषिर्म्मूर्ध्नि त्रिष्टुब्छन्दश्च तन्मुखे ॥ श्रीबगलामुखीन्देवीं हृदये विन्यसेत्ततः ॥ ह्लींबीजङ्गुह्यदेशे तु स्वाहाशक्तिस्तु पादयोः ॥ ततः कराङ्गन्यासौ ॥ ॐ ह्लींअङ्गुष्ठाभ्या-

न्नमः, बगलामुखीतर्ज्जनीभ्यां स्वाहा सर्व्वदुष्टानाम्मध्यमाभ्याँव्वषट्, वाचम्मुखंस्तम्भय अनामिकाभ्यांहूम्, जिह्वाङ्कीलय कीलय कनिष्ठाभ्याँव्वौषट्, बुद्धिन्नाशय ह्लीँ ॐस्वाहा करतलकरपृष्ठाभ्याम्फट् ॥ एवं हृदयादिषु ॥ तथा च दिव्यतन्त्रे ॥ युग्मबाणेषु सप्ताहिशेषार्ण्णैश्च मनूद्भवैः ॥ करशाखासुतलयोः करान्न्यासमाचरेत् ॥ ततो मूलान्ते आत्मतत्त्वव्यापिनीबगलामुखीश्रीपादुकाम्पूजयामि इतिमूलाधारे, मूलान्ते विद्यातत्त्वव्यापिनीबगलामुखी श्रीपादुकाम्पूजयामि शिरसि, मूलान्ते शिवतत्त्वव्यापिनीबगलामुखी श्रीपादुकाम्पूजयामि सर्व्वाङ्गे । ततश्च । मूर्ध्नि भाले दृशोः श्रोत्रे गण्डयोर्न्नासयोः पुनः ॥ ओष्ठयोर्म्मुखवृत्ते च दक्षिणांसे च कूर्प्परे ॥ मणिबन्धेऽङ्गुलेर्मूले गले च कुचयोर्हृदि ॥ नाभौ कट्याङ्गुह्यदेशे वामांसे कूर्प्परे तथा ॥ मणिबन्धेऽङ्गुले मूले ततश्च विन्यसेत्पुनः ॥ दक्षवामे चोरुजान्वोर्ग्गुल्फयोरङ्गुलिमूलयोः ॥ क्रमेण मन्त्रवर्ण्णास्तु न्यस्य ध्यायेद्यथाविधि ॥ ततो ध्यानम् ॥ मध्ये सुराब्धिमणिमण्डपरत्नवेदीसिंहासनोपरिगताम्परिपीतवर्ण्णाम् ॥ पीताम्बराभरणमाल्यविभूषिताङ्गीन्देवीं स्मरामि धृतमुद्गरवैरिजिह्वाम् ॥ जिह्वाग्रमादाय करेण देवीं वामेन शत्रून्परिपीडयन्तीम् ॥ गदाभिघातेन च दक्षिणेन पीताम्बराढ्यान्द्विभुजान्नमामि ॥ एवन्ध्यात्वा मानसैः सम्पूज्य बहिः पूजामारभेत् ॥ तत्र प्रथमतोऽर्घ्यस्थापनम् ॥ यथा ॥ अष्टाङ्गुलञ्चतुरस्रँ व्विधाय ऐशानादिकोणेषु पूर्वादिदिक्षु च कुसुमाक्षतरक्तचन्दनैर्ग्लौंगणपतये-नम इत्यनेन गजवदनं सम्पूज्य तेन मधुना वा अर्घ्यपात्रमापूरयेत् । ततो वारत्रयं विद्यया सम्पूज्य अङ्गानि विन्यसेत् । ततो धेनुयोनिमुद्रे प्रदर्श्य तेनोदकेन आत्मानम्पूजोपकरणञ्चाभ्युक्षयेत् । ततो मूलमुच्चार्य ॐआधारशक्तिकमलासनायनमः । एवं शक्ति-

पद्मासनायनमः पूर्ववद्ध्यात्वा पीठे आवाह्य षडङ्गानि न्यसेत् । ततो मुद्राम्प्रदर्श्य पुरतः षडङ्गेन मण्डलं व्यजेत् । ततो मूलेन मन्त्रयित्वा धेनुयोनिमुद्रे प्रदर्श्य आत्मविद्याशिवैस्तत्त्वैर्बिन्दुत्रयम्मुखे क्षिप्त्वा तर्जन्यङ्गुष्ठयोगेन साङ्गावरणाम्बगलामुखीन्तर्प्पयेत् । ततो यथासम्भवोपचारैः सम्पूज्य आवरणपूजामारभेत् । षट्कोणेषु पूर्व्वे ॐसुभगायैनमः, एवमग्निकोणे भगसर्प्पिण्यै० ईशाने भगवाहायै० पश्चिमे भगसिद्धायै० नैर्ऋत्ये भगपातिन्यै० वायौ भगमालिन्यै० । ततोऽष्टदलपत्रेषु ब्राह्म्याद्या ८ पूज्याः । पत्राग्रेषु ॐजयायैनमः, एवं विजयायै० अजितायै० अपराजितायै० स्तम्भिन्यै० जम्भिन्यै० मोहिन्यै० आकर्षिण्यै० । ततो द्वारेषु ॐभैरवायनमः, तद्बाह्ये इन्द्रादीन्वज्रादीन्पूजयेत् ॥ ततो मूलेन धूपादिकन्दत्वा यथाशक्ति जपं विधाय त्रिशूलमुद्राम्प्रदर्श्य पुष्पाञ्जलित्रयन्दत्वा देव्यै योनिमुद्राम्प्रदर्शयेत् । ततो भैरवाय बलिन्दद्यात् । ततो विसर्जनान्तङ्कर्म्म समापयेत् । अस्य पुरश्चरणं लक्षजपः । तथा च । पीताम्बरधरो भूत्वा पूर्व्वाशाभिमुखस्स्थितः ॥ लक्षमेकञ्जपेन्मन्त्रं हरिद्राग्रन्थिमालया ॥ ब्रह्मचर्य्यरतो नित्यम्प्रयतो ध्यानतत्परः ॥ प्रियङ्गुकुसुमेनापि पीतपुष्पैश्च होमयेत् ॥

अथ स्तोत्रम्

ॐअस्य श्रीबगलामुखीस्तोत्रस्य नारदऋषिः श्रीबगलामुखी देवता मम सन्निहितानां विरोधिनां वाङ्मुखपदबुद्धीनां स्तम्भनार्थे विनियोगः ॥ मध्ये सुधाब्धिमणिमण्डपरत्नवेदीसिंहासनोपरिगतां परिपीतवर्णाम् ॥ पीताम्बराभरणमाल्यविभूषिताङ्गीं देवीम्भजामि धृतमुद्गरवैरिजिह्वाम् ॥ १ ॥ जिह्वाग्रमादाय करेण देवीं वामेन शत्रून्परिपीडयन्तीम् ॥ गदाभिघातेन च दक्षिणेन पीताम्बराढ्यान्द्विभुजाम्भजामि ॥ २ ॥ चलत्कनककुण्डलोल्लसित-

चारुगण्डस्थलाँ ल्लसत्कनकचम्पकद्युतिमदिन्दुबिम्बाननाम् ॥ गदा-हतविपक्षकाङ्कलितलोलजिह्वाञ्चलां स्मरामि बगलामुखीँ व्विमुख-वाङ्मनस्स्तम्भिनीम् ॥ ३ ॥ पीयूषोदधिमध्यचारुविलसद्रक्तोत्पले मण्डपे सत्सिंहासनमौलिपातितरिपुम्प्रेतासनाध्यासिनीम् ॥ स्वर्णा-भाङ्करपीडितारिरसनाम्भ्राम्यद्गदाँ व्विभ्रमामित्थन्ध्यायति यान्ति तस्य विलयं सद्योऽथ सर्व्वापदः ॥४॥ देवि त्वच्चरणाम्बुजार्च्चन-कृते यः पीतपुष्पाञ्जलीन्भक्त्या वामकरे निधाय च मनुम्मन्त्री मनोज्ञाक्षरम् ॥ पीठन्ध्यानपरोऽथ कुम्भकवशाद्बीजं स्मरेत्पार्थि-वस्तस्यामित्रमुखस्य वाचि हृदये जाड्यम्भवेत्तत्क्षणात् ॥५॥ वादी मूकति रङ्कति क्षितिपतिर्व्वैश्वानरः शीतति क्रोधी शाम्यति दुर्ज्जनः सुजनति क्षिप्रानुगः खञ्जति ॥ गर्व्वी खर्व्वति सर्व्वविच्च जडति त्वद्यन्त्रणा यन्त्रितः श्रीनित्ये बगलामुखि प्रतिदिनङ्कल्याणि तुभ्यन्नमः ॥ ६ ॥ मन्त्रस्तावदलँ व्विपक्षदलनँ स्तोत्रम्पवित्रञ्च ते यन्त्रँ व्वादिनियन्त्रणन्त्रिजगताञ्जैत्रञ्च चित्रञ्च ते ॥ मातः श्रीबगलेति नाम ललितं यस्यास्ति जन्तोर्म्मुखे त्वन्नामग्रहणेन संसदि मुखस्तम्भो भवेद्वादिनाम् ॥ ७ ॥ दुष्टस्तम्भनमुग्रविघ्नशमनन्दारिद्र्यविद्रावणं भूभृद्भीशमनञ्चलामृगादृशाञ्चेतस्समाकर्षणम् ॥ सौभाग्यैकनिकेतनं समदृशः कारुण्यपूर्णामृतम्मृत्योर्म्मारणमाविरस्तु पुरतो मात-स्त्वदीयँ व्वपुः ॥८॥ मातर्भञ्जय मे विपक्षवदनञ्जिह्वाञ्च सङ्कीलय ब्राह्मीम्मुद्रय नाशयाशु धिषणामुग्राङ्गतिं स्तम्भय ॥ शत्रूंश्चूर्णय देवि तीक्ष्णगदया गौराङ्गि पीताम्बरे विघ्नौघम्बगले हर प्रणमता-ङ्कारुण्यपूर्णेक्षणे ॥ ९ ॥ मातर्भैरवि भद्रकालि विजये वाराहि विश्वाश्रये ॥ श्रीविद्ये समये महेशि बगले कामेशि रामे रमे ॥ मातङ्गि त्रिपुरे परात्परतरे स्वर्गापवर्गप्रदे दासोऽहं शरणागतः करुणया विश्वेश्वरि त्राहि माम् ॥ १० ॥ संरम्भे चौरसङ्घे प्रहरण-

समये बन्धने वारिमध्ये विद्यावादे विवादे प्रकुपितनृपतौ दिव्य-काले निशायाम् ।। वश्ये वा स्तम्भने वा रिपुवधसमये निर्ज्जने वा वने वा गच्छंस्तिष्ठंस्त्रिकालँ य्यदि पठति शिवम्प्राप्नुयादाशु धीरः ।।११।। नित्यं स्तोत्रमिदम्पवित्रमिह यो देव्या ऽ पठत्या-दराद्धृत्वा यन्त्रमिदन्तथैव समरे बाहौ करे वा गले ।। राजानो-ऽप्यरयो मदान्धकरिणस्सर्प्पा मृगेन्द्रादिकास्ते वै यान्ति विमोहिता रिपुगणा लक्ष्मीः स्थिरास्सिद्धयः ।। १२ ।। त्वँ व्विद्या परमा त्रिलोकजननी विघ्नौघसञ्छेदिनी योषाकर्ष्षणकारिणी त्रिजगता-मानन्दसँवर्द्धिनी ।। दुष्टोच्चाटनकारिणी जनमनस्सम्मोहसन्दा-यिनी ।। जिह्वाकीलनभैरवी विजयते ब्रह्मादिमन्त्रो यथा ।।१३।। विद्या लक्ष्मीस्सर्व्वसौभाग्यमायु ऽ पुत्रै ऽ पौत्रैः सर्व्वसाम्राज्य-सिद्धिः ।। मानम्भोगो वश्यमारोग्यसौख्यम्प्राप्तन्तत्तद्भूतले-ऽस्मिन्नरेण ।।१४।। यत्कृतञ्जपसन्नाहङ्गदितम्परमेश्वरि ।। दुष्टानां निग्रहात्र्थाय तद्गृहाण नमोऽस्तु ते ।। १५ ।। ब्रह्मास्त्रमिति विख्यातन्त्रिषु लोकेषु विश्रुतम् ।। गुरुभक्ताय दातव्यन्न देयँ य्यस्य कस्यचित् ।। १६ ।। पीताम्बरान्द्विभुजाञ्च त्रिनेत्राङ्गात्र-कोज्ज्वलाम् ।। शिलामुद्गरहस्ताञ्च स्मरेत्ताम्बगलामुखीम् ।।१७।। इति रुद्रयामले बगलामुखीस्तोत्रं समाप्तम् ।।

अथ कवचम्

कैलासाचलमध्यगम्पुरवहं शान्तन्त्रिनेत्रं शिवं वामस्था कवचम्प्रणम्य गिरिजा भूतिप्रदम्पृच्छति ।। देवी श्रीबगलामुखी रिपुकुलारण्याग्निरूपा च या तस्याश्चापविमुक्तमन्त्रसहितम्प्रीत्या-ऽधुना ब्रूहि माम् ।। १ ।। श्रीशङ्कर उवाच ।। देवी श्रीभववल्लभे शृणु महामन्त्रँ व्विभूतिप्रदन्देव्या वर्म्मयुतं समस्तसुखदं साम्राज्य-दम्मुक्तिदम् ।। तारं रुद्रवधूँ व्विरञ्चिमहिलाविष्णुप्रियाकामयुक्कान्ते

श्रीबगलानने मम रिपुन्नाशाय युग्मन्त्विति ।। २ ।। ऐश्वर्य्याणि पदञ्च देहि युगलं शीघ्रम्मनोवाञ्छितङ्कार्य्यं साधय युग्मयुक्छिव-वधूवह्निप्रियान्तो मनुः ।। कंसारेस्तनयश्च बीजमपरा शक्तिश्च वाणी तथा कीलं श्रीमति भैरवर्षिसहितञ्छन्दो विराट्सँय्युतम् ।। ३ ।। स्वेष्टार्थस्य परस्य वेत्ति नितराङ्कार्य्यस्य सम्प्राप्तये नानासाध्य-महागदस्य नियतन्नाशाय वीर्य्याप्तये ।। ध्यात्वा श्रीबगलानना-म्मनुवरञ्जप्त्वा सहस्राख्यकन्दीर्घैः षट्कयुतैश्च रुद्रमहिताबीजै-र्व्विनश्याङ्गके ।। ध्यानम् ।। सौवर्णासनसंस्थितान्त्रिनयनाम्पीतां-शुकोल्लासिनीं हेमाभाङ्गरुचिं शशाङ्कमुकुटां स्रक्चम्पकस्रग्युताम् ।। हस्तैर्म्मुद्गरपाशबद्धरसनां सम्बिभ्रतीम्भूषणव्याप्ताङ्गीम्बगलामुखी-न्त्रिजगतां संस्तम्भिनीश्चिन्तये ।। ॐ अस्य श्रीबगलामुखीब्रह्मास्त्र-मन्त्रकवचस्य भैरव ऋषिर्व्विराट्छन्दः श्रीबगलामुखी देवता क्लींबीजम् ऐंशक्तिः श्रींकीलकं मम परस्य च मनोभिलषितेष्टकार्य्य-सिद्धये विनियोग ।। शिरसि भैरवऋषयेनमः, मुखे विराट्छन्दसे-नमः, हृदि बगलामुखीदेवतायैनमः, गुह्ये क्लींबीजायनमः, पादयोः ऐंशक्तयेनमः, सर्व्वाङ्गे श्रींकीलकायनमः, ॐह्रांअङ्गुष्ठाभ्यान्नमः, ॐह्रींतर्ज्जनीभ्यान्नमः, ॐह्रूंमध्यमाभ्यान्नमः, ॐह्रैंअनामिकाभ्या-न्नमः, ॐह्रौंकनिष्ठिकाभ्यान्नमः, ॐह्रःकरतलकरपृष्ठाभ्यान्नमः, ॐ-ह्रांहृदयायनमः, ॐह्रींशिरसेस्वाहा, ॐह्रूंशिखायैवषट्, ॐह्रैंकवचाय-हुम्, ॐह्रौंनेत्रत्रयायवौषट्, ॐह्रः अस्त्रायफट् ।। मन्त्रोद्धारः— ॐह्रांऐंश्रींक्लीँ श्रीबगलानने मम रिपून्नाशय २, ममैश्वर्याणि देहि २, शीघ्रम्मनोवाञ्छितकार्यं साधयः २, ह्रींस्वाहा ।। शिरो मे पातु ॐह्रींऐंश्रींक्लींपातु ललाटकम् ।। सम्बोधनपदम्पातु नेत्रे श्रीबगलानने ।।१।। श्रुतौ मम रिपुम्पातु नासिकान्नाशय द्वयम् ।। पातु गण्डौ सदा मामैश्वर्य्याण्यन्तन्तु मस्तकम् ।। २ ।। देहि द्वन्द्वं

सदा जिह्वाम्पातु शीघ्रं व्वचो मम ॥ कण्ठदेशं स नः पातु वाञ्छितम्बाहुमूलकम् ॥ ३ ॥ कार्य्यं साधय द्वन्द्वन्तु करौ पातु सदा मम ॥ मायायुक्ता तथा स्वाहा हृदयम्पातु सर्व्वदा ॥४॥ अष्टाधिकचत्त्वारिंशदण्डाढ्या बगलामुखी ॥ रक्षाङ्करोतु सर्व्वत्र गृहेऽरण्ये सदा मम ॥ ५ ॥ ब्रह्मास्त्राख्यो मनुः पातु सर्व्वाङ्गे सर्व्वसन्धिषु ॥ मन्त्रराजः सदा रक्षाङ्करोतु मम सर्व्वदा ॥ ६ ॥ ॐह्रीं पातु नाभिदेशम्मे कटिम्मे बगलावतु ॥ मुखी वर्ण्णद्वयम्पातु लिङ्गम्मे मुष्कयुग्मकम् ॥७॥ जानुनी सर्व्वदुष्टानाम्पातु मे वर्ण्ण-पञ्चकम् ॥ वाचम्मुखन्तथा पादं षड्वर्ण्णा परमेश्वरी ॥ ८ ॥ जङ्घायुग्मे सदा पातु बगला रिपुमोहिनी ॥ स्तम्भयेति पदम्पृष्ठ-म्पातुवर्ण्णत्रयम्मम ॥ ९ ॥ जिह्वाँ व्वर्ण्णद्वयम्पातु गुल्फौ मे कीलयेति च ॥ पादोर्द्ध्वं सर्व्वदा पातु बुद्धिं पादतले मम ॥१०॥ विनाशय पदम्पातु पादाङ्गुल्योर्न्नखानि मे ॥ ह्रीं बीजं सर्व्वदा पातु बुद्धीन्द्रियवचांसि मे ॥ ११ ॥ सर्व्वाङ्गम्प्रणवः पातु स्वाहा रोमाणि मेऽवतु ॥ ब्राह्मी पूर्व्वदले पातु चाग्नेय्याँ विष्णुवल्लभा ॥ १२ ॥ माहेशी दक्षिणे पातु चामुण्डा राक्षसेऽवतु ॥ कौमारी पश्चिमे पातु वायव्ये चापराजिता ॥ १३ ॥ वाराही चोत्तरे पातु नारसिंही शिवेऽवतु ॥ ऊर्द्ध्वम्पातु महालक्ष्मीः पाताले शारदाऽवतु ॥१४॥ इत्यष्टौ शक्तयः पान्तु सायुधाश्च सवाहनाः ॥ राजद्वारे महादुर्ग्गे पातु माङ्गणनायकः ॥ १५ ॥ श्मशाने जलमध्ये च भैरवश्च सदाऽवतु ॥ द्विभुजा रक्तवसनाः सर्व्वाभरणभूषिताः ॥ १६ ॥ योगिन्यः सर्व्वदा पान्तु महारण्ये सदा मम ॥ इति ते कथितन्देवि कवचम्परमाद्भुतम् ॥१७॥ श्रीविश्वविजयन्नाम कीर्ति-श्रीविजयप्रदम् ॥ अपुत्रो लभते पुत्रन्धीरं शूरं शतायुषम् ॥१८॥ निर्द्धनो धनमाप्नोति कवचस्यास्य पाठतः ॥ जपित्वा मन्त्रराज न्तु

ध्यात्वा श्रीबगलामुखीम् ॥ १९ ॥ पठेदिदं हि कवचन्निशाया-
न्नियमात्तु यः ॥ यद्यत्कामयते कामं साध्यासाध्ये महीतले ॥२०॥
तत्तत्काममवाप्नोति सप्तरात्रेण शङ्करी ॥ गुरुन्ध्यात्वा सुराम्पीत्वा
रात्रौ शक्तिसमन्वितः ॥ २१ ॥ कवचँ य्य＞ पठेद्देवि तस्या-
ऽसाध्यन्न किञ्चन ॥ यन्ध्यात्वा प्रजपेन्मन्त्रसहस्रङ्कवचम्पठेत्
॥२२॥ त्रिरात्रेण वशँ य्याति मृत्युन्तन्नात्र संशयः ॥ लिखित्वा
प्रतिमां शत्रोस्सतालेन हरिद्रया ॥ २३ ॥ लिखित्वा हृदि तन्नाम
तन्ध्यात्वा प्रजपेन्मनुम् ॥ एकविंशदिनँ य्यावत्प्रत्यहञ्च सहस्रकम्
॥२४॥ जप्त्वा पठेत्तु कवचञ्चतुर्विंशतिवारकम् ॥ संस्तम्भञ्जायते
शत्रोर्न्नात्र कार्य्या विचारणा ॥२५॥ विवादे विजयन्तस्य सङ्ग्रामे
जयमाप्नुयात् ॥ श्मशाने च भयन्नास्ति कवचस्य प्रभावतः ॥२६॥
नवनीतञ्चाभिमन्त्र्य स्त्रीणान्दद्यान्महेश्वरि ॥ वन्ध्यायाञ्जायते पुत्रो
विद्याबलसमन्वितः ॥ २७ ॥ श्मशानाङ्गारमादाय भौमे रात्रौ
शनावथ ॥ पादोदकेन स्पृष्ट्वा च लिखेल्लौहशलाकया ॥ २८ ॥
भूमौ शत्रोः स्वरूपञ्च हृदि नाम समालिखेत् ॥ हस्तन्तद्धृदये दत्त्वा
कवचन्तिथिवारकम् ॥२९॥ ध्यात्वा जपेन्मन्त्रराजन्नवरात्रम्प्रय-
त्नतः ॥ म्रियते ज्वरदाहेन दशमेऽह्नि न संशयः ॥ ३० ॥
भूर्जपत्रेष्विदं स्तोत्रमष्टगन्धेन सँल्लिखेत् ॥ धारयेद्दक्षिणे बाहौ
नारी वामभुजे तथा ॥३१॥ सङ्ग्रामे जयमाप्नोति नारी पुत्रवती
भवेत् ॥ ब्रह्मास्त्रादीनि शस्त्राणि नैव कृन्तन्ति तञ्जनम् ॥ ३२ ॥
सम्पूज्य कवचन्नित्यम्पूजायाः फलमालभेत् ॥ बृहस्पतिसमो वापि
विभवे धनदोपमः ॥३३॥ कामतुल्यश्च नारीणां शत्रूणाञ्च यमो-
पमः ॥ कवितालहरी तस्य भवेद्गङ्गाप्रवाहवत् ॥३४॥ गद्यपद्य-
मयी वाणी भवेद्देवीप्रसादतः ॥ एकादशशतँ य्यावत्पुरश्चरणमुच्यते
॥ ३५ ॥ पुरश्चर्य्याविहीनन्तु न चेदम्फलदायकम् ॥ न देयम्पर-

शिष्येभ्यो दुष्टेभ्यश्च विशेषतः ।। ३६ ।। देयं शिष्याय भक्ताय पञ्चत्वञ्चाऽन्यथाप्नुयात् ।। इदङ्कवचमज्ञात्वा भजेद्यो बगलामुखीम् ।। शतकोटि जपित्वा तु तस्य सिद्धिर्न्न जायते ।। ३७ ।। दाराढ्यो मनुजोस्य लक्षजपतः प्राप्नोति सिद्धिम्परां व्विद्यां श्रीविजयन्तथा सुनियतन्धारञ्च वीरँ व्वरम् ।। ब्रह्मास्त्राख्यमनुं व्विलिख्य नितराम्भूर्ज्जेष्टगन्धेन वै धृत्वा राजपुरँ व्व्रजन्ति खलु ये दासोऽस्ति तेषान्नृपः ।।३८।। इति विश्वसारोद्धारतन्त्रे पार्व्वतीश्वरसँव्वादे बगलामुखीकवचं सम्पूर्ण्णम् ।।

अथ हृदयम्

ॐ अस्य श्रीबगलामुखीहृदयमालामन्त्रस्य नारद ऋषिरनुष्टुप्छन्दश्श्रीबगलामुखी देवता ह्लींबीजम् क्लींशक्तिः ऐँकीलकम् श्रीबगलामुखीप्रसादसिद्ध्यर्त्थे जपे विनियोगः ।। अथ न्यासः ।। ॐनारदऋषयेनमश्शिरसि, ॐअनुष्टुप्छन्दसेनमो मुखे, ॐ श्रीबगलामुख्यै देवतायै नमो हृदये, ॐह्लींबीजायनमो गुह्ये, ॐक्लींशक्तयेनमः पादयोः, ॐऐंकीलकायनमस्सर्व्वाङ्गे । अथ कराङ्गन्यासौ ।। ॐह्लींअङ्गुष्ठाभ्यान्नमः, ॐक्लींतर्ज्जनीभ्यान्नमः, ॐऐंमध्यमाभ्यान्नमः, ॐह्लींअनामिकाभ्यान्नमः ।। ॐक्लींकनिष्ठिकाभ्यान्नमः, ॐऐंकरतलकरपृष्ठाभ्यान्नमः ।। ॐह्लींहृदयायनमः, ॐक्लींशिरसेस्वाहा, ॐऐंशिखायैवषट् । ॐह्लींकवचायहूम्, ॐक्लींनेत्रत्रयायवौषट्, ॐऐंअस्त्रायफट्, ॐह्लींक्लींऐंइतिदिग्बन्धः ।। पीताम्बराम्पीतमाल्यां पीताभरणभूषिताम् ।। पीतकञ्जपदद्वन्द्वाम्बगलाश्चिन्तयेऽनिशम् ।। इति ध्यात्वा सम्पूज्य ।। पीतशङ्खगदाहस्ते पीतचन्दनचर्च्चिते ।। बगले मे वरन्देहि शत्रुसङ्घविदारिणी ।। इति सम्प्रार्त्थ्य ।। ॐह्लींक्लींऐंबगलामुख्यै गदाधारिण्यै प्रेतासनाध्यासिन्यै स्वाहा ।। इति मन्त्रञ्जपित्वा पुनः पूर्ववद्धृदयादि षडङ्गन्यासङ्कृत्वा स्तोत्रम्पठेत् ।।

तद्यथा ।। वन्देऽहम्बगलान्देवीम्पीतभूषणभूषिताम् ।। तेजोरूपमयी-न्देवीम्पीततेजस्स्वरूपिणीम् ।। १ ।। गदाभ्रमणाभिन्नाभ्राम्भ्रकुटी-भीषणाननाम् ।। भीषयन्तीम्भीमशत्रून्भजे भक्तस्य भव्यदाम् ।।२।। पूर्ण्णचन्द्रसमानास्याम्पीतगन्धानुलेपनाम् ।। पीताम्बरपरीधाना-म्पवित्रामाश्रयाम्यहम् ।।३।। पालयन्तीमनुपलम्प्रसमीक्ष्यावनीतले ।। पीताचाररताम्भक्तांस्ताम्भवानीम्भजाम्यहम् ।। ४ ।। पीतपद्मपद-द्वन्द्वाश्चम्पकारण्यरोपिणीम् ।। पीतावतंसाम्परमाँ ग्वन्दे पद्मज-वन्दिताम् ।। ५ ।। लसच्चारुसिञ्जत्सुमञ्जीरपादाश्चलत्स्वर्ण्णकर्ण्णा-वतंसाञ्चितास्याम् ।। वलत्पीतचन्द्राननाश्चन्द्रवन्द्याम्भजे पद्मजा-दीड्यसत्पादपद्माम् ।। ६ ।। सुपीताभया मालया पूतमन्त्रम्परन्ते जपन्तो जयं सँल्लभन्ते ।। रणे रागरोषाप्लुतानां रिपूणाँ ग्विवादे बलाद्वैरकृद्धातमातः ।। ७ ।। भरत्पीतभास्वत्प्रभाहस्कराभाङ्गदाग-ञ्जितामित्रगर्व्वां गरिष्ठाम् ।। गरीयो गुणागारगात्राङ्गुणाढ्याङ्गणेशा-दिगम्यां श्रये निर्ग्गुणाढ्याम् ।।८।। जना ये जपन्त्युग्रबीजञ्जगत्सु परम्प्रत्यहन्ते स्मरन्तः स्वरूपम् ।। भवेद्वादिनाँ ग्वाङ्मुखस्तम्भ आद्ये जयो जायते जल्पतामाशु तेषाम् ।। ९ ।। तव ध्याननिष्ठा प्रतिष्ठात्मप्रज्ञावताम्पादपद्मार्च्चने प्रेमयुक्ताः ।। प्रसन्ना नृपाः प्राकृताः पण्डिता वा पुराणादिगा दासतुल्या भवन्ति ।। १० ।। नमामस्ते मातः कनककमनीयांघ्रिजलजँ ग्वलद्विद्युद्वर्ण्णाङ्घ्न-तिमिरविध्वंसकरणम् ।। भवाब्धौ मग्नात्मोत्तरणकरणं सर्व्वशरण-म्प्रपन्नानाम्मातर्ज्जगति बगले दुःखदमनम् ।।११।। ज्वलज्ज्यो-त्स्नारत्नाकरमणिविषक्ताङ्घ्रभवनं स्मरामस्ते धाम स्मर-हर-हरी-न्द्रेन्दुप्रमुखैः ।। अहोरात्रम्प्रातः प्रणयनवनीयं सुविशदं परम्पीता-कारम्परिचितमणिद्वीपवसनम् ।। १२ ।। वदामस्ते मातश्श्रुतिसुख-करन्नाम ललितँ ल्लसन्मात्रावर्ण्णाञ्जगति बगलेति प्रचरितम् ।।

चलन्तास्तिष्ठन्तो वयमुपविशन्तोपि शयने न मेमो यच्छ्रेयो दिवि
दुरवलम्यन्दिवि्षदाम् ॥१३॥ पदार्च्चायाम्प्रीतिः प्रतिदिनम-
पूर्व्वा प्रभवतु यथा ते प्रासन्न्यम्प्रतिपलमपेक्ष्यम्प्रणमताम् ॥
अनल्पन्तन्मातर्भवति भृतभक्त्या भवतु नो दिशातस्सद्भक्तिम्भुवि
भगवताम्भूरि भवदाम् ॥ १४ ॥ मम सकलरिपूणाँ व्वाङ्मुखे
स्तम्भयाशु भगवति रिपुजिह्वाङ्कीलय प्रस्थतुल्याम् ॥ व्यवसित-
खलबुद्धिन्नाशयाशु प्रगल्भां मम कुरु बहु कार्य्यं सत्कृपेऽम्ब
प्रसीद ॥१५॥ व्रजतु मम रिपूणां सद्मनि प्रेतसँस्था करधृतगदया
तान्घातयित्वाशु रोषात् ॥ सधनवसनधान्यसद्म तेषाम्प्रदह्य पुनरपि
वगला स्वस्थानमायातु शीघ्रम् ॥ १६ ॥ करधृतरिपुजिह्वापीडन-
व्यग्रहस्ताम्पुनरपि गदया तांस्ताडयन्तीं सुतन्त्राम् ॥ प्रणतसुर-
गणानाम्पालिकाम्पीतवस्त्रां बहुबलवगलान्ताम्पीतवस्त्रान्नमामः
॥ १७ ॥ हृदयवचनकायैः कुर्वताम्भक्तिपुञ्जम्प्रकटितकरुणार्द्रा-
म्प्रीणती जल्पतीति ॥ धनमथ बहुधान्यम्पुत्रपौत्रादिवृद्धिः सकल-
मपि किमेभ्यो देयमेवन्त्ववश्यम् ॥१८॥ तव चरणसरोजं सर्व्वदा
सेव्यमानन्द्रुहिण-हरि-हराद्यैर्देववृन्दैश्शरण्यम् ॥ मृदुमपि शरणन्ते
शर्म्मदं सूरिसेव्यँ व्ययमिह करवामो मातरेतद्विधेयम् ॥ १९ ॥
वगलाहृदयस्तोत्रमिदम्भक्तिसमन्वितः ॥ पठेद्यो वगला तस्य प्रसन्ना
पाठतो भवेत् ॥२०॥ पीतध्यानपरो भक्तो यश्शृणोत्यविकल्पतः ॥
निष्कल्मषो भवेन्मर्त्यो मृतो मोक्षमवाप्नुयात् ॥२१॥ आश्विनस्य
सिते पक्षे महाष्टम्यान्दिवानिशम् ॥ यस्त्विदम्पठते प्रेम्णा वगला-
प्रीतिमेति सः ॥२२॥ देव्यालये पठन्मर्त्यो वगलान्ध्यायतीश्वरीम् ॥
पीतवस्त्रावृतो यस्तु तस्य नश्यन्ति शत्रवः ॥ २३ ॥ पीताचाररतो
नित्यम्पीतभूषाँ व्विचिन्तयन् ॥ वगलाँ य्यः पठेन्नित्यं हृदय-
स्तोत्रमुत्तमम् ॥२४॥ न किञ्चिद्दुर्ल्लभं तस्य दृश्यते जगतीतले ॥

शत्रवो ग्लानिमायांति तस्य दर्शनमात्रतः ।।२५।। इति सिद्धेश्वरतन्त्रे उत्तरखण्डे बगलापटले श्रीबगलाहृदयस्तोत्रं समाप्तम् ।।

अथ शतनाम

नारद उवाच ।। भगवन्देवदेवेश सृष्टिस्थितिलयात्मक ।। शतमष्टोत्तरन्नाम्नाम्बगलाया वदाधुना ।। १ ।। श्रीभगवानुवाच ।। शृणु वत्स प्रवक्ष्यामि नाम्नामष्टोत्तरं शतम् ।। पीताम्बर्य्या महादेव्याः स्तोत्रम्पापप्रणाशनम् ।।२।। यस्य प्रपठनात्सद्यो वादी मूको भवेत्क्षणात् ।। रिपूणां स्तम्भनँ य्याति सत्यं सत्यँ व्वदाम्यहम् ।। ३ ।। ॐ अस्य श्रीपीताम्बर्य्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रस्य सदाशिव ऋषिरनुष्टुप्छन्दश्श्रीपीताम्बरी देवता श्रीपीताम्बरीप्रीतये जपे विनियोगः ।। ॐ बगला विष्णुवनिता विष्णुशङ्करभामिनी ।। बहुला वेदमाता च महाविष्णुप्रसूरपि ।। १ ।। महामत्स्या महाकूर्म्मा महावाराहरूपिणी ।। नरसिंहप्रिया रम्या वामना बटुरूपिणी ।।२।। जामदग्न्यस्वरूपा च रामा रामप्रपूजिता ।। कृष्णा कपर्दिनी कृत्या कलहा कलविकारिणी ।। ३ ।। बुद्धिरूपा बुद्धभार्य्या बौद्धपाखण्डखण्डिनी ।। कल्किरूपा कलिहरा कलिदुर्गतिनाशिनी ।। ४ ।। कोटिसूर्य्यप्रतीकाशा कोटिकन्दर्प्पमोहिनी ।। केवला कठिना काली कला कैवल्यदायिनी ।।५।। केशवी केशवाराध्या किशोरी केशवस्तुता ।। रुद्ररूपा रुद्रमूर्त्ती रुद्राणी रुद्रदेवता ।। ६ ।। नक्षत्ररूपा नक्षत्रा नक्षत्रेशप्रपूजिता ।। नक्षत्रेशप्रिया नित्या नक्षत्रपतिवन्दिता ।। ७ ।। नागिनी नागजननी नागराजप्रवन्दिता ।। नागेश्वरी नागकन्या नागरी च नगात्मजा ।। ८ ।। नगाधिराजतनया नगराजप्रपूजिता ।। नवीना नीरदा पीता श्यामा सौन्दर्य्यकारिणी ।।९।। रक्ता नीला घना शुभ्रा श्वेता सौभाग्यदायिनी ।। सुन्दरी सौभगा सौम्या स्वर्णाभा स्वर्ग्गतिप्रदा ।।१०।। रिपुत्रास-

करी रेखाशत्रुसंहारकारिणी ॥ भामिनी च तथा माया स्तम्भिनी मोहिनी शुभा ॥ ११ ॥ रागद्वेषकरी रात्री रौरवध्वंसकारिणी ॥ यक्षिणी सिद्धनिवहा सिद्धेशा सिद्धिरूपिणी ॥ १२ ॥ लङ्कापति-ध्वंसकरी लङ्केशरिपुवन्दिता ॥ लङ्कानाथकुलहरा महारावण-हारिणी ॥१३॥ देवदानवसिद्धौघ-पूजिता परमेश्वरी ॥ पराणुरूपा परमा परतन्त्रविनाशिनी ॥ १४ ॥ वरदा वरदाराध्या वरदान-परायणा ॥ वरदेशप्रिया वीरा वीरभूषणभूषिता ॥ १५ ॥ वसुदा बहुदा वाणी ब्रह्मरूपा वरानना ॥ बलदा पीतवसना पीतभूषण-भूषिता ॥१६॥ पीतपुष्पप्रिया पीतहारा पीतस्वरूपिणी ॥ इति ते कथितँ व्विप्र नाम्नामष्टोत्तरशतम् ॥१७॥ यः पठेत्पाठयेद्वापि शृणुयाद्वा समाहितः ॥ तस्य शत्रुः क्षयं सद्यो याति नैवात्र संशयः ॥ १८ ॥ प्रभातकाले प्रयतो मनुष्यः पठेत्सुभक्त्या परिचिन्त्य पीताम् ॥ द्रुतम्भवेत्तस्य समस्तवृद्धिर्व्विनाशमायाति च तस्य शत्रुः ॥ १९ ॥ इति विष्णुयामले नारदविष्णुसँव्वादे श्रीबगलाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

अथ सहस्रनाम

सुरालयप्रधाने तु देवदेवम्महेश्वरम् ॥ शैलाधिराजतनया सङ्ग्रहे तमुवाच ह ॥१॥ श्रीदेव्युवाच ॥ परमेष्ठिन्परन्धाम प्रधान परमेश्वर ॥ नाम्नां सहस्रम्बगलामुख्याद्या ब्रूहि वल्लभ ॥ २ ॥ ईश्वर उवाच ॥ शृणु देवि प्रवक्ष्यामि नामधेयसहस्रकम् ॥ पर-ब्रह्मास्त्रविद्यायाश्चतुर्व्वर्ग्गफलप्रदम् ॥३॥ गुह्याद्गुह्यतरन्देवि सर्व्व-सिद्धैकवन्दितम् ॥ अतिगुप्ततरँ व्विद्या सर्व्वतन्त्रेषु गोपिता ॥४॥ विशेषतः कलियुगे महासिद्ध्यौघदायिनी ॥ गोपनीयङ्गोपनीय-ङ्गोपनीयम्प्रयत्नतः ॥ ५ ॥ अप्रकाश्यमिदं सत्यं स्वयोनिरिव सुव्रते ॥ रोधिनी विघ्नसङ्घानां मोहिनी परयोषिताम् ॥ ६ ॥

स्तम्भिनी राजसैन्यानाँ व्वादिनी परवादिनाम् ॥ पुरा चैकार्णवे घोरे काले परमभैरवः ॥ ७ ॥ सुन्दरीसहितो देव॒ केशव॒ क्लेशनाशनः ॥ उरगासनमासीनो योगनिद्रामुपागमत् ॥ ८ ॥ निद्राकाले च ते काले मया प्रोक्त॒ सनातनः ॥ महास्तम्भकरन्देवि स्तोत्रँ व्वा शतनामकम् ॥ ९ ॥ सहस्रनाम परमँ व्वद देवस्य कस्यचित् ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ शृणु शङ्कर देवेश परमातिरहस्यकम् ॥ १० ॥ अजोहं यत्प्रसादेन विष्णुः सर्व्वेश्वरेश्वरः ॥ गोपनीयम्प्रयत्नेन प्रकाशात्सिद्धिहानिकृत् ॥ ११ ॥ ओमस्य श्रीपीताम्बरीसहस्रनामस्तोत्रमन्त्रस्य भगवान्सदाशिव ऋषिरनुष्टुप्छन्दश्श्रीजगद्वश्यकरी पीताम्बरी देवता सर्व्वाभीष्टसिद्धयर्थे जपे विनियोगः ॥ अथ ध्यानम् ॥ पीताम्बरपरीधानां पीनोन्नतपयोधराम् ॥ जटामुकुटशोभाढ्याम्पीतभूमिसुखासनाम् ॥१२॥ शत्रोर्ज्जिह्वां मुद्गरञ्च बिभ्रतीम्परमाङ्कलाम् ॥ सर्व्वागमपुराणेषु विख्याताम्भुवनत्रये ॥१३॥ सृष्टिस्थितिविनाशानामादिभूताम्महेश्वरीम् ॥ गोप्या सर्व्वप्रयत्नेन शृणु ताङ्कथयामि ते ॥ १४ ॥ जगद्विध्वंसिनीन्देवीमजरामरकारिणीम् ॥ तान्नमामि महामायाम्महदैश्वर्य्यदायिनीम् ॥ १५ ॥ प्रणवम्पूर्व्वमुद्धृत्य स्थिरमायान्ततो वदेत् ॥ बगलामुखी सर्व्वेति दुष्टानाँ व्वाचमेव च ॥ १६ ॥ मुखम्पदं स्तम्भयेति जिह्वाङ्कीलय बुद्धिमत् ॥ विनाशयेति तारञ्च स्थिरमायान्ततो वदेत् ॥१७॥ वह्निप्रियान्ततो मन्त्रश्चतुर्व्वर्ग्गफलप्रदः ॥ ब्रह्मास्त्रम्ब्रह्मविद्या च ब्रह्ममाता सनातनी ॥१८॥ ब्रह्मेशी ब्रह्मकैवल्यबगला ब्रह्मचारिणी ॥ नित्यानन्दा नित्यसिद्धा नित्यरूपा निरामया ॥ १९ ॥ सन्धारिणी महामाया कटाक्षक्षेमकारिणी ॥ कमला विमला नीला रत्नकान्तिगुणाश्रिता ॥ २० ॥ कामप्रिया कामरता कामकामस्वरूपिणी ॥ मङ्गला विजया जाया सर्व्वमङ्गल-

कारिणी ॥२१॥ कामिनी कामिनीकाम्या कामुका कामचारिणी ॥ कामप्रिया कामरता कामाकामस्वरूपिणी ॥ २२ ॥ कामाख्या कामबीजस्था कामपीठनिवासिनी ॥ कामदा कामहा काली कपाली च करालिका ॥२३॥ कंसारि〰 कमला कामा कैलासेश्वरवल्लभा ॥ कात्यायनी केशवा च करुणा कामकेलिभुक् ॥२४॥ क्रियाकीर्त्ति〰 कृत्तिका च काशिका मथुरा शिवा ॥ कालाक्षी कालिका काली धवलाननसुन्दरी ॥ २५ ॥ खेचरी च खमूर्त्तिश्च क्षुद्रा क्षुद्रक्षुधावरा ॥ खड्गहस्ता खड्गरता खड्गिनी खर्प्परप्रिया ॥२६॥ गङ्गा गौरी गामिनी च गीता गोत्रविवर्द्धिनी ॥ गोधरा गोकरा गोधा गन्धर्व्वपुरवासिनी ॥२७॥ गन्धर्व्वा गन्धर्व्वकला गोपनी गरुडासना ॥ गोविन्दभावा गोविन्दा गान्धारी गन्धमादिनी ॥ २८ ॥ गौराङ्गी गोपिकामूर्त्तिर्ग्गोपीगोष्ठनिवासिनी ॥ गन्धा गजेन्द्रगामान्या गदाधरप्रिया ग्रहा ॥ २९ ॥ घोरघोरा घोररूपा घनश्रोणी घनप्रभा ॥ दैत्येन्द्रप्रबला घण्टावादिनी घोरनिस्स्वना ॥३०॥ डाकिन्युमा उपेन्द्रा च उर्व्वशी उरगासना ॥ उत्तमा उन्नता उन्ना उत्तमस्थानवासिनी ॥ ३१ ॥ चामुण्डा मुण्डिता चण्डी चण्डदर्प्पहरेति च ॥ उग्रचण्डा चण्डचण्डा चण्डदैत्यविनाशिनी ॥ ३२ ॥ चण्डरूपा प्रचण्डा च चण्डाचण्डशरीरिणी ॥ चतुर्ब्भुजा प्रचण्डा च चराचरनिवासिनी ॥३३॥ क्षत्रप्रायश्शिरोवाहा छला छलतरा छली ॥ क्षत्ररूपा क्षत्रधरा क्षत्रियक्षयकारिणी ॥ ३४ ॥ जया च जयदुर्ग्गा च जयन्ती जयदा परा ॥ जायिनी जयिनी ज्योत्स्ना जटाधरप्रिया जिता ॥ ३५ ॥ जितेन्द्रिया जितक्रोधा जयमाना जनेश्वरी ॥ जितमृत्युर्जरातीता जाह्नवी जनकात्मजा ॥ ३६ ॥ झङ्कारा झञ्झरी झण्टा झङ्कारी झकशोभिनी ॥ झखा झमेशा झङ्कारी योनिकल्याणदायिनी

॥ ३७ ॥ झञ्झरा झमुरी झारा झराझरतरा परा ॥ झञ्झा झमेता झङ्कारी झणाकल्याणदायिनी ॥ ३८ ॥ ईमना मानसी चिन्त्या ईमुना शङ्करप्रिया ॥ टङ्कारी टिटिका टीका टङ्किनी च टवर्गगा ॥ ३९ ॥ टापा टोपा टटपतिष्टमनी टमनप्रिया ॥ ठकार-धारिणी ठीका ठङ्करी ठिकरप्रिया ॥ ४० ॥ ठेकठासा ठकरती ठामिनी ठमनप्रिया ॥ डारहा डाकिनी डारा डामरा डमरप्रिया ॥ ४१ ॥ डखिनी डडयुक्ता च डमरूकरवल्लभा ॥ ढक्का ढक्की ढक्कनादा ढोलशब्दप्रबोधिनी ॥ ४२ ॥ ढामिनी ढामनप्रीता ढगतन्त्रप्रकाशिनी ॥ अनेकरूपिणी अम्बा अणिमासिद्धिदायिनी ॥ ४३ ॥ अमन्त्रिणी अणुकरी अणुमद्भानुसंस्थिता ॥ तारा तन्त्रावती तन्त्रतत्त्वरूपा तपस्विनी ॥ ४४ ॥ तरङ्गिणी तत्त्वपरा तन्त्रिका तन्त्रविग्रहा ॥ तपोरूपा तत्त्वदात्री तपःप्रीतिप्रधर्षिणी ॥ ४५ ॥ तन्त्रा यन्त्रार्च्चनपरा तलातलनिवासिनी ॥ तल्पदा त्वल्पदा काम्या स्थिरा स्थिरतरा स्थितिः ॥ ४६ ॥ स्थाणु-प्रिया स्थपरा स्थिता स्थानप्रदायिनी ॥ दिगम्बरा दयारूपा दावाग्नि दमनीदमा ॥ ४७ ॥ दुर्ग्गा दुर्ग्गापरा देवी दुष्टदैत्य-विनाशिनी ॥ दमनप्रमदा दैत्यदयादानपरायणा ॥४८॥ दुर्ग्गा-र्तिनाशिनी दान्ता दम्भिनी दम्भवर्ज्जिता ॥ दिगम्बरप्रिया दम्भा दैत्यदम्भविदारिणी ॥ ४९ ॥ दमना दशनसौन्दर्य्या दानवेंद्र-विनाशिनी ॥ दया धरा च दमनी दर्ब्भपत्रविलासिनी ॥ ५० ॥ धरिणी धारिणी धात्री धराधरधरप्रिया ॥ धराधरसुता देवी सुधर्म्मा धर्म्मचारिणी ॥ ५१ ॥ धर्म्मज्ञा धवला धूला धनदा धनवर्द्धिनी ॥ धीरा धीरा धीरतरा धीरसिद्धिप्रदायिनी ॥५२॥ धन्वन्तरिधराधीरा ध्येया ध्यानस्वरूपिणी ॥ नारायणी नारसिंही नित्यानन्दनरोत्तमा ॥ ५३ ॥ नक्ता नक्तावती नित्या नीलजी-

मूतसन्निभा ॥ नीलाङ्गी नीलवस्त्रा च नीलपर्व्वतवासिनी ॥५४॥ सुनीलपुष्पखचिता नीलजम्बुसमप्रभा ॥ नित्याख्या षोडशी विद्या नित्या नित्यसुखावहा ॥ ५५ ॥ नर्म्मदा नन्दनानन्दा नन्दानन्दविवर्द्धिनी ॥ यशोदानन्दतनया नन्दनोद्यानवासिनी ॥५६॥ नागान्तका नागवृद्धा नागपत्नी च नागिनी ॥ नमिताशेषजनता नमस्कारवती नमः ॥ ५७ ॥ पीताम्बरा पार्व्वती च पीताम्बरविभूषिता ॥ पीतमाल्याम्बरधरा पीताभा पिङ्गमूर्द्धजा ॥ ५८ ॥ पीतपुष्पार्च्चनरता पीतपुष्पसमर्च्चिता ॥ परप्रभा पितृपतिः परसैन्यविनाशिनी ॥५९॥ परमा परतन्त्रा च परमन्त्रा परात्परा ॥ पराविद्या परासिद्धिः परास्थानप्रदायिनी ॥ ६० ॥ पुष्पा पुष्पवती नित्या पुष्पमालाविभूषिता ॥ पुरातना पूर्व्वपरा परसिद्धिप्रदायिनी ॥ ६१ ॥ पीतानितम्बिनी पीता पीनोन्नतपयस्तनी ॥ प्रेमाप्रमध्यमाशेषा पद्मपत्रविलासिनी ॥ ६२ ॥ पद्मावती पद्मनेत्रा पद्मा पद्ममुखी परा ॥ पद्मासना पद्मप्रिया पद्मरागस्वरूपिणी ॥ ६३ ॥ पावनी पालिका पात्री परदा वरदा शिवा ॥ प्रेतसंस्था परानन्दा परब्रह्मस्वरूपिणी ॥ ६४ ॥ जिनेश्वरप्रिया देवी पशुरक्तरतप्रिया ॥ पशुमांसप्रिया पर्णा परामृतपरायणा ॥ ६५ ॥ पाशीनी पाशिका चापि पशुघ्नी पशुभाषिणी ॥ फुल्लारविन्दवदनी फुल्लोत्पलशरीरिणी ॥ ६६ ॥ परानन्दप्रदा वीणापशुपाशविनाशिनी ॥ फूत्कारा फुत्परा फेणी फुल्लेन्दीवरलोचना ॥ ६७ ॥ फट्मन्त्रा स्फटिका स्वाहा स्फोटा च फट्स्वरूपिणी ॥ स्फाटिका घुटिका घोरा स्फटिकाद्रिस्वरूपिणी ॥६८॥ वराङ्गना वरधरा वाराही वासुकी वरा ॥ बिन्दुस्था बिन्दुनी वाणी बिन्दुचक्रनिवासिनी ॥ ६९ ॥ विद्याधरी विशालाक्षी काशीवासिजनप्रिया ॥ वेदविद्या विरूपाक्षी विश्वयुग्बहुरूपिणी ॥ ७० ॥

ब्रह्मशक्तिर्विष्णुशक्तिः पञ्चवक्त्रा शिवप्रिया ॥ वैकुण्ठवासिनी देवी वैकुण्ठपददायिनी ॥ ७१ ॥ ब्रह्मरूपा विष्णुरूपा परब्रह्म-महेश्वरी ॥ भवप्रिया भवोद्भावा भवरूपा भवोत्तमा ॥७२॥ भव-पारा भवधारा भाग्यवत्प्रियकारिणी ॥ भद्रा सुभद्रा भवदा शुम्भ-दैत्यविनाशिनी ॥७३॥ भवानी भैरवी भीमा भद्रकाली सुभद्रिका ॥ भगिनी भगरूपा च भगमाना भगोत्तमा ॥ ७४ ॥ भगप्रिया भगवती भगवासा भगाकरा ॥ भगसृष्टा भाग्यवती भगरूपा भगासिनी ॥७५॥ भगालिङ्गप्रिया देवी भगलिङ्गपरायणा ॥ भग-लिङ्गस्वरूपा च भगलिङ्गविनोदिनी ॥ ७६ ॥ भगलिङ्गरता देवी भगलिङ्गनिवासिनी ॥ भगमाला भगकला भगाधारा भगाम्बरा ॥७७॥ भगवेगा भगाभूषा भगेन्द्रा भाग्यरूपिणी ॥ भगलिङ्गाङ्ग-सम्भोगा भगलिङ्गासवावहा ॥७८॥ भगलिङ्गसमाधुर्य्या भगलिङ्ग-निवेशिता ॥ भगलिङ्गसुपूजा च भगलिङ्गसमन्विता ॥ ७९ ॥ भगलिङ्गविरक्ता च भगलिङ्गसमावृता ॥ माधवी माधवीमान्या मधुरा मधुमानिनी ॥ ८० ॥ मन्दहासा महामाया मोहिनी मह-दुत्तमा ॥ महामोहा महाविद्या महाघोरा महास्मृतिः ॥ ८१ ॥ मनस्विनी मानवती मोदिनी मधुरानना ॥ मेनिका मानिनी मान्या मणिरत्नविभूषणा ॥ ८२ ॥ मल्लिका मौलिका माला मालाधरमदोत्तमा ॥ मदनासुन्दरी मेधा मधुमत्ता मधुप्रिया ॥८३॥ मत्तहंसासमोन्नासा मत्तसिंहमहासनी ॥ महेन्द्रवल्लभा भीमा मौल्यश्च मिथुनात्मजा ॥८४॥ महाकाल्या महाकाली महाबुद्धि-र्म्महोत्कटा ॥ माहेश्वरी महामाया महिषासुरघातिनी ॥ ८५ ॥ मधुराकीर्त्तिमत्ता च मत्तमातङ्गगामिनी ॥ मदप्रिया मांसरता मत्त-युक्कामकारिणी ॥८६॥ मैथुन्यवल्लभा देवी महानन्दा महोत्सवा ॥ मरीचिर्म्मारतिर्म्माया मनोबुद्धिप्रदायिनी ॥ ८७ ॥ मोहा मोक्षा

महालक्ष्मीर्म्महत्पदप्रदायिनी ॥ यमरूपा च यमुना जयन्ती च जयप्रदा ॥८८॥ याम्या यमवती युद्धा यदोः कुलविवर्द्धिनी ॥ रमा रामा रामपत्नी रत्नमाला रतिप्रिया ॥ ८९ ॥ रत्नसिंहासनस्था च रत्नाभरणमण्डिता ॥ रमणी रमणीया च रत्यारसपरायणा ॥९०॥ रतानन्दा रतवती रघूणाङ्कुलवर्द्धिनी ॥ रमणारिपरिभ्राज्या रैधाराधिकरत्नजा ॥ ९१ ॥ रावी रसस्वरूपा च रात्रिराजसुखावहा ॥ ऋतुजा ऋतुदा ऋद्धा ऋतुरूपा ऋतुप्रिया ॥९२॥ रक्तप्रिया रक्तवती रङ्गिणी रक्तदन्तिका ॥ लक्ष्मील्लंज्जा लतिका च लीलालग्नानिताक्षिणी ॥ ९३ ॥ लीला लीलावती लोमाहर्षाह्लादनपट्टिका ॥ ब्रह्मस्थिता ब्रह्मरूपा ब्रह्मणा वेदवन्दिता ॥ ९४ ॥ ब्रह्मोद्भवा ब्रह्मकला ब्रह्माणी ब्रह्मबोधिनी ॥ वेदाङ्गना वेदरूपा वनिता विनता वसा ॥ ९५ ॥ बाला च युवती वृद्धा ब्रह्मकर्म्मपरायणा ॥ विन्ध्यस्था विन्ध्यवासी च बिन्दुयुग्बिन्दुभूषणा ॥ ९६ ॥ विद्यावती वेदधारी व्यापिका बर्हिणी कला ॥ वामाचारप्रिया वह्निर्व्वामाचारपरायणा ॥ ९७ ॥ वामाचाररता देवी वामदेवप्रियोत्तमा ॥ बुद्धेन्द्रिया विबुद्धा च बुद्धाचरणमालिनी ॥ ९८ ॥ बन्धमोचनकर्त्री च वारुणा वरुणालया ॥ शिवा शिवप्रिया शुद्धा शुद्धाङ्गी शुक्लवर्णिका ॥ ९९ ॥ शुक्लपुष्पप्रिया शुक्ला शिवधर्म्मपरायणा ॥ शुक्लस्था शुक्लिनी शुक्लरूपशुक्लपशुप्रिया ॥ १०० ॥ शुक्रस्था शुक्रिणी शुक्रा शुक्ररूपा च शुक्रिका ॥ षण्मुखी च षडङ्गा च षट्चक्रविनिवासिनी ॥ १०१ ॥ षड्ग्रन्थियुक्ता षोढा च षण्माता च षडात्मिका ॥ षडङ्गयुवती देवी षडङ्गप्रकृतिर्व्वशी ॥ १०२ ॥ षडानना षड्रसा च षष्ठी षष्ठेश्वरीप्रिया ॥ षड्जवादा षोडशी च षोढान्यासस्वरूपिणी ॥१०३॥ षट्चक्रभेदनकरी षट्चक्रस्थस्वरूपिणी ॥ षोडशस्वररूपा च षण्मुखी षड्दा-

न्विता ॥१०४॥ सनकादिस्वरूपा च शिवधर्म्मपरायणा ॥ सिद्धा सप्तस्वरी शुद्धा सुरमाता स्वरोत्तमा ॥ १०५ ॥ सिद्धविद्या सिद्धमाता सिद्धा सिद्धस्वरूपिणी ॥ हरा हरिप्रिया हारा हरिणी हारयुक् तथा ॥ १०६ ॥ हरिरूपा हरिधारा हरिणाक्षी हरिप्रिया ॥ हेतुप्रिया हेतुरता हिताहितस्वरूपिणी ॥ १०७ ॥ क्षमा क्षमावती क्षीता क्षुद्रघण्टाविभूषणा ॥ क्षयङ्करी क्षितीशा च क्षीणमध्यसुशोभना ॥१०८॥ अजानन्ता अपर्णा च अहल्याशेषशायिनी ॥ स्वान्तर्गता च साधूनामन्तरानन्तरूपिणी ॥ १०९ ॥ अरूपा अमला चार्द्धा अनन्तगुणशालिनी ॥ स्वविद्या विद्यकाविद्या विद्या चार्विन्दलोचना ॥ ११० ॥ अपराजिता जातवेदा अजपा अमरावती ॥ अल्पा स्वल्पा अनल्पाद्या अणिमासिद्धिदायिनी ॥१११॥ अष्टसिद्धिप्रदा देवी रूपलक्षणसँय्युता ॥ अरविन्दमुखा देवी भोगसौख्यप्रदायिनी ॥ ११२ ॥ आदिविद्या आदिभूता आदिसिद्धिप्रदायिनी ॥ सीत्काररूपिणी देवी सर्व्वासनविभूषिता ॥ ११३ ॥ इन्द्रप्रिया च इन्द्राणी इन्द्रप्रस्थनिवासिनी ॥ इन्द्राक्षी इन्द्रवज्रा च इन्द्रमद्योक्षणी तथा ॥ ११४ ॥ ईला कामनिवासा च ईश्वरीश्वरवल्लभा ॥ जननी चेश्वरी दीना भेदाचेश्वरकर्म्मकृत् ॥ ११५ ॥ उमा कात्यायनी ऊर्द्ध्वा मीना चोत्तरवासिनी ॥ उमापतिप्रिया देवी शिवा चोङ्काररूपिणी ॥ ११६ ॥ उरगेन्द्रशिरोरत्ना उरगोरगवल्लभा ॥ उद्यानवासिनी माला प्रशस्तमणिभूषणा ॥ ११७ ॥ उर्द्ध्वदन्तोत्तमाङ्गी च उत्तमा चोर्ध्वकेशिनी ॥ उमासिद्धिप्रदा या च उरगासनसंस्थिता ॥११८॥ ऋषिपुत्री ऋषिच्छन्दा ऋद्धिसिद्धिप्रदायिनी ॥ उत्सवोत्सवसीमन्ता कामिका च गुणान्विता ॥११९॥ एला एकारविद्या च एणीविद्याधरा तथा ॥ ॐकारवलयोपेता ॐकारपरमा कला ॥१२०॥ ॐवद-

वद्वाणी च ॐकाराक्षरमण्डिता ॥ ऐन्द्री कुलिशहस्ता च ॐलोक-
परवासिनी ॥ १२१ ॥ ॐकारमध्यवीजा च ॐनमोरूपधारिणी ॥
परब्रह्मस्वरूपा च अंशुकांशुकवल्लभा ॥१२२॥ ॐकारा अःफड्-
मन्त्रा च अक्षाक्षरविभूषिता ॥ अमन्त्रा मन्त्ररूपा च पदशोभा-
समन्विता ॥१२३॥ प्रणवोङ्काररूपा च प्रणवोच्चारभाक् पुनः ॥
ह्रींकाररूपा ह्रींङ्कारी वाग्बीजाक्षरभूषणा ॥१२४॥ हृल्लेखा सिद्धि-
योगा च हृत्पद्मासनसँस्थिता ॥ बीजाख्या नेत्रहृदया ह्रीम्बीजा
भुवनेश्वरी ॥ १२५ ॥ क्लींकामराजा क्लिन्ना च चतुर्व्वर्ग्गफल-
प्रदा ॥ क्लींक्लींक्लींरूपिका देवी क्रींक्रींक्रींनामधारिणी ॥१२६॥
कमलाशक्तिबीजा च पाशाङ्कुशविभूषिता ॥ श्रींश्रींकारा महाविद्या
श्रद्धा श्रद्धावती तथा ॥ १२७ ॥ ॐऐंक्लींह्रींश्रींपरा च क्लीङ्कारी
परमा कला ॥ ह्रींक्लींश्रीङ्कारस्वरूपा सर्व्वकर्म्मफलप्रदा ॥१२८॥
सर्व्वाढ्या सर्व्वदेवी च सर्व्वसिद्धिप्रदा तथा ॥ सर्वज्ञा सर्व्वशक्तिश्च
वाग्विभूतिप्रदायिनी ॥ १२९ ॥ सर्व्वमोक्षप्रदा देवी सर्व्वभोग-
प्रदायिनी ॥ गुणेन्द्रवल्लभा वामा सर्व्वशक्तिप्रदायिनी ॥१३०॥
सर्व्वानन्दमयी चैव सर्व्वसिद्धिप्रदायिनी ॥ सर्व्वचक्रेश्वरी देवी
सर्व्वसिद्धेश्वरी तथा ॥ १३१ ॥ सर्व्वप्रियङ्करी चैव सर्व्वसौख्य-
प्रदायिनी ॥ सर्व्वानन्दप्रदा देवी ब्रह्मानन्दप्रदायिनी ॥१३२॥
मनोवाञ्छितदात्री च मनोवृद्धिसमन्विता ॥ अकारादि-क्षकारान्ता
दुर्ग्गा दुर्ग्गार्त्तिनाशिनी ॥ १३३ ॥ पद्मनेत्रा सुनेत्रा च स्वधा-
स्वाहावषट्करी ॥ स्ववर्ग्गा देववर्ग्गा च तवर्ग्गा च समन्विता
॥१३४॥ अन्तस्स्था वेश्मरूपा च नवदुर्ग्गा नरोत्तमा ॥ तत्त्व-
सिद्धिप्रदा नीला तथा नीलपताकिनी ॥ १३५ ॥ नित्यरूपा
निशाकारी स्तम्भिनी मोहिनीति च ॥ वशङ्करी तथोच्चाटी
उन्मादी कर्षिणीति च ॥ १३६ ॥ मातङ्गी मधुमत्ता च अणिमा

लघिमा तथा ॥ सिद्धा मोक्षप्रदा नित्या नित्यानन्दप्रदायिनी ॥ १३७ ॥ रक्ताङ्गी रक्तनेत्रा च रक्तचन्दनभूषिता ॥ स्वल्प-सिद्धिस्सुकल्पा च दिव्यचारणशुक्रभा ॥ १३८ ॥ सङ्क्रान्ति-स्सर्व्वविद्या च सस्यवासरभूषिता ॥ प्रथमा च द्वितीया च तृतीया च चतुर्त्थिका॥१३९॥ पञ्चमी चैव षष्ठी च विशुद्धा सप्तमी तथा॥ अष्टमी नवमी चैव दशम्येकादशी तथा ॥१४०॥ द्वादशी त्रयोदशी च चतुर्द्दश्यथ पूर्ण्णिमा ॥ अमावस्या तथा पूर्व्वा उत्तरा परिपूर्ण्णिमा ॥१४१॥ खड्गिनी चक्रिणी घोरा गदिनी शूलिनी तथा ॥ भुशुण्डी चापिनी बाणा सर्व्वायुधविभूषणा ॥ १४२ ॥ कुलेश्वरी कुलवती कुलाचारपरायणा ॥ कुलकर्म्मसुरक्ता च कुलाचारप्रवर्द्धिनी ॥१४३॥ कीर्तिश्श्रीश्च रमा रामा धर्म्मायै सततन्नमः ॥ क्षमा धृतिः स्मृति-र्म्मेधा कल्पवृक्षनिवासिनी ॥ १४४ ॥ उग्रा उग्रप्रभा गौरी वेद-विद्याविबोधिनी ॥ साध्या सिद्धा सुसिद्धा च विप्ररूपा तथैव च ॥ १४५ ॥ काली कराली काल्या च कलादैत्यविनाशिनी ॥ कौलिनी कालिकी चैव क-च-ट-त-पवर्ण्णिका ॥१४६॥ जयिनी जययुक्ता च जयदा जृम्भिनी तथा ॥ स्राविणी द्राविणी देवी भरुण्डा विन्ध्यवासिनी ॥१४७॥ ज्योतिर्भूता च जयदा ज्वाला-मालासमाकुला ॥ भिन्ना भिन्नप्रकाशा च विभिन्ना भिन्नरूपिणी ॥ १४८ ॥ अश्विनी भरणी चैव नक्षत्रसम्भवानिला ॥ काश्यपी विनता ख्याता दितिजादितिरेव च ॥ १४९ ॥ कीर्त्तिः काम-प्रिया देवी कीर्त्या कीर्तिविवर्द्धिनी ॥ सद्योमांससमालब्धा सद्य-श्छिन्नासिशङ्करा ॥ १५० ॥ दक्षिणा चोत्तरा पूर्व्वा पश्चिमा दिक् तथैव च ॥ अग्निनैर्ऋतिवायव्या ईशान्यादिक् तथा स्मृता ॥ १५१ ॥ ऊर्ध्वाङ्गाधोगता श्वेता कृष्णा रक्ता च पीतका ॥ चतुर्व्वर्ग्गा चतुर्व्वर्ण्णा चतुर्म्मात्रात्मिकाक्षरा ॥१५२॥ चतुर्म्मुखी

चतुर्व्वेदा चतुर्व्विद्या चतुर्म्मुखा ॥ चतुर्गणा चतुर्म्माता चतुर्व्वर्ग्ग-फलप्रदा ॥१५३॥ धात्री विधात्री मिथुना नारी नायकवासिनी ॥ सुरामुदा मुदवती मोदिनी मेनकात्मजा ॥ १५४ ॥ ऊर्द्ध्वकाली सिद्धिकाली दक्षिणाकालिका शिवा ॥ नील्या सरस्वती सात्व-म्बगला छिन्नमस्तका ॥ १५५ ॥ सर्व्वेश्वरी सिद्धविद्या परा परम-देवता ॥ हिङ्गुला हिङ्गुलाङ्गी च हिङ्गुलाधरवासिनी ॥ १५६ ॥ हिङ्गुलोत्तमवर्ण्णाभा हिङ्गुलाभरणा च सा ॥ जाग्रती च जगन्माता जगदीश्वरवल्लभा ॥१५७॥ जनार्द्दनप्रिया देवी जययुक्ता जयप्रदा ॥ जगदानन्दकारी च जगदाह्लादकारिणी ॥ १५८ ॥ ज्ञानदानकरी यज्ञा जानकी जनकप्रिया ॥ जयन्ती जयदा नित्या ज्वलदग्नि-समप्रभा ॥१५९॥ विद्याधरा च बिम्बोष्ठी कैलासचलवासिनी ॥ विभवा वडवाग्निश्च अग्निहोत्रफलप्रदा ॥ १६० ॥ मन्त्ररूपा परा देवी तथैव गुरुरूपिणी ॥ गया गङ्गा गोमती च प्रभासा पुष्करापि च ॥ १६१ ॥ विन्ध्याचलरता देवी विन्ध्याचलनिवासिनी ॥ बहू बहुसुन्दरी च कंसासुरविनाशिनी ॥ १६२ ॥ शूलिनी शूल-हस्ता च वज्रा वज्रहरापि च ॥ दुर्ग्गा शिवा शान्तिकरी ब्रह्माणी ब्राह्मणप्रिया ॥१६३॥ सर्व्वलोकप्रणेत्री च सर्व्वरोगहरापि च ॥ मङ्गला शोभना शुद्धा निष्कला परमा कला ॥ १६४ ॥ विश्वेश्वरी विश्वमाता ललिता वसितानना ॥ सदाशिवा उमा क्षेमा चण्डिका चण्डविक्रमा ॥ १६५ ॥ सर्व्वदेवमयी देवी सर्व्वागमभयापहा ॥ ब्रह्मेशविष्णुनमिता सर्व्वकल्याणकारिणी ॥ १६६ ॥ योगिनी योगमाता च योगीन्द्रहृदयस्थिता ॥ योगिजाया योगवती योगी-न्द्रानन्दयोगिनी ॥ १६७ ॥ इन्द्रादिनमिता देवी ईश्वरी चेश्वर-प्रिया ॥ विशुद्धिदा भयहरा भक्तद्वेषिभयङ्करी ॥ १६८ ॥ भववेषा कामिनी च भरुण्डा भयकारिणी ॥ बलभद्रप्रियाकारा संसारा-

र्णवतारिणी ॥१६९॥ पञ्चभूता सर्व्वभूता विभूतिर्भूतिधारिणी॥ सिंहवाहा महामोहा मोहपाशविनाशिनी ॥१७०॥ मन्दुरा मदिरा मुद्रा मुद्रामुद्गरधारिणी ॥ सावित्री च महादेवी परप्रियनिनायिका॥१७१॥ यमदूती च पिङ्गाक्षी वैष्णवी शङ्करी तथा॥ चन्द्रप्रिया चन्द्ररता चन्दनारण्यवासिनी ॥१७२॥ चन्दनेन्द्रसमायुक्ता चण्डदैत्यविनाशिनी ॥ सर्व्वेश्वरी यक्षिणी च किराती राक्षसी तथा ॥१७३॥ महाभोगवती देवी महामोक्षप्रदायिनी ॥ विश्वहन्त्री विश्वरूपा विश्वसंहारकारिणी ॥ १७४ ॥ धात्री च सर्व्वलोकानां हितकारणकामिनी॥ कमला सूक्ष्मदा देवी धात्री हरविनाशिनी ॥१७५॥ सुरेन्द्रपूजिता सिद्धा महातेजोवतीति च॥ परारूपवती देवी त्रैलोक्याकर्षकारिणी ॥१७६॥ इति ते कथितन्देवि पीतानाम सहस्रकम् ॥ पठेद्वा पाठयेद्वापि सर्व्वसिद्धिर्भवेत्प्रिये ॥१७७॥ इति मे विष्णुना प्रोक्तम्महास्तम्भकरम्परम् ॥ प्रातः काले च मध्याह्ने सन्ध्याकाले च पार्व्वति ॥१७८॥ एकचित्तः पठेदेतत्सर्व्वसिद्धिर्भविष्यति ॥ एकवारम्पठेद्यस्तु सर्व्वपापक्षयो भवेत् ॥ १७९ ॥ द्विवारम्प्रपठेद्यस्तु विघ्नेश्वरसमो भवेत् ॥ त्रिवारम्पठनाद्देवि सर्व्वं सिद्ध्यति सर्व्वथा ॥१८०॥ स्तवस्यास्य प्रभावेण साक्षाद्भवति सुव्रते ॥ मोक्षार्थी लभते मोक्षन्धनार्थी लभते धनम् ॥ १८१ ॥ विद्यार्थी लभते विद्यान्तर्कव्याकरणान्विताम् ॥ महित्वँ वत्सरान्ताच्च शत्रुहानिः प्रजायते ॥ १८२ ॥ क्षोणीपतिर्व्वशस्तस्य स्मरणे सदृशो भवेत् ॥ यः पठेत्सर्व्वदा भक्त्या श्रेयस्तु भवति प्रिये ॥ १८३ ॥ गणाध्यक्षप्रतिनिधिः कविकाव्यपरो वरः ॥ गोपनीयम्प्रयत्नेन जननीजारवत्सदा ॥ १८४ ॥ हेतुयुक्तो भवेन्नित्यं शक्तियुक्तः सदा भवेत् ॥ य इदम्पठते नित्यं शिवेन सदृशो भवेत् ॥ १८५ ॥

जीवन्धर्म्मार्त्थभोगी स्यान्मृतो मोक्षपतिर्भवेत् ।। सत्यं सत्यम्महा-
देवि सत्यं सत्यन्न संशयः ।। १८६ ।। स्तवस्यास्य प्रभावेण
देवेन सह मोदते ।। सुचित्ताश्च सुरास्सर्व्वे स्तवराजस्य कीर्त्तनात्
।। १८७ ।। पीताम्बरपरीधाना पीतगन्धानुलेपना ।। परमोदय-
कीर्त्तिः स्यात्परतस्सुरसुन्दरि ।। १८८ ।। इति श्रीउत्कटशम्बरे
नागेन्द्रप्रयाणतन्त्रे षोडशसहस्रे विष्णुशङ्करसँव्वादे पीताम्बरीसहस्र-
नामस्तोत्रं समाप्तम् ।।

इति शाक्तप्रमोदे बगलामुखीतन्त्रं समाप्तम्

—:०:—

श्रीः

शिवहरराजधानीपतिश्रीराजादेवनन्दनसिंह-
बहादुरनराधिपसंगृहीतविरचित-

शाक्तप्रमोदान्तर्गतं

नवमं

मातङ्गीतन्त्रम्

उक्तराजगुरुवंश्यपण्डितश्रीरघुराजदुबेजीद्वारा
संशोधितम्

★

तदेतत्

श्रीकृष्णदासात्मज-खेमराजेन
स्वकीये "श्रीवेंकटेश्वर" यन्त्रालये
मुद्रयित्वा प्रकाशितम्

★

शकाब्दाः १९०३ संवत् २०३८

मुम्बई

श्रीगणेशाय नमः

शाक्तप्रमोदः

अथ मातङ्गीतन्त्रम्

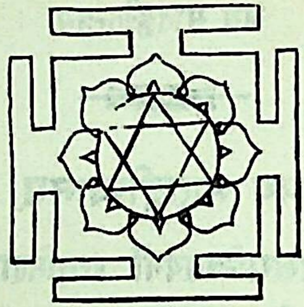
अथ मातङ्गीध्यानम्

श्यामाङ्गीं शशिशेखरान्त्रिनयनां रत्नसिंहासनस्थिताम् ॥
वेदैर्ब्बाहुदण्डैरसि-खेटक-पाशाङ्कुशधराम् ॥

अथ यन्त्रोद्धारः

षट्कोणाष्टदलम्पद्मँल्लिखेद्यन्त्रम्मनोरमम् ॥
तत्र पूजा प्रकर्त्तव्या जवापुष्पेण मन्त्रवित् ॥

अथ मन्त्रोद्धारः

प्रणवश्च ततो मायाङ्कामबीजश्च कूर्च्चकम् ॥
मातङ्गी ङेयुता चास्त्रँ वह्निजायावधिर्म्मनुः ॥

अथ मन्त्रः

ॐह्रींक्लींहूँमातङ्ग्यैफट्स्वाहा ॥

अथ पूजाविधिः

अथ वक्ष्ये महादेवीम्मातङ्गीं सर्व्वसिद्धिदाम् ॥ अस्याः पूजनमात्रेण वाक्सिद्धिं लभते ध्रुवम् ॥ प्रणवश्च ततो मायाङ्काम-बीजश्च कूर्च्चकम् ॥ मातङ्गी ङेयुता चास्त्रँ वह्निजायावधिर्म्मनुः ॥ ऋषिरस्य दक्षिणामूर्त्ति र्विराट् छन्दः प्रकीर्त्तितम् ॥ मातङ्गी-देवता देवी सर्व्वसिद्धिप्रदायिनी ॥ अङ्गन्यास-करन्यासौ कुर्य्या-न्मन्त्री समाहितः ॥ षड्दीर्घभाजा बीजेन प्रणवाद्येन कल्पयेत् ॥ षट्कोणाष्टदलम्पद्मँ ल्लिखेद्यन्त्रम्मनोरमम् ॥ तत्र पूजा प्रकर्त्तव्या जवापुष्पेण मन्त्रवित् ॥ अष्टशक्तीश्चाष्टदले पूजयेत्सुसमाहितः ॥ रतिः प्रीतिर्म्मनोभवा क्रिया शुद्धा च शक्तयः ॥ अनङ्गकुसुमा-

नङ्गमदना मदनालसा ॥ इत्यष्टशक्तीः सम्पूज्य उपहारसमन्वितः ॥ ततो देवीम्परां ध्यायेत्साधकः स्थिरमानसः ॥ श्यामाङ्गीं शशिशेखरान्त्रिनयनां रत्नसिंहासनस्थिताम् ॥ वेदैर्बाहुदण्डैरसिखेटकपाशाङ्कुशवराम् ॥ एवन्ध्यात्वा महादेवीङ्गन्धपुष्पैर्म्मनोरमैः ॥ नैवेद्यन्तु महादेव्यै पायसं शर्कंरान्वितम् ॥ पुरश्चरणकाले तु षट्सहस्रं मनुञ्जपेत् ॥ तद्दशांशं हुनेदाज्यैः शर्करामधुभिः सह ॥ ब्रह्मवृक्षोद्भवैः काष्ठैः साधकः शक्तिभिः सह ॥ एवं पुरस्क्रियां कृत्वा प्रयोगविधिमाचरेत् ॥ चतुष्पथे श्मशाने वा कलामध्ये च मान्त्रिकः ॥ मत्स्यम्मांसम्पायसञ्च दद्याद्धूपञ्च गुग्गुलुम् ॥ रात्रियोगेन कर्त्तव्यं सदा पूर्ण्णश्च साधकः ॥ एवम्प्रयोगमात्रेण कविता जायते ध्रुवम् ॥ अग्निस्तम्भञ्जलस्तम्भँ व्वाक्स्तम्भङ्कारयेद्ध्रुवम् ॥ मन्त्री जयति शत्रूंश्च तार्क्ष्यो भोगिकुलँ य्यथा ॥ शास्त्रे वादे कवित्वे च बृहस्पतिरिवापरः ॥ अनेनैव विधानेन मातङ्गी सिद्धिदायिनी ॥ नूनन्तद्गृहमागत्य कुबेरैर्द्दीयते वसु ॥ विना मत्स्यैर्विना मांसैर्न्नार्च्चयेत्परदेवताम् ॥ इति तन्त्रसारः ॥

अथ मातङ्गीस्तोत्रम्

ईश्वर उवाच ॥ आराध्य मातश्चरणाम्बुजे ते ब्रह्मादयो विस्तृतकीर्त्तिमापुः ॥ अन्ये परँ व्वा विभवम्मुनीन्द्राः परां श्रियं भक्तिपरेण चान्ये ॥ १ ॥ नमामि देवीन्नवचन्द्रमौलेर्म्मातङ्गिनीश्चन्द्रकलावतंसाम् ॥ आम्नायप्राप्तिप्रतिपादितार्त्थम्प्रबोधयन्तीम्प्रियमादरेण ॥ २ ॥ विनम्रदेवस्थिरमौलिरत्नैर्व्विराजितन्ते चरणारविन्दम् ॥ अकृत्रिमाणाँ व्वचसाँ विशुक्रम्पदाम्पदं शिक्षितनूपुराभ्याम् ॥३॥ कृतार्त्थयन्तीम्पदवीं पदाभ्यामास्फालयन्तीङ्कलवल्लकीन्ताम् ॥ मातङ्गिनीं सद्धृदयान्धिनोमि लीलांशुकां शुद्धनितम्बबिम्बाम् ॥ ४ ॥ तालीदलेनार्पितकर्ण्णभूषाम्माध्वीमदो-

द्घूर्णितनेत्रपद्माम् ॥ घनस्तनीं शम्भुवधून्नमामि तडिल्लताकान्ति-
मनर्घ्यभूषाम् ॥ ५ ॥ चिरेण लक्ष्यान्नवलोमराज्यां स्मरामि
भक्त्या जगतामधीशे ॥ बलित्रयाढ्यन्तव मध्यमम्ब नीलोत्पलां-
शुश्रियमावहन्तीम् ॥ ६ ॥ कान्त्या कटाक्षैः कमलाकराणा-
ङ्कदम्बमालाञ्चितकेशपाशाम् ॥ मातङ्गकन्यां हृदि भावयामि
ध्यायेयमारक्तकपोलबिम्बम् ॥ ७ ॥ बिम्बाधरन्यस्तललामवश्य-
मालोललीलालकमायताक्षम् ॥ मन्दस्मितन्ते वदनम्महेशि स्तुत्या-
नया शङ्करधर्म्मपत्नीम् ॥ ८ ॥ मातङ्गिनीँ व्वागधिदेवतान्तां
स्तुवन्ति ये भक्तियुता मनुष्याः ॥ परां श्रियन्नित्यमुपाश्रयन्ति
परत्र कैलासतले वसन्ति ॥ ९ ॥ इति रुद्रयामले मातङ्गी-
स्तोत्रं समाप्तम् ॥

अथ मातङ्गीकवचम्

श्रीदेव्युवाच ॥ साधु साधु महादेव कथयस्व सुरेश्वर ॥
मातङ्गीकवचन्दिव्यं सर्व्वसिद्धिकरन्नृणाम् ॥१॥ श्रीईश्वर उवाच ॥
शृणु देवि प्रवक्ष्यामि मातङ्गीकवचं शुभम् ॥ गोपनीयम्महादेवि
मौनी जापं समाचरेत् ॥ २ ॥ अस्य श्रीमातङ्गीकवचस्य दक्षिणा-
मूर्तिर्ऋषिर्व्विराट् छन्दो मातङ्गी देवता चतुर्व्वर्ग्गसिद्धये विनि-
योगः ॥ ॐशिरो मातङ्गिनी पातु भुवनेशी तु चक्षुषी ॥ तोडला
कर्ण्णयुगलन्त्रिपुरा वदनम्मम ॥ ३ ॥ पातु कण्ठे महामाया हृदि
माहेश्वरी तथा ॥ त्रिपुष्पा पार्श्वयोः पातु गुदे कामेश्वरी
मम ॥ ४ ॥ ऊरुद्वये तथा चण्डी जङ्घयोश्च हरप्रिया ॥ महामाया
पादयुग्मे सर्व्वाङ्गेषु कुलेश्वरी ॥ ५ ॥ अङ्गम्प्रत्यङ्गकञ्चैव सदा
रक्षतु वैष्णवी ॥ ब्रह्मरन्ध्रे सदा रक्षेन्मातङ्गी नाम संस्थिता ॥६॥
ललाटे रक्षयेन्नित्यम्महापिशाचिनीति च ॥ नेत्राभ्यां सुमुखी
रक्षेद्देवी रक्षतु नासिकाम् ॥७॥ महापिशाचिनी पायान्मुखे रक्षतु

सर्व्वदा ॥ लज्जा रक्षतु मान्दन्ते चोष्ठौ सम्मार्ज्जनीकरी ॥ ८ ॥ चिबुके कण्ठदेशे तु चकारत्रितयम्पुनः ॥ सविसर्ग्गम्महादेवी हृदयम्पातु सर्व्वदा ॥ ९ ॥ नाभिं रक्षतु मा लोला कालिकावतु लोचने ॥ उदरे पातु चामुण्डा लिङ्गे कात्यायनी तथा ॥ १० ॥ उग्रतारा गुदे पातु पादौ रक्षतु चाम्बिका ॥ भुजौ रक्षतु शर्व्वाणी हृदयञ्चण्डभूषणा ॥ ११ ॥ जिह्वायाम्मातृका रक्षेत्पूर्व्वे रक्षतु पुष्टिका ॥ विजया दक्षिणे पातु मेधा रक्षतु वारुणे ॥ १२ ॥ नैर्ऋत्यां सुदया रक्षेद्वायव्याम्पातु लक्ष्मणा ॥ ऐशान्यां रक्षयेद्देवी मातङ्गी शुभकारिणी ॥ १३ ॥ रक्षेत्सुरेशा चाग्नेये बगला पातु चोत्तरे ॥ ऊर्द्ध्वम्पातु महादेवी देवानां हितकारिणी ॥ १४ ॥ पाताले पातु मा नित्यँ व्वशिनी विश्वरूपिणी ॥ प्रणवञ्च तता माया कामबीजञ्च कूर्च्चकम् ॥१५॥ मातङ्गिनी ङेयुतास्त्रँ व्वह्नि-जायावधिम्मंनुः ॥ सार्द्धैकादशवर्ण्णा सा सर्व्वत्र पातु मां सदा ॥१६॥ इति ते कथितन्देवि गुह्याद्गुह्यतरम्परम् ॥ त्रैलोक्यमङ्गल-न्नाम कवचन्देवदुर्ल्लभम् ॥१७॥ य इदम्प्रपठेन्नित्यञ्जायते सम्प-दालयम् ॥ परमैश्वर्य्यमतुलम्प्राप्नुयान्नात्र संशयः ॥१८॥ गुरु-मभ्यर्च्च्य विधिवत्कवचम्प्रपठेद्यदि ॥ ऐश्वर्य्यं सुकवित्वञ्च वाक्सिद्धिँ ल्लभते ध्रुवम् ॥१९॥ नित्यन्तस्य तु मातङ्गी महिला मङ्गलञ्चरेत् ॥ ब्रह्मा विष्णुश्च रुद्रश्च ये देवाः सुरसत्तमाः ॥२०॥ ब्रह्मराक्षसवेताला ग्रहाद्या भूतजातयः ॥ तन्दृष्ट्वा साधकन्देवि लज्जा-युक्ता भवन्ति ते ॥ २१ ॥ कवचन्धारयेद्यस्तु सर्व्वसिद्धिँ ल्लभेद् ध्रुवम् ॥ राजानोऽपि च दासत्वं षट्कर्म्माणि च साधयेत् ॥२२॥ सिद्धो भवति सर्व्वत्र किमन्यैर्ब्बहु भाषितैः ॥ इदं कवचमज्ञात्वा मातङ्गीँ य्यो भजेन्नरः ॥२३॥ अल्पायुर्निर्द्धनो मूर्खो भवत्येव न संशयः ॥ गुरौ भक्तिः सदा कार्य्या कवचे च दृढा मतिः

॥ २४ ॥ तस्मै मातङ्गिनी देवी सर्व्वसिद्धिम्प्रयच्छति ॥ २५ ॥ इति नन्द्यावर्त्ते उत्तरखण्डे त्वरितफलदायिनीमातङ्गिनीकवचं समाप्तम् ॥

अथ हृदयम्

एकदा कौतुकाविष्टा भैरवं भूतसेवितम् ॥ भैरवी परिपप्रच्छ सर्व्वभूतहिते रता ॥ १ ॥ श्रीभैरव्युवाच ॥ भगवन्सर्व्वधर्म्मज्ञ भूतवात्सल्यभावन ॥ अहं वेदितुमिच्छामि सर्व्वभूतोपकारकम् ॥२॥ केन मन्त्रेण जप्तेन स्तोत्रेण पठितेन च॥ सर्व्वथा श्रेयसाम्प्राप्तिर्भूतानाम्भूतिमिच्छताम् ॥ ३ ॥ श्रीभैरव उवाच ॥ शृणु देवि तव स्नेहात्प्रायो गोप्यमपि प्रिये ॥ कथयिष्यामि तत्सर्व्वं सुखसम्पत्करं शुभम् ॥ ४ ॥ पठतां शृण्वतान्नित्यं सर्व्वसम्पत्तिदायकम् ॥ विद्यैश्वर्य्यसुखावाप्ति-मङ्गलप्रदमुत्तमम् ॥ ५ ॥ मातङ्गया हृदयस्तोत्रं दुःखदारिद्र्यभञ्जनम् ॥ मङ्गलम्मङ्गलानाञ्च अस्ति सर्व्वसुखप्रदम् ॥ ६ ॥ ॐ अस्य श्रीमातङ्गीहृदयस्तोत्रमन्त्रस्य दक्षिणामूर्त्तिर्ऋषिर्व्विराट् छन्दो मातङ्गी देवता ह्रींबीजं हूँशक्तिः क्लींकीलकं सर्व्ववाञ्छितार्त्थसिद्धये पाठे विनियोगः ॥ अथाङ्गन्यासः ॥ ॐह्रींहृदयायनमः, ॐक्लींशिरसेस्वाहा, ॐहूँशिखायैवषट्, ॐह्रींनेत्रत्रयायवौषट्, ॐक्लींकवचायहूम्, ॐहूँअस्त्रायफट् ॥ एवं करन्यासः ॥ अथ ध्यानम् ॥ श्यामां शुभ्रांशुभालान्त्रिकमलनयनां रत्नसिंहासनस्थाम्भक्ताभीष्टप्रदात्रीं सुरनिकरकरासेव्यकञ्जाङ्घ्रियुग्माम् ॥ नीलाम्भोजांशुकान्तिन्निशिचरनिकरारण्यदावाग्निरूपाम्पाशङ्खड्गञ्चतुर्भिर्व्वरकमलकरैः खेटकञ्चाङ्कुशञ्च ॥ मातङ्गीमावहन्तीमभिमतफलदाम्मोदिनीञ्चिन्तयामि ॥ ७ ॥ नमस्ते मातङ्गयै मृदुमुदिततन्वै तनुमताम्परश्रेयोदायै कमलचरणध्यानमनसाम्॥ सदा संसेव्यायै सदसि विबुधैर्द्दिव्यधिषणैर्दयार्द्रायै देव्यै दुरित-

दलनोद्दण्डमनसे ॥ ८ ॥ परम्मातस्ते यो जपति मनुमेवोग्रहृदयः कवित्वङ्कल्पानाङ्कलयति सुकल्प प्रतिपदम् ॥ अपि प्रायो-रम्यामृतमयपदा तस्य ललितानटीम्मन्या वाणी नटति रसनायाश्च-पलिता ॥ ९ ॥ तव ध्यायन्तो ये वपुरनुजपन्ति प्रवलितं सदा मन्त्रम्मातर्नहि भवति तेषाम्परिभवः ॥ कदम्बानाम्माल्यैश्शिर अपि च युञ्जन्ति यदि ये भवन्ति प्रायस्ते युवतिजनयूथस्ववशगाः ॥ १० ॥ सरोजैस्साहस्रैस्सरसिजपदद्वन्द्वमपि ये सहस्रन्नामोक्त्वा तदपि तव ङेऽन्तम्मनुमितम् ॥ पृथङ्नाम्ना तेनायुतकलितमर्च्चन्ति प्रसुते सदा देवव्रातप्रणमितपदाम्भोजयुगला ॥ ११ ॥ तव प्रीत्यै मातर्द्ददति बलिमाधाय बलिना समत्स्यम्मांसँ व्वा सुरुचिरसितं राजरुचितम् ॥ सुपुण्या ये स्वान्तस्तव चरणप्रेमैकरसिका अहो-भाग्यन्तेषान्त्रिभुवनमलं वश्यमखिलम् ॥ १२ ॥ लसल्लोलश्रोत्रा-भरणकिरणक्रांतिकलित-म्मितस्मित्यापन्नप्रतिभितममन्नं विकरि-तम् ॥ मुखाम्भोजम्मातस्तव परिलुठद्भ्रूमधुकरं रमा ये ध्यायन्ति त्यजति नहि तेषां सुभवनम् ॥ १३ ॥ परः श्रीमातङ्ग्या जपति हृदयाख्यस्सुमनसामयं सेव्यस्सद्योभिमतफलदश्चातिललितः ॥ नरा ये शृण्वन्ति स्तवमपि पठन्तीममनिशन्न तेषान्दु प्राप्यञ्जगति यदलभ्यन्दिविषदाम् ॥ १४ ॥ धनार्थी धनमाप्नोति दारार्त्थी सुन्दरीम्प्रियाम् ॥ सुतार्त्थी लभते पुत्रं स्तवस्यास्य प्रकीर्त्तनात् ॥१५॥ विद्यार्त्थी लभते विद्याँ व्विविधाँ व्विभवप्रदाम् ॥ जयार्त्थी पठनादस्य जयम्प्राप्नोति निश्चितम् ॥१६॥ नष्टराज्यो लभेद्राज्यं सर्व्वसम्पत्समाश्रितम् ॥ कुबेरसमसम्पत्तिः स भवेद्धृदयम्पठन् ॥१७॥ किमत्र बहुनोक्तेन यद्यदिच्छति मानवः ॥ मातङ्गीहृदय-स्तोत्र-पाठात्तत्सर्व्वमाप्नुयात् ॥१८॥ इति श्रीदक्षिणामूर्त्तिसंहितायां श्रीमातङ्गीहृदयस्तोत्रं समाप्तम् ॥

अथ शतनामस्तोत्रम्

श्रीभैरव्युवाच ।। भगवञ्छ्रोतुमिच्छामि मातङ्ग्याः शतनामकम् ।। यद्गुह्यं सर्व्वतन्त्रेषु केनापि न प्रकाशितम् ।।१।। श्रीभैरव उवाच ।। शृणु देवि प्रवक्ष्यामि रहस्यातिरहस्यकम् ।। नाख्येयँ यत्र कुत्रापि पठनीयम्परात्परम् ।। २ ।। यस्यैकवारपठनात्सर्व्वे विघ्ना उपद्रवाः ।। नश्यन्ति तत्क्षणाद्देवि वह्निना तूलराशिवत् ।।३।। प्रसन्ना जायते देवी मातङ्गी चास्य पाठतः ।। सहस्रनामपठने यत्फलम्परिकीर्त्तितम् ।। तत्कोटिगुणितन्देवी नामाष्टशतकं शुभम् ।। अस्य श्रीमातंगीशतनाम्नाम्भगवान्मतङ्ग ऋषिरनुष्टुप्छन्दो मातंगी देवता मातंगीप्रीतये जपे विनियोगः ।। महामत्तमातंगिनी सिद्धिरूपा तथा योगिनी भद्रकाली रमा च ।। भवानी भयप्रीतिदा भूतियुक्ता भवाराधिता भूतिसम्पत्करी च ।। जनाधीशमाता घनागारदृष्टिर्द्धनेशार्च्चिता धीरवापी वरांगी ।। प्रकृष्टा प्रभारूपिणी कामरूपा प्रहृष्टा महाकीर्त्तिदा कर्ण्णनाली ।। काली भगाघोररूपा भगाङ्गी भगाह्वा भगप्रीतिदा भीमरूपा ।। भवानी महाकौशिकी कोशपूर्ण्णा किशोरी किशोरप्रियानन्दईहा ।। महाकारणा कारणा कर्म्मशीला कपाली प्रसिद्धा महासिद्धखण्डा ।। मकारप्रिया मानरूपा महेशी महोल्लासिनी लास्यलीलालयाङ्गी ।। क्षमा क्षेमशीला क्षपाकारिणी चाक्षयप्रीतिदा भूतियुक्ता भवानी ।। भवाराधिता भूतिसत्यात्मिका च प्रभोद्भासिता भानुभास्वत्करा च ।। धराधीशमाता धनागारदृष्टिर्द्धनेशार्च्चिता धीवरा धीवरांगी ।। प्रकृष्टा प्रभारूपिणी प्राणरूपा प्रकृष्टस्वरूपा स्वरूपप्रिया च ।। चलत्कुण्डला कामिनी कान्तयुक्ता कपालाचला कालकोद्धारिणी च ।। कदम्बप्रिया कोटरी कोटदेहा क्रमा कीर्त्तिदा कर्ण्णरूपा च काक्ष्मी ।। क्षमांगी क्षयप्रेमरूपा क्षपा च क्षयाक्षा क्षयाह्वा क्षयप्रान्तरा च ।।

क्षवत्कामिनी क्षारिणी क्षीरपूषा शिवांगी च शाकम्भरी शाकदेहा ।। महाशाकयज्ञा फलप्राशका च शकाह्वा शकाह्वाशकाख्या शका च ।। शकाक्षान्तरोषा सुरोषा सुरेखा माहाशेषयज्ञोपवीतप्रिया च ।। जयन्ती जया जाग्रती योग्यरूपा जयाङ्गा जपध्यानसन्तुष्टसञ्ज्ञा ।। जयप्राणरूपा जयस्वर्णदेहा जयज्वालिनी यामिनी याम्यरूपा ।। जगन्मातृरूपा जगद्रक्षणा च स्वधा वौषडन्ता विलम्बाविलम्बा ।। षडङ्गा महालम्बरूपासिहस्तापदा हारिणी हारिणी हारिणी च ।। महामङ्गला मङ्गलप्रेमकीर्तिर्निशुम्भक्षिदा शुम्भदर्प्पत्वहा च ।। तथा नन्दबीजादिमुक्तस्वरूपा तथा चण्डमुण्डापदा मुख्यचण्डा ।। प्रचण्डाप्रचण्डा महाचण्डवेगा चलच्चामरा चामराचन्द्रकीर्तिः ।। सुचामीकरा चित्रभूषोज्ज्वलाङ्गी सुसङ्गीतगीतश्च पायादपायात् ।। इति ते कथितन्देवि नाम्नामष्टोत्तरं शतम् ।। गोप्यश्च सर्व्वतन्त्रेषु गोपनीयश्च सर्व्वदा ।। एतस्य सतताभ्यासात्साक्षाद्देवो महेश्वरः ।। त्रिसन्ध्यश्च महाभक्त्या पठनीयं सुखोदयम् ।। न तस्य दुष्करङ्किञ्चिज्जायते स्पर्शतः क्षणात् ।। स्वकृतं यत्तदेवाप्तन्तस्मादावर्त्तयेत्सदा ।। सदैव सन्निधौ तस्य देवी वसति सादरम् ।। अयोगा ये तव एवाग्रे सुयोगाश्च भवन्ति वै ।। त एव मित्रभूताश्च भवंति तत्प्रसादतः ।। विषाणि नोपसर्प्पन्ति व्याधयो न स्पृशन्ति तान् ।। लूताविस्फोटकास्सर्व्वे शमँ य्यांति च तत्क्षणात् ।। जरापलितनिर्म्मुक्तः कल्पजीवी भवेन्नरः ।। अपि किम्बहुनोक्तेन सान्निध्यम्फलमाप्नुयात् ।। यावन्मया पुरा प्रोक्तम्फलं साहस्रनामकम् ।। तत्सर्व्वं लभते मर्त्यो महामायाप्रसादतः ।। इति श्रीरुद्रयामले मातङ्गीशतनामस्तोत्रं सम्पूर्णम् ।।

अथ सहस्रनाम

ईश्वर उवाच ।। शृणु देवि प्रवक्ष्यामि साम्प्रतन्तत्त्वत

परम् ॥ नाम्नां सहस्रम्परमं सुमुख्याः सिद्धये हितम् ॥ सहस्रनामपाठी यः सर्व्वत्र विजयी भवेत् ॥ पराभवो न तस्यास्ति सभायाँ व्वा महारणे ॥ यथा तुष्टा भवेद्देवी सुमुखी चास्य पाठतः ॥ तथा भवति देवेशि साधकः शिव एव सः ॥ अश्वमेधसहस्राणि वाजपेयस्य कोटयः ॥ सकृत्पाठेन जायन्ते प्रसन्ना सुमुखी भवेत् ॥ मतङ्गोऽस्य ऋषिश्छन्दोऽनुष्टुब्देवी समीरिता ॥ सुमुखी विनियोगः स्यात्सर्व्वसम्पत्तिहेतवे ॥ एवन्ध्यात्वा पठेदेतद्यदीच्छेत्सिद्धिमात्मनः ॥ देवीं षोडशवार्षिकीं शवगताम्माध्वीरसाघूर्णितां श्यामाङ्गीमरुणाम्बराम्पृथुकुचाङ्गुञ्जावलीशोभिताम् ॥ हस्ताभ्यान्दधतीङ्कपालममलन्तीक्ष्णान्तथा कर्त्रिकान्ध्यायेन्मानसपङ्कजे भगवतीमुच्छिष्टचाण्डालिनीम् ॥ ॐ सुमुखी शेमुषीसेव्या सुरसा शशिशेखरा ॥ समानास्या साधनी च समस्तसुरसन्मुखी ॥ सर्व्वसम्पत्तिजननी सम्मदा सिन्धुसेविनी ॥ शम्भुसीमन्तिनी सौम्या समाराध्या सुधारसा ॥ सारङ्गा सवली वेलालावण्यवनमालिनी ॥ वनजाक्षी वनचरी वनी वनविनोदिनी ॥ वेगिनी वेगदा वेगा वगलस्था वलाधिका ॥ काली कालप्रिया केली कमला कालकामिनी ॥ कमला कमलस्था च कमलस्थाकलावती ॥ कुलीना कुटिला कान्ता कोकिला कलभाषिणी ॥ कीराकेलिकरा काली कपालिन्यपि कालिका ॥ केशिनी च कुशावर्त्ता कौशाम्भी केशवप्रिया ॥ काली काशी महाकालसङ्काशा केशदायिनी ॥ कुण्डला च कुलस्था च कुण्डलाङ्गदमण्डिता ॥ कुण्डपद्मा कुमुदिनी कुमुदप्रीतिवर्द्धिनी ॥ कुण्डप्रिया कुण्डरुचिः कुरङ्गनयना कुला ॥ कुन्दविम्बालिनदनी कुसुम्भकुसुमाकरा ॥ काञ्ची कनकशोभाढ्या क्वणत्किङ्किणिकाकटिः ॥ कठोरकरणा काष्ठा कौमुदी कण्डवत्यपि ॥ कपर्द्दिनी कपटिनी कठिनी कलकण्डिनी ॥ कीरहस्ता

कुमारी च कुरूढकुसुमप्रिया ॥ कुञ्जरस्था कुजरता कुम्भी कुम्भ-स्तनी कला ॥ कुम्भीकाङ्क्षा करभोरूः कदली कुशशायिनी ॥ कुपिता कोटरस्था च कङ्काली कन्दलालया ॥ कपालवसिनी केशी कम्प-मानशिरोरुहा ॥ कदम्बरी कदम्बस्था कुङ्कुमप्रेमधारिणी ॥ कुटुम्बिनी कृपायुक्ता क्रतु ≍ क्रतुकरप्रिया ॥ कात्यायनी कृत्तिका च कार्त्तिकी कुशवर्तिनी ॥ कामपत्नी कामदात्री कामेशी काम-वन्दिता ॥ कामरूपा कामरति ≍ कामाख्या ज्ञानमोहिनी ॥ खड्गिनी खेचरी खञ्जा खञ्जरीटेक्षणा खगा ॥ खरगा खरनादा च खरस्था खेलनप्रिया ॥ खरांशुः खेलनी खट्वाखराखट्वाङ्गधारिणी ॥ खरखण्डिन्यपि ख्यातिः खण्डिता खण्डनप्रिया ॥ खण्डप्रिया खण्डखाद्या खण्डसिन्धुश्च खण्डिनी ॥ गङ्गा गोदावरी गौरी गोत-म्यपि च गौतमी ॥ गङ्गा गया गगनगा गारुडी गरुडध्वजा ॥ गीता गीतप्रिया गेया गुणप्रीतिर्गुरुर्गिरी ॥ गौर्गौरी गण्डसदना गोकुला गो ≍ प्रतारिणी ॥ गोप्ता गोविन्दिनी गूढा गूढविग्रस्त-गुञ्जिनी ॥ गजगा गोपिनी गोपी गोक्षाजयप्रिया गणा ॥ गिरि-भूपालदुहिता गोगा गोकुलवासिनी ॥ घनस्तनी घनरुचिर्घनोरु-र्घननिस्स्वना ॥ घुङ्कारिणी घुक्षकरी घूघूकपरिवारिता ॥ घण्टा-नादप्रिया घण्टा घोटा घोटकवाहिनी ॥ घोररूपा च घोरा च घृतप्रीतिर्घृताञ्जनी ॥ घृताची घृतवृष्टिश्च घण्टा घटघटावृता ॥ घटस्था घटना घातकरी घातनिवारिणी ॥ चञ्चरीकी चकोरी च चामुण्डा चीरधारिणी ॥ चातुरी चपला चञ्चुश्चिता चिन्तामणि-स्थिता ॥ चातुर्वर्ण्यमयी चञ्चुश्चोराचार्य्या चमत्कृतिः ॥ चक्र-वर्तिवधूश्चित्रा चक्राङ्गी चक्रमोदिनी ॥ चेतश्चरी चित्तवृत्तिश्चेतना चेतनप्रिया ॥ चापिनी चम्पकप्रीतिश्चण्डा चण्डालवासिनी ॥ चिरञ्जीविनी तच्चिन्ता चिञ्चामूलनिवासिनी ॥ छुरिका छत्रमध्यस्था

छिन्दा छिन्दकरी छिदा ॥ छुच्छुन्दरी छलप्रीतिश्छुच्छुन्दरनिभस्वना ॥ छलिनी छत्रदा छिन्ना छिण्टिच्छेदकरी छटा ॥ छझिनी छान्दसी छाया छरू छन्दाकरीत्यपि ॥ जयदा जयदा जाती जायिनी जामला जतुः ॥ जम्बूप्रिया जीवनस्था जङ्गमा जङ्गमप्रिया ॥ जवापुष्पप्रिया जप्या जगज्जीवा जगज्जनिः ॥ जगज्जन्तुप्रधाना च जगज्जीवपराजवा ॥ जातिप्रिया जीवनस्था जीमूतसदृशीरुचिः ॥ जन्या जनहिता जाया जन्मभूर्जम्भसी जभूः ॥ जयदा जगदावासा जायिनी ज्वरकृच्छ्रजित् ॥ जपा च जपती जप्या जपाहा जायिनी जना ॥ जालन्धरमयीजानुर्जलौका जाप्यभूषणा ॥ जगज्जीवमयीजीवा जरत्कारुर्जनप्रिया ॥ जगती जननिरता जगच्छोभाकरी जवा ॥ जगतीत्राणकृज्जङ्घा जातीफलविनोदिनी ॥ जातीपुष्पप्रिया ज्वाला जातिहा जातिरूपिणी ॥ जीमूतवाहनरुचिर्जीमूता जीर्णवस्त्रकृत् ॥ जीर्णवस्त्रधरा जीर्णा ज्वलती जालनाशिनी ॥ जगत्क्षोभकरी जातिर्जगत्क्षोभविनाशिनी ॥ जनापवादा जीवा च जननीगृहवासिनी ॥ जनानुरागा जानुस्था जलवासा जलार्त्तिकृत् ॥ जलजा जलवेला च जलचक्रनिवासिनी ॥ जलमुक्ता जलारोहा जलजा जलजेक्षणा ॥ जलप्रिया जलौका च जलांशोभवती तथा ॥ जलविस्फूर्जितवपुर्ज्वलत्पावकशोभिनी ॥ झिञ्झा झिल्लमयी झिञ्झाझणत्कारकरी जया ॥ झञ्झी झम्पकरी झम्पा झम्पत्रासनिवारिणी ॥ टङ्कारस्था टङ्ककरी टङ्कारकरणांहसा ॥ टङ्कारोट्टकृतष्ठीवा डिण्डीरवसनावृता ॥ डाकिनी डामिरी चैव डिण्डिमध्वनिनादिनी ॥ डकारनिस्स्वनरुचिस्तपिनी तापिनी तथा ॥ तरुणी तुन्दिला तुन्दा तामसी च तमःप्रिया ॥ ताम्रा ताम्रवती तन्तुस्तुन्दिला तुलसम्भवा ॥ तुलाकोटिसुवेगा च तुल्यकामा तुलाश्रया ॥ तुदिनी तुनिनी तुम्बा तुल्यकाला तुलाश्रया ॥

तुमुला तुलजा तुल्या तुलादानकरी तथा ।। तुल्यवेगा तुल्यगति-स्तुलाकोटिनिनादिनी ।। ताम्रोष्ठा ताम्रपर्ण्णी च तमःसङ्क्षोभ-कारिणी ।। त्वरिता ज्वरहा तीरा तारकेशी तमालिनी ।। तमोदान-वती तामतालस्थानवती तमी ।। तामसी च तमिस्रा च तीव्रा तीव्रपराक्रमा ।। तटस्था तिलतैलाक्ता तरुणी तपनद्युतिः ।। तिलोत्तमा च तिलकृत्तारकाधीशशेखरा ।। तिलपुष्पप्रिया तारा तारकेशी कुटुम्बिनी ।। स्थाणुपत्नी स्थिरकरी स्थूलसम्पद्वि-वर्द्धिनी ।। स्थितिः स्थैर्य्यस्थविष्ठा च स्थपतिः स्थूलविग्रहा ।। स्थूलस्थलवती स्थाली स्थलसङ्गविवर्द्धिनी ।। दण्डिनी दन्तिनी दामा दरिद्रा दीनवत्सला ।। देवा देववधूर्द्दित्या दामिनी देव-भूषणा ।। दया दमवती दीनवत्सला दाडिमस्तनी ।। देव-मूर्त्तिकरा दैत्यादारिणी देवतानता ।। दोलाक्रीडा दयालुश्च दम्पती देवतामयी ।। दशादीपस्थिता दोषादोषहा दोषकारिणी ।। दुर्ग्गा दुर्ग्गार्त्तिशमनी दुर्ग्गम्या दुर्ग्गवासिनी ।। दुर्ग्गन्धनाशिनी दुस्स्था दुःखप्रशमकारिणी ।। दुर्ग्गन्धा दुन्दुभीध्वान्ता दूरस्था दूरवासिनी ।। दरदामरदात्री च दुर्व्यधिदयिता दमी ।। धुरन्धरा धुरीणा च धौरेयी धनदायिनी ।। धीरारवा धरित्री च धर्म्मदा धीरमानसा ।। धनुर्द्धरा च धमनी धमनीधूर्त्तविग्रहा ।। धूम्रवर्ण्णा धूम्रपाना धूमला धूममोदिनी ।। नन्दिनी नन्दिनीनन्दा नन्दिनी-नन्दबालिका ।। नवीना नर्म्मदा नर्म्मनेमिर्न्नियमनिस्स्वना ।। निर्म्मला निगमाधारा निम्नगा नग्नकामिनी ।। नीला निरत्ना निर्वाणा निर्ल्लोभा निर्ग्गुणा नतिः ।। नीलग्रीवा निरीहा च निरञ्जनजमानवा ।। निर्ग्गुण्डिका च निर्ग्गुण्डा निर्न्नासा नासिकाभिधा ।। पताकिनी पताका च पत्रप्रीतिः पयस्विनी ।। पीना पीनस्तनी पत्नी पवनाशी निशामयी ।। परापरपराकाली

पारकृत्यम्बुजप्रिया ।। पवनस्था च पवना पवनप्रीतिवर्द्धिनी ।। पशुवृद्धिकरी पुष्पी पोषका पुष्टिवर्द्धिनी ।। पुष्पिणी पुस्तककरा पूर्णिमातलवासिनी ।। पेशी पाशकरी पाशा पांशुहा पांशुला पशुः ।। पटु॰ पराशा परशुधारिणी पाशिनी तथा ।। पापघ्नी पतिपत्नी च पतिता पतितापती ।। पिशाची च पिशाचघ्नी पिशिताशनतोषिणी ।। पानदा पानपात्री च पानदानकरोद्यता ।। पेयाप्रसिद्धा पीयूषा पूर्णा पूर्णमनोरथा ।। पतङ्गाभा पतङ्गा च पौन॰पुन्यपिबापरा ।। पङ्किला पङ्कमग्ना च पानीया पञ्जर-स्थिता ।। पञ्चमी पञ्चयज्ञा च पञ्चता पञ्चमाप्रिया ।। पिचुमन्दा पुण्डरीका पिकी पिङ्गललोचना ।। प्रियङ्गुमञ्जरी पिण्डी पण्डिता पाण्डुरप्रभा ।। प्रेतासना प्रियालस्था पाण्डुघ्नी पीनसापहा ।। फलिनी फलदात्री च फलश्री॰ फलभूषणा ।। फूत्कारकारिणी रफारी फुल्ला फुल्लाम्बुजानना ।। स्फुलिंगहा स्फीतमतिः स्फीत-कीर्त्तिकरी तथा ।। बालमाया बलारातिर्ब्बलिनी बलवर्द्धिनी ।। वेणुवाद्या वनचरी विरञ्चिजनयत्यपि ।। विद्याप्रदा महाविद्या बोधिनी बोधदायिनी ।। बुद्धमाता च बुद्धा च वनमालावती वरा ।। वरदा वारुणी वीणा वीणावादनतत्परा ।। विनोदिनी विनोदस्था वैष्णवी विष्णुवल्लभा ।। वैद्या वैद्यचिकित्सा च विवशा विश्वविश्रुता ।। विद्यौघविह्वला वेला वित्तदा विगतज्वरा ।। विरावा विवरीकारा बिम्बोष्ठी बिम्बवत्सला ।। विन्ध्यस्था परवन्द्या च वीरस्थानवरा च वित् ।। वेदान्तवेद्या विजया विजयाविजयप्रदा ।। विरोगी वन्दिनी वन्ध्या वन्द्यबन्धनिवारिणी ।। भगिनी भग-माला च भवानी भवनाशिनी ।। भीमा भीमानना भीमाभङ्गुरा भीमदर्शना ।। भिल्ली भिल्लधरा भीरुर्भरुण्डाभी भयावहा ।। भगसर्प्पिण्यपि भगा भगरूपा भगालया ।। भगासना भवाभोगा

भेरीझङ्काररञ्जिता ॥ भीषणा भीषणारावा वभगत्यहिभूषणा ॥ भारद्वाजा भोगदात्री भूतिघ्नी भूतिभूषणा ॥ भूमिदा भूमिदात्री च भूपतिर्भरदायिनी ॥ भ्रमरी भ्रामरी भाला भूपालकुल-संस्थिता ॥ माता मनोहरा माया मानिनी मोहिनी मही ॥ महालक्ष्मीर्म्मदक्षीबा मदिरा मदिरालया ॥ मदोद्धता मतङ्ग-स्था माधवी मधुमर्दिनी ॥ मोदा मोदकरी मेधा मेध्या-मध्याधिपस्थिता ॥ मद्यपा मांसलोभस्था मोदिनी मैथुनोद्यता ॥ मूर्द्धावती महामाया माया महिममन्दिरा ॥ महामाला महाविद्या महामारी महेश्वरी ॥ महादेववधूमान्या मथुरा मेरुमण्डिता ॥ मेदस्विनी मिलिन्दाक्षी महिषासुरमर्दिनी ॥ मण्डलस्था भगस्था च मदिरारागगर्व्विता ॥ मोक्षदा मुण्डमाला च माला माला-विलासिनी ॥ मातङ्गिनी च मातङ्गी मातङ्गतनयापि च ॥ मधु-स्रवा मधुरसा बन्धूककुसुमप्रिया ॥ यामिनी यामिनीनाथभूषा यावकरञ्जिता ॥ यवाङ्कुरप्रिया यामा यवनी यवनार्दिनी ॥ यमघ्नी यमकल्पा च यजमानस्वरूपिणी ॥ यज्ञा यज्ञयजुर्य्यक्षी यशोनि-कम्पकाकारिणी ॥ यक्षिणी यक्षजननी यशोदायासधारिणी ॥ यशस्सूत्रप्रदा यामा यज्ञकर्मकरीत्यपि ॥ यशस्विनी यकारस्था भूयस्तम्भनिवासिनी ॥ रञ्जिता राजपत्नी च रमा रेखा रवी रणा ॥ रजोवती रजश्चित्रा रञ्जनी रजनीपतिः ॥ रोगिणी रजनी राज्ञा राज्यदा राज्यवर्द्धिनी ॥ राजन्वती राजनीतिस्तथा रजतवासिनी ॥ रमणीरमणीया च रामा रामावती रतिः ॥ रेतो रती रतोत्साहा रोगघ्नी रोगकारिणी ॥ रङ्गा रङ्गवती रागा रागा रागज्ञा रागकृद्दया ॥ रामिका रजकी रेवा रजनी रङ्ग-लोचना ॥ रक्तचर्म्मधरा रङ्गी रङ्गस्था रङ्गवाहिनी ॥ रमा रम्भा-फलप्रीती रम्भोरू राघवप्रिया ॥ रङ्गा रङ्गाङ्गमधुरा रोदसी च

महारवा ॥ रोधकृद्रोगहन्त्री च रूपभृद्रोगस्राविणी ॥ बन्दी वन्दिस्तुता बन्धुर्बन्धूककुसुमाधरा ॥ वन्दिता वन्द्यमाना च वैद्रावी वेदविद्विधा ॥ विकोपा विकपाला च विङ्कस्था विङ्क-वत्सला ॥ वेदैर्विलग्नलग्ना च विधिविङ्ककरी विधा ॥ शङ्खिनी शङ्खवलया शङ्खमालावती शमी ॥ शङ्खपात्रा शिनी शङ्खस्वन-शङ्खगला शशी ॥ शवरी शम्बरी शम्भुः शम्भुकेशा शरासिनी ॥ शवा श्येनवती श्यामा श्यामाङ्गी श्यामलोचना ॥ श्मशानस्था श्मशाना च श्मशानस्थानभूषणा ॥ शमदा शमहन्त्री च शङ्खिनी शङ्खरोषरा ॥ शान्तिश्शान्तिप्रदा शेषा शेषाख्या शेषशायिनी ॥ शेमुषी शोषिणी शेषा शौर्य्या शौर्य्यशरा शरी ॥ शापदा शापहा शापाशापपन्था सदाशिवा ॥ शृङ्गिणी शृङ्गिपलभुक् शङ्करी शाङ्करी शिवा ॥ शवस्था शवभुक् शान्ता शवकर्ण्णा शवोदरी ॥ शाविनी शवशिंशाश्रीः शवा च शमशायिनी ॥ शवकुण्डलिनी शैवाशीकरा शिशिराशिना ॥ शवकाञ्ची शवश्रीका शबमाला शवाकृतिः ॥ स्रवन्ती सङ्कुचा शक्तिश्शन्तनुश्शवदायिनी ॥ सिन्धुस्सरस्वती सिन्धुस्सुन्दरी सुन्दरानना ॥ साधुः सिद्धिप्रदात्री च सिद्धा सिद्धसरस्वती ॥ सन्ततिस्सम्पदा सँव्वच्छङ्किसम्पत्तिदायिनी ॥ सपत्नी सरसा सारा सारस्वतकरी सुधा ॥ सुरासमांसाशना च समाराध्या समस्तदा ॥ समधीस्सामदा सीमा सम्मोहा सम-दर्शना ॥ सामतिस्सामधा सीमा सावित्री सविधा सती ॥ सवना सवनासारा सवरा सावरा समी ॥ सिमरा सतता साध्वी सध्रीची ससहायिनी ॥ हंसी हंसगतिर्हंसी हंसोज्ज्वलनिचोलयुक् ॥ हलिनी हालिनी हाला हलश्रीर्हरवल्लभा ॥ हला हलवती ह्येषा हेला हर्ष-विवर्द्धिनी ॥ हन्तिर्हन्ता हयाहाहाहताहन्तातिकारिणी ॥ हङ्कारी हंकृतिर्हङ्का हीहीहाहाहिताहिता ॥ हीतिर्हेमप्रदा हाराराविणी हरि-

रसम्मता ॥ होरा होत्री होलिका च होमा होमहविर्हविः ॥ हरिणी हरिणीनेत्रा हिमाचलनिवासिनी ॥ लम्बोदरी लम्बकर्ण्णा लम्बिका लम्बविग्रहा ॥ लीला लीलावती लोला ललना ललिता लता ॥ ललामलोचना लोभ्या लोलाक्षी सत्कुलालया ॥ लपत्नी लपती लम्पा लोपामुद्रा ललन्तिका ॥ लतिका लङ्घिनी लङ्घा लालिमा लघुमध्यमा ॥ लघीयसी लघूदर्य्या लूता लूताविनाशिनी ॥ लोमशा लोमलम्बी च लुलन्ती च लुलुम्पती ॥ लुलायस्था बलहरी लङ्कापुरपुरन्दरा ॥ लक्ष्मीर्ल्लक्ष्मीप्रदा लभ्या लाक्षाक्षी लुलितप्रभा ॥ क्षणा क्षणक्षुक्षुक्षिणी क्षमाक्षान्तिः क्षमावती ॥ क्षामा क्षामोदरी क्षेम्या क्षौमभृत्क्षत्रियाङ्गणा ॥ क्षया क्षायाकरी क्षीरा क्षीरदा क्षीरसागरा । क्षेमङ्करी क्षयकरी क्षयकृत्क्षणदा क्षतिः ॥ क्षुद्रिका क्षुद्रिकाक्षुद्रा क्षुत्क्षमा क्षीणपातका ॥ मातुः सहस्रनामेदं सुमुख्यास्सिद्धिदायकम् ॥ यः पठेत्प्रयतो नित्यं स एव स्यान्महेश्वरः ॥ अनाचारात्पठेन्नित्यन्दरिद्रो धनवान्भवेत् ॥ मूकस्स्याद्वाक्पतिर्देवि रोगी नीरोगताँ व्व्रजेत् ॥ पुत्रात्थीं पुत्रमाप्नोति त्रिषु लोकेषु विश्रुतम् ॥ वन्ध्यापि सूयते पुत्रँ व्विदुषस्सद्दशङ्गुरोः ॥ सत्यश्च बहुधा भूयाद्गावश्च बहुदुग्धदाः ॥ राजानः पादनम्रास्स्युस्तस्य हासा इव स्फुटाः ॥ अरयस्सङ्क्षयँ य्यांति मानसा संस्मृता अपि ॥ दर्शनादेव जायन्ते नरा नार्य्योपि तद्वशाः ॥ कर्त्ता हर्त्ता स्वयँ व्वीरो जायते नात्र संशयः ॥ यँ य्यङ्कामयते कामन्तन्तमाप्नोति निश्चितम् ॥ दुरितन्न च तस्यास्ति नास्ति शोकः कथञ्चन ॥ चतुष्पथेऽर्द्धरात्रे च यः पठेत्साधकोत्तमः ॥ एकाकी निर्भयो वीरो दशावर्त्तस्तवोत्तमम् ॥ मनसा चिन्तितङ्कार्य्यं तस्य सिद्धिर्न्न संशयः ॥ विना सहस्रनाम्नाँ य्यो जपेन्मन्त्रङ्कदाचन ॥ न

सिद्धिर्ज्जायते तस्य मन्त्रङ्कल्पशतैरपि ॥ कुजवारे श्मशाने वा मध्याह्ने यो जपेत्सदा ॥ कृतकृत्यस्स जायेत कर्त्ता हर्त्ता नृणामिह ॥ रोगार्त्तोऽर्द्धनिशायाँ य्यः पठेदासनसंस्थितः ॥ सद्यो नीरोगतामेति यदि स्यान्निर्भयस्तदा ॥ अर्द्धरात्रे श्मशाने वा शनिवारे जपेन्मनुम् । अष्टोत्तरसहस्रन्तु दशवारञ्जपेत्ततः ॥ सहस्रनाम चैतद्धि तदा याति स्वयं शिवा ॥ महापवनरूपेण घोरगोमायुनादिनी ॥ ततो यदि न भीतिः स्यात्तदा देहीतिवाग्भवेत् ॥ तदा पशुबलिन्दद्यात्स्वयं गृह्णाति चण्डिका ॥ यथेष्टश्च वरन्दत्त्वा प्रयाति सुमुखी शिवा ॥ रोचनागुरुकस्तूरीकर्प्पूरैश्च सचन्दनैः ॥ कुङ्कुमेन दिने श्रेष्ठे लिखित्वा भूर्ज्जपत्रके ॥ शुभनक्षत्रयोगे च कृतमारुतसक्रियः ॥ कृत्वा सम्पातनविधिन्धारयेद्दक्षिणे करे ॥ सहस्रनाम स्वर्णस्थङ्कण्ठे वा विजितेन्द्रियः ॥ तदायम्प्रणमेन्मन्त्री क्रुद्धस्स म्रियते नरः ॥ दुष्टश्वापदजन्तूनान्न भीः कुत्रापि जायते ॥ बालकानामियं रक्षा गर्ब्भिणीनामपि प्रिये ॥ मोहनस्तम्भनाकर्ष-मारणोच्चाटनानि च ॥ यन्त्रधारणतो नूनञ्जायन्ते साधकस्य तु ॥ नीलवस्त्रे विलिखिते ध्वजायाँ य्यदि तिष्ठति ॥ तदा नष्टा भवत्येव प्रचण्डाप्यरिवाहिनी ॥ एतज्जप्तम्महाभस्म ललाटे यदि धारयेत् ॥ तद्विलोकन एव स्युः प्राणिनस्तस्य किङ्कराः ॥ राजपत्न्योऽपि विवशाः किमन्याः पुरयोषितः ॥ एतज्जप्तम्पिबेत्तोयम्मासेन स्यान्महाकविः ॥ पण्डितश्च महावादी जायते नात्र संशयः ॥ अयुतश्च पठेत्स्तोत्रम्पुरश्चरणसिद्धये ॥ दशांशङ्कमलैर्हुत्वा त्रिमध्वाक्तैर्व्विधानतः ॥ स्वयमायाति कमला वाण्या सह तदालये ॥ मन्त्रो निःकीलतामेति सुमुखी सुमुखीभवेत् ॥ अनन्तश्च भवेत्पुण्यमपुण्यश्च क्षयँ व्व्रजेत् ॥ पुष्करादिषु तीर्त्थेषु स्नानतो यत्फलम्भवेत् ॥ तत्फलँ ल्लभते जन्तुः सुमुख्याः स्तोत्रपाठतः ॥

एतदुक्तं रहस्यन्ते स्वसर्व्वस्वँ व्वरानने ।। न प्रकाश्यन्त्वया देवि यदि सिद्धिञ्च विन्दसि ।। प्रकाशनादसिद्धिस्स्यात्कुपिता सुमुखी भवेत् ।। नातः परतरो लोके सिद्धिदः प्राणिनामिह ।। वन्दे श्रीसुमुखीम्प्रसन्नवदनाम्पूर्णेन्दुबिम्बाननां सिन्दूराङ्कितमस्तकाम्मधुमदोल्लोलाञ्च मुक्तावलीम् ।। श्यामाङ्कञ्जलिकाकराङ्करगतश्चाध्यापयन्तीं शुकङ्गुञ्जापुञ्जविभूषणां सकरुणामामुक्तवेणीलताम् ।।

इति श्रीनन्द्यावर्त्ततन्त्रे उत्तरखण्डे मातङ्गीसहस्रनामस्तोत्रं संपूर्णम् ।।

इति शाक्तप्रमोदे मातङ्गीतन्त्रं समाप्तम्

—:०:—

इति

शाक्तप्रमोदे मातङ्गीतन्त्रम्

समाप्तम्

श्रीः

शिवहरराजधानीपतिश्रीराजादेवनन्दनसिंह-
बहादुरनराधिपसंगृहीतविरचित-

शाक्तप्रमोदान्तर्गतं

दशमं

कमलात्मिकातन्त्रम्

उक्तराजगुरुवंश्यपण्डितश्रीरघुराजदुबेजीद्वारा
संशोधितम्

★

तदेतत्

श्रीकृष्णदासात्मज-खेमराजेन

स्वकीये "श्रीवेंकटेश्वर" यन्त्रालये

मुद्रयित्वा प्रकाशितम्

★

शकाब्दाः १९०३ संवत् २०३८

मुम्बई

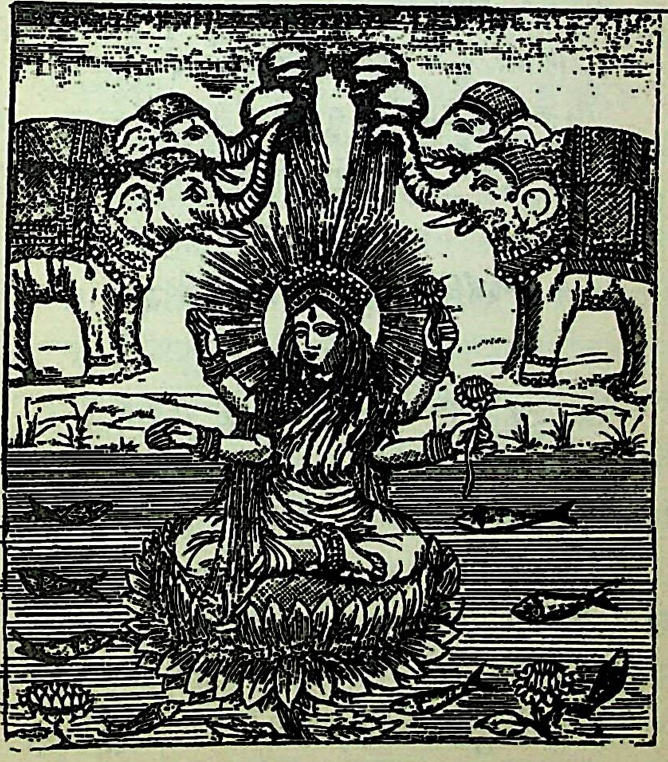
श्रीगणेशाय नमः

अथ शाक्तप्रमोदः

अथ कमलात्मिकातन्त्रम्

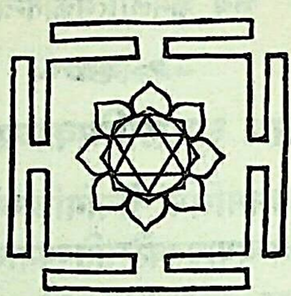
अथ कमलात्मिकाध्यानम्

कान्त्या काञ्चनसन्निभां हिमगिरिप्रख्यैश्चतुर्भिर्गजै-
र्हस्तोत्क्षिप्तहिरण्मयामृतघटैरासिच्यमानां श्रियम् ॥
बिभ्राणाँ व्वरमब्जयुग्ममभयं हस्तैः किरीटोज्ज्वलां
क्षौमाबद्धनितम्बबिम्बललिताँ व्वन्देऽरविन्दस्थिताम् ॥१॥

अथ यन्त्रोद्धारः

अनुक्तकल्पे यन्त्रन्तु लिखेत्पद्मन्दलाष्टकम् ॥
षट्कोणकर्णिकन्तत्र वेदद्वारोपशोभितम् ॥

अथ मन्त्रोद्धारः

तारम्पूर्व्वं लिखित्वा परमलममलँ व्वाग्भवम्बीजमन्य-
ल्लज्जाश्रीबीजपूर्व्वँ व्वशकरणतमङ्कामबीजम्परस्तात् ॥
हसौः पश्चाद्योजनीयं सुयुतमथ जगत्पूर्व्विकायाः प्रसूत्या
ङेन्तं रूपन्नमोन्तन्निखिलमनुविदैर्म्मन्त्रमुक्तं रमायाः ॥

अथ मन्त्रः

ॐऐंह्रींश्रींक्लींह्सौः जगत्प्रसूत्यै नमः ॥

अथ पूजाप्रयोगः

प्रातःकृत्यादि पीठन्यासान्तङ्कर्म्म विधाय हृत्पद्मस्थपूर्व्व-केसरेषु मध्ये च पीठशक्तीः पीठमनुञ्च न्यसेत् ॥ ॐविभूत्यै-नमः, एवम् उन्नत्यै० कान्त्यै० सृष्ट्यै० कीर्त्यै० सन्नत्यै० व्युष्ट्यै० उत्कृष्टयै० ऋद्ध्यै० । ततः श्रीकमलासनायनमः इत्यासनँ व्वि-न्यस्य ऋष्यादिन्यासङ्कुर्य्यात् ॥ शिरसि भृगुऋषयेनमः, मुखे निचृच्छन्दसेनमः, हृदि श्रियै देवतायै नमः । ततः कराङ्गन्यासौ कुर्य्यात् ॥ श्रांअङ्गुष्ठाभ्यान्नमः, श्रींतर्ज्जनीभ्यांस्वाहा, श्रूंमध्यमाभ्याँ

व्वषट् इत्यादि ॥ एवं श्रांहृदयायनम इत्यादिना च न्यसेत् ॥ तथा च निबन्धे ॥ अङ्गानि दीर्घयुक्तेन रमाबीजेन कल्पयेत् ॥ ततो ध्यानम् ॥ कान्त्या काञ्चनसन्निभां हिमगिरिप्रख्यैश्चतुर्भिर्गजैर्हस्तोत्क्षिप्तहिरण्मयामृतघटैरासिच्यमानां श्रियम् । बिभ्राणाँ व्वरमब्जयुग्ममभयं हस्तैः किरीटोज्ज्वलाङ्क्षौमाबद्धनितम्बललिताँ व्वन्देऽरविन्दस्थिताम् ॥ एवन्ध्यात्वा मानसैः सम्पूज्य शङ्खस्थापनङ्कुर्यात् ॥ ततः पीठपूजाँ व्विधाय केसरेषु मध्ये च विभूत्यादि पीठमन्वन्तपूजाँ व्विधाय पुनर्द्ध्यात्वा आवाहनादि पञ्चपुष्पाञ्जलिदानपर्य्यन्तँ व्विधाय ॥ आवरणपूजामारभेत् ॥ अग्न्यादि केसरेषु मध्ये दिक्षु च श्रांहृदयायनमः ॥ इत्यादिना सम्पूज्य दिग्दलेषु पूर्वादिषु ॥ ॐवासुदेवायनमः, एवं सङ्कर्षणाय० प्रद्युम्नाय० अनिरुद्धाय० विदिग्दलेषु ॐदमकाय० ॐसलिलाय० ॐगुग्गुलाय० ॐकुरण्टकाय० ॥ ततो देव्या दक्षिणे ॐशङ्खनिधये नमः, एवँ व्वसुधायैनमः वामे ॐपद्मनिधये० ॐवसुमत्यै० पत्राग्रेषु पूर्व्वादितः ॐबलाकायैनमः एवं विमलायै० वनमालिकायै० बिभीषिकायै० तद्बहिरिन्द्रादीन् वज्रादींश्च पूजयेत् ॥ ततो धूपादि विसर्ज्जनान्तङ्कर्म्म समापयेत् ॥ अस्य पुरश्चरणन्द्वादशलक्षजपः ॥ तथा च भानुलक्षञ्जपेन्मन्त्रन्दीक्षितो विजितेन्द्रियः ॥ तत्सहस्रञ्च जुहुयात्कमलैर्मधुराप्लुतैः ॥ जपान्ते जुहुयान्मन्त्री तिलैर्व्वा मधुराप्लुतैः ॥ बिल्वैः फलैर्व्वा जुहुयात्त्रिभिर्व्वा साधकोत्तमः ॥ इति पूजाप्रयोगः ॥

अथ स्तोत्रम्

त्रैलोक्यपूजिते देवि कमले विष्णुवल्लभे ॥ यथा त्वमचला कृष्णे तथा भव मयि स्थिरा ॥ १ ॥ ईश्वरी कमला लक्ष्मीश्चला भूतिर्हरिप्रिया ॥ पद्मा पद्मालया सम्यगुच्चैः श्रीपद्मधारिणी ॥२॥

द्वादशैतानि नामानि लक्ष्मीं सम्पूज्य यः पठेत् ।। स्थिरा लक्ष्मीर्भवेत्तस्य पुत्रदारादिभिः सह ।।३।। इति श्रीकमलात्मिका-स्तोत्रं समाप्तम् ।।

अथ कवचम्

अथ वक्ष्ये महेशानि कवचं सर्व्वकामदम् ।। यस्य विज्ञान-मात्रेण भवेत्साक्षात्सदाशिवः ।।१।। नार्च्चनन्तस्य देवेशि मन्त्र-मात्रञ्जपेन्नरः ।। स भवेत्पार्व्वतीपुत्रः सर्व्वशास्त्रविशारदः ।। २ ।। विद्यार्थिनां सदा विद्या धनदात् विशेषतः ।। धर्मार्त्थिभिस्सदा सेव्या कमला विष्णुवल्लभा ।। ३ ।। अस्याश्चतुरक्षरीविष्णुवल्ल-भायाः कवचस्य भगवान् ऋषिरनुष्टुप्छन्दो वाग्भवी शक्तिर्देवता वाग्भवं बीजं लज्जारमाकीलकं कामबीजात्मकङ्कवचं मम सुपाण्डित्य-कवित्व-सर्व्वसिद्धिसमृद्धये विनियोगः ।। ऐंकारो मस्तके पातु वाग्भवी सर्व्वसिद्धिदा ।। ह्रीं पातु चक्षुषोर्म्मध्ये चक्षुर्युग्मे च शाङ्करी ।। ४ ।। जिह्वायाम्मुखवृत्ते च कर्ण्णयोर्दन्तयोर्न्नसि ।। ओष्ठाधरे दन्तपङ्क्तौ तालुमूले हनौ पुनः ।। ५ ।। पातु माँ विष्णुवनिता लक्ष्मीः श्रीविष्णुरूपिणी ।।६।। कर्ण्णयुग्मे भुजद्वन्द्वे स्तनद्वन्द्वे च पार्व्वती ।। हृदये मणिबन्धे च ग्रीवायाम्पार्श्वयोः पुनः ।।७।। पृष्ठदेशे तथा गुह्ये वामे च दक्षिणे तथा ।। उपस्थे च नितम्बे च नाभौ जङ्घाद्वये पुनः ।।८।। जानुचक्रे पदद्वन्द्वे घुटि-केऽङ्गुलिमूलके ।। स्वधातुप्राणशक्त्यात्मसीमन्ते मस्तके पुनः ।।९।। विजया पातु भवने जया पातु सदा मम ।। सर्वाङ्गे पातु कामेशी महादेवी सरस्वती ।। १० ।। तुष्टिः पातु महामाया उत्कृष्टिः सर्व्वदावतु ।। ऋद्धिः पातु महादेवी सर्व्वत्र शम्भुवल्लभा ।।११।। वाग्भवी सर्व्वदा पातु पातु मां हरगेहिनी ।। रमा पातु सदा देवी पातु माया स्वराट्स्वयम् ।। १२ ।। सर्व्वाङ्गे पातु माँ

ल्लक्ष्मीर्व्विष्णुमाया सुरेश्वरी ॥ शिवदूती सदा पातु सुन्दरी पातु सर्व्वदा ॥ १३ ॥ भैरवी पातु सर्व्वत्र भेरुण्डा सर्व्वदावतु ॥ त्वरिता पातु मान्नित्यमुग्रतारा सदावतु ॥१४॥ पातु माङ्कालिका नित्यङ्कालरात्रिः सदावतु ॥ नवदुर्ग्गा सदा पातु कामाक्षी सर्व्वदावतु ॥ १५ ॥ योगिन्यः सर्व्वदा पान्तु मुद्राः पान्तु सदा मम ॥ मात्राः पान्तु सदा देव्यश्चक्रस्था योगिनीगणाः ॥१६॥ सर्व्वत्र सर्व्वकार्य्येषु सर्व्वकर्म्मसु सर्व्वदा ॥ पातु मान्देवदेवी च लक्ष्मीः सर्व्वसमृद्धिदा ॥१७॥ इति ते कथितं दिव्यङ्कवचं सर्व्वसिद्धये ॥ यत्र तत्र न वक्तव्यँ य्यदीच्छेदात्मनो हितम् ॥१८॥ शठाय भक्तिहीनाय निन्दकाय महेश्वरी ॥ न्यूनाङ्गे चातिरिक्ताङ्गे दर्शयेन्न कदाचन ॥ १९ ॥ न स्तवन्दर्शयेद्दिव्यं सन्दर्शय शिवहा भवेत् ॥ कुलीनाय महेच्छाय दुर्ग्गाभक्तिपराय च ॥२०॥ वैष्णवाय विशुद्धाय दद्यात्कवचमुत्तमम् ॥ निजशिष्याय शान्ताय धनिने ज्ञानिने तथा ॥ २१ ॥ दद्यात्कवचमित्युक्तं सर्व्वतन्त्रसमन्वितम् ॥ शनौ मङ्गलवारे च रक्तचन्दनकैस्तथा ॥ २२ ॥ यावकेन लिखेन्मन्त्रं सर्व्वतन्त्रसमन्वितम् ॥ विलिख्य कवचन्दिव्यं स्वयम्भुकुसुमैः शुभैः ॥२३॥ स्वशुक्रैः परशुक्रैर्व्वा नानागन्धसमन्वितैः ॥ गोरोचनाकुङ्कुमेन रक्तचन्दनकेन वा ॥ २४ ॥ सुतिथौ शुभयोगे वा श्रवणायां रवेर्द्दिने ॥ अश्विन्याङ्कृत्तिकायाँ व्वा फल्गुन्याँ व्वा मघासु च ॥२५॥ पूर्व्वभाद्रपदायोगे स्वात्याम्मङ्गलवासरे ॥ विलिखेत्प्रपठेत्स्तोत्रं शुभयोगे सुरालये ॥ २६ ॥ आयुष्मत्प्रीतियोगे च ब्रह्मयोगे विशेषतः ॥ इन्द्रयोगे शुभे योगे शुक्रयोगे तथैव च ॥२७॥ कौलवे बालवे चैव वणिजे चैव सत्तमः ॥ शून्यागारे श्मशाने च विजने च विशेषतः ॥२८॥ कुमारीम्पूजयित्वाऽऽदौ यजेद्देवीं सनातनीम् ॥ मत्स्यैर्म्मांसैः शाकसूपैः

पूजयेत्परदेवताम् ॥२६॥ घृताद्यैः सोपकरणैः पूपसूपैर्विशेषतः ॥ ब्राह्मणान्भोजयित्वा च पूजयेत्परमेश्वरीम् ॥ ३० ॥ अखेटकमुपाख्यानं तत्र कुर्य्याद्दिनत्रयम् ॥ तदाधरेन्महाविद्यां शङ्करेण प्रभाषिताम् ॥ ३१ ॥ मारणद्वेषणादीनि लभते नात्र संशयः ॥ स भवेत्पार्वतीपुत्रः सर्व्वशास्त्रपुरस्कृतः ॥३२॥ गुरुर्देवो हरः साक्षात्पत्नी तस्य हरप्रिया ॥ अभेदेन भजेद्यस्तु तस्य सिद्धिरदूरतः ॥३३॥ पठति य इह मर्त्यो नित्यमार्द्रान्तरात्मा जपफलमनुमेयँल्लप्स्यते यद्विधेयम् ॥ स भवति पदमुच्चैस्सम्पदाम्पादनम्रक्षितिपमुकुटलक्ष्मील्लँक्षणानाश्चिराय ॥३४॥ इति विश्वसारतन्त्रे कमलात्मिकाकवचं समाप्तम् ॥

अथ हृदयम्

आद्यादिश्रीमहालक्ष्मीहृदयमालामन्त्रस्य भार्ग्गव ऋषिः । आद्यादिश्रीमहालक्ष्मीर्देवता । अनुष्टुबादिनानाछन्दांसि । श्रीँ बीजम् ह्रीं शक्तिः । ऐं कीलकम् । आद्यादिमहालक्ष्मीप्रसादसिद्ध्यर्थं जपे विनियोगः ॥ अथ न्यासः ॥ ॐभार्ग्गवऋषयेनमः शिरसि । अनुष्टुबादिनानाछन्दोभ्योनमः मुखे ॥ आद्यादिश्रीमहालक्ष्म्यै देवतायै नमो हृदये ॥ श्रींबीजायनमः गुह्ये । ह्रींशक्तयेनमः पादयोः । ऐंकीलकायनमः सर्व्वाङ्गे ॥ अथ करन्यासः ॥ ॐश्रीं-अङ्गुष्ठाभ्यान्नमः । ॐह्रींतर्ज्जनीभ्यान्नमः । ॐऐंमध्यमाभ्यान्नमः । ॐ श्रींअनामिकाभ्यान्नमः । ॐह्रींकनिष्ठिकाभ्यान्नमः । ॐऐंकरतलकरपृष्ठाभ्यान्नमः । ॐश्रींहृदयायनमः ॐह्रींशिरसेस्वाहा ॐऐंशिखायैवषट् ॐश्रींकवचायहूम् ॐह्रींनेत्रत्रयायवौषट् ॐऐँअस्त्रायफट् ॐ श्रींह्रींऐं इतिदिग्बन्धः ॥ अथ ध्यानम् ॥ हस्तद्वयेन कमले धारयन्तीं स्वलीलया ॥ हारनूपुरसँय्युक्ताँ ल्लक्ष्मीन्देवीं व्विचिन्तये ॥ इति ध्यात्वा सम्पूज्य ॥ शङ्खचक्रगदाहस्ते शुभ्रवर्ण्णे सुवासिनी ॥ मम देहि

वरँ लक्ष्मि सर्व्वसिद्धिप्रदायिनि ॥ इति सम्प्रार्थ्य "ॐ श्रींह्रींऐं-महालक्ष्म्यै कमलधारिण्यै सिंहवाहिन्यै स्वाहा" इति मन्त्रञ्जपित्वा पुनः पूर्व्ववद्धृदयादि षडंगन्यासं कृत्वा स्तोत्रम्पठेत् ॥ तदित्थम् । वन्दे लक्ष्मीम्परशिवमयीं शुद्धजाम्बूनदाभान्तेजोरूपा-ङ्कनकवसनां सर्व्वभूषोज्ज्वलांगीम् ॥ बीजापूरङ्कनककलशं हेम-पद्मन्दधानामाद्यां शक्तिं सकलजननीं व्विष्णुवामाङ्कसंस्थाम् ॥१॥ श्रीमत्सौभाग्यजननीं स्तौमि लक्ष्मीं सनातनीम् ॥ सर्व्वकाम-फलावाप्तिसाधनैकसुखावहाम् ॥ २ ॥ स्मरामि नित्यन्देवेशि त्वया प्रेरितमानसः ॥ त्वदाज्ञां शिरसा धृत्वा भजामि परमेश्वरीम् ॥ ३ ॥ समस्तसम्पत्सुखदाम्महाश्रियं समस्तसौभाग्यकरीम्महा-श्रियम् ॥ समस्तकल्याणकरीम्महाश्रियम्भजाम्यहं ज्ञानकरीम्महा-श्रियम् ॥ ४ ॥ विज्ञानसम्पत्सुखदां सनातनीं व्विचित्रवाग्भूति-करीम्मनोहराम् ॥ अनन्तसामोदसुखप्रदायिनीन्नमाम्यहम्भूतिकरीं हरिप्रियाम् ॥ ५ ॥ समस्तभूतान्तरसंस्थिता त्वं समस्तभोक्त्रीश्वरि विश्वरूपे ॥ तन्नास्ति यत्त्वद्व्यतिरिक्तवस्तु त्वत्पादपद्मम्प्रण-माम्यहं श्रीः ॥ ६ ॥ दारिद्र्यदुःखौघतमोपहन्त्रि त्वत्पादपद्म-म्मयि सन्निधत्स्व ॥ दीनार्त्तिविच्छेदनहेतुभूतैः कृपाकटाक्षैरभि-षिञ्च मां श्रीः ॥ ७ ॥ अम्ब प्रसीद करुणासुधयार्द्रदृष्ट्या मान्त्वत्कृपाद्रविणगेहमिमङ्कुरुष्व ॥ आलोकय प्रणतहृद्गतशोकहन्त्रि त्वत्पादपद्मयुगलम्प्रणमाम्यहं श्रीः ॥ ८ ॥ शान्त्यै नमोस्तु शरणागतरक्षणायै कान्त्यै नमोस्तु कमनीयगुणाश्रयायै ॥ क्षान्त्यै नमोस्तु दुरितक्षयकारणायै धात्र्यै नमोस्तु धनधान्यसमृद्धिदायै ॥९॥ शक्त्यै नमोस्तु शशिशेखरसंस्तुताय रत्यै नमोऽस्तु रजनी-करसोदरायै ॥ भक्त्यै नमोस्तु भवसागरतारकायै मत्यै नमोऽस्तु मधुसूदनवल्लभायै ॥ १० ॥ लक्ष्म्यै नमोस्तु शुभलक्षणलक्षितायै

सिद्ध्यै नमोस्तु शिवसिद्धसुपूजितायै ।। धृत्यै नमोस्त्वमितदुर्गति-
भञ्जनायै गत्यै नमोस्तु वरसद्गतिदायकायै ।। ११ ।। देव्यै
नमोस्तु दिवि देवगणार्च्चितायै भूत्यै नमोऽस्तु भुवनार्त्तिविना-
शनायै ।। दात्र्यै नमोस्तु धरणीधरवल्लभायै पुष्ट्यै नमोऽस्तु
पुरुषोत्तमवल्लभायै ।। १२ ।। सुतीव्रदारिद्र्यविदुःखहन्त्र्यै नमो-
ऽस्तु ते सर्व्वभयापहर्त्र्यै ।। श्रीविष्णुवृक्षस्थलसंस्थितायै नमो
नमस्सर्व्वविभूतिदायै ।।१३।। जयतु जयतु लक्ष्मीर्लक्षणालंकृताङ्गी
जयतु जयतु पद्मा पद्मसद्माभिवन्द्या ।। जयतु जयतु विद्या विष्णु-
वामाङ्कसंस्था जयतु जयतु सम्यक्सर्व्वसम्पत्करी श्रीः ।। १४ ।।
जयतु जयतु देवी देवसङ्घाभिपूज्या जयतु जयतु भद्रा भार्ग्गवी
भाग्यरूपा ।। जयतु जयतु नित्या निर्म्मलज्ञानवेद्या जयतु जयतु
सत्या सर्व्वभूतान्तरस्था ।।१५।। जयतु जयतु रम्या रत्नगर्ब्भान्त-
रस्था जयतु जयतु शुद्धा शुद्धजाम्बूनदाभा ।। जयतु जयतु कान्ता
कान्तिमद्भासिताङ्गी जयतु जयतु शान्ता शीघ्रमागच्छ सौम्ये
।। १६ ।। यस्याः कलाद्याः कमलोद्भवाद्या रुद्राश्च शक्र-
प्रमुखाश्च देवाः ।। जीवन्ति सर्व्वा अपि शक्तयस्ताः प्रभुत्वमाप्ताः
परमायुषस्ते ।।१७।। लिंलेख निटिले विधिर्म्मम लिपिं व्विसृज्या-
न्तरन्त्वया विलिखितव्यमेतदिति तत्फलप्राप्तये ।। तदन्तरफले
स्फुटङ्कमलवासिनी श्रीरिमां समर्प्पय समुद्रिकां सकलभाग्यसंसूचिकाम्
।। १८ ।। कलया ते यथा देवि जीवंति सचराचराः ।। तथा
सम्पत्करे लक्ष्मि सर्व्वदा सम्प्रसीद मे ।। १९ ।। यथा विष्णु-
र्ध्रुवे नित्यं स्वकलां सन्न्यवेशयत् ।। तथैव स्वकलां लक्ष्मि
मयि सम्यक् समर्प्पय ।। २० ।। सर्व्वसौख्यप्रदे देवि भक्तानाम-
भयप्रदे ।। अचलाङ्कुरु यत्नेन कलाम्मयि निवेशिताम् ।। २१ ।।
मुदास्ताम्मद्भाले परमपदलक्ष्मीः स्फुटकला सदा वैकुण्ठश्रीर्न्निवसतु

·कला मे नयनयोः ।। वसेत्सत्ये लोके मम वचसि लक्ष्मीवरकला-
श्रियश्श्वेतद्वीपे निवसतु कला मे स्वकरयोः ।।२२।। तावन्नित्य-
म्ममाङ्गेषु क्षीराब्धौ श्रीकला वसेत् ।। सूर्य्याचन्द्रमसौ यावद्याव-
ल्लक्ष्मीपतिः श्रिया ।। २३ ।। सर्व्वमङ्गलसम्पूर्णा सर्व्वैश्वर्य्यसम-
न्विता ।। आद्यादिश्रीमहालक्ष्मि त्वत्कला मयि तिष्ठतु ।। २४ ।।
अज्ञानतिमिरं हन्तुं शुद्धज्ञानप्रकाशिका ।। सर्व्वैश्वर्य्यप्रदा मेस्तु
त्वत्कला मयि सँस्थिता ।। २५ ।। अलक्ष्मीं हरतु क्षिप्रन्तमः
सूर्य्यप्रभा यथा ।। वितनोतु मम श्रेयस्त्वत्कला मयि संस्थिता
।। २६ ।। ऐश्वर्य्यमङ्गलोत्पत्तिस्त्वत्कला यान्निधीयते ।। मयि
तस्मात्कृतार्थोऽस्मि पात्रमस्मि स्थितेस्तव ।। २७ ।। भवदावेश-
भाग्यार्हो भाग्यवानस्मि भार्ग्गवि ।। त्वत्प्रसादात्पवित्रोहँ ल्लोक-
मातर्न्नमोस्तु ते ।।२८।। पुनासि मान्त्वङ्कलयैव यस्मादतः समा-
गच्छ समाग्रतस्त्वम् ।। परम्पदं श्रीर्भव सुप्रसन्ना मय्यच्युतेन
प्रविशादिलक्ष्मि ।।२९।। श्रीवैकुण्ठस्थिते लक्ष्मि समागच्छ ममा-
ग्रतः ।। नारायणेन सह मां कृपादृष्ट्यावलोकय ।। ३० ।। सत्य-
लोकस्थिते लक्ष्मि त्वम्ममागच्छ सन्निधिम् ।। वासुदेवेन सहिता
प्रसीद वरदा भव ।। ३१ ।। श्वेतद्वीपस्थिते लक्ष्मि शीघ्रमागच्छ
सुव्रते ।। विष्णुना सहिते देवि जगन्मातᳵ प्रसीद मे ।। ३२ ।।
क्षीराम्बुधिस्थिते लक्ष्मि समागच्छ स-माधवे ।। त्वत्कृपादृष्टि-
सुधया सततम्मां व्विलोकय ।। ३३ ।। रत्नगर्ब्भस्थिते लक्ष्मि
परिपूर्णहिरण्मयि ।। समागच्छ समागच्छ स्थित्वाशु पुरतो मम
।।३४।। स्थिरा भव महालक्ष्मि निश्चला भव निर्म्मले ।। प्रसन्ने
कमले देवि प्रसन्नहृदया भव ।।३५।। श्रीधरे श्रीमहाभूते त्वदन्तः-
स्थम्महानिधिम् ।। शीघ्रमुद्धृत्य पुरतᳵ प्रदर्शय समर्प्पय ।।३६।।
वसुन्धरे श्रीवसुधे वसुदोग्ध्रि कृपामयि ।। त्वत्कुक्षिगतसर्व्वस्वं

शीघ्रम्मे सम्प्रदर्शय ॥३७॥ विष्णुप्रिये रत्नगर्भे समस्तफलदे शिवे ॥ त्वद्गर्भगतहेमादीन्सम्प्रदर्शय दर्शय ॥३८॥ रसातलगते लक्ष्मि शीघ्रमागच्छ मे पुरः ॥ न जाने परमं रूपम्मातर्म्मे सम्प्रदर्शय ॥३९॥ आविर्भव मनोवेगाच्छीघ्रमागच्छ मे पुरः ॥ मा वत्स भैरिहेत्युक्त्वा कामङ्गौरिव रक्ष माम् ॥ ४० ॥ देवि शीघ्रं समागच्छ धरणीगर्भसंस्थिते ॥ मातस्त्वद्भृत्यभृत्योहम्मृगये त्वाङ्कुतूहलात् ॥४१॥ उत्तिष्ठ जागृहि त्वम्मे समुत्तिष्ठ सुजागृहि ॥ अक्षयान्हेमकलशान्सुवर्णेन सुपूरितान् ॥४२॥ निक्षेपान्मे समाकृष्य समुद्धृत्य ममाग्रतः ॥ समुन्नतानना भूत्वा समाधेहि धरान्तरात् ॥ ४३ ॥ मत्सन्निधिं समागच्छ मदाहितकृपारसात् ॥ प्रसीद श्रेयसान्दोग्ध्रि लक्ष्मि मे नयनाग्रतः ॥ ४४ ॥ अत्रोपविश लक्ष्मि त्वं स्थिरा भव हिरण्मयि ॥ सुस्थिरा भव सम्प्रीत्या प्रसीद वरदा भव ॥ ४५ ॥ आनीय त्वन्तथा देवि निधीन्मे सम्प्रदर्शय ॥ अद्य क्षणेन सहसा दत्वा संरक्ष मां सदा ॥४६॥ मयि तिष्ठ तथा नित्यँ य्यथेन्द्रादिषु तिष्ठसि ॥ अभयङ्कुरु मे देवि महालक्ष्मि नमोऽस्तु ते ॥ ४७ ॥ समागच्छ महालक्ष्मि शुद्धजाम्बूनदप्रभे ॥ प्रसीद पुरतः स्थित्वा प्रणतम्माँ व्विलोकय ॥ ४८ ॥ लक्ष्मि भुवङ्गता भासि यत्र यत्र हिरण्मयी ॥ तत्र तत्र स्थिता त्वम्मे तव रूपम्प्रदर्शय ॥ ४९ ॥ क्रीडसे बहुधा भूमौ परिपूर्णहिरण्मयी ॥ मम मूर्द्धनि ते हस्तमविलम्बितमर्प्पय ॥ ५० ॥ फलद्भाग्योदये लक्ष्मि समस्तपुरवासिनि ॥ प्रसीद मे महालक्ष्मि परिपूर्णमनोरथे ॥ ५१ ॥ अयोध्यादिषु सर्व्वेषु नगरेषु समास्थिते ॥ वैभवैर्व्विविधैर्य्युक्ता समागच्छ बलान्विते ॥५२॥ समागच्छ समागच्छ ममाग्रे भव सुस्थिरा ॥ करुणारसनिष्यन्दनेत्रद्वयविलासिनी ॥ ५३ ॥ सन्निधत्स्व महा-

लक्ष्मि त्वत्पाणिम्मम मस्तके ॥ करुणासुधया मान्त्वमभिषिञ्च स्थिरीकुरु ॥ ५४ ॥ सर्व्वराजगृहे लक्ष्मि समागच्छ मुदान्विते ॥ स्थित्वाशु पुरतो मेऽद्य प्रसादेनाभयङ्कुरु ॥ ५५ ॥ सादरम्मस्तके हस्तम्मम त्वङ्कृपयार्प्पय ॥ सर्व्वराजगृहे लक्ष्मि त्वत्कला मयि तिष्ठतु ॥ ५६ ॥ आद्यादिश्रीमहालक्ष्मि विष्णुवामाङ्कसंस्थिते ॥ प्रत्यक्षङ्कुरु मे रूपं रक्ष मां शरणागतम् ॥ ५७ ॥ प्रसीद मे महालक्ष्मि सुप्रसीद महाशिवे ॥ अचला भव सम्प्रीत्या सुस्थिरा भव मद्गृहे ॥ ५८ ॥ यावत्तिष्ठन्ति वेदाश्च यावत्त्वन्नाम तिष्ठति ॥ यावद्विष्णुश्च यावत्त्वन्तावत्कुरु कृपाम्मयि ॥ ५९ ॥ चान्द्री कला यथा शुक्ले वर्द्धते सा दिने दिने ॥ तथा दया ते मय्येव वर्द्धता-मभिवर्द्धताम् ॥ ६० ॥ यथा वैकुण्ठनगरे यथा वै क्षीरसागरे ॥ तथा मद्भवने तिष्ठ स्थिरं श्रीविष्णुना सह ॥ ६१ ॥ योगिनां हृदये नित्यँ य्यथा तिष्ठसि विष्णुना ॥ तथा मद्भवने तिष्ठ स्थिरं श्रीविष्णुना सह ॥ ६२ ॥ नारायणस्य हृदये भवती यथास्ते नारायणोपि तव हृत्कमले यथास्ते ॥ नारायणस्त्वमपि नित्यमुभौ तथैव तौ तिष्ठतां हृदि ममापि दयावति श्रीः ॥ ६३ ॥ विज्ञान-वृद्धिं हृदये कुरु श्रीः सौभाग्यवृद्धिङ्कुरु मे गृहे श्रीः ॥ दया सुवृद्धि-ङ्कुरुताम्मयि श्रीस्सुवर्ण्णवृद्धिङ्कुरु मे गृहे श्रीः ॥६४॥ न मान्त्य-जेथाः श्रितकल्पवल्लि सद्भक्तचिन्तामणिकामधेनो ॥ विश्वस्य मातर्भ्भव सुप्रसन्ना गृहे कलत्रेषु च पुत्रवर्ग्गे ॥ ६५ ॥ आद्यादि-माये त्वमजाण्डबीजन्त्वमेव साकारनिराकृतिस्त्वम् ॥ त्वया धृता-श्चाब्जभवाण्डसङ्घाश्चित्रञ्चरित्रन्तव देवि विष्णोः ॥ ६६ ॥ ब्रह्म-रुद्रादयो देवा वेदाश्चापि न शक्नुयुः ॥ महिमानन्तव स्तोतु-म्मन्दोऽहं शक्नुयाङ्कथम् ॥ ६७ ॥ अम्ब त्वद्वत्सवाक्यानि सूक्तासूक्तानि यानि च ॥ तानि स्वीकुरु सर्व्वज्ञे दयालुत्वेन

सादरम् ।।६८।। भवतीं शरणङ्गत्वा कृतार्त्थाः स्यु ≍ पुरातनाः ।। इति सञ्चिन्त्य मनसा त्वामहं शरणँ व्व्रजे ।। ६६ ।। अनन्ता नित्यसुखिनस्त्वद्भक्तास्त्वत्परायणाः ।। इति वेदप्रमाणाद्धि देवि त्वां शरणँ व्व्रजे ।। ७० ।। तव प्रतिज्ञा मद्भक्ता न नश्यन्तीत्यपि क्वचित् ।। इति सञ्चिन्त्य सञ्चित्य प्राणान्सन्धारयाम्यहम् ।।७१।। त्वदधीनस्त्वहं मातस्त्वत्कृपा मयि विद्यते ।। यावत्सम्पूर्णकामः स्यात्तावद्देहि दयानिधे ।। ७२ ।। क्षणमात्रन्न शक्नोमि जीवितु-न्त्वत्कृपाँ व्विना ।। न जीवन्तीह जलजा जलन्त्यक्त्वा जलग्रहाः ।। ७३ ।। यथा हि पुत्रवात्सल्याज्जननी प्रस्नुतस्तनी ।। वत्सन्त्व-रितमागत्य सम्प्रीणयति वत्सला ।। ७४ ।। यदि स्यान्तव पुत्रो-ऽहम्माता त्वँ य्यदि मामकी ।। दयापयोधरस्तन्यसुधाभिरभिषिञ्च माम् ।। ७५ ।। मृग्यो न गुणलेशोपि मयि दोषैकमन्दिरे ।। पांसूनाँ व्वृष्टिबिन्दूनान्दोषाणाञ्च न मे मितिः ।। ७६ ।। पापि-नामहमेवाग्र्यो दयालूनान्त्वमग्रणीः ।। दयनीयो मदन्योऽस्ति तव कोऽत्र जगत्त्रये ।।७७।। विधिनाहन्न सृष्टश्चेन्न स्यात्तव दयालुता ।। आमयो वा न सृष्टश्चेदौषधस्य वृथोदयः ।। ७८ ।। कृपा मदग्रजा किन्ते अहङ्किँ व्वा तदग्रजः ।। विचार्य्य देहि मे वित्तन्तव देवि दयानिधे ।। ७९ ।। माता पिता त्वङ्गुरुसद्गतिः श्रीस्त्वमेव सञ्जीवनहेतुभूता ।। अन्यन्न मन्ये जगदेकनाथे त्वमेव सर्व्वम्मम देवि सत्ये ।। ८० ।। आद्यादिलक्ष्मीर्भव सुप्रसन्ना विशुद्धविज्ञान-सुखैकदोग्ध्री ।। अज्ञानहन्त्री त्रिगुणातिरिक्ता प्रज्ञाननेत्री भव सुप्रसन्ना ।।८१।। अशेषवाग्जाड्यमलापहन्त्री नवन्नवं स्पष्टसुवाक्-प्रदायिनी ।। ममेह जिह्वाग्रसुरङ्गनर्त्तकी भव प्रसन्ना वदने च मे श्रीः ।। ८२ ।। समस्तसम्पत्सु विराजमाना समस्ततेजश्चयभासमाना ।। विष्णुप्रिये त्वम्भव दीप्यमाना वाग्देवता मे नयने प्रसन्ना ।।८३।।

सर्व्वप्रदर्शे सकलार्त्थदे त्वम्प्रभासुलावण्यदयाप्रदोग्ध्री ।। सुवर्ण्णदे त्वं सुमुखी भव श्रीर्हिरण्मयी मे नयने प्रसन्ना ।।८४।। सर्व्वार्त्थदा सर्व्वजगत्प्रसूतिःसर्व्वेश्वरी सर्व्वभयापहन्त्री।।सर्वोन्नता त्वं सुमुखीभव श्रीर्हिरण्मयी मे नयने प्रसन्ना ।।८५।। समस्तविघ्नौघविनाशकारिणी समस्तभक्तोद्धरणे विचक्षणा ।। अनन्तसौभाग्यसुखप्रदायिनी हिरण्मयी मे नयने प्रसन्ना ।। ८६ ।। देवि प्रसीद दयनीयतमाय मह्यन्देवाधिनाथ भव देवगणाभिवन्द्ये ।। मातस्तथैव भव सन्निहिता दृशोर्म्मे पत्या समम्मम मुखे भव सुप्रसन्ना ।। ८७ ।। मा वत्स भैरभयदानकरोऽर्पितस्ते मौलौ ममेति मम दीनदयानुकम्पे ।। मातः समर्प्पय मुदा करुणाकटाक्षम्माङ्गल्यबीजमिह नः सृज जन्म मातः ।। ८८ ।। कटाक्ष इह कामधुक् तव मनस्तु चिन्तामणि॑ करः सुरतरुः सदा नवनिधिस्त्वमेवेन्दिरे ।। भवेत्तव दयारसो मम रसायनश्चान्वहम्सुखन्तव कलानिधिर्व्विविधवाञ्छितार्त्थप्रदम् ।। ८९ ।। यथा रसस्पर्शनतोऽयसोपि सुवर्ण्णता स्यात्कमले तथा ते ।। कटाक्षसंस्पर्शनतो जनानाममङ्गलानामपि मङ्गलन्त्वम् ।। ९० ।। देहीति नास्तीति वच॑ प्रवेशाद्भीतो रमे त्वां शरणम्प्रपद्ये ।। अतः सदास्मिन्नभयप्रदा त्वं सहैव पत्या मयि सन्निधेहि ।। ९१ ।। कल्पद्रुमेण मणिना सहिता सुरम्या श्रीस्ते कला मयि रसेन रसायनेन।। आस्ताँ य्यतो मम च दृक् शिरपाणिपादस्पृष्टाः सुवर्ण्णवपुषः स्थिरजङ्गमाः स्युः ।।९२।। आद्यादिविष्णोः स्थिरधर्म्मपत्नी त्वमेव पत्या मयि सन्निधेहि ।। आद्यादिलक्ष्मि त्वदनुग्रहेण पदे पदे मे निधिदर्शनं स्यात् ।। ९३ ।। आद्यादिलक्ष्मीहृदयम्पठेद्यः स राज्यलक्ष्मीमचलान्तनोति ।। महादरिद्रोपि भवेद्धनाढ्यस्तदन्वये श्रीः स्थिरताम्प्रयाति ।।९४।। यस्य स्मरणमात्रेण तुष्टा स्याद्विष्णुवल्लभा ।। तस्याभीष्टन्ददात्याशु तम्पालयति

पुत्रवत् ॥ ९५ ॥ इदं रहस्यं हृदयं सर्व्वकामफलप्रदम् ॥ जपः
पञ्चसहस्रन्तु पुरश्चरणमुच्यते ॥ ९६ ॥ त्रिकालमेककालँ व्वा नरो
भक्तिसमन्वितः ॥ यः पठेच्छृणुयाद्वापि स याति परमां श्रियम्
॥ ९७ ॥ महालक्ष्मीं समुद्दिश्य निशि भार्ग्गववासरे ॥ इदं
श्रीहृदयञ्जप्त्वा पञ्चवारन्धनी भवेत् ॥ ९८ ॥ अनेन हृदयेनान्न-
ङ्गर्ब्भिण्या अभिमन्त्रितम् ॥ ददाति तत्कुले पुत्रो जायते श्रीपतिः
स्वयम् ॥ ९९ ॥ नरेण वाथवा नार्य्या लक्ष्मीहृदयमन्त्रिते ॥
जले पीते च तद्वंशे मन्दभाग्यो न जायते ॥१००॥ य आश्विने
मासि च शुक्लपक्षे रमोत्सवे सन्निहितैकभक्त्या ॥ पठेत्तथैकोत्तर-
वारवृद्ध्या लभेत्स सौवर्ण्णमयीं सुवृष्टिम् ॥१०१॥ य एकभक्तो-
न्वहमेकवर्षं विशुद्धधीः सप्ततिवारजापी ॥ स मन्दभाग्योपि रमा-
कटाक्षाद्भवेत्सहस्राक्षशताधिकश्रीः ॥ १०२ ॥ श्रीशाङ्र्गिभक्ति
हरिदासदास्यम्प्रसन्नमन्त्रार्थदृढैकनिष्ठाम् ॥ गुरोः स्मृतिन्निर्मल-
बोधबुद्धिम्प्रदेहि मातः परम्पदं श्रीः ॥१०३॥ पृथ्वीपतित्व-
म्पुरुषोत्तमत्वँ व्विभूतिवासँ व्विविधार्त्थसिद्धिम् ॥ सम्पूर्णकीर्त्ति-
म्बहु वर्षभोगं प्रदेहि मे लक्ष्मि पुनः पुनस्त्वम् ॥ १०४ ॥
वादार्त्थसिद्धिम्बहुलोकवश्यँ व्वयः स्थिरत्वँ ल्ललनासुभोगम् ॥
पौत्रादिलब्धिं सकलार्त्थसिद्धिम्प्रदेहि मे भार्ग्गवि जन्म जन्मनि
॥१०५॥ सुवर्ण्णवृद्धिङ्कुरु मे गृहे श्रीर्विभूतिवृद्धिङ्कुरु मे गृहे श्रीः
॥ १०६ ॥ अथ शिरोबीजम् ॥ ॐयंहंकंलंपं श्रीध्यायेल्लक्ष्मी-
म्प्रहसितमुखीङ्कोटिबालार्कभासाँ व्विद्युद्वर्ण्णाम्बरवरधराम्भूषणाढ्यां
सुशोभाम् ॥ बीजापूरं सरसिजयुगं बिभ्रतीं स्वर्ण्णपात्रम्भर्त्त्रा युक्ता-
म्मुहुरभयदाम्मह्यमप्यच्युतश्रीः ॥ १०७ ॥ गुह्यातिगुह्यगोप्त्री त्वं
गृहाणास्मत्कृतञ्जपम् ॥ सिद्धिर्ब्भवतु मे देवि त्वत्प्रसादान्मयि स्थिता
॥ १०८ ॥ इति श्रीअथर्व्वणरहस्ये लक्ष्मीहृदयस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

अथोपनिषत्

अथ लोकान् पर्य्यटन्सनत्कुमारोह वैदे ह॥ पुण्यचिताँ ल्लोकानतीत्य वैष्णवन्धाम दिव्यगणोपेतँ व्विद्रुमवेदिकामणिमुक्तागणाञ्चितम्प्राप ॥ तत्रापश्यन्महामायाम्परार्द्ध्यवस्त्राभरणोत्तरीयाम्पर्य्यङ्कस्थाम्पारे चरन्तीमादिदेवम्भगवन्तम्परमेश्वरन्दृष्ट्वा च ताङ्गद्गदवाक्प्रफुल्लरोमा स्तोतुमुपचक्रमे ॥ वाचम्मे दिशतु श्रीर्देवी मनो मे दिशतु वैष्णवी ॥ ओजस्तेजो बलन्दाक्ष्यम्बुद्धेर्वैभवमस्तु मे ॥ त्वत्प्रसादाद्भगवति प्रज्ञानम्मे ध्रुवम्भवेत् ॥ शन्नो दिशतु श्रीर्द्देवी महामाया वैष्णवीशक्तिराद्या यामासाद्य स्वयमादिदेवो भगवान्परावरज्ञस्त्रिधासम्भिन्नो लोकांस्त्रीन्सृजत्यवत्यत्ति च ॥ यद्भ्रूविक्षेपबलमापन्नो ह्यब्जयोनिस्तादितरे चामरा मुख्याः सृष्टिचक्रप्रणेतारस्सम्बभूवुः ॥ या वै वरदा स्वोपाया सुप्रसन्ना सुखयति सहस्रपुरुषान् ये लोकाः सन्ततमानमन्ति शिरसा हृदये न च तामेकाँल्लोकपूज्यान्न ते दुर्ग्गतिँ य्यान्ति भूताः । अथ महत्या सँव्वृद्ध्या साम्राज्येन पुत्रै॥ पौत्रैरन्वितो भूमिपृष्ठे शतं समास्त इज्याभिरिष्ट्वा देवान् पितॄन् मनुष्यानथ भूरिदक्षिणाभिस्त्वत्प्रसादान्महान्तो गच्छन्ति वैष्णवँ ल्लोकमपुनर्ब्भवाय ये राजर्ष्षयो ब्रह्मर्ष्षयस्तेपि चासत्कृत्त्वाम्प्रागसन्त एव सुखमामनन्ति नान्य॥ पन्था विद्यतेऽयनाय किम्पुनरिहादिदेवो भगवान्नारायणस्त्वामाधिदेवाखिलङ्करोति किँ व्वर्ण्णये त्वां सहस्रकृत्वो नमस्ते य इमा ऋच॥ पठन्ति प्रातरुत्थाय भूरिदानतेषाङ्किञ्चिदिह यावशिष्टँ य्यदैश्वर्य्यन्दुर्ल्लभम्प्राणिनां हि ॥ इति कमलात्मिकोपनिषत्समाप्ता ॥

अथ श्रीसूक्तम्

ॐ हिरण्यवर्ण्णां हरिणीं सुवर्ण्णरजतस्रजाम् ॥ चन्द्रां हिरण्मयीँ ल्लक्ष्मीञ्जातवेदो ममावह ॥१॥ ताम्म आवह जातवेदो लक्ष्मीमनपगामिनीम् ॥ यस्यां हिरण्यँ व्विन्देयङ्गामश्वम्पुरुषानहम् ॥ २ ॥ अश्वपूर्ण्णां रथमध्यां हस्तिनादप्रमोदिनीम् ॥ श्रियन्देवीमुपह्वये श्रीर्म्मा देवी जुषताम् ॥ ३ ॥ कां सोस्मि तां हिरण्यप्राकारामार्द्रान्ज्वलन्तीन्तृप्तान्तर्प्पयन्तीम् ॥ पद्मे स्थिताम्पद्मवर्ण्णान्तामिहोपह्वये श्रियम् ॥४॥ चन्द्राम्प्रभासाँ य्यशसा ज्वलन्तीं श्रियँ ल्लोके देवजुष्टामुदाराम् ॥ ताम्पद्मनेमिं शरणमहम्प्रपद्ये ऽलक्ष्मीर्म्मे नश्यतान्त्वाँ व्वृणोमि ॥ ५ ॥ आदित्यवर्ण्णे तपसोऽधिजातो वनस्पतिस्तव वृक्षोऽथ बिल्वः ॥ तस्य फलानि तपसा नुदन्तु मायान्तरा याश्च बाह्या अलक्ष्मीः ॥ ६ ॥ उपैतु मान्देवसखः कीर्त्तिश्च मणिना सह ॥ प्रादुर्भूतोसि राष्ट्रेऽस्मिन्कीर्तिँ व्वृद्धिन्ददातु मे ॥ ७ ॥ क्षुत्पिपासामला ज्येष्ठा अलक्ष्मीर्न्नाशयाम्यहम् ॥ अभूतिमसमृद्धिञ्च सर्व्वान्निर्ण्णुद मे गृहात् ॥ ८ ॥ गन्धद्वारान्दुराधर्ष्षान्नित्यपुष्टाङ्करीषिणीम् ॥ ईश्वरीं सर्व्वभूतानान्तामिहोपह्वये श्रियम् ॥ ९ ॥ मनसᳲ काममाकूतिँ व्वाचः सत्यमशीमहि ॥ पशूनां रूपमन्नस्य मयि श्रीः श्रयतां य्यशः ॥१०॥ कर्द्दमेन प्प्रजाभूता मयि सम्भ्रमकर्द्दम ॥ श्रियँ व्वासय मे कुले मातरम्पद्ममालिनीम् ॥ ११ ॥ आपः सृजन्तु स्निग्धानि चिक्लीत वस मे गृहे ॥ निचदेवीम्मातरं श्रियँ व्वासय मे कुले ॥१२॥ आर्द्राम्पुष्करिणीम्पुष्टिं सुवर्ण्णां हेममालिनीम् ॥ सूर्य्यां हिरण्मयीँ ल्लक्ष्मीञ्जातवेदो ममावह ॥ १३ ॥ आर्द्राँ य्यᳲ करणीँ य्यष्टीम्पिङ्गलाम्पद्ममालिनीम् ॥ चन्द्रां हिरण्मयीँ ल्लक्ष्मीञ्जातवेदो ममावह ॥ १४ ॥ ताम्म आवह जातवेदो लक्ष्मीमन-

प्रगामिनीम् ।। यस्यां हिरण्यम्प्रभूतङ्गावो दास्योश्वान्विन्देयम्पुरुषा-
नहम् ।।१५।। यः शुचिः प्रयतो भूत्वा जुहुयादाज्यमन्वहम् ।।
श्रियः पञ्चदशर्च्चञ्च श्रीकामः सततञ्जपेत् ।।१६।। इति श्रीसूक्तम् ।।

अथाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्

श्रीशिव उवाच ।। शतमष्टोत्तरन्नाम्नाङ्कमलाया वरानने ।।
प्रवक्ष्याम्यतिगुह्यं हि न कदापि प्रकाशयेत् ।। १ ।। महामाया
महालक्ष्मीर्म्महावाणी महेश्वरी ।। महादेवी महारात्रिर्म्महिषासुर-
मर्द्दिनी ।। २ । कालरात्रिः कुहूः पूर्णा नन्दाद्या भद्रिका
निशा ।। जया रिक्ता महाशक्तिर्द्देवमाता कृशोदरी ।। ३ ।।
शचीन्द्राणी शक्रनुता शङ्करप्रियवल्लभा ।। महावराहजननी मदनो-
न्मथिनी मही ।। ४ ।। वैकुण्ठनाथरमणी विष्णुवक्षस्स्थलस्थिता ।।
विश्वेश्वरी विश्वमाता वरदा भयदा शिवा ।। ५ ।। शूलिनी
चक्रिणी मा च पाशिनी शङ्खधारिणी ।। गदिनी मुण्डमाला च
कमला करुणालया ।। ६ ।। पद्माक्षधारिणी ह्यम्बा महाविष्णु-
प्रियङ्करी ।। गोलोकनाथरमणी गोलोकेश्वरपूजिता ।। ७ ।। गया
गङ्गा च यमुना गोमती गरुडासना ।। गण्डकी सरयू तापी रेवा
चैव पयस्विनी ।।८।। नर्म्मदा चैव कावेरी केदारस्थलवासिनी ।।
किशोरी केशवनुता महेन्द्रपरिवन्दिता ।। ९ ।। ब्रह्मादिदेवनिर्माण-
कारिणी वेदपूजिता ।। कोटिब्रह्माण्डमध्यस्था कोटिब्रह्माण्डकारिणी
।। १० ।। श्रुतिरूपा श्रुतिकरी श्रुतिस्मृतिपरायणा ।। इन्दिरा
सिन्धुतनया मातङ्गी लोकमातृका ।। ११ ।। त्रिलोकजननी तन्त्रा
तन्त्रमन्त्रस्वरूपिणी ।। तरुणी च तमोहन्त्री मङ्गला मङ्गलायना
।। १२ ।। मधुकैटभमथनी शुम्भासुरविनाशिनी ।। निशुम्भादिहरा
माता हरिशङ्करपूजिता ।। १३ ।। सर्व्वदेवमयी सर्व्वा शरणागत-
पालिनी ।। शरण्या शम्भुवनिता सिन्धुतीरनिवासिनी ।। १४ ।।

गन्धर्व्वगानरसिका गीता गोविन्दवल्लभा ।। त्रैलोक्यपालिनी तत्त्व-रूप-तारुण्यपूरिता ।। १५ ।। चन्द्रावली चन्द्रमुखी चन्द्रिका चन्द्रपूजिता ।। चन्द्रा शशाङ्कभगिनी गीतवाद्यपरायणा ।। १६ ।। सृष्टिरूपा सृष्टिकरी सृष्टिसंहारकारिणी ।। इति ते कथितन्देवि रमानाम शताष्टकम् ।। १७ ।। त्रिसन्ध्यम्प्रयतो भूत्वा पठेदेतत्समाहितः ।। यं यं कामयते कामन्तन्तम्प्राप्नोत्यसंशयः ।।१८।। इमं स्तवं यः पठतीह मर्त्यो वैकुण्ठपत्न्याः परमादरेण ।। धनाधिपाद्यैः परिवंदितः स्यात्प्रयास्यति श्रीपदमन्तकाले ।। १९ ।। इति कमलाया अष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं सम्पूर्ण्णम् ।।

अथ सहस्रनाम

ॐ तामाह्वयामि सुभगां लक्ष्मीन्त्रैलोक्यपूजिताम् ।। एह्येहि देवि पद्माक्षि पद्माकरकृतालये ।। १ ।। आगच्छागच्छ वरदे पश्य मां स्वेन चक्षुषा ।। आयाह्यायाहि धर्म्मार्त्थकाममोक्षमये शुभे ।। २ ।। एवँ विधैः स्तुतिपदैः सत्यैस्सत्यार्थसंस्तुता ।। कनीयसी महाभागा चन्द्रेण परमात्मना ।। ३ ।। निशाकरश्च सा देवी भ्रातरौ द्वौ पयोनिधेः ।। उत्पन्नमात्रौ तावास्तां शिवकेशवसंश्रितौ ।। ४ ।। सनत्कुमारस्तमृषिं समाभाष्य पुरातनम् ।। प्रोक्तवानितिहासन्तु लक्ष्म्याः स्तोत्रमनुत्तमम् ।। ५ ।। अथेदृशान्महाघोराद्दारिद्र्यान्नरकात्कथम् ।। मुक्तिर्भवति लोकेऽस्मिन्दारिद्र्यं यातिभस्मताम् ।। ६ ।। सनत्कुमार उवाच ।। पूर्व्वङ्कृतयुगे ब्रह्मा भगवान्सर्व्वलोककृत् ।। सृष्टिन्नानाविधाङ्कृत्वा पश्चाच्चिन्तामुपेयिवान् ।। ७ ।। किमाहाराः प्रजास्त्वेताः सम्भविष्यन्ति भूतले ।। किमत्र चासान्दारिद्र्यात्कथमुत्तारणम्भवेत् ।। ८ ।। दारिद्र्यान्मरणं श्रेयस्त्विति सञ्चिन्त्य चेतसि ।। क्षीरोदस्योत्तरे कूले जगाम कमलोद्भवः ।। ९ ।। तत्र तीव्रन्तपस्तप्त्वा कदाचित्

परमेश्वरम् ॥ ददर्श पुण्डरीकाक्षँ व्वासुदेवञ्जगद्गुरुम् ॥ १० ॥ सर्व्वज्ञं सर्व्वशक्तीनां सर्व्वावासं सनातनम् ॥ सर्वेश्वरँ व्वासुदेवं विष्णुँ ल्लक्ष्मीपतिम्प्रभुम् ॥ ११ ॥ सोमकोटिप्रतीकाशं क्षीरोदविमले जले ॥ अनन्तभोगशयनं विश्रान्तं श्रीनिकेतनम् ॥ १२ ॥ कोटिसूर्य्यप्रतीकाशम्महायोगेश्वरेश्वरम् ॥ योगनिद्रारतं श्रीशं सर्व्वावासं सुरेश्वरम् ॥ १३ ॥ जगदुत्पत्तिसंहार-स्थितिकारण-कारणम् ॥ लक्ष्म्यादिशक्तिकरणज्ञातमण्डलमण्डितम् ॥ १४ ॥ आयुधैर्द्देहवद्भिश्च चक्राद्यैः परिवारितम् ॥ दुर्न्निरीक्ष्यं सुरैः सिद्धैर्म्महायोगिशतैरपि ॥ १५ ॥ आधार सर्व्वशक्तीनाम्पर-न्तेजः सुदुस्सहम् ॥ प्रबुद्धन्देवमीशानन्दृष्ट्वा कमलसम्भवः ॥ १६ ॥ शिरस्यञ्जलिमाधाय स्तोत्रम्पूर्व्वमुवाच ह ॥ मनो-वाञ्छितसिद्धिन्त्वम्पूरयस्व महेश्वर ॥ १७ ॥ जितन्ते पुण्डरी-काक्ष नमस्ते विश्वभावन ॥ नमस्तेस्तु हृषीकेश महापुरुषपूर्व्वज ॥ १८ ॥ सर्व्वेश्वर जयानन्द सर्व्वावास परात्पर ॥ प्रसीद मम भक्तस्य च्छिन्धि सन्देहजन्तमः ॥ १९ ॥ एवं स्तुतः स भगवा-न्ब्रह्मणाऽव्यक्तजन्मना ॥ प्रसादाभिमुखः प्राह हरिर्व्विश्रान्त-लोचनः ॥ २० ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ हिरण्यगर्ब्भ तुष्टोस्मि ब्रूहि यत्तेऽभिवाञ्छितम् ॥ तद्वक्ष्यामि न सन्देहो भक्तोसि मम सुव्रत ॥ २१ ॥ केशवाद्वचनं श्रुत्वा करुणाविष्टचेतनः ॥ प्रत्युवाच महाबुद्धिर्भ्भगवन्तञ्जनार्दनम् ॥ २२ ॥ चतुर्व्विधभवस्यास्य भूत-सर्ग्गस्य केशव ॥ परित्राणाय मे ब्रूहि रहस्यम्परमाद्भुतम् ॥२३॥ दारिद्र्यशमनन्धन्यम्मनोज्ञम्पावनम्परम् ॥ सर्व्वेश्वर महाबुद्धे स्वरूपँ व्वैभवम्महत् ॥ २४ ॥ श्रियः सर्व्वातिशायिन्यास्तथा ज्ञानञ्च शाश्वतम् ॥ नामानि चैव मुख्यानि यानि गौणानि चाच्युत ॥२५॥ त्वद्वक्त्रकमलोत्थानि श्रोतुमिच्छामि तत्त्वतः ॥

इति तस्य वचः श्रुत्वा प्रतिवाक्यमुवाच सः ॥२६॥ महाविभूति-सँय्युक्तः षाड्गुण्यवपुषः प्रभोः ॥ भगवद्वासुदेवस्य नित्यश्चैषानपायिनी ॥ २७ ॥ एकैव वर्त्तते भिन्ना ज्योत्स्नेव हिमदीधितेः ॥ सर्व्वशक्त्यात्मिका चैव विश्वँ व्याप्य व्यवस्थिता ॥२८॥ सर्व्वैश्वर्य्यगुणोपेता नित्यशुद्धस्वरूपिणी ॥ प्राणशक्तिः परा ह्येषा सर्वेषाम्प्राणिनाम्भुवि ॥२९॥ शक्तीनाञ्चैव सर्व्वासाँ य्योनिभूता परा कला ॥ अहन्तस्याः षरन्नाम्नां सहस्रमिदमुत्तमम् ॥३०॥ शृणुष्वावहितो भूत्वा परमैश्वर्य्यभूतिदम् ॥ देव्याख्या स्मृतिमात्रेण दारिद्र्यँ य्याति भस्मताम् ॥ ३१ ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ श्रीः पद्मा प्रकृतिः सत्त्वा शान्ता चिच्छक्तिरव्यया ॥ केवला निष्कला शुद्धा व्यापिनी व्योमविग्रहा ॥३२॥ व्योमपद्मकृताधारा परा व्योमामतोद्भवा ॥ निर्व्योमा व्योममध्यस्था पञ्चव्योमपदाश्रिता ॥ ३३ ॥ अच्युता व्योमनिलया परमानन्दरूपिणी ॥ नित्यशुद्धा नित्यतृप्ता निर्व्विकारा निरीक्षणा ॥ ३४ ॥ ज्ञानशक्तिः कर्त्तृशक्तिर्भोक्तृशक्तिः शिखावहा ॥ स्नेहाभासा निरानन्दा विभूतिर्व्विमला चला ॥३५॥ अनन्ता वैष्णवी व्यक्ता विश्वानन्दा विकाशिनी ॥ शक्तिर्व्विभिन्नसर्व्वार्त्तिः समुद्रपरितोषिणी ॥ ३६ ॥ मूर्त्तिः सनातनी हार्दी निस्तरङ्गा निरामया ॥ ज्ञानज्ञेया ज्ञानगम्या ज्ञानज्ञेयविकाशिनी ॥३७॥ स्वच्छन्दशक्तिगहना निष्कम्पार्च्चिः सुनिर्म्मला ॥ सुरूपा सर्व्वगापारा बृंहिणी सुगुणोर्ज्जिता ॥ ३८ ॥ अकलङ्का निराधारा निस्सङ्कल्पा निराश्रया ॥ असङ्कीर्ण्णा सुशान्ता च शाश्वती भासुरीस्थिरा ॥३९॥ अनौपम्या निर्व्विकल्पा निर्य्यन्त्रा यन्त्रवाहिनी ॥ अभेद्या भेदिनी भिन्ना भारती वैखरी खगा ॥ ४० ॥ अग्राह्या ग्राहिका गूढा गम्भीरा विश्वगोपिनी ॥ अनिर्द्देश्या प्रतिहता निर्ब्बीजा

पावनी परा ॥४१॥ अप्रतर्क्या परिमिता भवभ्रान्तिविनाशिनी ॥ एका द्विरूपा त्रिविधा असङ्ख्याता सुरेश्वरी ॥ ४२ ॥ सुप्रतिष्ठा महाधात्री स्थितिर्वृद्धिर्ध्रुवा गतिः ॥ ईश्वरी महिमा ऋद्धिः प्रमोदा उज्ज्वलोद्यमा ॥ ४३ ॥ अक्षया वर्द्धमाना च सुप्रकाशा विहङ्गमा ॥ निरजा जननी नित्या जया रोचिष्मती शुभा ॥४४॥ तपोनुदा च ज्वाला च सुदीप्तिश्चांशुमालिनी ॥ अप्रमेया त्रिधा सूक्ष्मा परा निर्व्वाणदायिनी ॥ ४५ ॥ अवदाता सुशुद्धा च अमोघाख्या परम्परा ॥ सन्धानकी शुद्धविद्या सर्व्वभूतमहेश्वरी ॥४६॥ लक्ष्मीस्तुष्टिर्म्महाधीरा शान्तिरापूरणे नवा ॥ अनुग्रहा शक्तिराद्या जगज्ज्येष्ठा जगद्विधिः ॥ ४७ ॥ सत्यापह्वा क्रिया-योग्याह्लादिनी चार्प्पणा शिवा ॥ सम्पूर्णाह्लादिनी शुद्धा ज्योति-ष्मत्यमतावहा ॥४८॥ रजोवत्यर्कप्रतिभाकर्षिणी कर्षिणी रसा ॥ परा वसुमती देविकान्तिः शान्तिर्म्मतिः कला ॥ ४९ ॥ कला कलङ्करहिता विशालोद्दीपनी रतिः ॥ सम्बोधिनी हारिणी च प्रभावा भवभूतिदा ॥ ५० ॥ अमृतस्यन्दिनी जीवा जननी खण्डिका स्थिरा ॥ धूमा कलावती पूर्णा भासुरा सुमती रसा ॥ ५१ ॥ शुद्धाध्वनिः सृतिः सृष्टिर्व्विकृतिः कृष्टिरेव च ॥ प्रापणी प्राणदा प्रह्वी विश्वपांडुरवासिनी ॥ ५२ ॥ अवनी वज्र-नलिका चित्रा ब्रह्माण्डवासिनी ॥ अनन्तरूपाऽनन्तात्मनन्त-स्थाऽनन्तसम्भवा ॥५३॥ महाशक्तिः प्राणशक्तिः प्राणदात्री रतिम्भरा ॥ महासमूहा निखिला इच्छाधारा सुखावहा ॥५४॥ प्रत्यक्षलक्ष्मीर्न्निष्कम्पा प्ररोहा बुद्धिगोचरा ॥ नानादेहा महावर्त्ता बहुदेहविकाशिनी ॥ ५५ ॥ सहस्राणी प्रधाना च न्यायवस्तु-प्रकाशिका ॥ सर्व्वाभिलापपूर्णेच्छा सर्व्वा सर्व्वार्त्थभाषिणी ॥ ५६ ॥ नानास्वरूपचिद्धात्री शब्दपूर्व्वा पुरातना ॥ व्यक्ताऽ-

व्यक्ता जीवकेशा सर्व्वेच्छापरिपूरिता ॥ ५७ ॥ सङ्कल्पसिद्धा साङ्ख्येया तत्त्वगर्भ्भा धवावहा ॥ भूतरूपा चित्स्वरूपा त्रिगुणा गुणगर्व्विता ॥५८॥ प्रजापतीश्वरी रौद्री सर्व्वाधारा सुखावहा ॥ कल्याणवाहिका कल्पा कलिकल्मषनाशिनी ॥ ५९ ॥ निरूपोद्भिन्नसन्ताना सुयन्त्रा त्रिगुणालया ॥ महामाया योगमाया महायोगेश्वरीप्रिया ॥ ६० ॥ महास्त्री विमला कीर्त्तिर्ज्जया लक्ष्मीर्न्निरञ्जनी ॥ प्रकृतिर्भ्भगवन्मायाशक्तिर्न्निद्रा यशस्करी ॥ ६१ ॥ चिन्ताबुद्धिर्य्यशः प्राज्ञा शान्तिराप्रीतिवर्द्धनी ॥ प्रद्युम्नमाता साध्वी च सुखसौभाग्यसिद्धिदा ॥ ६२ ॥ काष्ठा निष्ठा प्रतिष्ठा च ज्येष्ठा श्रेष्ठा जयावहा ॥ सर्व्वातिशायिनी प्रीतिर्व्विश्वशक्तिर्म्महाबला ॥६३॥ वरिष्ठा विजया वीरा जयन्ती विजयप्रदा ॥ हृद्गृहा गोपिनी गुह्या गणगन्धर्व्वसेविता ॥ ६४ ॥ योगीश्वरी योगमाया योगिनी योगसिद्धिदा ॥ महायोगेश्वरवृता योगयोगेश्वरप्रिया ॥६५॥ ब्रह्मेन्द्ररुद्रनमिता सुरासुरवरप्रदा ॥ त्रिवर्त्मगा त्रिलोकस्था त्रिविक्रमपदोद्भवा ॥ ६६ ॥ सुतारा तारिणी तारा दुर्ग्गा सन्तारणी परा ॥ सुतारणी तारयन्ती भूरितारेश्वरप्रभा ॥६७॥ गुह्यविद्या यज्ञविद्या महाविद्या सुशोभिता ॥ अध्यात्मविद्या विघ्नेशी पद्मस्था परमेष्ठिनी ॥ ६८ ॥ आन्वीक्षिकी त्रयी वार्त्ता दण्डनीतिर्न्नयात्मिका ॥ गौरी वागीश्वरी गोप्त्री गायत्री कमलोद्भवा ॥६९॥ विश्वम्भरा विश्वरूपा विश्वमाता वसुप्रदा ॥ सिद्धिः स्वाहा स्वधा स्वस्ति सुधा सर्व्वार्त्थसाधिनी ॥ ७० ॥ इच्छासृष्टिर्द्युतिर्भ्भूतिः कीर्त्तिः श्रद्धा दया मतिः ॥ श्रुतिर्म्मेधा धृतिर्ह्रीश्रीर्व्विद्या विबुधवन्दिता ॥ ७१ ॥ अनसूया घृणा नीतिर्न्निर्वृतिः कामधुक्करा ॥ प्रतिज्ञासन्ततिर्भ्भूतिर्द्यौः प्रज्ञाविश्वमानिनी ॥ ७२ ॥ स्मृतिर्व्वाग्विश्वजननी पश्यन्ती मध्यमा

समा ॥ सन्ध्या मेधा प्रभा भीमा सर्व्वाकारा सरस्वती ॥ ७३ ॥
काङ्क्षा माया महामाया मोहिनी माधवप्रिया ॥ सौम्या भोगा
महाभोगा भोगिनी भोगदायिका ॥ ७४ ॥ सुधौतकनकप्रख्या
सुवर्णकमलासना ॥ हिरण्यगर्भा सुश्रोणी हारिणी रमणी
रमा ॥ ७५ ॥ चन्द्रा हिरण्मयी ज्योत्स्ना रम्या शोभा शुभा-
वहा ॥ त्रैलोक्यमण्डना नारी नरेश्वरवरार्च्चिता ॥ ७६ ॥
त्रैलोक्यसुन्दरी रामा महाविभववाहिनी ॥ पद्मस्था पद्मनिलया
पद्ममालाविभूषिता ॥ ७७ ॥ पद्मयुग्मधरा कान्ता दिव्या-
भरणभूषिता ॥ विचित्ररत्नमुकुटा विचित्राम्बरभूषणा ॥ ७८ ॥
विचित्रमाल्यगन्धाढ्या विचित्रायुधवाहना ॥ महानारायणी देवी
वैष्णवी वीरवन्दिता ॥ ७९ ॥ कालसङ्कर्ष्षणी घोरा तत्त्वस-
ङ्कर्ष्षणी कला ॥ जगत्सम्पूरणी विश्वा महाविभवभूषणा ॥८०॥
वारुणी वरदा व्याख्या घण्टाकर्ण्णविराजिता ॥ नृसिंही भैरवी
ब्राह्मी भास्करी व्योमचारिणी ॥ ८१ ॥ ऐन्द्री कामधेनुः
सृष्टिः कामयोनिर्म्महाप्रभा ॥ दृष्टाकाम्या विश्वशक्तिर्ब्बीज-
गत्यात्मदर्शना ॥ ८२ ॥ गरुडारूढहृदया चान्द्री श्रीर्म्मधु-
रानना ॥ महोग्ररूपा वाराही नारसिंही हतासुरा ॥८३॥ युगान्त-
हुतभुग्ज्वाला कराला पिङ्गला कला ॥ त्रैलोक्यभूषणी भीमा
श्यामा त्रैलोक्यमोहिनी ॥ ८४ ॥ महोत्कटा महारक्ता महाचण्डा
महासना ॥ शङ्खिनी लेखिनी स्वस्था लिखिनी खेचरेश्वरी
॥ ८५ ॥ भद्रकाली चैकवीरा कौमारी भवमालिनी ॥ कल्याणी
कामधुग्ज्वालामुखी चोत्पलमालिका ॥ ८६ ॥ बालिका धनदा
सूर्य्या हृदयोत्पलमालिका ॥ अजिता वर्ष्षणी रीतिर्भरुण्डा
गरुडासना ॥८७॥ वैश्वानरी महामाया महाकाली विभीषणा ॥
महामन्दारविभवा शिवानन्दा रतिप्रिया ॥ ८८ ॥ उद्रीति

पद्ममाला च धूमवेगा विभावनी ।। सत्क्रिया देवसेना च हिरण्यरजताश्रया ।। ८९ ।। सहसावर्त्तमाना च हस्तिनादप्रबोधिनी ।। हिरण्यपद्मवर्णा च हरिभद्रा सुदुर्द्धरा ।। ९० ।। सूर्य्या हिरण्यप्रकटसदृशी हेममालिनी ।। पद्मानना नित्यपुष्टा देवमातामृतोद्भवा ।।९१।। महाधना च या शृङ्गी कार्द्दमी कम्बुकन्धरा ।। आदित्यवर्णा चन्द्राभा गन्धद्वारा दुरासदा ।। ९२ ।। वरार्च्चिता वरारोहा वरेण्या विष्णुवल्लभा ।। कल्याणी वरदा वामा वामेशी विन्ध्यवासिनी ।। ९३ ।। योगनिद्रा योगरता देवकी कामरूपिणी ।। कंसविद्रावणी दुर्ग्गा कौमारी कौशिकी क्षमा ।। ९४ ।। कात्यायनी कालरात्रिर्न्निशितृप्ता सुदुर्ज्जया ।। विरूपाक्षी विशालाक्षी भक्तानाम्परिरक्षिणी ।।९५।। बहुरूपा स्वरूपा च विरूपा रूपवर्ज्जिता ।। घण्टानिनादबहुला जीमूतध्वनिनिःस्वना ।। ९६ ।। महासुरेन्द्रमथनी भ्रुकुटीकुटिलानना ।। सत्योपायाचिता चैका कौबेरी ब्रह्मचारिणी ।।९७।। आर्य्या यशोदा सुतदा धर्म्मकामार्त्थमोक्षदा ।। दारिद्र्यदुःखशमनी घोरदुर्ग्गार्त्तिनाशिनी ।। ९८ ।। भक्तार्त्तिशमनी भव्या भवभर्ग्गापहारिणी ।। क्षीराब्धितनया पद्मा कमला धरणी धरा ।। ९९ ।। रुक्मिणी रोहिणी सीता सत्यभामा यशस्विनी ।। प्रज्ञाधारा मिताबुद्धिर्व्वेदमाता यशोवती ।। १०० ।। समाधिर्भावना मैत्री करुणा भक्तवत्सला ।। अन्तर्व्वेदी दक्षिणा च ब्रह्मचर्य्यपरागतिः ।। १०१ ।। दीक्षा वीक्षा परीक्षा च समीक्षा वीरवत्सला ।। अम्बिका सुरभी सिद्धा सिद्धविद्याधरार्चिता ।।१०२।। सुदीप्ता लेलिहाना च कराली विश्वपूरकी ।। विश्वसन्धारणी दीप्तिस्तापनी ताण्डवप्रिया ।। १०३ ।। उद्भवा विरजा राज्ञी तापनी बिन्दुमालिनी ।। क्षीरधारा सुप्रभावा लोकमाता सुवर्च्चसा ।।१०४।। हव्यगर्भा चाज्यगर्भा जुह्वतोयज्ञसम्भवा ।। आप्यायनी

पावनी च दहनी दहनाश्रया ॥ १०५ ॥ मातृका माधवी मुच्या मोक्षलक्ष्मीर्महर्द्धिदा ॥ सर्व्वकामप्रदा भद्रा सुभद्रा सर्व्वमङ्गला ॥ १०६ ॥ श्वेता सुशुक्लवसना शुक्लमाल्यानुलेपना ॥ हंसा हीनकरी हंसी हृद्या हृत्कमलालया ॥ १०७ ॥ सितातपत्रा सुश्रोणी पद्मपत्रायतेक्षणा ॥ सावित्री सत्यसङ्कल्पा कामदा कामकामिनी ॥ १०८ ॥ दर्शनीया दृशादृश्या स्पृश्यासेव्या वराङ्गना ॥ भोगप्रिया भोगवती भोगीन्द्रशयनासना ॥ १०९ ॥ आर्द्रा पुष्करिणी पुण्या पावनी पापसूदनी ॥ श्रीमती च शुभाकारा परमैश्वर्य्यभूतिदा ॥ ११० ॥ अचिन्त्यानन्तविभवा भवभावविभावनी ॥ निश्रेणी सर्व्वदेहस्था सर्व्वभूतनमस्कृता ॥ १११ ॥ बलाबलाधिका दैवी गौतमी गोकुलालया ॥ तोषणी पूर्ण्णचन्द्राभा एकानन्दा शतानना ॥ ११२ ॥ उद्याननगरद्वारहर्म्म्योपवनवासिनी ॥ कूष्माण्डी दारुणी चण्डा किराती नन्दनालया ॥ ११३ ॥ कालायनी कालगम्या भयदा भयनाशिनी ॥ सौदामिनी मेघरवा दैत्यदानवमर्द्दिनी ॥ ११४ ॥ जगन्माता भयकरी भूतधात्री सुदुर्ल्लभा ॥ काश्यपी शुभदाना च वनमाला शुभा वरा ॥ ११५ ॥ धन्या धन्येश्वरी धन्या रत्नदा वसुवर्द्धिनी ॥ गान्धर्व्वी रेवती गङ्गा शकुनी विमलानना ॥ ११६ ॥ इडा शान्तिकरी चैव तामसी कमलालया ॥ आज्यपा वज्रकौमारी सोमपा कुसुमाश्रया ॥ ११७ ॥ जगत्प्रिया च सरथा दुर्ज्जया खगवाहना ॥ मनोभवा कामचारा सिद्धचारणसेविता ॥ ११८ ॥ व्योमलक्ष्मीर्म्महालक्ष्मीस्तेजोलक्ष्मीः सुजाज्वला ॥ रसलक्ष्मीर्ज्जगद्योनिर्ग्गन्धलक्ष्मीर्व्वनाश्रया ॥ ११९ ॥ श्रवणी श्रावणी नेत्री रसना प्राणचारिणी ॥ विरिञ्चिमाता विभवा वरवारिजवाहना ॥ १२० ॥ वीर्य्या वीरेश्वरी वन्द्या विशोका वसुवर्द्धिनी ॥

अनाहता कुण्डलिनी नलिनी वनवासिनी ॥ १२१ ॥ गान्धा-
रिणीन्द्रनमिता सुरेन्द्रनमिता सती ॥ सर्व्वमङ्गलमाङ्गल्या सर्व्व-
कामसमृद्धिदा ॥ १२२ ॥ सर्व्वानन्दा महानन्दा सत्कीर्त्तिः
सिद्धसेविता ॥ सिनीवाली कुहू राका अमा चानुमतिर्द्युतिः
॥ १२३ ॥ अरुन्धती वसुमती भार्ग्गवी वास्तुदेवता ॥ मायूरी
वज्रवेताली वज्रहस्ता वरानना ॥ १२४ ॥ अनघा धरणी धीरा
धमनी मणिभूषणा ॥ राजश्रीरूपसहिता ब्रह्मश्रीब्रह्मवन्दिता
॥ १२५ ॥ जयश्रीर्जयदा ज्ञेया सर्ग्गश्रीः स्वर्ग्गतिः सताम् ॥
सुपुष्पा पुष्पनिलया फलश्रीर्निष्कलप्रिया ॥१२६॥ धनुर्ल्लक्ष्मी-
स्त्वमिलिता परक्रोधनिवारिणी ॥ कद्रूर्द्धनायुः कपिला सुरसा
सुरमोहिनी ॥१२७॥ महाश्वेता महानीला महामूर्त्तिर्व्विषापहा ॥
सुप्रभा ज्वालिनी दीप्तिस्तृतिर्व्याप्तिः प्रभाकरी ॥ १२८ ॥
तेजोवती पद्मबोधा मदलेखारुणावती ॥ रत्ना रत्नावलीभूता
शतधामा शतापहा ॥ १२९ ॥ त्रिगुणा घोषणी रक्ष्या नर्द्दिनी
घोषवर्ज्जिता ॥ साध्यादितिर्द्दितिर्द्देवी मृगवाहा मृगाङ्कगा ॥१३०॥
चित्रनीलोत्पलगता वृतरत्नाकराश्रया ॥ हिरण्यरजतद्वन्द्वा शङ्ख-
भद्रासनस्थिता ॥१३१॥ गोमूत्रगोमयक्षीरदधिसर्प्पिर्ज्जलाश्रया ॥
मरीचिश्चीरवसना पूर्णचन्द्रार्कविष्टरा ॥१३२॥ सुसूक्ष्मा निर्व्वृति-
स्थूला निर्व्वृतारातिरेव च ॥ मरीचिर्ज्वालिनी धूम्रा हव्यवाहा
हिरण्यदा ॥ १३३ ॥ दायिनी कालिनी सिद्धिः शोषणीसम्प्र-
बोधिनी ॥ भास्वरासंहतिस्तीक्ष्णा प्रचण्डज्ज्वलनोज्ज्वला ॥१३४॥
साङ्गा प्रचण्डा दीप्ता च वैद्युतिः सुमहाद्युतिः ॥ कपिला नीररक्ता
च सुषुम्ना विस्फुलिङ्गिनी ॥१३५॥ अर्च्चिष्मती रिपुहरी दीर्ग्घा
धूमावली जरा ॥ सम्पूर्णमण्डलीपूषा स्रंसिनी सुमनोहरा ॥१३६॥
जया पुष्टिकरी छाया मानसी हृदयोज्ज्वला ॥ सुवर्णकरणी

श्रेष्ठा मृतसञ्जीवनी रणे ॥१३७॥ विशल्यकरणी शुभ्रा सन्धिनी
परमौषधी ॥ ब्रह्मिष्ठा ब्रह्मसहिता ऐन्दवी रत्नसम्भवा ॥१३८॥
विद्युत्प्रभा बिन्दुमती त्रिस्वभावगुणाम्बिका ॥ नित्योदिता नित्य-
हृष्टा नित्यकामकरीषिणी ॥ १३९ ॥ पद्माङ्का वज्रचिह्ना च
वक्रदण्डा विभासिनी ॥ विदेहपूजिता कन्या माया विजयवाहिनी
॥ १४० ॥ मानिनी मङ्गला मान्या मानिनी मानदायिनी ॥
विश्वेश्वरी गणवती मण्डला मण्डलेश्वरी ॥ १४१ ॥ हरिप्रिया
भौमसुता मनोज्ञा मतिदायिनी ॥ प्रत्यङ्गिरा सोमगुप्ता मनोभिज्ञा
वदन्मतिः ॥१४२॥ यशोधरी रत्नमाला कृष्णा त्रैलोक्यबन्धनी ॥
अमृताधारणी हर्षा विनता वल्लकी शची ॥१४३॥ सङ्कल्पा भामिनी
मिश्रा कादम्बर्य्यामृतप्रभा ॥ अगता निर्ग्गता वज्रा सुहिता
सहिताक्षता ॥१४४॥ सर्व्वार्त्थसाधनकरी धातुर्द्धारणिकामला ॥
करुणाधारसम्भूता कमलाक्षी शशिप्रिया ॥ १४५ ॥ सौम्यरूपा
महादीप्ता महाज्वालाविकाशिनी ॥ माला काञ्चनमाला च सद्वज्र-
कनकप्रभा ॥१४६॥ प्रक्रिया परमायोक्त्री क्षोभिका च सुखोदया ॥
विजृम्भणा च वज्राख्या शृङ्खला कमलेक्षणा ॥ १४७॥ जयङ्करी
मधुमती हरिता शशिनी शिवा ॥ मूलप्रकृतिरीशानी योगमाता
मनोजवा ॥१४८॥ धर्म्मोदया भानुमती सर्व्वाभासा सुखावहा ॥
धुरन्धरा च बाला च धर्म्मसेव्या तथागता ॥ १४९ ॥ सुकुमारा
सौम्यमुखी सौम्यसम्बोधनोत्तमा ॥ सुमुखी सर्व्वतोभद्रा गुह्यशक्ति-
र्गुहालया ॥ १५० ॥ हलायुधा च कावीरा सर्व्वशास्त्रसुधा-
रिणी ॥ व्योमशक्तिर्म्महादेहा व्योमगा मधुमन्मयी ॥ १५१ ॥
गङ्गा वितस्ता यमुना चन्द्रभागा सरस्वती ॥ तिलोत्तमोर्व्वशी
रम्भा स्वामिनी सुरसुन्दरी ॥ १५२ ॥ बाणप्रहरणा बाला
बिम्बोष्ठी चारुहासिनी ॥ ककुद्मिनी चारुपृष्ठी दृष्टादृष्टफलप्रदा

॥ १५३ ॥ काम्यचारी च काम्या च कामाचारविहारिणी ॥ हिमशैलेन्द्रसङ्काशा गजेन्द्रवरवाहना ॥१५४॥ अशेषसुखसौभाग्यसम्पदा योनिरुत्तमा ॥ सर्व्वोत्कृष्टा सर्व्वमयी सर्व्वा सर्व्वेश्वरप्रिया ॥ १५५ ॥ सर्व्वाङ्गयोनिः साव्यक्ता सम्प्रधानेश्वरेश्वरी ॥ विष्णुवक्षःस्थलगता किमतऽ परमुच्यते ॥१५६॥ परा निर्म्महिमा देवी हरिवक्षःस्थलाश्रया ॥ सा देवी पापहन्त्री च सान्निध्यङ्कुरुतान्मम ॥ १५७ ॥ इति नाम्नां सहस्रन्तु लक्ष्म्याऽ प्रोक्तं शुभावहम् ॥ परावरेण भेदेन मुख्यगौणेन भागतः ॥१५८॥ यश्चैतत्कीर्त्तयेन्नित्यं शृणुयाद्वापि पद्मज ॥ शुचिः समाहितो भूत्वा भक्तिश्रद्धासमन्वितः ॥ १५९ ॥ श्रीनिवासं समभ्यर्च्च्य पुष्पधूपानुलेपनैः ॥ भोगैश्च मधुपर्काद्यैर्य्यथाशक्त्या जगद्गुरुम् ॥ १६० ॥ तत्पार्श्वस्थां श्रियन्देवीं सम्पूज्य श्रीधरप्रियाम् ॥ ततो नामसहस्रेण तोषयेत्परमेश्वरीम् ॥१६१॥ नामरत्नावलिस्तोत्रमिदं यः सततम्पठेत् ॥ प्रसादाभिमुख लक्ष्मीः सर्व्वन्तस्मै प्रयच्छति ॥१६२॥ यस्या लक्ष्म्याश्च सम्भूताश्शक्तयो विश्वगाः सदा ॥ कारणत्वञ्च तिष्ठन्ति जगत्यस्मिंश्चराचरे ॥ १६३ ॥ तस्मात्प्रीता जगन्माता श्रीर्य्यस्याच्युतवल्लभा ॥ सुप्रीताश्शक्तयस्तस्य सिद्धिमिष्टान्दिशन्ति हि ॥ १६४ ॥ एक एव जगत्स्वामी शक्तिमानच्युतऽ प्रभुः ॥ तदंशशक्तिमन्तोऽन्ये ब्रह्मेशानादयो यथा ॥१६५॥ तथैवैकापरा शक्तिश्श्रीस्तस्य करुणाश्रया ॥ ज्ञानादिषाड्गुण्यमयी या प्रोक्ता प्रकृतिः परा ॥१६६॥ एकैव शक्तिश्श्रीस्तस्याद्वितीयात्मनिवर्त्तते ॥ परा परेशा सर्व्वेशी सर्व्वाकारा सनातनी ॥ १६७ ॥ अनन्तनामधेया च शक्तिचक्रस्य नायिका ॥ जगच्चराचरमिदं सर्व्वं व्याप्य व्यवस्थिता ॥ १६८ ॥ तस्मादेकैव परमा श्रीर्ज्ञेया विश्वरूपिणी ॥ सौम्यासौम्येन रूपेण संस्थिता नटजीववत् ॥१६९॥

यो यो जगति पुम्भावः स विष्णुरिति निश्चयः ॥ या या तु नारीभावस्था तत्र लक्ष्मीर्व्यवस्थिता ॥ १७० ॥ प्रकृतेः पुरुषाच्चान्यस्तृतीयो नैव विद्यते ॥ अथ किं बहुनोक्तेन नरनारीमयो हरिः ॥ १७१ ॥ अनेकभेदभिन्नस्तु क्रियते परमेश्वरः ॥ महाविभूतिन्दयितां ये स्तुवन्त्यच्युतप्रियाम् ॥ १७२ ॥ ते प्राप्नुवन्ति परमाँ ल्लक्ष्मीं संशुद्धचेतसः ॥ पद्मयोनिरिदम्प्राप्य पठन्स्तोत्रमिदं क्रमात् ॥ १७३ ॥ दिव्यमष्टगुणैश्वर्य्यन्तत्प्रसादाच्च लब्धवान् ॥ सकामानाञ्च फलदामकामानाञ्च मोक्षदाम् ॥१७४॥ पुस्तकाख्याभयत्रात्रीं सितवस्त्रान्त्रिलोचनाम् ॥ महापद्मनिषण्णान्ताँ ल्लक्ष्मीमजरतान्नमः ॥१७५॥ करयुगलगृहीतम्पूर्णकुम्भन्दधाना क्वचिदमलगतस्था शङ्खपद्माक्षपाणिः ॥ क्वचिदपि दयिताङ्के चामरव्यग्रहस्ता क्वचिदपि सृणिपाशम्बिभ्रती हेमकान्तिः ॥ १७६ ॥

इत्यादि ब्रह्मपुराणे काश्मीरवर्ण्णने हिरण्यगर्भहृदये सर्व्वकामप्रदायिकम्पुरुषोत्तमेन प्रोक्तँ ल्लक्ष्मीसहस्रनामस्तोत्रं समाप्तम् ॥

इति शाक्तप्रमोदे कमलात्मिकातन्त्रं समाप्तम्

—:०:—

इति

शाक्तप्रमोदे कमलात्मिकातन्त्रम्

समाप्तम्

श्रीः

शिवहरराजधानीपतिश्रीराजादेवनन्दनसिंह-
बहादुरनराधिपसंगृहीतविरचित-
शाक्तप्रमोदान्तर्गतं
एकादशं

कुमारिकातन्त्रम्

उक्तराजगुरुवंश्यपण्डितश्रीरघुराजदुबेजीद्वारा
संशोधितम्

★

तदेतत्
श्रीकृष्णदासात्मज-खेमराजेन
स्वकीये "श्रीवेंकटेश्वर" यन्त्रालये
मुद्रयित्वा प्रकाशितम्

★

शकाब्दाः १९०३ संवत् २०३८

मुम्बई

श्रीगणेशाय नमः

शाक्तप्रमोदः

अथ कुमारीतन्त्रम्

अथ कुमारीपूजानिर्णयः

रुद्रयामलोत्तरखण्डीयषष्ठपटले ॥ एकवर्षा भवेत्सन्ध्या द्विवर्षा च सरस्वती ॥ त्रिवर्षा च त्रिधा मूर्तिश्चतुर्व्वर्षा च कालिका ॥ सुभगा पञ्चवर्षा तु षड्वर्षा च भवेदुमा ॥ सप्तभिर्म्मालिनी साक्षादष्टवर्षा तु कुब्जिका ॥ नवभिः कालसन्दर्भा दशभिश्चापराजिता ॥ एकादशे तु रुद्राणी द्वादशाब्दे तु भैरवी ॥ त्रयोदशे महालक्ष्मीर्द्विसप्ता पीठनायिका ॥ क्षेत्रज्ञा पञ्चदशभिः षोडशे चाम्बिका मता ॥ एवङ्क्रमेण संगृह्य यावत्पुष्पन्न जायते ॥ प्रतिपदादिपूर्ण्णान्तं व्वृद्धिभेदेन पूजयेत् ॥ एकवर्षेत्यादि सर्व्वम्बृहन्नीलतन्त्रेऽपि ॥ केवलं षड्वर्षा च उमा भवेत्, द्विसप्ता नायिका स्मृता, षोडशे चर्च्चिका मतेति पाठभेदो नामभेदश्चेति कुब्जिकातन्त्रे ॥ सप्तमपटले तु विशेष उक्तो यथा ॥ पञ्चवर्षात्समारभ्य यावद्द्वादशवार्षिकी ॥ कुमारी सा भवेद्देवी निजरूपप्रकाशिनी ॥ षड्वर्षाच्च समारभ्य यावच्च नववार्षिकी ॥ तावच्चैव महेशानि साधकाभीष्टसिद्धये ॥ अष्टवर्षात्समारभ्य यावत्त्रयोदशाब्दिकी ॥ कुलजान्ताँ व्विजानीयात्तत्र पूजां समाचरेत् ॥ दशवर्षात्समारभ्य यावत्षोडशवार्षिकी ॥ युवतीन्ताँ व्विजानीयाद्देवतान्ताँ व्विचिन्तयेत् ॥ अन्नँ व्वस्त्रन्तथा नीरङ्कुमार्य्यै यो ददाति हि ॥ अन्न-

म्मेरुसमन्देवि जलञ्च सागरोपमम् ।। वस्त्रै ऽ कोटिसहस्राब्दं शिवलोके महीयते ।। पूजोपकरणानीह कुमार्य्यै यो ददाति हि ।। सन्तुष्टा देवता तस्य पुत्रत्वे सानुकल्प्यते ।। विश्वसारे तु ।। अष्टवर्षा तु सा कन्या भवेद्गौरी वरानने ।। नववर्षा रोहिणी सा दशवर्षा तु कन्यका ।। अत ऊर्द्ध्वम्महामाया भवेत्सैव रजस्वला ।। आरभ्य द्वादशाब्दाच्च यावद्विंशतिसङ्ख्यकम् ।। सुकुमारी च सा प्रोक्ता सर्व्वतन्त्रसमन्विता ।। यानपाषाणधातूनान्तेजोरूपेण संस्थिता ।। जीवजंतुषु देवेशि किँ व्वक्तव्यमत ऽ परम् ।। यत्र नास्ति महामाया तत्र किञ्चिन्न विद्यते ।। इत्युक्तम् ।। तत्पूजाफलँ य्योगिनीतन्त्रे पूर्व्वखण्डे सप्तदशपटले ।। कुमारीपूजनफलँ व्वक्तुन्नार्हामि ,सुन्दरि ।। जिह्वाकोटिसहस्रैस्तु वक्त्रकोटिशतैरपि ।। तस्मात्ताम्पूजयेद्बालां सर्व्वजातिसमुद्भवाम् ।। जातिभेदो न कर्त्तव्य ऽ कुमारीपूजने शिवे ।। जातिभेदान्महेशानि नरकान्न निवर्त्तते ।। विचिकित्सापरो मन्त्री ध्रुवं स पातकी भवेत् ।। देवीबुद्ध्या महाभक्तस्तस्मात्ताम्परिपूजयेत् ।। सर्वविद्यास्वरूपा हि कुमारी नात्र संशयः ।। यदि भाग्यवशाद्देवि वेश्याकुलसमुद्भवाम् ।। कुमारीँ ल्लभते कान्ते सर्व्वस्वेनापि साधकः ।। यत्नत ऽ पूजयेत्तान्तु स्वर्ण्णरौप्यादिभिर्म्मुदा ।। तदा तस्य महासिद्धिर्ज्जायते नात्र संशयः ।। कुमारीपूजास्थानफलमपि तत्रैव ।। कुमारी पूज्यते यत्र स देश ऽ क्षितिपावनः ।। महापुण्यतमो भूयात्समन्तात्क्रोशपञ्चकम् ।। यामले तत्रैव ।। महापर्व्वसु सर्व्वेषु विशेषाच्च पवित्रके ।। महानवम्यान्देवेशि कुमारीश्च प्रपूजयेत् ।। तस्मात्षोडशपर्य्यन्तँ य्युवतीति प्रचक्षते ।। तत्र भावप्रकाशस्स्यात्स भाव ऽ परमो युतः ।। रक्षितव्या ऽ प्रयत्नेन अक्षतास्ता ऽ प्रकारयेत् ।। महापूजादिकङ्कृत्वा वस्त्रालङ्कारभोजनैः ।। पूजयेन्मन्दभाग्योऽपि

लभते जयमङ्गलम् ॥ अन्येषाङ्कथने नाथ प्रयोजनमहाफलम् ॥ विधिना पूजयेद्यस्तु दिव्यवीरपशुस्थितः ॥ भावत्रये महासौख्यन्दिव्यकर्म्मणि सत्फलम् ॥ तथा ॥ अनेककुलसम्पन्नान्नानाजातिसमुद्भवाम् ॥ अशेषकुलसम्पन्नान्नानाजातिसमुद्भवाम् ॥ नानादेशोद्भवाँ व्वापि सगुणाङ्गुणसँय्युताम् ॥ द्वितीयवत्सरादूर्द्ध्वँय्यावत्स्यादष्टमाब्दकम् ॥ तावज्जप्त्वा पूजयित्वा कन्यां सुन्दरमोहिनीम् ॥ दिव्यभावस्थितस्साक्षात्तन्त्रमन्त्रफलं लभेत् ॥ कुमारीपूजनादेव कुमारीभोजनादिभिः ॥ एकद्वित्र्यादिबीजानाम्फलदा नात्र संशयः ॥ ताभ्य ✕ पुष्पम्फलन्दत्त्वा अनुलेपादिकन्तथा ॥ बालप्रियञ्च नैवेद्यन्दत्त्वा तद्भावभावितः ॥ मृदा तदङ्गमात्मानन्वालभावविचेष्टितम् ॥ अतिप्रियकथालापक्रीडाकौतूहलान्वितः ॥ यथात्र्थं तत्प्रियन्तत्र कृत्वा सिद्धीश्वरो भवेत् ॥ कन्या सर्व्वसमृद्धिस्स्यात्कन्या सर्व्वपरन्तपः ॥ होमम्मन्त्रार्च्चनन्नित्यक्रियाकौलिकसत्क्रियाम् ॥ नानाफलमहाधर्म्मङ्कुमारीपूजनँ व्विना ॥ तत्तत्कर्मफलन्नाथ प्राप्नोति साधकोत्तमः ॥ फलङ्कोटिगुणँ व्वीर ✕ कुमारीपूजया लभेत् ॥ कुसुमाञ्जलिपूर्णाञ्च कन्यायै कुलपंडितः ॥ ददाति यदि तत्पुष्पङ्कोटिमेरुहिरण्यवत् ॥ तद्दानजम्महापुण्यङ्क्षणादेव समालभेत् ॥ कुमारी भोजिता येन त्रैलोक्यन्तेन भोजितम् ॥ कालीतन्त्रे एकादशपटले ॥ कुमारीपूजनङ्कुर्य्यात्सर्व्वकर्म्मफलाप्तये ॥ रुद्रयामले उत्तरखण्डे सप्तमपटले ॥ अथ पूजाम्प्रवक्ष्यामि कुमार्या अतिदुर्ल्लभाम् ॥ इत्यभिधाय पूजास्थानं महापीठन्देवालयमथापि वा ॥ नटीकन्यां हीनकन्यान्तथा कापालिकन्यकाम् ॥ रजकस्यापि कन्याञ्च तथा नापितकन्यकाम् ॥ गोपालकन्यकाञ्चैव ब्राह्मणस्यापि कन्यकाम् ॥ शूद्रकन्याँ व्वैद्यकन्यान्तथा वैश्यस्य कन्यकाम् ॥ चाण्डालकन्यकाँ व्वापि यत्र

कुत्राश्रमे स्थिताम् ।। सुहृद्वर्ग्गस्य कन्याश्च समानीय प्रयत्नतः ।। पूजयेत्परमानन्दैरात्मध्यानपरायणः ।। मम पूजाँ च्य ऽ करोति प्रत्यहं शुद्धभक्तितः ।। तस्य वश्यङ्कुमारीणाम्पूजनम्भोजनं रवेः ।। तेजोरूपँ व्विधोश्चाग्नेः सर्व्वभावे प्रकाशते ।। तत्पूजनात्तदाला-पाद्भोजनादपि तच्छुभात् ।। ममप्रीतिर्भ्भवेत्साक्षाद्देवतागुप्तसं-स्थिता ।। बालभैरवदेवस्य कामिनीवदकस्य च ।। मत्पुत्रस्य सर्व्वलोकपूजितस्य महौजसः ।। पूजाभिर्व्विविधैर्द्द्रव्यै ऽ कुमारी देवपूजिता ।। कुमारी देवता प्रोक्ता सर्व्वतो जगदीश्वरी ।। पूजार्थं सर्व्वलोकस्य समानीय सुरेश्वरीम् ।। पूजयन्तीम्महादेवीङ्कुम्भभाव-निवासिनीम् ।। सदा भोजनवाञ्छाढ्या मान्या सन्तुष्टहासिनी ।। वृथा न रौति सा देवी कुमारी देवनायिका ।। सरस्वतीस्वरूपा सा पूज्यते सर्व्वनायकैः ।। शिवभक्तैर्व्विष्णुभक्तैस्तथान्यदेव-पूजितैः ।। सर्व्वलोकै ऽ पूजिता सा चावश्यम्पूज्यते बुधैः ।। पूजया लभते पुत्रान्पूजया लभते श्रियम् ।। पूजया धनमाप्नोति पूजया लभते महीम् ।। पूजया लभते लक्ष्मीं सरस्वतीम्महौजसम् ।। महाविद्या ऽ प्रसीदन्ति सर्व्वे देवा न संशयः ।। कालभैरव-ब्रह्मेन्द्र-ब्राह्मणा ब्रह्मवेदिनः ।। रुद्रश्च देववर्गाश्च वैष्णवा ब्रह्म-रूपिणः ।। अवताराश्च द्विभुजा वैष्णवा मनुशोभिताः ।। अन्ये दिक्पालदेवाश्च चराचरगुरुस्तथा ।। नानाविद्याश्रिताः सर्व्वे दानवा ऽ कूटशालिनः ।। उपसर्ग्गस्थिता ये ये ते ते तुष्टा न संशयः ।। यद्यहं शुद्धरूपा हि अन्यलोके च का कथा ।। कुमारी-पूजनङ्कृत्वा त्रैलोक्यँ व्वशमानयेत् ।। महाकान्तिर्भ्भवेत्क्षिप्रं सर्व्वपुण्यफलप्रदम् ।। बृहन्नीलतन्त्रे ।। महाभयातिदुर्भ्भिक्षा-द्युत्पातानि कुलेश्वरी ।। दुःस्वप्नभयमृत्युश्च ये चान्ये च समुद्भवाः ।। कुमारीपूजनादेव न ते च प्रभवन्ति हि ।। नित्यङ्क्रमेण

देवेशि पूजयेद्विधिपूर्वकम् ।। घ्नन्ति विघ्नान्पूजिताश्च भयं शत्रून्महोत्कटान् ।। ग्रहा रोगाः क्षयँ य्यान्ति भूतवेतालपन्नगाः ।। रुद्रयामले यथा ।। तत्तन्मन्त्रे समुल्लेख्यात्क्षणात्पुण्यायुतँ लभेत् ।। मन्त्रेण पुटितङ्कृत्वा जप्त्वा सिद्धीश्वरो भवेत् ।। यद्यत्प्रकार-मुद्दिश्य वदामि सुरसुन्दरि ।। तत्तत्कार्य्यमवश्यञ्च भिन्नबुद्धिन्न कारयेत् ।। तथा ।। शृणु नाथ कुलार्त्थम्मे कुमारीपूजने मनुम् ।। महाविद्या महामन्त्रं सिद्धिमन्त्रन्न संशयः ।। एतन्मन्त्रप्रभावेण जीवन्मुक्तो भवेत्सुधीः ।। अतिदेविपदँ य्याति सत्यमानन्दभैरव ।। ऐहिके सुखसम्पत्तिर्म्मधुमत्याः प्रसादतः ।। अवश्यम्प्राप्नुयान्मर्त्त्यो विश्रामङ्कुरु शङ्कर ।। वाग्भवेन वपुः क्षोभम्मायाबीजे गुणा-ष्टकम् ।। श्रियोर्बीजे श्रियोलाभो मायाबीजे रिपुक्षयः ।। भैरवेण तु बीजेन खेचरत्वं सुरादिभिः ।। कुमारिका ह्यहन्नाथ सदा त्वं हि कुमारकः ।। शतमष्टोत्तराँ व्वापि एकाँ व्वा परिपूजयेत् ।। पूजिताः परिपूज्यन्ते ह्यवघ्नन्त्यवमानिताः ।। कुमारी योगिनी साक्षात्कुमारी परदेवता ।। असुरा दुष्टनागाश्च ये ये दुष्टग्रहा अपि ।। भूतवेतालगन्धर्व्वा डाकिनीयक्षराक्षसाः ।। याश्चान्या देवतास्सर्व्वा भूर्भुवस्स्वश्च भैरवाः ।। पृथिव्यादीनि सर्व्वाणि ब्रह्माण्डे सचराचरम् ।। ब्रह्मा विष्णुश्च रुद्रश्च ईश्वरश्च सदाशिवः ।। सन्तुष्टाः सर्वतुष्टाश्च यस्तु कन्याम्प्रपूजयेत् ।। विधियुक्ताङ्कुमारीन्तु भोजयेच्चैव भैरव ।। पाद्यार्घ्यञ्च तथा धूपङ्कुङ्कुमञ्चन्दनं शुभम् ।। भक्तिभावेन सम्पूज्य कुमारीभ्यो निवेदयेत् ।।

कुमारीपूजाक्रमः

आनीय सुन्दरीन्नारीङ्कुमारीँ व्वरनायिकाम् ।। रत्नालङ्कार-सँय्युक्तां शङ्खवस्त्रादिशोभिताम् ।। वाग्भवेन जलन्नाथ तन्नाम्ना परिदापयेत् ।। देवीबुद्ध्या सदा ध्यात्वा पूजयेत्साधकोत्तमः ।।

मायाबीजेन तन्नाम्ना पाद्यन्दद्यात्तथा प्रभो ॥ लक्ष्मीबीजेन चार्घ्यन्तु कूर्च्चबीजेन च चन्दनम् ॥ मायाबीजेन पुष्पाणि कुमार्य्यै दापयेत्सुधीः ॥ सदाशिवेन मन्त्रेण धूपदीपौ महत्तमौ ॥ दत्त्वा षडङ्गमन्त्रेण पूजयेद्देवनायक ॥ तत्प्रकारम्महादेव शृणुष्वानन्दरूपधृक् ॥ महातेजोमयं शुभ्रं हृदयं हस्तदक्षिणैः ॥ विभाव्य प्रपठेद्भक्त्या तन्मन्त्रं शृणु शङ्कर ॥ आदौ वाग्भवमुच्चार्य्य मायाँ लक्ष्मीश्च कूर्च्चकम् ॥ प्रेतबीजन्ततो ब्रूयात्सविसर्गेन्दुकीलकम् ॥ कुलशब्दं समुच्चार्य्य कुमारिके ततो वदेत् ॥ हृदयाय नमः प्रोच्य ततः शिरसि भावयेत् ॥ शुक्लवर्णं सर्व्वमयम्बीजमुच्चार्य्य सन्न्यसेत् ॥ हकारँ व्वाग्भवाद्यञ्च वकारँ व्वाग्भवात्मकम् ॥ मायाँ लक्ष्मीँ व्वाग्भवञ्च द्विठान्तं शिरसे पदम् ॥ वह्निजायावधिर्म्मन्त्रो न्यसेच्छिरसि साधकः ॥ शिखामध्ये कृष्णवर्णन्नीलाञ्जनचयप्रभम् ॥ विभाव्य सन्न्यसेन्मन्त्री कुमारी कुलसिद्धये ॥ आदौ प्रणवमुद्धृत्य तदंते विष्णुसुन्दरीम् ॥ शिखायै पदमुद्धृत्य वषट्कारन्ततो वदेत् ॥ ततः कवचमध्ये च बलवन्तं सुतेजसम् ॥ प्रथमारुणसङ्काशन्ध्यात्वा चारु कलेवरम् ॥ वाग्भवञ्च समुच्चार्य्यं कुलशब्दन्ततो वदेत् ॥ वागीश्वरि पदम्पश्चात्कवचाय ततो वदेत् ॥ तारकम्ब्रह्मशब्दञ्च कवचन्यासजालकम् ॥ ततो नेत्रत्रये ध्यात्वा महाबीजम्महाप्रभम् ॥ रक्तवर्णङ्कोटिकोटिजवामण्डलमण्डितम् ॥ विराजितङ्कोटिपुण्यार्ज्जिते तेजसि भास्करे ॥ वाग्भवं हि समुच्चार्य्य कुलेश्वरि पदन्ततः ॥ नेत्रत्रयाय शब्दान्ते वौषड्लोचनमन्त्रकम् ॥ ततस्साधकमन्त्री च वामहस्ततले तथा ॥ मध्यमातर्ज्जनीभ्याञ्च तालद्वयमुपाचरेत् ॥ तन्मन्त्रङ्कोटिसूर्य्योग्रज्योत्स्नाजालसमप्रभम् ॥ महाकाशोद्भवं शब्दमहोग्रपरिपीडनम् ॥ मायाबीजन्तथास्त्रायपदमुद्धृत्य यत्नतः ॥ फडन्ते चान्तमुद्धृत्य महामन्त्रम्प्रकीर्तितम् ।

ततस्तस्याः कुण्डबिले ध्यात्वा च परिवारकाम् ।। पूजयेद्यत्नतो मन्त्री तेजसामृतधारया ।। तर्प्पयेत्पूजयेद्भक्त्या भैरवम्बालभैरवम् ।। देवतामि ⌒ पूजयित्वा परिवारान्क्रमेण तु ।। ततो वाग्भवमुच्चार्य्य सिद्धजयाय शब्दतः ।। पूर्व्वम्पदं समुच्चार्य्य वक्त्रायनम ईरितम् ।। ततो वाग्भवमुच्चार्य्यं जयाय शब्दमुद्धरेत् ।। उत्तरे वक्त्रमुद्धृत्य चतुर्थ्यन्तन्नम ⌒ पदम् ।। ततो वाग्भवमायाश्रीबीजमुच्चार्य्य यत्नतः ।। कुब्जिके पश्चिमान्ते च वक्त्राय नम ईरिताम् ।। ततो वाग्भवमुच्चार्य्य कालिके पदमुच्चरेत् ।। दक्षवक्त्राय शब्दान्ते नमो मन्त्रम्प्रकीर्तितम् ।। एतन्मन्त्राक्षरान्नाथ समुच्चार्य्यं कुलेश्वर ।। पूजयित्वा क्रमेणैव भास्करम्परिपूजयेत् ।। चण्डन्दिक्पालदेवश्च सन्ध्यादीन्परिपूजयेत् ।। वीरभद्राम्महाकन्याङ्कौलिनीङ्कुलगामिनीम् ।। अष्टादशभुजाङ्कालीश्चण्डदुर्ग्गाम्प्रपूजयेत् ।। नैवेद्यादीन्समानीय नानाभक्त्यानुराजितम् ।। दुग्धङ्घनावृतङ्क्षीरम्पक्वान्नम्पकसम्फलम् ।। यद्यत्कालोपयोग्यश्च सर्वदा मधुमिश्रितम् ।। पञ्चतत्त्वङ्कुलद्रव्यन्निजकल्याणवर्द्धनम् ।। नानाद्रव्यश्च नैवेद्यं स्वस्वल्पोक्तसाधितम् ।। कुमारीभ्यो निवेद्यैवन्नानासौरभशोभितम् ।। शीतलञ्जलमानीय दद्यात्ताभ्यो महासुधीः ।। ततो हितम्महामन्त्रङ्कुमार्य्याश्चातिदुर्ल्लभम् ।। अथ वाग्मी समूलञ्च जप्त्वा सिद्धीश्वरो भवेत् ।। समर्प्य प्राणवायूनान्धारणङ्कारयेत्स्वयम् ।। अष्टाङ्गादिप्रणामञ्च कुर्व्वन्स्तोत्रम्पठेन्नमेत् ।। प्रणाममन्त्रोपि तत्रैव ।। नमामि कुलकामिनीम्परमभाग्यसन्दायिनीङ्कुमाररतिचातुरीं सकलसिद्धिमानन्दिनीम् ।। प्रवालगुटिकास्रजरजतरागवस्त्रान्वितां हिरण्यतुलभूषणाम्भुवनवाक्कुमारीम्भजे ।। इति मन्त्रेण सन्नम्य तारिणीम्परिपूजयेत् ।। शिवाङ्गणेशं सम्पूज्य प्रणमेत्साधकोत्तमः ।। दक्षिणाँ्विधिवद्दत्त्वा कुमारीभ्य ⌒ क्रमेण तु ।। विवाहयेत्स्वयङ्कन्याम्ब्रह्म-

हत्या विनश्यति ॥ यो यश्च पुण्यकाले तु कन्यादानं समापयेत् ॥ भूमिभुक्तिफलन्तस्य सौभाग्यं सर्व्वसम्पदः ॥ रुद्रलोके वसेन्नित्यन्त्रिनेत्रो भगवान्हरः ॥ तीर्थकोटिसहस्राणि अश्वमेधशतानि च ॥ तत्फलँ ल्लभते मर्त्यो यस्तु कन्याँ व्विवाहयेत् ॥ वालुका सागरे ज्ञेयास्तावदब्दसहस्रकम् ॥ एकैकङ्कुलमुद्धृत्य रुद्रलोके महीयते ॥ तत्तदिष्टदेवतायाः प्रीतये तुष्टये सुधीः ॥ कन्यादानं समाहृत्यं मुक्तिमाप्नोति भैरव ॥ तत्तद्द्वितीयकन्यायास्तत्तद्बुद्ध्या च साधकः ॥ विभाव्य शिवरूपत्वं सम्प्रदानीय कन्यके ॥ पूर्णरूपं शिवन्ध्यात्वा वरं सर्व्वाङ्गसुन्दरम् ॥ तेजोमयँ य्यशः कान्तङ्कालभैरवरूपिणम् ॥ बटुकेशम्महादेवँ व्वरयेत्साधकाग्रणीः ॥ बालरूपाश्च त्रैलोक्यसुन्दरीँ व्वरवर्णिनीम् ॥ नानालङ्कारनम्राङ्गीम्भद्रविद्याप्रकाशिनीम् ॥ चारुहास्याम्महानन्दहृदयां शुभदाम् शुभाम् ॥ ध्यात्वा द्वादशपत्राब्जे पूर्णचन्द्रनिभाननाम् ॥ सम्प्रदानं समानीय तत्तन्मन्त्रेण दापयेत् ॥

अथ कुमारीमन्त्रपुरश्चरणम्

अष्टमपटले ॥ अथ वक्ष्ये महादेव्याः कुमार्य्या जपहोमकः ॥ लक्षसङ्ख्यञ्जपङ्कृत्वा मायाँ व्वा वाग्भवम्मनुम् ॥ कालीबीजँ व्वापि नाथ अथवा कामबीजकम् ॥ सदाशिवेन पुटितम्बिन्दुचन्द्रविभूषितम् ॥ अथवा प्रणवेनापि पुटितन्त्रिदशेश्वर ॥ तद्दशांशेन जुहुयाद्घृताक्तैर्बिल्वपत्रकैः ॥ अथवा श्वेतपुष्पैश्च कुन्दपुष्पैर्म्महाफलम् ॥ एवं क्रमेण जुहुयात्करवीरप्रसूनकैः ॥ घृताक्तैः केवलैर्व्वापि चन्दनागरुमिश्रितैः ॥ हविष्याशी दिवाभागे रात्रौ पूजापरो भवेत् ॥ निजपूजामशेषैस्तु कुलद्रव्यैः प्रपूजयेत् ॥ रविसंख्यञ्जपेत्तत्र परमानन्दरूपधृक् ॥ जपान्ते जुहुयान्मन्त्री मदुक्तद्रव्यसँय्युतैः ॥ ततः प्राणात्मकँ व्वायुं शोधयित्वा पुनः

पुनः ॥ प्राणायामत्रयङ्कृत्वा चाष्टाङ्गैः प्रणमेन्मुदा ॥ प्रणाम-समये नाथ इदं स्तोत्रम्पठेद्यदि ॥ कवचञ्च तथा पाठ्यङ्कुमारीणाम-थापि वा ॥ निजदेव्या महास्तोत्रम्पीठाङ्गङ्कवचन्ततः ॥ कुमारी-णामहन्देव सहस्रन्नाम साष्टकम् ॥ पठित्वा सिद्धिमाप्नोति नात्र कार्य्या विचारणा ॥ तदशक्तौ निजदेव्यास्सहस्रं नाम मङ्गलम् ॥ अष्टोत्तरम्पठेन्नाथ सिद्ध्याकाङ्क्षी न संशयः ॥ तासां स्तोत्रन्दि-व्यन्नाथ शृणु सर्व्वत्र मङ्गलम् ॥ अकस्मात्सिद्धिमाप्नोति पठित्वा साधकोत्तमः ॥ अग्रे संस्थाप्य तास्सर्व्वा रत्नकोटिसुशीतलाः ॥ ततः स्तोत्रम्पठेद्धीमान्समाहितमना वशी ॥ महादिव्याचाररतो वीरभावोल्बणोऽपि वा ॥ एवं क्रमेण प्रपठेद्भक्तिभावपरायणः ॥ महाविद्यामहासेवाभक्तिश्रद्धाप्लुतार्प्पितः ॥ महाज्ञानी भवेत्क्षिप्रँ व्वाञ्छासिद्धिमवाप्नुयात् ॥

अथ कुमारीपूजाप्रयोगः

तत्र एकवर्षावधिषोडशवर्षपर्य्यन्तमजातपुष्पा कुमारीसञ्ज्ञा तत्र वर्षक्रमेण नामानि यथा ॥ सन्ध्या सरस्वती त्रिधामूर्त्तिः कालिका सुभगा उमा ॥ मालिनी कुब्जिका कालसन्दर्भा अप-राजिता ॥ रुद्राणी भैरवी महालक्ष्मीः पीठनायिका क्षेत्रज्ञा अम्बिका प्रतिपदादिपञ्चदशयन्तँ व्वृद्धिक्रमेण पूजनीयाः ॥ कुमारी तु सर्वजातीयैव पूज्या ॥ प्रशस्ता नटीकन्या कापालिका-कन्या रजककन्या नापितकन्या गोपालककन्या ब्राह्मणकन्या शूद्र-कन्या वैश्यकन्या वणिक्कन्या चाण्डालकन्या सुहृद्वर्गकन्याः ॥ कुमारीमासने समुपवेश्य ध्यायेद्यथा ॥ बालरूपाञ्च त्रैलोक्यसुन्दरीँ व्वरवर्णिनीम् ॥ नानालंकारनम्राङ्गीम्भद्रविद्याप्रकाशिनीम् ॥ चारुहास्यां महानन्दहृदयां शुभदां शुभाम् ॥ एवन्ध्यात्वात्मशिरसि पुष्पन्दत्वा मानसोपचारेण सम्पूज्य पुनर्द्ध्यात्वा कुमार्य्यङ्गे दत्वा

इदमासनम् ऐंह्रींहूँह्सौः सन्ध्यायै कुमार्य्यै नमः ।। एवम्पूर्व्वबीजान्युच्चार्य सरस्वत्यै कुमार्य्यै नम इत्यादि वत्सरानुक्रमेण चतुर्थ्यन्तेन नाम्ना आसनादिभिः षोडशभिरुपचारैः सम्पूजयेत् ।। एतज्जलम् ऐंसन्ध्यायै नमः, एतत्पाद्यं ह्रींसन्ध्यायैनमः, एतदाभरणं श्रींसरस्वत्यै एष गन्धः हूँसन्ध्यायै नमः, एतानि पुष्पाणि ह्सौस्सन्ध्यायै नमः, एष धूपः ऐं सन्ध्यायै नमः, एष दीपः ह्रींसन्ध्यायै एतन्नैवेद्यम् ऐं ह्रींश्रींहूँह्सौः सन्ध्यायै निवेदयामि खड्गमाल्यकज्जलकुङ्कुमादिकमनेन नमोन्तेन मन्त्रेण देयम् ।। सर्व्वत्र चतुर्थ्यन्तङ्कुमार्य्यै इति विशेषणन्दातव्यम् ।। ततः षडङ्गपूजा ।। तत्र क्रमस्तु कुमार्य्या हृदयन्दक्षिणहस्तेन धृत्वा महातेजोमयं शुक्लवर्ण्णं व्विभाव्य ऐंह्रींहूँह्सौः कुलकुमारिके हृदयाय नमः शिरः शुक्लवर्णं सर्व्वमयँ व्विभाव्य ह्रैंह्रींश्रींऐंशिरसे स्वाहा शिखान्नीलाञ्जनप्रभाँ व्विभाव्य ॐ श्रीं शिखायै वषट् कवचम्प्रथमारुणसङ्काशं सुतेजस्कँ व्विभाव्य ऐंकुलवागीश्वरि कवचायहूम् ततो नेत्रत्रयं सर्व्वबीजमयम्महाप्रभं रक्तवर्णङ्कोटिजवापुष्पोज्ज्वलँ व्विभाव्य ऐंकुलेश्वरी नेत्रत्रयाय वौषट् ह्रींअस्त्रायफडिति वामहस्ततले तर्ज्जनीमध्यमाभ्यान्तालद्वयन्दद्यात् ।। ततस्तस्याः कुण्डबिले सपरिवारम्बालभैरवन्ध्यात्वा एते गन्धपुष्पे सपरिवारबालभैरवाय नम इति पूजयेत् एते गन्धपुष्पे ऐंसिद्धजयाय पूर्ववक्त्राय नमः, एवञ्जयायोत्तरवक्त्राय० ऐंह्रींश्रींकुब्जिके पश्चिमवक्त्राय०, ऐंकालिके दक्षिणवक्त्राय० अँभास्कराय प्रत्येकन्दिक्पालेभ्यः वीरभद्रायै० महाकन्यायै० कौलिन्यै० कुलगामिन्यै० अष्टादशभुजायै० काल्यै० चण्डदुर्गायै० ओङ्कारादिनमोऽन्तेन पूजयेत् ।। ततः कुमारीमूलमन्त्रं स्वीयमन्त्रँ व्वा यथाशक्ति जप्त्वा प्राणायामङ्कृत्वा जपं समर्प्य स्तवकवचादिकम्पठित्वा अष्टाङ्गम्पञ्चाङ्गँ व्वा प्रणम्य

दक्षिणान्दद्यात् ।। इति कुमारीपूजाप्रयोगः ।।

अथ कुमारीतर्प्पणम्

शृणु नाथ प्रवक्ष्यामि कुमारीतर्प्पणादिकम् ।। यासान्तर्प्पणमात्रेण कुलसिद्धिर्ब्भवेद्ध्रुवम् ।।१।। कुलबालाम्मूलपद्मस्थिताङ्कामविहारिणीम् ।। शतधा मूलमन्त्रेण तर्प्पयामि तव प्रिये ।।२।। मूलपङ्कजयोगाङ्गीँ कुमारीं श्रीसरस्वतीम् ।। तर्प्पयामि कुलद्रव्यैस्तव सन्तोषहेतुना ।।३।। चारुमूलाधारपद्मे षड्दलान्त प्रकाशिनीम् ।। श्रीबीजेन तर्प्पयामि भोगमोक्षाय केवलम् ।। ४ ।। स्वाधिष्ठानकलोल्लासविष्णुसङ्केतगामिनीम् ।। कालिकान्निजबीजेन तर्प्पयामि कुलामृतैः ।। ५ ।। स्वाधिष्ठानाख्यपद्मस्थाम्महातेजोमयीं शिवाम् ।। सूर्य्याणां शीर्षमधुना तर्प्पयामि कुलेश्वरीम् ।। ६ ।। मणिपूराब्जमध्येषु मनोहरकलेवराम् ।। उमां देवीन्तर्प्पयामि मायाबीजेन पार्व्वतीम् ।। ७ ।। मणिपूराम्भोजमध्ये त्रैलोक्यपरपूजिताम् ।। मानिनीम्मलचित्तस्य सद्बुद्धिस्तर्प्पयाम्यहम् ।। ८ ।। मणिपूरस्थितां रौद्रीम्परमानन्दवर्द्धिनीम् ।। आकाशगामिनीन्देवीङ्कुब्जिकान्तर्प्पयाम्यहम् ।।९।। तर्प्पयामि महादेवीम्मन्त्रसाधनतत्पराम् ।। योगिनीङ्कालसन्दर्भान्तर्प्पयामि कुलाननाम् ।। १० ।। शक्तिमन्त्रप्रदां रौद्रीं ल्लोलजिह्वासमाकुलाम् ।। अपराजिताम्महादेवीन्तर्प्पयामि कुलेश्वरीम् ।। ११ ।। महाकौलप्रियां सिद्धां रुद्रलोकसुखप्रदाम् ।। रुद्राणीं रुद्रकिरणान्तर्प्पयामि मधुप्रियाम् ।।१२।। षोडशस्वरसंसिद्धिम्महारौरवनाशिनीम् ।। महामद्यपानचित्ताम्भैरवीन्तर्प्पयाम्यहम् ।।१३।। त्रैलोक्यवरदान्देवीं श्रीबीजमालयावृताम् ।। महालक्ष्मीम्भवैश्वर्य्यान्तर्प्पयाम्यहमम्बिके ।। १४ ।। लोकानां हितकर्त्रीश्च हिताहितजनप्रियाम् ।। तर्प्पयामि रमाबीजपीठाद्याम्पीठनायिकाम् ।।१५।। जयन्तीं ल्वेदवेदाङ्गमातरं सूर्य्य-

मातरम् ।। तर्प्पयामि सुधाभिश्च क्षेत्रज्ञाम्मायया वृताम् ।। १६ ।। तर्प्पयामि कुलानन्दपारगाम्परमाननाम् ।। तर्प्पयाम्यम्बिकान्देवी-म्मायालक्ष्मीं हृदि स्थिताम् ।। १७ ।। सर्व्वासाञ्चरणद्वयाम्बुज-तलश्चैतन्यविद्यावतां सौख्यार्थं शुभषोडशस्मरयुतां श्रीषोडशी-म्मङ्गलाम् ।। आनन्दार्णवपद्मरागखचिते सिंहासने शोभिते त्वा-न्नित्यम्परितर्प्पयामि सकलं श्वेताब्जमध्यासने ।।१८।। ये नित्यं सुप्रतिष्ठितश्च सकलस्तोत्राङ्गसन्तर्प्पणँ व्विद्यादान-निदानमोक्ष-परमम्मायामयँ य्यान्ति ते ।। नो सन्ति क्षितिमण्डलेष्वरिगणास्सर्व्वे विपत्कारका राजानँ व्वशयन्ति योगसकलन्नित्या भवन्ति क्षणात् ।।१९।। तर्प्पणात्मकमोक्षाख्यम्पठते यदि मानुषः ।। अष्टैश्वर्य्ययुतो भूत्वा वत्सरान्माम्प्रपश्यति ।। २० ।। महायोगी भवेन्नाथ मासा-दभ्यासतः प्रभो ।। त्रैलोक्यक्षोभयेत्क्षिप्रँ व्वाञ्छाफलमवाप्नु-यात् ।। २१ ।। यः पठेदेकभावेन स तर्प्पणफलँ ल्लभेत् ।। पूजाफलमवाप्नोति कुमारीस्तोत्रपाठतः ।। २२ ।। यो न कुर्य्या-त्कुमार्य्यर्च्चाः स्तोत्रञ्च नित्यमङ्गलम् ।। स भवेत्पाशवः कल्पो मृत्युस्तस्य पदे पदे ।।२३।। इति रुद्रयामले उत्तरखण्डे महातन्त्रो-द्दीपणे कुमार्य्युपचर्य्योपविन्यासे सिद्धमन्त्रप्रकरणे दिव्यभावनिर्ण्णय-भैरवीसँव्वादे कुमारीतर्प्पणात्मकस्तोत्रं समाप्तम् ।।

अथ कुमारीस्तोत्रम्

भैरव उवाच ।। देवेन्द्रोदयइन्दुकोटिकिरणाँ व्वाराणसी-वासिनीं व्विद्याँ व्वाग्भवकामिनीन्त्रिनयनां सूक्ष्मक्रियागामिनीम् ।। चण्डोद्वेगनिकृन्तनीन्त्रिजगतान्धात्रीङ्कुमारीँ व्वराम्मूलाम्भोरुह-वासिनीं शशिमुखीं सम्पूजयन्ति श्रिये ।। १ ।। भाव्यान्देवगणैः शिवेन्द्रयतिभिर्म्मोक्षार्थिभिर्ब्बालिकां संध्यान्नित्यगुणोदयान्द्विज-गणश्रेष्ठोदयांशारुहाम् ।। शुक्लाभाम्परमेश्वरीं शुभकरीम्भद्राँ व्विशाला-

ननाङ्गायत्रीङ्गणमातरन्दिनपतिङ्कृष्णाश्च वृद्धाम्भजे ॥२॥ बालाम्बालकपूजिताङ्गुणयुताँ ब्विद्यावताम्मोक्षदान्धात्रीं शुक्लसरस्वतीन्नरवराँ व्वाग्वादिनीश्चण्डिकाम् ॥ स्वाधिष्ठानहरप्रियाम्प्रियकरीं व्वेदान्तविद्याप्रदान्नित्यम्मोक्षहिताय योगवपुषा चैतन्यरूपाम्भजे ॥ ३ ॥ नानारत्नसमूहनिर्म्मितगृहे पूज्यां सुरैर्ब्बालिकाँ व्वन्दे नन्दनकानने मनसि सिद्धान्तैकबीजानने ॥ अर्त्थं देहि निरर्त्थकाय वपुषे हित्वा कुमारीङ्कलां मह्यम्मातृकुमारिके च त्रिविधामूर्त्या च तेजोमयी ॥ ४ ॥ हालाहालकरालिकाङ्कुलपथोल्लासैः कराब्जोद्वहान्नासामोदकरालिनीं हि भजताङ्कामातिरिक्तप्रदाम् ॥ बालोहम्बटुकेश्वरस्य चरणाम्भोजाश्रितोऽहं सदा हित्वा बालं कुमारिके शिरसि शुक्लाम्भोरुहे सम्भजे ॥ ५ ॥ सूर्य्याह्लादबलाकिनीङ्कलिमहापापार्द्दितापापहान्तेजोगाम्भुवि सूर्य्यगाम्भयहरान्तेजोमयीङ्कालिकाम् ॥ वन्दे हृत्कमले सदा रविदले बालेन्द्रविद्यां सतीं साक्षात्सिद्धिकरीङ्कुमारि विमले त्वामाद्यरूपेश्वरीम् ॥ ६ ॥ नित्यं श्रीकुलकामिनीङ्कुलवतीङ्कौलामुनामम्बिकान्नानायोगविलासिनीं सुरमणीन्नित्यान्तपस्यान्विताम् ॥ वेदान्तार्त्थविशेषदेशवसनाभाषाविशेषस्थिताँ व्वन्दे पर्व्वतराजराजतनयाङ्कालप्रिये त्वामहम् ॥ ७ ॥ कौमारीङ्कुलमालिनीं रिपुगणक्षोभाग्निसन्दायिनीं रक्ताभानयनां शुभाम्परममार्ग्गाम्मुक्तिसञ्ज्ञाप्रदाम् ॥ भार्य्याम्भोगवतीम्पतिन्त्रिभुवनेष्वामोदपञ्चाननाम्पञ्चास्यप्रियकामिनीम्भयहरां सर्प्पादिहाराम्भजे ॥ ८ ॥ चन्द्रास्याश्चरणद्वयाभुजमहाशोभाविनोदीन्नदीम्मोहादिक्षयकारिणीँ व्वरकरां श्रीकुब्जिकां सुन्दरीम् ॥ ये नित्यम्परिपूजयन्ति सहसा राजेन्द्रचूडामणिं सम्पत्तिन्धनमायुषन्त्रिजगताँ व्याप्येश्वरत्वञ्जगुः ॥९॥ योगीशम्भुवनेश्वरम्प्रियकरं श्रीकालसन्दर्भया शोभासागरगामिनं सुरतरुँ व्वाञ्छा-

फलोद्दीपनम् ॥ लोकानामघनाशनाय शिवया श्रीसञ्ज्ञया विद्यया धर्म्मप्राणसदैवतम्प्रणमताङ्कल्पद्रुमम्भावये ॥ १० ॥ विद्यान्तामपराजितां मदनगामामोदमत्ताननां हृत्पद्मस्थितपादुकाङ्कुलकलाङ्कात्यायनीम्भैरवीम् ॥ ये ये पुण्यधियो भजन्ति परमानन्दाब्धिमध्ये मुदा सर्व्वाच्छादिततेजसाभयकरीम्मोक्षाय सत्कीर्त्तये ॥ ११ ॥ रुद्राणीम्प्रणमामि पञ्चवदनाङ्कोट्यर्कतेजोमयीन्नानालङ्कृतभूषणाङ्कुलभुजामानन्दसन्दायिनीम् ॥ श्रीमायाकमलान्वितां हृदिगतां सन्तानबीजक्रियाँ व्वन्दे वाग्भवरूपिणीङ्कुलवधूं हूंकारबीजोद्भवाम् ॥ १२ ॥ नमामि वरभैरवीङ्क्षितितलाघकालाननाम्मृणालकुसुमारुणाम्भुवनदोषसंशोधिनीम् ॥ जगद्भयहराम्परान्त्वरति या च योगेश्वरीं ममापदसहस्रकं सकलभोगदान्तामहम् ॥ १३ ॥ साम्राज्यम्प्रददाति या भगवती विद्या महालक्षणा साक्षादष्टसमृद्धिदा भुवि महालक्ष्मीः कुलक्षोभहा ॥ स्वाधिष्ठानसुपङ्कजे विवसितौँ व्विष्णोरनन्तश्रिये वन्दे राजपदप्रदां शुभकरीङ्कीलेश्वरीं सर्व्वदा ॥ १४ ॥ पीठानामधिपाधिपामसुरहाँ व्विद्यां शुभाम्नायिकां सर्व्वालङ्करणान्वितान्त्रिजगताङ्क्षोभापहाँ व्वारुणीम् ॥ वन्दे पीठगनायिकान्त्रिभुवनच्छायाभिराच्छादितां सर्व्वेषां हितकारिणीञ्जयवतामानन्दरूपेश्वरीम् ॥ १५ ॥ क्षेत्रज्ञाम्मदविह्वलाङ्कुलवतीं सिद्धप्रियाम्प्रेयसीं शम्भोश्श्रीबटुकेश्वरस्य महतामानन्दसञ्चारिणीम् ॥ साक्षादात्मपरोद्गमान्निजमनः क्षोभापहां शाकिनीँ व्वाक्यार्त्थप्रकटामहं रजतभाँ वन्दे महाभैरवीम् ॥ १६ ॥ सुपूर्णविधुवन्मुखीङ्कमलमध्यसम्भाविनीं शिरोदशशते दलेऽमृतमहाब्धिधाराधराम् ॥ प्रणामफलदायिनीं सकलराज्यवश्याङ्गुणान्नमामि परमाम्बिकाँ व्विषयपाशसंहारिणीम् ॥ १७ ॥ साक्षादहन्त्रिभुवनेऽमृतपूर्णदेहां सन्ध्यादिदेवि कलला: कुलपण्डितेन्द्राम् ॥ तन्नो भजे सुरवरे व्वरकालिके

त्वां सिद्धानले प्रतिदिनम्प्रणमामि भक्त्या ॥ १८ ॥ भक्ति-न्धनञ्जयपदँ य्यदि देहि दास्यन्तस्मिन्महामधुमतीलघुगेहभार्य्याम् ॥ १९ ॥ एतत्स्तोत्रप्रसादेन कवितावाक्पतिर्भवेत् ॥ महासिद्धीश्वरो दिव्यो वीरभावपरायणः ॥२०॥ सर्वत्र जयमाप्नोति स हि स्याद्धरवल्लभः ॥ वाचामीशो भवेत्क्षिप्रङ्कामरूपी भवेन्नरः ॥२१॥ पशुरेव महावीरो दिव्यो भवति निश्चितम् ॥ क्रमशोऽप्यष्टसिद्धिः स्याद्वाग्मी भवति निश्चितम् ॥ २२ ॥ सर्व्वविद्याः प्रसीदन्ति तुष्टास्सर्व्वदिगीश्वराः ॥ वह्निः शीतलताँ य्याति जलस्तम्भं सकारयेत् ॥ २३ ॥ धनवान्पुत्रवान्राजा इह लोके भवेन्नरः ॥ परिचरति वैकुण्ठे कैलासे शिवसन्निधौ ॥ २४ ॥ मुक्त एव महादेव यो नित्यं सर्व्वदा पठेत् ॥ महाविद्यापदाम्भोजं स हि पश्यति निश्चितम् ॥ २५ ॥ इति कुमारीस्तोत्रं समाप्तम् ॥

अथ कुमारीकवचम्

अथातस्सम्प्रवक्ष्यामि कुमारीकवचं शुभम् ॥ त्रैलोक्यमङ्गलन्नाम महापातकनाशनम् ॥१॥ पठनाद्धारणाल्लोका महासिद्धाः प्रभाकराः ॥ शक्रो देवाधिपः श्रीमान्देवगुरुर्ब्बृहस्पतिः ॥ २ ॥ सम्यक्तेजोमयो वह्निर्द्धर्म्मराजो भयानकः ॥ वरुणो देवपूज्यो हि जलानामधिपम्स्वयम् ॥ ३ ॥ सर्व्वहर्त्ता महावायुः कुमारः कुञ्जरेश्वरः ॥ धनाधिपः प्रियश्शंभोस्सर्व्वे देवा दिगीश्वराः ॥४॥ त्वमेकः प्रभुरेकात्मा सर्व्वेशो निर्म्मलोदयः॥ एतत्कवचपाठेन सर्व्वे भूपा धनाधिपाः ॥ ५ ॥ प्रणवो मे शिरः पातु माया सन्ध्यात्मिका सती ॥ ललाटोर्ध्वं महामाया पातु मे श्रीसरस्वती ॥ ६ ॥ कामाख्या बटुकेशानी त्रिमूर्त्तिर्भालमेव तु ॥ चामुण्डा बीजरूपा च वदनं कालिका मम ॥ ७ ॥ पातु मां सूर्य्यगा नित्यन्तथा नेत्रद्वयम्मम ॥ कर्ण्ण-

युग्मङ्कामबीजस्वरूपोमा तपस्विनी ॥ ८ ॥ रसनाग्रन्तथा पातु वाग्देवी मालिनी मम ॥ तामवस्था कामरूपा दन्ताग्रङ्कुब्जिका मम ॥ ९ ॥ देवी प्रणवरूपा सा पातु नित्यं शिरो मम ॥ ओष्ठाधरं शक्तिबीजात्मिका स्वाहास्वरूपिणी ॥ १० ॥ गलदेशम्महारौद्री पातु मे चापराजिता ॥ क्षौँबीजम्मे सदा कण्ठं रुद्राणी स्वाहयान्विता ॥११॥ हृदयं षोडशी विद्या पातु षोडशसुस्वरा ॥ द्वौ बाहू पातु सर्व्वत्र महालक्ष्मीऽ प्रधानिका ॥ १२ ॥ सर्व्वमन्त्रस्वरूपा मे चोदरम्पीठनायिका ॥ पार्श्वयुग्मन्तथा पातु हृद्देवी वाग्भवात्मिका ॥ १३ ॥ कैशोरी कटिदेशम्मे मायाबीजस्वरूपिणी ॥ जङ्घायुग्मञ्जयन्ती मे योगिनी कुल्लुकावृता ॥१४॥ सर्व्वाङ्गमम्बिका देवी पातु मन्त्रार्थगामिनी ॥ केशाग्रङ्कमला देवी नासाग्रं नरमोहिनी ॥ १५ ॥ चिबुकश्चण्डिका देवी कुमारी पातु मे सदा ॥ हृदयँ ल्ललिता देवी पृष्ठम्पर्व्वतवासिनी ॥१६॥ त्रिशक्तिः षोडशी देवी लिङ्गङ्गुह्यं सदावतु ॥ श्मशाने चाम्बिका देवी गङ्गागर्भे च भैरवी ॥ १७ ॥ शून्यागारे पञ्चमुद्रा मन्त्रयन्त्रप्रकाशिनी ॥ चतुष्पथे सदा पातु मामेव वज्रधारिणी ॥१८॥ शवासनगता चण्डा मुण्डमालाविभूषिता ॥ पातु मामेव लिङ्गे च ईश्वरी शक्तिरूपिणी ॥ १९ ॥ वने पातु महाबाला महारण्ये रणप्रिया ॥ महाजले तडागे च शत्रुमध्ये सरस्वती ॥ २० ॥ महाकाशपथे पृथ्वी पातु मां शीतला सदा ॥ रणमध्ये राजलक्ष्मीऽ कुमारी कुलकामिनी ॥ २१ ॥ अर्द्धनारीश्वरी पातु मम पादतलम्मही ॥ नवलक्षमहाविद्या कुमारीरूपधारिणी ॥ २२ ॥ कोटिसूर्य्यप्रतीकाशा चन्द्रकोटिसुशीतला ॥ पातु माँ व्वरदा वाणी बटुकेश्वरकामिनी ॥ २३ ॥ इति ते कथितन्नाथ कवचम्परमाद्भुतम् ॥ कुमार्य्याऽ कुलदायिन्याऽ पञ्चतत्त्वार्थ-

पारगम् ॥ २४ ॥ यो जपेत्पञ्चतत्त्वेन स्तोत्रेण कवचेन च ॥ आकाशगामिनी सिद्धीर्भवेत्तस्य न संशयः ॥२५॥ वज्रदेही भवेत्क्षिप्रङ्कवचस्य प्रसादतः ॥ सर्व्वसिद्धीश्वरो योगी ज्ञानी भवति यः पठेत् ॥२६॥ विवादे व्यवहारे च सङ्ग्रामे कुलमण्डले ॥ महापथे श्मशाने च योगसिद्ध्युद्भवेन च ॥ २७ ॥ पठित्वा फलमाप्नोति सत्यं सत्यङ्कुलेश्वर ॥ वशीकरणकवचं सर्व्वत्र जयदं शुभम् ॥ २८ ॥ पुण्यव्रती पठेन्नित्यँ य्यतिश्श्रीमान्भवेद्ध्रुवम् ॥ सिद्धविद्या कुमारी च ददाति सिद्धिमुत्तमाम् ॥ २९ ॥ पठेद्यः शृणुयाद्वापि स भवेत्कल्पपादपः ॥ भुक्तिं मुक्तिं तुष्टिं पुष्टिं राजलक्ष्मीं सुसम्पदम् ॥ ३० ॥ प्राप्नोति साधकश्रेष्ठो धारयित्वा भवेज्जयी ॥ असाध्यं साधयेद्विद्वान्पठित्वा कवचं शुभम् ॥३१॥ कुलीनानाम्महासौख्यन्धर्म्मार्त्थकाममोक्षदम् ॥ योगिनान्दिवसे नित्यङ्कुमारीम्पूजयेन्निशि ॥ ३२ ॥ उपचारविशेषेण त्रैलोक्यँ व्वशमानयेत् ॥ पललेनाशने वापि मत्स्येन मुद्रया सह ॥३३॥ नानाभक्ष्येण भोज्येन गन्धद्रव्येण साधकः ॥ माल्येन स्वर्ण्णरजतालङ्कारेण सुचैलकैः ॥ ३४ ॥ पूजयित्वा जपित्वा च तर्प्पयित्वा वराननाम् ॥ यज्ञदानतपस्याभिः प्रयोगेण महेश्वर ॥ ३५ ॥ स्तुत्वा कुमारीकवचं यः पठेदेकभावतः ॥ तस्य सिद्धिर्भवेत्क्षिप्रं राजराजेश्वरो भवेत् ॥३६॥ वाञ्छाफलमवाप्नोति यद्यन्मनसि वर्त्तते ॥ भूर्ज्जपत्रे लिखित्वा यः कवचन्धारयेद्यदि ॥३७॥ शनिमङ्गलवारे च नवम्यामष्टमीदिने ॥ चतुर्द्दश्याम्पौर्ण्णमास्याङ्कृष्णपक्षे विशेषतः ॥३८॥ लिखित्वा धारयेद्विद्वानुत्तराभिमुखो भवेत् ॥ महापातकयुक्तोपि मुक्तस्स्यात्सर्व्वपातकैः ॥३९॥ योषिद्वामभुजे धृत्वा सर्व्वकल्याणमालभेत् ॥ बहुपुत्रान्विता कान्ता सर्व्वसम्पत्तिसँय्युता ॥ ४० ॥ तथा श्रीपुरुषश्रेष्ठो दक्षिणे

धारयेद्भुजे ।। ऐहिके दिव्यदेहः स्यात्पञ्चाननसमप्रभः ।। ४१ ।। शिवलोके परे याति वायुवेगी निरामयः ।। सूर्य्यमण्डलमाभेद्य परम्मोक्षमवाप्नुयात् ।। ४२ ।। लोकानामतिसौख्यदम्भयहरं श्रीपादभक्तिप्रदम्मोक्षात्र्थङ्कवचं शुभम्प्रपठतामानन्दसिन्धूद्भवम् ।। पन्थानङ्कलिकालघोरकलुषध्वंसैकहेतुश्च यँ ग्ये लोका॰ प्रपठन्ति धर्म्मंमतुलम्मोक्षँ व्रजन्ति क्षणात् ।। ४३ ।। इति रुद्रयामले उत्तर-तन्त्रे महातन्त्रोद्दीपने कुमार्य्युपचर्य्याविन्यासे कुमारीकवचोल्लासे सिद्धमन्त्रप्रकरणे भावनिर्णयकुमारीकवचं समाप्तम् ।।

अथान्यत्स्तोत्रम्

जगत्पूज्ये जगद्वन्द्ये सर्व्वशक्तिस्वरूपिणी ।। पूजाङ्गृहाण कौमारि जगन्मातर्न्नमोऽस्तु ते ।।१।। त्रिपुरान्त्रिपुराधारान्त्रिवर्षां ज्ञानरूपिणीम् ।। त्रैलोक्यवन्दितान्देवीन्त्रिमूर्त्तिम्पूजयाम्यहम् ।।२।। कालात्मिकाङ्कलातीताङ्कारुण्यहृदयां शिवाम् ।। कल्याणजननी-न्देवीङ्कल्याणीम्पूजयाम्यहम् ।।३।। अणिमादिगुणाधारामकाराद्य-क्षरात्मिकाम् ।। अनन्तशक्तिकाँ ल्लक्ष्मीं रोहिणीम्पूजयाम्यहम् ।। ४ ।। कामचारीं शुभाङ्कान्ताङ्कालचक्रस्वरूपिणीम् ।। कामदां करुणोदाराङ्कालिकाम्पूजयाम्यहम् ।। ५ ।। चण्डवीराञ्चण्डमाया-ञ्चण्डमुण्डप्रभञ्जनीम् ।। पूजयामि सदा देवीञ्चण्डिकाञ्चण्डविक्र-माम् ।। ६ ।। सदानन्दकरीं शान्तां सर्व्वदेवनमस्कृताम् ।। सर्व्व-भूतात्मिकाँ ल्लक्ष्मीं शाम्भवीम्पूजयाम्यहम् ।। ७ ।। दुर्ग्गमे दुस्तरे कार्य्ये भवदुःखनिवासिनीम् ।। पूजयामि सदा भक्त्या दुर्ग्गां-दुर्ग्गार्त्तिनाशिनीम् ।। ८ ।। सुन्दरीं सर्व्ववर्णाभां सुखसौभाग्य-दायिनीम् ।। सुभद्राजननीन्देवीं सुभद्राम्पूजयाम्यहम् ।। ९ ।।

इति कुमारीस्तोत्रम्

इति शाक्तप्रमोदे कुमारीतन्त्रं समाप्तम्

श्रीः

शिवहरराजधानीपतिश्रीराजादेवनन्दनसिंह-
बहादुरनराधिपसंगृहीतविरचित-

शाक्तप्रमोदान्तर्गतं

द्वादशं तन्त्रम्

बलिदानक्रमः

उक्तराजगुरुवंश्यपण्डितश्रीरघुराजदुबेजीद्वारा
संशोधितम्

★

तदेतत्
श्रीकृष्णदासात्मज-खेमराजेन
स्वकीये "श्रीवेंकटेश्वर" यन्त्रालये
मुद्रयित्वा प्रकाशितम्

★

शकाब्दाः १९०३ संवत् २०३८

मुम्बई

श्रीगणेशाय नमः

अथ शाक्तप्रमोदः

अथ बलिदानक्रमः

स्वयमुत्तराभिमुखः पूर्व्वाभिमुखम्बलिम् अव्यग्रावयवं सुन्दरं हृष्टपुष्टम्माल्यङ्कण्ठे वेष्टयित्वा स्नातं समानीय कृताञ्जलिः पठेत् ॥ ॐ वाराही यमुना गङ्गा करतोया सरस्वती ॥ कावेरी चन्द्रभागा च सिन्धुभैरवसागराः ॥ पशुस्नानविधानाय सान्निध्यमिह कल्पय ॥ इति तीर्त्थान्यावाह्य ॥ ॐ अग्निः पशुरासीत्तेनायजन्त स एतँ लोकमजयद्यस्मिन्नग्निः स ते लोको भविष्यति तञ्जेष्यसि पिबैता अपः ॥ ॐ वायुः पशुरासीत्तेनायजन्त स एतँ ल्लोकमजयद्यस्मिन्वायुः स ते लोको भविष्यति तञ्जेष्यसि पिबैता अपः ॥ ॐ सूर्य्यः पशुरासीत्तेनायजन्त स एतँ ल्लोकमजयद्यस्मिन्सूर्य्यः स ते लोको भविष्यति तञ्जेष्यसि पिबैता अपः ॥ ॐ वाचन्ते शुन्धामि प्राणन्ते शुन्धामि ॥ चक्षुस्ते शुन्धामि श्रोत्रन्ते शुन्धामि मेढ्रन्ते शुन्धामि पायुन्ते शुन्धामि ॥ चारित्रांस्ते शुन्धामि । मनस्त आप्यायताम् । वाक् त आप्यायताम् ॥ प्राणस्त आप्यायताम् ॥ चक्षुस्त आप्यायताम् ॥ श्रोत्रन्त आप्यायताम् । यत्ते क्रूरँ य्यदस्ति तन्तत्त आप्यायताम् । निष्टचायताम् । तत्ते शुद्ध्या तु शोमहोभ्यः स्वाहा ॥ इति मन्त्रैः स्नापयित्वा ॐ मेधाकारस्तम्भमध्ये पशुबन्धाय सश्रृङ्गाद्यवयवम्पशुम्बन्धय बन्धय ब्रह्माण्डखण्डरूपस्तम्भे पशुम्बन्धय बन्धय हुः फट्स्वाहा ॐ ह्राँह्रींह्रूँचाँ चण्डिकायै इमम्पशुम्प्रोक्षामि स्वाहा इति प्रोक्षणम् । ततस्सश्रृङ्गाद्यवयवम्पशुम्मोक्षङ्कुरु कुरु स्वाहेति मोक्षं कृत्वा क्षमस्वेति

ललाटे सिन्दूरन्दत्त्वा ॐ छागपशवे नम इति पाद्यादिकन्दत्त्वा एतदधिपतये ॐ अग्नये नमः एतत्सम्प्रदानीयायै ह्रीं अमुकदेवतायै नमः इति पुष्पन्दत्वा पशोरङ्गदेवताः पूजयेत् ॥ यथा—शिरसि ॐ रुधिरवदनायै नमः, ललाटे ॐ शार्ङ्गिण्यै नमः । भ्रूमध्ये ॐ भङ्गायैनमः, चक्षुषोः ॐ त्रिनेत्रायैनमः, कर्णयोः ॐ पार्व्वत्यैनमः, घ्राणे ॐ गौर्य्यैनमः, चिबुके ॐ चण्डिकायैनमः, दन्तपङ्क्तौ ॐ उग्रचण्डिकायैनमः, जिह्वायाम् ॐ चण्डघण्टायैनमः, मुखे ॐ विरूपाक्षायैनमः, ग्रीवायाम् ॐ चण्डायैनमः, पृष्ठे ॐ महाभैरव्यैनमः, उदरे ॐ वैष्णव्यैनमः, चतुष्पदे ॐ चण्डप्रियायैनमः, पार्श्वयोः ॐ सर्व्वैश्वर्य्यैनमः, कटिदेशे ॐ विरूपाक्षायैनमः, खुराग्रे ॐ कौशिक्यैनमः, लाङ्गूले ॐ प्रहर्षिण्यैनमः, सर्वाङ्गे ॐ पश्वधिष्ठातृदेवताभ्यो नमः इति सम्पूज्य उत्सृजेत् ॥ विष्णुः ॐ तत्सदद्याश्विने मासि शुक्ले पक्षेऽमुकतिथौ वार्षिकशरत्कालीनामुकदेवतामहोत्सवे अमुकगोत्रस्यामुकस्य अमुकदेवताप्रीतिकामनया अमुकदेव्यै इमम्पशुं वह्निदैवतन्तुभ्यमहङ्घातयिष्यामि इत्युत्सृज्य कृताञ्जलिः पठेत् ॥ ॐ छाग त्वम्बलिरूपेण मम भाग्यादुपस्थितः ॥ प्रणमामि ततस्सर्व्वं रूपिणम्बलिरूपिणम् ॥ यज्ञार्त्थे पशवस्सृष्टास्स्वयमेव स्वयम्भुवा ॥ अतस्त्वाङ्घातयिष्यामि तस्माद्यज्ञे वधोऽवधः ॥ पशुयोनिप्रसूतोऽसि पूजाहोमादिकर्म्मसु ॥ तुष्टा भवतु सा देवी स-रक्तपिशितैस्तव ॥ चंडिकाप्रीतिदानेन दातुरापद्विनाशनः ॥ चामुण्डाबलिरूपाय बले तुभ्यन्नमोऽस्तु ते ॥ ततः ॥ पशुपाशाय विद्महे शिरश्छेदाय धीमहि ॥ तन्नः पशुः प्रचोदयात् ॥ इति कर्णे जपेत् ॥ ततः खड्गमानीय ह्रीं इति बीजाक्षरं लिखित्वा ध्यायेत् ॥ कृष्णम्पिनाकपाणिञ्च कालरात्रिस्वरूपिणम् ॥ उग्ररक्तास्यनयनं रक्तमाल्यानुलेपनम् ॥ रक्ता-

म्बरधरश्चैव पाशहस्तङ्कुटुम्बिनम् ॥ पिबमानश्च रुधिरम्भुञ्जान-ङ्कव्यसंहतिम् ॥ एवङ्खड्गन्ध्यात्वा गृहीत्वा ॥ ॐ रसना त्वञ्चण्डिकायाः सुरलोकप्रसाधकः ॥ इत्यभिमन्त्र्य ॥ ऐंह्रींखड्गाय-नम इति पाद्यादिभिः सम्पूज्य पुनर्म्मुष्टौ ॐ महादेवाय नमः, धारे ॐयमायनमः, अग्रे ॐब्रह्मणेनमः ॥ ॐअसिर्व्विश-नसः खड्गस्तीक्ष्णधारो दुरासदः ॥ श्रीगर्भो विजयश्चैव धर्म्म-पाल नमोऽस्तु ते ॥ इत्यष्टौ तव नामानि स्वयमुक्तानि वेधसा ॥ नक्षत्रङ्कीर्त्तिका तुभ्यङ्गुरुर्द्देवो महेश्वरः ॥ हिरण्यञ्च शरीरन्ते धाता देवो जनार्द्दनः ॥ पिता पितामहो देवस्त्वम्मामपालय सर्व्वदा ॥ नीलजीमूतसङ्काशस्तीक्ष्णदंष्ट्रः कृशोदरः ॥ भावशुद्धोमर्षणश्च अतितेजास्तथैव च ॥ ॐ तीक्ष्णदंष्ट्रायनम इति पुष्पन्दत्त्वा ॥ ॐह्रींफट् इति खड्गमादाय ॐ कालि कालि वज्रेश्वरी लोहदण्डायै नम इति जपित्वा छागस्य ग्रीवायाम् ॥ खड्ग त्वं शीघ्रञ्छिन्धि छिन्धि फट् फट् स्वाहा इति पूर्व्वाभिमुखम्बलिं स्वयमुत्तराभिमुख उत्तराभिमुखम्बलिं स्वयम्पूर्व्वाभिमुखो वा, सकृत्प्रहारेण छिन्द्यात्॥ ततो मृन्मयादिपात्रे रुधिरमादाय चतुर्भ्भागङ्कृत्वा ऐशान्याम् ॐविदारिकायैनमः, आग्नेय्याम् ॐपूतनायैनमः, नैर्ऋत्याम् ॐ-पापराक्षस्यैनमः, वायव्याम् ॐकौशिक्यैनमः, ॐतत्सदद्यामुके मास्यमुकपक्षेऽमुकतिथौ वार्षिकशरत्कालीनामुकदेवतामहोत्सवेऽमु-कगोत्रस्यामुकस्य दशवर्षावच्छिन्नयामुकदेवताप्रीतिकामनयाऽमुक-देव्यै छागपशुरुधिरन्दास्यामि इतिसङ्कल्प्य, ॐकालि कालि महा-कालिके पापनाशिनी ॥ शोणितञ्च बलिङ्गृह्ण वरदे वामलोचने ॥ एष रुधिरबलिः ॥ ॐदक्षयज्ञेति मन्त्रेण दद्यात् ॥ तत ऐंह्रींश्रीं-कौशिकि रुधिरेणाप्यायतामिति वदेत् ॥ ततः शिरसि ज्वलद्दीप-शिखान्दत्त्वा ॐतत्सदद्यामुके मास्यमुकपक्षेऽमुकतिथौ वार्षिक-

शरत्कालीनामुकमहोत्सवे अमुकगोत्रस्यामुकस्य श्रीमदमुकदेवता-दर्शनाभिवन्दनस्पर्शनाभिपूजनस्नपनतर्प्पणजनितपूर्व्वपूर्व्वाधि-कपुण्यप्राप्तिकामोऽमुकदेव्यै सप्रदीपच्छागपशुशीर्ष्षन्दास्यामि इति सङ्कल्प्य ॥ एष सप्रदीपच्छागपशुशीर्ष्षबलिः ह्रींदुर्ग्गादेव्यैनम इत्युत्सृज्य ॥ ॐ जय त्वं सर्व्वभूतेशे सर्व्वभूतसमावृते ॥ रक्ष मान्निजभूतेभ्यो बलिम्भुङ्क्ष्व नमोऽस्तु ते ॥ ततः खड्गरुधिर-मादाय ॥ ॐ यं यं स्पृशामि पादेन यं यं पश्यामि चक्षुषा ॥ स स मे वश्यतां य्यातु यदि शक्रसमो भवेत् ॥ इति ललाटे तिलकङ्कुर्य्यात् ॥ मेषघाते तु मेषेत्यूहेन योज्यम् ॥ मेषरुधिरदाने तु एकवर्षावच्छिन्नामुकदेवताप्रीतिकामः प्रभूतबलिदाने तु द्वौ वा त्रीन् वा अग्रतः कृत्वा सम्प्रोक्ष्य तत्तत्पशुभ्यो नम इति सम्पूज्य छाग त्वमित्येकवचनानूहेन प्रयोगः ॥ पशवन्तरेऽप्येवम् ॥ वाक्ये तु एतान् पशून् तुभ्यमहङ्घातयिष्ये ॥ रुधिरदाने तु एतान् रुधिरबलीन् दास्यामि इति सङ्कल्प्य प्रत्येकेन दद्यात् ॥ शीर्ष्षदानमप्येवम् ॥ ततो मूलमन्त्रं य्यथाशक्ति जप्त्वा ॥ समर्प्य प्रणमेदिति नन्दिकेश्वरपुराणोक्तपद्धतिः ॥

अथ तान्त्रिकबलिदानविधिः

तत्र सुलक्षणम्पशुन्देव्यग्रे संस्थाप्य वक्ष्यमाणविधिना उत्सृ-जेत् ॥ तदुक्तं य्यामले ॥ देव्यग्रे स्थापयित्वा तु पशुं लक्षण-संयुतम् ॥ श्वेतसर्ष्षपविक्षेपाद्भूतानुत्सारयेत्ततः ॥ अर्घ्योदकेन सम्प्रोक्ष्य अस्त्रेण संरक्ष्य कवचेनावगुण्ठ्य धेनुमुद्रयामृतीकृत्य गन्धपुष्पाक्षतैः पशुं सम्पूज्य मूलेन सप्तधा तत्त्वमुद्रया प्रोक्षण-ङ्कृत्वा कर्णे इमम्मन्त्रम्पठेत् ॥ पशुपाशाय विद्महे विश्वकर्म्मणे धीमहि ॥ तन्नो जीवः प्रचोदयात् ॥ ततो ह्रीं कालि कालि वज्रेश्वरि लोहदण्डायै नम इति मन्त्रेण खड्गम्पूजयेत् ॥ ततः

खड्गस्याग्रमध्यमूलङ्क्रमेण पूजयेत् ॥ यथा हूँवागीश्वरीब्रह्मभ्यान्नमः ॥ हूँलक्ष्मीनारायणाभ्यां नमः ॥ हूँ उमामहेश्वराभ्यान्नमः ॥ ततो ब्रह्मविष्णुशिवशक्तियुक्ताय खड्गाय नम इति सर्व्वत्र पूजयित्वा प्रणमेत् ॥ खड्गाय खरशाणाय शक्तिकार्य्यार्त्थतत्परः ॥ पशुच्छेद्यस्त्वया शीघ्रङ्खड्गनाथ नमोऽस्तु ते ॥ ततो महावाक्यममुकदेवताप्रीतिकामोऽमुकदेव्यै इमम्पशुन्तुभ्यमहं सम्प्रददे ॥ ततो निवेदयेत् ॥ यथोक्तेन विधानेन तुभ्यमस्तु समर्प्पितम् ॥ ततो बलिञ्छिन्द्यात् ॥ ततो रुधिरं समांसन्देव्यै दद्यात् ॥ ततोऽवशिष्टम्बटुकादिभ्यो बलिन्दद्यात् ॥ यथा ॥ हूँयाँबटुकायनम इति गन्धादिभिस्सम्पूज्य पूर्व्ववन्मन्त्रेण वायव्ये बलिन्दद्यात् ॥ हूँयाँयोगिनीभ्योनम इति सम्पूज्य पूर्व्ववन्मन्त्रेण ईशाने बलिन्दद्यात् ॥ हूँक्षाँक्षेत्रपालायनम इति सम्पूज्य पूर्व्ववन्मन्त्रेण नैर्ऋत्याम्बलिन्दद्यात् ॥ हूँगाँगणपतयेनम इति सम्पूज्य पूर्व्ववन्मन्त्रेण आग्नेय्याङ्गणेशाय बलिन्दद्यात् ॥ इति तन्त्रसारः ॥

अथ होमपद्धतिः

तत्रादौ कुण्डस्थण्डिलादिरीतिः ॥ मत्स्यपुराणे ॥ प्रागुदक्प्रवणाम्भूमिङ्कारयेद्यत्नतो नरः ॥ प्रागुदक्प्रवणाम्पूर्व्वंनीचामुत्तरनीचाँ व्वा तत्र वसिष्ठपञ्चरात्रे विज्ञानललितायाञ्च ॥ सर्व्वाधिकारीकङ्कुण्डञ्चतुरस्रन्तु सर्व्वदम् ॥ चतुरस्रञ्चतुष्कोणम् ॥ भविष्योत्तरे ॥ सहस्रे त्वथ होतव्ये कुर्य्यात्कुण्डङ्करात्मकम् ॥ द्विहस्तमयुते तच्च लक्षहोमे चतुष्करम् ॥ द्विहस्तादिके यामलः ॥ पूर्व्वपूर्व्वस्य कुण्डस्य कोणसूत्रेण निर्म्मितम् ॥ उत्तरोत्तरकुण्डानाम्मानन्तत्परिकीर्त्तितम् ॥ पूर्व्वपूर्व्वस्य कुण्डस्य हतद्विहस्तादिमितस्य कोणसूत्रेण ईशानान्निर्ऋतिकोणदत्तसूत्रेण परिमितँ य्यन्मानमुत्तरोत्तरकुण्डानान्तदेव पारिभाषिकन्द्विहस्तादिमानन्न तु प्रकृत-

हस्तद्वैगुण्यादि मितम् ।। तथात्वे द्विहस्तादिमितस्य चतुर्हस्त-
परिमाणापत्तेः ।। कृषिकस्य भूमेः परिमाणवत् ।। वसिष्ठपञ्चरात्रे ।।
यावान्कुण्डस्य विस्तारः खननन्तावदिष्यते ।। हस्तैके मेखला-
स्तिस्रो वेदाग्निनयनाङ्गुलाः ।। कुण्डे द्विहस्ते ता ज्ञेया रसवेद-
गुणाङ्गुलाः ।। चतुर्हस्ते तु कुण्डे ता वसुतर्कयुगाङ्गुलाः ।। ब्रह्म-
चारिमेखलावत् ।। कुण्डवेष्टिता मृद्घटिताः ।। ताश्च खातदेशाद्-
बाह्ये एकाङ्गुलरूपकण्ठम्परित्यज्य उच्छ्रयेण विस्तारेण चेत्यादि
क्रमेण वेदाद्यङ्गुलाः ।। एतद्विपरीतास्तन्त्रान्तरोक्ता व्यवहार-
विरुद्धाः ।। वेदाश्चत्वारः, अग्नयस्त्रयः, नयने द्वे, रसाः षट्,
गुणास्त्रयः, वसुतर्कयुगानि अष्टषट्चत्वारि पिङ्गलामते । खातादे-
काङ्गुलन्त्यक्त्वा मेखलानाँ विधिर्भवेत् ।। एककुण्डस्य पश्चिम-
दिक्कर्त्तव्यतामाह महादाननिर्णये वसिष्ठपञ्चरात्रे ।। भुक्तौ मुक्तौ
तथा पुष्टौ जीर्णोद्धारे तथैव च ।। सदा होमे सदा शान्तावेकँ
व्वारुणदिग्गतम् ।। शारदातिलके ।। होतुरग्रे यो निरासामुपर्य्य-
श्वत्थपत्रवत् ।। मुष्टयरत्न्येकहस्तानाङ्कुण्डानाँ य्योनिरीरिता ।।
षट्चतुर्द्व्यङ्गुलायामविस्तारोन्नतिशालिनी ।। एकाङ्गुलन्तु योन्यग्र-
ङ्कुर्य्यादीषदधोमुखम् ।। एकैकाङ्गुलतो योनिङ्कुण्डेष्वन्येषु वर्द्ध-
येत् ।। यावद्द्वयक्रमेणैव योन्यग्रमपि वर्द्धयेत् ।। स्थलादारभ्य
नालं स्याद्योन्या मध्ये सरन्ध्रकम् ।। आसाम्मेखलानाम् अश्वत्थ-
पत्रवदित्यनेन चतुरङ्गुलविस्तृतमूलाद्यथोक्तक्रमेण एकाङ्गुलान्तस्स-
ङ्कुचितविस्ताराः ।। होमनिमित्ताग्निस्थापनार्त्थस्थण्डिलविधि-
र्य्यथा ।। वसिष्ठसंहितायाम्—तस्मात्सम्यक् परीक्ष्यैवङ्कर्त्तव्या शुभ
वेदिका ।। हस्तमात्रं स्थण्डिलँ व्वा सङ्क्षिप्ते होमकर्म्मणि ।।
क्रियासारेऽपि ।। कुण्डमेवँविधन्न्यस्यात्स्थण्डिलँ व्वा समा-
श्रयेत् ।। शारदातिलकेऽपि ।। नित्यन्नैमित्तिकङ्काम्यं स्थण्डिले

वा समाचरेत् ।। हस्तमात्रं तु तत्कुर्य्याच्चतुरस्रं समन्ततः ।। इति तिथ्यादितत्त्वे, अपि च गोभिलः ।। अनुगुप्ता अप आहृत्य प्रागुदक्प्रवणन्देशं समँ व्वा परिसमुह्य उपलिप्य मध्यतः प्राचीं रेखामुल्लिख्य उदीचीञ्च संहताम्पश्चान्मध्ये प्राचीस्तिस्र उल्लिख्याभ्युक्षयेल्लक्षणावृदेषा सर्व्वत्रेति ।। अनुगुप्ता आच्छादिताः पतितादिभिरदृष्टा इति यावत् ।। प्राङ्नीचादिफलमाह गृह्यसङ्ग्रहे गोभिलपुत्रः ।। प्राङ्नीचन्ब्रह्मवर्च्चस्यमुदङ्नीचं यशोत्तमम् ।। पित्र्यन्दक्षिणतो नीचम्प्रतिष्ठालम्भकं समम् ।। यशोत्तममित्यत्र सान्ता अप्यदन्ता इत्युक्तेरदन्तोऽपि यशशब्दः गयाशिरे इतिवत् ।। परिसमुह्य सर्व्वतः कुशैः पार्श्वादिकमपसार्य्य उत्तरस्यान्दिशि सार्द्धहस्तोपरि क्षिपेत् ।। परिसमुह्य वितस्तित्रये उत्तरत उत्कर-ङ्करोतीति हरिशर्म्मधृतवचनात् ।। तत्तदुपलेपनम् ।। तत्र कारण-माह गृह्यसङ्ग्रहः ।। इन्द्रेण वज्राभिहतः पुरा वृत्रो महासुरः ।। मेदसा तस्य सङ्क्लिन्ना तदर्त्थमुपलेपयेत् ।। इति ।। मध्यतः स्थण्डिलाभ्यन्तरे दक्षिणांशेन तु मध्यांशे उदग्गतैकविंशत्यङ्गुल-रेखानुरोधात् ।। अन्यथा ।। कुशैस्सम्माज्र्जयेद्भूमिं शुद्धामादौ शुचिस्ततः ।। हस्तमात्राञ्चतुरस्राङ्गोमयेनोपलेपयेत् ।। इति भार-द्वाजीयहस्तप्रमाणस्थण्डिले तदनुपपत्तेः ।। प्राचीम्प्राग्गताम् ।। उदीचीञ्च संहताम् ।। पश्चादिति ।। प्राग्गतायाः पश्चिमे भागे सँल्लग्नामुदगग्राम् मध्ये उदग्गतायाः प्राचीः प्रागग्रास्तिस्रो रेखा उल्लिख्याभ्युक्षयेदिति ।। रेखाम्य उद्धृतमृत्तिकोद्धरणपूर्व्वक-मभ्युक्षयेत् ।। उल्लिख्य उद्धृत्याभ्युक्षयेदिति कात्यायनसूत्रात् ।। उत्करप्रक्षेपदेशमाह गृह्यसङ्ग्रहः ।। उत्करङ्गृह्य रेखाभ्यो-ऽरत्निमात्रे निधापयेत् ।। द्वारमेतत्पदार्थानाम्प्रागुदीच्यान्दिशि स्मृतम् ।। इति ।। परिसमूहनादिपरिषेकान्तङ्कर्म्म लक्षणसञ्ज्ञ-

कन्तस्य लक्षणस्यावृत्तप्रक्रिया सर्व्वत्र यत्र यत्राग्निप्रणयनन्तत्र तत्र बोध्या ।। रेखाप्रमाणमाह छन्दोगपरिशिष्टे कात्यायनः ।। दक्षिणे प्राग्गतायास्तु प्रमाणन्द्वादशाङ्गुलम् ।। तन्मूललग्ना योदीची तस्या एवन्नवोत्तरम् ।। उदग्गतायास्सँल्लग्नाश्शेषाऽ प्रादेशमात्रिकाः ।। सप्तसप्ताङ्गुलांस्त्यक्त्वा कुशेनैव समुल्लिखेत् ।। नवोत्तरन्नवाधिकन्द्वादशाङ्गुलमेकविंशत्यङ्गुलमित्यर्थः ।। शेषाः उक्तरेखयोरवशिष्टास्तिस्रऽ कुशेन इति सर्व्वत्राभिसम्बध्यते ।। एवकारेण शाखान्तरोक्तस्य व्यावृत्तिः ।। रेखाणान्देवतावर्ण्णाश्चाह स्मृतिः ।। प्राग्गता पार्त्थिवी ज्ञेया चाग्नेयी चाप्युदग्गता ।। प्राजापत्या तथा चैन्द्री सौमी च प्राक्कृता स्मृता ।। पार्त्थिवी पीतवर्ण्णा स्यादाग्नेयी लोहिता भवेत् ।। प्राजापत्या भवेत्कृष्णा नीला चैन्द्री प्रकीर्त्तिता ।। श्वेतवर्ण्णेन सौमी स्याद्रेखाणाँ व्वर्ण्णलक्षणम् ।। अग्निस्थापनपर्य्यन्तं सव्यहस्तप्रादेशस्य विधानमाह गृह्यसङ्ग्रहः ।। सव्यम्भूमौ प्रतिष्ठाप्य प्रोल्लिखेद्दक्षिणेन तु ।। तावन्नोत्थापयेत्पाणिं य्यावदग्निन्निधापयेत् ।। मानकर्त्तारमाह च्छन्दोगपरिशिष्टे कात्यायनः ।। मानक्रियायामुक्तायामनुक्ते मानकर्त्तरि ।। मानकृद्यजमानस्स्याद्विदुषामेष निश्चयः ।। अङ्गुष्ठाङ्गुलिमानमाह स एव ।। अङ्गुष्ठाङ्गुलिमानन्तु यत्र यत्रोपदिश्यते ।। तत्र तत्र बृहत्पर्व्वग्रन्थिभिर्म्मिनुयात्सदा ।। यजमानासन्निधौ होमे तु साधारणाङ्गुलिमानम् ।। यथा कपिलपञ्चरात्रे—अष्टभिस्तैर्भवेज्ज्येष्ठँ मध्यमं सप्तभिर्य्यवैः ।। कन्यसं षड्भिरुद्दिष्टमङ्गुलम्मुनिसत्तमैः ।। तैऽ प्रक्रम्यमानयवैः ।। कन्यसङ्कनिष्ठिम् ।। मानन्तु पार्श्वेन ।। षड्यवाऽ पार्श्वमिताः ।। इति कात्यायनवचनात् ।। इति संस्कारतत्त्वम् ।। नाजप्तस्सिद्ध्यते मन्त्रो नाहुतश्च फलप्रदः ।। नानिष्टो यच्छते कामांस्तस्मात्त्रितयमर्च्चयेत् ।। पूजया लभते पूजाञ्जपात्सिद्धिर्न्न संशयः ।। विभूति-

'श्चाग्निकार्य्येण सर्व्वसिद्धिश्च विन्दति ॥ नीलतन्त्रेपि ॥ नित्य-होमम्प्रवक्ष्यामि सर्व्वार्त्थँ य्येन विन्दति ॥ सपर्य्यां सम्यगापाद्य बलिपूर्व्वश्चरेद्विधिम् ॥ ततो होमन्तर्प्पणञ्च चरेत्साधकसत्तमः ॥ बलिवैश्वादिकञ्चैव ब्राह्मणस्समुपाचरेत् ॥ अर्घ्योदकेन सम्प्रोक्ष्य तिस्रो रेखास्समालिखेत् ॥ विधिवदग्निमानीय क्रव्यादेभ्यो नम-स्तथा ॥ मूलमंत्रं समुच्चार्य्य कुण्डे वा स्थण्डिलेऽपि वा ॥ भूमौ वा संस्तरेद्बर्हिं व्याहृतित्रितयेन च ॥ स्वाहान्तेन त्रिधा हुत्वा षडङ्गं हवनञ्चरेत् ॥ तथा ॥ ततो देवीं समावाह्य मूलेन षोडशा-हुतिम् ॥ हुत्वा स्तुत्वा नमस्कृत्य विसृजेदिन्दुमण्डले ॥ श्यामादौ विशेषः ॥ भैरवाँश्च हुनेदष्टौ आज्यान्वितैस्तिलैश्शुभैः ॥ पूर्व्वादि-दिक्क्रमेणैव ततो होमं समाचरेत् ॥

अथ संक्षेपहोमप्रयोगः

कुण्डे वा स्थण्डिले वापि वीक्षणाद्यभिसंस्कृते ॥ प्रागग्रा उदगग्राश्च तिस्रो रेखास्समालिखेत् ॥ तथा च । वीक्षणम्मूलमन्त्रेण शरेण ताडनम्मतम् ॥ तेनैव प्रोक्षणं प्रोक्तँ व्वर्म्मणाभ्युक्षणम्म-तम् ॥ ततो मूलमुच्चार्य कुण्डाय नम इति सम्पूज्य प्रागग्रा-स्तिस्रो रेखाः कर्त्तव्याः ॥ प्रागग्रेषु मुकुन्देशपुरन्दरान् प्रादक्षि-ण्येन सम्पूज्य उदगग्रासु ब्रह्मवैवस्वतेन्दून् पूजयेत् ॥ सुन्दरीपक्षे तु सर्व्वत्र षट्तारीप्रयोगः ॥ षट्तारी च ऐंह्रींश्रीं ऐंक्लींसौः ब्रह्मणे नमः ॥ एवङ्क्रमेण पूजयेत् ॥ तथा ब्रह्मसंहितायां होमकुण्डे ॥ ऐशान्याँ व्वेदिकां हस्तविस्तारोन्नतिशालिनीम् ॥ कृत्वास्मिन्स्था-पयेत्कुम्भँ य्यथोक्तक्रमयोगतः ॥ तत्र सम्पूजयेद्देवँ य्यथाविध्यु-पचारकैः ॥ ततो होमम्प्रकुर्व्वीत देवतासन्निधानतः ॥ ततः कुण्डमध्ये षट्कोणवृत्तत्रिकोणन्तद्बहिरष्टदलपद्मन्तद्बहिश्चतुरस्रञ्चतु-र्द्वारसमेतँ ल्लिखित्वा तदुपरि मूलेन पुष्पाञ्जलिन्दद्यात् सुन्दरी-

पक्षे तु बालया ॥ ततः सर्व्वाणि प्रणवेनाभ्युक्ष्य वह्नेर्य्योगपीठ-मर्च्चयेत् ॥ तद्यथा ॥ कर्णिकोपर्य्याधारशक्त्यादीन्सम्पूज्या-ऽग्न्यादिकोणचतुष्केषु ॥ ॐ धर्म्मायनमः, ॐ ज्ञानायनमः, ॐ वैराग्यायनमः, ॐ ऐश्वर्य्यायनमः ॥ पूर्व्वादिदिक्षु ॐ अधर्म्माय-नमः, ॐ अज्ञानायनमः, ॐ अवैराग्यायनमः, ॐ अनैश्वर्याय-नमः ॥ मध्ये ॐ अनन्तायनमः, ॐ पद्मायनमः, ॐ अंअर्क-मण्डलाय द्वादशकलात्मनेनमः, ॐ उंसोममण्डलाय षोडशकला-त्मनेनमः, ॐ मँव्वह्निमण्डलाय दशकलात्मनेनमः ॥ ततः केसरेषु पूर्व्वादिमध्ये च ॐ पीतायैनमः, ॐ श्वेतायैनमः, ॐ अरुणायैनमः, ॐ कृष्णायैनमः, ॐ धूम्रायैनमः, ॐ तीव्रायैनमः ॐ स्फुलिङ्गिन्यैनमः, ॐ रुधिरायैनमः, ॐ ज्वालिन्यैनमः ॥ ततो रँवह्न्यासनायनमः ॥ ततः ॥ वागीश्वरीमृतुस्नातान्नीलेन्दीवर-लोचनाम् ॥ वागीश्वरेण सँय्युक्ताङ्क्रीडाभावसमन्विताम् ॥ इति ध्यात्वा ॥ ॐ ह्रींवागीश्वरायनमः, ॐ वागीश्वर्य्यैनम इति-मन्त्रेण पञ्चोपचारैस्सम्पूज्य सूर्य्यकान्तादिसम्भूतं श्रोत्रियगेहजँ व्वा वह्निमानयेत् ॥ सुन्दरीपक्षे तु कामेश्वरङ्कामेश्वरीम्पूजयेत् ॥ गौतमीये ॥ पाषाणभववह्निश्च यदि वारणिसम्भवम् ॥ श्रोत्रि-याणाङ्गेहजञ्च वनस्थँ व्वाथवा हरेत् ॥ यदृच्छालाभसँय्युक्तो-ऽप्ययोग्यो यागकर्म्मणि ॥ निरग्निब्राह्मणाल्लब्धो ह्यर्द्धलाभकरो भवेत् ॥ क्षत्रबन्धोश्चतुर्थांशफलन्दद्याद्धुताशनः ॥ वैश्याच्छूद्राच्च विफलञ्जायते होमकर्मणि ॥ तस्मात्सर्व्वप्रयत्नेन वह्निमुक्तं समाहरेत् ॥ तन्त्रान्तरे ॥ द्विजातिभवनाद्वापि वह्निमानीय साधकः ॥ वौषडन्तेन मूलेन मन्त्रितन्तँ व्विलोकयेत् ॥ अग्नि-मात्राहयेदस्त्रमन्त्रेण तदनन्तरम् ॥ हूम्फडन्तेन मूलेन क्रव्यादां-शम्परित्यजेत् ॥ ततः ॐ वह्नेर्य्योगपीठायनमः ॥ चतुर्दिक्षु ॐ

वामायैनमः, एवं ज्येष्ठायैनमः, रौद्र्यै नमः, अम्बिकायैनमः, ततो मूलमुच्चार्य्याऽमुकदेवताकुण्डायनमः ॥ इति कुण्डं सम्पूज्य तदधो वागीश्वरीम् ॥ तत्तद्देवतारूपां ऋतुमतीन्ध्यात्वा यथोक्तवह्निमानीय वीक्षणादिभिस्सँस्कृत्य रमिति तस्माद्वह्निमुद्धृत्य मूलमुच्चार्य्य हूँफट्क्रव्यादेभ्यः स्वाहा इत्यनेन क्रव्यादांशम्परित्यज्य वह्निमन्त्रेण संरक्ष्य हूमित्यवगुण्ठ्य धेनुमुद्रयामृतीकृत्य बाहुभ्यां समुद्धृत्य कुण्डोपरि त्रिः परिभ्राम्य जानुस्पृष्टमहीतलः शिवबीजबुद्ध्यात्मनोऽभिमुखन्देव्या योनौ एनङ्क्षिपेत् ॥ ततो ह्रींव्वह्निमूर्त्तयेनमः इत्यभ्यर्च्य रंवह्निचैतन्यायनमः इतिचैतन्यन्तत्र सँय्योज्य, वोचित् पिङ्गल हन हन दह दह पच पच सर्व्वं ज्ञापय ज्ञापय स्वाहा इति ज्वालयेत् ॥ ततः ॥ अग्निम्प्रज्वलितँ व्वन्दे जातवेदं हुताशनम् ॥ सुवर्ण्णवर्ण्णममलं समिद्धँ व्विश्वतोमुखम् ॥ इत्युपतिष्ठेत् ॥ ततोऽग्ने त्वममुकनामासीति नाम कृत्वा ॐ वैश्वानर जातवेद इहावह लोहिताक्ष सर्व्वकर्म्माणि साधय स्वाहा ॥ अनेनार्घ्यादिभिः सम्पूज्य ॐ अग्निहिरण्यादिसप्तजिह्वाभ्योनमः, ॐ सहस्रार्च्चिषे हृदयायनमः, ॐ इत्याद्यग्निषडङ्गेभ्यो नमः, ॐ अग्नये जातवेदसेत्याद्यष्टमूर्त्तिभ्योनमः, तद्बाह्ये ॐब्राह्मयाद्यष्टशक्तिभ्यो नमः, तद्बहिः ॐ पद्माद्यष्टनिधिभ्योनमः, तद्बाह्ये ॐइन्द्रादिलोकपालेभ्योनमः॥ तद्बाह्ये ॐ वज्राद्यस्त्रेभ्योनमः, ततः प्रादेशमात्रङ्कुशपत्रद्वयङ्घृतमध्ये निःक्षिप्य सव्यासव्यमध्यभागेषु इडाम्पिङ्गलां सुषुम्नान्ध्यात्वा होमङ्कुर्य्यात् ॥ स्रुवेण दक्षिणभागादाज्यङ्गृहीत्वा ॐ अग्नये स्वाहेत्यग्नेर्दक्षिणनेत्रे जुहुयात् ॥ तथा वामभागाज्यङ्गृहीत्वा ॐ सोमायस्वाहेति वामनेत्रे जुहुयात् ॥ ततो मध्यभागादाज्यङ्गृहीत्वा ॐ अग्नीषोमाभ्यांस्वाहेत्यग्ने-

ल्ललाटनेत्रे जुहुयात् ।। पुनर्दक्षिणतः नमइति घृतं गृहीत्वा ॐ अग्नये स्विष्टकृते स्वाहेत्यग्निमुखे ।। ततो महाव्याहृतिहोमः ।। ॐ भूःस्वाहा, ॐभुवःस्वाहा, ॐवैश्वानर जातवेद इहावह लोहिताक्ष सर्व्वकर्म्माणि साधय स्वाहा इत्यनेन त्रिवारञ्जुहुयात् ।। ततोऽग्नौ मूलेन पीठपूर्वकन्देवतां सम्पूज्य तन्मुखे घृतेन मूलमन्त्रेण पञ्चविंशतिवारञ्जुहुयात् ।। वह्निदेवतयोरात्मना सहैक्यँ व्विभाव्य मूलमन्त्रेण एकादशाहुतीर्ज्जुहुयात् ।। ततो मूलमन्त्रस्याङ्गदेवताभ्यःस्वाहा ।। शक्तश्चेत्प्रत्येकमेकैकाहुतिञ्जुहुयात् ।। ततः सङ्कल्पँ व्विधाय तत्तत्कल्पोक्तद्रव्येण होमङ्कुर्य्यात् ।। ततो मूलमन्त्रेण पूर्णाहुतिन्दत्त्वा संहारमुद्रया स्वेष्टदेवतां हृदये समानीय क्षमस्वेति विसृज्य दक्षिणान्दत्त्वा अच्छिद्रावधारणङ्कुर्य्यात् ।।

इति संक्षेपहोमप्रकरणम्

—:०:—

श्रीः

शिवहरराजधानीपतिश्रीराजादेवनन्दनसिंह-

बहादुरनराधिपसंगृहीतविरचित-

शाक्तप्रमोदान्तर्गतं

त्रयोदशं

दुर्गातन्त्रम्

उक्तराजगुरुवंश्यपण्डितश्रीरघुराजदुबेजीद्वारा

[illegible]

तदेतत्

श्रीकृष्णदासात्मज-खेमराजेन

स्वकीये "श्रीवेंकटेश्वर" यन्त्रालये

मुद्रयित्वा प्रकाशितम्

★

शकाब्दाः १९०३ संवत् २०३८

मुम्बई

श्रीगणेशाय नमः

शाक्तप्रमोदः

अथ दुर्गातन्त्रम्

अथ दुर्गाध्यानम्

सिंहस्कन्धसमारूढान्नानालङ्कारभूषिताम् ॥
चतुर्भुजाम्महादेवीन्नागयज्ञोपवीति नीम् ॥
रक्तवस्त्रपरीधानाम्बालार्कसदृशीतनुम् ॥
नारदाद्यैर्म्मुनिगणैः सेविताम्भवगेहिनीम् ॥
त्रिवलीवलयोपेतनाभिनालसुवेशिनीम् ॥
रत्नद्वीपे महाद्वीपे सिंहासनसमन्विते ॥
प्रफुल्लकमलारूढान्ध्यायेत्ताम्भवगेहिनीम् ॥

अथ यन्त्रोद्धारः

दुर्ग्गायन्त्रम्प्रवक्ष्यामि शृणुष्व हरवल्लभे ।। त्रिकोणं विन्यसे-त्पूर्व्वन्नवकोणसमन्वितम् ।। त्रैबिम्बसहितं सर्व्वमष्टपत्रसमन्वितम् ।। त्रिरेखासहितं वज्रम्भूपुरद्वयसँय्युतम् ।। समीकृत्य यथोक्तेन विलिखेद्विधिनामुना ।। नानास्त्रसँय्युतँ ल्लेख्यश्चक्रम्मन्त्रविभूषितम् ।। तत्र ताम्पूजयेद्देवीम्मूलप्रकृतिरूपिणीम् ।।

अथ मन्त्रोद्धारः

अथ दुर्ग्गामनुँ व्वक्ष्ये दृष्टादृष्टफलप्रदम् ।। मायादि॑ कर्ण्णविद्धाढ्यो भूयोसौ सर्ग्गवान्भवेत् ।। चान्तकश्च प्रतिष्ठावा-न्मारुतो भौतिकासनः ।। तारादिहृद्यान्तोयम्मन्त्रो वस्वक्षरात्मकः ।।

अथ मन्त्रः

ॐ ह्रींदुन्दुर्गायै नमः ।

अथ पूजाविधिः

प्रातः कृत्यादि पीठन्यासान्तँ व्विधाय केसरेषु मध्ये च पीठशक्तीर्व्विन्यसेत् ।। तद्यथा ।। आंप्रभायैनमः । ईंमायायैनमः । ऊंजयायैनमः, ॠँसूक्ष्मायैनमः, ॡँविशुद्धायैनमः, ऐंनन्दिन्यै-नमः।। औंसुप्रभायैनमः, अंविजयायैनमः, अःसर्व्वसिद्धिदायैनमः ।। तदुपरि ।। ॐवज्रनखदंष्ट्रायुधाय महासिंहासनाय हूंफट्नम इति-

पूजयेत् ।। तत ऋष्यादिन्यासः ।। शिरसि नारदऋषयेनमः ।। मुखे गायत्रीछन्दसेनमः ।। हृदि दुर्ग्गादेवतायैनमः ।। ततः कराङ्गन्यासौ ह्रांॐह्रींदुन्दुर्ग्गायै अङ्गुष्ठाभ्यान्नमः, ह्रींॐह्रींदुन्दुर्ग्गायै तर्ज्जनीभ्यां स्वाहा, ह्रूंॐह्रींदुन्दुर्ग्गायै मध्यमाभ्याँवषट् ह्रैंॐह्रींदुन्दुर्ग्गायै अनामिकाभ्यांहूम्, ह्रौंॐह्रींदुन्दुर्ग्गायै कनिष्ठिकाभ्याँवौषट्, ह्रःॐह्रींदुन्दुर्ग्गायै करतलकरपृष्ठाभ्यांफट् ।। एवं हृदयादि ।। ह्रांॐह्रींदुन्दुर्ग्गायै हृदयायनमः, ह्रींॐह्रींदुन्दुर्ग्गायै शिरसेस्वाहा, ह्रूंॐह्रींदुन्दुर्ग्गायै शिखायैवषट्, ह्रैंॐह्रींदुन्दुर्ग्गायै नेत्रत्रयायवौषट्, ह्रौंॐह्रींदुन्दुर्ग्गायै कवचायहूम्, ह्रःॐह्रींदुन्दुर्ग्गायै अस्त्रायफडिति षडङ्गादिन्यासः ।। तथा च निबन्धे । नमस्कारनियुक्तेन मूलमन्त्रेण देशिकः ।। ह्रीमाद्यैः सह कुर्वीत षडङ्गानि यथाविधि ।। अथ ध्यानम् ।। सिंहस्था शशिशेखरा मरकतप्रख्यैश्चतुर्भिर्भुजैः, शङ्खश्चक्रधनुःशरांश्च दधती नेत्रैस्त्रिभिश्शोभिता ।। आमुक्ताङ्गदहारकङ्कणरणत्काञ्चीक्वणन्नूपुरा, दुर्ग्गा दुर्ग्गतिहारिणी भवतु नो रत्नोल्लसत्कुण्डला ।। एवन्ध्यात्वा मानसैः शङ्खस्थापनङ्कुर्य्यात् ।। ततः पीठपूजाङ्कुर्य्यात् ।। केसरेषु मध्ये च आंप्रभायैनमः, ईंमायायैनमः, ऊंजयायैनमः, ऋंसूक्ष्मायैनमः, लृंविशुद्धायैनमः, ॐऐंनन्दिन्यैनमः ।। औंसुप्रभायैनमः ।। अंविजयायैनमः ।। अःसर्व्वसिद्धिदायैनमः ।। तदुपरि वज्रनखदंष्ट्रायुधाय महासिंहासनाय हूम्फट्नमः ।। दद्यादासनमेतेन मूर्तिमूलेन कल्पयेत् ।। ततः पुनर्द्ध्यात्वा ऽऽवाहनादिपञ्चपुष्पाञ्जलिदानपर्य्यन्तँ व्विधायावरणपूजामारभेत् ।। अग्निनैर्ऋतिवाय्वीशानकोणमध्ये दिक्षु च ।। ह्रौंॐह्रींदुन्दुर्ग्गायै हृदयायनमः ।। इत्यादिना पूजयेत् ।। ततः पत्रेषु पूर्वादि ।। जंजयायै०, विंविजयायै०, किंकीर्त्यै०, पंप्रीत्यैनमः, पंप्रभायै०, शुंशुद्धायै०, मंमेधायै०, शंश्रुत्यै० ।। पत्राग्रेषु

लंखड्गायनमः, वंखेटकायनमः, शंबाणायनमः, षंधनुषेनमः, संशूलाय०, हंतर्ज्जन्यै० तद्बहिरिन्द्रादिवज्रादींश्च पूजयेत् ॥ ततो धूपादिविसर्ज्जनान्तङ्कर्म्म समापयेत् ॥ अस्या बलिमन्त्रस्तु ॥ एहि एहि पदद्वन्द्वम्मदीयञ्च बलिन्देवि लुलायकपदद्वयं साधय द्वितीयम्ब्रूयात्खादय द्वितीयम्पुनः ॥ सर्व्वसिद्धिपदन्देवी ततः स्वाहापदम्भवेत् ॥ बलिदानस्य मन्त्रोऽयं मन्त्रिण्या परिकीर्त्तितः॥ अस्य पुरश्चरणमष्टलक्षः ॥ अष्टसहस्रतिलैर्होमः ॥ तथा च ॥ वसुलक्षं जपेन्मन्त्रं तत्सहस्रतिलैः सह इत्यादिवचनात् ॥

अथ स्तोत्रम्

न मन्त्रन्नो यन्त्रन्तदपि च न जाने स्तुतिमहो न चाह्वानन्ध्यानन्तदपि च न जाने स्तुतिकथाः ॥ न जाने मुद्रास्ते तदपि च न जाने विलपनम्परञ्जाने मातस्त्वदनुशरणं क्लेशहरणम् ॥१॥ विधेरज्ञानेन द्रविणविरहेणाऽलसतया विधेयाशक्यत्वात्तव चरणयोर्य्या च्युतिरभूत् ॥ तदेतत्क्षन्तव्यञ्जननि सकलोद्धारिणि शिवे कुपुत्रो जायेत क्वचिदपि कुमाता न भवति ॥ २ ॥ पृथिव्याम्पुत्रास्ते जननि बहवः सन्ति सरलाः परन्तेषाम्मध्ये विरलतरलोहन्तव सुतः ॥ मदीयोऽयन्त्यागः समुचितमिदन्नो तव शिवे कुपुत्रो जायेत क्वचिदपि कुमाता न भवति ॥३॥ जगन्मातर्म्मातस्तव चरणसेवा न रचिता न वा दत्तन्देवि द्रविणमपि भूयस्तव मया ॥ तथाऽपि त्वं स्नेहं मयि निरुपमँ य्यत्प्रकुरुषे कुपुत्रो जायेत क्वचिदपि कुमाता न भवति ॥ ४ ॥ परित्यक्त्वा देवान्विविधविधिसेवाकुलतया मया पञ्चाशीतेरधिकमुपनीते तु वयसि ॥ इदानीञ्चेन्मातस्तव यदि कृपा नाऽपि भविता निरालम्बो लम्बोदरजननि कँ य्यामि शरणम् ॥ ५ ॥ श्वपाको जल्पाको भवति मधुपाकोपमगिरा निरातङ्को रङ्को विहरति चिरङ्कोटिकनकैः ॥

तवापर्ण्णे कर्ण्णे विशति मनुवर्ण्णे फलमिदञ्जनः को जानीते जननि जपनीयञ्जपविधौ ॥ ६ ॥ चिताभस्मालेपो गरलमशनन्दिक्पटधरो जटाधारी कण्ठे भुजगपतिहारी पशुपतिः ॥ कपाली भूतेशो भजति जगदीशैकपदवीम्भवानि त्वत्पाणिग्रहणपरिपाटी-फलमिदम् ॥ ७ ॥ न मोक्षस्याकाङ्क्षा न च विभववाञ्छापि च न मे न विज्ञानापेक्षा शशिमुखि सुखेच्छापि न पुनः ॥ अतस्त्वां सँय्याचे जननि जननँ य्यातु मम वै मृडानी रुद्राणी शिवशिव भवानीति जपतः ॥८॥ नाराधितासि विधिना विविधोपचारैः किं रूक्षचिन्तनपरैर्न्न कृतँ व्वचोभिः ॥ श्यामे त्वमेव यदि किञ्चन मय्यनाथे धत्से कृपामुचितमम्ब परन्तवैव ॥ ९ ॥ आपत्सु मग्नः स्मरणन्त्वदीयङ्करोमि दुर्ग्गे करुणार्ण्णवेशि ॥ नैतच्छठत्वम्मम भावयेथाः क्षुधातृषार्त्ता जननीं स्मरन्ति ॥ १० ॥ जगदम्ब विचित्रमत्र किम्परिपूर्ण्णा करुणास्ति चेन्मयि ॥ अपराधपरम्परा-वृतन्न हि माता समुपेक्षते सुतम् ॥ ११ ॥ मत्समः पातकी नास्ति पापघ्नी त्वत्समा न हि ॥ एवं ज्ञात्वा महादेवि यथा-योग्यन्तथा कुरु ॥१२॥ इति स्तोत्रम् ॥

अथ कवचम्

शृणु देवि प्रवक्ष्यामि कवचं सर्व्वसिद्धिदम् ॥ पठित्वा पाठयित्वा च नरो मुच्येत सङ्कटात् ॥ अज्ञात्वा कवचन्देवि दुर्ग्गा-मन्त्रञ्च यो जपेत् ॥ स नाप्नोति फलन्तस्य परञ्च नरकम्व्रजेत् ॥ उमादेवी शिरः पातु ललाटे शूलधारिणी ॥ चक्षुषी खेचरी पातु कर्ण्णौ चत्वरवासिनी ॥ सुगन्धा नासिके पातु वदनं सर्व्व-धारिणी ॥ जिह्वाञ्च चण्डिका देवी ग्रीवां सौभद्रिका तथा ॥ अशोकवासिनी चेतो द्वौ बाहू वज्रधारिणी ॥ हृदयँ ल्ललिता देवी उदरं सिंहवाहिनी ॥ कटिम्भगवती देवी द्वावूरू विन्ध्य-

वासिनी ।। महाबला च जङ्घे द्वे पादौ भूतलवासिनी ।। एवं स्थितासि देवि त्वन्त्रैलोक्ये रक्षणात्मिका ।। रक्ष मां सर्व्वंगात्रेषु दुर्ग्गे देवि नमोऽस्तु ते ।। इति कवचम् ।।

अथोपनिषत्

सर्व्वे देवा देवीमुपतस्थुः । कासि त्वम्महादेवि । साब्रवीद-हम्ब्रह्मस्वरूपिणी । मत्तः प्रकृतिपुरुषात्मकञ्जगत् । शून्यश्चाशून्यश्च अहमानन्दावानन्दौ ।। अहँ व्विज्ञानाविज्ञाने । अहम्ब्रह्माणी वेदब्रह्मणि वेदितव्ये इति चाथर्वणी श्रुतिः ।। अहम्पञ्चभूतानि अहं पञ्चतन्मात्राणि ।। अहमखिलञ्जगत्, वेदोहमवेदोहम्, विद्या-हमविद्याहम्, अजाहमनजाहम्, अधश्चोर्द्ध्वंञ्च तिर्य्यक् चाहम् । अहं रुद्रेभिर्व्वसुभिश्चरामि अहमादित्यैरुत विश्वेदेवैः ।। अहम्मित्रा-वरुणावुभौ बिभर्मि अहमिन्द्राग्नी अहमश्विनावुभौ ।। अहं सोम-न्त्वष्टारम्पूषणम्भगं सन्दधामि ।। अहँ व्विष्णुमुरुक्रमम्ब्रह्माण-मुतप्रजापतिन्दधामि ।। द्रविणं हविष्मते सुप्रजाय यजमानाय सुन्वते ।। अहं राष्ट्री सङ्गमनी वसूनाञ्चिकितुषी प्रथमा यज्ञिया-नाम् ।। अहं सुवेर्य्यः पितरमस्य मूर्द्धन्मम योनिरप्स्वन्तः समुद्रे ।। य एवं वेद स देवीपदमाप्नोति । ते देवा अब्रुवन् ।। नमो देव्यै महादेव्यै शिवायै सततन्नमः ।। नमः प्रकृत्यै भद्रायै नियताः प्रणताः स्म ताम् ।। तामग्निवर्णान्तपसा ज्वलन्तीं व्वैरोचनी-ङ्कर्म्मफलमुपजुष्टाम् ।। दुर्ग्गान्देवीं शरणमहम्प्रपद्ये सुतरां नाशयते तमः ।। देवीमम्बामजनयन्त देवास्ताँ व्विश्वरूपा॰ पशवो वदन्ति । सा नो मन्द्रेषमूर्ज्जन्दुहाना धेनुर्व्वागस्मानुप सुष्टुतैतु ।। कालरात्रीं व्वापस्तुतानान्ताँ व्वैष्णवीं स्कन्दमातरं सरस्वतीमदि-तिन्दक्षदुहितरन्नमाम्यहं पावनां शिवाम् ।। महालक्ष्म्यै च विद्महे सर्व्वशक्त्यै च धीमहि ।। तन्नो देवी प्रचोदयात् ।। अदितिह्य-

जनिष्ट दक्षया दुहिता तव ।। तान्देवा अन्वजायन्त भद्रा अमृतबन्धवः ।। कामे योनिः कमलवेत्रपाणिगुहाहस्ता मातरिश्वाशमिन्द्रः पुनर्ग्गेहा सफला मायया चापृथुकेन विश्वमातादि विद्या एषात्मा शक्ति । एषा विश्वमोहिनी । पाशाङ्कुशधनुर्बाणधरा एषा श्रीमहाविद्या य एवँ व्वेद स शोकन्तरति । नमस्ते भगवति मातरस्मान्पाहि सर्व्वतः । सैषाष्टौ वसवः, सैषा एकादश रुद्राः, सैषा द्वादशादित्याः, सैषा विश्वेदेवाः, सोमपा असोमपाश्च सैषा यातुधाना असुरा रक्षांसि पिशाचा यक्षसिद्धाः, सैषा सत्त्वरजस्तमांसि, सैषा ब्रह्मविष्णुरुद्ररूपिणी, सैषा प्रजापतीन्द्रमनवः, सैषा ग्रहनक्षत्रज्योतींषि कलाकाष्ठादीनि भस्मरूपिणी तामहम्प्रणतोस्मि ।। नित्यपापहारिणी देवी भुक्तिमुक्तिप्रदायिनी ।। अनन्ताँ व्विजयां शुद्धां शरण्यां शिवदां शुभाम् ।। वियदाकारसँय्युक्तँ व्वीतिहोत्रसमन्वितम् ।। अर्द्धेन्दुलसितन्देव्या बीजं सर्व्वार्त्थसाधकम् ।। एवमेकाक्षरम्मन्त्रङ्क्रतवः शुद्धचेतसः ।। ध्यायन्ति परमानन्दमया ज्ञानाम्बुराशयः ।। वामा या ब्रह्मभूतस्मात्यष्टवक्त्रसमन्वितम् ।। सूर्य्यो वामश्रोत्रबिन्दुः सँय्युक्ताष्टातृतीयकः ।। नारायणेन सम्मित्रो सावाद्यश्चाधरयुक्तयः ।। विधे नवार्ण्णकोरणः स्यान्महानन्दप्रदायकः ।। हृत्पुण्डरीकमध्यस्थाम्प्रातः सूर्य्यसमप्रभाम् ।। पाशाङ्कुशधरां सौम्यवरदाभयहस्तकाम् ।। त्रिनेत्रां रक्तवसनाम्भक्तकामदुहाम्भजे ।। भजामि त्वाम्महादेवीम्महाभयविनाशिनीम् ।। महादारिद्र्यशमनी महारूपास्वरूपिणी ।। यस्याः स्वरूपम्ब्रह्मादयो न जानन्ति तस्मादुच्यते अनन्ता । यस्या गृहन्नोपलक्ष्यते तस्मादुच्यते अलक्ष्यम् । यस्या जननन्नोपलभ्यते तस्मादुच्यते अजा । एकैव सर्व्वत्र वर्त्तते तस्मादेका । एकैकविश्वरूपिणी तस्मादनेका । अनन्ततपोवाच्यज्ज्ञेयानन्तालक्ष्याजैकाने-

कानमन्त्राणाम्मातृका देवी शब्दानां ज्ञानरूपिणी ॥ ज्ञाना-नाश्चिन्मयातीता शून्यानां शून्यसाक्षिणी ॥ यस्याः परतरन्नास्ति सैषा दुर्ग्गा प्रकीर्त्तिता । तान्दुर्ग्गदुर्ग्गमान्देवीन्दुराचारविघायि-नीम् ॥ नमामि भवभीतोऽहं संसारार्ण्णवतारिणीम् ॥ य इदमथर्व्वशीर्षं य्योधीते स पञ्चाथर्व्वशीर्षफलमाप्नोति इदमथर्व्वशीर्ष-मज्ञात्वा यो अर्च्चां स्थापयति शतलक्षञ्जप्त्वा नार्च्चाशुद्धिञ्च विन्दति । शतमष्टोत्तरञ्चास्य पुरश्चर्य्याविधिः स्मृतः । दशवार-म्पठेद्यस्तु सद्यः पापैः प्रमुच्यते ॥ महादुर्ग्गाणि तरति महा-देव्याः प्रसादतः ॥ सायमधीयानो दिवसकृतम्पापन्नाशयति । सायम्प्रातः प्रयुञ्जानो अपापो भवति । निशीथे तुरीयसन्ध्यायां वा जप्त्वा वाक्सिद्धिर्भवति । नूतनायाम्प्रतिमासन्निधौ जप्त्वा देवतासान्निध्यम्भवति । प्राणप्रतिष्ठायाञ्जप्त्वा देवता भवति ॥ भौमाश्विन्याम्महादेवीसन्निधौ जप्त्वा महामृत्युन्तरति महामृत्यु-न्तरति य एवँ व्वेद ॥ इति देव्या अथर्व्वशीर्षोपनिषत्समाप्ता ॥

अथ शतनामाष्टकम्

ईश्वर उवाच ॥ शतनाम प्रवक्ष्यामि शृणुष्व कमलानने ॥ यस्य प्रसादमात्रेण दुर्ग्गा प्रीता सदा भवेत् ॥ १ ॥ सती साध्वी भवप्रीता भवानी भवमोचनी ॥ आर्य्या दुर्ग्गा जया आद्या त्रिनेत्रा शूलधारिणी ॥२॥ पिनाकधारिणी चित्रा चन्द्रघण्टा महातपा ॥ मनोबुद्धिरहङ्कारा चित्तरूपा चिता चितिः ॥ ३ ॥ सर्व्वमन्त्रमयी सत्या सत्यानन्दस्वरूपिणी ॥ अनन्ता भाविनी भाव्या भव्या भव्या सदागतिः ॥ ४ ॥ शम्भुपत्नी देवमाता चिन्ता रत्नप्रिया सदा ॥ सर्व्वविद्या दक्षकन्या दक्षयज्ञविनाशिनी ॥ ५ ॥ अपर्ण्णा चैव पर्ण्णा च पाटला पटलावती ॥ पट्टाम्बरपरीधाना कलमञ्जीर-रञ्जिनी ॥ ६ ॥ अमेया विक्रमा क्रूरा सुन्दरी कुलसुन्दरी ॥

·नवदुर्ग्गा च मातङ्गी मतङ्गमुनिपूजिता ॥ ७ ॥ ब्राह्मी माहेश्वरी चैन्द्री कौमारी वैष्णवी तथा ॥ चामुण्डा चैव वाराही लक्ष्मीश्च पुरुषाकृतिः ॥ ८ ॥ विमलोत्कर्षिणी ज्ञानक्रिया सत्या च वाक्प्रदा ॥ बहुला बहुलप्रेमा सर्व्ववाहनवाहना ॥ ९ ॥ निशुम्भशुम्भहननी महिषासुरमर्द्दिनी ॥ मधुकैटभहन्त्री च चण्डमुण्डविनाशिनी ॥ १० ॥ सर्व्वाऽसुरविनाशा च सर्वदानवघातिनी ॥ सर्वशास्त्रमयी विद्या सर्व्वास्त्रधारिणी तथा ॥ ११ ॥ अनेकशस्त्रहस्ता च अनेकास्त्रविधारिणी ॥ कुमारी चैव कन्या च कौमारी युवती यतिः ॥१२॥ अप्रौढा चैव प्रौढा च वृद्धमाता बलप्रदा ॥ य इदञ्च पठेत्स्तोत्रन्दुर्गानाम शताष्टकम् ॥१३॥ नासाध्यँ विद्यते देवि त्रिषु लोकेषु पार्वति ॥ धनन्धान्यं सुताञ्जायां हयं हस्तिनमेव च ॥ १४ ॥ चतुर्वर्ग्गन्तथा चान्ते लभेन्मुक्तिञ्च शाश्वतीम् ॥ कुमारीं पूजयित्वा च ध्यात्वा देवीं सुरेश्वरीम् ॥ १५ ॥ पूजयेत्परया भक्त्या पठेन्नाम शताष्टकम् ॥ तस्य सिद्धिर्भवेद्देवि सर्वैः सुरवरैरपि ॥ राजानो दासतां यांति राज्यश्रियमवाप्नुयात् ॥ १६ ॥ गोरोचनालक्तककुङ्कुमेन सिन्दूरकर्पूरमधुत्रयेण ॥ विलिख्य यन्त्रँ व्विधिना विधिज्ञो भवेत्सदा धारयता पुरारिः ॥ १७ ॥ भौमावास्यानिशाभागे चन्द्रे शतभिषाङ्गते ॥ विलिख्य प्रपठेत्स्तोत्रं स भवेत्सम्पदाम्पदम् ॥ १८ ॥ इति शतनामाष्टोत्तरशतम् ॥

अथ सहस्रनाम

श्रीदेव्युवाच ॥ मम नाम सहस्रञ्च शिवपूर्वविनिर्म्मितम् ॥ तत्पठ्यतां व्विधानेन तदा सर्व्वम्भविष्यति ॥ १ ॥ इत्युक्त्वा पार्वती देवी श्रावयामास तच्च तान् ॥ तदेव नाम साहस्रन्दकारादि वरानने ॥ २ ॥ रोगदारिद्र्यदौर्भाग्यशोकदुःखविनाशकम् ॥

सर्वासां पूजितन्नाम श्रीदुर्ग्गादेवता मता ।। ३ ।। निजबीजम्भवेद्-
बीजं मन्त्रङ्कीलकमुच्यते ।। सर्वाशापूरणे देवी विनियोगः
प्रकीर्त्तितः ।। ४ ।। दुन्दुर्ग्गा दुर्ग्गतिहरा दुर्ग्गाजलनिवासिनी
।।५।। दुर्ग्गमार्ग्गप्रविष्टा च दुर्ग्गमार्गप्रवेशिनी ।। दुर्ग्गमार्ग्गकृता-
वासा दुर्ग्गमार्ग्गजयप्रिया ।। ६ ।। दुर्ग्गमार्ग्गगृहीतार्च्चा दुर्ग्ग-
मार्ग्गस्थितात्मिका ।। दुर्ग्गमार्ग्गस्तुतिपरा दुर्ग्गमार्ग्गस्मृतिपरा
।। ७ ।। दुर्ग्गमार्ग्गसदास्थाली दुर्ग्गमार्ग्गरतिप्रिया ।। दुर्ग्गमार्ग्ग-
स्थलस्थाना दुर्ग्गमार्ग्गविलासिनी ।। ८ ।। दुर्ग्गमार्ग्गत्यक्तवस्त्रा
दुर्ग्गमार्ग्गप्रवर्त्तिनी ।। दुर्ग्गासुरनिहन्त्री च दुर्ग्गासुरनिषूदिनी
।।९।। दुर्ग्गासुरहरादूति दुर्ग्गासुरविनाशिनी ।। दुर्ग्गासुरवधोन्मत्ता
दुर्ग्गासुरवधोत्सुका ।।१०।। दुर्ग्गासुरवधोत्साहा दुर्ग्गासुरवधोद्यता।।
दुर्ग्गासुरवधप्रेप्सुदुर्ग्गासुरमखान्तकृत् ।। ११ ।। दुर्ग्गासुरध्वंस-
तोषा दुर्ग्गदानवदारिणी ।। दुर्ग्गविद्रावणकरी दुर्ग्गविद्रावणी सदा
।।१२।। दुर्ग्गविक्षोभनकरी दुर्ग्गशीर्षनिकृन्तनी ।। दुर्ग्गविध्वंसन-
करी दुर्ग्गदैत्यनिकृन्तनी ।।१३।। दुर्ग्गदैत्यप्राणहरा दुर्ग्गदैत्यान्त-
कारिणी ।। दुर्ग्गदैत्यहरत्राता दुर्ग्गदैत्यसृगुन्मदा ।। १४ ।। दुर्ग्ग-
दैत्याशनकरी दुर्ग्गचर्म्माम्बरावृता ।। दुर्ग्गयुद्धोत्सवकरी दुर्ग्गयुद्ध-
विशारदा ।। १५ ।। दुर्ग्गयुद्धासवरता दुर्ग्गयुद्धविमर्दिनी ।।
दुर्ग्गयुद्धहास्यरता दुर्ग्गयुद्धाट्टहासिनी ।। १६ ।। दुर्ग्गयुद्धमहा-
मत्ता दुर्ग्गयुद्धानुसारिणी ।। दुर्ग्गयुद्धोत्सवोत्साहा दुर्ग्गदेशनिषे-
विणी ।। १७ ।। दुर्ग्गदेशवासरता दुर्ग्गदेशविलासिनी ।। दुर्ग्ग-
देशार्च्चनरता दुर्ग्गादेशजनप्रिया ।। १८ ।। दुर्ग्गमस्थानसंस्थाना
दुर्ग्गमध्यानसाधना ।। दुर्ग्गमा दुर्ग्गमध्याना दुर्ग्गमात्मस्वरूपिणी
।। १९ ।। दुर्ग्गमागमसन्धाना दुर्ग्गमागमसंस्तुता ।। दुर्ग्गमागम-
दुर्ज्ञेया दुर्ग्गमश्रुतिसम्मता ।।२०।। दुर्ग्गमश्रुतिमान्या च दुर्ग्गम-

श्रुतिपूजिता ॥ दुर्ग्गमश्रुतिसुप्रीता दुर्ग्गमश्रुतिहर्षदा ॥ २१ ॥ दुर्ग्गमश्रुतिसंस्थाना दुर्ग्गमश्रुतिमानिता ॥ दुर्ग्गमाचारसन्तुष्टा दुर्ग्गमाचारतोषिता ॥ २२ ॥ दुर्ग्गमाचारनिर्व्वृत्ता दुर्ग्गमाचारपूजिता ॥ दुर्ग्गमाचारकसिता दुर्ग्गमस्थानदायिनी ॥ २३ ॥ दुर्ग्गमप्रेमनिरता दुर्ग्गमद्रविणप्रदा ॥ दुर्ग्गमाम्बुजमध्यस्था दुर्ग्गमाम्बुजवासिनी ॥२४॥ दुर्ग्गनाडीमार्ग्गगतिर्दुर्ग्गनाडीप्रचारिणी ॥ दुर्ग्गनाडीपद्मरता दुर्ग्गनाड्यम्बुजस्थिता ॥२५॥ दुर्ग्गनाडीगतायाता दुर्ग्गनाडीकृतास्पदा ॥ दुर्ग्गनाडीरतरता दुर्ग्गनाडीशसँस्तुता ॥ २६ ॥ दुर्ग्गनाडीश्वररता दुर्ग्गनाडीशचुम्बिता ॥ दुर्ग्गनाडीशक्रोडस्था दुर्ग्गनाड्युत्थितोत्सुका ॥ २७ ॥ दुर्ग्गनाड्यारोहणा च दुर्ग्गनाडीनिषेविता ॥ दरीस्थानदरीस्थानवासिनी दनुजान्तकृत् ॥ २८ ॥ दरीकृततपस्या च दरीकृतहरार्च्चना ॥ दरीजापितदिष्टा च दरीकृतरतिक्रिया ॥ २९ ॥ दरीकृतहरार्हा च दरीक्रीडितपुत्रिका ॥ दरीसन्दर्शनरता दरीरोपितवृश्चिका ॥ ३० ॥ दरीगुप्तिकौतुकाढ्या दरीभ्रमणतत्परा ॥ दनुजान्तकरी दीनादनुजसन्तानदारिणी ॥ ३१ ॥ दनुजध्वंसिनी दूना दनुजेन्द्रविनाशिनी ॥ दानवध्वंसिनी देवी दानवानाम्भयङ्करी ॥ ३२ ॥ दानवी दानवाराध्या दानवेन्द्रवरप्रदा ॥ दानवेन्द्रनिहन्त्री च दानवद्वेषिणीसती ॥३३॥ दानवारिप्रेमरता दानवारिप्रपूजिता ॥ दानवारिकृताच्चर्चा च दानवारिविभूतिदा ॥ ३४ ॥ दानवारिमहानन्दा दानवारिरतिप्रिया ॥ दानवारिदानरता दानवारिकृतास्पदा ॥ ३५ ॥ दानवारिस्तुतिरता दानवारिस्मृतिप्रिया ॥ दानवार्य्याहाररता दानवारिप्रबोधिनी ॥ ३६ ॥ दानवारिधृतप्रेमा दुःखशोकविमोचिनी ॥ दुःखहन्त्री दुःखदात्री दुःखनिर्म्मूलकारिणी ॥ ३७॥ दुःखनिर्म्मूलनकरी दुःखदार्य्य-

रिनाशिनी ॥ दुःखहरा दुःखनाशा दुःखग्रामा दुरासदा ॥ ३८ ॥ दुःखहीना दुःखधारा द्रविणाचारदायिनी ॥ द्रविणोत्सर्ग्गसन्तुष्टा द्रविणत्यागतोषिका ॥ ३९ ॥ द्रविणस्पर्श-सन्तुष्टा द्रविणस्पर्शमानदा ॥ द्रविणस्पर्शहर्षाढ्या द्रविण-स्पर्शतुष्टिदा ॥ ४० ॥ द्रविणस्पर्शनकरी द्रविणस्पर्शनातुरा ॥ द्रविणस्पर्शनोत्साहा द्रविणस्पर्शसाधिता ॥ ४१ ॥ द्रविणस्पर्श-नमता द्रविणस्पर्शपुत्रिका ॥ द्रविणस्पर्शरक्षिणी द्रविणस्तोम-दायिनी ॥ ४२ ॥ द्रविणाकर्षणकरी द्रविणौघविसर्जनी ॥ द्रविणाचलदानाढ्या द्रविणाचलवासिनी ॥ ४३ ॥ दीनमाता दीनबन्धुर्दीनविघ्नविनाशिनी ॥ दीनसेव्या दीनसिद्धा दीन-साध्या दिगम्बरी ॥४४॥ दीनगेहकृतानन्दा दीनगेहविलासिनी ॥ दीनभावप्रेमरता दीनभावविनोदिनी ॥४५॥ दीनमानवचेतःस्था दीनमानवहर्षदा ॥ दीनदैन्यनिघातेच्छुर्दीनद्रविणदायिनी ॥४६॥ दीनसाधनसन्तुष्टा दीनदर्शनदायिनी ॥ दीनपुत्रादिदात्री च दीन-सम्पद्विधायिनी ॥ ४७ ॥ दत्तात्रेयध्यानरता दत्तात्रेयप्रपूजिता ॥ दत्तात्रेयर्षिसंसिद्धा दत्तात्रेयविभाविता ॥ ४८ ॥ दत्तात्रेयकृतार्हा च दत्तात्रेयप्रसाधिता ॥ दत्तात्रेयहर्षदात्री दत्तात्रेयसुखप्रदा ॥ ४९ ॥ दत्तात्रेयस्तुता चैव दत्तात्रेयनुता सदा ॥ दत्तात्रेय-प्रेमरता दत्तात्रेयानुमानिता ॥ ५० ॥ दत्तात्रेयसमुद्गीता दत्तात्रेय-कुटुम्बिनी ॥ दत्तात्रेयप्राणतुल्या दत्तात्रेयशरीरिणी ॥ ५१ ॥ दत्तात्रेयकृतानन्दा दत्तात्रेयांशसम्भवा ॥ दत्तात्रेयविभूतिस्था दत्तात्रेयानुसारिणी ॥ ५२ ॥ दत्तात्रेयगीतिरता दत्तात्रेयधन-प्रदा ॥ दत्तात्रेयदुःखहरा दत्तात्रेयवरप्रदा ॥ ५३ ॥ दत्तात्रेय-ज्ञानदात्री दत्तात्रेयभयापहा ॥ देवकन्या देवमान्या देवदुःख-विनाशिनी ॥ ५४ ॥ देवसिद्धा देवपूज्या देवेज्या देववन्दिता ॥

देवमान्या देवधन्या देवविघ्नविनाशिनी ॥ ५५ ॥ देवरम्या देवरता देवकौतुकतत्परा ॥ देवक्रीडा देवव्रीडा देववैरिविनाशिनी ॥ ५६ ॥ देवकामा देवरामा देवद्विष्टविनाशिनी ॥ देवदेवप्रिया देवी देवदानववन्दिता ॥ ५७ ॥ देवदेवरतानन्दा देवदेववरोत्सुका ॥ देवदेवप्रेमरता देवदेवप्रियँव्वदा ॥ ५८ ॥ देवदेवप्राणतुल्या देवदेवनितम्बिनी ॥ देवदेवहृतमना देवदेवसुखावहा ॥ ५९ ॥ देवदेवक्रोडरता देवदेवसुखप्रदा ॥ देवदेवमहानन्दा देवदेवप्रचुम्बिता ॥६०॥ देवदेवोपभुक्ता च देवदेवानुसेविता ॥ देवदेवगतप्राणा देवदेवगतात्मिका ॥६१॥ देवदेवहर्षदात्री देवदेवसुखप्रदा ॥ देवदेवमहानन्दा देवदेवविलासिनी ॥६२॥ देवदेवधर्म्मपत्नी देवदेवमनोगता ॥ देवदेववधूर्देवदेवदेवार्च्चनप्रिया ॥६३॥ देवदेवाङ्गनिलया देवदेवाङ्गशायिनी ॥ देवदेवाङ्गसुखिनी देवदेवाङ्गवासिनी ॥६४॥ देवदेवाङ्गभूषा च देवदेवाङ्गभूषणा ॥ देवदेवप्रियकरी देवदेवाप्रियान्तकृत् ॥ ६५ ॥ देवदेवप्रियप्राणा देवदेवप्रियात्मिका ॥ देवदेवार्च्चकप्राणा देवदेवार्च्चकप्रिया ॥६६॥ देवदेवार्च्चकोत्साहा देवदेवार्च्चकप्रिया ॥ देवदेवार्च्चकाविघ्ना देवदेवप्रसूरपि ॥ ६७ ॥ देवदेवस्य जननी देवदेवविधायिनी ॥ देवदेवस्य रमणी देवदेवहृदाश्रया ॥६८॥ देवदेवेष्टदेवी च देवतापसपातिनी ॥ देवताभावसन्तुष्टा देवताभावतोषिता ॥६९॥ देवताभाववरदा देवताभावसिद्धिदा ॥ देवताभावसंसिद्धा देवताभावसम्भवा ॥७०॥ देवताभावसुखिनीर्देवताभाववन्दिता ॥ देवताभावसुप्रीता देवताभावहर्षदा ॥ ७१ ॥ देवताविघ्नहन्त्री च देवताद्विष्टनाशिनी ॥ देवतापूजितपदा देवताप्रेमतोषिता ॥ ७२ ॥ देवतागारनिलया देवतासौख्यदायिनी ॥ देवतानिजभावा च देवताहृतमानसा ॥ ७३ ॥ देवताकृतपादार्च्चा देवता-

हृतभक्तिका ॥ देवतागर्व्वमध्यस्था देवतादेवतादनुः ॥ ७४ ॥ दुन्दुर्ग्गायै नमोनाम्नी दूंफट्मन्त्रस्वरूपिणी ॥ दूंनमोमन्त्ररूपा च दूंनमोमूर्त्तिकात्मिका ॥ ७५ ॥ दूरदर्शिशप्रिया दुष्टादुष्टभूत-निषेविता ॥ दूरदर्शिशप्रेमरता दूरदर्शिशप्रियँव्वदा ॥ ७६ ॥ दूर-दर्शिशसिद्धिदात्री दूरदर्शिशप्रतोषिता ॥ दूरदर्शिशकण्ठसंस्था दूर-दर्शिशप्रहर्ष्षिता ॥७७॥ दूरदर्शिगृहीतार्च्चा दूरदर्शिशप्रतर्प्पिता ॥ दूरदर्शिशप्राणतुल्या दूरदर्शिशसुखप्रदा ॥७८॥ दूरदर्शिशभ्रान्तिहरा दूरदर्शिशहृदास्पदा ॥ दूरदर्श्यरिविद्भावा दीर्ग्घदर्शिशप्रमोदिनी ॥ ७९ ॥ दीर्ग्घदर्शिशप्राणतुल्या दीर्ग्घदर्शिशवरप्रदा ॥ दीर्ग्घ-दर्शिहर्षदात्री दीर्ग्घदर्शिशप्रहर्ष्षिता ॥८०॥ दीर्ग्घदर्शिशमहानन्दा दीर्ग्घदर्शिशगृहालया ॥ दीर्ग्घदर्शिशगृहीतार्च्चा दीर्ग्घदर्शिशहृतार्हणा ॥ ८१ ॥ दया दानवती दात्री दयालुर्द्दीनवत्सला ॥ दयार्द्रा च दयाशीला दयाढ्या च दयात्मिका ॥ ८२ ॥ दयाम्बुधिर्द्दयासारा दयासागरपारगा ॥ दयासिन्धुर्द्दयाभारा दयावत्करुणाकरी ॥८३॥ दयावद्वत्सला देवी दयादानरता सदा ॥ दयावद्भक्तिसुखिनी दयावत्परितोषिता ॥ ८४ ॥ दयावत्स्नेहनिरता दयावत्प्रति-पादिका ॥ दयावत्त्राणकर्त्री च दयावन्मुक्तिदायिनी ॥ ८५ ॥ दयावद्भावसन्तुष्टा दयावत्परितोपिता ॥ दयावत्तारणपरा दया-वत्सिद्धिदायिनी ॥८६॥ दयावत्पुत्रवद्भावा दयावत्पुत्ररूपिणी ॥ दयावद्देहनिलया दयाबन्धु दयाश्रया ॥८७॥ दयालुवात्सल्यकरी दयालुसिद्धिदायिनी ॥ दयालुशरणासक्ता दयालुदेहमन्दिरा ॥८८॥ दयालुभक्तिभावस्था दयालुप्राणरूपिणी ॥ दयालुसुखदादम्भा दयालुप्रेमवर्ष्षिणी ॥८९॥ दयालुवशगा दीर्ग्घा दीर्ग्घाङ्गी दीर्ग्घ-लोचना ॥ दीर्ग्घनेत्रा दीर्ग्घचक्षुर्दीर्ग्घबाहुलतात्मिका ॥ ९० ॥ दीर्ग्घकेशी दीर्ग्घमुखी दीर्ग्घघोणा च दारुणा ॥ दारुणासुरहन्त्री

च दारुणासुरदारिणी ॥ ९१ ॥ दारुणाहवकर्त्री च दारुणाहव-
हर्षिता ॥ दारुणाहवहोमाढ्या दारुणाचलनाशिनी ॥ ९२ ॥
दारुणाचारनिरता दारुणोत्सवहर्षिता ॥ दारुणोद्यतरूपा च दारु-
णारिनिवारिणी ॥९३॥ दारुणेक्षणसँयुक्ता दोश्चतुष्कविराजिता ॥
दशदोष्का दशभुजा दशबाहुविराजिता ॥ ९४ ॥ दशास्त्रधारिणी
देवी दशदिक्ख्यातविक्रमा ॥ दशरथार्च्चितपदा दाशरथिप्रिया सदा
॥९५॥ दाशरथिप्रेमतुष्टा दाशरथिरतिप्रिया ॥ दाशरथिप्रियकरी
दाशरथिप्रियँव्वदा ॥ ९६ ॥ दाशरथीष्टसन्दात्री दाशरथीष्ट-
देवता ॥ दाशरथिद्वेषिनाशा दाशरथ्यानुकूल्यदा ॥ ९७ ॥
दाशरथिप्रियतमा दाशरथिप्रपूजिता ॥ दशाननारिसम्पूज्या दशान-
नारिदेवता ॥ ९८ ॥ दशाननारिप्रमदा दशाननारिजन्मभूः ॥
दशाननारिरतिदा दशाननारिसेविता ॥ ९९ ॥ दशाननारिसुखदा
दशाननारिवैरिहृत् ॥ दशाननारीष्टदेवी दशग्रीवारिवन्दिता
॥१००॥ दशग्रीवारिजननी दशग्रीवारिभाविनी ॥ दशग्रीवारि-
सहिता दशग्रीवसभाजिता ॥ १०१ ॥ दशग्रीवारिरमणी दशग्रीव-
वधूरपि ॥ दशग्रीवनाशकर्त्री दशग्रीववरप्रदा ॥ १०२ ॥ दश-
ग्रीवपुरस्था च दशग्रीववधोत्सुका ॥ दशग्रीवप्रीतिदात्री दशग्रीव-
विनाशिनी ॥ १०३ ॥ दशग्रीवाहवकरी दशग्रीवानपायिनी ॥
दशग्रीवप्रियावन्द्या दशग्रीवाहृता तथा ॥ १०४ ॥ दशग्रीवाहित-
करी दशग्रीवेश्वरप्रिया ॥ दशग्रीवेश्वरप्राणा दशग्रीववरप्रदा॥१०५॥
दशग्रीवेश्वररता दशवर्षीयकन्यका ॥ दशवर्षीयबाला च दश-
वर्षीयवासिनी ॥१०६॥ दशपापहरा दम्या दशहस्तविभूषिता ॥
दशशस्त्रलसद्दोष्का दशदिक्पालवन्दिता ॥ १०७ ॥ दशावतार-
रूपा च दशावताररूपिणी ॥ दशविद्याभिन्नदेवी दशप्राणस्वरूपिणी
॥१०८॥ दशविद्यास्वरूपा च दशविद्यामयी तथा ॥ दृक्स्वरूपा

दृक्प्रदात्री दृग्रूपा दृक्प्रकाशिनी ॥१०९॥ दिगन्तरा दिगन्तस्स्था दिगम्बरविलासिनी ॥ दिगम्बरसमाजस्था दिगम्बरप्रपूजिता ॥ ११० ॥ दिगम्बरसहचरी दिगम्बरकृतास्पदा ॥ दिगम्बरहृता-चित्ता दिगम्बरकथाप्रिया ॥ १११ ॥ दिगम्बरगुणरता दिगम्बर-स्वरूपिणी ॥ दिगम्बरशिरोधार्य्या दिगम्बरहृताश्रया ॥ ११२ ॥ दिगम्बरप्रेमरता दिगम्बररतातुरा ॥ दिगम्बरीस्वरूपा च दिग-म्बरीगणार्च्चिता ॥ ११३ ॥ दिगम्बरीगणप्राणा दिगम्बरीगण-प्रिया ॥ दिगम्बरीगणाराध्या दिगम्बरगणेश्वरी ॥११४॥ दिग-म्बरगणस्पर्शामदिरापानविह्वला ॥ दिगम्बरीकोटिवृता दिगम्बरी-गणावृता ॥ ११५ ॥ दुरन्ता दुष्कृतिहरा दुर्ध्येया दुरतिक्रमा ॥ दुरन्तदानवद्वेष्ट्री दुरन्तदनुजान्तकृत् ॥ ११६ ॥ दुरन्तपापहन्त्री च दस्रनिस्तारकारिणी ॥ दस्रमानससंस्थाना दस्रज्ञानविवर्द्धिनी ॥११७॥ दस्रसम्भोगजननी दस्रसम्भोगदायिनी ॥ दस्रसम्भोग-भवना दस्रविद्याविधायिनी ॥ ११८ ॥ दस्रोद्वेगहरा दस्रजननी दस्रसुन्दरी ॥ दस्रभक्तिविधाज्ञाना दस्रद्विष्टविनाशिनी ॥११९॥ दस्रापकारदमनी दस्रसिद्धिविधायिनी ॥ दस्रताराराधिता च दस्रमातुप्रपूजिता ॥१२०॥ दस्रदैन्यहरा चैव दस्रतातनिषेविता ॥ दस्रपितृशतज्योतिर्दस्रकौशलदायिनी ॥ १२१ ॥ दशशीर्ष्षारि-सहिता दशशीर्ष्षारिकामिनी ॥ दशशीर्ष्षपुरी देवी दशशीर्ष्ष-सभाजिता ॥ १२२ ॥ दशशीर्ष्षारिसुप्रीता दशशीर्ष्षवधूप्रिया ॥ दशशीर्ष्षशिरश्छेत्री दशशीर्ष्षनितम्बिनी ॥१२३॥ दशशीर्ष्षहर-प्राणा दशशीर्ष्षहरात्मिका ॥ दशशीर्ष्षहराराध्या दशशीर्ष्षारि-वन्दिता ॥ १२४ ॥ दशशीर्ष्षारिसुखदा दशशीर्ष्षकपालिनी ॥ दशशीर्ष्षज्ञानदात्री दशशीर्षारिदेहिता ॥ १२५ ॥ दशशीर्षवधो-पात्तश्रीरामचंद्ररूपता ॥ दशशीर्षराष्ट्रदेवी दशशीर्षारिसारिणी

॥१२६॥ दशशीर्षभ्रातृतुष्टा दशशीर्षवधूप्रिया ॥ दशशीर्षवधूप्राणा दशशीर्षवधूरता ॥१२७॥ दैत्यगुरुरतासाध्वी दैत्यगुरुप्रपूजिता ॥ दैत्यगुरूपदेष्ट्री च दैत्यगुरुनिषेविता ॥ १२८ ॥ दैत्यगुरुगतप्राणा दैत्यगुरुत्तापनाशिनी ॥ दुरन्तदुःखशमनी दुरन्तदमनीतमी ॥१२९॥ दुरन्तशोकशमनी दुरन्तरोगनाशिनी ॥ दुरन्तवैरिदमनी दुरन्तदैत्यनाशिनी ॥१३०॥ दुरन्तकलुषघ्नी च दुःकृतिस्तोम-नाशिनी ॥ दुराशया दुराधारा दुर्जया दुष्टकामिनी ॥ १३१ ॥ दर्शनीया च दृश्या च दृश्या च दृष्टिगोचरा ॥ दूतीयागप्रिया दूती दूतीयागकरप्रिया ॥ १३२ ॥ दूतीयागकरानन्दा दूतीयाग-सुखप्रदा ॥ दूतीयागकरायाता दूतीयागप्रमोदिनी ॥ १३३ ॥ दुर्व्वासःपूजिता चैव दूर्व्वासोमुनिभाविता ॥ दुर्व्वासोर्च्चित-पादा च दुर्व्वासोमुनिभाविता ॥ १३४ ॥ दुर्व्वासोमुनिवन्द्या च दुर्व्वासोमुनिदेवता ॥ दुर्व्वासोमुनिमाता च दुर्व्वासोमुनि-सिद्धिदा ॥१३५॥ दुर्व्वासोमुनिभावस्था दुर्व्वासोमुनिसेविता ॥ दुर्व्वासोमुनिचित्तस्था दुर्व्वासोमुनिमण्डिता ॥ १३६ ॥ दुर्व्वासो-मुनिसञ्चारा दुर्व्वासोहृदयङ्गमा ॥ दुर्व्वासोहृदयाराध्या दुर्व्वासो-हृत्सरोजगा ॥१३७॥ दुर्व्वासस्तापसाराध्या दुर्व्वासस्तापसाश्रया ॥ दुर्व्वासस्तापसरता दुर्व्वासस्तापसेश्वरी ॥ १३८ ॥ दुर्व्वासोमुनि-कन्या च दुर्व्वासोद्भूतसिद्धिदा ॥ दररात्री दरहरा दरयुक्ता दरापहा ॥ १३९ ॥ दरघ्नी दरहन्त्री च दरयुक्ता दराश्रया ॥ १४० ॥ दरस्मेरा दरापाङ्गी दयादात्री दयाश्रमा ॥ दस्रपूज्या दस्रमाता दस्रदेवीदरोन्मदा ॥१४१॥ दस्रसिद्धा दस्रसंस्था दस्र-तापविमोचिनी ॥ दस्रक्षोभहरा नित्या दस्रलोकगतात्मिका ॥१४२॥ दैत्यगुर्व्वङ्गनावन्द्या दैत्यगुर्व्वङ्गनाप्रिया ॥ दैत्यगुर्व्व-ङ्गनासिद्धा दैत्यगुर्व्वङ्गनोत्सुका ॥ १४३ ॥ दैत्यगुरुप्रियतमा

दैत्यगुरुनिषेविता ॥ देवगुरुप्रसूरूपा देवगुरुकृतार्हणा ॥ १४४ ॥ देवगुरुप्रेमयुता देवगुर्व्वनुमानिता ॥ देवगुरुप्रभावज्ञा देवगुरुसुखप्रदा ॥१४५॥ देवगुरुज्ञानदात्री देवगुरुप्रमोदिनी ॥ दैत्यस्त्रीगणसम्पूज्या दैत्यस्त्रीगणपूजिता ॥ १४६ ॥ दैत्यस्त्रीगणरूपा च दैत्यस्त्रीचित्तहारिणी ॥ देवस्त्रीगणपूज्या च देवस्त्रीगणवन्दिता ॥ १४७ ॥ देवस्त्रीगणचित्तस्था देवस्त्रीगणभूषिता ॥ देवस्त्रीगणसंसिद्धा देवस्त्रीगणतोषिता ॥ १४८ ॥ देवस्त्रीगणहस्तस्थचारुचामरवीजिता ॥ देवस्त्रीगणहस्तस्थ-चारुगन्धविलेपिता ॥१४९॥ देवाङ्गनाधृतादर्शदृष्टयर्त्थमुखचन्द्रमा ॥ देवाङ्गनोत्सृष्टनागवल्लीदलकृतोत्सुका ॥१५०॥ देवस्त्रीगणहस्तस्थदीपमालाविलोकना ॥ देवस्त्रीगणहस्तस्थ-धूपघ्राणविनोदिनी ॥ १५१ ॥ देवनारीकरगतवासकासवपायिनी ॥ देवनारीकङ्कतिका-कृत्तकेशनिमार्ज्जना ॥ १५२ ॥ देवनारीरुष्टयगात्रा देवनारीकृतोत्सुका ॥ देवनारीविरचिता-पुष्पमालाविराजिता ॥१५३॥ देवनारीविचित्राङ्गी देवस्त्रीदत्तभोजना ॥ देवस्त्रीगणगीता च देवस्त्रीगीतसोत्सुका ॥१५४॥ देवस्त्रीनृत्यसुखिनी देवस्त्रीनृत्यप्रदर्शिनी ॥ देवस्त्रीयोजितलसद्रत्नपादुपदाम्बुजा ॥ १५५ ॥ देवस्त्रीगणविस्तीर्ण्ण-चारुतल्पनिषेदुषी ॥ देवनारीचारुकरा-कलिताङ्घ्र्यादिदेहिका ॥ १५६ ॥ देवनारीकरव्यग्र-तालवृन्तमरुत्सुखा ॥ देवनारीवेणुवीणा-नादसोत्कण्ठमानसा ॥१५७॥ देवकोटिस्तुतिनुता देवकोटिकृतार्हणा ॥ देवकोटिगीतगुणा देवकोटिकृतस्तुतिः ॥ १५८ ॥ दन्तदष्टचोद्वेगफला देवकोलाहलाकुला ॥ द्वेषरागपरित्यक्ता द्वेषरागविवर्ज्जिता ॥१५९॥ दामपूज्या दामभूषा दामोदरविलासिनी ॥ दामोदरप्रेमरता दामोदरभगिन्यपि ॥ १६० ॥ दामोदरप्रसूर्दामोदरपत्नीपतिव्रता ॥ दामोदराभिन्नदेहा दामोदररतिप्रिया ॥ १६१ ॥

दामोदराभिन्नतनुर्दामोदरकृतास्पदा ॥ दामोदरकृतप्राणा दामोदर-
गतात्मिका ॥१६२॥ दामोदरकौतुकाढ्या दामोदरकलाकला ॥
दामोदरालिङ्गिताङ्गी दामोदरकुतूहला ॥१६३॥ दामोदरकृताह्लादा
दामोदरसुचुम्बिता ॥ दामोदरसुताकृष्टा दामोदरसुखप्रदा ॥१६४॥
दामोदरसहाढ्या च दामोदरसहायिनी ॥ दामोदरगुणज्ञा च
दामोदरवरप्रदा ॥ १६५ ॥ दामोदरानुकूला च दामोदरनित-
म्बिनी ॥ दामोदरजलक्रीडा-कुशलादर्शनप्रिया ॥ १६६ ॥
दामोदरबलक्रीडा-त्यक्तस्वजनसौहृदा ॥ दामोदरलसद्रास-केलि-
कौतुकिनी तथा ॥१६७॥ दामोदरभ्रातृका च दामोदरपरायणा ॥
दामोदरधरा दामोदरवैरिविनाशिनी ॥ १६८ ॥ दामोदरोपजाया
च दामोदरनिमन्त्रिता ॥ दामोदरपराभूता दामोदरपराजिता
॥ १६९ ॥ दामोदरसमाक्रान्ता दामोदरहताशुभा ॥ दामोदरो-
त्सवरता दामोदरोत्सवावहा ॥१७०॥ दामोदरस्तन्यदात्री दामो-
दरगवेषिता ॥ दमयन्तीसिद्धिदात्री दमयन्तीप्रसाधिता ॥१७१॥
दमयन्तीष्टदेवी च दमयन्तीस्वरूपिणी ॥ दमयन्तीकृताच्र्चा च
दमनर्षिविभाविता ॥ १७२ ॥ दमनर्षिप्राणतुल्या दमनर्षि-
स्वरूपिणी ॥ दमनर्षिस्वरूपा च दम्भपूरितविग्रहा ॥ १७३ ॥
दम्भहन्त्री दम्भदात्री दम्भलोकविमोहिनी ॥ दम्भशीला दम्भहरा
दम्भवत्परिमर्द्दिनी ॥ १७४ ॥ दम्भरूपा दम्भकरी दम्भसन्तान-
दारिणी ॥ दत्तमोक्षा दत्तधना दत्तरोग्याथ दाम्भिका ॥१७५॥
दत्तपुत्रा दत्तदारा दत्तहारा च दारिका ॥ दत्तभोगा दत्तशोका
दत्तहस्त्यादिवाहना ॥ १७६ ॥ दत्तमतिद्दत्तभार्य्या दत्तशास्त्राव-
बोधिका ॥ दत्तपाना दत्तदाना दत्तदारिद्र्यनाशिनी ॥१७७॥
दत्तसौधावनीवासा दत्तस्वर्ग्गा च दासदा ॥ दास्यतुष्टा दास्य-
हरा दासदासीशतप्रदा ॥ १७८ ॥ दाररूपा दारवासा दारवासि-

हृदास्पदा ॥ दारवासिजनाराध्या दारवासिजनप्रिया ॥ १७९ ॥
दारवासिविनिर्णीता दारवासिसमर्च्चिता ॥ दारवास्याहृतप्राणा
दारवास्यरिनाशिनी ॥ १८० ॥ दारवासिविघ्नहरा दारवासि-
विमुक्तिदा ॥ दाराग्निरूपिणी दारा दारकार्य्यरिनाशिनी ॥ १८१ ॥
दम्पती दम्पतीष्टा च दम्पतीप्राणरूपिका ॥ दम्पतिस्नेहनिरता
दाम्पत्यसाधनप्रिया ॥ १८२ ॥ दाम्पत्यसुखसेना च दाम्पत्य-
सुखदायिनी ॥ दम्पत्याचारनिरता दम्पत्यामोदमोदिता ॥ १८३ ॥
दम्पत्यामोदसुखिनी दाम्पत्याह्लादकारिणी ॥ दम्पतीष्टपादपद्मा
दाम्पत्यप्रेमरूपिणी ॥ १८४ ॥ दाम्पत्यभोगभवना दाडिमीफल-
भोजिनी ॥ दाडिमीफलसन्तुष्टा दाडिमीफलमानसा ॥ १८५ ॥
दाडिमीवृक्षसंस्थाना दाडिमीवृक्षवासिनी ॥ दाडिमीवृक्षरूपा च
दाडिमीवनवासिनी ॥ १८६ ॥ दाडिमीफलसाम्योरुपयोधरविव-
र्जिता ॥ दक्षिणा दक्षिणारूपा दक्षिणारूपधारिणी ॥ १८७ ॥
दक्षकन्या दक्षपुत्री दक्षमाता च दक्षसूः ॥ दक्षगोत्रा दक्षसुता
दक्षयज्ञविनाशिनी ॥ १८८ ॥ दक्षयज्ञनाशकर्त्री दक्षयज्ञान्त-
कारिणी ॥ दक्षप्रसूतिर्द्दक्षेज्या दक्षवंशैकपावनी ॥ १८९ ॥ दक्षा-
त्मजा दक्षसूनुर्द्दक्षजा दक्षजातिका ॥ दक्षजन्मा दक्षजनुर्द्दक्षदेह-
समुद्भवा ॥ १९० ॥ दक्षजनिर्द्दक्षयागध्वंसिनी दक्षकन्यका ॥
दक्षिणाचारनिरता दक्षिणाचारतुष्टिदा ॥ १९१ ॥ दक्षिणाचार-
संसिद्धा दक्षिणाचारभाविता ॥ दक्षिणाचारसुखिनी दक्षिणाचार-
साधिता ॥ १९२ ॥ दक्षिणाचारमोक्षाप्तिर्द्दक्षिणाचारवन्दिता ॥
दक्षिणाचारशरणा दक्षिणाचारहर्षिता ॥ १९३ ॥ द्वारपालप्रिया
द्वारवासिनी द्वारसंस्थिता ॥ द्वाररूपा द्वारसंस्था द्वारदेशनिवासिनी
॥ १९४ ॥ द्वारकारी द्वारधात्री दोषमात्रविवर्ज्जिता ॥ दोषकरा
दोषहरा दोषराशिविनाशिनी ॥ १९५ ॥ दोषाकरविभूषाढ्या

दोषाकरकपालिनी ।। दोषाकरसहस्राभा दोषाकरसमानना ।।१९६।।
दोषाकरमुखीदिव्या दोषाकरकराग्रजा ।। दोषाकरसमज्योति-र्दोषाकरसुशीतला ।। १९७ ।। दोषाकरश्रेणि दोषसदृशापाङ्ग-वीक्षणा ।। दोषाकरेष्टदेवी च दोषाकरनिषेविता ।। १९८ ।।
दोषाकरप्राणरूपा दोषाकरमरीचिका ।। दोषाकरोल्लसज्ज्वाला दोषाकरसुहर्षिणी ।। १९९ ।। दोषाकरशिरोभूषा दोषाकरवधू-प्रिया ।। दोषाकरवधूप्राणा दोषाकरवधूर्म्मता ।। २०० ।। दोषा-करवधूप्रीता दोषाकरवधूरपि ।। दोषापूज्या तथा दोषा-पूजिता दोषहारिणी ।। २०१ ।। दोषाजापमहानन्दा दोषा-जापपरायणा ।। दोषापुरश्चाररता दोषापूजकपुत्रिणी ।। २०२ ।।
दोषापूजकवात्सल्यकारिणी जगदम्बिका ।। दोषापूजकवैरिघ्नी दोषापूजकविघ्नहृत् ।। २०३ ।। दोषापूजकसन्तुष्टा दोषापूजक-मुक्तिदा ।। दमप्रसूनसम्पूज्या दमपुष्पप्रिया सदा ।। २०४ ।।
दुर्योधनपूज्या च दुःशासनसमर्च्चिता ।। दण्डपाणिप्रिया दण्ड-पाणिमाता दयानिधिः ।। २०५ ।। दण्डपाणिसमाराध्या दण्ड-पाणिप्रपूजिता ।। दण्डपाणिगृहासक्ता दण्डपाणिप्रियंवदा।।२०६।।
दण्डपाणिप्रियमता दण्डपाणिमनोहरा ।। दण्डपाणिहृतप्राणा दण्ड-पाणिसुसिद्धिदा ।।२०७।। दण्डपाणिपरामृष्टा दण्डपाणिप्रहर्षिता ।।
दण्डपाणिविघ्नहरा दण्डपाणिशिरोधृता ।। २०८ ।। दण्डपाणि-प्राप्तचर्च्चा दण्डपाण्युन्मुखी सदा ।। दण्डपाणिप्राप्तपदा दण्ड-पाणिवरोन्मुखी ।। २०९ ।। दण्डहस्ता दण्डपाणिर्दण्डबाहुर्द-रान्तकृत् ।। दण्डदोष्का दण्डकरा दण्डचित्तकृतास्पदा ।।२१०।।
दण्डविद्या दण्डिमाता दण्डिखण्डकनाशिनी ।। दण्डिप्रिया दण्डिपूज्या दण्डिसन्तोषदायिनी ।। २११ ।। दस्युपूज्या दस्युरता दस्युद्रविणदायिनी ।। दस्युवर्ग्गकृतार्हा च दस्युवर्ग्ग-

विनाशिनी ॥ २१२ ॥ दस्युनिर्न्नाशिनी दस्युकुलनिर्न्नाशिनी तथा ॥ दस्युप्रियकरी दस्युनृत्यदर्शनतत्परा ॥ २१३ ॥ दुष्टदण्डकरी दुष्टवर्ग्गविद्राविणी तथा ॥ दुष्टवर्ग्गनिग्रहार्हा दूषकप्राणनाशिनी ॥ २१४ ॥ दूषकोत्तापजननी दूषकारिष्टकारिणी ॥ दूषकद्वेषनकरी दाहिका दहनात्मिका ॥ २१५ ॥ दारकारीनिहन्त्री च दारुकेश्वरपूजिता ॥ दारकेश्वरमाता च दारुकेश्वरवन्दिता ॥ २१६ ॥ दर्ब्भहस्ता दर्ब्भयुता दर्ब्भकर्म्मविवर्ज्जिता ॥ दर्ब्भमयी दर्ब्भतनुर्द्दर्ब्भसर्व्वस्वरूपिणी ॥ २१७ ॥ दर्ब्भकर्म्माचाररता दर्ब्भहस्तकृतार्हणा ॥ दर्ब्भानुकूला दार्ब्भर्य्या दर्व्वीपात्रानुदामिनी ॥ २१८ ॥ दमघोषप्रपूज्या च दमघोषवरप्रदा ॥ दमघोषसमाराध्या दावाग्निरूपिणी तथा ॥ २१९ ॥ दावाग्निरूपा दावग्निनिर्न्नाशितमहाबला ॥ दन्तदंष्ट्रासुरकला दन्तचर्च्चितहस्तिका ॥ २२० ॥ दन्तदंष्ट्रस्यन्दना च दन्तनिर्न्नाशितासुरा ॥ दधिपूज्या दधिप्रीता दधीचिवरदायिनी ॥ २२१ ॥ दधीचीष्टदेवता च दधीचिमोक्षदायिनी ॥ दधीचिदैन्यहन्त्री च दधीचिदरदारिणी ॥२२२॥ दधीचिभक्तिसुखिनी दधीचिमुनिसेविता ॥ दधीचिज्ञानदात्री च दधीचिगुणदायिनी ॥ २२३ ॥ दधीचिकुलसम्भूषा दधीचिभुक्तिमुक्तिदा ॥ दधीचिकुलदेवी च दधीचिकुलदेवता ॥ २२४ ॥ दधीचिकुलगम्या च दधीचिकुलपूजिता ॥ दधीचिसुखदात्री च दधीचिदीनहारिणी ॥ २२५ ॥ दधीचिदुःखहन्त्री च दधीचिकुलसुन्दरी ॥ दधीचिकुलसम्भूता दधीचिकुलपालिनी ॥ २२६ ॥ दधीचिदानगम्या च दधीचिदानमानिनी ॥ दधीचिदानसन्तुष्टा दधीचिदानदेवता ॥ २२७ ॥ दधीचिजयसम्प्रीता दधीचिजपमानसा ॥ दधीचिजपपूजाढ्या दधीचिजपमालिका ॥ २२८ ॥ दधीचिजपसन्तुष्टा दधीचिजपतोषिणी ॥

दधीचितपसाराध्या दधीचिशुभदायिनी ॥२२९॥ दूर्व्वा दूर्व्वा-दलश्यामा दूर्व्वादलसमद्युतिः ॥ नाम्नां सहस्रन्दुर्ग्गाया दादीना-मिति कीर्त्तितम् ॥ २३० ॥ यः पठेत्साधकाधीशः सर्व्वसिद्धी-र्ल्लभेत्तु सः ॥ प्रातर्म्मध्याह्नकाले च सन्ध्यायां नियतः शुचिः ॥ २३१ ॥ तथार्द्धरात्रसमये स महेश इवापरः ॥ शक्तियुक्तो महारात्रौ महावीरः प्रपूजयेत् ॥२३२॥ महादेवीम्मकाराद्यैः पञ्चभिर्द्रव्यसत्तमैः ॥ तत्पठेत्स्तुतिमिमाँ य्यस्स च सिद्धिस्वरूप-धृक् ॥ २३३ ॥ देवालये श्मशाने च गङ्गातीरे निजे गृहे ॥ वाराङ्गनागृहे चैव श्रीगुरोस्सन्निधावपि ॥ २३४ ॥ पर्व्वते प्रान्तरे घोरे स्तोत्रमेतत्सदा पठेत् ॥ दुर्ग्गानामसहस्रं हि दुर्ग्गाँ पश्यति चक्षुषा ॥ २३५ ॥ शतावर्त्तनमेतस्य पुरश्चरणमुच्यते ॥ स्तुति-सारो निगदितः किम्भूयः श्रोतुमिच्छसि ॥ २३६ ॥

इति श्रीकुलार्ण्णवे दुर्ग्गादकारादिसहस्रनामस्तोत्रं समाप्तम् ।

इति शाक्तप्रमोदे दुर्ग्गातन्त्रं समाप्तम्

—:०:—

इति

शाक्तप्रमोदे दुर्गातन्त्रम्

समाप्तम्

श्रीः

शिवहरराजधानीपतिश्रीराजादेवनन्दनसिंह-
बहादुरनराधिपसंगृहीतविरचित-

शाक्तप्रमोदान्तर्गतं

चतुर्दशं

शिवतन्त्रम्

उक्तराजगुरुवंश्यपण्डितश्रीरघुराजदुबेजीद्वारा
संशोधितम्

★

तदेतत्

श्रीकृष्णदासात्मज-खेमराजेन
स्वकीये "श्रीवेंकटेश्वर" यन्त्रालये
मुद्रयित्वा प्रकाशितम्

★

शकाब्दाः १९०३ संवत् २०३८

मुम्बई

श्रीगणेशाय नमः

अथ शाक्तप्रमोदः

अथ शिवतन्त्रम्

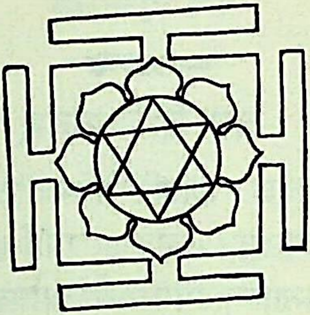
अथ शिवध्यानम्

ध्यायेन्नित्यम्महेशं रजतगिरिनिभञ्चारुचन्द्रावतंसं
रत्नाकल्पोज्ज्वलाङ्गम्परशुमृगवराभीतिहस्तम्प्रसन्नम् ॥
पद्मासीनं समन्तात्स्तुतममरगणैर्व्याघ्रकृत्तिँ व्वसानँ
व्विश्वाद्यँ व्विश्वबीजन्निखिलभयहरम्पञ्चवक्त्रन्त्रिनेत्रम् ॥१॥

अथ यन्त्रोद्धारः

अनुक्तकल्पे यन्त्रन्तु लिखेत्पद्मदलाष्टकम् ॥
षट्कोणकर्णिकन्तत्र वेदद्वारोपशोभितम् ॥

अथ मन्त्रोद्धारः

नमस्कारं समुद्धृत्य वान्तं नेत्रसमन्वितम् ॥ वारुणम्मुखवृत्तञ्च वायुं लालाटसँय्युतम् ॥ अमुरूपञ्चाक्षरम्मन्त्रम्पञ्चकामफलप्रदम् ॥ प्रणवादिर्य्यदा देवि तदा मन्त्रः षडक्षरः ॥

अथ मन्त्रः

ॐ नमश्शिवाय ।

अथ पूजाप्रयोगः

प्रातःकृत्यादिकङ्कृत्वा पूजागृहङ्गत्वा आसने उपविश्य दीपम्प्रज्वाल्य ॐ दींदीपनाथायनम इति दीपं सम्पूज्य भूतापसर्प्पणङ्कृत्वा पूजामारमेत् ॥ तद्यथा ॥ अथ ध्यानम् ॥ बन्धूकसन्निभन्देवन्त्रिनेत्रश्चन्द्रशेखरम् ॥ त्रिशूलधारिणन्देवञ्चारुहासं सुनिर्म्मलम् ॥ १ ॥ कपालधारिणन्देवँ व्वरदाभयहस्तकम् ॥ उमया सहितं शम्भुन्ध्यायेत्सोमेश्वरं सदा ॥२॥ इति ध्यानम् ॥ अथावाहनम् ॥ आयाहि भगवञ्छम्भो शर्व्व त्वङ्गिरिजापते ॥ प्रसन्नो भव देवेश नमस्तुभ्यं हि शङ्कर ॥ इत्यावाहनम् ॥ अथासनम् ॥

विश्वेश्वर महादेव राजराजेश्वरप्रिय ॥ आसनन्दिव्यमीशान दास्ये-ऽहन्तुभ्यमीश्वर ॥ इत्यासनम् ॥ अथ पाद्यम् ॥ महादेव महेशान महादेव परात्पर ॥ पाद्यङ्गृहाण मद्दत्तम्पार्वतीसहितेश्वर ॥ इति पाद्यम् ॥ अथार्घ्यम् ॥ त्र्यम्बकेश सदाचार जगदादिविधायक ॥ अर्घ्यङ्गृहाण देवेश साम्ब सर्व्वार्त्थदायक ॥ इत्यर्घ्यम् ॥ अथाचमनीयम् ॥ त्रिपुरान्तक दीनार्त्तिनाशक श्रीकण्ठ शाश्वत ॥ गृहाणाचमनीयञ्च पवित्रोदककल्पितम् ॥ इत्याचमनीयम् ॥ अथ गोदुग्धस्नानम् ॥ मधुरङ्गोपयः पुण्यम्पटपूतम्पुरस्कृतम् ॥ स्नानार्थन्देवदेवेश गृहाण परमेश्वर ॥ इति दुग्धस्नानम् ॥ अथ दधिस्नानम् ॥ दुर्ल्लभन्दिवि सुस्वादु दधि सर्व्वप्रियम्परम् ॥ पुष्टिदम्पार्व्वतीनाथ स्नानाय प्रतिगृह्यताम् ॥ इति दधिस्नानम् ॥ अथ घृतस्नानम् ॥ घृतङ्गव्यं शुचि स्निग्धं सुसेव्यम्पुष्टिमिच्छताम् ॥ गृहाण गिरिजानाथ स्नानाय चन्द्रशेखर ॥ इति घृतस्नानम् ॥ अथ मधुस्नानम् ॥ मधुरम्मृदु मोहघ्नं स्वरभङ्गविनाशनम् ॥ महादेवेदमुत्सृष्टन्तव स्नानाय शङ्कर ॥ इति मधुस्नानम् ॥ अथ शर्करास्नानम् ॥ तापशान्तिकरी शीता मधुरास्वादसँय्युता ॥ स्नानार्त्थन्देवदेवेश शर्करेयम्प्रदीयते ॥ इति शर्करास्नानम् ॥ अथ शुद्धोदकस्नानम् ॥ गङ्गा गोदावरी रेवा पयोष्णी यमुना तथा ॥ सरस्वत्यादि तीर्त्थानि स्नानार्त्थम्प्रतिगृह्यताम् ॥ अथ शतरुद्रया स्नानम् ॥ तदुद्धारो यथा ॥ नमस्ते रुद्रसूक्तञ्च पुनः षोडशमेव च ॥ एष ते द्विर्न्नमस्ते द्विर्न्नतवि द्वयमेव च ॥ मीढुष्टमष्ट चत्वारि वयक्ष्वमष्टमञ्जपेत् ॥ ॐ नमस्ते रुद्र मन्यव ऽउतो त ऽइषवे नमः ॥ बाहुभ्यामुत ते नमः ॥ १ ॥ या ते रुद्र शिवा तनूरघोराऽपापकाशिनी ॥ तया नस्तन्न्वा शन्तमया गिरिशन्ताभिचाकशीहि ॥ २ ॥ यामिषुङ्गिरिशन्त हस्ते

बिभर्ष्यस्तवे ॥ शिवाङ्गिरित्र ताङ्कुरु मा हिꣳसी᳭ पुरुषञ्जगत्
॥ ३ ॥ शिवेन व्वचसा त्वा गिरिशाऽच्छाव्वदामसि ॥ यथा नः
सर्व्वमिज्जगदयक्ष्मꣳ सुमना ऽअसत् ॥ ४ ॥ अद्ध्यवोचदधिवक्ता
प्रथमो दैव्यो भिषक् ॥ अहीँश्च सर्व्वाञ्जम्भयन्त्सर्व्वाश्च यातु-
धान्न्योऽधराचीः परासुव ॥ ५ ॥ असौ यस्ताम्रो ऽअरुण ऽउत
बभ्रुः सुमङ्गलः ॥ ये चैनꣳ रुद्रा ऽअभितो दिक्षु श्रिताः सहस्र-
शोऽवैषाँ हेड ऽईमहे ॥ ६ ॥ असौ योऽवसर्प्पति नीलग्रीवो
विलोहितः ॥ उतैनङ्गोपा ऽअदृश्रन्नदृश्रन्नुदहार्य्यः स दृष्टो मृड-
याति नः ॥ ७ ॥ नमोऽस्तु नीलग्रीवाय सहस्राक्षाय मीढुषे ॥
अथो ये ऽअस्य सत्वानोऽहन्तेभ्योऽकरन्नमः ॥ ८ ॥ प्रमुञ्च धन्व-
नस्त्वमुभयोरात्न्योर्ज्ज्याम् ॥ याश्च ते हस्त इषवः परा ता भगवो
व्वप ॥९॥ विज्ज्यन्धनुः कपर्दिनो विशल्यो बाणवाँ२॥ ऽउत ॥
अनेशन्नस्य या ऽइषव ऽआभुरस्य निषङ्गधिः ॥ १० ॥ या ते
हेतिर्म्मीढुष्टम हस्ते बभूव ते धनुः ॥ तयास्मान्विश्वतस्त्वमयक्ष्मया
परिभुज ॥ ११ ॥ परि ते धन्वनो हेतिरस्मान्वृणक्तु विश्वतः ॥
अथो य ऽइषुधिस्तवारे ऽअस्मन्निधेहि तम् ॥ १२ ॥ अवतत्य
धनुष्ट्वꣳ सहस्राक्ष शतेषुधे ॥ निशीर्य्य शल्यानाम्मुखा शिवो
नः सुमना भव ॥ १३ ॥ नमस्त ऽआयुधायानातताय धृष्णवे ॥
उभाभ्यामुत ते नमो बाहुभ्यान्तव धन्वने ॥ १४ ॥ मा नो
महान्तमुत मा नो ऽअर्भकम्मा न ऽउक्षन्तमुत मा न ऽउक्षि-
तम् ॥ मा नो व्वधी᳭ पितरम्मोत मातरम्मा न᳭ प्रिया-
स्तन्न्वो रुद्र रीरिषः ॥१५॥ मा नस्तोके तनये मा न ऽआयुषि मा
नो गोषु मा नो ऽअश्वेषु रीरिषः ॥ मा नो व्वीरान् रुद्रभामिनो
व्वधीर्हविष्मन्तः सदमित्त्वा हवामहे ॥ १६ ॥ नमो हिरण्यबाहवे
सेनान्न्ये दिशाञ्च पतये नमो नमो वृक्षेभ्यो हरिकेशेभ्य᳭ पशूना-

म्पतये नमो नमः शष्पिञ्जराय त्विषीमते पथीनाम्पतये नमो नमो हरिकेशायोपवीतिने पुष्टानाम्पतये नमः ।। १७ ।। नमो बभ्लुशाय व्याधिने ऽन्नानाम्पतये नमो नमो भवस्य हेत्यै जगताम्पतये नमो नमो रुद्रायाततायिने क्षेत्राणाम्पतये नमो नमः सूतायाहन्त्यै व्वनानाम्पतये नमः ।। १८ ।। नमो रोहिताय स्थपतये व्वृक्षाणाम्पतये नमो नमो भुवन्तये व्वारिवस्कृतायौषधीनाम्पतये नमो नमो मन्त्रिणे व्वाणिजाय कक्षाणाम्पतये नमो नम ऽउच्चैर्ग्घोषायाक्रन्दयते पत्तीनाम्पतये नमः ।। १९ ।। नमः कृत्स्नायतया धावते सत्त्वनाम्पतये नमो नमः सहमानाय निव्व्याधिन आव्व्याधिनीनाम्पतये नमो नमो निषङ्गिणे ककुभाय स्तेनानाम्पतये नमो नमो निचेरवे परिचरायारण्यानाम्पतये नमः ।।२०।। नमो व्वञ्चते परिवञ्चते स्तायूनाम्पतये नमो नमो निषङ्गिण ऽइषुधिमते तस्कराणाम्पतये नमो नमः सृकायिभ्यो जिघाꣳसद्भ्यो मुष्णताम्पतये नमो नमो ऽसिमद्भ्योनक्तञ्चरद्भ्यो विकृन्तानाम्पतये नमः ।।२१।। नम ऽउष्णीषिणे गिरिचराय कुलुञ्चानाम्पतये नमो नम ऽइषुमद्भ्यो धन्वायिभ्यश्च्च वो नमो नम ऽआतन्वानेभ्यः प्रतिदधानेभ्यश्च वो नमो नम ऽआयच्छद्भ्योऽस्यद्भ्यश्च वो नमः ।।२२।। नमो विसृजद्भ्यो विद्ध्यद्भ्यश्च वो नमो नमः स्वपद्भ्यो जाग्रद्भ्यश्च वो नमो नमः शयानेभ्य ऽआसीनेभ्यश्च वो नमो नमस्तिष्ठद्भ्यो धावद्भ्यश्च्च वो नमः ।। २३ ।। नमः सभाभ्यः सभापतिभ्यश्च वो नमो नमो ऽश्वेभ्यो ऽश्वपतिभ्यश्च्च वो नमो नम ऽआव्याधिनीभ्यो विविद्ध्यन्तीभ्यश्च्च वो नमो नम ऽउगणाभ्यस्तृꣳहतीभ्यश्च्च वो नमः ।। २४ ।। नमो गणेभ्यो गणपतिभ्यश्च्च वो नमो नमो व्रातेभ्यो व्रातपतिभ्यश्च वो नमो नमो गृत्सेभ्यो गृत्सपतिभ्यश्च वो नमो नमो विरूपेभ्यो व्विश्वरूपेभ्यश्च

वो नमः ॥ २५ ॥ नमः सेनाभ्यः सेनानिभ्यश्च वो नमो नमो रथिभ्यो ऽअरथेभ्यश्च वो नमो नमः क्षत्तृभ्यः संग्रहीतृभ्यश्च वो नमो नमो महद्भ्यो ऽअर्भकेभ्यश्च वो नमः ॥ २६ ॥ नमस्तक्षभ्यो रथकारेभ्यश्च वो नमो नमः कुलालेभ्यः कर्म्मारेभ्यश्च वो नमो नमो निषादेभ्यः पुञ्जिष्ठेभ्यश्च वो नमो नमः श्वनिभ्यो मृगयुभ्यश्च वो नमः ॥ २७ ॥ नमः श्वभ्यः श्वपतिभ्यश्च वो नमो नमो भवाय च रुद्राय च नमः शर्व्वाय च पशुपतये च नमो नीलग्रीवाय च शितिकण्ठाय च ॥ २८ ॥ नमः कपर्दिने च व्युप्तकेशाय च नमः सहस्राक्षाय च शतधन्न्वने च नमो गिरिशयाय च शिपिविष्टाय च नमो मीढुष्टमाय चेषुमते च ॥ २९ ॥ नमो ह्रस्वाय च्वामनाय च नमो बृहते च वर्षीयसे च नमो वृद्धाय च सवृधे च नमोऽग्र्याय च प्रथमाय च ॥ ३० ॥ नम ऽआशवे चाजिराय च नमः शीघ्र्याय च शीभ्याय च नम ऽऊर्म्म्याय चावस्वन्न्याय च नमो नादेयाय च द्वीप्याय च ॥३१॥ नमो ज्येष्ठाय च कनिष्ठाय च नमः पूर्व्वजाय चापरजाय च नमो मध्यमाय चापगल्भाय च नमो जघन्न्याय च बुध्न्याय च ॥ ३२ ॥ नमः सोभ्याय च प्रतिसर्य्याय च नमो याम्याय च क्षेम्म्याय च नमः श्लोक्याय चावसान्याय च नम ऽउर्व्वर्य्याय च खल्ल्याय च ॥ ३३ ॥ नमो व्वन्याय च कक्ष्याय च नमः श्रवाय च प्रतिश्रवाय च नम ऽआशुषेणाय चाशुरथाय च नमः शूराय चावभेदिने च ॥ ३४ ॥ नमो बिल्मिने च कवचिने च नमो व्वर्म्मिणे च वरूथिने च नमः श्रुताय च श्रुतसेनाय च नमो दुन्दुभ्याय चाहनन्न्याय च ॥ ३५ ॥ नमो धृष्णवे च प्रमृशाय च नमो निषङ्गिणे चेषुधिमते च नमस्तीक्ष्णेषवे चायुधिने च नमः स्वायुधाय च सुधन्न्वने च ॥ ३६ ॥ नमः

स्रुत्याय च पथ्याय च नमᳲ काट्याय च नीप्याय च नमᳲ कुल्याय च सरस्याय च नमो नादेयाय च वैशन्ताय च ॥३७॥ नमᳲ कूप्याय चावट्याय च नमो वीध्र्याय चातप्याय च नमो मेघ्याय च विद्युत्याय च नमो वर्ष्याय चावर्ष्याय च ॥ ३८ ॥ नमो वात्याय च रेष्म्याय च नमो वास्तव्याय च वास्तुपाय च नमः सोमाय च रुद्राय च नमस्ताम्राय चारुणाय च ॥ ३९ ॥ नमः शङ्गवे च पशुपतये च नम ऽउग्राय च भीमाय च नमोऽग्रेवधाय च दूरेवधाय च नमो हंत्रे च हनीयसे च नमो वृक्षेभ्यो हरिकेशेभ्यो नमस्ताराय ॥ ४० ॥ नमः शम्भवाय च मयोभवाय च नमः शङ्कराय च मयस्कराय च नमः शिवाय च शिवतराय च ॥ ४१ ॥ नमᳲ पार्य्याय चावार्य्याय च नमᳲ प्रतरणाय चोत्तरणाय च नमस्तीर्त्थ्याय च कूल्याय च नमः शष्प्याय च फेन्याय च ॥ ४२ ॥ नमः सिकत्याय च प्रवाह्याय च नमः किꣳशिलाय च क्षयणाय च नमᳲ कपर्द्दिने च पुलस्तये च नम इरिण्याय च प्रपथ्याय च ॥ ४३ ॥ नमो व्रज्याय च गोष्ठ्याय च नमस्तल्प्याय च गेह्याय च नमो हृदय्याय च निवेष्प्याय च नमः काट्याय च गह्वरेष्ठाय च ॥ ४४ ॥ नमः शुष्क्याय च हरित्याय च नमᳲ पाꣳसव्याय च रजस्याय च नमो लोप्याय चोलप्याय च नम ऊर्व्याय च सूर्व्याय च ॥ ४५ ॥ नमᳲ पर्ण्णाय च पर्ण्णशदाय च नम उद्गुरमाणाय चाभिघ्नते च नम ऽआखिदते च प्रखिदते च नम ऽइषुकृद्भ्यो धनुष्कृद्भ्यश्च वो नमो नमो वᳲ किरिकेभ्यो देवानाꣳ हृदयेभ्यो नमो विचिन्वत्केभ्यो नमो विक्षिणत्केभ्यो नम ऽआनिर्हतेभ्यः ॥ ४६ ॥ द्रापे ऽअन्धसस्पते दरिद्र नीललोहित ॥ आसाम्प्रजानामेषाम्पशूनाम्मा भेर्म्मा रोङ्-

म्मो च नᳲ किश्वनाममत् ।।४७।। इमा रुद्राय तवसे कपर्दिने
क्षयद्वीराय प्रभरामहे मतीः ।। यथा शमसद्द्विपदे चतुष्पदे
विश्वम्पुष्टङ्ग्रामे ऽअस्मिन्ननातुरम् ।। ४८ ।। या ते रुद्र शिवा
तनूः शिवा विश्वाहा भेषजी ।। शिवा रुतस्य भेषजी तया नो
मृड जीवसे ।। ४९ ।। परि नो रुद्रस्य हेतिर्व्वृणक्तु परि त्वेषस्य
दुर्म्मतिरघायोः ।। अव स्थिरा मघवद्भ्यस्तनुष्व मीढ्वस्तोकाय
तनयाय मृड ।।५०।। मीढुष्टम शिवतम शिवो नः सुमना भव ।।
परमे वृक्ष ऽआयुधन्निधाय कृत्तिं व्वसान ऽआचर पिनाकम्बि-
भ्रदागहि ।। ५१ ।। विकिरिद्र विलोहित नमस्ते ऽअस्तु भगवः ।।
यास्ते सहस्रᳫं हेतयो ऽन्यमस्मन्निवपन्तु ताः ।। ५२ ।। सहस्राणि
सहस्रशो बाह्वोस्तव हेतयः ।। तासामीशानो भगवः पराचीना
मुखा कृधि ।। ५३ ।। असङ्ख्याता सहस्राणि ये रुद्रा ऽअधि
भूम्याम् ।। तेषाᳫं सहस्रयोजनेऽव धन्वानि तन्मसि ।। ५४ ।।
अस्मिन्महत्यर्णवे ऽन्तरिक्षे भवा ऽअधि ।। तेषाᳫं सहस्रयोजनेऽव
धन्वानि तन्मसि ।। ५५ ।। नीलग्रीवाः शितिकण्ठा दिवᳫं रुद्रा
ऽउपश्रिताः ।। तेषाँ सहस्रयोजनेऽव धन्वानि तन्मसि ।।५६।।
नीलग्रीवाः शितिकंठाः शर्व्वा ऽअधः क्षमाचराः ।। तेषाँ सहस्र-
योजनेऽव धन्वानि तन्मसि ।। ५७ ।। ये भूतानामधिपतयो विशि-
खासः कपर्दिनः ।। तेषाँ सहस्रयोजनेऽव धन्वानि तन्मसि ।।५८।।
ये वृक्षेषु शष्पिञ्जरा नीलग्रीवा व्विलोहिताः ।। तेषाँ सहस्रयोजनेऽव
धन्वानि तन्मसि ।। ५९ ।। ये पथाम्पथिरक्षय ऽऐलबृदा आयु-
र्य्युधः ।। तेषाँ सहस्रयोजनेऽव धन्वानि तन्मसि ।। ६० ।। ये
तीर्त्थानि प्रचरन्ति सृकाहस्ता निषङ्गिणः ।। तेषाँ सहस्रयोजनेऽव
धन्वानि तन्मसि ।। ६१ ।। येऽन्नेषु व्विविद्ध्यन्ति पात्रेषु पिबतो
जनान् ।। तेषाँ सहस्रयोजनेऽव धन्वानि तन्मसि ।। ६२ ।। य

ऽएतावन्तश्च भूयाँ सश्च्च दिशो रुद्रा व्वितस्थिरे ।। तेषाँ सहस्र-
योजनेऽव धन्वानि तन्मसि ।। ६३ ।। नमोऽस्तु रुद्रेभ्यो ये दिवि
येषाँ व्वर्षमिषवः ।। तेभ्यो दश प्राचीर्द्दश दक्षिणा दश प्रतीचीर्द्द-
शोदीचीर्द्दशोर्द्ध्वाः ।। तेभ्यो नमो ऽअस्तु ते नोऽवन्तु ते नो मृड-
यन्तु ते यन्द्विष्मो यश्च्च नो द्वेष्टि तमेषाञ्जम्भे दध्मः ।।६४।। नमो-
ऽस्तु रुद्रेभ्यो ये ऽन्तरिक्षे येषाँ व्वात ऽइषवस्तेभ्यो दश प्राचीर्द्दश
दक्षिणा दश प्प्रतीचीर्द्दशोदीचीर्द्दशोर्द्ध्वाः ।। तेभ्यो नमो ऽअस्तु ते
नोऽवन्तु ते नो मृडयन्तु ते यन्द्विष्मो यश्च्च नो द्वेष्टि तमेषाञ्जम्भे
दध्मः ।।६५।। नमोऽस्तु रुद्रेभ्यो ये पृथिव्याँ य्येषामन्नमिषवः ।।
तेभ्यो दश प्राचीर्द्दश दक्षिणा दश प्रतीचीर्द्दशोदीचीर्द्दशोर्द्ध्वाः ।।
तेभ्यो नमो ऽअस्तु ते नोऽवन्तु ते नो मृडयंतु ते यं द्विष्मो यश्च नो
द्वेष्टि तमेषाञ्जम्भे दध्मः ।।६६।। नमस्ते रुद्र मन्यव ऽउतो त ऽइषवे
नमः ।। बाहुभ्यामुत ते नमः ।।६७।। या ते रुद्र शिवा तनूरघोराऽपाप-
काशिनी ।। तया नस्तन्न्वा शन्तमया गिरिशन्ताभिचाकशीहि
।। ६८ ।। यामिषुङ्गिरिशन्त हस्ते ब्बिभर्ष्यस्तवे ।। शिवाङ्गिरित्र
ताङ्कुरु मा हिꣳसीः पुरुषञ्जगत् ।। ६९ ।। शिवेन व्वचसा त्वा
गिरिशाऽच्छाव्वदामसि ।। यथा नः सर्व्वमिज्जगदयक्ष्मꣳ सुमना
ऽअसत् ।। ७० ।। अद्ध्यवोचदधिवक्ता प्प्रथमो दैव्व्यो भिषक् ।।
अहींश्च सर्व्वाञ्जम्भयन्त्सर्व्वाश्च यातुधान्योऽधराचीः परासुव
।।७१।। असौ यस्ताम्म्रो ऽअरुण ऽउत बभ्रुः सुमङ्गलः ।। ये चैनꣳ
रुद्रा ऽअभितो दिक्षु श्रिताः सहस्रशो ऽवैषाँ हेड ऽईमहे ।।७२।।
असौ योऽवसर्प्पति नीलग्रीवो व्विलोहितः ।। उतैनङ्गोपा ऽअदृश्र-
न्नदृश्रन्नुदहार्य्यः स दृष्टो मृडयाति नः ।।७३।। नमोऽस्तु नील-
ग्रीवाय सहस्राक्षाय मीढुषे ।। अथो ये ऽअस्य सत्त्वानोऽहन्तेभ्यो-
ऽकरन्नमः ।। ७४ ।। प्रमुञ्च धन्वनस्त्वमुभयोरात्न्योर्ज्ज्याम् ।। याश्च

ते हस्त ऽइषवः परा ता भगवो व्वप ॥ ७५ ॥ विज्यन्धनुः कपर्द्दिनो व्विशल्यो बाणवाँ२॥ उत ॥ अनेशन्नस्य या ऽइषव ऽआभुरस्य निषङ्गधिः ॥ ७६ ॥ या ते हेतिर्म्मीढुष्टम हस्ते बभूव ते धनुः ॥ तयाऽस्मान्विश्वतस्त्वमयक्ष्मया परिभुज ॥ ७७ ॥ परि ते धन्वनो हेतिरस्मान्वृणक्तु विश्वतः ॥ अथो यऽ इषुधिस्तवारे ऽअस्मन्निधेहि तम् ॥७८॥ अवतत्य धनुष्ट्वꣳ सहस्राक्ष शतेषुधे ॥ निशीर्य्य शल्यानाम्मुखा शिवो नः सुमना भव ॥७९॥ नमस्त ऽआयुधायानातताय धृष्णवे ॥ उभाभ्यामुत ते नमो बाहुभ्यान्तव धन्वने ॥ ८० ॥ मा नो महान्तमुत मा नो ऽअर्भकम्मा न ऽउक्षन्तमुत मा न ऽउक्षितम् ॥ मा नो व्वधीः पितरम्मोत मातरम्मा नः प्रियास्तन्वो रुद्र रीरिषः ॥८१॥ मा नस्तोके तनये मा न ऽआयुषि मा नो गोषु मा नो ऽअश्वेषु रीरिषः ॥ मा नो व्वीरान्रुद्रभामिनो व्वधीर्हविष्मन्तः सदमित्त्वा हवामहे ॥ ८२ ॥ एष ते रुद्र भागः सह स्वस्राऽम्बिकया तञ्जुषस्व स्वाहैष ते रुद्र भाग ऽआखुस्ते पशुः ॥८३॥ अव रुद्रमदीमह्यव देवन्त्र्य-म्बकम् ॥ यथा नो व्वस्यसस्करद्यथा नः श्रेयस्करद्यथा नो व्व्यवसाययात् ॥ ८४ ॥ नमस्ते हरसे शोचिषे नमस्ते ऽअस्त्व-र्चिषे ॥ अन्न्याँस्ते ऽअस्म्मत्तपन्तु हेतयः पावको ऽअस्मभ्यꣳ शिवो भव ॥८५॥ नमस्ते ऽअस्तु विद्युते नमस्ते स्तनयित्नवे ॥ नमस्ते भगवन्नस्तु यतः स्वः समीहसे ॥८६॥ न तँ व्विदाथ य ऽइमा जजानान्यद्युष्माकमन्तरम्बभूव ॥ नीहारेण प्रावृता जल्प्या चासुतृप ऽऽउक्थशासश्चरन्ति ॥ ८७ ॥ विश्वकर्म्मा ह्यजनिष्ट देव ऽआदिद्गन्धर्व्वो ऽअभवद्द्वितीयः ॥ तृतीयः पिता जनितौष-धीनामपाङ्गर्भं व्व्यदधात्पुरुत्रा ॥ ८८ ॥ मीढुष्टम शिवतम शिवो नः सुमना भव ॥ परमे व्वृक्ष ऽआयुधन्निधाय कृत्तिं व्वसान

ऽआचर पिनाकम्बिभ्रदागहि ॥ ८९ ॥ विकिरिद्र व्विलोहित नमस्ते ऽअस्तु भगवः ॥ यास्ते सहस्र॑ हेतयोऽन्यमस्मन्निवपन्तु ताः ॥ ९० ॥ सहस्राणि सहस्रशो व्वाह्वोस्तव हेतयः ॥ तासामीशानो भगवः पराचीना मुखा कृधि ॥ ९१ ॥ असङ्ख्याता सहस्राणि ये रुद्रा ऽअधि भूम्म्याम् ॥ तेषाँ सहस्रयोजनेऽव धन्वानि तन्मसि ॥९२॥ वय॑ सोम व्रते तव मनस्तनूषु बिभ्रतः ॥ प्रजावन्तः सचेमहि ॥ ९३ ॥ एष ते रुद्र भागः सह स्वस्राऽम्बिकया तञ्जुषस्व स्वाहैष ते रुद्र भाग ऽआखुस्ते पशुः ॥९४॥ अव रुद्रमदीमह्यव देवन्त्र्यम्बकम् ॥ यथा नो वस्यसस्करद्यथा नः श्रेयसस्करद्यथा नो व्यवसाययात् ॥९५॥ भेषजमसि भेषजङ्गवेऽश्वाय पुरुषाय भेषजम् ॥ सुखम्मेषाय मेष्यै ॥९६॥ त्र्यम्बकँ य्यजामहे सुगन्धिम्पुष्टिवर्द्धनम् ॥ उर्व्वारुकमिव बन्धनान्मृत्योर्मुक्षीय माऽमृतात् ॥ त्र्यम्बकँ य्यजामहे सुगन्धिम्पतिवेदनम् ॥ उर्व्वारुकमिव बन्धनादितो मुक्षीय मामुतः ॥ ९७ ॥ एतत्ते रुद्राऽवसन्तेन परो मूजवतोऽतीहि ॥ ९८ ॥ त्र्यायुषञ्जमदग्नेः कश्यपस्य त्र्यायुषम् ॥ यद्देवेषु त्र्यायुषन्तन्नो ऽअस्तु त्र्यायुषम् ॥ ९९ ॥ शिवो नामासि स्वधितिस्ते पिता नमस्ते ऽअस्तु मा मा हि॑सीः ॥ निवर्त्तयाम्यायुषेऽन्नाद्याय प्रजननाय रायस्पोषाय सुप्रजास्त्वाय सुवीर्य्याय ॥ १०० ॥ इति शुद्धोदकस्नानम् ॥ अथ वस्त्रम् ॥ वस्त्राणि पट्टकूलानि विचित्राणि नवानि च ॥ मयानीतानि देवेश प्रसन्नो भव शङ्कर ॥ इति वस्त्रम् ॥ अथोपवीतम् ॥ सौवर्णं राजतन्ताम्रङ्कार्प्पासस्य तथैव च ॥ उपवीतम्मया दत्तं प्रीत्यर्त्थम्प्रतिगृह्यताम् ॥ इत्युपवीतम् ॥ अथ गन्धम् ॥ सर्व्वेश्वर जगद्वन्द्य दिव्यासनसमास्थित ॥ गन्धङ्गृहाण देवेश चन्दनम्प्रतिगृह्यताम् ॥ इति गन्धम् ॥ अथाक्षतान् ॥ गन्धोपरि शुक्लाक्षतान् ॥

अक्षताश्च सुरश्रेष्ठाः शुभ्रा धूताश्च निर्म्मलाः ।। मया निवेदिता भक्त्या गृहाण परमेश्वर ।। इत्यक्षतान् ।। अथ पुष्पाणि ।। माल्यादीनि सुगन्धीनि मालत्यादीनि वै प्रभो ।। मयाहृतानि पूजार्त्थम्पुष्पाणि प्रतिगृह्यताम् ।। इति पुष्पाणि । अथ बिल्वपत्राणि ।। बिल्वपत्रं सुवर्ण्णेन त्रिशूलाकारमेव च ।। मयार्पितम्महादेव बिल्वपत्रङ्गृहाण मे ।। इति बिल्वपत्राणि ।। अथ धूपम् ।। वनस्पतिरसोत्पन्नो गन्धाढ्यो गन्ध उत्तमः ।। आघ्रेयः सर्व्वदेवानान्धूपोऽयम्प्रतिगृह्यताम् ।। इति धूपम् ।। अथ दीपम् ।। आज्याक्तवर्त्तिसँय्युक्तँ व्वह्निना दीपितन्तु यत् ।। दीपङ्गृहाण देवेश त्रैलोक्यतिमिरापह ।। इति दीपम् ।। अथ नैवेद्यम् ।। अपूपानि च पक्वानि मण्डका वटकानि च ।। पायसं सूपमन्नञ्च नैवेद्यम्प्रतिगृह्यताम् ।। इति नैवेद्यम् ।। अथाचमनीयम् ।। पानीयं शीतलं शुद्धङ्गाङ्गेयम्महदुत्तमम् ।। गृहाण पार्व्वतीनाथ तव प्रीत्या प्रकल्पितम् ।। इत्याचमनीयम् ।। अथ करोद्वर्त्तनम् ।। कर्प्पूरादीनि द्रव्याणि सुगन्धीनि महेश्वर ।। गृहाण जगतान्नाथ करोद्वर्त्तनहेतवे ।। इति करोद्वर्त्तनम् ।। अथ फलानि ।। कूष्माण्डम्मातुलिङ्गञ्च नारिकेलफलानि च ।। गृहाण पार्व्वतीकान्त सोमशेखर शङ्कर ।। इति फलानि ।। अथ सपूगीफलताम्बूलादीनि ।। पूगीफलम्महद्दिव्यन्नागवल्लीदलैर्य्युतम् ।। गृहाण देवदेवेश द्राक्षादीनि सुरेश्वर ।। इति पूगीफलादीनि ।। अथ द्रव्यम् ।। हिरण्यगर्भगर्भस्थं हेमबीजसमन्वितम् ।। पञ्चरत्नम्मया दत्तङ्गृह्यतां वृषभध्वज ।। इति द्रव्यम् ।। अथ नीराजनम् ।। अग्निर्ज्ज्योती रविर्ज्ज्योतिर्ज्ज्योतिर्न्नारायणो विभुः ।। नीराजयामि देवेशम्पञ्चदीपैः सुरेश्वर ।। इति नीराजनम् ।। अथ पुष्पाञ्जलिः ।। हर विश्वाखिलाधार निराधार निराश्रय ।। पुष्पाञ्जलिङ्गृहाणेश सोमेश्वर

नमोऽस्तु ते ॥ इति पुष्पाञ्जलिम् ॥ अथ प्रणाममन्त्रः ॥ हेतवे जगतामेव संसारार्ण्णवसेतवे ॥ प्रभवे सर्व्वविद्यानां शम्भवे गुरवे नमः ॥ इति प्रणाममन्त्रः ॥ सर्व्वमन्त्रान्ते साङ्गाय सायुधाय सवाहनाय सपरिवाराय सावरणाय नम इति योज्यम् ॥

अथ शिवसहस्रनामावली

अस्य श्रीसदाशिवसहस्रनामस्तोत्रमन्त्रस्य, नारायण ऋषिः, श्रीसदाशिवो देवता, अनुष्टुप्छन्दः, सदाशिवो बीजम्, गौरी शक्तिः, श्रीसदाशिवप्रीत्यर्त्थंन्तद्दिव्यसहस्रनामभिः अमुकद्रव्य-समर्प्पणे विनियोगः ॥ अथ ध्यानम् ॥ ध्यायेन्नित्यम्महेशं रजतगिरिनिभञ्चारुचन्द्रावतंसं रत्नाकल्पोज्ज्वलाङ्गम्परशुमृगवरा-भीतिहस्तम्प्रसन्नम् ॥ पद्मासीनं समन्तात्स्तुतममरगणैर्व्व्याघ्रकृत्तिँ व्वसानँ व्विश्वाद्यँ विश्ववन्द्यन्निखिलभयहरम्पञ्चवक्त्रन्त्रिनेत्रम् ॥ १ ॥ स्थिरायनमः ॥ १ ॥ स्थाणवेनमः ॥ २ ॥ प्रभवेनमः ॥ ३ ॥ भीमायनमः ॥ ४ ॥ प्रवरायनमः ॥ ५ ॥ वरदाय-नमः ॥ ६ ॥ वरायनमः ॥ ७ ॥ सर्व्वात्मनेनमः ॥ ८ ॥ सर्व्वविख्यातायनमः ॥ ९ ॥ सर्व्वस्मैनमः ॥ १० ॥ सर्व्व-करायनमः ॥ ११ ॥ भवायनमः ॥ १२ ॥ जटिनेनमः ॥१३॥ चर्म्मिणेनमः ॥ १४ ॥ शिखण्डिनेनमः ॥ १५ ॥ सर्व्वाङ्गाय-नमः ॥ १६ ॥ सर्व्वभावनायनमः ॥१७॥ हरायनमः ॥१८॥ हरिणाक्षायनमः ॥ १९ ॥ सर्व्वभूतहरायनमः ॥ २० ॥ प्रभवे-नमः ॥ २१ ॥ प्रवृत्तयेनमः ॥ २२ ॥ निवृत्तायनमः ॥ २३ ॥ नियतायनमः ॥ २४ ॥ शाश्वतायनमः ॥ २५ ॥ ध्रुवायनमः ॥ २६ ॥ श्मशानवासिनेनमः ॥ २७ ॥ भगवतेनमः ॥ २८ ॥ खचरायनमः ॥ २९ ॥ गोचरायनमः ॥ ३० ॥ अर्द्दनायनमः ॥ ३१ ॥ अभिवाद्यायनमः ॥ ३२ ॥ महाकर्म्मणेनमः ॥३३॥

तपस्विनेनमः ॥ ३४ ॥ भूतभावनायनमः ॥ ३५ ॥ उन्मत्त-वेषप्रच्छन्नायनमः ॥ ३६ ॥ सर्व्वलोकप्रजापतयेनमः ॥ ३७ ॥ महारूपायनमः ॥ ३८ ॥ महाकायायनमः ॥ ३९ ॥ वृषरूपाय-नमः ॥ ४० ॥ महायशसेनमः ॥ ४१ ॥ महात्मनेनमः ॥४२॥ सर्व्वभूतात्मनेनमः ॥ ४३ ॥ विश्वरूपायनमः ॥ ४४ ॥ महा-हनवेनमः ॥ ४५ ॥ लोकपालायनमः ॥ ४६ ॥ अन्तर्हितात्मने-नमः ॥ ४७ ॥ प्रसादायनमः ॥४८॥ हयगर्द्दभयेनमः ॥४९॥ पवित्रायनमः ॥५०॥ महतेनमः ॥५१॥ नियमायनमः ॥५२॥ नियमाश्रितायनमः ॥ ५३ ॥ सर्व्वकर्म्मणेनमः ॥ ५४ ॥ स्वय-म्भूतायनमः ॥ ५५ ॥ आदयेनमः ॥ ५६ ॥ आदिकरायनमः ॥ ५७ ॥ निधयेनमः ॥ ५८ ॥ सहस्राक्षायनमः ॥ ५९ ॥ विशालाक्षायनमः ॥ ६० ॥ सोमायनमः ॥ ६१ ॥ नक्षत्रसाध-कायनमः ॥ ६२ ॥ चन्द्रायनमः ॥ ६३ ॥ सूर्य्यायनमः ॥६४॥ शनयेनमः ॥ ६५ ॥ केतवेनमः ॥ ६६ ॥ ग्रहायनमः ॥६७॥ ग्रहपतयेनमः ॥ ६८ ॥ वरायनमः ॥ ६९ ॥ अत्रयेनमः ॥७०॥ अत्र्यानमस्कर्त्रेनमः ॥ ७१ ॥ मृगवाणार्प्पणायनमः ॥ ७२ ॥ अनघायनमः ॥ ७३ ॥ महातपसेनमः ॥ ७४ ॥ घोरतपसेनमः ॥ ७५ ॥ अदीनायनमः ॥ ७६ ॥ दीनसाधकायनमः ॥७७॥ सँव्वत्सरकरायनमः ॥ ७८ ॥ मन्त्रायनमः ॥ ७९ ॥ प्रमाणाय-नमः ॥ ८० ॥ परमन्तपायनमः ॥ ८१ ॥ योगिनेनमः ॥८२॥ योज्यायनमः ॥ ८३ ॥ महाबीजायनमः ॥ ८४ ॥ महारेतसेनमः ॥ ८५ ॥ महाबलायनमः ॥ ८६ ॥ सुवर्ण्णरेतसेनमः ॥ ८७ ॥ सर्व्वज्ञायनमः ॥ ८८ ॥ सुबीजायनमः ॥ ८९ ॥ बीजवाहनाय-नमः ॥ ९० ॥ दशबाहवेनमः ॥९१॥ अनिमिषायनमः ॥९२॥ नीलकण्ठायनमः ॥ ९३ ॥ उमापतयेनमः ॥९४॥ विश्वरूपाय-

नमः ॥ ९५ ॥ स्वयंश्रेष्ठायनमः ॥ ९६ ॥ बलवीरायनमः ॥ ९७ ॥ अबलगणायनमः ॥ ९८ ॥ गणकर्त्रेनमः ॥ ९९ ॥ गणपतयेनमः ॥ १०० ॥ दिग्वाससेनमः ॥१०१॥ कामायनमः ॥ १०२ ॥ मन्त्रविदेनमः ॥१०३॥ परममन्त्रायनमः ॥१०४॥ सर्व्वभवकरायनमः ॥ १०५ ॥ हरायनमः ॥ १०६ ॥ कमण्डलु-धरायनमः ॥ १०७ ॥ धन्विनेनमः ॥ १०८ ॥ बाणहस्ताय-नमः ॥ १०९ ॥ कपालवतेनमः ॥ ११० ॥ अशनिनेनमः ॥ १११ ॥ शतघ्निनेनमः ॥ ११२ ॥ खड्गिनेनमः ॥ ११३ ॥ पट्टिशिनेनमः ॥ ११४ ॥ आयुधिनेनमः ॥ ११५ ॥ महतेनमः ॥ ११६ ॥ स्रुवहस्तायनमः ॥ ११७ ॥ सुरूपायनमः ॥११८॥ तेजसेनमः ॥ ११९ ॥ तेजस्करनिधयेनमः ॥१२०॥ उष्णीषिणे-नमः ॥१२१॥ सुवक्त्रायनमः ॥१२२॥ उदग्रायनमः ॥१२३॥ विनतायनमः ॥ १२४ ॥ दीर्घायनमः ॥ १२५ ॥ हरिकेशाय नमः ॥ १२६ ॥ सुतीर्थायनमः ॥ १२७ ॥ कृष्णायनमः ॥ १२८ ॥ सृगालरूपायनमः ॥ १२९ ॥ सिद्धार्थायनमः ॥१३०॥ मुण्डायनमः ॥१३१॥ सर्व्वशुभंकरायनमः ॥१३२॥ अजायनमः ॥१३३॥ बहुरूपायनमः ॥१३४॥ गन्धधारिणेनमः ॥ १३५ ॥ कपर्दिनेनमः ॥१३६॥ ऊर्द्ध्वरेतसेनमः ॥१३७॥ ऊर्द्ध्वलिङ्गायनमः ॥ १३८ ॥ ऊर्द्ध्वशायिनेनमः ॥ १३९ ॥ नभस्थलायनमः ॥ १४० ॥ त्रिजटायनमः ॥१४१॥ चीरवाससे नमः ॥१४२॥ रुद्रायनमः ॥१४३॥ सेनापतयेनमः ॥१४४॥ विभवेनमः ॥१४५॥ अहश्चरायनमः ॥१४६॥ नक्तञ्चरायनमः ॥१४७॥ तिग्ममन्यवेनमः ॥१४८॥ सुवर्च्चसायनमः ॥१४९॥ गजघ्नेनमः ॥ १५० ॥ दैत्यघ्नेनमः ॥ १५१ ॥ कालायनमः ॥१५२॥ लोकधात्रेनमः ॥ १५३ ॥ गुणाकरायनमः ॥१५४॥

सिंहशार्द्दूलरूपायनमः ॥ १५५ ॥ आर्द्रचर्म्माम्बरावृतायनमः ॥१५६॥ कालयोगिनेनमः ॥१५७॥ महानादायनमः ॥१५८॥ सर्व्वकामायनमः ॥ १५९ ॥ चतुष्पथायनमः ॥१६०॥ निशाचरायनमः ॥१६१॥ प्रेतचारिणेनमः ॥१६२॥ भूतचारिणेनमः ॥१६३॥ महेश्वरायनमः ॥ १६४ ॥ बहुभूतायनमः ॥१६५॥ बहुधरायनमः ॥१६६॥ स्वर्भानवेनमः ॥१६७॥ अमितायनमः ॥१६८॥ गतयेनमः ॥ १६९ ॥ नृत्यप्रियायनमः ॥ १७० ॥ नित्यनर्त्तायनमः ॥ १७१ ॥ नर्त्तकायनमः ॥१७२॥ सर्व्वलालसायनमः ॥ १७३ ॥ घोरायनमः ॥ १७४ ॥ महातपसेनमः ॥ १७५ ॥ पाशायनमः ॥ १७६ ॥ नित्यायनमः ॥ १७७ ॥ गिरिरुहायनमः ॥ १७८ ॥ नभसेनमः ॥१७९॥ सहस्रहस्तायनमः । १८०॥ विजयायनमः ॥१८१॥ व्यवसायनमः ॥१८२॥ अतन्द्रितायनमः ॥१८३॥ अधर्षणायनमः ॥१८४॥ धर्षणात्मनेनमः ॥ १८५ ॥ यज्ञघ्नेनमः ॥१८६॥ कामनाशकायनमः ॥ १८७ ॥ दक्षयागापहारिणेनमः ॥ १८८ ॥ सुसहायनमः ॥१८९॥ मध्यमायनमः ॥१९०॥ तेजोपहारिणेनमः ॥१९१॥ बलघ्नेनमः ॥ १९२ ॥ मुदितायनमः ॥ १९३ ॥ अर्थायनमः ॥ १९४ ॥ अजितायनमः ॥ १९५ ॥ अवरायनमः ॥ १९६ ॥ गम्भीरायनमः ॥ १९७ ॥ गभीरायनमः ॥ १९८ ॥ गम्भीरबलवाहनायनमः ॥ १९९ ॥ न्यग्रोधरूपायनमः ॥२००॥ न्यग्रोधायनमः ॥ २०१ ॥ वृक्षकर्णस्थितयेनमः ॥ २०२॥ विभवेनमः ॥ २०३ ॥ सुतीक्ष्णदशनायनमः ॥ २०४ ॥ महाकायायनमः ॥२०५॥ महाननायनमः ॥२०६॥ विष्वक्सेनायनमः ॥२०७॥ हरयेनमः ॥२०८॥ यज्ञायनमः ॥२०९॥ संयुगापीडवाहनायनमः ॥ २१० ॥ तीक्ष्णतापायनमः ॥ २११ ॥ हर्य्यश्वायनमः

॥२१२॥ सहायायनमः ॥२१३॥ कर्म्मकालविदेनमः ॥२१४॥ विष्णुप्रसादितायनमः ॥२१५॥ यज्ञायनमः ॥२१६॥ समुद्रायनमः ॥२१७॥ वडवामुखायनमः ॥२१८॥ हुताशनसहायायनमः ॥ २१९ ॥ प्रशान्तात्मनेनमः ॥ २२० ॥ हुताशनायनमः ॥२२१॥ उग्रतेजसेनमः ॥ २२२ ॥ महातेजसेनमः ॥ २२३ ॥ जन्यायनमः ॥२२४॥ विजयकालविदेनमः ॥२२५॥ ज्योतिषामयनायनमः ॥२२६॥ सिद्धयेनमः ॥२२७॥ सर्व्वविग्रहायनमः ॥ २२८ ॥ शिखिनेनमः ॥ २२९ ॥ मुण्डिनेनमः ॥ २३० ॥ जटिनेनमः ॥ २३१ ॥ ज्वालिनेनमः ॥ २३२ ॥ मूर्तिजायनमः ॥२३३॥ मूर्द्ध्वगायनमः ॥ २३४ ॥ बलिनेनमः ॥ २३५ ॥ वेणविनेनमः ॥ २३६ ॥ पणविनेनमः ॥ २३७ ॥ तालिनेनमः ॥२३८॥ खलिनेनमः ॥२३९॥ कालकटङ्कटायनमः ॥२४०॥ नक्षत्रविग्रहमतयेनमः ॥ २४१ ॥ गुणबुद्धयेनमः ॥ २४२ ॥ लयायनमः ॥ २४३ ॥ आगमायनमः ॥ २४४ ॥ प्रजापतयेनमः ॥ २४५ ॥ विश्वबाहवेनमः ॥२४६॥ विभागायनमः ॥२४७॥ सर्व्वगायनमः ॥ २४८ ॥ अमुखायनमः ॥२४९॥ विमोचनायनमः ॥ २५० ॥ सुसरणायनमः ॥ २५१ ॥ हिरण्यकवचोद्भवायनमः ॥ २५२ ॥ मेढ्रजायनमः ॥ २५३ ॥ बलचारिणेनमः ॥ २५४ ॥ महीचारिणेनमः ॥ २५५ ॥ स्रुतायनमः ॥ २५६ ॥ सर्व्वतूर्य्यनिनादिनेनमः ॥ २५७ ॥ सर्व्वतोद्यपरिग्रहायनमः ॥२५८॥ व्यालरूपायनमः ॥२५९॥ गुहावासिनेनमः ॥२६०॥ गुहायनमः ॥ २६१ ॥ मालिनेनमः ॥ २६२ ॥ तरङ्गविदेनमः ॥ २६३ ॥ त्रिदशायनमः ॥ २६४ ॥ त्रिकालधृषेनमः ॥२६५॥ कर्म्मसर्व्वबन्धविमोचनायनमः ॥२६६॥ असुरेन्द्राणाम्बन्धनायनमः ॥ २६७ ॥ युधिशत्रुविनाशनायनमः ॥ २६८ ॥ साङ्ख्य-

प्रसादायनमः ॥ २६६ ॥ दुर्व्वाससेनमः ॥ २७० ॥ सर्व्व-साधुनिषेवितायनमः ॥ २७१ ॥ प्रस्कन्दनायनमः ॥ २७२ ॥ विभागज्ञायनमः ॥ २७३ ॥ अतुल्यायनमः ॥२७४॥ यज्ञभाग-विदेनमः ॥ २७५ ॥ सर्व्ववासायनमः ॥ २७६ ॥ सर्व्वचारिणे-नमः ॥ २७७ ॥ दुर्व्वाससेनमः ॥ २७८ ॥ वासवायनमः ॥ २७६ ॥ अमरायनमः ॥ २८० ॥ हैमायनमः ॥ २८१ ॥ हेमकरायनमः ॥ २८२ ॥ अयज्ञायनमः ॥ २८३ ॥ सर्व्व-धारिणेनमः ॥ २८४ ॥ धरोत्तमायनमः ॥ २८५ ॥ लोहिता-क्षायनमः ॥ २८६ ॥ महाक्षायनमः ॥ २८७ ॥ विजयाक्षाय-नमः ॥ २८८ ॥ विशारदायनमः ॥ २८९ ॥ सङ्ग्रहायनमः ॥ २९० ॥ निग्रहायनमः ॥ २९१ ॥ कर्त्त्रेनमः ॥ २९२ ॥ सर्प्पचीरनिवासनायनमः ॥ २९३ ॥ मुख्यायनमः ॥ २९४ ॥ अमुख्यायनमः ॥ २९५ ॥ देहायनमः ॥ २९६ ॥ काहलयेनमः ॥ २९७ ॥ सर्व्वकामदायनमः । २९८ ॥ सर्व्वकालप्रसादाय नमः ॥ २९९ ॥ सुबलायनमः ॥ ३०० ॥ बलरूपधृषेनमः ॥ ३०१ ॥ सर्वकामवरायनमः ॥३०२॥ सर्व्वदायनमः ॥३०३॥ सर्व्वतोमुखायनमः ॥३०४॥ आकाशनिर्व्विरूपायनमः ॥३०५॥ निपातिनेनमः ॥ ३०६ ॥ अवशायनमः ॥ ३०७ ॥ खगाय-नमः ॥ ३०८ ॥ रौद्ररूपायनमः ॥३०९॥ अंशवेनमः ॥३१०॥ आदित्यायनमः ॥ ३११ ॥ बहुरश्मयेनमः ॥ ३१२ ॥ सुवर्च्च-स्विनेनमः ॥ ३१३ ॥ वसुवेगायनमः ॥ ३१४ ॥ महावेगाय-नमः ॥ ३१५ ॥ मनोवेगायनमः ॥ ३१६ ॥ निशाचरायनमः ॥ ३१७ ॥ सर्व्ववासिनेनमः ॥ ३१८ ॥ श्रियावासिनेनमः ॥ ३१९ ॥ उपदेशकरायनमः ॥३२०॥ अकारायनमः ॥३२१॥ मुनयेनमः ॥ ३२२ ॥ आत्मनिरालोकायनमः ॥३२३॥ सम्भ-

ग्नायनमः ॥ ३२४ ॥ सहस्रदायनमः ॥ ३२५ ॥ पक्षिणेनमः ॥ ३२६ ॥ पक्षरूपायनमः ॥३२७॥ अतिदीप्तायनमः ॥३२८॥ विशाम्पतयेनमः ॥ ३२९ ॥ उन्मादायनमः ॥३३०॥ मदनायनमः ॥ ३३१ ॥ कामायनमः ॥ ३३२ ॥ अश्वत्थायनमः ॥ ३३३ ॥ अर्त्थकरायनमः ॥ ३३४ ॥ यशसेनमः ॥३३५॥ वामदेवायनमः ॥ ३३६ ॥ वामायनमः ॥ ३३७ ॥ प्राचेनमः ॥ ३३८ ॥ दक्षिणायनमः ॥ ३३९ ॥ वामनायनमः ॥ ३४० ॥ सिद्धयोगिनेनमः ॥३४१॥ महर्ष्षयेनमः ॥३४२॥ सिद्धार्त्थायनमः ॥ ३४३ ॥ सिद्धसाधकायनमः ॥ ३४४ ॥ भिक्षवेनमः ॥ ३४५ ॥ भिक्षुरूपायनमः ॥ ३४६ ॥ विपणायनमः ॥३४७॥ मृदवेनमः ॥ ३४८ ॥ अव्ययायनमः ॥३४९॥ महासेनायनमः ॥ ३५० ॥ विशाखायनमः ॥३५१॥ षष्टिभागायनमः ॥३५२॥ गवाम्पतयेनमः ॥३५३॥ वज्रहस्तायनमः ॥३५४॥ विष्कम्भिनेनमः ॥ ३५५ ॥ चमूस्तम्भनायनमः ॥३५६॥ वृत्तावृत्तकरायनमः ॥३५७॥ तालायनमः ॥ ३५८ ॥ मधवेनमः ॥ ३५९ ॥ मधुकलोचनायनमः ॥ ३६० ॥ वाचस्पत्यायनमः ॥ ३६१ ॥ वाजसनायनमः ॥ ३६२ ॥ आश्रमपूजितायनमः ॥ ३६३ ॥ ब्रह्मचारिणेनमः ॥ ३६४ ॥ लोकचारिणेनमः ॥ ३६५ ॥ सर्व्वचारिणेनमः ॥ ३६६ ॥ विचारविदेनमः ॥ ३६७ ॥ ईशानायनमः ॥ ३६८ ॥ ईश्वरायनमः ॥३६९॥ कालायनमः ॥३७०॥ निशाचारिणेनमः ॥ ३७१ ॥ पिनाकधृषेनमः ॥३७२॥ निमित्तस्थायनमः ॥ ३७३ ॥ निमित्तायनमः ॥ ३७४ ॥ नन्द्येनमः ॥ ३७५ ॥ नन्दिकरायनमः ॥ ३७६ ॥ हरयेनमः ॥ ३७७ ॥ नन्दीश्वरायनमः ॥ ३७८ ॥ नन्दिनेनमः ॥ ३७९ ॥ नन्दनायनमः ॥ ३८० ॥ नन्दिवर्द्धनायनमः ॥ ३८१ ॥ भगहारिणेनमः

॥ ३८२ ॥ निहन्त्रेनमः ॥ ३८३ ॥ कालायनमः ॥ ३८४ ॥ ब्रह्मणेनमः ॥ ३८५ ॥ पितामहायनमः ॥ ३८६ ॥ चतुर्म्मुखाय-नमः ॥ ३८७ ॥ महालिङ्गायनमः ॥ ३८८ ॥ चारुलिङ्गायनमः ॥ ३८६ ॥ लिङ्गाध्यक्षायनमः ॥ ३९० ॥ सुराध्यक्षायनमः ॥३९१॥ योगाध्यक्षायनमः ॥३९२॥ युगावहायनमः ॥३९३॥ बीजाध्यक्षायनमः ॥३९४॥ बीजकर्त्त्रेनमः ॥३९५॥ अध्यात्मा-नुगतायनमः ॥ ३९६ ॥ बलायनमः ॥ ३९७ ॥ इतिहासायनमः ॥ ३९८ ॥ सङ्कल्पायनमः ॥ ३९९ ॥ गौतमायनमः ॥४००॥ निशाकरायनमः ॥ ४०१ ॥ दम्भायनमः ॥ ४०२ ॥ अदम्भाय-नमः ॥ ४०३ ॥ वैदम्भायनमः ॥४०४॥ वश्यायनमः ॥४०५॥ वशङ्करायनमः ॥ ४०६ ॥ कलयेनमः ॥ ४०७ ॥ लोककर्त्त्रेनमः ॥ ४०८ ॥ पशुपतयेनमः ॥ ४०९ ॥ महाकर्त्त्रेनमः ॥ ४१० ॥ अनौषधायनमः ॥ ४११ ॥ अक्षरायनमः ॥४१२॥ परमब्रह्मणे-नमः ॥ ४१३ ॥ बलवतेनमः ॥ ४१४ ॥ शक्रायनमः ॥४१५॥ नीतयेनमः ॥ ४१६ ॥ अनीतयेनमः ॥ ४१७ ॥ शुद्धात्मनेनमः ॥ ४१८ ॥ शुद्धायनमः ॥ ४१६ ॥ मान्यायनमः ॥ ४२० ॥ गतागतायनमः ॥४२१॥ बहुप्रसादायनमः ॥४२२॥ सुस्वप्नाय-नमः ॥४२३॥ दर्प्पणायनमः ॥४२४॥ अमित्रजितेनमः ॥४२५॥ वेदकारायनमः ॥४२६॥ मन्त्रकारायनमः ॥ ४२७ ॥ विदुषेनमः ॥ ४२८ ॥ समरमर्द्दनायनमः ॥४२६॥ महामेघनिवासिनेनमः ॥ ४३० ॥ महाघोरायनमः ॥४३१ ॥ वशिनेनमः ॥ ४३२ ॥ करायनमः ॥ ४३३ ॥ अग्निज्वालायनमः ॥ ४३४ ॥ महा-ज्वालायनमः ॥४३५॥ अतिधूम्रायनमः ॥ ४३६ ॥ हुतायनमः ॥ ४३७ ॥ हविषेनमः ॥ ४३८ ॥ वृषणायनमः ॥ ४३६ ॥ शङ्करायनमः ॥ ४४० ॥ वर्च्चस्विनेनमः ॥४४१॥ धूमकेतनाय-

नमः ॥ ४४२ ॥ नीलायनमः ॥ ४४३ ॥ अङ्गलुब्धायनमः ॥ ४४४ ॥ शोभनायनमः ॥४४५॥ निरवग्रहायनमः ॥४४६॥ स्वस्तिदायनमः ॥ ४४७॥ स्वतिभावायनमः ॥ ४४८ ॥ भागिनेनमः ॥ ४४९ ॥ भागकरायनमः ॥ ४५० ॥ लघवेनमः ॥ ४५१ ॥ उत्सांङ्गायनमः ॥ ४५२ ॥ महाङ्गायनमः ॥४५३॥ महागर्ब्भपरायणायनमः ॥ ४५४ ॥ कृष्णवर्ण्णायनमः ॥४५५॥ सुवर्ण्णायनमः ॥ ४५६ ॥ सर्व्वदेहिनामिन्द्रियायनमः ॥४५७॥ महापादायनमः ॥ ४५८ ॥ महाहस्तायनमः ॥४५९॥ महाकायायनमः ॥४६० ॥ महायशसेनमः ॥४६१॥ महामूर्द्ध्नेनमः ॥ ४६२ ॥ महामात्रायनमः ॥४६३॥ महानेत्रायनमः ॥४६४॥ निशालयायनमः ॥ ४६५॥ महान्तकायनमः। ॥ ४६६ ॥ महाकर्ण्णायनमः ॥ ४६७ ॥ महोष्ठायनमः ॥४६८॥ महाहनवेनमः ॥४६९॥ महानासायनमः ॥४७०॥ महाकम्बवेनमः ॥४७१॥ महाग्रीवायनमः ॥ ४७२ ॥ श्मशानभाजेनमः ॥ ४७३ ॥ महावक्षसेनमः ॥ ४७४ ॥ महोरस्कायनमः ॥ ४७५ ॥ अन्तरात्मने नमः ॥ ४७६ ॥ मृगालयायनमः ॥ ४७७ ॥ लम्बनायनमः ॥४७८॥ लम्बितोष्ठायनमः ॥४७९॥ महामायायनमः ॥४८०॥ पयोनिधयेनमः ॥ ४८१ ॥ महादन्तायनमः ॥ ४८२ ॥ महादंष्ट्रायनमः ॥४८३॥ महाजिह्वायनमः ॥४८४॥ महामुखायनमः ॥४८५॥ महानखायनमः ॥ ४८६ ॥ महारोम्णेनमः ॥४८७॥ महाकेशायनमः ॥४८८॥ महाजटायनमः ॥४८९॥ प्रसन्नायनमः ॥४९०॥ प्रसादायनमः ॥ ४९१ ॥ प्रत्ययायनमः ॥ ४९२ ॥ गिरिमाधनायनमः ॥४९३॥ स्नेहनायनमः ॥ ४९४ ॥ अस्नेहनायनमः ॥ ४९५ ॥ अजितायनमः ॥ ४९६ ॥ महामुनयेनमः ॥४९७॥ वृक्षाकारायनमः ॥ ४९८ ॥ वृक्षकेतवेनमः ॥४९९॥

अनलायनमः ॥ ५०० ॥ वायुवाहनायनमः ॥५०१॥ गण्डलिने-नमः ॥ ५०२ ॥ मेरुधाम्नेनमः ॥ ५०३ ॥ देवाधिपतयेनमः ॥ ५०४ ॥ अथर्व्वशीर्षायनमः ॥ ५०५ ॥ सामास्यायनमः ॥ ५०६ ॥ ऋक्सहस्रामितेक्षणायनमः ॥ ५०७ ॥ यजुःपाद-भुजायनमः ॥ ५०८ ॥ गुह्यायनमः ॥ ५०९ ॥ प्रकाशायनमः ॥५१०॥ जङ्गमायनमः ॥५११॥ अमोघार्त्थायनमः ॥५१२॥ प्रसादायनमः ॥ ५१३ ॥ अभिगम्यायनमः ॥ ५१४ ॥ सुदर्शनायनमः ॥ ५१५ ॥ उपकारायनमः ॥५१६॥ प्रियाय-नमः ॥५१७॥ सर्व्वायनमः ॥५१८॥ कनकायनमः ॥५१९॥ काञ्चनच्छवयेनमः ॥५२०॥ नाभयेनमः ॥५२१॥ नन्दिकाराय-नमः ॥ ५२२ ॥ भावायनमः ॥ ५२३ ॥ पुष्करस्थपतयेनमः ॥ ५२४ ॥ स्थिरायनमः ॥ ५२५ ॥ द्वादशायनमः ॥ ५२६ ॥ त्रासनायनमः ॥ ५२७ ॥ आद्यायनमः ॥ ५२८ ॥ यज्ञायनमः ॥ ५२९ ॥ यज्ञसमाहितायनमः ॥५३०॥ नक्तायनमः ॥५३१॥ कलयेनमः ॥ ५३२ ॥ कालायनमः ॥ ५३३ ॥ मकरायनमः ॥५३४॥ कालपूजितायनमः ॥५३५॥ सगणायनमः ॥५३६॥ गणकारायनमः ॥ ५३७ ॥ भूतवाहनसारथयेनमः ॥ ५३८ ॥ भस्मशयायनमः ॥ ५३९ ॥ भस्मगोप्त्रेनमः ॥ ५४० ॥ भस्म-भूतायनमः ॥५४१॥ तरवेनमः ॥५४२॥ गणायनमः ॥५४३॥ लोकपालायनमः ॥ ५४४ ॥ अलोकायनमः ॥५४५॥ महात्मने-नमः ॥ ५४६ ॥ सर्व्वपूजितायनमः ॥ ५४७ ॥ शुक्लायनमः ॥ ५४८ ॥ त्रिशुक्लायनमः ॥ ५४९ ॥ सम्पन्नायनमः ॥५५०॥ शुचयेनमः ॥ ५५१ ॥ भूतनिषेवितायनमः ॥ ५५२ ॥ आश्रम-स्थायनमः ॥ ५५३ ॥ क्रियावस्थायनमः ॥५५४॥ विश्वकर्म्म-मतयेनमः ॥ ५५५ ॥ वरायनमः ॥ ५५६ ॥ विशालशाखाय-

नमः ॥ ५५७ ॥ ताम्रोष्ठायनमः ॥ ५५८ ॥ अम्बुजालायनमः ॥ ५५९ ॥ सुनिश्चलायनमः ॥५६०॥ कपिलायनमः ॥५६१॥ कपिशायनमः ॥ ५६२ ॥ शुक्लायनमः ॥ ५६३ ॥ आयुषेनमः ॥ ५६४ ॥ परायनमः ॥ ५६५ ॥ अपरायनमः ॥ ५६६ ॥ गन्धर्व्वायनमः ॥ ५६७ ॥ अदितयेनमः ॥ ५६८ ॥ तार्क्ष्यायनमः ॥ ५६९ ॥ सुविज्ञेयायनमः ॥ ५७० ॥ सुशारदायनमः ॥ ५७१ ॥ परश्वधायुधायनमः ॥ ५७२ ॥ देवायनमः ॥५७३॥ अनुकारिणेनमः ॥ ५७४ ॥ सुबान्धवायनमः ॥ ५७५ ॥ तुम्बवीणायनमः ॥ ५७६ ॥ महाक्रोधायनमः ॥ ५७७ ॥ ऊर्द्ध्वरेतसेनमः ॥ ५७८ ॥ जलेशायनमः ॥ ५७९ ॥ उग्रायनमः ॥ ५८० ॥ वंशकरायनमः ॥ ५८१ ॥ वंशायनमः ॥ ५८२ ॥ वंशनादायनमः ॥ ५८३ ॥ अनिन्दितायनमः ॥ ५८४ ॥ सर्व्वाङ्गरूपायनमः ॥ ५८५ ॥ मायाविनेनमः ॥५८६॥ सुहृदायनमः ॥५८७॥ अनिलायनमः ॥५८८॥ अनलायनमः ॥५८९॥ बन्धनायनमः ॥ ५९० ॥ बन्धकर्त्रेनमः ॥ ५९१ ॥ सुबन्धनविमोचनायनमः ॥५९२॥ सयज्ञारयेनमः ॥५९३॥ सकामारयेनमः ॥ ५९४ ॥ महादंष्ट्रायनमः ॥ ५९५ ॥ महायुधायनमः ॥ ५९६ ॥ बहुधानिन्दितायनमः ॥ ५९७ ॥ शर्व्वायनमः ॥ ५९८ ॥ शङ्करायनमः ॥ ५९९ ॥ शङ्करायनमः ॥ ६०० ॥ अधनायनमः ॥ ६०१ ॥ अमरेशायनमः ॥६०२॥ महादेवायनमः ॥ ६०३ ॥ विश्वदेवायनमः ॥ ६०४ ॥ सुरारिघ्नेनमः ॥ ६०५ ॥ अहिर्बुध्न्यायनमः ॥ ६०६ ॥ अनिलाभायनमः ॥ ६०७ ॥ चेकितायनमः ॥ ६०८ ॥ हविषेनमः ॥ ६०९ ॥ अजैकपदेनमः ॥ ६१० ॥ कपालिनेनमः ॥ ६११ ॥ त्रिशङ्कवेनमः ॥६१२॥ अजितायनमः ॥६१३॥ शिवायनमः ॥६१४॥

धन्वन्तरयेनमः ॥ ६१५ ॥ धूमकेतवेनमः ॥ ६१६ ॥ स्कन्दाय-नमः ॥ ६१७ ॥ वैश्रवणायनमः ॥६१८॥ धात्रेनमः ॥६१९॥ शक्रायनमः ॥ ६२० ॥ विष्णवेनमः ॥ ६२१ ॥ मित्रायनमः ॥ ६२२ ॥ त्वष्ट्रेनमः ॥ ६२३ ॥ ध्रुवायनमः ॥ ६२४ ॥ धरायनमः ॥ ६२५ ॥ प्रभावायनमः ॥ ६२६ ॥ सर्व्वगवेनमः ॥ ६२७ ॥ अर्य्यम्णेनमः ॥ ६२८ ॥ सवित्रेनमः ॥ ६२९ ॥ रवयेनमः ॥ ६३० ॥ उषङ्गवेनमः ॥ ६३१ ॥ विधात्रेनमः ॥ ६३२ ॥ मान्धात्रेनमः ॥६३३॥ भूतभावनायनमः ॥६३४॥ विभवेनमः ॥ ६३५ ॥ वर्ण्णविभाविनेनमः ॥ ६३६ ॥ सर्व्व-कामगुणावहायनमः ॥ ६३७ ॥ पद्मनाभायनमः ॥ ६३८ ॥ महागर्भायनमः ॥ ६३९ ॥ चन्द्रवक्त्रायनमः ॥ ६४० ॥ अनिलायनमः ॥ ६४१ ॥ अनलायनमः ॥ ६४२ ॥ बलवतेनमः ॥ ६४३ ॥ उपशान्तायनमः ॥६४४॥ पुराणायनमः ॥६४५॥ पुण्यचञ्चवेनमः ॥ ६४६ ॥ ईत्यैनमः ॥ ६४७ ॥ कुरुकर्त्त्रेनमः ॥ ६४८ ॥ कुरुवासिनेनमः ॥६४९॥ पुरुहूतायनमः ॥६५०॥ गुणौषधायनमः ॥ ६५१ ॥ सर्व्वाशयायनमः ॥ ६५२ ॥ दर्भ-चारिणेनमः ॥ ६५३ ॥ सर्व्वेषांप्राणिपतयेनमः ॥ ६५४ ॥ देव-देवायनमः ॥ ६५५ ॥ सुखासक्तायनमः ॥ ६५६ ॥ सतेनमः ॥ ६५७ ॥ असतेनमः ॥ ६५८ ॥ सर्व्वरत्नविदेनमः ॥६५९॥ कैलासगिरिवासिनेनमः॥६६०॥ हिमवद्गिरिसंश्रयायनमः ॥६६१॥ कूलहारिणेनमः ॥ ६६२ ॥ कूलकर्त्रेनमः ॥ ६६३ ॥ बहु-विद्यायनमः ॥ ६६४ ॥ बहुप्रदायनमः ॥६६५॥ वणिजायनमः ॥ ६६६ ॥ वर्द्धकिनेनमः ॥ ६६७ ॥ वृक्षायनमः ॥ ६६८ ॥ वकुलायनमः ॥ ६६९ ॥ चन्दनायनमः ॥ ६७० ॥ छन्दसेनमः ॥ ६७१ ॥ सारग्रीवायनमः ॥६७२॥ महाजत्रवेनमः ॥६७३॥

अलोलायनमः ॥ ६७४ ॥ महौषधायनमः ॥ ६७५ ॥ सिद्धार्त्थ-कारिणेनमः ॥ ६७६ ॥ छन्दोव्याकरणोत्तरसिद्धार्त्थायनमः ॥६७७॥ सिंहनादायनमः ॥६७८॥ सिंहदंष्ट्रायनमः ॥६७९॥ सिंहगायनमः ॥ ६८० ॥ सिंहवाहनायनमः ॥ ६८१ ॥ प्रभा-वात्मनेनमः ॥ ६८२ ॥ जगत्कालस्थालायनमः ॥ ६८३ ॥ लोकहितायनमः ॥ ६८४ ॥ तरवेनमः ॥ ६८५ ॥ सारङ्गायनमः ॥ ६८६ ॥ नवचक्राङ्गायनमः ॥ ६८७ ॥ केतुमालिनेनमः ॥ ६८८ ॥ सभावनायनमः ॥६८९॥ भूतालयायनमः ॥६९०॥ भूतपतयेनमः ॥६९१॥ अहोरात्रायनमः ॥६९२॥ अनिन्दिताय-नमः ॥ ६९३ ॥ सर्व्वभूतवाहित्रेनमः ॥ ६९४ ॥ सर्व्वभूत-निलयायनमः ॥ ६९५ ॥ विभवेनमः ॥ ६९६ ॥ भवायनमः ॥ ६९७ ॥ अमोघायनमः ॥ ६९८ ॥ सँय्यतायनमः ॥६९९॥ अश्वायनमः ॥७००॥ भोजनायनमः ॥७०१॥ प्राणधारणाय-नमः ॥७०२॥ धृतिमतेनमः ॥७०३॥ मतिमतेनमः ॥७०४॥ दक्षायनमः ॥७०५॥ सत्कृतायनमः ॥७०६॥ युगाधिपायनमः ॥७०७॥ गोपालायनमः ॥७०८॥ गोपतयेनमः ॥७०९॥ ग्रामाय-नमः ॥७१०॥ गोचर्म्मवसनायनमः ॥७११॥ हरयेनमः ॥७१२॥ हिरण्यबाहवेनमः ॥ ७१३ ॥ प्रवेशिनाङ्गुहापालायनमः ॥७१४॥ प्रकृष्टारयेनमः ॥७१५॥ महाहर्ष्षायनमः ॥७१६॥ जितकामाय-नमः ॥ ७१७ ॥ जितेन्द्रियायनमः ॥ ७१८ ॥ गान्धारायनमः ॥ ७१९ ॥ सुवासायनमः ॥७२०॥ तपःसक्तायनमः ॥७२१॥ रतयेनमः ॥ ७२२ ॥ नरायनमः ॥ ७२३ ॥ महागीतायनमः ॥ ७२४ ॥ महानृत्यायनमः ॥ ७२५ ॥ अप्सरोगणसेवितायनमः ॥ ७२६ ॥ महाकेतवेनमः ॥ ७२७ ॥ महाधातवेनमः ॥७२८॥ नैकसानुचरायनमः ॥७२९॥ चलायनमः ॥७३०॥ आवेदनीयाय-

नमः ॥७३१॥ आदेशायनमः ॥७३२॥ सर्व्वगन्धसुखावहायनमः ॥७३३॥ तोरणायनमः ॥७३४॥ तारणायनमः ॥७३५॥ वातायनमः ॥७३६॥ परिधयेनमः ॥७३७॥ पतिखेचरायनमः ॥७३८॥ सँय्योगवर्द्धनायनमः ॥ ७३९ ॥ गुणाधिकवृद्धायनमः ॥७४०॥ अतिवृद्धायनमः ॥७४१॥ गुणाधिकायनमः ॥७४२॥ नित्यात्मसहायायनमः ॥ ७४३ ॥ देवासुरपतयेनमः ॥७४४॥ पत्येनमः ॥ ७४५ ॥ युक्तायनमः ॥ ७४६ ॥ युक्तबाहवेनमः ॥७४७॥ दिविसुपर्व्वदेवायनमः ॥ ७४८ ॥ आषाढायनमः ॥ ७४९ ॥ सुषाढायनमः ॥ ७५० ॥ ध्रुवायनमः ॥ ७५१ ॥ हरणायनमः ॥ ७५२ ॥ हरायनमः ॥७५३॥ आवर्त्तमानवपुषेनमः ॥७५४॥ वसुश्रेष्ठायनमः ॥ ७५५ ॥ महापथायनमः ॥ ७५६ ॥ विमर्षशिरोहारिणेनमः ॥ ७५७ ॥ सर्व्वलक्षणलक्षितायनमः ॥७५८॥ अक्षरथयोगिनेनमः ॥ ७५९ ॥ सर्व्वयोगिनेनमः ॥ ७६० ॥ महाबलायनमः ॥ ७६१ ॥ समाम्नायायनमः ॥ ७६२ ॥ असाम्नायायनमः ॥ ७६३ ॥ तीर्त्थदेवायनमः ॥७६४॥ महारथायनमः ॥ ७६५ ॥ निर्ज्जीवायनमः ॥ ७६६ ॥ जीवनायनमः ॥ ७६७ ॥ मन्त्रायनमः ॥ ७६८ ॥ शुभाक्षायनमः ॥ ७६९ ॥ बहुकर्क्कशायनमः ॥७७०॥ रत्नप्रभूतायनमः ॥७७१॥ रत्नाङ्गायनमः ॥ ७७२ ॥ महार्ण्णवनिपानविदेनमः ॥ ७७३ ॥ मूलायनमः ॥ ७७४ ॥ विशालायनमः ॥ ७७५ ॥ अमृतायनमः ॥ ७७६ ॥ व्यक्ताव्यक्तायनमः ॥ ७७७ ॥ तपोनिधयेनमः ॥७७८॥ आरोहणायनमः ॥७७९॥ अधिरोधायनमः ॥७८०॥ शूलधारिणेनमः ॥ ७८१ ॥ महायशसेनमः ॥ ७८२ ॥ सेनाकल्पायनमः ॥ ७८३ ॥ महाकल्पायनमः ॥ ७८४ ॥ योगायनमः ॥ ७८५ ॥ युगकरायनमः ॥९८६॥ हरयेनमः ॥७८७॥

युगरूपायनमः ॥ ७८८ ॥ महारूपायनमः ॥ ७८९ ॥ महा-नागहनायनमः ॥ ७९० ॥ वधायनमः ॥ ७९१ ॥ न्यायनिर्व्व-पणायनमः ॥ ७९२ ॥ पादायनमः ॥ ७९३ ॥ पण्डितायनमः ॥ ७९४ ॥ अचलोपमायनमः ॥ ७९५ ॥ बहुमालायनमः ॥ ७९६ ॥ महामालायनमः ॥ ७९७ ॥ शशिहरसुलोचनायनमः ॥ ७९८ ॥ विस्तारलवणकूपायनमः ॥ ७९९ ॥ त्रियुगायनमः ॥ ८०० ॥ सफलोदनायनमः ॥८०१॥ त्रिनेत्रायनमः ॥८०२॥ विपण्णाङ्गायनमः ॥ ८०३ ॥ मणिविद्धायनमः ॥ ८०४ ॥ जटाधरायनमः ॥८०५॥ बिन्दवेनमः ॥८०६॥ विसर्गायनमः ॥८०७॥ सुमुखायनमः ॥८०८॥ शरायनमः ॥८०९॥ सर्व्वा-युधायनमः ॥ ८१० ॥ सहायनमः ॥ ८११ ॥ निवेदनायनमः ॥८१२॥ सुखाजातायनमः ॥८१३॥ सुगन्धारायनमः ॥८१४॥ महाधनुषेनमः ॥८१५॥ गन्धपालिभगवतेनमः ॥८१६॥ सर्व्व-कर्म्मोत्थानायनमः ॥८१७॥ मन्थानबहुलवायवेनमः ॥८१८॥ सकलायनमः ॥ ८१९ ॥ सर्व्वलोचनायनमः ॥ ८२० ॥ तल-स्तालायनमः ॥ ८२१ ॥ करस्थालिनेनमः ॥ ८२२ ॥ ऊर्द्ध्व-संहननायनमः ॥ ८२३ ॥ महतेनमः ॥ ८२४ ॥ छत्रायनमः ॥ ८२५ ॥ सुच्छत्रायनमः ॥ ८२६ ॥ विख्यातलोकायनमः ॥८२७॥ सर्व्वाश्रयक्रमायनमः ॥८२८॥ मुण्डायनमः ॥८२९॥ विरूपायनमः ॥ ८३० ॥ विकृतायनमः ॥ ८३१ ॥ दण्डिनेनमः ॥ ८३२ ॥ कुण्डिनेनमः ॥ ८३३ ॥ विकुर्वाणायनमः ॥८३४॥ हर्य्यक्षायनमः ॥ ८३५ ॥ ककुभायनमः ॥ ८३६ ॥ वज्रिणे-नमः ॥८३७॥ शतजिह्वायनमः ॥८३८॥ सहस्रपत्सहस्रमूर्द्ध्ने-नमः ॥ ८३९ ॥ देवेन्द्रायनमः ॥ ८४० ॥ सर्व्वदेवमयायनमः ॥ ८४१ ॥ गुरवेनमः ॥ ८४२ ॥ सहस्रबाहवेनमः ॥ ८४३ ॥

सर्व्वाङ्गायनमः ॥ ८४४ ॥ शरण्यायनमः॥ ८४५ ॥ सर्व्वलोककृतेनमः ॥ ८४६ ॥ पवित्रायनमः ॥८४७॥ त्रिककुन्मन्त्रायनमः ॥८४८॥ कनिष्ठायनमः ॥८४९॥ कृष्णपिङ्गलायनमः ॥८५०॥ ब्रह्मदण्डविनिर्म्मात्रेनमः ॥ ८५१ ॥ शतघ्नीपाशशक्तिमतेनमः ॥८५२॥ पद्मगर्भायनमः ॥८५३॥ महागर्भायनमः ॥८५४॥ ब्रह्मगर्भायनमः ॥ ८५५ ॥ जलजोद्भवायनमः ॥ ८५६ ॥ गभस्तयेनमः ॥ ८५७ ॥ ब्रह्मकृतेनमः ॥ ८५८ ॥ ब्रह्मिणेनमः ॥८५९॥ ब्रह्मविदेनमः ॥ ८६० ॥ ब्राह्मणायनमः ॥ ८६१ ॥ गतयेनमः ॥ ८६२ ॥ अनन्तरूपायनमः ॥ ८६३ ॥ नैकात्मनेनमः ॥ ८६४ ॥ स्वयम्भुवस्तिग्मतेजसेनमः ॥ ८६५ ॥ उदूर्ध्वगात्मनेनमः ॥ ८६६ ॥ पशुपतयेनमः ॥ ८६७ ॥ वातरंहसेनमः ॥ ८६८ ॥ मनोजवायनमः ॥८६९॥ चन्दनिनेनमः ॥८७०॥ पद्मनालाग्रायनमः ॥ ८७१ ॥ सुरभ्युत्तारणायनमः ॥ ८७२ ॥ नरायनमः ॥ ८७३ ॥ कर्णिकारमहास्रग्विणेनमः ॥ ८७४ ॥ नीलमौलयेनमः ॥ ८७५ ॥ पिनाकधृषेनमः ॥ ८७६ ॥ उमापतयेनमः ॥ ८७७ ॥ उमाकान्तायनमः ॥ ८७८ ॥ जाह्नवीधृषेनमः ॥ ८७९ ॥ उमाधवायनमः ॥८८०॥ वरवराहायनमः ॥ ८८१ ॥ वरदायनमः ॥ ८८२ ॥ वरेण्यायनमः ॥ ८८३ ॥ सुमहास्वनायनमः ॥ ८८४ ॥ महाप्रसादायनमः ॥ ८८५ ॥ दमनायनमः ॥ ८८६ ॥ शत्रुघ्नेनमः ॥ ८८७ ॥ श्वेतपिङ्गलायनमः ॥ ८८८ ॥ पीतात्मनेनमः ॥ ८८९ ॥ परमात्मनेनमः ॥ ८९० ॥ प्रयतात्मनेनमः ॥८९१॥ प्रधानधृषेनमः ॥८९२॥ सर्व्वपार्श्वमुखायनमः ॥ ८९३ ॥ त्र्यक्षाय नमः ॥ ८९४ ॥ धर्म्मसाधारणवरायनमः ॥ ८९५ ॥ चराचरात्मनेनमः ॥८९६॥ सूक्ष्मात्मनेनमः ॥ ८९७ ॥ अमृतगोवृषेश्वरायनमः ॥ ८९८ ॥

साध्यर्षयेनमः ॥ ८९९ ॥ आदित्यवासवेनमः ॥ ६०० ॥ विवस्वत्सवित्रमृतायनमः ॥ ६०१ ॥ व्यासायनमः ॥ ६०२ ॥ सर्गसुसङ्क्षेपविस्तरायनमः ॥६०३॥ पर्य्ययनरायनमः ॥६०४॥ ऋतवेनमः ॥ ६०५ ॥ सँव्वत्सरायनमः ॥ ६०६ ॥ मासायनमः ॥६०७॥ पक्षायनमः ॥९०८॥ सङ्ख्यासमापनायनमः ॥६०६॥ कलायैनमः ॥९१० ॥ काष्ठायैनमः ॥ ९११ ॥ लवेभ्योनमः ॥ ६१२ ॥ मात्राभ्योनमः ॥ ६१३ ॥ मुहूर्त्ताहःक्षपाभ्योनमः ॥ ६१४ ॥ क्षणेभ्योनमः ॥ ९१५ ॥ विश्वक्षेत्रायनमः ॥९१६॥ प्रजाबीजायनमः ॥ ९१७ ॥ लिङ्गायनमः ॥९१८॥ आद्यनिर्ग्गमायनमः ॥ ९१९ ॥ सतेनमः ॥ ६२० ॥ असतेनमः ॥९२१॥ व्यक्तायनमः ॥ ६२२ ॥ अव्यक्तायनमः ॥ ६२३ ॥ पित्रेनमः ॥ ६२४ ॥ मात्रेनमः ॥ ९२५ ॥ पितामहायनमः ॥६२६॥ स्वर्गद्वारायनमः ॥ ९२७ ॥ प्रजाद्वारायनमः ॥ ९२८ ॥ मोक्षद्वारायनमः ॥ ९२९ ॥ त्रिविष्टपायनमः ॥ ९३० ॥ निर्व्वाणायनमः ॥ ९३१ ॥ ह्रादनायनमः ॥ ६३२ ॥ ब्रह्मलोकायनमः ॥ ९३३ ॥ परागतयेनमः ॥ ६३४ ॥ देवासुरविनिर्म्मात्रेनमः ॥ ९३५ ॥ देवासुरपरायणायनमः ॥ ६३६ ॥ देवासुरगुरवेनमः ॥ ९३७ ॥ देवायनमः ॥ ६३८ ॥ देवासुरनमस्कृतायनमः ॥ ६३९ ॥ देवासुरमहामात्रायनमः ॥९४०॥ देवासुरगणाश्रयायनमः ॥ ९४१ ॥ देवासुरगणाध्यक्षायनमः ॥ ९४२ ॥ देवासुरगणाग्रण्येनमः ॥९४३॥ देवातिदेवायनमः ॥९४४॥ देवर्षयेनमः ॥ ९४५ ॥ देवासुरवरप्रदायनमः ॥९४६॥ देवासुरेश्वरायनमः ॥ ६४७ ॥ विश्वायनमः ॥ ९४८ ॥ देवासुरमहेश्वरायनमः ॥ ९४९ ॥ सर्व्वदेवमयायनमः ॥ ९५० ॥ अचिन्त्यायनमः ॥ ९५१ ॥ देवात्मनेनमः ॥ ९५२ ॥ आत्मसम्भवायनमः

॥ ९५३ ॥ उद्भिदेनमः ॥ ९५४ ॥ त्रिविक्रमायनमः ॥९५५॥ वैद्यायनमः ॥ ९५६ ॥ विरजायनमः ॥ ९५७ ॥ नीरजायनमः ॥ ९५८ ॥ अमरायनमः ॥ ९५९ ॥ ईड्यायनमः ॥ ९६० ॥ हस्तीश्वरायनमः ॥ ९६१ ॥ व्याघ्रायनमः ॥ ९६२ ॥ देवसिंहायनमः ॥ ९६३ ॥ नरर्षभायनमः ॥ ९६४ ॥ विबुधायनमः ॥९६५॥ अग्रवरायनमः ॥९६६॥ सूक्ष्मायनमः ॥९६७॥ सर्व्वदेवायनमः ॥९६८॥ तपोमयायनमः ॥ ९६९ ॥ सुयुक्तायनमः ॥९७०॥ शोभनायनमः ॥९७१॥ वज्रिणेनमः । ९७२॥ प्रासानाम्प्रभवायनमः ॥ ९७३ ॥ अव्ययायनमः ॥ ९७४ ॥ गुहायनमः ॥ ९७५ ॥ कान्तायनमः ॥ ९७६ ॥ निजसर्गायनमः ॥ ९७७ ॥ पवित्रायनमः ॥ ९७८ ॥ सर्व्वपावनायनमः ॥ ९७९ ॥ भृङ्गिणेनमः ॥ ९८० ॥ भृङ्गप्रियायनमः ॥९८१॥ बभ्रवेनमः ॥ ९८२ ॥ राजराजायनमः ॥ ९८३ ॥ निरामयायनमः ॥ ९८४ ॥ अभिरामायनमः ॥ ९८५ ॥ सुरगणायनमः ॥९८६॥ विरामायनमः ॥९८७॥ सर्व्वसाधनायनमः ॥९८८॥ ललाटाक्षायनमः ॥ ९८९ ॥ विश्वदेवायनमः ॥९९०॥ हरिणायनमः ॥ ९९१ ॥ ब्रह्मवर्च्चसायनमः ॥ ९९२ ॥ स्थावरपतयेनमः ॥ ९९३ ॥ नियमेन्द्रियवर्द्धनायनमः ॥९९४॥ सिद्धार्थायनमः ॥ ९९५ ॥ सिद्धभूतार्थायनमः ॥ ९९६ ॥ अचिन्त्यायनमः ॥ ९९७ ॥ सत्यव्रतायनमः ॥ ९९८ ॥ शुचयेनमः ॥ ९९९ ॥ व्रताधिपायनमः ॥ १००० ॥ परायनमः ॥ १ ॥ ब्रह्मणेनमः ॥ २ ॥ भक्तानाम्परमागतयेनमः ॥ ३ ॥ विमुक्तायनमः ॥४॥ मुक्ततेजसेनमः ॥ ५ ॥ श्रीमतेनमः ॥ ६ ॥ श्रीवर्द्धनायनमः ॥ ७ ॥ जगतेनमः ॥८॥ इतिश्रीमन्महाभारते अनुशासनपर्व्वणि दानधर्म्मे सप्तदशाध्याये शिवसहस्रनामस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥ १७॥

श्रीसाम्बसदाशिवार्प्पणमस्तु ॥

अथार्घ्यप्रदानम्

अद्य पूर्व्वोच्चरित एवङ्गुणविशेषेण विशिष्टायाम्पुण्यतिथौ ममात्मनः पुराणोक्तफलप्राप्त्यर्थं पूजासाङ्गतासिद्ध्यर्थमर्घ्यप्रदानङ्करिष्ये ॥ शिवरात्र्यर्घ्याणि ॥ नमः शिवाय शर्व्वाय सर्व्वपापहराय च ॥ शिवरात्रौ महापुण्यङ्गृहाणार्घ्यन्नमोऽस्तु ते ॥ शिवाय० इदम् ॥ १ ॥ व्योमकेश नमस्तुभ्यँ व्योमात्मन्व्योमरूपिणे ॥ नक्षत्ररूपिणे तुभ्यन्तारकार्घ्यन्नमोऽस्तु ते ॥ तारकायनमः इदम्० ॥ २ ॥ आकाशादिक्छरीराय ग्रहनक्षत्रमालिने ॥ सुरसिद्धनिवासाय दत्तमर्घ्यं सदाशिव ॥ सदा० इदम्० ॥ ३ ॥ अथ सोमवारार्घ्याणि ॥ सोमवारव्रतङ्कर्त्तु॒ऽऽ कल्याणम्मम सर्वदा ॥ प्रसीद पार्व्वतीनाथ सायुज्यन्देहि मे प्रभो ॥ भवानीशङ्कराय नमः ॥ इदम्० ॥ १ ॥ नक्तेन सोमवारेण सोमनाथ जगत्पते ॥ अनेककोटिसौभाग्यमनन्तं कुरु शङ्कर ॥ शङ्कराय० इदम्० ॥२॥ आकाशादिक्शरीराय ग्रहनक्षत्रमालिने ॥ सर्व्वसिद्धिनिवासाय दत्तमर्घ्यन्नमोऽस्तु ते ॥ सदाशिवा० इदम् ॥ ३ ॥ अनेनार्घ्यप्रदानेन भगवाञ्छ्रीभवानीशङ्करमहारुद्रऽऽ प्रीयताम् ॥ इत्यर्घ्यप्रदानम् ॥

अथ महिम्नस्तोत्रम्

श्रीगणेशाय नमः ॥ महिम्नऽऽ पारन्ते परमविदुषो यद्यसदृशी स्तुतिर्ब्रह्मादीनामपि तदवसन्नास्त्वयि गिरः ॥ अथावाच्यः सर्व्वः स्वमतिपरिणामावधि गृणन्ममाप्येष स्तोत्रे हर निरपवादऽऽ परिकरः ॥ १ ॥ अतीतऽऽ पन्थानन्तव च महिमा वाङ्मनसयोरतद्व्यावृत्त्या यश्चकितमभिधत्ते श्रुतिरपि ॥ स कस्य

स्तोतव्य≍ कतिविधगुण≍ कस्य विषय≍ पदे त्वर्व्वाचीने
पतति न मन≍ कस्य न वचः ॥ २ ॥ मधुस्फीता वाच≍
परमममृतन्निर्म्मितवतस्तव ब्रह्मन्किँ व्वागपि सुरगुरोर्व्विस्मयपदम् ॥
मम त्वेताँ व्वाणीङ्गुणकथनपुण्येन भवत≍ पुनामीत्यर्त्थेऽस्मि-
न्पुरमथन बुद्धिर्व्यवसिता ॥ ३ ॥ तवैश्वर्य्यँ य्यत्तज्जगदुदयरक्षा-
प्रलयकृत्त्रयीवस्तुव्यस्तन्तिसृषु गुणभिन्नासु तनुषु ॥ अभव्या-
नामस्मिन्वरद रमणीयामरमणीं विहन्तुं व्याक्रोशीं विदधत इहैके
जडधियः ॥ ४ ॥ किमीह≍ किङ्कायः स खलु किमुपायस्त्रिभुवन-
ङ्किमाधारो धाता सृजति किमुपादान इति च ॥ अतर्क्यैश्वर्य्ये
त्वय्यनवसरदुःस्थो हतधिय≍ कुतर्कोऽयङ्कांश्चिन्मुखरयति मोहाय
जगतः ॥ ५ ॥ अजन्मानो लोका≍ किमवयववन्तोऽपि जगता-
मधिष्ठातारङ्किम्भवविधिरनादृत्य भवति ॥ अनीशो वा कुर्य्याद्भ-
भुवनजनने क≍ परिकरो यतो मन्दास्त्वाम्प्रत्यमरवर संशेरत
इमे ॥ ६ ॥ त्रयी साङ्ख्यँ य्योग≍ पशुपतिमतँ व्वैष्णवमिति
प्रभिन्ने प्रस्थाने परमिदमद≍ पथ्यमिति च ॥ रुचीनाँ व्वैचित्र्या-
दृजुकुटिलनानापथजुषान्नृणामेको गम्यस्त्वमसि पयसामर्णव
इव ॥ ७ ॥ महोक्ष≍ खट्वाङ्गम्परशुरजिनम्भस्म फणिन≍
कपालञ्चेतीयत्तव वरद तन्त्रोपकरणम् ॥ सुरास्तान्तामृद्धिन्दधति तु
भवद्भ्रूप्रणिहितान्नहि स्वात्मारामव्विषयमृगतृष्णा भ्रमयति ॥ ८ ॥
ध्रुवङ्कश्चित्सर्व्वं सकलमपरस्त्वध्रुवमिदम्परो ध्रौव्याध्रौव्ये जगति
गदति व्यस्तविषये ॥ समस्तेऽप्येतस्मिन्पुरमथन तैर्व्विस्मित इव
स्तुवञ्जिह्रेमि त्वान्न खलु ननु धृष्टा मुखरता ॥ ९ ॥ तवैश्वर्य्यँ
य्यत्नाद्यदुपरि विरिञ्चो हरिरध≍ परिच्छेत्तुं यातावनलमनल-
स्कन्धवपुषः ॥ ततो भक्तिश्रद्धाभरगुरुगृणद्भ्याङ्गिरिश यत्स्वय-
न्तस्थे ताभ्यान्तव किमनुवृत्तिर्न्न फलति ॥ १० ॥ अयत्नादापाद्य

त्रिभुवनमवैरव्यतिकरन्दशास्यो यद्बाहूनभृत रणकण्डूपरवशान् ।। शिरःपद्मश्रेणीरचितचरणाम्भोरुहबलेः स्थिरायास्त्वद्भक्तेस्त्रिपुरहर विस्फूर्जितमिदम् ।। ११ ।। अमुष्य त्वत्सेवासमधिगतसारम्भुजवनम्बलात्कैलासेऽपि त्वदधिवसतौ विक्रमयतः ।। अलभ्या पातालेऽप्यलसचलिताङ्गुष्ठशिरसि प्रतिष्ठा त्वय्यासीद्ध्रुवमुपचितो मुह्यति खलः ।। १२ ।। यदृद्धिं सुत्राम्णो वरद परमोच्चैरपि सतीमधश्चक्रे बाणः परिजनविधेयस्त्रिभुवनः ।। न तच्चित्रन्तस्मिन्वरिवसितरि त्वच्चरणयोर्न्न कस्याप्युन्नत्यै भवति शिरसस्त्वय्यवनतिः ।। १३ ।। अकाण्डब्रह्माण्डक्षयचकितदेवासुरकृपाविधेयस्याऽऽसीद्यस्त्रिनयनविषं संहृतवतः ।। स कल्माषः कण्ठे तव न कुरुते न श्रियमहो विकारोऽपि श्लाघ्यो भुवनभयभङ्गव्यसनिनः ।। १४ ।। असिद्धार्त्था नैव क्वचिदपि सदेवासुरनरे निवर्त्तन्ते नित्यञ्जगति जयिनो यस्य विशिखाः ।। स पश्यन्नीश त्वामितरसुरसाधारणमभूत्स्मरः स्मर्त्तव्यात्मा नहि वशिषु पथ्यः परिभवः ।। १५ ।। मही पादाघाताद्व्रजति सहसा संशयपदम्पदँ व्विष्णोर्भ्राम्यद्भुजपरिघरुग्णग्रहगणम् ।। मुहुर्द्यौर्दौस्थ्यँ य्यात्यनिभृतजटाताडिततटा जगद्रक्षायै त्वन्नटसि ननु वामैव विभुता ।। १६ ।। वियद्व्यापी तारागणगुणितफेनोद्गमरुचिः प्रवाहो वाराँ य्यः पृषतलघुदृष्टः शिरसि ते ।। जगद्द्वीपाकारञ्जलधिवलयन्तेन कृतमित्यनेनैवोन्नेयन्धृतमहिम दिव्यन्तव वपुः ।। १७ ।। रथः क्षोणी यन्ता शतधृतिरगेन्द्रो धनुरथो रथाङ्गे चन्द्रार्कौ रथचरणपाणिः शर इति ।। दिधक्षोस्ते कोऽयन्त्रिपुरतृणमाडम्बरविधिर्व्विधेयैः क्रीडन्त्यो न खलु परतन्त्राः प्रभुधियः ।। १८ ।। हरिस्ते साहस्रङ्कमलबलिमाधाय पदयोर्य्यदेकोने तस्मिन्निजमुदहरन्नेत्रकमलम् ।। गतो भक्त्युद्रेकः परिणतिमसौ चक्रवपुषा

त्रयाणां रक्षायै त्रिपुरहर जागर्त्ति जगताम् ।। १९ ।। क्रतौ सुप्ते जाग्रत्त्वमसि फलयोगे क्रतुमताङ्कर्म्म प्रध्वस्तम्फलति पुरुषारा- धनमृते ।। अतस्त्वां सम्प्रेक्ष्य क्रतुषु फलदानप्रतिभुवं श्रुतौ श्रद्धाम्बद्ध्वा दृढपरिकरः कर्म्मसु जनः ।। २० ।। क्रियादक्षो दक्षः क्रतुपतिरधीशस्तनुभृतामृषीणामार्त्विज्यं शरणद सदस्याः सुरगणाः ।। क्रतुभ्रेशस्त्वत्तः क्रतुफलविधानव्यसनिनो ध्रुवङ्कर्तुः श्रद्धाविधुरमभिचाराय हि मखाः ।।२१।। प्रजानाथन्नाथ प्रसभम- भिकं स्वान्दुहितरङ्गतं रोहिद्भूतां रिरमयिषुमृष्यस्य वपुषा ।। धनुष्पाणेर्य्यातन्दिवमपि सपत्राकृतममुन्त्रसन्तन्तेऽद्यापि त्यजति नँ मृगव्याधरभसः ।। २२ ।। स्वलावण्याशंसा धृतधनुषमह्वाय तृणवत्पुरः प्लुष्टन्दृष्ट्वा पुरमथन पुष्पायुधमपि ।। यदि स्त्रैणन्देवी यमनिरतदेहार्द्धघटनादवैति त्वामद्धा बत वरद मुग्धा युवतयः ।। २३ ।। श्मशानेष्वाक्रीडा स्मरहर पिशाचाः सहचराश्चिता- भस्मालेपः स्रगपि नृकरोटी परिकरः ।। अमङ्गल्यं शीलन्तव भवतु नामैवमखिलन्तथापि स्मर्तॄणाँ व्वरद परमम्मङ्गलमसि ।। २४ ।। मनः प्रत्यक्चित्तेसविधमवधायात्तमरुतः प्रहृष्य- द्रोमाणः प्रमदसलिलोत्सङ्गितदृशः ।। यदालोक्याह्लादं हृद इव निमज्यामृतमये दधत्यन्तस्तत्त्वङ्किमपि यमिनस्तत्किल भवान् ।। २५ ।। त्वमर्कस्त्वं सोमस्त्वमसि पवनस्त्वं हुतवहस्त्वमापस्त्वँ व्व्योम त्वमु धरणिरात्मा त्वमिति च ।। परिच्छिन्नामेवन्त्वयि परिणता बिभ्रति गिरन्न विद्मस्तत्तत्त्वँ व्वयमिह तु यत्त्वन्न भवसि ।। २६ ।। त्रयीन्तिस्रो वृत्तीस्त्रिभुवनमथो त्रीनपि सुरानकाराद्यै- र्व्वर्ण्णैस्त्रिभिरभिदधत्तीर्ण्णविकृति ।। तुरीयन्ते धाम ध्वनिभिरवरु- न्धानमणुभिः समस्तं व्यस्तं वा शरणद गृणात्योमिति पदम् ।। २७ ।। भवः शर्व्वो रुद्रः पशुपतिरथोग्रः सह महाँस्तथा

भीमेशानाविति यदभिधानाष्टकमिदम् ।। अमुष्मिन्प्रत्येकम्प्रविचरति देव श्रुतिरपि प्रियायास्मै धाम्ने प्रणिहितनमस्योऽस्मि भवते ।। २८ ।। नमो नेदिष्ठाय प्रियदव दविष्ठाय च नमो नमः क्षोदिष्ठाय स्मरहर महिष्ठाय च नमः ।। नमो वर्षिष्ठाय त्रिनयन यविष्ठाय च नमो नमः सर्व्वस्मै ते तदिदमिति सर्व्वाय च नमः ।। २९ ।। वहलरजसे विश्वोत्पत्तौ भवाय नमो नमः प्रबलतमसे तत्संहारे हराय नमो नमः ।। जनसुखकृते सत्त्वोद्रिक्तौ मृडाय नमो नमः प्रमहसि पदे निस्त्रैगुण्ये शिवाय नमो नमः ।। ३० ।। कृशपरिणति चेतः क्लेशवश्यन्क चेदङ्क च तव गुणसीमोल्लङ्घिनी शश्वदृद्धिः ।। इति चकितमसन्दीकृत्य माम्भक्तिराधाद्वरद चरणयोस्ते वाक्यपुष्पोपहारम् ।। ३१ ।। असितगिरिसमं स्यात्कज्जलं सिन्धुपात्रे सुरतरुवरशाखा लेखनी पत्रमुर्व्वी ।। लिखति यदि गृहीत्वा शारदा सर्व्वकालन्तदपि तव गुणानामीश पारन्न याति ।।३२।। असुरसुरमुनीन्द्रैरर्च्चितस्येन्दुमौलेर्ग्रथितगुणमहिम्नो निर्गुणस्येश्वरस्य ।। सकलगणवरिष्ठः पुष्पदन्ताभिधानो रुचिरमलघुवृत्तैः स्तोत्रमेतच्चकार ।। ३३ ।। अहरहरनवद्यन्धूर्जटेः स्तोत्रमेतत्पठति परमभक्त्या शुद्धचित्तः पुमान्यः ।। स भवति शिवलोके रुद्रतुल्यस्तथात्र प्रचुरतरधनायुः पुत्रवान्कीर्तिमांश्च ।।३४।। महेशान्नापरो देवो महिम्नो नापरा स्तुतिः ।। अघोरान्नापरो मन्त्रो नास्ति तत्त्वङ्गुरोः परम् ।।३५।। दीक्षा दानन्तपस्तीर्थं ज्ञानँ य्यागादिकाः क्रियाः ।। महिम्नः स्तवपाठस्य कलान्नार्हन्ति षोडशीम् ।।३६।। आसमाप्तिमिदं स्तोत्रं सर्व्वमीश्वरवर्णनम् ।। अनौपम्यम्मनोहारि पुण्यङ्गन्धर्व्वभाषितम् ।।३७।। कुसुमदशननामा सर्व्वगन्धर्व्वराजः शशिधरवरमौलेर्देवदेवस्य दासः ।। स खलु निज-

महिम्नो भ्रष्ट एवास्य रोषात्स्तवनमिदमकार्षीद्दिव्यदिव्यम्महिम्नः ॥३८॥ सुरवरमुनिपूज्यं स्वर्ग्गमोक्षैकहेतुम्पठति यदि मनुष्यः प्राञ्जलिर्न्नान्यचेताः ॥ व्रजति शिवसमीपङ्किन्नरैः स्तूयमानः स्तवनमिदममोघम्पुष्पदन्तप्रणीतम् ॥३९॥ श्रीपुष्पदन्तमुखपङ्कज-निर्ग्गतेन स्तोत्रेण किल्बिषहरेण हरप्रियेण ॥ कण्ठस्थितेन पठितेन समाहितेन सुप्रीणितो भवति भूतपतिर्म्महेशः ॥ ४० ॥ इति श्रीपुष्पदन्तविरचितं शिवमहिमाख्यस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

अथ रावणकृतशिवस्तोत्रम्

जटाकटाहसम्भ्रमभ्रमन्निलिम्पनिर्झ्झरीविलोलवीचिवल्लरीविराजमानमूर्द्धनि ॥ धगद्धगद्धगज्ज्वलल्ललाटपट्टपावके किशोरचन्द्रशेखरे रतिः प्रतिक्षणम्मम ॥ १ ॥ धराधरेन्द्रनन्दिनी-विलासबन्धुबन्धुरस्फुरद्दगन्तसन्ततिप्रमोदमानमानसे ॥ कृपाकटाक्षधोरणी-निरुद्धदुर्द्धरापदि क्वचिद्दिगम्बरे मनो विनोदमस्तु वस्तुनि ॥२॥ जटाभुजङ्गपिङ्गलस्फुरत्फणामणिप्रभाकदम्बकुङ्कुमद्रवप्रलिप्तदिग्वधू-मुखे ॥ मदान्धसिन्धुरस्फुरत्त्वगुत्तरीयमेदुरे मनो विनोदमद्भुतम्बिभर्त्तु भूतभर्त्तरि ॥ ३ ॥ ललाटचत्वरज्वलद्धनञ्जयस्फुलिङ्गभा-निपीतपञ्चसायकन्नमन्निलिम्पनायकम् ॥ सुधामयूखरेखया विराजमानशेखरम्महाकपालिसम्पदे सरिज्जटालमस्तु नः ॥ ४ ॥ सहस्रलोचनप्रभृत्यशेषलेखशेखरप्रसूनधूलिधोरणीविधूसराङ्घ्रिपीठभूः ॥ भुजङ्गराजमालया निबद्धजाटजूटकः श्रियै चिराय जायताश्चकोरबन्धुशेखरः ॥ ५ ॥ करालभालपट्टिकाधगद्धगद्धगज्ज्वलद्धनञ्जयाहुतीकृतप्रचण्डपञ्चसायके ॥ धराधरेन्द्रनन्दिनीकुचाग्रचित्रपत्रकप्रकल्पनैकशिल्पिनि त्रिलोचने रतिर्म्मम ॥६॥ नवीनमेघमण्डली-निरुद्धदुर्द्धरस्फुरत्कुहूनिशीथिनीतमः प्रबन्धबद्धकन्धरः ॥ निलिम्पनिर्झ्झरीधरस्तनोतु कृत्तिसुन्दरः कलानिधानबन्धुरः श्रियञ्जग-

द्धुरन्धरः ॥७॥ प्रफुल्लनीलपङ्कजप्रपञ्चकालिमप्रभावलम्बिकण्ठ-कन्दलीरुचिप्रबधकन्धरम् ॥ स्मरच्छिदम्पुरच्छिदम्भवच्छिदङ्गज-च्छिदम्मखच्छिदान्धकच्छिदन्तमन्तकच्छिदम्भजे ॥८॥ अखर्व्व-सर्व्वमङ्गलाकलाकदम्बमञ्जरीरसप्रवाहमाधुरीविजृम्भणामधुव्रतम्। स्मरान्तकम्पुरान्तकम्मखान्तकम्भवान्तकङ्गजान्तकान्धकान्तकन्तम-न्तकान्तकम्भजे ॥९॥ जयत्यदभ्रविभ्रमद्भ्रमद्भुजङ्गमश्वसद्विनिर्ग्गम-क्रमस्फुरत्करालभालहव्यवाट् ॥ धिमिन्धिमिन्धिमिन्ध्वनन्मृदङ्ग-तुङ्गमङ्गलध्वनिक्रमप्रवर्त्तितप्रचण्डताण्डवः शिवः ॥ १० ॥ दृषद्वि-चित्रतल्पयोर्भुजङ्गमौक्तिकस्रजोर्ग्गरिष्ठरत्नलोष्टयोः सुहृद्विपक्ष-पक्षयोः ॥ तृणारविन्दचक्षुषोः प्रजामहीमहेन्द्रयोः समप्रवृत्तिकः कदा सदाशिवम्भजाम्यहम् ॥ ११ ॥ कदा निलिम्पनिर्झ्झरी-निकुञ्जकोटरे वसन्विमुक्तदुर्म्मतिस्सदा शिरःस्थमञ्जलिँ व्वहन् ॥ विलोललोललोचनाललामभाललग्नकं शिवेति मन्त्रमुच्चरन्सदा सुखी भवाम्यहम् ॥ १२ ॥ निलिम्पनाथनागरी-कदम्बमौलि-मल्लिका-निगुम्फनिर्भ्भरक्षरन्मधूलिकामनोहरः ॥ तनोतु नो मनो मुदँ व्विनोदनीमहर्न्निशम्परश्रियः परम्पदन्तदङ्गजत्विषाश्चयः ॥१३॥ प्रचण्डवाडवानलप्रभाशुभप्रचारिणी महाष्टसिद्धिकामिनी-जनावहूतजल्पना ॥ विमुक्तवामलोचना विवाहकालिकध्वनिः शिवेतिमन्त्रभूषणा जगज्जयाय जायताम् ॥ १४ ॥ इति रावणकृतं शिवस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

अथ शिवकवचम्

अस्य श्रीशिवकवचस्तोत्रमन्त्रस्य ब्रह्माऋषिः, अनुष्टुप्छन्दः, श्रीसदाशिवरुद्रो देवता, ह्रींशक्तिः, रंकीलकम्, श्रींह्रींक्लींबीजम्, श्रीसदाशिवप्रीत्यर्थे शिवकवचस्तोत्रजपे विनियोगः ॥ अथ कर-न्यासः ॥ ॐ नमो भगवते ज्वलज्ज्वालामालिने ॐ रांसर्व्वशक्ति-

धाम्ने ईशानात्मने अङ्गुष्ठाभ्यान्नमः, ॐ नमो भगवते ज्वलज्ज्वालामालिने ॐ नँरींनित्यतृप्तिधाम्ने तत्पुरुषात्मने तर्ज्जनीभ्यान्नमः, ॐ नमो भगवते ज्वलज्ज्वालामालिने ॐ मँरूँअनादिशक्तिधाम्ने अघोरात्मने मध्यमाभ्यान्नमः, ॐ नमो भगवते ज्वलज्ज्वालामालिने ॐ शिँरैँ स्वतन्त्रशक्तिधाम्ने वामदेवात्मने अनामिकाभ्यान्नमः, ॐ नमो भगवते ज्वलज्ज्वालामालिने ॐवाँरौँ अतुल्यशक्तिधाम्ने सद्योजातात्मने कनिष्ठाभ्यान्नमः, ॐ नमो भगवते ज्वलज्ज्वालामालिने ॐ यँरः अनादिशक्तिधाम्ने सर्व्वात्मने करतलकरपृष्ठाभ्यान्नमः, एवं हृदयादि ॥ अथ ध्यानम् ॥ वज्रदंष्ट्रन्त्रिनयनङ्कालकण्ठमरिन्दमम् ॥ सहस्रकरमत्युग्रँ व्वन्दे शम्भुमुमापतिम् ॥ १ ॥ अथापरं सर्व्वपुराणगुह्यन्निःशेषपापौघहरम्पवित्रम् ॥ जयप्रदं सर्व्वविपत्प्रमोचनँ व्वक्ष्यामि शैवङ्कवचं हिताय ते ॥ २ ॥ ऋषभ उवाच ॥ नमस्कृत्वा महादेवँ व्विश्वव्यापिनमीश्वरम् ॥ वक्ष्ये शिवमयँ व्वर्म्म सर्व्वरक्षाकरन्नृणाम् ॥ ३ ॥ शुचौ देशे समासीनो यथावत्कल्पितासनः ॥ जितेन्द्रियो जितप्राणश्चिन्तयेच्छिवमव्ययम् ॥ ४ ॥ हृत्पुण्डरीकान्तरसन्निविष्टं स्वतेजसा व्याप्तनभोवकाशम् ॥ अतीन्द्रियं सूक्ष्ममनन्तमाद्यन्ध्यायेत्परानन्दमयम्महेशम् ॥ ५ ॥ ध्यानावधूताखिलकर्म्मबन्धश्चिरश्चिदानन्दनिमग्नचेताः ॥ षडक्षरन्याससमाहितात्मा शैवेन कुर्य्यात्कवचेन रक्षाम् ॥ ६ ॥ माम्पातु देवोऽखिलदेवतात्मासंसारकूपे पतितङ्गभीरे ॥ तन्नाम दिव्यँ व्वरमन्त्रमूलन्धुनोतु मे सर्व्वमघं हृदिस्थम् ॥ ७ ॥ सर्व्वत्र मां रक्षतु विश्वमूर्त्तिर्ज्ज्योतिर्म्मयानन्दघनश्चिदात्मा ॥ अणोरणीयानुरुशक्तिरेकः स ईश्वरः पातु भयादशेषात् ॥ ८ ॥ यो भूस्वरूपेण बिभर्त्तिविश्वम्पायात् स भूमेर्गिरिशोऽष्टमूर्त्तिः ॥ योऽपांस्वरूपेण नृणाङ्करोति सञ्जीवनं सोऽवतु

माङ्गलेभ्यः ॥ ९ ॥ कल्पावसाने भुवनानि दग्ध्वा सर्व्वाणि यो नृत्यति भूरिलीलः ॥ स कालरुद्रोऽवतु मान्दवाग्नेर्व्वात्यादिभीतेरखिलाच्च तापात् ॥ १० ॥ प्रदीप्तविद्युत्कनकावभासो विद्यावराभीतिकुठारपाणिः ॥ चतुर्मुखस्तत्पुरुषस्त्रिनेत्रः प्राच्यां स्थितं रक्षतु मामजस्रम् ॥ ११ ॥ कुठारखेटाङ्कुशपाशशूलकपालढक्काक्षगुणान्दधानः ॥ चतुर्मुखो नीलरुचिस्त्रिनेत्रः पायादघोरो दिशि दक्षिणस्याम् ॥ १२ ॥ कुन्देन्दुशङ्खस्फटिकावभासो वेदाक्षमालावरदाभयाङ्कः ॥ त्र्यक्षश्चतुर्व्वक्त्र उरुप्रभावः सद्योधिजातोऽवतु माम्प्रतीच्याम् ॥ १३ ॥ वराक्षमालाभयटङ्कहस्तः सरोजकिञ्जल्कसमानवर्ण्णः ॥ त्रिलोचनश्चारुचतुर्मुखो माम्पायादुदीच्यान्दिशि वामदेवः ॥ १४ ॥ वेदाभयेष्टाङ्कुशपाशटङ्ककपालढक्काक्षकशूलपाणिः ॥ सितद्युतिः पञ्चमुखोऽवतान्मामीशान ऊर्द्ध्वम्परमप्रकाशः ॥१५॥ मूर्द्धानमव्यान्मम चन्द्रमौलिर्भालम्ममाव्यादथ भालनेत्रः ॥ नेत्रे ममाव्याद्भगनेत्रहारी नासां सदा रक्षतु विश्वनाथः ॥ १६ ॥ पायाच्छ्रुती मे श्रुतिगीतकीर्त्तिः कपोलमव्यात्सततङ्कपाली ॥ वक्त्रं सदा रक्षतु पञ्चवक्त्रो जिह्वां सदा रक्षतु वेदजिह्वः ॥ १७ ॥ कण्ठङ्गिरीशोऽवतु नीलकण्ठः पाणिद्वयम्पातु पिनाकपाणिः ॥ दोर्म्मूलमव्यान्मम धर्म्मबाहुर्व्वक्षस्थलन्दक्षमखान्तकोऽव्यात् ॥१८॥ ममोदरम्पातु गिरीन्द्रधन्वा मध्यम्ममाव्यान्मदनान्तकारी ॥ हेरम्बतातो मम पातु नाभिम्पायात्कटिन्धूर्जटिरीश्वरो मे ॥ १९ ॥ ऊरुद्वयम्पातु कुबेरमित्रो जानुद्वयम्मे जगदीश्वरोऽव्यात् ॥ जङ्घायुगम्पुङ्गवकेतुरव्यात्पादौ ममाव्यात्सुरवन्द्यपादः ॥ २० ॥ महेश्वरः पातु दिनादियामे माम्मध्ययामेऽवतु वामदेवः ॥ त्रियम्बकः पातु तृतीययामे वृषध्वजः पातु दिनान्त्ययामे ॥ २१ ॥ पायान्निशादौ शशिशेखरो माङ्गङ्गाधरो रक्षतु

मान्निशीथे ॥ गौरीपतिः पातु निशावसाने मृत्युञ्जयो रक्षतु सर्व्वकालम् ॥ २२ ॥ अन्तःस्थितं रक्षतु शङ्करो मां स्थाणुः सदा पातु बहिःस्थितम्माम् ॥ तदन्तरे पातु पतिः पशूनां सदाशिवो रक्षतु मां समन्तात् ॥ २३ ॥ तिष्ठन्तमव्याद्भुवनैकनाथः पायाद्व्रजन्तम्प्रमथाधिनाथः ॥ वेदान्तवेद्योऽवतु मान्निषण्णम्मामव्ययः पातु शिवः शयानम् ॥ २४ ॥ मार्ग्गेषु मां रक्षतु नीलकण्ठः शैलादिदुर्ग्गेषु पुरत्रयारिः ॥ अरण्यवासादिमहाप्रवासे पायान्मृगव्याध उदारशक्तिः ॥ २५ ॥ कल्पान्तकाटोपपटुप्रकोपस्फुटाट्टहासोच्चलिताण्डकोशः ॥ घोरारिसेनार्ण्णवदुर्न्निवारमहाभयाद्रक्षतु वीरभद्रः ॥ २६ ॥ पत्त्यश्वमातङ्गरथावरूथसहस्रलक्षायुतकोटिभीषणम् ॥ अक्षौहिणीनां शतमाततायिनाश्छिन्द्यान्मृडो घोरकुठारधारया ॥ २७ ॥ निहन्तुदस्यून्प्रलयानलार्च्चिज्ज्वलन्त्रिशूलन्त्रिपुरान्तकस्य ॥ शार्दूलसिंहर्क्षवृकादिहिंस्रान् सन्त्रासयत्वीश धनुः पिनाकः ॥ २८ ॥ दुःस्वप्नदुःशकुनदुर्ग्गतिदौर्म्मनस्यदुर्भिक्षदुर्व्यसनदुःसहदुर्य्यशांसि ॥ उत्पाततापविषभीतिमसद्ग्रहार्त्तिव्याधींश्च नाशयतु मे जगतामधीशः ॥ २९ ॥

ॐ नमो भगवते सदाशिवाय सकलतत्त्वात्मकाय सर्व्वमन्त्ररूपाय सर्व्वयन्त्राधिष्ठिताय सर्व्वतन्त्ररूपाय सर्व्वतत्त्वविदूराय ब्रह्मरुद्रावतारिणे नीलकण्ठाय पार्व्वतीमनोहरप्रियाय सोमसूर्य्याग्निलोचनाय भस्मोद्धूलितविग्रहाय महामणिमुकुटधारणाय माणिक्यभूषणाय सृष्टिस्थितिप्रलयकालरौद्रावताराय दक्षाध्वरध्वंसकाय महाकालभेदनाय मूलधारैकनिलयाय तत्त्वातीताय गङ्गाधराय सर्व्वदेवाधिदेवाय षडाश्रयाय वेदान्तसाराय ॥ त्रिवर्ग्गसाधनायानन्तकोटिब्रह्माण्डनायकायाऽनन्त-वासुकि-तक्षक-कर्क्कोटकशङ्खकुलिक-पद्म-महापद्मेत्यष्टमहानागकुलभूषणाय प्रणवस्वरूपाय चिदाकाशाया-

काशदिक्स्वरूपाय ग्रहनक्षत्रमालिने सकलाय कलङ्करहिताय सकल-लोकैककर्त्रे सकललोकैकसंहर्त्रे सकललोकैकगुरवे सकललोकैक-साक्षिणे सकलनिगमगुह्याय सकलवेदान्तपारगाय सकललोकैकवर-प्रदाय सकललोकैकशङ्कराय शशाङ्कशेखराय शाश्वतनिजावासाय निराभासाय निरामयाय निर्म्मलाय निर्ल्लोभाय निर्म्मदाय निश्चि-न्ताय निरहङ्काराय निरङ्कुशाय निष्कलङ्काय निर्ग्गुणाय निष्कामाय निरुपप्लवाय निरवद्याय निरन्तराय निष्कारणाय निरातङ्काय निष्प्रपञ्चाय निस्सङ्गाय निर्द्वन्द्वाय निराधाराय नीरागाय निष्क्रोधाय निर्म्मलाय निष्पापाय निर्भयाय निर्व्विकल्पाय निर्भेदाय निष्क्रि-याय निस्तुलाय निःसंशयाय निरञ्जनाय निरुपमविभवाय नित्यशुद्ध-बुद्धिपरिपूर्णसच्चिदानन्दाद्वयाय परमशान्तस्वरूपाय तेजोरूपाय तेजोमयाय जय जय रुद्र महारौद्र महावतार महाभैरव कालभैरव कल्पान्तभैरव कपालमालाधर खट्वाङ्गखड्गचर्म्मपाशाङ्कुशडमरु-शूलचापबाणगदाशक्तिभिन्दिपालतोमरमुसलमुद्गरपाशपरिघभुशुण्डी-शतघ्नीचक्राद्यायुधभीषणकरसहस्रमुखदंष्ट्राकरालवदन विकटाट्ट-हासविस्फारितब्रह्माण्डमण्डल नागेन्द्रकुण्डल नागेन्द्रहार नागेन्द्र-वलय नागेन्द्रचर्म्मधर मृत्युञ्जय त्र्यम्बक त्रिपुरान्तक विश्वरूप विरूपाक्ष विश्वेश्वर वृषभवाहन विश्वतोमुख सर्व्वतो रक्ष रक्ष मा ज्वल ज्वल महामृत्युमपमृत्युभयन्नाशय नाशय, चोरभयमुत्साद-योत्सादय, विषसर्प्पभयं शमय शमय, चोरान्मारय मारय, मम शत्रूनुच्चाटयोच्चाटय, त्रिशूलेन विदारय विदारय, कुठारेण भिन्धि भिन्धि, खड्गेन छिन्धि छिन्धि, खट्वाङ्गेन विपोथय विपो-थय, मुसलेन निष्पेषय निष्पेषय, बाणैः सन्ताडय सन्ताडय, रक्षांसि भीषय भीषय, अशेषभूतानि विद्रावय विद्रावय, कूष्माण्ड-वेतालमारीगणब्रह्मराक्षसगणान् सन्त्रासय सन्त्रासय, ममाभयङ्कुरु

कुरु, वित्रस्तम्मामाश्वासयाश्वासय, नरकमहाभयान्मामुद्धरोद्धर सञ्जीवय सञ्जीवय, क्षुत्तृड्भ्याम्मामाप्याययाप्यायय, दुःखातुरम्मामानन्दयानन्दय, शिवकवचेन मामाच्छादयाच्छादय, मृत्युञ्जय त्र्यम्बक सदाशिव नमस्ते ।। ऋषभ उवाच ।। इत्येतत्कवचं शैवँ व्वरदँ व्याहृतम्मया ।। सर्व्वबाधाप्रशमनं रहस्यं सर्व्वदेहिनाम् ।। ३० ।। यः सदा धारयेन्मर्त्यः शैवङ्कवचमुत्तमम् ।। न तस्य जायते क्वापि भयं शम्भोरनुग्रहात् ।। ३१ ।। क्षीणायुः प्राप्तमृत्युर्व्वा महारोगहतोऽपि वा ।। सद्यः सुखमवाप्नोति दीर्घमायुश्च विन्दति ।। ३२ ।। सर्व्वदारिद्र्यशमनं सौमङ्गल्यविवर्द्धनम् ।। यो धत्ते कवचं शैवं स देवैरपि पूज्यते ।।३३।। महापातकसङ्घातैर्म्मुच्यते चोपपातकैः ।। देहान्ते मुक्तिमाप्नोति शिववर्म्मानुभावतः ।। ३४ ।। त्वमपि श्रद्धया वत्स शैवङ्कवचमुत्तमम् ।। धारयस्व मया दत्तं सद्यः श्रेयो ह्यवाप्स्यसि ।।३५।। सूत उवाच ।। इत्युक्त्वा ऋषभो योगी तस्मै पार्त्थिवसूनवे ।। ददौ शङ्खम्महारावङ्खड्गञ्चारिनिषूदनम् ।। ३६ ।। पुनश्च भस्म सम्मन्त्र्य तदङ्गम्परितोऽस्पृशत् ।। गजानां षट्सहस्रस्य द्विगुणस्य बलन्ददौ ।।३७।। भस्मप्रभावात्सम्प्राप्तबलैश्वर्य्यधृतिस्मृतिः ।। स राजपुत्रः शुशुभे शरदर्क इव श्रिया ।। ३८ ।। तमाह प्राञ्जलिम्भूयः स योगी नृपनन्दनम् ।। एष खड्गो मया दत्तस्तपो मन्त्रानुभावितः ।।३९।। शितधारमिमँ खड्गँ य्यस्मै दर्शयसे स्फुटम् ।। स सद्यो म्रियते शत्रुः साक्षान्मृत्युरपि स्वयम् ।। ४० ।। अस्य शङ्खस्य निर्ह्रादँ य्ये शृण्वन्ति तवाहिताः ।। ते मूर्च्छिताः पतिष्यन्ति न्यस्तशस्त्रा विचेतनाः ।। ४१ ।। खड्गशङ्खाविमौ दिव्यौ परसैन्यविनाशिनौ ।। आत्मसैन्यस्वपक्षाणां शौर्य्यतेजोविवर्द्धनौ ।।४२।। एतयोश्च प्रभावेण शैवेन कवचेन च ।। द्विषट्सहस्रनागानाम्बलेन महतापि च

॥ ४३ ॥ भस्मधारणसामर्थ्याच्छत्रुसैन्यँ व्विजेष्यसि ॥ प्राप्य सिंहासनम्पित्र्यङ्गोप्ताऽसि पृथिवीमिमाम् ॥ ४४ ॥ इति भद्रायुषं सम्यगनुशास्य समातृकम् ॥ ताभ्यां सम्पूजितः सोऽथ योगी स्वैरगतिर्य्ययौ ॥४५॥ इति शिवकवचं सम्पूर्णम् ॥

अथोपनिषत्

ॐ नमश्शिवाय ॐ नमोस्तु शर्व्व शम्भो त्रिनेत्र चारुगात्र त्रैलोक्यनाथ उमापते दक्षयज्ञविध्वंसकारक सकामाङ्गनाशन घोरपापप्रणाशन महापुरुष महोग्रमूर्त्ते सर्व्वसत्त्वक्षयङ्कर शुभङ्कर महेश्वर त्रिशूलधर स्मरारे गुहाधामन् दिग्वासः महाशङ्खशेखर-जटाधर कपालमालाविभूषितशरीर वामचक्षुःक्षुभितदेवप्रजाध्यक्ष भगाक्ष्णोःक्षयङ्कर भीमसेननाथ पशुपते कामाङ्गदहन चत्वरवासिन् शिव महादेवं ईशान शङ्कर भीमभव वृषध्वज कैटभ प्रौढ महा-नाथेश्वर भूतिरत अविमुक्तक रुद्ररुद्रेश्वर स्थाणो एकलिङ्ग कालिन्दीप्रिय श्रीकण्ठ नीलकंठ अपराजित रिपुभयङ्कर सन्तोषपते वामदेव अघोर तत्पुरुष महाघोर अघोरमूर्त्ते शान्त सरस्वतीकान्त सहस्रमूर्त्ते महोद्भव विभो कालाग्ने रुद्र रौद्र हर महीधरप्रिय सर्व्वतीर्त्थाधिवास हंस कामेश्वर केदार अधिपते परिपूर्ण्ण मुचुकुन्द मधुनिवास कृपाणपाणे भयङ्कर विद्याराज सोमराज कामराज महीधरराजकन्याहृदब्जवसते समुद्रशायिन् गयामुख-गोकर्ण्णब्रह्मयोने सहस्रवक्त्राक्षिचरणहाटकेश्वर नमस्ते नमस्ते ॥ इत्युपनिषत् ॥

अथ शतनाम

शिवो महेश्वरः शम्भुः पिनाकी शशिशेखरः ॥ वामदेवो विरूपाक्ष॰ कपर्द्दी नीललोहितः ॥ १ ॥ शङ्करः शूलपाणिश्च खट्वाङ्गी विष्णुवल्लभः ॥ शिपिविष्टोम्बिकानाथः श्रीकण्ठो भक्त-

वत्सलः ॥ २ ॥ भवः सर्व्वस्त्रिलोकेशः शितिकण्ठः शिवाप्रियः ॥
उग्रः कपालि कामारिरन्धकासुरसूदनः ॥३॥ गङ्गाधरो ललाटाक्षः
कालकालः कृपानिधिः ॥ भीमः परशुहस्तश्च मृगपाणिर्ज्जटा-
धरः ॥ ४ ॥ कैलासवासी कवची कठोरस्त्रिपुरान्तकः ॥ वृषाङ्को
वृषभारूढो भस्मोद्धलितविग्रहः ॥ ५ ॥ सामप्रियः स्वरमयस्त्रयी-
मूर्त्तिरनीश्वरः ॥ सर्व्वज्ञः परमात्मा च सोमसूर्य्याग्निलोचनः
॥ ६ ॥ हविर्य्यज्ञमयः सोमः पञ्चवक्त्रः सदाशिवः ॥ विश्वेश्वरो
वीरभद्रो गणनाथः प्रजापतिः ॥ ७ ॥ हिरण्यरेता दुर्द्धर्षो गिरीशो
गिरिशोनघः ॥ भुजङ्गभूषणो भर्ग्गो गिरिधन्वा गिरिप्रियः ॥८॥
कृत्तिवासाः पुरारातिर्भगवान्प्रमथाधिपः ॥ मृत्युञ्जयः सूक्ष्म-
तनुर्ज्जगद्व्यापी जगद्गुरुः ॥ ९ ॥ व्योमकेशो महासेनजनकश्चारु-
विक्रमः ॥ रुद्रो भूतपतिः स्थाणुरहिर्ब्बुध्न्यो दिगम्बरः ॥१०॥
अष्टमूर्त्तिरनेकात्मा सात्त्विकः शुद्धविग्रहः ॥ शाश्वतः खण्डपरशु-
रजः पाशविमोचकः ॥ ११ ॥ मृडः पशुपतिर्द्देवो महादेवो-
ऽव्ययः प्रभुः ॥ पूषदन्तभिदव्यग्रो दक्षाध्वरहरो हरः ॥१२॥
भगनेत्रभिद्व्यक्तः सहस्राक्षः सहस्रपात् ॥ अपवर्ग्गप्रदोऽनन्त-
स्तारकः परमेश्वरः ॥ १३ ॥ इमानि दिव्यनामानि जप्यन्ते
सर्व्वदा मया ॥ नाम कल्पलतेयम्मे सर्व्वाभीष्टप्रदायिनी ॥१४॥
नामान्येतानि सुभगे शिवदानि न संशयः ॥ वेदसर्व्वस्वभूतानि
नामान्येतानि वस्तुतः ॥ १५ ॥ एतानि यानि नामानि तानि
सर्व्वार्त्थदान्यतः ॥ जप्यन्ते सादरन्नित्यम्मया नियमपूर्व्वकम्
॥१६॥ वेदेषु शिवनामानि श्रेष्ठान्यघहराणि च ॥ सन्त्यनन्तानि
सुभगे वेदेषु विविधेष्वपि ॥ १७ ॥ तेभ्यो नामानि सङ्गृह्य
कुमाराय महेश्वरः ॥ अष्टोत्तरसहस्रन्तु नाम्नामुपदिशत्पुरा ॥१८॥
इति शिवाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

अथ सहस्रनाम

सूत उवाच ।। श्रूयतामृषयः श्रेष्ठा कथयामि यथाश्रुतम् ।। विष्णुना प्रार्थितो येन सन्तुष्ट परमेश्वरः ।।१।। तदहङ्कथयाम्यद्य पुण्यं नाम सहस्रकम् ।। श्रीविष्णुरुवाच ।। शिवो हरो मृडो रुद्रः पुष्करः पुष्पलोचनः ।। २ ।। अर्थिगम्यः सदाचारः शर्वः शंभुर्महेश्वरः ।। चन्द्रापीडश्चन्द्रमौलिर्व्विश्वादिश्चामरेश्वरः ।। ३ ।। वेदान्तसारसन्दोह कपाली नीललोहितः ।। ध्यानाधारोपरिच्छेद्यो गौरीभर्त्ता गणेश्वरः ।। ४ ।। अष्टमूर्तिर्व्विश्वमूर्त्तिस्त्रिवर्ग्गः स्वर्ग्गसाधनः ।। ज्ञानगम्यो दृढप्रज्ञो देवदेवस्त्रिलोचनः ।। ५ ।। वामदेवो महादेव पटु परिवृढो दृढः ।। विश्वरूपी विरूपाक्षो वागीशः शुचिमत्तरः ।। ६ ।। सर्व्व प्रमाणसँव्वादी वृषाङ्को वृषवाहनः ।। ईश पिनाकी खट्वाङ्गी चित्रवेषश्चिरन्तनः ।। ७ ।। तमोहरो महायोगी गोप्ता ब्रह्माण्डहृज्जटी ।। कालकाल कृत्तिवासाः सुभग प्रणतात्मकः ।। ८ ।। त्रिपुण्ड्रधारी चाक्षुष्यो दुर्व्वासा पुरशासनः ।। दिव्यायुध स्कन्दगुरुः परमेष्ठी परात्परः ।। ९ ।। अनादिमध्यनिधनो गिरीशो गिरिबान्धवः ।। कुबेरबन्धुः श्रीकण्ठो लोकवर्ण्णोत्तमो मृदुः ।।१०।। समाधिवेद्य कोदण्डी नीलकण्ठ परश्वधी ।। विशालाक्षो मृगव्याधः सुरेशः सूर्य्यतापनः ।। ११ ।। धर्म्मधामा क्षमाक्षेत्रम्भगवान्भगनेत्रभित् ।। उग्र पशुपतिस्तार्क्ष्य प्रियभक्त प्रियँव्वदः ।। १२ ।। दाता दयाकरो दक्ष कपर्दी कामशासनः ।। श्मशाननिलयः सूक्ष्मः श्मशानस्थो महेश्वरः ।। १३ ।। लोककर्त्ता मृगपतिर्म्महाकर्त्ता महौषधीः ।। उत्तरो गोपतिर्गोप्ता ज्ञानगम्य पुरातनः ।। १४ ।। नीतिः सुनीतिः शुद्धात्मा सोमः सोमरतः सुखी ।। सोमपोऽमृतपः सौम्यो महाज्योतिर्म्महाद्युतिः ।। १५ ।। तेजोमयो-

ऽमृतमयोऽन्नमयश्च सुधापतिः ।। अजातशत्रुरालोकसम्भाव्यो हव्यवाहनः ।।१६।। लोककरो वेदकरः सूत्रकारः सनातनः ।। महर्षि≍ कपिलाचार्य्यो विश्वदीप्तिर्व्विलोचनः ।। १७ ।। पिनाकपाणिर्भूदेववशगः स्वस्तिकृत्सुधीः ।। धातृधामा धामकरः सर्व्वदः सर्वगोचरः ।। १८ ।। ब्रह्मसृग्विश्वसृक्सर्व्व≍ कर्णिकारप्रिय≍ कविः ।। शाखो विशाखो गोशाखः शिवो भिषगनुत्तमः ।। १९ ।। गङ्गाप्लवोदको भव्य≍ पुष्कलः स्थपतिः स्थिरः ।। विजितात्मा विधेयात्मा भूतवाहनसारथिः ।।२०।। सगणो गणवर्यश्च सुकीर्त्तिश्छिन्नसंशयः ।। कामदेव≍ कामपालो भस्मोद्धूलितविग्रहः ।। २१ ।। भस्मप्रियो भस्मशायी कामी कान्त≍ कृतागमः ।। समावर्त्तो निवृत्तात्मा धर्म्मपुञ्जः सदाशिवः ।। २२ ।। अकल्मषश्चतुर्ब्बाहुर्दुरावासो दुरासदः ।। दुर्लभो दुर्गमो दुर्गः सर्व्वायुधविशारदः ।। २३ ।। अध्यात्मयोगनिलयः सुतन्तुस्तन्तुवर्द्धनः ।। शुभाङ्गो लोकसारङ्गो जगदीशो जनार्दनः ।। २४ ।। भस्मशुद्धिकरो मेरुरोजस्वी शुद्धविग्रहः ।। असाध्यसाधुसाध्यश्च भृत्यमर्कटरूपधृक् ।। २५ ।। हिरण्यरेता≍ पौराणो रिपुजीवहरोचलः ।। महाह्रदो महागर्त्तः सिद्धवृन्दारकेडितः ।। २६ ।। व्याघ्रचर्म्माम्बरो व्याली महाभूतो महानिधिः ।। अमृतानुभवः श्रीमान्पाञ्चजन्य≍ प्रभञ्जनः ।।२७।। पञ्चविंशतितत्त्वस्थः पारिजात≍ परात्परः ।। सुलभः सुव्रतः शूरो वाङ्मयीकनिधिर्न्निधिः ।। २८ ।। वर्णाश्रमगुरुर्व्वर्णी शत्रुजिच्छत्रुतापनः ।। आश्रम≍ क्षपणः क्षामो ज्ञानवानचलेश्वरः ।। २९ ।। प्रमाणभूतो दुर्ज्ञेयः सुपर्णो वायुवाहनः ।। धनुर्द्धरो धनुर्व्वेदो गुणः शशिगुणाकरः ।। ३० ।। सत्यः सत्यपरो दीनो धर्म्माङ्गो धर्म्मसाधनः ।। अनन्तदृष्टिरानन्दो दण्डो दमयिता दमः ।।३१।। अभिचार्य्यो महामायो विश्वकर्मा विशारदः ।। वीत-

रागो विनीतात्मा तपस्वी भूतवाहनः ॥३२॥ उन्मत्तवेषः प्रच्छन्नो जितकामोऽर्च्चितप्रियः ॥ कल्पान्तप्रकृतिः कल्पः सर्व्वलोकप्रजापतिः ॥३३॥ तरस्वी तारको धीमान्प्रधानः प्रभुरव्ययः ॥ लोकपालोन्तर्हितात्मा कल्पादिः कमलेक्षणः ॥ ३४ ॥ वेदशास्त्रार्थतत्त्वज्ञो नियमो नियमाश्रयः ॥ चन्द्रः सूर्य्यः शनिः केतुर्व्विरागो विद्रुमच्छविः ॥ ३५ ॥ भक्तिवश्यः परम्ब्रह्म मृगबाणार्प्पणो नयः ॥ अद्रिरद्र्यालयः कान्तः परमात्मा जगद्गुरुः ॥३६॥ सर्व्वकामालयस्तुष्टो माङ्गल्यो मङ्गलावृतः ॥ महातपा दीर्घतपाः स्थविष्ठः स्थविरो द्रुमः ॥३७॥ अहः सँव्वत्सरो व्याप्तिः प्रमाणम्परमन्तपः ॥ सँव्वत्सरकरो मन्त्रः प्रत्ययः सर्व्वदर्शनः ॥ ३८ ॥ अजः सर्व्वेश्वरः सिद्धो महारेता महाबलः ॥ योगी योग्यो महातेजाः सिद्धसर्व्वादिविग्रहः ॥ ३९ ॥ वसुर्व्वसुमनाः सत्यः सर्व्वपापहरो हरः ॥ सुकीर्त्तिः शोभितः श्रावी ह्यवाङ्मनसगोचरः ॥४०॥ अमृतः शाश्वतः शान्तो द्रोणहस्तः प्रतापवान् ॥ कमण्डलुधरो धन्वी वेदाङ्गो वेदविन्मुनिः ॥ ४१ ॥ भ्राजिष्णुर्भोजनम्भोक्ता लोकनाथो दुरावरः ॥ अतीन्द्रियो महामायः सर्व्वावासश्चतुष्पथः ॥ ४२ ॥ कालयोगी महानादो महोत्साहो महाबलः ॥ महाबुद्धिर्म्महावीर्य्यो भूतचारी पुरन्दरः ॥४३॥ निशाचरः प्रेतचारी महाशक्तिर्म्महाद्युतिः ॥ अनिर्द्देश्यवपुः श्रीमान्सर्व्वाचार्य्यमनोगतिः ॥ ४४ ॥ बहुश्रुतो महामायो नियतात्मा ध्रुवोऽध्रुवः ॥ तेजस्तेजोद्युतिधरो नरकः सर्व्वशासकः ॥४५॥ नृत्यप्रियो नित्यनृत्यः प्रकाशात्माप्रकाशकः ॥ स्पष्टः क्रूरो बुधो मन्त्रः समानः सारसम्प्लवः ॥ ४६ ॥ युगादिकृद्युगावर्त्तो गम्भीरो वृषवाहनः ॥ इष्टो विशिष्टः शिष्टेष्टः शरभः शरभोधनुः ॥ ४७ ॥ तीर्त्थरूपस्तीर्त्थनामी तीर्त्थादृश्यः सुती-

त्थंदः ॥ अपान्निधिरधिष्ठानँ व्विजयो जयकालवित् ॥ ४८ ॥
प्रतिष्ठितः प्रमाणज्ञो हिरण्यकवचो हरिः ॥ विमोचनः सुरगणो
विद्येशो बिन्दुसंश्रयः ॥ ४९ ॥ बालरूपो बलोन्मत्तो विकर्त्ता
गहनो गुहः ॥ करणङ्कारणङ्कर्त्ता सर्व्वबन्धविमोचनः ॥ ५० ॥
व्यवसायो व्यवस्थानः स्थानदो जगदादिजः ॥ गुरुदो ललितो
भेदो निवासात्मनि संस्थितः ॥ ५१ ॥ वीरेश्वरो वीरभद्रो विश्व-
रूपो विधिर्व्विराट् ॥ वीरचन्द्रो मणिर्द्धर्त्ता तीव्रानन्दो नदीश्वरः
॥ ५२ ॥ अग्न्याधारस्त्रिशूली च शिपिविष्टः शिवालयः ॥
वालखिल्यो महावीर्य्यस्तिग्मांशुर्ब्बधिरः खगः ॥५३॥ अभि-
रामः सुशरणः सुब्रह्मण्यः सुधानिधिः ॥ मघवा कौशिको गोमान्
विरामः सर्व्वसाधनः ॥ ५४ ॥ ललाटजो विश्वदेहः सारसंसार-
चक्रभृत् ॥ अमोघो दण्डिमध्यस्थो हरिणोब्रह्मवर्च्चसः ॥ ५५ ॥
परमार्त्थः परोमायी सँव्वरो व्याघ्रकोनलः ॥ रुचिर्व्वररुचिर्व्वन्द्यो
वाचस्पतिरहर्प्पतिः ॥ ५६ ॥ रविर्व्विरोचनः स्कन्दः शास्ता
वैवस्वतोऽमरः ॥ युक्तिकुन्मत्तकीर्त्तिश्च सानुगश्च पुरञ्जयः ॥५७॥
कैलासाधिपतिः कान्तः सवितारविलोचनः ॥ विश्वोत्तमो वीत-
भयो विश्वभर्त्तानिवारितः ॥ ५८ ॥ नित्यो नियतकल्याणः
पुण्यश्रवणकीर्त्तनः ॥ दूरश्रवा विश्वसहो ध्येयो दुःखप्रणाशनः
॥ ५९ ॥ उत्तारणो दुष्कृतिहा विज्ञेयो दुःसहो भवः ॥ अनादि-
र्भूर्ब्भुवोलक्ष्मीः किरीटी त्रिदशाधिपः ॥ ६० ॥ विश्वगोप्ता
विश्वकर्त्ता सुवीरो रुचिराङ्गदः ॥ जननो जनजन्मादिः प्रीति-
मान्नीतिमान्धवः ॥ ६१ ॥ वसिष्ठः कश्यपो भानुर्भीमो भीम-
पराक्रमः ॥ प्रणवः सत्पथाचारो महाकाशो महाधनः ॥ ६२ ॥
जन्माधिपो महादेवः सकलागमपारगः ॥ तत्त्वन्तत्त्वविदेकात्मा
विभुर्व्विष्णुर्व्विभूषणः ॥ ६३ ॥ ऋषिर्ब्राह्मण ऐश्वर्य्यो

जन्ममृत्युजरातिगः ॥ पञ्चयज्ञसमुत्पत्तिर्व्विश्वेशो विमलोदयः ॥ ६४ ॥ अनाद्यन्त आत्मयोनिर्व्वत्सलो भक्तलोकधृक् ॥ गायत्रीवल्लभः प्रांशुर्व्विश्वास≍ प्रभाकरः ॥ ६५ ॥ शिशुर्गिरिरतः सम्राट्सुषेणः सुरशत्रुहा ॥ अनेमिरिष्टनेमिश्च मुक्तिदो विगतज्वरः ॥ ६६ ॥ स्वयञ्ज्योतिस्तपञ्ज्योतिरतिज्योतिरचञ्चलः ॥ पिङ्गल≍ कपिलः श्मश्रुर्भालनेत्रस्त्रयीतनुः ॥ ६७ ॥ ज्ञानस्कन्दो महानीतिर्व्विश्वोत्पत्तिरुपप्लवः ॥ भोगी विवस्वतस्तत्त्वो योगपारो दिवस्पतिः ॥६८॥ कल्याणगुणनामा च पापहा पुण्यदर्शनः ॥ उदारकीर्त्तिरुद्योगी महन्मान्यश्च सत्त्वपः ॥६९॥ नक्षो मलिनकेशश्च स्वाधिष्ठानमदाश्रयः ॥ पवित्र≍ पापनाशश्च मणिपूरो नभोगतिः ॥ ७० ॥ हृत्पुण्डरीकमासीनः शक्रः शान्तो वृषाकपिः ॥ कृष्णो ग्रहपति≍ कृष्णः समर्त्थोऽनर्त्थनाशनः ॥ ७१ ॥ अधर्म्मशत्रुरज्ञेय≍ पुरुहूत≍ पुरुश्रुतः ॥ ब्रह्मगर्ब्भो बृहद्गर्ब्भो धर्म्मधेनुर्द्धनागमः ॥ ७२ ॥ जगद्धितैषी सुगत≍ कुमार≍ कुशलागमः ॥ हिरण्यवर्ण्णो ज्योतिष्मान्नानाभूतरतो ध्वनिः ॥ ७३ ॥ आरोग्यो नयनाध्यक्षो विश्वामित्रो धनेश्वरः ॥ ब्रह्मज्योतिर्व्वसुर्द्धामा महाज्योतिरनुत्तमः ॥ ७४ ॥ मातामहो मातरिश्वा नभस्वान्नागहारधृक् ॥ पुलस्त्यः पुलहोऽगस्त्यो जातूकर्ण्य≍ पराशरः ॥ ७५ ॥ निरावरणनिर्व्वारो वैरञ्च्यो विष्टरश्रवाः ॥ आत्मभूरनिरुद्धोऽत्रिर्ज्ञानमूर्त्तिर्म्महायशाः ॥ ७६ ॥ लोकवीराग्रणीर्व्वीरश्चन्द्रः सत्यपराक्रमः ॥ व्यालकल्पो महाकल्पः कल्पवृक्ष≍ कलाधरः ॥ ७७ ॥ अलङ्करिष्णुरचलो रोचिष्णुर्व्विक्रमोऽम्बरः ॥ आशुः शब्दपतिर्व्वङ्गी प्लवनः शिखिसारथिः ॥७८॥ असंसृतिपतिः शक्रः प्रमाद≍ पादपासनः ॥ वसुश्रवा≍ कव्यवाह≍ प्रतप्तो विश्वभोजनः ॥७९॥ जप्यो जरारिः शमनो

लोहिताश्वस्तनूनपात् ॥ नभयोनिः सुनिष्पन्नः सुरभिः शिशिरा-
त्मकः ॥ ८० ॥ वसन्तो माधवो ग्रीष्मो नभस्थो बीजवाहनः ॥
अङ्गिरागुरुरात्रेयो विमलो विश्ववाहनः ॥ ८१ ॥ पावनः पुरु-
जिच्छक्रस्त्रैविद्यो नरवारणः ॥ मनोबुद्धिरहङ्कारः क्षेत्रज्ञः क्षेत्र-
पालकः ॥ ८२ ॥ जमदग्निर्ज्जलनिधिर्व्विगोलो विश्वगोलकः ॥
अघोरोऽनुत्तरो यज्ञः श्रेष्ठो निःश्रेयसालयः ॥ ८३ ॥ शैलो गगन-
कुन्दाभो दानवारिररिन्दमः ॥ चामुण्डाजीवकश्चारुनिःशल्यो
लोककल्पधृक् ॥ ८४ ॥ चतुर्व्वेदश्चतुर्भावश्चतुरश्चतुरप्रियः ॥
आम्नायोऽथ समाम्नायस्तीर्त्थवेदशिवालयः ॥ ८५ ॥ बहुरूपो
महारूपः सर्व्वरूपश्चराचरः ॥ नयनिर्म्मायको न्यायो न्यायगम्यो
निरञ्जनः ॥ ८६ ॥ सहस्रमूर्द्धा देवेन्द्रः सर्व्वशास्त्रप्रभञ्जनः ॥
मुण्डो विरूपो विक्रांतो दण्डी ताण्डगुणोत्तमः ॥८७॥ पिङ्गलाक्षो
हयग्रीवो नीलग्रीवो निरामयः ॥ सहस्रबाहुः सर्व्वेशः शरण्यः
सर्व्वलोकधृक् ॥ ८८ ॥ पद्मासनः परञ्ज्योतिः परम्पारम्पर-
म्फलम् ॥ पद्मगर्भो महागर्भो विश्वगर्भो विचक्षणः ॥ ८९ ॥
चराचरज्ञो वरदो वरेशस्तु महास्वनः ॥ देवासुरगुरुर्द्देवो देवा-
सुरनमस्कृतः ॥ ९० ॥ देवासुरमहामित्रो देवासुरमहाश्रमः ॥
देवादिदेवो देवोग्निर्द्देवासुरवरप्रदः ॥ ९१ ॥ देवासुरेश्वरो
दिव्यो देवासुरमहेश्वरः ॥ देवदेवो महाचिन्त्यो देवतात्मात्म-
सम्भवः ॥ ९२ ॥ सद्योनष्टासुरव्याघ्रो देवसिंहो दिवाकरः ॥
विबुधाग्रचरः श्रेष्ठः सर्व्वदेवोत्तमोत्तमः ॥ ९३ ॥ शिवज्ञानप्रदः
श्रीमाञ्छिखी श्रीपर्व्वतप्रियः ॥ वज्रहस्तः सिद्धखड्गी नरसिंह-
निपातनः ॥९४॥ ब्रह्मचारी लोकचारी धर्म्मचारी धनाधिपः ॥
नन्दी नन्दीश्वरो नन्दो लग्नवृत्तिधरः शुचिः ॥ ९५ ॥ लिङ्गा-
ध्यक्षः सुराध्यक्षो योगाध्यक्षो युगावहः ॥ स्वर्द्धामा स्वर्ग्गतः

स्वामी स्वरः स्वरतमस्वनः ॥ ९६ ॥ बोधाध्यक्षो बीजकर्त्ता धर्म्मकृद्धर्म्मसम्भवः ॥ दम्भो लोभोऽथ वै शम्भुस्सर्व्वभूतमहेश्वरः ॥ ९७ ॥ श्मशाननिलयस्त्र्यक्षः सेतुरप्रतिमाकृतिः ॥ लोकोत्तरः स्फुटालोकस्त्र्यम्बको नागभूषणः ॥ ९८ ॥ अन्धकारिर्म्मख-द्वेषी विष्णोः स्कन्धरतात्मकः ॥ हितदश्च क्षयगुणो दक्षारिः पूष-दन्तभित् ॥९९॥ पूर्ज्जटि खण्डपरशुः सकलो निष्कलो मुनिः ॥ अकालः सकलाधारः पाण्डुरोगो मृगो नगः ॥ १०० ॥ पूर्ण्ण पूरयिता पुण्यः सुकुमारः सुलोचनः ॥ साङ्गो गेयः प्रियाक्रूरः पुण्यकीर्त्तिरनामयः ॥१०१॥ मनोजवस्तीर्त्थकरो जटिलो जीविते-श्वरः ॥ जीवितान्तकरो नित्यो वसुरेता वसुप्रदः ॥ १०२ ॥ सुजातिः सत्कृतिः सिद्धिः सजाति कालकण्टकः ॥ कलाधरो महाकालभूतः सत्यपरायणः ॥ १०३ ॥ लोकलावण्यकर्त्ता च लोकोत्तरसुखालयः ॥ तेजोमयो द्युतिधरो लोकमानाग्रणीरणुः ॥ १०४ ॥ शुचिस्मित प्रसन्नात्मा अजेयो दुरतिक्रमः ॥ ज्योतिर्म्मयो नीरुजाङ्गो गङ्गाप्रेष्ठो जलेश्वरः ॥१०५॥ तुम्बवीणो महाकायो विशोकः शोकनाशनः ॥ त्रिलोकपा त्रिलोकेशः सर्व्व-शुद्धिरधोक्षजः ॥ १०६ ॥ अव्यक्तलक्षणो देवो व्यक्तोऽव्यक्तो विशाम्पतिः ॥ परः शिवो वसुर्न्नासा सारोमा नन्दनोमयः ॥१०७॥ ब्रह्मा विष्णु प्रजापालो हंसो हंसगतिर्व्वयः ॥ वेधा विधाता स्रष्टा च संहर्त्ता च चतुर्मुखः ॥ १०८ ॥ कैलासशिखरावासी सर्व्वा-वासी सदागतिः ॥ हिरण्यगर्ब्भो द्रुहिणो भूतनाथोऽथ भूपतिः ॥ १०९ ॥ सद्योगी योगविद्योगी वरदो ब्राह्मणप्रियः ॥ देवप्रियो देवनाथो देवको देवचिन्तकः ॥ ११० ॥ विषमाक्षो विरूपाक्षो वृषभो वृषवर्द्धनः ॥ निर्म्ममो निरहङ्कारो निर्म्मोहो निरुपद्रवः ॥ १११ ॥ दर्प्पहा दर्प्पदोद्दप्तः सर्व्वार्त्थपरिवर्त्तकः ॥ सहस्रजि-

त्सहस्रार्च्चिः स्निग्धप्रकृतिदक्षिणः ॥ ११२ ॥ भूतभव्यभवोनाथः प्रभवो भूतिनाशनः ॥ अर्त्थोऽनर्त्थो महाकोशः परकार्य्यैकपण्डितः ॥ ११३ ॥ निष्कण्टकः कृतानन्दो निर्व्याजो व्याजमर्द्दनः ॥ सत्त्ववान् सात्यकिः सत्यः कीर्तिस्नेहः कृतागतः ॥ ११४ ॥ अकम्पितो गुणग्राही नैकात्मा नैककर्म्मकृत् ॥ सुप्रीतः सुमुखः सूक्ष्मः सुकरो दक्षिणानिलः ॥११५॥ नन्दिस्कन्दधरो धुर्य्यः प्रकटप्रीतिवर्द्धनः ॥ अपराजितः सर्व्वसत्त्वो गोविन्दः सत्त्ववाहनः ॥११६॥ अधृतः स्वधृतः सिद्धः पूतमूर्तिर्य्यशोधनः ॥ वाराहभृङ्ग-धृक्छूरो बलवानेकनाथकः ॥११७॥ श्रुतिप्रकाशः श्रुतिमानेकबन्धु-रनेककृत् ॥ श्रीवत्सलः शिवारम्भः शान्तभद्रः समोयशः ॥११८॥ भूयशोभूषणो भूतिर्ब्भूतकृद्भूतिभावनः ॥ अकम्पो भक्तिकायस्तु कालहा निष्कलेश्वरः॥११९॥सत्यव्रतो महात्यागी नित्यशान्तिः परायणः ॥ परार्त्थवृत्तिर्व्वरदो विविक्तुस्तु विशारदः ॥ १२० ॥ शुभदः शुभकर्त्ता च शुभनामा शुभः स्वयम् ॥ अनर्त्थितो गुण-ग्राही अकर्त्ता कनकप्रभः ॥ १२१ ॥ स्वभावभद्रो मध्यस्थः शत्रुघ्नो विघ्ननाशनः ॥ शिखण्डी कवची शूली जटी मुण्डी च कुण्डली ॥ १२२ ॥ अमृत्युः सर्व्वदृक्सिंहस्तेजोराशिर्म्महामणिः ॥ असङ्ख्येयोऽप्रमेयात्मा वीर्य्यवान्वीर्य्यकोविदः ॥ १२३ ॥ वैद्यश्चैव वियोगी च सप्तवीरो मुनीश्वरः ॥ अनुक्रमो दुराधर्षो मधुरः प्रियदर्शनः ॥ १२४ ॥ सुरेशस्तारणः सर्व्वशब्दः प्रतपताङ्गतिः ॥ कालक्षयः कालकारी सुकृतिः कृतवासुकिः ॥ १२५ ॥ महेष्वासो महीभर्त्ता निष्कलङ्को विश्रृङ्खलः ॥ द्युमणि-स्तरणिर्द्धन्यः सिद्धिदः सिद्धिसाधनः ॥ १२६ ॥ विवृतः सँव्वृत-स्तुत्यो व्यूढोरस्को महाभुजः ॥ सर्वयोनिर्न्निरातङ्को नरनारायण-प्रियः ॥ १२७ ॥ निर्लेपो निःप्रसङ्गात्मा निर्व्यङ्गो व्यङ्ग-

नाशनः ॥ स्तव्यः स्तवप्रियः स्तोता व्याप्तमूर्त्तिर्न्निराकुलः
॥१२८॥ निरवद्यपदोपायो व्विद्याराशिरसत्कृतः ॥ प्रशान्तबुद्धि-
रक्षुण्णः सम्प्रहा नित्यसुन्दरः ॥ १२९ ॥ पापहा दुर्म्मधास्त्रीशः
साकल्पः शर्व्वरीपतिः ॥ परमार्त्थगुरुर्दृष्टिः सुरैराश्रितवत्सलः
॥१३०॥ सोमो रसज्ञो रसदः सर्व्वसत्त्वावलम्बनः ॥ एवन्नाम्नां
सहस्रेण तुष्टाव वृषभध्वजम् ॥ १३१ ॥ प्रार्त्थयामास शम्भुं
व्वै पूजयामास शङ्करम् ॥ परीक्षार्त्थं हरेरीश॒ कमलेषु महेश्वरः
॥ १३२ ॥ गोपयामास कमलन्तदेकम्भुवनेश्वरः ॥ हृदि विचारि-
तन्तेन कुतो वै कमलङ्गतम् ॥ १३३ ॥ यातु यातु सुखेनैव नेत्र-
ङ्किङ्कमलन्न हि ॥ तदेव कमलङ्कृत्वा यजामि चन्द्रशेखरम्
॥ १३४ ॥ इत्येवं हृदयं ज्ञात्वा विष्णोरमिततेजसः ॥ मा मेति
व्याहरन्नेव प्रादुरासीज्जगद्गुरुः ॥ १३५ ॥ यत्रैव च कृता पूजा
कृष्णेन परमात्मना ॥ तस्मादवततराशु मण्डलात्पार्थिवस्य सः
॥१३६॥ यथोक्तरूपिणं शम्भुन्तेजोराशिसमुत्थितम् ॥ नमस्कृत्य
पुरः स्थित्वा स्तुतिङ्कृत्वा विशेषतः ॥ १३७ ॥ प्रसन्नवदनो
भूत्वा शम्भोश्च सम्मुखः स्थितः ॥ इत्थम्भूतं हरिर्दृष्ट्वा कोटि-
भास्करभूषितम् ॥१३८॥ प्रणनामीश्वरं शम्भुन्देवदेवञ्जनार्द्दनः ॥
तदा प्राह महादेवः प्रहसन्निव शङ्करः ॥ सम्प्रेक्ष्यमाणया विश्व-
ङ्कृताञ्जलिपुटस्थितम् ॥ १३९ ॥ शङ्कर उवाच ॥ ज्ञातम्मयेदं
सकलन्देवकार्य्यञ्जनार्दन ॥ सुदर्शनाख्यश्चक्रञ्च ददामि तव
शोभनम् ॥ १४० ॥ यद्रूपम्भवता दृष्टं सर्व्वलोकसुखावहम् ॥
हिताय सर्व्वदेवेशकृतम्भावय सुव्रत ॥ १४१ ॥ रणाजावपि
संस्मृत्य देवानान्दुःखनाशनम् ॥ इष्टञ्चक्रमिदं रूपमिदन्नाम
सहस्रकम् ॥ १४२ ॥ ये शृण्वन्ति सदा भक्त्या सिद्धिं स्यादन-
पायिनी ॥ एवमुक्त्वा ददौ चक्रं सूर्य्यायुतसमप्रभम् ॥ १४३ ॥

विष्णुरपि च संस्नात्वा जग्राहोदङ्मुखस्तदा ॥ नमस्कृत्य तदा देवम्पुनर्व्वचनमब्रवीत् ॥१४४॥ शृणु देव मया ध्येयम्पठनीयञ्च किम्प्रभो ॥ लोकानान्दुःखनाशार्थँ व्वद त्वँ ल्लोकशङ्कर ॥ १४५ ॥ इति पृष्टस्तदा तेन सन्तुष्टस्तु शिवोऽब्रवीत् ॥ रूपन्ध्येयम्मदीयँ व्वै सर्व्वानर्थविनाशनम् ॥१४६॥ अनेकदुःखनाशार्थम्पाठ्यन्नाम सहस्रकम् ॥ धार्य्यञ्चक्रं सदा मेऽद्य सर्व्वानर्थप्रशान्तये ॥ १४७ ॥ अन्ये च ये पठिष्यन्ति पाठयिष्यन्ति नित्यशः ॥ तेषां दुःखन्न स्वप्नेऽपि जायते नात्र संशयः ॥१४८॥ राज्ञाञ्च सङ्कटे प्राप्ते शतवारम्पठेद्यदि ॥ साङ्गञ्च विधियुक्तञ्च कल्याणँ ल्लभते नरः ॥ १४९ ॥ रोगनाशकरञ्चैतद्विद्यानायकमुत्तमम् ॥ यमुद्दिश्य फलश्रेष्ठम्पठिष्यन्ति नरास्त्विह ॥ १५० ॥ लभन्ते नात्र सन्देहः फलं सत्यमनुत्तमम् ॥ मम प्रातः समुत्थाय पूजाङ्कृत्वा मदीयकम् ॥ १५१ ॥ पठते भक्तसमक्षँ वै नित्यं सिद्धिर्न्न दूरतः ॥ ऐहिकां सिद्धिमासाद्य परलोकसमुद्भवाम् ॥१५२॥ प्राप्नोति पाठको नित्यम्मत्प्रसादात्सुरेश्वर ॥ सायुज्यां मुक्तिमायाति नात्र कार्य्या विचारणा ॥ १५३ ॥ एवमुक्त्वा तदा विष्णुं शङ्करः प्रीतमानसः ॥ उपस्पृश्य कराभ्यां हि उवाच शङ्करः पुनः ॥ १५४ ॥ वरदोऽस्मि सुरश्रेष्ठ वरान्वृणु यथेप्सितान् ॥ भक्त्या वशीकृतो नूनं स्तवेनानेन ते सदा ॥१५५॥ इत्युक्तो देवदेवेन देवदेवम्प्रणम्य तम् ॥ यथेदानीङ्कृपा देव क्रियते चाप्यतः परम् ॥ १५६ ॥ कार्य्या चैव विशेषेण कृपालुत्वात्त्वया प्रभो ॥ त्वयि भक्तिर्म्महादेव प्रसीद वरमुत्तमम् ॥ १५७ ॥ नान्यदिच्छामि भक्तानामार्त्तिर्नैव भवेत्प्रभो ॥ तच्छ्रुत्वा वचनन्तस्य दयावान्सुतराम्भवः ॥ १५८ ॥ पस्पर्श्श च तदा तस्मै श्रद्धां शीतांशुलक्षणः ॥ प्राह चैनम्महादेवः परम-

नन्दमच्युतम् ॥१५९॥ मयि भक्तिश्च वन्द्यश्च पूज्यश्चैव सुरैरपि ॥ विश्वम्भरस्त्वदीयँ व्वै नाम पापहरम्परम् ॥ १६० ॥ भविष्यति न सन्देहो मत्प्रसादात्सुरोत्तम ॥ इत्युक्त्वान्तर्दधे रुद्रो भगवान्नील-लोहितः ॥ १६१ ॥ जनार्द्दनोऽपि भगवान्वचनाच्छङ्करस्य च ॥ प्राप्य चक्रं शुभन्ध्यानं स्तोत्रमेतन्निरन्तरम् ॥ १६२ ॥ पपाठा-ध्यापयामास भक्तैस्तदुपपादितम् ॥ अन्येऽपि ये पठिष्यन्ति ते विन्दन्तु तथा फलम् ॥१६३॥ इति पृष्टं समायातं शृण्वताम्पाप-हारकम् ॥ अतः परञ्च किं श्रेष्ठाः कथयामि वचः पुनः ॥१६४॥ इति शिवसहस्रनामस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

इति शाक्तप्रमोदे शिवतन्त्रं समाप्तम्

—:०:—

इति

शाक्तप्रमोदे शिवतन्त्रम्

समाप्तम्

श्रीः

शिवहरराजधानीपतिश्रीराजादेवनन्दनसिंह-
बहादुरनराधिपसंगृहीतविरचित-

शाक्तप्रमोदान्तर्गतं

पञ्चदशं

गणेशतन्त्रम्

उक्तराजगुरुवंश्यपण्डितश्रीरघुराजदुबेजीद्वारा
संशोधितम्

★

तदेतत्
श्रीकृष्णदासात्मज-खेमराजेन
स्वकीये "श्रीवेंकटेश्वर" यन्त्रालये
मुद्रयित्वा प्रकाशितम्

★

शकाब्दाः १९०३ संवत् २०३८

मुम्बई

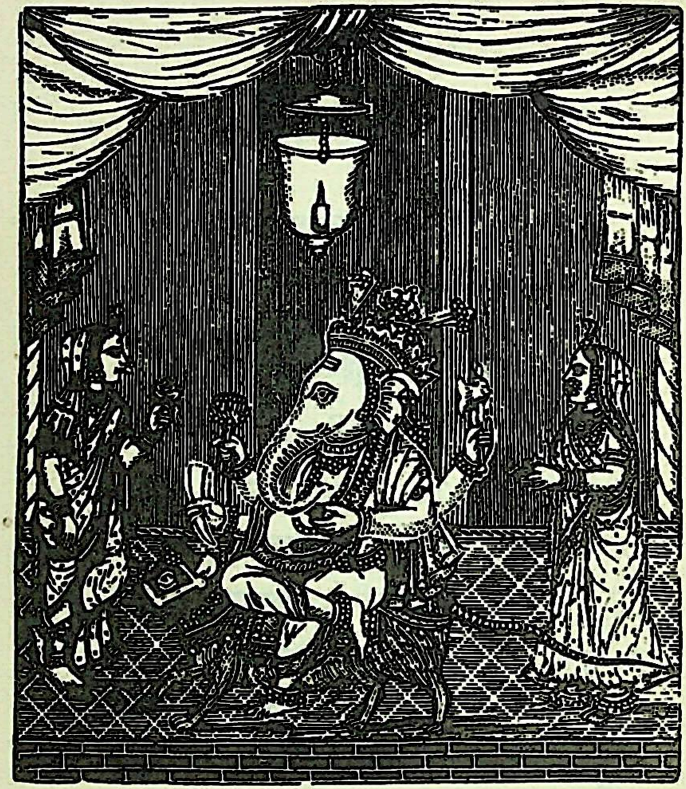
श्रीगणेशाय नमः

अथ शाक्तप्रमोदः

अथ गणेशतन्त्रम्

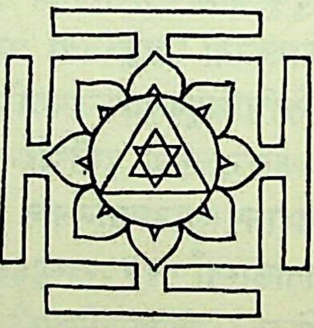
अथ गणेशध्यानम्

नवरत्नमयन्द्वीपं स्मरेदिक्षुरसाम्बुधौ ॥
तद्वीचिधौतपर्यन्तम्मन्दमारुतसेवितम् ॥ १ ॥
मन्दारपारिजातादिकल्पवृक्षलताकुलम् ॥
उद्भूतरत्नच्छायाभिररुणीकृतभूतलम् ॥ २ ॥
उद्यद्दिनकरेन्दुभ्यामुद्भासितदिगन्तरम् ॥
तस्य मध्ये पारिजातन्नवरत्नमयं स्मरेत् ॥ ३ ॥
ऋतुभिः सेवितं षड्भिरनिशम्प्रीतिवर्द्धनैः ॥
तस्याधस्तान्महापीठे रचिते मातृकाम्बुजे ॥ ४ ॥
षट्कोणान्तस्त्रिकोणाढ्यम्महागणपतिं स्मरेत् ॥ ५ ॥
हस्तीन्द्राननमिन्दुचूडमरुणच्छायन्त्रिनेत्रं रसा-
श्लिष्टम्प्रियया सपद्मकरया स्वाङ्कस्थया सन्ततम् ॥
बीजापूरगदाधनुस्त्रिशिखियुक्चक्राब्जपाशोत्पल-
व्रीह्यग्रस्वविषाणरत्नकलशौ हस्तैर्व्वहन्तम्भजे ॥ ६ ॥
गण्डपालीगलद्दानपूरलालसमानसान् ॥
द्विरेफान्कर्ण्णतालाभ्यां व्वारयन्तम्मुहुर्मुहुः ॥ ७ ॥
कराग्रधृतमाणिक्यकुम्भवक्त्रविनिस्सृतैः ॥
रत्नवर्षैः प्रीणयन्तं साधकम्मदविह्वलम् ॥
माणिक्यमुकुटोपेतं रत्नाभरणभूषितम् ॥ ८ ॥

अथ यन्त्रोद्धारः

षट्कोणञ्च त्रिकोणञ्च तद्बहिः अन्यत्सर्वम्मातृकायन्त्रवत् ।

अथ मन्त्रोद्धारः

श्रीशक्तिस्मरभूविघ्नबीजानि प्रथमँ व्वदेत् ।। ङेन्तङ्गणपतिम्प-

श्चाद्वरान्ते वरदम्परम् ।। उक्त्वा सर्व्वंजनम्मेन्ते वशमानय ठद्वयम् ।। अष्टाविंशत्यक्षरोयन्ताराद्यो मनुरीरितः ।।

अथ मन्त्रः

ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं ग्लौं गंगणपतये वरवरद सर्व्वंजनम्मे वशमानय ठः ठः ।।

अथ पूजाप्रयोगः

प्रातः कृत्यादि पीठन्यासान्तँ व्विधाय पूर्व्वोक्तपीठशक्तीर्व्विन्यस्य ।। तद्यथा ।। केशरेषु मध्ये च ।। तीव्रायै० ज्वालिन्यै० नन्दायै० भोगदायै० कामरूपिण्यै० उग्रायै० तेजोवत्यै० सत्यायै० विघ्ननाशिन्यै० तदुपरि मध्ये सर्व्वशक्तिकमलासनाय नमः ।। सर्व्वत्र प्रणवादि नमोऽन्तेन पूजयेत् ।। तत ऋष्यादिन्यासमाचरेत् ।। शिरसि गणकऋषयेनमः ।। मुखे निचृद्गायत्रीच्छन्दसे नमः ।। हृदि गणपतयेदेवतायैनमः ।। ततः कराङ्गन्यासौ ।। ॐ श्रींह्रींक्लींग्लौंगंगां अङ्गुष्ठाभ्यान्नमः ।। ॐ श्रींह्रींक्लींग्लौंगंगीं तर्ज्जनीभ्यांस्वाहा ।। ६ ।। एवं गूंमध्यमाभ्याँ व्वषट् ।। ६ ।। गैं अनामिकाभ्यां हूम् ।। गौं कनिष्ठाभ्यांव्वषट् ।।६।। गः करतलकरपृष्ठाभ्याम्फट् ।। एवं हृदयादिषु ।। केचित्तु ॐ गांहृदयायनमः श्रींगींशिरसेस्वाहेति तत्त्वषड्बीजस्थस्वबीजेन दीर्घभाजा प्रकल्पयेत्त् ।। इति वचनाद्विशिष्टस्यैव ग्रहणात् ।।

अथ षोडशोपचारक्रमेण पूजाविधिः

अथ ध्यानम् ।। एकदन्तं शूर्पकर्ण्णङ्गजवक्त्रश्चतुर्भुजम् ।। पाशाङ्कुशधरन्देवम्मोदकान्विभ्रतङ्करैः ।। रक्तपुष्पमयीम्मालाङ्कण्ठे हस्ते परां शुभाम् ।। भक्तानाँ व्वरदं सिद्धिबुद्धिभ्यां सेवितं सदा ।। सिद्धिबुद्धिप्रदं नृणान्धर्म्मार्त्थकाममोक्षदम् ।। ब्रह्मरुद्र-

हरीन्द्राद्यैस्संस्तुतम्परमर्षिभिः ।। इति ध्यानम् ।। अथावाहनम् ।।
आगच्छ जगदाधार सुरासुरवरार्चित ।। अनाथनाथ सर्व्वज्ञ
गीर्व्वाणपरिपूजित ।। इत्यावाहनम् ।। अथासनम् ।। स्वर्ण्णसिंहा-
सनन्दिव्यन्नानारत्नसमन्वितम् ।। समर्प्पितम्मया देव तत्र त्वं
समुपाविश ।। इत्यासनम् ।। अथ पाद्यम् ।। देवदेवेश सर्व्वेश
सर्व्वतीर्त्थाहृतञ्जलम् ।। पाद्यङ्गृहाण गणपते गन्धपुष्पाक्षतैर्य्युतम् ।।
इति पाद्यम् ।। अथार्घ्यम् ।। प्रवालमुक्ताफलपूगरत्नन्ताम्बूल-
जाम्बूनदमष्टगन्धम् ।। पुष्पाक्षतायुक्तममोघशक्ते दत्तम्मयार्घ्यं
सफलीकुरुष्व ।। इत्यर्घ्यम् ।। अथाचमनीयम् ।। गङ्गादिसर्व्व-
तीर्त्थेभ्यः प्रार्त्थितन्तोयमुत्तमम् ।। कर्प्पूरैलालवङ्गादिवासितं
स्वीकुरु प्रभो ।। इत्याचमनीयम् ।। चम्पकाशोकबकुलमालती-
मल्लिकादिभिः ।। वासितं स्निग्धताहेतुन्तैलञ्चारु प्रगृह्यताम् ।।
इति तैलम् ।। अथ दुग्धस्नानम् ।। कामधेनुसमुद्भूतं सर्व्वेषाञ्जीव-
नम्परम् ।। पावनं यज्ञहेतुन्ते पयः स्नानार्त्थमर्प्पितम् ।। इति
दुग्धस्नानम् ।। अथ दधिस्नानम् ।। धेनुदुग्धसमुद्भूतं शुद्धं
सर्व्वगतं प्रियम् ।। मयानीतन्दधि वरं स्नानार्त्थम्प्रतिगृह्यताम् ।।
इति दधिस्नानम् ।। अथ घृतस्नानम् ।। नवनीतसमुत्पन्नं सर्व्व-
सन्तोषकारणम् ।। यथाङ्गन्देवताहारङ्घृतं स्नातुं समर्प्पितम् ।।
इति घृतस्नानम् ।। अथ मधुस्नानम् ।। रक्तसारघसम्भूतं सर्व्व-
तेजोविवर्द्धनम् ।। सर्व्वपुष्टिकरन्देव मधु स्नानार्त्थमर्प्पितम् ।।
इति मधुस्नानम् ।। अथ शर्करास्नानम् ।। इक्षुसारसमुद्भूतां
शर्करां सुमनोहराम् ।। मलापहारिणीं स्नातुङ्गृहाण त्वम्मया-
र्प्पिताम् ।। इति शर्करास्नानम् ।। अथ गुडस्नानम् ।। सर्व्व-
माधुर्य्यताहेतुस्स्वादुस्सर्व्वप्रियङ्करः ।। पुष्टिकृत्स्नातुमानीत इक्षु-
सारभवो गुडः ।। इति गुडस्नानम् ।। अथ मधुपर्क्कः ।।

कांस्ये कांस्येन पिहितो दधिमध्वाज्यपूरितः ॥ मधुपर्कों मयानीत ✕ पूजार्थम्प्रतिगृह्यताम् ॥ इति मधुपर्कः ॥ अथ शुद्धोदकस्नानम् ॥ सर्व्वतीर्थाहृतन्तोयम्मया प्रार्थनया विभो ॥ सुवासितङ्गृहाणेदं सम्यक् स्नातुं सुरेश्वर ॥ इति शुद्धोदकस्नानम् ॥ अथ वस्त्रम् ॥ रक्तवस्त्रयुगन्देव लोकलज्जानिवारणम् ॥ अनर्घ्यमतिसूक्ष्मञ्च गृहाणेदम्मयार्पितम् ॥ इति वस्त्रम् ॥ अथोपवीतम् ॥ राजतम्ब्रह्मसूत्रञ्च काञ्चनं रक्तसँय्युतम् ॥ भक्त्योपपादितन्देव गृहाण परमेश्वर ॥ इति यज्ञोपवीतम् ॥ अथ भूषणम् ॥ अनेकरत्नयुक्तानि भूषणानि बहूनि च ॥ तत्तदङ्गे काञ्चनानि योजयामि तवाज्ञया ॥ इति भूषणानि ॥ अथ चन्दनम् ॥ अष्टगन्धसमायुक्तं रक्तचन्दनमुत्तमम् ॥ द्वादशाङ्गेषु ते देव लेपयामि कृपाङ्कुरु ॥ इति चन्दनम् ॥ अथाक्षताः ॥ रक्तचन्दनसंमिश्रांस्तन्दुलांस्तिलकोपरि ॥ शोभायै सम्प्रदास्यामि गृहाण परमेश्वर ॥ इत्यक्षताः ॥ अथ पुष्पाणि ॥ पाटलङ्कर्णिकारञ्च बन्धूकं रक्तपङ्कजम् ॥ मोगरम्मालतीपुष्पङ्गृहाण सुमनोहरम् ॥ इति पुष्पाणि ॥ अथ धूपः ॥ दशाङ्गङ्गुग्गुलन्धूपं सर्व्वसौगन्ध्यकारकम् ॥ सर्व्वपापक्षयकरन्त्वङ्गृहाण मयार्प्पितम् ॥ इति धूपः ॥ अथ दीपः ॥ सर्व्वज्ञ सर्व्वलोकेश तमोनाशनमुत्तमम् ॥ गृहाण मङ्गलन्दीपन्देवदेव नमोऽस्तु ते ॥ इति दीपः ॥ अथ नैवेद्यानि ॥ नानापक्वान्नसँय्युक्तम्पायसं शर्करान्वितम् ॥ नानाव्यञ्जनशोभाढयं शाल्योदनमनुत्तमम् ॥ दधिदुग्धघृतैर्य्युक्तं लवङ्गैलासमन्वितम् ॥ मरीचिचूर्णसहितकथिकावटकान्वितम् ॥ राजिकाधान्यसँय्युक्तम्मेथीपिष्टं स-तक्रकम् ॥ हिङ्गु-जीरक-कूष्माण्ड-म्मरीचि-माष-पिष्टकैः ॥ सम्पादितैः सुपक्वैश्च भर्जितैर्व्वटकैर्य्युतम् ॥ मोदकापूप-लड्डूक-शष्कुली-मण्डका-

दिभिः ।। पर्प्पटैरपि सँय्युक्तन्नैवेद्यममृतान्वितम् ।। हरिद्रा-हिङ्गु-लवणसहितं सूपमुत्तमम् ।। स-साम्युद्रङ्गृहाणेदम्भोजनङ्कुरु सादरम् ।। इति नैवेद्यानि ।। अथाचमनीयम् ।। सुतृप्तिकारकन्तोयं सुगन्धञ्च पिबेच्छया ।। त्वयि तृप्ते जगत्तृप्तन्नित्यतृप्ते महात्मनि ।। उत्तरा-पोशनार्त्थन्ते दद्मि तोयं सुवासितम् ।। मुखपाणिविशुद्ध्यर्त्थम्पुन-स्तोयन्ददामि ते ।। इत्याचमनीयम् ।। अथ फलानि ।। दाडिम-म्मधुरन्निम्बु-जम्ब्वाम्र-पनसादिकम् ।। द्राक्षा-रम्भाफलम्पक्कङ्क-र्कन्धू〰 खार्जुरम्फलम् ।। नारिकेलञ्च नारिङ्गमञ्जिरञ्जम्बिरन्तथा । उर्व्वारुकञ्च देवेश फलान्येतानि गृह्यताम् ।। इति फलानि ।। अथ साचमनीयङ्करोद्वर्त्तनादिकम् ।। मुखपाणिविशुद्ध्यर्त्थम्पुनस्तोयन्द-दामि ते ।। गृहाण चन्दनञ्चारु कराङ्गोद्वर्त्तनं शुभम् ।। नाना-परिमलद्रव्यैर्निर्म्मितञ्चूर्ण्णमुत्तमम् ।। सुगन्धिनामकम्पुण्यं गन्धि चारु प्रगृह्यताम् ।। इति करोद्वर्त्तनम् ।। अथ सिन्दूरम् ।। चारु-शाल्मरसम्भूतँ व्वंशसारसमुद्भवम् ।। सीमन्तभूषणञ्चूर्ण्णँ ल्लाक्षा-रञ्जितमस्तु ते ।। इति सिन्दूरम् ।। अथ ताम्बूलम् ।। सचन्द्रपूग-चूर्ण्णाढ्यञ्चाद्यखादिरसँय्युतम् ।। एलालवङ्गसंमिश्रन्ताम्बूलङ्केसरा-न्वितम् ।। इति ताम्बूलम् ।। अथ द्रव्यम् ।। न्यूनातिरिक्ता-पूजायाः सम्पूर्ण्णफलहेतवे ।। दक्षिणाङ्काञ्चनीन्देव संस्थापयामि तवाग्रतः ।। इति दक्षिणा ।। अथ माला ।। सितपीतैस्तथा रक्तै-र्ज्जलजै〰 कुसुमैः शुभैः ।। ग्रथितां सुन्दराम्मालाङ्गृहाण परमेश्वर ।। इति माला ।। अथ दूर्व्वाः ।। हरिताश्श्वेतवर्ण्णा वा पञ्चत्रिपत्र-सँय्युताः ।। दूर्वाङ्कुरा मया दत्ता एकविंशतिसम्मिताः ।। इति दूर्व्वाः ।। अथ प्रदक्षिणा ।। एकविंशतिसङ्ख्याकाः कुर्य्यां देव प्रदक्षिणाः ।। पदे पदे ते देवेश नश्यन्तु पातकानि मे ।। इति प्रदक्षिणा ।। अथारार्त्तिकम् ।। औदुम्बरे राजते वा कांस्ये काञ्चन-

सम्भवे ।। पात्रे प्रकल्पितान्दीपान्गृहाण चक्षुरर्प्पकान् ।। पञ्चा- रार्त्तिम्पञ्चदीपर्द्दीपिताम्परमेश्वरः ।। चारु चन्द्रनिभं दीपङ्गृहाण वीचिवारणम् ।। यथास्यनेक्ष्यते भस्म तथा पापँ व्विनाशय ।। इत्यारार्त्तिकम् ।।

इति पूजाविधिः

अथ गणेशस्तवराजः

ॐतत्पुरुषाय विद्महे वक्रतुण्डाय धीमहि ।। तन्नो दन्ति प्रचोदयात् ।। ॐकारमाद्यम्प्रवहन्ति सन्तो वाचः श्रुतीनामपि यङ्गृणन्ति ।। गजाननन्देवगणानताङ्घ्रिम्भजेऽहमर्द्धेन्दुकृता- वतंसम् ।। पादारविन्दार्च्चनतत्पराणां संसारदावानलभङ्गदक्षम् ।। निरन्तरन्निर्गतदानतोयैस्तन्नौमि विघ्नेश्वरमम्बुदाभम् ।। कृताङ्ग- रागन्नवकुङ्कुमेन मत्तालिजालम्मदपङ्कलग्नम् ।। निवारयन्तन्निज- कर्णतालैः को विस्मरेत्पुत्रमनङ्गशत्रोः ।। शम्भोर्ज्जटाजूटनिवासि- गङ्गाजलं समानीय कराम्बुजेन ।। लीलाभिराराच्छिवमर्च्चयन्त- ङ्गजाननम्भक्तियुता भजन्ति ।। कुमारभुक्तौ पुनरात्महेतोः पयो- धरौ पर्व्वतराजपुत्र्याः ।। प्रक्षालयन्तङ्करशीकरेण मौग्ध्येन तन्नाग- मुखम्भजामि ।। तया समुद्धृत्य गजस्य हस्तँ य्ये शीकराः पुष्कररन्ध्रमुक्ताः ।। व्योमाङ्गणे ते विचरन्ति ताराः कालात्मना मौक्तिकतुल्यभासः ।। क्रीडारते वारिनिधौ गजस्थे वेलामति- क्रामति वारिपूरे ।। कल्पावसानम्परिचिन्त्य देवाः कैलासनाथं श्रुतिभिः स्तुवन्ति ।। नागानने नागकृतोत्तरीये क्रीडारते देव- कुमारसङ्घैः ।। त्वयि क्षणङ्कालगतिं व्विहाय तौ प्रापतुः कन्दु- कतामिनेन्दू ।। मदोल्लसत्पञ्चमुखैरजस्रमध्यापयन्तं सकलागमा- र्त्थम् ।। देवानृषीन्भक्तजनैकमित्रं हेरम्बमर्क्कारुणमाश्रयामि ।। पादाम्बुजाभ्यामति वामनाभ्याङ्कृतार्त्थयन्तङ्कृपया धरित्रीम् ।।

अकारणङ्कारणमाप्तवाचान्तन्नागवक्त्रन्न जहाति चेतः ॥ येनार्पितं सत्यवतीसुताय पुराणमालिख्य विषाणकोट्या ॥ तञ्चन्द्रमौले-स्तनयन्तपोभिराराध्यमानन्दघनम्भजामि ॥ पदं श्रुतीनाम पदं स्तुतीनाँ ल्लीलावतारम्परमात्ममूर्त्तेः ॥ नागात्मकँ व्वा पुरुषात्मकँ व्वा त्वभेदमाद्यम्भज विघ्नराजम् ॥ पाशाङ्कुशौ भग्नरदन्त्वभीष्ट-ङ्करैर्दधानङ्करन्ध्रमुक्तैः ॥ मुक्ताफलाभैः पृथुशीकरौघैः सिञ्चन्त-मङ्गं शिवयोर्भजामि ॥ अनेकमेकङ्गजमेकदन्तश्चैतन्यरूपञ्जगदा-दिबीजम् ॥ ब्रह्मेति यँ व्वेदविदो वदन्ति तं शंभुसूनुं सतत-म्भजामि ॥ स्वाङ्कस्थिताया निजवल्लभाया मुखाम्बुजालोकन-लोलनेत्रम् ॥ स्मेराननाब्जम्मदवैभवेन रुद्धम्भजे विश्वविमोहन-न्तम् ॥ ये पूर्व्वमाराध्य गजाननन्त्वां सर्व्वाणि शास्त्राणि पठन्ति तेषा म् ॥ त्वत्तो न चान्यत्प्रतिपाद्यमेतैस्तदस्ति चेत्सर्व्वमसत्य-कल्पम् ॥ हिरण्यवर्णाञ्जगदीशितारङ्कविम्पुराणं रविमण्डलस्थम् ॥ गजाननँ य्यम्प्रविशन्ति सन्तस्तत्कालयोगैस्तमहम्प्रपद्ये ॥ वेदान्त-गीतम्पुरुषम्भजेऽहमात्मानमानन्दघनं हृदिस्थम् ॥ गजाननँ य्यन्महसा जनानाँ व्विघ्नान्धकारो विलयम्प्रयाति ॥ शम्भो-स्समालोक्य जटाकलापे शशाङ्कखण्डन्निजपुष्करेण ॥ सुभग्न-दन्तम्प्रविचिन्त्य मौग्ध्यादाक्रष्टुकामः श्रियमातनोतु ॥ विघ्ना-र्गलानाँ व्विनिपातनार्त्थँ य्यन्नारिकेलैः कदलीफलाद्यैः ॥ प्रसारयन्तम्मदवारणास्यम्प्रभुं सदाभीष्टमहम्भजे यम् ॥ यज्ञैरनेकै-र्ब्बहुभिस्तपोभिराराध्यमाद्यङ्गजराजवक्त्रम् ॥ स्तुत्याऽनया ये विधिवत्स्तुवन्ति ते सर्व्वलक्ष्मीनिलया भवन्ति ॥ इति गणेश-स्तवराजः समाप्तः ॥

अथ कवचम्

ईश्वर उवाच ॥ शृणु वक्ष्यामि कवचं सर्व्वसिद्धिकरम्प्रिये ॥

पठित्वा पाठयित्वा च मुच्यते सर्व्वसङ्कटात् ॥ अज्ञात्वा कवचन्देवि गणेशस्य मनुञ्जपेत् ॥ सिद्धिर्न्न जायते तस्य कल्पकोटिशतैरपि ॥ ॐ आमोदश्च शिरः पातु प्रमोदश्च शिखोपरि ॥ सम्मोदो भ्रूयुगे पातु भ्रूमध्ये च गणाधिपः ॥ गणक्रीडश्चक्षुर्य्युगन्नासायाङ्गणनायकः ॥ गणक्रीडार्चितः पातु वदने सर्व्वसिद्धये ॥ जिह्वायां सुमुखः पातु ग्रीवायान्दुर्म्मुखः सदा ॥ विघ्नेशो हृदये पातु विघ्ननाशश्च वक्षसि ॥ गणानान्नायकः पातु बाहुयुग्मे सदा मम ॥ विघ्नकर्त्ता च उदरे विघ्नहर्त्ता च लिङ्गके ॥ गजवक्त्रः कटीदेशे एकदन्तो नितम्बके ॥ लम्बोदरः सदा पातु गुह्यदेशे ममारुणः ॥ व्यालयज्ञोपवीती माम्पातु पादयुगे सदा ॥ जापकः सर्व्वदा पातु जानुजङ्घे गणाधिपः ॥ हारिद्रः सर्व्वदा पातु सर्व्वाङ्गे गणनायकः ॥ य इदम्प्रपठेन्नित्यङ्गणेशस्य महेश्वरि ॥ कवचं सर्व्वसिद्धाख्यं सर्व्वविघ्नविनाशनम् ॥ सर्व्वसिद्धिकरं साक्षात् सर्व्वपापविमोचनम् ॥ सर्व्वसम्पत्प्रदं साक्षात्सर्व्वशत्रुक्षयङ्करम् ॥ ग्रहपीडा ज्वरा रोगा ये चान्ये गुह्यकादयः ॥ पठनाद्धारणादेव नाशमायान्ति तत्क्षणात् ॥ धनधान्यकरन्देवि कवचं सुरपूजितम् ॥ समो नास्ति महेशानि त्रैलोक्ये कवचस्य च ॥ हारिद्रस्य महेशानि कवचस्य च भूतले ॥ किमन्यैरसदालापैर्य्यत्रायुर्व्ययतामियात् ॥ इति विश्वसारतन्त्रे गणेशकवचं समाप्तम् ॥

अथोपनिषत्

ॐ लंस्वाहा नाववतु स्वाहा नौ भुनक्तु स्वाहा वीर्यं करवावहै ॥ तेजस्विनावधीतमस्तु मा विद्विषावहै ॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥ ॐ लंनमस्ते गणपतये ॥ त्वमेव प्रत्यक्षं तत्त्वमसि ॥ त्वमेव केवलं कर्त्तासि ॥ त्वमेव केवलन्धर्त्तासि ॥ त्वमेव केवलं

र्त्तासि ॥ त्वमेव सर्व्वं खल्विदम्ब्रह्मासि ॥ त्वं साक्षादात्मासि नित्यं ॥ ऋतं वच्मि ॥ सत्यं वच्मि ॥ अव त्वं माम् ॥ अव वक्तारम् ॥ अव श्रोतारम् ॥ अव दातारम् ॥ अव धातारम् ॥ अवानूचानमव शिष्यम् ॥ अव पश्चात्तात् ॥ अव पुरस्तात् ॥ अवोत्तरात्तात् ॥ अव दक्षिणात्तात् ॥ अव चोर्द्ध्वात्तात् ॥ अवाधरात्तात् ॥ सर्व्वतो माम्पाहि पाहि समन्तात् ॥ त्वं वाङ्मयस्त्वश्चिन्मयः ॥ त्वमानन्दमयस्त्वं ब्रह्ममयस्त्वं सच्चिदानन्दाद्वितीयोसि ॥ त्वम्प्रत्यक्षम्ब्रह्मासि ॥ त्वं ज्ञानमयो विज्ञानमयोऽसि ॥ सर्व्वं जगदिदन्त्वत्तो जायते ॥ सर्वं जगदिदं त्वत्तस्तिष्ठति॥ सर्व्वं जगदिदन्त्वयि लयमेष्यति ॥ त्वम्भूमिरापोऽनलोऽनिलो नभः ॥ त्वं चत्वारि वाक्पदानि ॥ त्वङ्गुणत्रयातीतः ॥ त्वन्देहत्रयातीतः ॥ त्वङ्कालत्रयातीतः ॥ त्वं मूलाधारस्थितोऽसि नित्यम् ॥ त्वं शक्तित्रयात्मकः ॥ त्वां योगिनो ध्यायन्ति नित्यम् ॥ त्वं ब्रह्मा त्वं विष्णुस्त्वँ रुद्रस्त्वमिन्द्रस्त्वमग्निस्त्वं वायुस्त्वं सूर्य्यस्त्वं चन्द्रमास्त्वं ब्रह्म भूर्भुवःस्वरोम् ॥ गणादीन् पूर्वमुच्चार्य्य वर्णादींस्तदनन्तरम् ॥ अनुस्वारः परतरः ॥ अर्द्धेन्दुलसितन्तारेण रुद्धम् ॥ एतत्तव मनुस्वरूपम् ॥ गकारः पूर्वरूपम् ॥ अकारो मध्यमरूपम् ॥ अनुस्वारश्चान्त्यरूपम् ॥ बिन्दुरुत्तररूपम् ॥ नादः सन्धानम् ॥ सँहिता सन्धिः ॥ सैषा गणेशविद्या ॥ गणऋषिर्निचृद्गायत्री च्छन्दः ॥ गणपतिर्देवता ॥ ॐ गंगणपतयेनमः ॥ एकदन्ताय विद्महे वक्रतुण्डाय धीमहि ॥ तन्नो दन्तिः प्रचोदयात् ॥ एकदन्तश्चतुर्हस्तम्पाशमङ्कुशधारिणम् ॥ रदं च वरदं हस्तैर्बिभ्राणम्मूषकध्वजम् ॥ रक्तलम्बोदरं शूर्प्पकर्णकं रक्तवाससम् ॥ रक्तगन्धानुलिप्ताङ्गं रक्तपुष्पैस्सुपूजितम् ॥ भक्तानुकम्पिनन्देवञ्जगत्कारणमच्युतम् ॥ आविर्भूतञ्च सृष्ट्यादौ प्रकृतेः पुरुषात्परम् ॥

एवन्ध्यायति यो नित्यं स योगी योगिनाँ व्वरः ॥ ॐ नमो व्रातपतये नमो गणपतये नमः प्रमथपतये नमस्तेऽस्तु लम्बोदरायैकदन्ताय विघ्ननाशिने शिवसुताय वरदमूर्त्तये नमः ॥ एतदथर्वशीर्षं योऽधीते ॥ स ब्रह्मभूयाय कल्पते ॥ स सर्वविघ्नैर्न बाध्यते ॥ स सर्वतः सुखमेधते ॥ स पञ्चमहापापात्प्रमुच्यते ॥ सायमधीयानो दिवसकृतं पापन्नाशयति ॥ प्रातरधीयानो रात्रिकृतं पापं नाशयति ॥ सायम्प्रातः प्रयुञ्जानो अपापो भवति ॥ सर्वत्राधीयानोऽपविघ्नो भवति ॥ धर्ममर्थं कामं मोक्षञ्च विन्दति ॥ इदमथर्वशीर्षमशिष्याय न देयम् ॥ यो यदि मोहाद्दास्यति ॥ स पापीयान् भवति ॥ सहस्रावर्त्तनाद्यं यं काममधीते ॥ तन्तमनेन साधयेत् ॥ अनेन गणपतिमभिषिञ्चति ॥ स वाग्मी भवति ॥ चतुर्थ्यामनश्नञ्जपति स विद्यावान् भवति ॥ इत्यथर्वणवाक्यम् ॥ ब्रह्माद्याचरणं विद्यान्न बिभेति कदाचनेति ॥ यो दूर्वाङ्कुरैर्य्यजति ॥ स वैश्रवणोपमो भवति ॥ यो लाजैर्य्यजति ॥ स यशोवान् भवति ॥ स मेधावान् भवति ॥ यो मोदकसहस्रेण यजति ॥ स वाञ्छितफलमवाप्नोति ॥ यः साज्यसमिद्भिर्य्यजति ॥ स सर्वं लभते स सर्वं लभते ॥ अष्टौ ब्राह्मणान् सम्यग्ग्राहयित्वा सूर्य्यवर्चस्वी भवति ॥ सूर्य्यग्रहे महानद्यां प्रतिमासन्निधौ वा जप्त्वा सिद्धमन्त्रो भवति ॥ महाविघ्नात्प्रमुच्यते ॥ महादोषात्प्रमुच्यते ॥ महाप्रत्यवायात्प्रमुच्यते ॥ स सर्वविद्भवति स सर्वविद्भवति ॥ य एवं वेद ॥ इत्युपनिषत् ॥ सह नाववतु ॥ सह नौ भुनक्तु ॥ सह वीर्यं करवावहै ॥ तेजस्विनावधीतमस्तु मा विद्विषावहै ॥ ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥ इति गणपत्युपनिषत् ॥

अथ शतनाम

ॐ गणेश्वरो गणक्रीडो महागणपतिस्तथा ॥ विश्वकर्त्ता

विश्वमुखो दुर्ज्जयो धूर्ज्जयो जयः ॥१॥ सुरूपः सर्व्वनेत्राधिवासो
वीरासनाश्रयः ॥ योगाधिपस्तारकस्थः पुरुषो गजकर्ण्णकः ॥२॥
चित्राङ्कः श्यामदशनो भालचन्द्रश्चतुर्भुजः ॥ शम्भुतेजा यज्ञकायः
सर्व्वात्मा सामबृंहितः ॥ ३ ॥ कुलाचलांसो व्योमनाभिः कल्प-
द्रुमवनालयः ॥ निम्ननाभिः स्थूलकुक्षिः पीनवक्षा बृहद्भुजः
॥ ४ ॥ पीनस्कन्धः कम्बुकण्ठो लम्बोष्ठो लम्बनासिकः ॥
सर्व्वावयवसम्पूर्णः सर्व्वलक्षणलक्षितः ॥ ५ ॥ इक्षुचापधरः शूली
कान्तिकन्दलिताश्रयः ॥ अक्षमालाधरो ज्ञानमुद्रावान् विजया-
वहः ॥ ६ ॥ कामिनीकामनः काममालिनीकेलिलालितः ॥
अमोघसिद्धिराधार आधाराधेयवर्ज्जितः ॥ ७ ॥ इन्दीवरदलश्याम
इन्दुमण्डलनिर्म्मलः ॥ कर्म्मसाक्षी कर्म्मकर्त्ता कर्म्माकर्म्मफलप्रदः
॥ ८ ॥ कमण्डलुधरः कल्पः कपर्द्दी कटिसूत्रभृत् ॥ कारुण्य-
देहः कपिलो गुह्यागमनिरूपितः ॥९॥ गुहाशयो गुहाब्धिस्थो
घटकुम्भो घटोदरः ॥ पूर्ण्णानन्दः परानन्दो धनदो धरणीधरः
॥१०॥ बृहत्तमो ब्रह्मपुरो ब्रह्मण्यो ब्रह्मवित्प्रियः ॥ भव्यो भूतालयो
भोगदाता चैव महामनाः ॥ ११ ॥ वरेण्यो वामदेवश्च वन्द्यो
वज्रनिवारणः ॥ विश्वकर्त्ता विश्वचक्षुर्हवनं हव्यकव्यभुक् ॥१२॥
स्वतन्त्रस्सत्यसङ्कल्पस्तथा सौभाग्यवर्द्धनः ॥ कीर्त्तिदः शोकहारी
च त्रिवर्ग्गफलदायकः ॥१३॥ चतुर्ब्बाहुश्चतुर्द्दन्तश्चतुर्त्थीतिथि-
सम्भवः ॥ सहस्रशीर्ष्षा पुरुषः सहस्राक्षस्सहस्रपात् ॥ १४ ॥
कामरूपः कामगतिर्द्विरदो द्वीपरक्षकः ॥ क्षेत्राधिपः क्षमा-
भर्त्ता लयस्थो लड्डुकप्रियः ॥ १५ ॥ प्रतिवादिमुखस्तम्भो दुष्ट-
चित्तप्रसादनः ॥ भगवान् भक्तिसुलभो याज्ञिको याजकप्रियः
॥१६॥ इत्येवन्देवदेवस्य गणराजस्य धीमतः ॥ शतमष्टोत्तरन्नाम्नां
सारभूतम्प्रकीर्त्तितम् ॥ १७ ॥ सहस्रनाम्नामाकृष्य मया प्रोक्त-

म्मनोहरम् ॥ ब्राह्मे मुहूर्त्ते चोत्थाय स्मृत्वा देवङ्गणेश्वरम् ॥ पठेत्स्तोत्रमिदम्भक्त्या गणराजः प्रसीदति ॥१८॥ इति श्रीगणेशस्याष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं समाप्तम् ॥

अथ सहस्रनाम

व्यास उवाच ॥ कथन्नाम्नां सहस्रं स्वङ्गणेश उपदिष्टवान् ॥ शिवाय तन्ममाचक्ष्व लोकानुग्रहतत्पर ॥ १ ॥ ब्रह्मोवाच ॥ देवदेवम्पुरारातिः पुरत्रयजयोद्यमे ॥ अनर्च्चनाद्गणेशस्य जातो विघ्नाकुलः किल ॥ २ ॥ मनसा स विनिर्द्धार्य्य ततस्तद्विघ्नकारणम् ॥ महागणपतिम्भक्त्या समभ्यर्च्च्य यथाविधि ॥ ३ ॥ विघ्नप्रशमनोपायमपृच्छदपराजितः ॥ सन्तुष्टः पूजया शम्भोर्म्महागणपतिः स्वयम् ॥ ४ ॥ सर्व्वविघ्नैकहरणं सर्व्वकामफलप्रदम् ॥ ततस्तस्मै स्वकन्नाम्नां सहस्रमिदमब्रवीत् ॥ ५ ॥ अस्य श्रीमहागणपतिसहस्रनाममालामन्त्रस्य गणेश ऋषिः महागणपतिर्द्देवता नानाविधानि च्छन्दांसि गमिति बीजन्तुण्डमिति शक्तिः स्वाहेति कीलकम् सकलविघ्ननाशनद्वारा महागणपतिप्रीत्यर्त्थे जपे विनियोगः ॥ महागणपतिरुवाच ॥ ॐगणेश्वरो गणक्रीडो गणनाथो गणाधिपः ॥ एकदंष्ट्रो वक्रतुण्डो गजवक्त्रो महोदरः ॥६॥ लम्बोदरो धूम्रवर्ण्णो विकटो विघ्ननायकः ॥ सुमुखो दुर्म्मुखो बुद्धो विघ्नराजो गजाननः ॥ ७ ॥ भीमः प्रमोद आमोदः सुरानन्दो मदोत्कटः ॥ हेरम्बः शम्बरः शम्भुर्ल्लम्बकर्ण्णो महाबलः ॥ ८ ॥ नन्दनो लम्पटो भीरुर्म्मेघनादो गणञ्जयः ॥ विनायको विरूपाक्षो धीरः शूरो वरप्रदः ॥ ९ ॥ महागणपतिर्ब्बुद्धिप्रियः क्षिप्रप्रसादनः ॥ रुद्रप्रियो गणाध्यक्ष उमापुत्रोऽघनाशनः ॥१०॥ कुमारगुरुरीशानपुत्रो मूषकवाहनः ॥ सिद्धिप्रियः सिद्धिपतिः सिद्धः सिद्धिविनायकः॥११॥अविघ्नस्तुम्बरुः सिंहवाहनो मोहिनीप्रियः॥

कटङ्कटो राजपुत्रः शालकः सम्मितोऽमितः ॥ १२ ॥ कूष्माण्ड-सामसम्भूतिर्दुर्ज्जयो धूर्जयो जयः ॥ भूपतिर्भुवनपतिर्भूतानाम्पतिरव्ययः ॥ १३ ॥ विश्वकर्त्ता विश्वमुखो विश्वरूपो निधिर्घृणिः ॥ कविः कवीनामृषभो ब्रह्मण्यो ब्रह्मणस्पतिः ॥ १४ ॥ ज्येष्ठराजो निधिपतिर्निधिप्रियपतिप्रियः ॥ हिरण्मयपुरान्तस्थस्सूर्य्यमण्डलमध्यगः ॥१५॥ कराहतिध्वस्तसिन्धुसलिलः पूषदन्तभित् ॥ उमाङ्ककेलिकुतुकी मुक्तिदः कुलपालनः ॥ १६ ॥ किरीटी कुण्डली हारी वनमाली मनोमयः ॥ वैमुख्यहतदैत्यश्रीः पादाहतजितक्षितिः ॥ १७ ॥ सद्योजातः स्वर्णमुञ्जमेखली दुर्निमित्तहृत् ॥ दुस्स्वप्नहृत्प्रसहनो गुणिनादप्रतिष्ठितः ॥ १८ ॥ सुरूपः सर्व्वनेत्राधिवासो वीरासनाश्रयः ॥ पीताम्बरः खण्डरदः खण्डेन्दुकृतशेखरः ॥ १९ ॥ चित्राङ्कः श्यामदशनो भालचन्द्रश्चतुर्भुजः ॥ योगाधिपस्तारकस्थः पुरुषो गजकर्ण्णकः ॥ २० ॥ गणाधिराजो विजयः स्थिरो गजपतिर्ध्वजी ॥ देवदेवः स्मरप्राणो दीपको वायुकीलकः ॥ २१ ॥ विपश्चिद्वरदो नादो नादभिन्नबलाहकः ॥ वराहरदनो मृत्युञ्जयो व्याघ्राजिनाम्बरः ॥ २२ ॥ इच्छाशक्तिधरो देवत्राता दैत्यविमर्दनः ॥ शम्भुवक्त्रोद्भवः शम्भुकोपहा शम्भुहास्यभूः ॥२३॥ शम्भुतेजाः शिवाशोकहारी गौरीसुखावहः ॥ उमाङ्गमलजो गौरीतेजोभूः स्वर्द्धुनीभवः ॥ २४ ॥ यज्ञकायो महानादो गिरिवर्ष्मा शुभाननः ॥ सर्व्वात्मा सर्व्वदेवात्मा ब्रह्ममूर्द्धा ककुप्श्रुतिः ॥ २५ ॥ ब्रह्माण्डकुम्भश्चिद्व्योमभालः सत्यशिरोरुहः ॥ जगज्जन्मलयोन्मेषनिमिषोन्यर्कसोमदृक् ॥ २६ ॥ गिरिन्द्रैकरदो धर्म्मो धर्म्मिष्ठः सामबृंहितः ॥ ग्रहर्क्षदशनो वाणीजिह्वो वासवनासिकः । २७ ॥ भ्रूमध्यसंस्थितकरो ब्रह्मविद्या मदोत्कटः ॥ कुलाचलांसः सोमार्कघण्टो रुद्रशिरोधरः

॥ २८ ॥ नदीनदभुजः सर्प्पाङ्गुलीकस्तारकानखः ॥ व्योमनाभिः श्रीहृद्यो मेरुपृष्ठोऽर्णवोदरः ॥ २९ ॥ कुक्षिस्थयक्षगन्धर्व्वरक्षः-किन्नरमानुषः ॥ पृथ्वीकटिः सृष्टिलिङ्गः शैलोरुर्दस्रजानुकः ॥३०॥ पातालजंघो मुनिपात्कालाङ्गुष्ठस्त्रयीतनुः ॥ ज्योतिर्म्मण्डल-लांगूलो हृदयालातनिश्चलः ॥ ३१ ॥ हृत्पद्मकर्ण्णिकाशाली वियत्केलिसरोवरः ॥ सद्भक्तध्याननिगडः पूजावारिनिवारितः ॥ ३२ ॥ प्रतापी कश्यपसुतो गणपो विष्टपी बली ॥ यशस्वी धार्म्मिकः स्वोजाः प्रथमः प्रमथेश्वरः ॥ ३३ ॥ चिन्तामणि-द्वीपपतिः कल्पद्रुमवनालयः ॥ रत्नमण्डपमध्यस्थो रत्नसिंहा-सनाश्रयः ॥ ३४ ॥ तीव्राशिरोधृतपदो ज्वालिनीमौलिलालितः ॥ नन्दानन्दितपीठश्रीभोगदाभूषितासनः ॥ ३५ ॥ सकामदायिनी-पीठः स्फुरदुग्रासनाश्रयः ॥ तेजोवतीशिरोरत्नं सत्यानित्यावतं-सितः ॥ ३६ ॥ सविघ्ननाशिनीपीठः सर्व्वशक्त्यम्बुजाश्रयः ॥ लिपिपद्मासनाधारो वह्निधामत्रयाश्रयः ॥ ३७ ॥ उन्नतप्रपदागूढ-गुल्फसँव्वृतपार्ष्णिकः ॥ पीनजङ्घः श्लिष्टजानुः स्थूलोरुः प्रोन्नमत्-कटिः ॥३८॥ निम्ननाभिः स्थूलकुक्षिः पीनवक्षा बृहद्भुजः ॥ पीनस्कन्धः कम्बुकण्ठो लम्बोष्ठो लम्बनासिकः ॥ ३९ ॥ भग्न-वामरदस्तुङ्गसव्यदन्तो महाहनुः ॥ ह्रस्वनेत्रत्रयः शूर्प्पकर्ण्णो निबिडमस्तकः ॥४०॥ स्तम्बकाकारकुम्भाग्रो रत्नमौलिर्न्निरंकुशः ॥ सर्प्पहारकटीसूत्रः सर्प्पयज्ञोपवीतवान् ॥ ४१ ॥ सर्प्पकोटीरकटकः सर्प्पग्रैवेयकाङ्गदः ॥ सर्प्पकक्ष्योदराबन्धः सर्प्पराजोत्तरीयकः ॥ ४२ ॥ रक्तो रक्ताम्बरधरो रक्तमाल्यविभूषणः ॥ रक्तेक्षणो रक्तकरो रक्तताल्वोष्ठपल्लवः ॥ ४३ ॥ श्वेतः श्वेताम्बरधरः श्वेत-माल्यविभूषणः ॥ श्वेतातपत्ररुचिरः श्वेतचामरवीजितः ॥ ४४ ॥ सर्व्वावयवसम्पूर्ण्णः सर्व्वलक्षणलक्षितः ॥ सर्व्वाभरणशोभाढ्यः

सर्व्वशोभासमन्वितः ॥ ४५ ॥ सर्व्वमङ्गलमाङ्गल्यस्सर्वकारण-कारणम् ॥ सर्व्वैककरः शार्ङ्गी बीजपूरी गदाधरः ॥ ४६ ॥ इक्षुचापधरश्शूली चक्रपाणिस्सरोजभृत् ॥ पाशी धृतोत्पलश्शाली-मञ्जरीभृत्स्वदन्तभृत् ॥ ४७ ॥ कल्पवल्लिधरो विश्वभयदैककरो वशी ॥ अक्षमालाधरो ज्ञानमुद्रावान्मुद्गरायुधः ॥ ४८ ॥ पूर्ण्ण-पात्री कम्बुधरो विधृतालिसमूहकः ॥ मातुलिङ्गधरश्चूतकलिका-भृत्कुठारवान् ॥ ४९ ॥ पुष्करस्थस्वर्णघटी-पूर्ण्णरत्नाभिवर्षकः ॥ भारतीसुन्दरीनाथो विनायकरतिप्रियः ॥ ५० ॥ महालक्ष्मीप्रिय-तमस्सिद्धलक्ष्मीमनोरमः ॥ रमारमेशपूर्व्वाङ्गो दक्षिणोमामहेश्वरः ॥ ५१ ॥ महीवराहवामाङ्गो रतिकन्दर्प्पपश्चिमः ॥ आमोदमोद-जननः सप्रमोदप्रमोदनः ॥ ५२ ॥ सामेधितासमृद्धिश्रीर्ऋद्धि-सिद्धिप्रवर्त्तकः ॥ दत्तसौमुख्यसुमुखः कान्तिकन्दलिताश्रयः ॥ ५३ ॥ मदनावत्यश्रिताङ्घ्रिः कृतदौर्म्मुख्यदुर्म्मुखः ॥ विघ्न-सम्पल्लवोपघ्नस्सेवोन्निद्रमदद्रवः ॥ ५४ ॥ विघ्नकृन्निघ्नचरणो द्राविणीशक्तिसत्कृतः ॥ तीव्राप्रसन्ननयनो ज्वालिनीपालितैकदृक् ॥ ५५ ॥ मोहिनीमोहनो भोगदायिनीकान्तिमण्डितः ॥ कामिनी-कान्तवक्त्रश्री-रधिष्ठितवसुन्धरः ॥ ५६ ॥ वसुन्धरामदोन्नद्धमहा-शङ्खनिधिः प्रभुः ॥ नमद्वसुमती मौली महापद्मनिधिप्रभुः ॥५७॥ सर्व्वसद्गुरुसंसेव्यः शोचिष्केशहृदाश्रयः ॥ ईशानमूर्द्धा देवेन्द्र-शिखः पवननन्दनः ॥ ५८ ॥ अग्रप्रत्यग्रनयनो दिव्यास्त्राणा-म्प्रयोगवित् ॥ ऐरावतादिसर्व्वाशावारणावरणप्रियः ॥ ५९ ॥ वज्राद्यस्त्रपरीवारो गणचण्डसमाश्रयः ॥ जयाजयपरीवारो विजया-विजयावहः ॥६०॥ अजिताजितपादाब्जो नित्यानित्यावतंसितः ॥ विलासिनीकृतोल्लासः शौण्डिसौन्दर्य्यमण्डितः ॥ ६१ ॥ अनन्ता-नन्तसुखदः सुमङ्गलसुमङ्गलः ॥ इच्छाशक्ति-ज्ञानशक्ति-क्रियाशक्ति-

निषेवितः ॥ ६२ ॥ सुभगासंश्रितपदो लालितालालिताश्रयः ॥
कामिनीकामनः काममालिनीकेलिलालितः ॥ ६३ ॥ सरस्वत्या-
श्रयो गौरीनन्दनः श्रीनिकेतनः ॥ गुरुगुप्तपदो वाचासिद्धो वागी-
श्वरीपतिः ॥ ६४ ॥ नलिनीकामुको वामारामो ज्येष्ठामनोरमः ॥
रौद्रीमुद्रितपादाब्जो हुँबीजस्तुङ्गशक्तिकः ॥ ६५ ॥ विश्वादि-
जननत्राणः स्वाहाशक्तिः सकीलकः ॥ अमृताब्धिकृतावासो मद-
घूर्णितलोचनः ॥६६॥ उच्छिष्टगण उच्छिष्टगणेशो गणनायकः ॥
सार्व्वकालिकसंसिद्धिर्नित्यशैवो दिगम्बरः ॥ ६७ ॥ अनपायोनन्त-
दृष्टिरप्रमेयोऽजरामरः ॥ अनाविलो प्रतिरथो ह्यच्युतोऽमृतमक्षरम्
॥६८॥ अप्रतर्क्योऽक्षयोऽजय्योऽनाधारोऽनामयोऽमलः ॥ अमोघ-
सिद्धिरद्वैतमघोरोऽप्रमिताननः ॥ ६९ ॥ अनाकारोऽधिभूम्यग्नि-
बलघ्नोऽव्यक्तलक्षणः ॥ आधारपीठ आधार आधाराधेयवर्ज्जितः
॥ ७० ॥ आखुकेतन आशापूरक आखुमहारथः ॥ इक्षुसागर-
मध्यस्थ इक्षुभक्षणलालसः ॥ ७१ ॥ इक्षुचापातिरेकश्री-रिक्षुचाप-
निषेवितः ॥७२॥ इन्द्रगोपसमानश्री-रिन्द्रनीलसमद्युतिः ॥ इन्दी-
वरदलश्याम इन्दुमण्डलनिर्म्मलः ॥ ७३ ॥ इध्मप्रिय इडाभाग
इडाधामेन्दिराप्रियः ॥ इक्ष्वाकुविघ्नविध्वंशी इतिकर्त्तव्यतेप्सितः
॥ ७४ ॥ ईशानमौलिरीशान ईशानसुत ईतिहा ॥ ईषणात्रय-
कल्पान्त ईहामात्रविवर्ज्जितः ॥७५॥ उपेन्द्र उडुभृन्मौलिरुण्डेरक-
बलिप्रियः ॥ उन्नतानन उत्तुङ्ग उदारत्रिदशाग्रणीः ॥ ७६ ॥
ऊर्ज्जस्वानूष्मलमद ऊहापोहदुरासदः ॥ ऋग्यजुःसामसंभूतिर्ऋद्धि-
सिद्धिप्रवर्त्तकः ॥ ७७ ॥ ऋजुचित्तैकसुलभ ऋणत्रयविमोचकः ॥
लुप्तविघ्नः स्वभक्तानां लुप्तशक्तिः सुरद्विषाम् ॥ ७८ ॥ लुप्त-
श्रीर्व्विमुखार्च्चानाँ ल्लूताविस्फोटनाशनः ॥ एकारपीठमध्यस्थ
एकपादकृतासनः ॥७९॥ एजिताखिलदैत्यश्रीरेजिताखिलसंश्रयः ॥

ऐश्वर्य्यनिधिरैश्वर्य्यमैहिकामुष्मिकप्रदः ॥ ८० ॥ ऐरम्मदसमोन्मेष ऐरावतनिभाननः ॥ ओङ्कारवाच्य ओङ्कार ओजस्वानोषधीपतिः ॥८१॥ औदार्य्यनिधिरौद्धत्यधुर्य्यं औन्नत्यनिःस्वनः ॥ अङ्कुश-स्सुरनागानामङ्कुशः सुरविद्विषाम् ॥ ८२ ॥ असमस्तविसर्गाणा-म्पदेषु परिकीर्त्तितः ॥ कमण्डलुधर॥ कल्प॥ कपर्दी कलभाननः ॥ ८३ ॥ कर्म्मसाक्षी कर्म्मकर्त्ता कर्म्माकर्म्मफलप्रदः ॥ कदम्ब-गोलकाकारः कूष्माण्डगणनायकः ॥८४॥ कारुण्यदेव॥ कपिलः कथक॥ कटिसूत्रभृत् ॥ खर्व्व॥ खड्गप्रिय॥ खड्गखातान्तस्थ॥ खनिर्म्मलः ॥८५॥ खल्वाटमृङ्गनिलय॥ खट्वाङ्गी खदुरासदः ॥ गुणाढ्यो गहनो गस्थो गद्यपद्यसुधार्णवः ॥ ८६ ॥ गद्यगान-प्रियो गर्ज्जो गीतगीर्व्वाणपूर्व्वजः ॥ गुह्याचाररतो गुह्यो गुह्याग-मनिरूपितः ॥ ८७ ॥ गुह्याशयो गुहाब्धिस्थो गुरुगम्यो गुरो-र्गुरुः ॥ घण्टाघर्घरिकामाली घटकुम्भो घटोदरः ॥ ८८ ॥ चण्ड-श्चण्डेश्वरसुहृच्चण्डेशश्चण्डविक्रमः ॥८९॥ चराचरपतिश्चिन्तामणि-श्चर्व्वणलालसः ॥ छन्दश्छन्दोवपुश्छन्दो दुर्लक्ष्यछन्दविग्रहः ॥ ९० ॥ जगद्योनिर्जगत्साक्षी जगदीशो जगन्मयः ॥ जपो जपपरो जप्यो जिह्वासिंहासनप्रभुः ॥ ९१ ॥ झलज्झल्लोल्लसद्दान-झङ्कारिभ्रमराकुलः ॥ टङ्कारस्फारसंराव-ष्टङ्कारिमणिनूपुरः ॥९२॥ ठद्वयीपल्लवान्तस्थः सर्वमन्त्रैकसिद्धिदः ॥ डिण्डिमुण्डो डाकिनीशो डामरो डिण्डिमप्रियः ॥ ९३ ॥ ढक्कानिनादमुदितो ढौङ्को ढुण्ढि-विनायकः ॥९४॥ तत्त्वानाम्परमन्तत्त्वन्तत्त्वम्पदनिरूपितः ॥ तार-कान्तरसंस्थानस्तारकस्तारकान्तकः ॥ ९५ ॥ स्थाणुः स्थाणुप्रियः स्थाता स्थावरञ्जङ्गमञ्जगत् ॥ दक्षयज्ञप्रमथनो दाता दानवमोहनः ॥९६॥ दयावान्दिव्यविभवो दण्डभृद्दण्डनायकः ॥ दन्तप्रभिन्ना-भ्रमालो दैत्यवारणदारणः ॥ ९७ ॥ दंष्ट्रालग्नद्विपघटो देवार्त्थ-

नृगजाकृतिः ॥ धनधान्यपतिर्द्धन्यो धनदो धरणीधरः ॥ ९८ ॥
ध्यानैकप्रकटो ध्येयो ध्यानन्ध्यानपरायणः ॥ ९९ ॥ नन्द्यो
नन्दिप्रियो नादो नादमध्यप्रतिष्ठितः ॥ निष्कलो निर्म्मलो
नित्यो नित्यानित्यो निरामयः ॥ १०० ॥ परँ व्योम परन्धाम
परमात्मा परम्पदम् ॥ परात्परऽ पशुपतिः पशुपाशविमोचकः
॥ १०१ ॥ पूर्णानन्दऽ परानन्दः पुराणपुरुषोत्तमः ॥ पद्म-
प्रसन्ननयनः प्रणताज्ञानमोचनः ॥ १०२ ॥ प्रणामप्रत्ययातीतऽ
प्रणतार्त्तिनिवारणः ॥ फलहस्तऽ फणिपतिः फेत्कारऽ फाणित-
प्रियः ॥ १०३ ॥ बाणार्च्चिताङ्घ्रियुगलो बालकेलिकुतूहली ॥
ब्रह्मब्रह्मार्च्चितपदो ब्रह्मचारी बृहस्पतिः ॥ १०४ ॥ बृहत्तमो
ब्रह्मपरो ब्रह्मण्यो ब्रह्मवित्प्रियः ॥ बृहन्नादाग्र्यचित्कारो ब्रह्माण्ड-
वलिमेखलः ॥१०५॥ भ्रूक्षेपदत्तलक्ष्मीको भर्ग्गो भद्रो भयापहः ॥
भगवान् भक्तिसुलभो भूतिदो भूतिभूषणः ॥ १०६ ॥ भव्यो
भूतालयो भोगदाता भ्रूमध्यगोचरः ॥ मन्त्री मन्त्रपतिर्म्मन्त्री मद-
मत्तमनोरमः ॥१०७॥ मेखलावान्मन्दगतिर्मतिमत्कमलेक्षणः ॥
महाबलो महावीर्य्यो महाप्राणो महामनाः ॥ १०८ ॥ यज्ञो
यज्ञपतिर्य्यज्ञगोप्ता यज्ञफलप्रदः ॥ यशस्करो योगगम्यो याज्ञिको
याजकप्रियः ॥१०९॥ रसो रसप्रियो रस्यो रञ्जको रावणार्च्चितः ॥
रक्षोरक्षाकरो रत्नगर्भो राज्यसुखप्रदः ॥११०॥ लक्ष्यालक्षप्रदो
लक्ष्यो लयस्थो लड्डुकप्रियः ॥ लानप्रियो लास्यपरो लाभकृल्लोक-
विश्रुतः ॥ १११ ॥ वरेण्यो वह्निवदनो वन्द्यो वेदान्तगोचरः ॥
विकर्त्ता विश्वतश्चक्षुर्व्विधाता विश्वतोमुखः ॥ ११२ ॥ वामदेवो
विश्वनेता वज्री वज्रनिवारणः ॥ विश्वबन्धनविष्कम्भाधारो
विश्वेश्वरऽ प्रभुः ॥ ११३ ॥ शब्दब्रह्म शमप्राप्यः शम्भुशक्ति-
गणेश्वरः ॥ शास्ता शिखाग्रनिलयः शरण्यः शिखरीश्वरः

॥ ११४ ॥ षडृतुकुसुमस्रग्व षडाधारः षडक्षरः ॥ संसारवैद्यः सर्व्वज्ञस्सर्व्वभेषजभेषजम् ॥ ११५ ॥ सृष्टिस्थितिलयक्रीडः सुरकुञ्जरभेदनः ॥ सिन्दूरितमहाकुम्भस्सदसद्व्यक्तिदायकः ॥११६॥ साक्षीसमुद्रमथनः स्वसँव्वेद्यः स्वदक्षिणः ॥ स्वतन्त्रः सत्यसङ्कल्पस्सामगानरतस्सुखी ॥ ११७ ॥ हंसो हस्ति पिशाचीशो हवनं हव्यकव्यभुक् ॥ हव्यं हुतप्रियो हर्षो हृल्लेखामन्त्रमध्यगः ॥ ११८ ॥ क्षेत्राधिपः क्षमाभर्त्ता क्षमापरपरायणः ॥ क्षिप्रक्षेमकरः क्षेमानन्दः क्षोणीसुरद्रुमः ॥११९॥ धर्म्मप्रदोऽर्थदः कामदाता सौभाग्यवर्द्धनः ॥ विद्याप्रदो विभवदो भुक्तिमुक्तिप्रदायकः ॥१२०॥ आभिरूप्यकरो वीरः श्रीपदो विजयप्रदः ॥ सर्व्ववश्यकरो गर्ब्भदोषहा पुत्रपौत्रदः ॥१२१॥ मेधादः कीर्त्तिदः शोकहारी दौर्ब्भाग्यनाशनः ॥ श्रीशोकहारी दौर्ब्भाग्यनाशनस्सर्व्वशक्तिभृत् ॥ १२२ ॥ प्रतिवादिमुखस्तम्भो हृष्टचित्तप्रसादनः ॥ पराभिचारशमनो दुःखभञ्जनकारकः ॥ १२३ ॥ लवस्त्रुटिः कलाकाष्ठानिमेषस्तत्परः क्षणः ॥ घटीमुहूर्त्तः प्रहरो दिवानक्तमहर्निशम् ॥१२४॥ पक्षो मासोऽयनँ व्वर्षं य्युगङ्कल्पो महालयः ॥ राशिस्तारा तिथिर्य्योगो वारः करणमंशकम् ॥ १२५ ॥ लग्नं होरा कालचक्रम्मेरुस्सप्तर्ष्षयो ध्रुवः ॥ राहुर्म्मन्दः कविर्ज्जीवो बुधो भौमश्शशी रविः ॥ १२६ ॥ कालस्सृष्टिः स्थितिर्व्विश्वं स्थावरञ्जङ्गमञ्च यत् ॥ भूरापोग्निर्म्मरुद्व्योमाहङ्कृतिः प्रकृतिः पुमान् ॥१२७॥ ब्रह्मा विष्णुश्शिवो रुद्र ईशश्शक्तिस्सदाशिवः ॥ त्रिदशाः पितरः सिद्धा यक्षरक्षांसि किन्नराः ॥ १२८ ॥ साध्या विद्याधरा भूता मनुष्याः पशवः खगाः ॥ समुद्रास्सरितश्शैला भूतभव्यम्भवोद्भवः ॥ १२९ ॥ साङ्ख्यम्पातञ्जलँ य्योगः पुराणानि श्रुतिः स्मृतिः ॥ वेदाङ्गानि सदाचारो

मीमांसा न्यायविस्तरः ॥ १३० ॥ आयुर्व्वेदो धनुर्व्वेदो
गान्धर्व्वङ्काव्यनाटकम् ॥ वैखानसं भागवतं सात्त्वतम्पाञ्चरात्र-
कम् ॥ १३१ ॥ शैवम्पाशुपतङ्कालमुखम्भैरवशासनम् ॥ शाक्तँ
व्वैनायकं सौरञ्जैनमार्हतसंहिता ॥ १३२ ॥ सदसद्व्यक्तमव्यक्तं
सचेतनमचेतनम् ॥ बन्धो मोक्षः सुखम्भोगोऽयोगस्सत्यमणु-
र्म्महान् ॥ १३३ ॥ स्वस्ति हुम्फट् स्वधा स्वाहा श्रौषट् वौषट्
वषण्नमः ॥ ज्ञानविज्ञानमानन्दो बोधस्सँव्विच्छमो यमः ॥१३४॥
एक एकाक्षराधार एकाक्षरपरायणः ॥ एकाग्रधीरेकवीर एकानेक-
स्वरूपधृक् ॥१३५॥ द्विरूपो द्विभुजो द्व्यक्षो द्विरदो द्वीपरक्षकः ॥
द्वैमातुरो द्विवदनो द्वन्द्वातीतो द्व्यातिगः ॥ १३६ ॥ त्रिधामा
त्रिकरस्त्रेता त्रिवर्ग्गफलदायकः ॥ त्रिगुणात्मा त्रिलोकादिस्त्रिशक्ती-
शस्त्रिलोचनः ॥ १३७ ॥ चतुर्ब्बाहुश्चतुर्द्दन्तश्चतुरात्मा चतुर्म्मुखः ॥
चतुर्व्विधोपायमयश्चतुर्व्वर्ण्णाश्रमाश्रयः ॥ १३८ ॥ चतुर्व्विध-
वचोवृत्तिपरिवर्त्तप्रवर्तकः ॥ चतुर्त्थीपूजनप्रीतश्चतुर्त्थीतिथिसम्भवः
॥ १३९ ॥ पञ्चाक्षरात्मा पञ्चात्मा पञ्चास्यऽ पञ्चकृत्यकृत् ॥
पञ्चाधारऽ पञ्चवर्ण्णऽ पञ्चाक्षरपरायणः ॥१४०॥ पञ्चतालऽ
पञ्चकरः पञ्चप्रणवभावितः ॥ पञ्चब्रह्ममयस्फूर्त्तिऽ पञ्चवारण-
वारितः ॥१४१॥ पञ्चभक्ष्यप्रियऽ पञ्चबाणऽ पञ्चशिवात्मकः ॥
षट्कोणपीठः षट्चक्रधामा षड्ग्रन्थिभेदकः ॥ १४२ ॥ षडध्व-
ध्वान्तविध्वंसी षडङ्गुलमहाह्रदः ॥ षण्मुखः षण्मुखभ्राता षट्शक्ति-
परिवारितः ॥ १४३ ॥ षड्वैरिवर्ग्गविध्वंसी षडूर्मिभयभञ्जनः ॥
षट्तर्क्कदूरः षट्कर्म्मनिरतः षड्रसाश्रयः ॥ १४४ ॥ सप्तपाताल-
चरणः सप्तद्वीपोरुमण्डलः ॥ सप्तस्वर्लोकमुकुटः सप्तसप्तिवरप्रदः
॥ १४५ ॥ सप्ताङ्गराज्यसुखदः सप्तर्षिगणमण्डितः ॥ सप्तच्छन्दो-
निधिस्सप्तहोता सप्तस्वराश्रयः ॥ १४६ ॥ सप्ताब्धिकेलिकासारः

सप्तमातृनिषेवितः ॥ सप्तच्छन्दोमोदमदस्सप्तच्छन्दोमखप्रभुः ॥ १४७ ॥ अष्टमूर्त्तिर्द्ध्येयमूर्त्तिरष्टप्रकृतिकारणम् ॥ अष्टाङ्गयोगफलभूरष्टपत्राम्बुजासनः ॥ १४८ ॥ अष्टशक्तिसमृद्धश्रीरष्टैश्वर्य्यप्रदायकः ॥ अष्टपीठोपपीठश्री-रष्टमातृसमावृतः ॥ १४९ ॥ अष्टभैरवसेव्योऽष्टवसुवन्द्योऽष्टमूर्त्तिभृत् ॥ अष्टचक्रस्फुरन्मूर्त्तिरष्टद्रव्यहविःप्रियः ॥१५०॥ नवनागासनाध्यासी नवनिध्यनुशासिता ॥ नवद्वारपुराधारो नवद्वारनिकेतनः ॥ १५१ ॥ नवनारायणस्तुत्यो नवदुर्ग्गानिषेवितः ॥ नवनाथमहानाथो नवनागविभूषणः ॥ १५२ ॥ नवरत्नविचित्राङ्गो नवशक्तिशिरोधृतः ॥ दशात्मको दशभुजो दशदिक्पतिवन्दितः ॥ १५३ ॥ दशाध्यायो दशप्राणो दशेन्द्रियनियामकः ॥ दशाक्षरमहामन्त्रो दशाशाव्याधिविग्रहः ॥ १५४ ॥ एकादशादिभी रुद्रैःस्तुत एकादशाक्षरः ॥ द्वादशोद्दण्डदोर्द्दण्डो द्वादशान्तनिकेतनः ॥ १५५ ॥ त्रयोदशभिदाभिन्नविश्वेदेवाधिदैवतम् ॥ चतुर्द्दशेन्द्रवरदश्चतुर्द्दशमनुप्रभुः ॥ १५६ ॥ चतुर्द्दशादिविद्याढ्यश्चतुर्द्दशजगत्प्रभुः ॥ सामपञ्चदशः पञ्चदशीशीतांशुनिर्म्मलः ॥ १५७ ॥ षोडशाधारनिलयः षोडशस्वरमातृकः ॥ षोडशान्तपदावासः षोडशेन्दुकलात्मकः ॥ १५८ ॥ कलासप्तदशीसप्तदशः सप्तदशाक्षरः ॥ अष्टादशद्वीपपतिरष्टादशपुराणकृत् ॥ १५९ ॥ अष्टादशौषधीसृष्टिरष्टादशविधिस्स्मृतः ॥ अष्टादशलिप्यष्टिसमष्टिज्ञानकोविदः ॥ १६० ॥ एकविंशःपुमानेकविंशत्यङ्गुलिपल्लवः ॥ चतुर्व्विंशतितत्त्वात्मा पञ्चविंशाख्यपूरुषः ॥ १६१ ॥ सप्तविंशतितारेशः सप्तविंशतियोगकृत् ॥ द्वात्रिंशद्भैरवाधीशश्चतुस्त्रिंशन्महाह्रदः ॥१६२॥ षट्त्रिंशत्तत्त्वसम्भूतिरष्टत्रिंशत्कलातनुः ॥ नमदेकोनपञ्चाशन्मरुद्वर्ग्गनिरर्ग्गलः ॥ १६३ ॥ पञ्चाशदक्षरश्रेणीः पञ्चाशद्रुद्रविग्रहः ॥ पञ्चाशद्विष्णुशक्तीशः पञ्चाशन्मातृ-

कालयः ॥ १६४ ॥ द्विपञ्चाशद्वपुश्श्रेणीत्रिषष्ट्यक्षरसंश्रयः ॥
चतुष्षष्ट्यर्ण्णनिर्ण्णेता चतुःषष्टिकलानिधिः ॥ १६५ ॥ चतुः-
षष्टिमहासिद्धि-योगिनीवृन्दवन्दितः ॥ अष्टषष्टिमहातीर्थ-क्षेत्रभैरव-
भावनः ॥ १६६ ॥ चतुर्न्नवतिमन्त्रात्मा षण्णवत्यधिक-
प्रभुः ॥ शतानन्दः शतधृतिश्शतपत्रायतेक्षणः ॥ १६७ ॥ शता-
नीकः शतमखश्शतधारवरायुधः ॥ सहस्रपत्रनिलयस्सहस्रफण-
भूषणः ॥ १६८ ॥ सहस्रशीर्ष्णापुरुषः सहस्राक्षस्सहस्रपात् ॥
सहस्रनामसंस्तुत्त्यः सहस्राक्षबलापहः ॥ १६९ ॥ दशसाहस्रफणि-
भृत्फणिराजकृतासनः ॥ अष्टाशीतिसहस्रौघ-महर्ष्षिस्तोत्रयन्त्रितः
॥१७०॥ लक्षाधीशप्रियाधारो लक्षाधीशमनोमयः ॥ चतुर्ल्लक्ष-
जपप्रीतश्चतुर्ल्लक्षप्रकाशितः ॥१७१॥ चतुराशीतिलक्षाणाञ्जीवा-
नान्देहसंस्थितः ॥ कोटिसूर्य्यप्रतीकाशः कोटिचन्द्रांशुनिर्म्मलः
॥ १७२ ॥ शिवाभवाध्युष्टकोटिविनायकधुरन्धरः ॥ सप्तकोटि-
महामन्त्रमन्त्रितावयवद्युतिः ॥ १७३ ॥ त्रयस्त्रिंशत्कोटिसुर-श्रेणी-
प्रणतपादुकः ॥ अनन्तदेवतासेव्यो ह्यनन्तमुनिसंस्तुतः ॥१७४॥
अनन्तनामानन्तश्रीरनन्तानन्तसौख्यदः ॥ इति वैनायकन्नाम्नां
सहस्रमिदमीरितम् ॥१७५॥ इदम्ब्राह्मे मुहूर्त्ते वै य- पठेत्प्रत्य-
हन्नरः ॥ करस्थन्तस्य सकलमैहिकामुष्मिकं सुखम् ॥ १७६ ॥
आयुरारोग्यमैश्वर्य्यन्धर्म्मः शौर्य्यम्बलँ यशः ॥ मेधा प्रज्ञा
धृतिः कान्तिस्सौभाग्यमतिरूपता ॥ १७७ ॥ सत्यन्दया क्षमा
शान्तिर्द्दाक्षिण्यन्धर्म्मशीलता ॥ जगत्सँय्यमनँ विश्वसँव्वादो वाद-
पाटवम् ॥१७८॥ सभापाण्डित्यमौदार्य्यङ्गाम्भीर्यम्ब्रह्मवर्च्चसम् ॥
औन्नत्यञ्च कुलं शीलम्प्रतापो वीर्य्यमार्य्यता ॥ १७९ ॥ ज्ञानँ
व्विज्ञानमास्तिक्यन्धैर्य्यं व्विश्वातिशायिता ॥ धनधान्याभिवृद्धिश्च
सकृदस्य जपाद्भवेत् ॥ १८० ॥ वश्यञ्चतुर्व्विधन्नृणाञ्जपादस्य

प्रजायते ॥ राज्ञो राजकलत्रस्य राजपुत्रस्य मन्त्रिणः ॥ १८१ ॥
जप्यते यस्य वश्यार्त्थे स दासस्तस्य जायते ॥ धर्म्मार्त्थकाम-
मोक्षाणामनायासेन साधनम् ॥१८२॥ शाकिनी-डाकिनी-रक्षो-
यक्षो-रोगभयापहम् ॥ साम्राज्यसुखदश्चैव समस्तरिपुमर्द्दनम्
॥१८३॥ समस्तकलहध्वंसि दग्धबीजप्ररोहणम् ॥ दुःस्वप्नशमन-
ङ्क्रुद्धस्वामिचित्तप्रसादनम् ॥ १८४ ॥ षट्कर्माष्टमहासिद्धि
त्रिकालज्ञानसाधनम् ॥ परकृत्योपशमनम्परचक्रविमर्द्दनम् ॥ १८५ ॥
सङ्ग्रामरङ्गे सर्व्वेषामिदमेकञ्जयावहम् ॥ सर्व्ववन्ध्यात्वदोषघ्नङ्गर्भ-
रक्षैककारणम् ॥१८६॥ पठ्यते प्रत्यहँ य्यत्र स्तोत्रङ्गणपतेरिदम् ॥
देशे तत्र न दुर्भिक्षमीतयो दुरितानि च ॥ १८७ ॥ न तद्गेह-
ञ्जहाति श्रीर्य्यत्रायञ्जप्यते स्तवः ॥ क्षय-कुष्ठ-प्रमेहार्शो-भगन्दर-
विषूचिकाः ॥१८८॥ गुल्मम्प्लीहानमाध्मानमतिसारम्महोदरम् ॥
कासं श्वासमुदावर्त्तं शूलं शोकादिसम्भवम् ॥१८९॥ शिरोरोगँ
व्वमिं हिक्काङ्गण्डमालामरोचकम् ॥ वातपित्तकफद्वन्द्वत्रिदोषजनित-
ज्वरम् ॥ १९० ॥ आगन्तुविषमं शीतमुष्णञ्चैकाहिकादिकम् ॥
इत्याद्युक्तमनुक्तँ व्वा रोगन्दोषादिसम्भवम् ॥ १९१ ॥ सर्व्वं-
म्प्रशमयत्याशु स्तोत्रस्यास्य सकृज्जपात् ॥ सकृत्पाठेन संसिद्धिः
स्त्री-शूद्र-पतितैरपि ॥ १९२ ॥ सहस्रनाममन्त्रोऽयञ्जप्तव्यस्तु शुभाप्तये ॥
महागणपतेस्स्तोत्रं सकामः प्रजपन्निदम् ॥ १९३ ॥ इच्छया
सकलान्भोगानुपभुज्येह पार्त्थिवान् ॥ मनोरथफलैर्द्दिव्यैर्व्व्योमयाना-
नैर्म्मनोरमैः ॥ १९४ ॥ चन्द्रेन्द्रभास्करोपेन्द्रब्रह्मरुद्रादिसद्मसु ॥
कामरूपः कामगतिः कामतो विचरन्निह ॥ १९५ ॥ भुक्त्वा
यथेप्सितान्भोगानभीष्टैस्सह बन्धुभिः ॥ गणेशानुचरो भूत्वा
महागणपतेः प्रियः ॥ १९६ ॥ नन्दीश्वरादिसानन्दी नन्दितः
सकलैर्ग्गणैः ॥ शिवाभ्याङ्कृपया पुत्रनिर्व्विशेषञ्च लालितः

॥ १९७ ॥ शिवभक्तः पूर्ण्णकामो गणेश्वरवरात्पुनः ॥ जाति-
स्मरो धर्म्मपरः सार्व्वभौमोऽभिजायते ॥ १९८ ॥ निष्का-
मस्तु जपन्नित्यम्भक्त्या विघ्नेशतत्परः ॥ योगसिद्धिम्परा-
म्प्राप्य ज्ञानवैराग्यसंस्थितः ॥ १९९ ॥ निरन्तरोदितानन्दे
परमानन्दसँव्विदि ॥ विश्वोत्तीर्ण्णे परे पारे पुनरावृत्तिवर्ज्जिते
॥२००॥ लीनो वैनायके धाम्नि रमते नित्यनिर्वृतः ॥ यो नाम-
भिर्हुनेदेतैरर्च्चयेत्पूजयेन्नरः ॥ २०१ ॥ राजानो वश्यताँ य्यान्ति
रिपवो यान्ति दासताम् ॥ मन्त्राः सिद्ध्यन्ति सर्व्वेपि सुलभास्तस्य
सिद्धयः ॥ २०२ ॥ मूलमन्त्रादपि स्तोत्रमिदम्प्रियतरम्मम ॥
नभस्ये मासि शुक्लायाञ्चतुर्त्थ्याम्मम जन्मनि ॥ २०३ ॥ दूर्व्वा-
भिर्न्नामभिः पूजान्तर्प्पणँ व्विधिवच्चरेत् ॥ अष्टद्रव्यैर्व्विशेषेण
जुहुयाद्भक्तिसँय्युतः ॥२०४॥तस्येप्सितानि सर्व्वाणि सिद्ध्यन्त्यत्र
न संशयः ॥ इदम्प्रजप्तम्पठितम्पाठितं श्रावितं श्रुतम् ॥ २०५ ॥
व्याकृतञ्चर्च्चितन्ध्यातँ व्विमृष्टमभिनन्दितम् ॥ इहामुत्र च
सर्व्वेषाँ व्विश्वैश्वर्य्यप्रदायकम् ॥ २०६ ॥ स्वच्छन्दचारिणाप्येष
येन सन्धार्य्यते स्तवः ॥ संरक्ष्यते शिवोद्भूतैर्ग्गणैरध्युष्टकोटिभिः
॥ २०७ ॥ पुस्तके लिखितं स्तोत्रम्मन्त्रभूतम्प्रपूजयेत् ॥ तत्र
सर्व्वोत्तमा लक्ष्मीः सन्निधत्ते निरन्तरम् ॥ २०८ ॥ दानैरशेषैर-
खिलैर्व्रतैश्च तीर्त्थैरशेषैस्सकलैर्म्मखैश्च ॥ न तत्फलँ व्विन्दति
यद्गणेशसहस्रनाम्नः स्मरणेन सद्यः ॥ २०९ ॥ एतन्नाम्नां
सहस्रम्पठति दिनमणौ प्रत्यहम्प्रोज्जिहाने सायम्मध्यन्दिने वा
त्रिषवणमथवा सन्ततँ व्वा जनो यः ॥ स स्यादैश्वर्य्यधुर्य्यः
प्रभवति वचसाङ्कीर्त्तिमुच्चैस्तनोति प्रत्यूहं हन्ति विश्वँ व्वशयति
सुचिरँ व्वर्द्धते पुत्रपौत्रैः ॥२१०॥ अकिञ्चनोऽप्येकचित्तो नियतो
नियताशनः ॥ जपेत्तु चतुरो मासान्गणेशार्च्चनतत्परः ॥२११॥

दरिद्रतां समुन्मूल्य सप्तजन्मानुगामपि ॥ लभते महतीं लक्ष्मी-
मित्याज्ञा पारमेश्वरी ॥ २१२ ॥ आयुष्यं वीतरोगं कुलमति-
विमलं सम्पदश्चार्त्तदानाः कीर्त्तिर्नित्यावदाता भणितिरभिनवा
कान्तिरव्याजभव्या ॥ पुत्रास्सन्तः कलत्रं गुणवदभिमतं यद्यदे-
तच्च सत्यन्नित्यं यः स्तोत्रमेतत्पठति गणपतेस्तस्य हस्ते समस्तम्
॥ २१३ ॥ ॐ गणञ्जयो गणपतिर्हेरम्बो धरणीधरः ॥ महा-
गणपतिर्लक्षप्रदः क्षिप्रप्रसादनः ॥ २१४ ॥ अमोघसिद्धि-
रमितो मन्त्रश्चिन्तामणिर्न्निधिः ॥ सुमङ्गलो बीजमाशापूरको वरदः
शिवः ॥२१५॥ काश्यपो नन्दनो वाचासिद्धो ढुण्ढिर्व्विनायकः ॥
मोदकैरेभिरत्रैकविंशत्या नामभिः पुमान् ॥२१६॥ यः स्तौति
मद्गतमना ममाराधनतत्परः ॥ स्तुतो नाम्नां सहस्रेण तेनाहं
नात्र संशयः ॥२१७॥ नमो नमस्सुरवरपूजिताङ्घ्रये नमो नमो
निरुपममङ्गलात्मने ॥ नमो नमो विपुलकरैकसिद्धये नमो नमः
करिकलभाननाय ते ॥ २१८ ॥ किङ्किणीगणरणितस्तव चरणः
प्रकटितगुरुमितिचारित्रगणः ॥ मदजललहरिकलितकपोलः शमयतु
दुरितङ्गणपतिनृपनामा ॥ २१९ ॥ इति श्रीगणेशसहस्रनामस्तोत्रं
सम्पूर्णम् ॥

इति गणेशतन्त्रम् समाप्तम्

—:०:—

श्रीः

शिवहरराजधानीपतिश्रीराजादेवनन्दनसिंह-
बहादुरनराधिपसंगृहीतविरचित-

शाक्तप्रमोदान्तर्गतं

षोडशं

सूर्यतन्त्रम्

उक्तराजगुरुवंश्यपण्डितश्रीरघुराजदुबेजीद्वारा
संशोधितम्

★

तदेतत्

श्रीकृष्णदासात्मज-खेमराजेन
स्वकीये "श्रीवेंकटेश्वर" यन्त्रालये
मुद्रयित्वा प्रकाशितम्

★

शकाब्दाः १९०३ संवत् २०३८

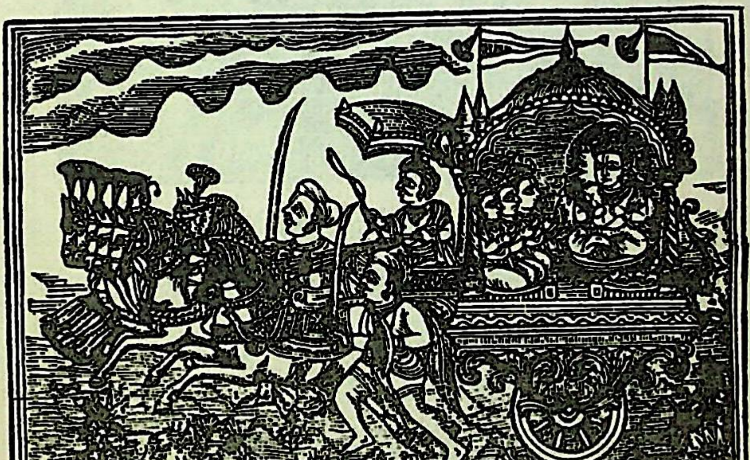
मुम्बई

श्रीगणेशाय नमः

अथ सूर्य्यतन्त्रम्

अथ श्रीसूर्य्यध्यानम्

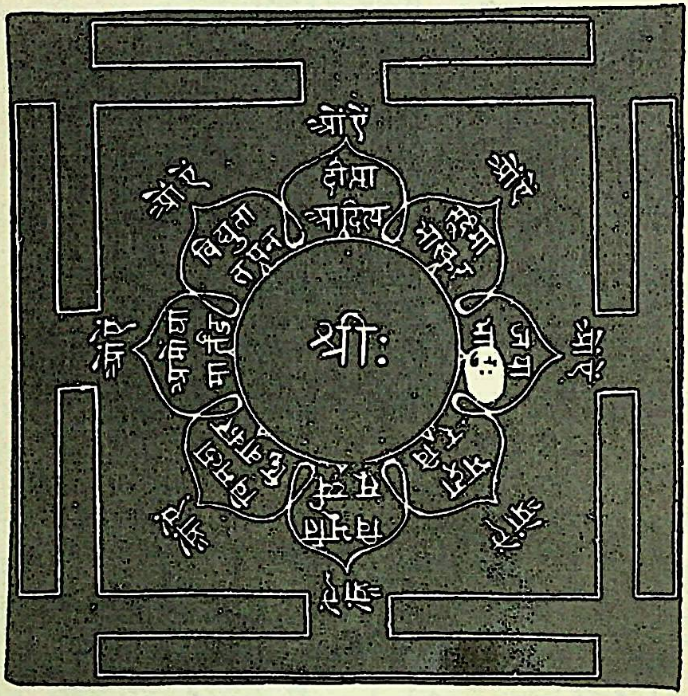
भास्वद्रत्नाढ्यमौलिः स्फुरदधररुचारञ्जितश्चारुकेशो
भास्वान्यो दिव्यतेजाः करकमलयुतः स्वर्णवर्णः प्रभाभिः ॥
विश्वाकाशावकाशो ग्रहगहणसहितो भाति यश्चोदयाद्रौ
सर्व्वानन्दप्रदाता हरिहरनमितः पातु मां विश्वचक्षुः ॥१॥

अथ यन्त्रोद्धारः

पूर्वमष्टदलम्पद्मम्प्रणवादिप्रतिष्ठितम् ॥ मायाबीजन्दलाष्टाग्रे यन्त्रमुद्धारयेदिति ॥ आदित्यम्भास्करम्भानुं रविं सूर्य्यन्दिवाकरम् ॥ मार्त्तण्डन्तपनञ्चेति दलेष्वष्टसु योजयेत् ॥ दीप्ता सूक्ष्मा जया

भद्रा विभूतिर्व्विमला तथा ॥ अमोघा विद्युता चेति मध्ये श्रीः सर्व्वतोमुखी ॥

अथ मन्त्रोद्धारः

तारो घृणिर्भृगुः पश्चाद्वामकर्णविभूषितः ॥ वह्न्यासनो मरुच्छेषः सनेत्रोदित्यपश्चिमः ॥ अष्टाक्षरो मनुः प्रोक्तो भानोरभिमतः परः ॥

अथ मन्त्रः

ॐ घृणिः सूर्य्य आदित्यः ।

अथ पूजाविधिः

प्रातःकृत्यादि प्राणायामान्तं विधाय पीठन्यासङ्कुर्य्यात् ॥ तत्र विशेषः ॥ हृदयस्य पूर्व्वादिदिक्षु मध्ये च प्रभूतं विमलं सारं

समाराध्यम्परसुखँ व्विन्यस्याधारशक्त्यादि अंसूर्य्यमण्डलाय दश-
कलात्मनेनमः इत्यन्तँ व्विन्यसेत् ।। तथा च निबन्धे ।। पीठे
च क्लृप्ते प्रथमन्दिक्षु मध्ये च सँय्यजेत् ।। प्रभूतँ व्विमलं सारं
समाराध्यमनन्तरम् ।। परमादिसुखम्पीठं स्वबिम्बान्तम्प्रकल्पयेत् ।।
ततः केसरेषु मध्ये च ।। रांदीप्तायैनमः ।। एवं रींसूक्ष्मायै०,
रूंजयायै०, रैंभद्रायै०, वैंविभूत्यै०, वोंविमलायै०, वौंअमोघायै०,
रंविद्युतायै०, रःसर्व्वतोमुख्यै० ।। तथा च निबन्धे ।। दीप्ता
सूक्ष्मा जया भद्रा विभूतिर्व्विमला पुनः ।। अमोघा विद्युता
सर्व्वतोमुखी पीठशक्तयः ।। दीप्तदीपशिखाकाराबीजान्यासाँ
व्विदुः क्रमात् ।। अक्लीवहस्वत्रितयस्वरान् बिन्द्वग्निसँय्युतान् ।।
ॐ तदुपरि ब्रह्मविष्णुशिवात्मकाय सौराय योगपीठाय नमः ।।
तथा च शारदायाम् ।। वदेत्पदञ्चतुर्थ्यन्तम्ब्रह्मविष्णुशिवात्मकम् ।।
सौराय योगपीठाय नमः पदमनन्तरम् ।। पीठमन्त्रोऽयमा-
ख्यातो दिनेशस्य जगत्पतेः ।। ततः ऋष्यादिन्यासः ।। शिरसि
देवभागऋषयेनमः ।। मुखे गायत्रीछन्दसेनमः ।। हृदि आदित्याय
देवतायैनमः ।। तथा च निबन्धे ।। देवभागो मुनिः प्रोक्तो
गायत्रीछन्द ईरितम् ।। आदित्यो देवता प्रोक्ता दृष्टादृष्टफलप्रदा ।।
ततः कराङ्गन्यासौ ।। सत्याय तेजोज्वालामणे हुंफट्स्वाहा
अङ्गुष्ठाभ्यान्नमः ।। एवं ब्रह्मणे तेजोज्वालामणे० १० तर्ज्जनीभ्यां
स्वाहा ।. विष्णवे ते० १० मध्यमाभ्यां व्वषट् । रुद्राय ते० १०
अनामिकाभ्याँ हुम् । अग्नये ते० १० कनिष्ठाभ्याँ व्वौषट् ।
सर्व्वाय ते० १० करतलकरपृष्ठाभ्यां फट् ।। एवं हृदयादिषु ।।
तथा च शारदायाम् ।। सत्याय हृदयम्प्रोक्तम्ब्रह्मणे शिर ईरितम् ।।
विष्णवे स्याच्छिखा वर्म्म रुद्राय परिकीर्त्तितम् ।। अग्नये नेत्र-
माख्यातं सर्व्वायास्त्रमुदाहृतम् ।। तेजोज्वालामणे हूंफट् द्विठान्ताः

परिकीर्त्तिताः ।। ततो मूर्त्तिन्यासः ।। यथा ।। ॐशिरसि आदित्यायनमः ।। एवं मुखे ऐँरवये०, हृद्ये उँभानवे०, गुह्ये इँभास्कराय०, चरणयोः अँसूर्य्याय० ।। तथा च निबन्धे ।। आदित्यँ विन्यसेन्मूर्ध्नि रविम्मुखगतन्न्यसेत् ।। हृदयं भानुनामानम्भास्करङ्गुह्यदेशतः ।। सूर्य्यञ्चरणयोर्न्न्यस्य वर्णैः सत्यादिपञ्चभिः ।। ततो न्यासः ।। शिरसि ॐनमः, आस्ये ॐघृनमः, कण्ठे ॐणिनमः, हृदि ॐसूनमः, कुक्षौ ॐर्य्यनमः, नाभौ ॐआनमः लिङ्गे ॐदिनमः, पादयोः ॐत्यनमः ।। तथा च ॐ मूर्द्धाऽऽस्यकण्ठ-हृदय-कुक्षि-नाभि-ध्वजाङ्घ्रिषु ।। मन्त्रवर्णान्न्यसेदष्टौ प्रत्येकम्प्रणवादिकम् ।। ततो ध्यानम् ।। रक्ताब्जयुग्माभयदानहस्तङ्केयूरहाराङ्गदकुण्डलाढ्यम् ।। माणिक्यमौलिन्दिननाथमीडे बन्धूककान्ति व्विलसत्त्रिनेत्रम् ।। एवन्ध्यात्वा मानसैः सम्पूज्य कुम्भस्थापनङ्कुर्य्यात् ।। ततो गुरुपङ्क्तिपूजाङ्कृत्वा पीठपूजाङ्कुर्य्यात् ।। ॐखंखखोल्कायनमः इतिमन्त्रेण मूर्त्तिं सङ्कल्प्य पुनर्द्ध्यात्वाऽऽवाहनादिपञ्चपुष्पाञ्जलिदानपर्य्यन्तँ व्विधायाऽऽवरणपूजामारभेत् ।। तथा च निबन्धे ।। तारादिखंखखोल्काय मनुना मूर्त्तिकल्पना ।। साक्षिणं सर्व्वलोकानान्तस्यामावाह्य पूजयेत् ।। केसरेष्वग्न्यादिकोणे मध्ये दिक्षु च सत्याय तेजोज्वालामणि हुँफट्स्वाहा हृदयायनमः एवं ब्रह्मणे० १० शिरसेस्वाहा । विष्णवे० १० शिखायैवषट् । रुद्राय० १० कवचायहुम् । अग्नये० १० नेत्रत्रयायवौषट् । सर्व्वाय० १० अस्त्रायफट् ।। दिक्पत्रेषु पूर्व्वादि ॐआदित्यायनमः एवं ऐँरवये० उँभानवे० इँभास्कराय० विदिक्पत्रेषु अग्न्यादि ऊँउषायै० एवं प्रं प्रज्ञायै०, पम्प्रभायै०, सँसन्ध्यायै० ।। तथा च ।। अङ्गानि पूजयेदादौ दिक्पत्रे सूर्य्यमूर्त्तयः ।। आदित्याद्याश्चतस्रोऽर्च्च्याः शक्तयः कोणपत्रगाः ।।

स्वस्वनामादिवर्ण्णाः स्युस्तासाम्बीजान्यनुक्रमात् ॥ उषा-प्रज्ञा-प्रभा-सन्ध्याः शक्तय⌒ परिकीर्त्तिताः ॥ तत≍ पत्रेषु ब्राह्म्याद्या≍ पुरतोऽरुणमर्च्चयेत् ॥ तथा च शारदायाम् ॥ पत्राग्रसंस्था ब्राह्म्याद्याः पुरतोऽरुणमर्च्चयेदिति ॥ तद्बाह्ये पूर्व्वादिचन्द्रादीन्पूजयेत् ॥ ॐ चन्द्रायनमः, ॐ मङ्गलायनमः, एवं बुधाय०, बृहस्पतये०, शुक्राय०, शनैश्चराय०, राहवे०, केतवेनमः ॥ तथा च शारदायाम् ॥ चन्द्रादीन्वज्रादींश्च सम्पूज्य धूपादिविसर्ज्जनान्तङ्कर्म समापयेत् ॥ अस्य पुरश्चरणमष्टलक्षजपः ॥ तथा च ॥ वसुलक्षञ्जपेन्मन्त्रमाज्येन च दशांशतः ॥ तिलैर्व्वा मधुरासिक्तैर्ज्जुहुयाद्विजितेन्द्रियः ॥ इति पूजा ।

अथ स्तोत्रम्

वसिष्ठ उवाच ॥ स्तुवंस्तत्र ततः साम्ब≍ कृशोधमनिसन्ततः ॥ राजन्नाम सहस्रेण सहस्रांशुन्दिवाकरम् ॥ विद्यमानन्तु तन्दृष्ट्वा सूर्य≍ कृष्णात्मजन्तदा ॥ स्वप्ने तु दर्शनन्दत्त्वा पुनर्व्वचनमब्रवीत् ॥ श्रीसूर्य्य उवाच ॥ साम्ब साम्ब महाबाहो शृणु जाम्बवतीसुत ॥ अलन्नाम सहस्रेण पठस्वेमं स्तवं शुभम् ॥ यानि नामानि गुह्यानि पवित्राणि शुभानि च ॥ तानि ते कीर्त्तयिष्यामि श्रुत्वा वत्सावधारय ॥ विकर्त्तनो विवस्वांश्च मार्त्तण्डो भास्करो रविः ॥ लोकप्रकाशकः श्रीमाँल्लोकचक्षुर्ग्रहेश्वरः ॥ लोकसाक्षी त्रिलोकेशः कर्त्ता हर्त्ता तमिस्रहा ॥ तपनस्तापसश्चैव शुचिः सप्ताश्ववाहनः ॥ गभस्तिहस्तो ब्रह्मा च सर्व्वदेवनमस्कृतः ॥ एकविंशतिरित्येष स्तव इष्टः सदा मम ॥ श्रीरारोग्यकरश्चैव धनवृद्धियशस्करः ॥ स्तवराज इति ख्यातस्त्रिषु लोकेषु विश्रुतः ॥ य एतेन महाबाहो द्वे सन्ध्ये स्तवनोदये ॥ स्तौति मां प्रणतो भूत्वा सर्व्वपापै≍ प्रमुच्यते ॥ कायिकँ व्वाचिकश्चैव मानसँ यच्च्

दुष्कृतम् ॥ एष जाप्येन तत्सर्व्वम्प्रणश्यति न संशयः ॥ एष जप्यश्च होमश्च सन्ध्योपासनमेव च ॥ बलिमन्त्रोऽर्घ्यमन्त्रश्च धूपमन्त्रस्तथैव च ॥ अन्नप्रदाने स्नाने च प्रणिपाते प्रदक्षिणे ॥ पूजितोयम्महामन्त्रः सर्व्वपापहरः शुभः ॥ एवमुक्त्वा तु भगवान् भास्करो जगदीश्वरः ॥ आमन्त्र्य कृष्णतनयन्तत्रैवान्तरधीयत ॥ साम्बोऽपि स्तवराजेन स्तुत्वा सप्ताश्ववाहनम् ॥ पूतात्मा नीरुजः श्रीमांस्तस्माद्रोगाद्विमुक्तवान् ॥ इति साम्बपुराणे सूर्य्यस्तवः सम्पूर्णः ॥

अथ कवचम्

श्रीसूर्य्य उवाच ॥ साम्ब साम्ब महाबाहो शृणु मे कवचं शुभम् ॥ त्रैलोक्यमङ्गलन्नाम कवचम्परमाद्भुतम् ॥ यज्ज्ञात्वा मन्त्रवित्सम्यक्फलमाप्नोति निश्चितम् ॥ यद्धृत्वा च महादेवो गणानामधिपोऽभवत् ॥ पठनाद्धारणाद्विष्णुः सर्व्वेषाम्पालकः सदा ॥ एवमिन्द्रादयः सर्व्वे सर्व्वैश्वर्य्यमवाप्नुयुः ॥ कवचस्य ऋषिर्ब्रह्मा छन्दोऽनुष्टुबुदाहृतम् ॥ श्रीसूर्य्यो देवता चात्र सर्व्वदेवनमस्कृतः ॥ आरोग्ययशोमोक्षेषु विनियोगः प्रकीर्त्तितः ॥ प्रणवो मे शिरः पातु घृणिर्म्मे पातु भालकम् ॥ सूर्य्योऽव्यान्नयनद्वन्द्वमादित्यः कर्ण्णयुग्मकम् ॥ अष्टाक्षरो महामन्त्रः सर्व्वाभीष्टफलप्रदः ॥ ह्रीं-बीजम्मे मुखम्पातु हृदयम्भुवनेश्वरी ॥ चन्द्रबीजँ व्विसर्ग्गाढ्यम्पातु मे गुह्यदेशकम् ॥ अक्षरोऽसौ महामन्त्रः सर्व्वतन्त्रेषु गोपितः ॥ शिवोवह्निसमायुक्तो वामाक्षिविन्दुभूषितः ॥ एकाक्षरो महामन्त्रः श्रीसूर्य्यस्य प्रकीर्त्तितः ॥ गुह्याद्गुह्यतरो मन्त्रो वाञ्छाचिन्तामणिः स्मृतः ॥ शीर्षादिपादपर्य्यन्तं सदा पातु मनूत्तमः ॥ इति ते कथितन्दिव्यन्त्रिषु लोकेषु दुर्ल्लभम् ॥ श्रीप्रदङ्कान्तिदन्नित्यन्धनारोग्यविवर्द्धनम् ॥ कुष्ठादिरोगशमनम्महाव्याधिविनाशनम् ॥ त्रिसन्ध्यँ य्यः पठेन्नित्यमरोगी बलवान्भवेत् ॥ बहुना किमिहोक्तेन यद्य-

न्मनसि वर्त्तते ॥ तत्तत्सर्व्वम्भवत्येव कवचस्य च धारणात् ॥ भूत-प्रेत-पिशाचाश्च यक्ष-गन्धर्व्व-राक्षसाः ॥ ब्रह्म-राक्षस-वेताला नैव द्रष्टुमपि क्षमाः ॥ दूरादेव पलायन्ते तस्य सङ्कीर्त्तनादपि ॥ भूर्जपत्रे समालिख्य रोचनागुरुकुङ्कुमैः ॥ रविवारे च सङ्क्रान्त्यां सप्तम्याञ्च विशेषतः ॥ धारयेत्साधकश्रेष्ठस्त्रैलोक्यविजयी भवेत् ॥ त्रिलोहमध्यगङ्कृत्वा धारयेद्दक्षिणे भुजे ॥ शिखायामथवा कण्ठे सोऽपि सूर्य्यो न संशयः ॥ इति ते कथितं साम्ब त्रैलोक्य-मङ्गलाभिधम् ॥ कवचन्दुर्ल्लभँ ल्लोके तव स्नेहात्प्रकाशितम् ॥ अज्ञात्वा कवचन्दिव्यँ य्यो जपेत्सूर्य्यमुत्तमम् ॥ सिद्धिर्न्न जायते तस्य कल्पकोटिशतैरपि ॥ १८ ॥ इति ब्रह्मयामले त्रैलोक्यमङ्गलं नाम श्रीसूर्य्यकवचं सम्पूर्णम् ॥

अथ हृदयम्

ततो युद्धपरिश्रान्तं समरे चिन्तया स्थितम् ॥ रावणञ्चाग्रतो दृष्ट्वा युद्धाय समुपस्थितम् ॥१॥ दैवतैश्च समागम्य द्रष्टुमभ्यागतो रणम् ॥ उपगम्याब्रवीद्राममगस्त्यो भगवांस्तदा ॥२॥ राम राम महाबाहो शृणु गुह्यं सनातनम् ॥ येन सर्व्वानरीन्वत्स समरे विजयिष्यसे ॥ ३ ॥ आदित्यहृदयम्पुण्यं सर्व्वशत्रुविनाशनम् ॥ जयावहञ्जपन्नित्यमक्षयम्परमं शिवम् ॥ ४ ॥ सर्व्वमङ्गलमाङ्गल्यं सर्व्वपापप्रणाशनम् ॥ चिन्ताशोकप्रशमनमायुर्व्वर्द्धनमुत्तमम् ॥५॥ रश्मिमन्तं समुद्यन्तन्देवासुरनमस्कृतम् ॥ पूजयस्व विवस्वन्त-म्भास्करम्भुवनेश्वरम् ॥६॥ सर्व्वदेवात्मको ह्येष तेजस्वी रश्मि-भावनः ॥ एष देवासुरगणाँल्लोकान् पाति गभस्तिभिः ॥ ७ ॥ एष ब्रह्मा च विष्णुश्च शिवः स्कन्दः प्रजापतिः ॥ महेन्द्रो धनदः कालो यमः सोमो ह्यपाम्पतिः ॥ ८ ॥ पितरो वसवः साध्या अश्विनौ मरुतो मनुः ॥ वायुर्व्वह्निः प्रजाः प्राण

ऋतुकर्त्ता प्रभाकरः ॥ ९ ॥ आदित्यः सविता सूर्य्यः खगः
पूषा गभस्तिमान् ॥ सुवर्णसदृशो भानुर्हिरण्यरेता दिवाकरः
॥१०॥ हरिदश्वः सहस्रार्च्चिः सप्तसप्तिर्म्मरीचिमान् ॥ तिमिरो-
न्मथनः शम्भुस्त्वष्टा मार्त्तण्डकोंऽशुमान् ॥ ११ ॥ हिरण्यगर्ब्भः
शिशिरस्तपनोऽहस्करो रविः ॥ अग्निगर्ब्भोऽदितेः पुत्रः शङ्खः
शिशिरनाशनः ॥ १२ ॥ व्योमनाथस्तमोभेदी ऋग्यजुस्साम-
पारगः ॥ घनवृष्टिरपाम्मित्रो विन्ध्यवीथी प्लवङ्गमः ॥ १३ ॥
आतपी मण्डली मृत्युः पिङ्गलः सर्व्वतापनः ॥ कविर्व्विश्वो
महातेजा रक्तः सर्व्वभवोद्भवः ॥ १४ ॥ नक्षत्रग्रहताराणामधिपो
विश्वभावनः ॥ तेजसामपि तेजस्वी द्वादशात्मन्नमोऽस्तु ते ॥१५॥
नमः पूर्व्वाय गिरये पश्चिमायाद्रये नमः ॥ ज्योतिर्ग्गणाना-
म्पतये दिनाधिपतये नमः ॥१६॥ जयाय जय भद्राय हर्य्यश्वाय
नमो नमः ॥ नमो नमः सहस्रांशो आदित्याय नमो नमः
॥ १७ ॥ नम उग्राय वीराय सारङ्गाय नमो नमः ॥ नमः
पद्मप्रबोधाय प्रचण्डाय नमोऽस्तु ते ॥ १८ ॥ ब्रह्मेशानाच्युतेशाय
सूरायाऽऽदित्यवर्च्चसे ॥ भास्वते सर्व्वभक्षाय रौद्राय वपुषे नमः
॥१९॥ तमोघ्नाय हिमघ्नाय शत्रुघ्नायामितात्मने ॥ कृतघ्नघ्नाय
देवाय ज्योतिषाम्पतये नमः ॥२०॥ तप्तचामीकराभाय हरये विश्व-
कर्म्मणे ॥ नमस्तमोभिनिघ्नाय रुचये लोकसाक्षिणे ॥ २१ ॥
नाशयत्येष वै भूतन्तमेव सृजति प्रभुः ॥ पायत्येष तपत्येष
वर्षत्येष गभस्तिभिः ॥ २२ ॥ एष सुप्तेषु जागर्त्ति भूतेषु परि-
निष्ठितः ॥ एष चैवाग्निहोत्रञ्च फलञ्चैवाग्निहोत्रिणाम् ॥ २३ ॥
देवाश्च क्रतवश्चैव क्रतूनाम्फलमेव च ॥ यानि कृत्यानि लोकेषु
सर्व्वेषु परमप्रभुः ॥ २४ ॥ एनमापत्सु कृच्छ्रेषु कान्तारेषु भयेषु
च ॥ कीर्त्तयन्पुरुषः कंश्चिन्नावसीदति राघव ॥२५॥ पूजयस्वैन-

मेकाग्रो देवदेवञ्जगत्पतिम् ।। एतत्त्रिगुणितञ्जप्त्वा युद्धेषु विजयिष्यसे ।। २६ ।। अस्मिन्क्षणे महाबाहो रावणन्त्वञ्जयिष्यसि ।। एवमुक्त्वा ततोऽगस्त्यो जगाम स यथागतम् ।। २७ ।। एवं तच्छ्रुत्वा महातेजा नष्टशोकोऽभवत्तदा ।। धारयामास सुप्रीतो राघवᳫ प्रयतात्मवान् ।। २८ ।। आदित्यँ व्वीक्ष्य जप्त्वेदम्परं हर्षमवाप्तवान् ।। त्रिराचम्य शुचिर्भूत्वा धनुरादाय वीर्य्यवान् ।।२९।। रावणम्प्रेक्ष्य हृष्टात्मा जयार्त्थं समुपागतम् ।। सर्व्वयत्नेन महतावृतस्तस्य वधेऽभवत् ।। ३० ।। अथ रविरवदन्निरीक्ष्य रामम्मुदितमनाः परमम्प्रहृष्यमाणः ।। निशिचरपतिसङ्क्षयँ विदित्वा सुरगणमध्यगतो वचस्त्वरेति ।। ३१ ।। इति वाल्मीकीये श्रीमद्रामायणे आदित्यहृदयस्तोत्रं सम्पूर्ण्णम् ।।

अथ सूक्तम्

व्विभ्राड् बृहत्पिबतु सोम्यं मद्ध्वायुर्द्दधद्यज्ञपतावविह्रुतम् ।। वातजूतो यो ऽअभिरक्षति त्मना प्रजाᳫ पुपोष पुरुधा वि राजति ।। १ ।। उदु त्यञ्जातवेदसन्देवँ व्वहन्ति केतवः ।। दृशे विश्वाय सूर्य्यम् ।। २ ।। येना पावक चक्षसा भुरण्यन्तञ्जनाँ २ऽअनु ।। त्वँ व्वरुण पश्यसि ।। ३ ।। दैव्यावद्ध्वर्य्यू ऽआगतᳬ रथेन सूर्य्यत्वचा ।। मद्ध्वा यज्ञᳬ समञ्जाथे ।। ४ ।। तम्प्रत्नथा पूर्व्वथा विश्वथेमथा ज्ज्येष्ठतातिम्बर्हिषदᳫ स्वर्व्विदम् ।। प्रतीचीनँ व्वृजनन्दोहसे धुनिमाशुञ्जयन्तमनु यासु वर्द्धसे ।। ५ ।। अयँ व्वेनश्चोदयत्पृश्निगर्ब्भा ज्योतिर्ज्जरायू रजसो विमाने ।। इममपाᳫ सङ्गमे सूर्य्यस्य शिशुन्न विप्रा मतिभी रिहन्ति ।। ६ ।। चित्रन्देवानामुदगादनीकञ्चक्षुर्म्मित्रस्य वरुणस्याग्नेः ।। आप्रा द्यावा पृथिवी ऽअन्तरिक्षᳬ सूर्य्य ऽआत्मा जगतस्तस्थुषश्च ।। ७ ।। आ न ऽइडाभिर्व्विदथे सुशस्ति व्विश्वानरः सविता देव ऽएतु ।।

अपि यथा युवानो मत्सथा नो विश्वञ्जगदभिपित्वे मनीषा ॥८॥ यदद्य कच्च वृत्रहन्नुदगा ऽअभि सूर्य्य ॥ सर्व्वन्तदिन्द्र ते व्वशे ॥ ९ ॥ तरणिर्व्विश्वदर्शतो ज्योतिष्कृदसि सूर्य्य ॥ विश्वमाभासि रोचनम् ॥ १० ॥ तत्सूर्य्यस्य देवत्त्वन्तन्महित्वम्मद्ध्या कर्त्तो-र्व्विततꣳ सञ्जभार ॥ यदेदयुक्त हरितः सधस्थादाद्रात्री व्वास-स्तनुते सिमस्मै ॥ ११ ॥ तन्मित्रस्य व्वरुणस्याभिचक्षे सूर्य्यो रूपङ्कृणुते द्योरुपस्थे ॥ अनन्तमन्यद्रुशदस्य पाजꣲ कृष्ण-मन्यद्धरितः सम्भरन्ति ॥ १२ ॥ बण्महाँ२॥ऽ असि सूर्य्य बडादित्य महाँ२॥ऽअसि ॥ महस्ते सतो महिमा पनस्यते ऽद्धा देव महाँ२॥ ऽअसि ॥ १३ ॥ बट्सूर्य्य श्रवसा महाँ२॥ ऽअसि सत्रा देव महाँ२॥ ऽअसि ॥ मह्वा देवानामसुर्य्यः पुरोहितो व्विभु ज्योतिरदाभ्यम् ॥ १४ ॥ श्रायन्त इव सूर्य्यँ विश्वेदिन्द्रस्य भक्षत ॥ व्वसूनि जाते जनमान ऽओजसा प्प्रति भागन्न दीधिम ॥ १५ ॥ अद्या देवा ऽउदिता सूर्य्यस्य निरꣳहसꣲ पिपृता निरवद्यात् ॥ तन्नो मित्रो व्वरुणो मामहन्तामदितिः सिन्धुꣲ पृथिवी ऽउत द्यौः ॥ १६ ॥ आ कृष्णेन रजसा व्वर्त्तमानो निवे-शयन्नमृतम्मर्त्यञ्च ॥ हिरण्ययेन सविता रथेना देवो याति भुवनानि पश्यन् ॥ १७ ॥ इति सूक्तम् ॥

अथ शतनाम

धौम्य उवाच ॥ सूर्य्योऽर्य्यमा भगस्त्वष्टा पूषार्कः सविता रविः ॥ गभस्तिमानजꣲ कालो मृत्युर्द्धाता प्रभाकरः ॥ १ ॥ पृथिव्यापश्च तेजश्च खँ व्वायुश्च परायणम् ॥ सोमो बृहस्पतिः शुक्रो बुधोऽङ्गारक एव च ॥२॥ इन्द्रो विवस्वान्दीप्तांशुः शुचिः शौरिः शनैश्चरः ॥ ब्रह्मा विष्णुश्च रुद्रश्च स्कन्दो वै वरुणो यमः ॥ ३ ॥ वैद्युतो जाठरश्चाग्निरैन्धनस्तेजसाम्पतिः ॥ धर्म्मध्वजो वेदकर्त्ता

वेदाङ्गो वेदवाहनः ॥ ४ ॥ कृतन्त्रेता द्वापरश्च कलिः सर्व्वमला-श्रयः ॥ कला काष्ठा मुहूर्त्तश्च क्षपा यामस्तथा क्षणः ॥ ५ ॥ सँव्वत्सरकरोऽश्वत्थः कालचक्रो विभावसुः ॥ पुरुषः शाश्वतो योगी व्यक्ताव्यक्तः सनातनः ॥ ६ ॥ कालाध्यक्षः प्रजाध्यक्षो विश्वकर्म्मा तमोनुदः ॥ वरुणः सागरोंशश्च जीमूतो जीवनोऽरिहा ॥७॥ भूताश्रयो भूतपतिः सर्व्वलोकनमस्कृतः ॥ स्रष्टा सँर्व्वत्तको वह्निः सर्व्वस्यादिरलोलुपः ॥ ८ ॥ अनन्तः कपिलो भानुः कामदः सर्व्वतोमुखः ॥ जयो विशालो वरदः सर्व्वधातुनिषेवितः ॥९॥ मनः सुपर्ण्णो भूतादिः शीघ्रगः प्राणधारणः ॥ धन्वन्तरि-र्द्धूमकेतुरादिदेवोऽदितेः सुतः ॥ १० ॥ द्वादशात्माऽरविन्दाक्षः पितामातापितामहः ॥ प्रजाद्वारं सर्ग्गद्वारम्मोक्षद्वारन्त्रिविष्टपम् ॥११॥ दाहकर्त्ता प्रशान्तात्मा विश्वात्मा विश्वतोमुखः ॥ चरा-चरात्मा सूक्ष्मात्मा मैत्रेयः करुणान्वितः ॥ १२ ॥ एतद्वै कीर्त्तनीयस्य सूर्य्यस्यामिततेजसः ॥ नामाष्टशतकञ्चेदम्प्रोक्तमेत-त्स्वयम्भुवा ॥ १३ ॥ सुरगणपितृयक्षसेवितं ह्यसुरनिशाचरसिद्ध-वन्दितम् ॥ वरकनकहुताशनप्रभम्प्रणिपतितोस्मि हिताय भास्करम् ॥ १४ ॥ सूर्य्योदये यः सुसमाहितः पठेत् स-पुत्रदारान् धन-रत्नसञ्चयान् ॥ लभेत जातिस्मरतान्ततः सदा धृतिञ्च मेधाञ्च स विन्दते पुमान् ॥ १५ ॥ इमं स्तवन्देववरस्य यो नरः प्रकीर्त्तये-च्छुद्धमनाः समाहितः ॥ विमुच्यते शोकदवाग्निसागराल्लभेत कामान्मनसा यथेप्सितान् ॥ १६ ॥ इति श्रीमहाभारते वन-पर्व्वणि धौम्ययुधिष्ठिरसँव्वादे श्रीसूर्य्यस्याष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं समाप्तम् ॥

अथ सहस्रनाम

सुमन्तुरुवाच ॥ माघे मासि सिते पक्षे सप्तम्याङ्कुरुनन्दन ॥

निराहारो रविम्भक्त्या पूजयेद्विधिना नृप ॥ १ ॥ पूर्व्वोक्तेन जपेज्जप्यन्देवस्य पुरतः स्थितः ॥ शुद्धैकाग्रमना राजञ्जितक्रोधो जितेन्द्रियः ॥ २ ॥ शतानीक उवाच ॥ केन मन्त्रेण जप्तेन दर्शनम्भगवान्व्रजेत् ॥ स्तोत्रेण वापि सविता तन्मे कथय सुव्रत ॥३॥ सुमन्तुरुवाच ॥ स्तुतो नामसहस्रेण यदा भक्तिमता मया ॥ तदा मे दर्शनँ य्यातः साक्षाद्देवो दिवाकरः ॥ ४ ॥ शतानीक उवाच ॥ नाम्नां सहस्रं सवितुः श्रोतुमिच्छामि ते द्विज ॥ येन ते दर्शनँ य्यातः साक्षाद्देवो दिवाकरः ॥ ५ ॥ सुमन्तुरुवाच ॥ सर्व्वमङ्गलमाङ्गल्यं सर्व्वपापप्रणाशनम् ॥ न चेदस्ति भयङ्किञ्चिद्य-जनेन च शाम्यति ॥ ६ ॥ ज्वराद्विमुच्यते राजन् स्तोत्रेऽस्मिन्-पठिते नरः ॥ अन्ये च रोगाश्शाम्यन्ति पठतः शृण्वतस्तथा ॥७॥ सम्पद्यन्ते यथाकामास्सर्वभोगा यथेप्सिताः ॥ य एतदादितः श्रुत्वा सङ्ग्रामम्प्रविशेन्नरः ॥ ८ ॥ स जित्वा समरे शत्रूनभ्येति गृहमक्षतः ॥ वन्ध्यानाम्पुत्रजननम्भीतानाम्भयनाशनम् ॥ ९ ॥ भूतकारि दरिद्राणाङ्कुष्ठिनाम्परमौषधम् ॥ बालानाञ्चैव सर्व्वे-षाङ्ग्रहरक्षोनिवारणम् ॥ १० ॥ पठेदेतद्धि यो राजन् स श्रेयः परमाप्नुयात् ॥ संसिद्धस्सर्व्वसङ्कल्पः सुखमत्यन्तमश्नुते ॥११॥ धर्म्मार्त्थिभिर्द्धर्म्मलब्ध्यै सुखाय च सुखार्त्थिभिः ॥ राज्याय राज्यकामैश्च पठितव्यमिदन्नरैः ॥ १२ ॥ विद्या वहन्तु विप्राणां क्षत्रियाणाञ्जयावहम् ॥ पश्वा वहन्तु वैश्यानां शूद्राणान्धर्म्म-वर्द्धनम् ॥ १३ ॥ पठतां शृण्वतामेतद्भवतीति न संशयः ॥ तच्छृणुष्व नृपश्रेष्ठ प्रयतात्मा ब्रवीमि ते ॥ १४ ॥ नाम्नां सहस्रँ व्विख्यातन्देवदेवस्य भास्वतः ॥ ॐ अस्य श्रीसूर्य्यसहस्र-नाम्नाम्भगवान् पराशरऋषिरनुष्टुप्छन्द श्रीसूर्य्यो देवता सकला-भीष्टसिद्ध्यर्त्थे जपे विनियोगः ॥ ॐ विश्वविद्विश्वजित्कर्त्ता

विश्वात्मा विश्वतोमुखः ॥ विश्वेश्वरो विश्वयोनिर्न्नियतात्मा
जितेन्द्रियः ॥ १ ॥ कालाश्रयः कालकर्त्ता कालहा काल-
नाशनः ॥ महायोगी महाबुद्धिर्म्महात्मा सुमहाबलः ॥ २ ॥
प्रभुर्व्विभुर्ब्भूतनाथो भूतात्मा भुवनेश्वरः ॥ भूतभव्यो भावि-
तात्मा भूतान्त≍ करणश्शिवः ॥ ३ ॥ शरण्य≍ कमलानन्दो
नन्दनो नन्दवर्द्धनः ॥ वरेण्यो वरदो योगी सुसँय्युक्त≍
प्रकाशकः ॥ ४ ॥ प्राक्प्राण≍ परम≍ प्राण≍ प्रीतात्मा
प्रियत≍ प्रियः ॥ नयः सहस्रपात्साधुर्द्दिव्यकुण्डलमण्डितः ॥५॥
अव्यङ्गधारी धीरात्मा प्रचेता वायुवाहनः ॥ समाहितमतिर्द्धाता
विधाताकृतमङ्गलः ॥६॥ कपर्द्दी कल्पकृद्रुद्रः सुमना धर्म्मवत्सलः ॥
समायुक्ता विमुक्तात्मा कृतात्मा कृतिनाँ व्वरः ॥ ७ ॥ अवि-
चिन्त्यवपुः श्रेष्ठो महायोगी महेश्वरः ॥ कान्त≍ कामादिरा-
दित्यो नियतात्मा निराकुलः ॥८॥ काम≍ कारुणिक≍ कर्त्ता
कमलाकरबोधनः ॥ सप्तसप्तिरचिन्त्यात्मा महाकारुणिकोत्तमः
॥ ९ ॥ सञ्जीवनो जीवनाथो जगज्जीवो जगत्पतिः ॥ अजयो
विश्वनिलयस्सँव्विभागो वृषध्वजः ॥ १० ॥ वृषाकपि≍ कल्प-
कर्त्ता कल्पान्तकरणो रविः ॥ एकचक्ररथो मौनी सुरथो रथिनाँ
व्वरः ॥ ११ ॥ अक्रोधनो रश्मिमाली तेजोराशिर्व्विभावसुः ॥
दिव्यकृद्दिनकृद्देवो देवदेवो दिवस्पतिः ॥ १२ ॥ दीननाथो
हविर्होता दिव्यबाहुर्द्दिवाकरः ॥ यज्ञो यज्ञपतिः पूषा स्वर्ण्णरेता≍
परावहः ॥ १३ ॥ परापरज्ञस्तरणिरंशुमाली मनोहरः ॥ प्राज्ञ≍
प्रजापतिस्सूर्य्यः सविता विष्णुरंशुमान् ॥ १४ ॥ सदागतिर्ग्गन्ध-
वाहुर्व्विहितो विधिराशुगः ॥ पतङ्ग≍ पतगः स्थाणुर्व्विहङ्गो
विहगो वरः ॥१५॥ हर्य्यश्वो हरिताश्वश्च हरिदश्वो जगत्प्रियः ॥
त्र्यम्बकस्सर्व्वदमनो भावितात्मा भिषग्वरः ॥ १६ ॥ आलोक-

कृल्लोकनाथो लोकालोकनमस्कृतः ।। कालऽ कल्पान्तको वह्निस्त-
पनस्सम्प्रतापनः ।। १७ ।। विरोचनो विरूपाक्षस्सहस्राक्षऽ
पुरन्दरः ।। सहस्ररश्मिर्म्मिहिरो विविधाम्बरभूषणः ।। १८ ।।
खगऽ प्रतर्द्दनो धन्यो हयगो वाग्विशारदः ।। श्रीमांश्च शिशिरो
वाग्ग्मी श्रीपतिः श्रीनिकेतनः ।। १९ ।। श्रीकण्ठः श्रीधर-
श्श्रीमाञ्छ्रीनिवासो वसुप्रदः ।। कामचारी महामायो महेशो
विदिताशयः ।।२०।। तीर्थक्रियावान्सुनयो विभवो भक्तवत्सलः ।।
कीर्त्तिऽ कीर्तिकरो नित्यः कुण्डली कवची रथी ।। २१ ।।
हिरण्यरेताः सप्ताश्वः प्रयतात्मा परन्तपः ।। बुद्धिमानमरश्रेष्ठो
रोचिष्णुऽ पाकशासनः ।।२२।। समुद्रो धनदो धाता मान्धाता
कश्मलापहः ।। तमोघ्नो ध्वान्तहा वह्निर्होतान्तऽ करणो गुहः
।।२३।। पशुमान्प्रयतानन्दो भूतेशः श्रीमताँ व्वरः ।। नित्योदितो
नित्यरथः सुरेशः सुरपूजितः ।। २४ ।। अजितो विजयो जेता
जङ्गमस्स्थावरात्मकः ।। जीवानन्दो नित्यगामी विजेता विजयप्रदः
।। २५ ।। पर्ज्जन्योग्निस्स्थितिः स्थेयः स्थविरोऽणुर्न्निरञ्जनः ।।
प्रद्योतनो रथारूढः सर्व्वलोकप्रकाशकः ।।२६।। ध्रुवो मेधी महा-
वीर्य्यो हंसस्संसारतारकः ।। सृष्टिकर्त्ता क्रियाहेतुर्म्मार्त्तण्डो मरुतां-
पतिः ।। २७ ।। मरुत्वान्दहनस्त्वष्टा भगो भाग्योऽर्य्यमापतिः ।।
वरुणांशो जगन्नाथः कृतकृत्यः सुलोचनः ।।२८।। विवस्वान्भानु-
मान्कार्य्यकारणन्तेजसान्निधिः ।। असङ्गगामी तिग्मांशुर्द्धर्म्मादि-
दूर्द्दीप्तिदीधितिः ।।२९।। सहस्रदीधितिर्ब्रध्नः सहस्रांशुर्द्दिवाकरः ।।
गभस्तिमान्दीधितिमान्स्रग्विमानतुलद्युतिः ।।३०।। भास्करस्सुर-
कार्य्यज्ञः सर्व्वज्ञस्तीक्ष्णदीधितिः ।। सुरज्येष्ठः सुरपतिर्ब्बहुज्ञो
वचसाम्पतिः ।।३१।। तेजोनिधिर्ब्बृहत्तेजा बृहत्कीर्त्तिर्ब्बृहस्पतिः ।।
अहिमानूर्ज्जितो धीमानामुक्तऽ कीर्त्तिवर्द्धनः ।।३२।। महावैद्यो

गणपतिर्ग्गणेशो गणनायकः ॥ तीव्रप्रतापनस्तापी तापनो विश्व-
तापनः ॥ ३३ ॥ कार्त्तस्वरो हृषीकेश पद्मानन्दोभिनन्दितः ॥
पद्मनाभोऽमृताहारः स्थितिमान्केतुमान्नभः ॥ ३४ ॥ अनाद्यन्तो-
ऽच्युतो विश्वो विश्वामित्रो घृणी विराट् ॥ आमुक्त कवची
वाग्मी कञ्चुकी विश्वभावनः ॥३५॥ अनिमित्तगतिश्रेष्ठः शरण्यः
सर्व्वतोमुखः ॥ विगाही रेणुरसहस्समायुक्तस्समाहितः ॥ ३६ ॥
घर्म्मकेतुर्द्धर्म्मरतिस्संहर्त्ता सँय्यमो यमः ॥ प्रणतार्त्तिहरो वादी
सिद्धकार्य्यो जनेश्वरः ॥ ३७ ॥ नभोविगाहनस्सत्यस्तामसः
सुमनोहरः ॥ हारी हरिर्हरो वायुर्ऋतु कालानलद्युतिः ॥३८॥
सुखसेव्यो महातेजा जगतामन्तकारणम् ॥ महेन्द्रो विष्टुतस्तोत्रं
स्तुतिहेतुः प्रभाकरः ॥ ३९ ॥ सहस्रकर आयुष्मानरोषः सुख-
दस्सुखी ॥ व्याधिहा सुखदः सौख्यङ्कल्याण कल्पिनाँव्वरः
॥४०॥ आरोग्यकर्म्मणां सिद्धिर्व्वृद्धि ऋद्धिरहस्पतिः ॥ हिरण्यरेता
आरोग्यँ व्विद्वान्बन्धुर्ब्बुधो महान् ॥४१॥ प्राणवान्धृतिमान्धर्म्मो
धर्म्मकर्त्ता रुचिप्रदः ॥ सर्व्वप्रियस्सर्वसहः सर्व्वशत्रुनिवारणः
॥ ४२ ॥ प्रांशुर्व्विद्योतनो द्योतस्सहस्रकिरण कृतिः ॥ केयूर-
भूषणोद्भासी भासितो भासनोनलः ॥ ४३ ॥ शरण्यार्त्तिहरो होता
खद्योतः खगसत्तमः ॥ सर्व्वद्योतो भवद्योतः सर्व्वद्युतिकरोमलः
॥ ४४ ॥ कल्याणः कल्याणकरः कल्प कल्पकर कविः ॥
कल्याणकृत्कल्पवपुः सर्व्वकल्याणभाजनः ॥ ४५ ॥ शान्तिप्रियः
प्रसन्नात्मा प्रशान्त प्रशमप्रियः ॥ उदारकर्म्मा सुनयः सुवर्च्चा
वर्च्चसोज्ज्वलः ॥ ४६ ॥ वर्च्चस्वी वर्च्चसामीशस्त्रैलोक्येशो
वशानुगः ॥ तेजस्वी सुयशोवर्ण्णिर्व्वर्णाध्यक्षो बलिप्रियः ॥४७॥
यशस्वी वेदनिलयस्तेजस्वी प्रकृतिस्थितः ॥ आकाशगः शीघ्र-
गतिराशुगः श्रुतिमान्खगः ॥४८॥ गोपतिर्ग्रहदेवेशो गोमानेक

प्रभञ्जनः ॥ जनिता प्रजनञ्जीवो दीपः सर्व्वप्रकाशकः ॥ ४९ ॥ कर्म्मसाक्षी योगनित्यो नभस्वानसुरान्तकः ॥ रक्षोघ्नो विघ्नशमनः॰ किरीटी सुमनःप्रियः ॥ ५० ॥ मरीचिमाली सुमति॰ कृतातिथ्योविशेषकः ॥ शिष्टाचारः शुभाचारः स्वाचाराचारतत्परः ॥ ५१ ॥ मन्दारो माठरो रेणुः क्षोभण॰ पक्षिणाङ्गुरुः ॥ स्वविशिष्टो विशिष्टात्मा विधेयो ज्ञानशोभनः ॥५२॥ महाश्वेताप्रियो ज्ञेयः सामगो मोददायकः ॥ सर्व्ववेदप्रगीतात्मा सर्व्ववेदालयो लयः ॥ ५३ ॥ वेदमूर्त्तिश्चतुर्व्वेदो वेदभृद्वेदपारगः ॥ क्रियावानतिरोचिष्णुर्व्वरीयांश्च वरप्रदः ॥५४॥ व्रतचारी व्रतधरो लोकबन्धुरलङ्कृतः ॥ अलङ्काराक्षरो दिव्यविद्यावान् विदिताशयः ॥ ५५ ॥ अकारो भूषणोभूष्यो भूष्णुर्भ्भवनपूजितः ॥ चक्रपाणिर्व्वज्रधरः सुरेशो लोकवत्सलः ॥ ५६ ॥ राज्ञीपतिर्म्महाबाहु॰ प्रकृतिर्व्विकृतिर्ग्गुणः ॥ अन्धकारापहः श्रेष्ठो युगावर्त्तो युगादिकृत् ॥ ५७ ॥ अप्रमेयः सदायोगी निरहङ्कार ईश्वरः ॥ शुभप्रदः शुभश्शोभा शुभकर्म्मा शुभास्पदः ॥५८॥ सत्यवान्धृतिमानच्चर्यो ह्यकारो वृद्धिदोनलः ॥ बलभृद्बलदो बन्धुर्ब्बलवान्बलिनाम्बरः ॥ ५९ ॥ अनङ्गो नागराडिन्द्र॰ पद्मयोनिर्ग्गणेश्वरः ॥ सँव्वत्सरऋतुर्न्नेता कालचक्रप्रवर्त्तकः ॥६०॥ पद्मेक्षण॰ पद्मयोनि॰ प्रभवोनसरद्युतिः ॥ सुमूर्त्तिः सुमतिस्सोमो गोविन्दो जगदादिजः ॥ ६१ ॥ पीतवासा॰ कृष्णवासा दिग्वासातीन्द्रियो हरिः ॥ अतीन्द्रोऽनेकरूपात्मा स्कन्द॰ परपुरञ्जयः ॥ ६२ ॥ शक्तिमाञ्छूलधृग्भास्वान्मोक्षहेतुरयोनिजः ॥ सर्व्वदर्शाजितो दर्शो दुःस्वप्नाशुभनाशनः ॥ ६३ ॥ मङ्गल्यकर्त्ता तरणिर्व्वेगवान्कश्मलापहः ॥ स्पष्टाक्षरो महामन्त्रो विशाखो यजनप्रियः ॥६४॥ विश्वकर्म्मा महाशक्तिर्ज्योतिरीशो विहङ्गमः ॥ विचक्षणो दक्ष

इन्द्रᳶ प्रत्यूहᳶ प्रियदर्शनः ॥ ६५ ॥ अश्विनौ वेद-
निलयो वेदविद्विदिताशयः ॥ प्रभाकरो जितरिपुः सुजनोरुण-
सारथिः ॥ ६६ ॥ कुबेरसुरथः स्कन्दो महितोभिहितो गुरुः ॥
ग्रहराजो ग्रहपतिर्ग्रहनक्षत्रमण्डनः ॥ ६७ ॥ भास्करः सतता-
नन्दो नन्दनो नन्दिवर्द्धनः ॥ मङ्गलोऽथ मङ्गलवान्माङ्गल्यो
मङ्गलावहः ॥ ६८ ॥ मङ्गलाचारचरितः शीर्ण्णः सर्व्वव्रतो
व्रती ॥ चतुर्म्मुखᳶ पद्ममाली पूतात्मा प्रणतार्त्तिहा ॥ ६९ ॥
अकिञ्चनस्सत्यसन्धो निर्ग्गुणो गुणवान्गुणी ॥ सम्पूर्णᳶ पुण्डरी-
काक्षो विधेयो योगतत्परः ॥७०॥ सहस्रांशुᳶ क्रतुपतिः सर्व्वस्वं
सुमतिः सुवाक् ॥ सुवाहनो माल्यदामा घृताहारो हरिप्रियः
॥ ७१ ॥ ब्रह्मप्रचेता प्रथितᳶ प्रतीतात्मा स्थिरात्मकः ॥
शतबिन्दुः शतमखो गरीयाननलप्रभुः ॥ ७२ ॥ धीरो महत्तरो
धन्यᳶ पुरुषᳶ पुरुषोत्तमः ॥ विद्याधराधिराजो हि विद्या-
वान्भूतिदः स्थितः ॥ ७३ ॥ अनिर्द्देश्यवपुः श्रीमान्विश्वात्मा
बहुमङ्गलः ॥ सुस्थितः सुरथः स्वर्ण्णो मोक्षाधारनिकेतनः ॥७४॥
निर्द्वन्द्वो द्वन्द्वहा सर्ग्गः सर्व्वगः सम्प्रकाशकः ॥ दयालुस्सूक्ष्मधीः
शान्तिः क्षेमाक्षेमस्थितिप्रियः ॥ ७५ ॥ भूधरो भूपतिर्व्वक्ता
पवित्रात्मा त्रिलोचनः ॥ महावराहᳶ प्रियकृद्दाता भोक्ता भय-
प्रदः ॥ ७६ ॥ चतुर्व्वेदधरो नित्यो विनिद्रो विविधाशनः ॥
चक्रवर्त्ती धृतिकरः सम्पूर्ण्णोऽथ महेश्वरः ॥ ७७ ॥ विचित्ररथ
एकाकी सप्तसप्तिᳶ परात्परः ॥ सर्व्वोदधिस्थितिकरः स्थितिः
स्थेयः स्थितिप्रियः ॥७८॥ निष्कलᳶ पुष्कलनिभा वसुमा-
न्वासवप्रियः ॥ वसुमान्वासवस्वामी वसुदाता वसुप्रदः ॥ ७९ ॥
बलवाञ्ज्ञानवाँस्तत्त्वमोङ्कारस्त्रिषु संस्थितः ॥ सङ्कल्पयोनिर्दिन-
कृद्भगवान्कारणावहः ॥ ८० ॥ नीलकण्ठो धनाध्यक्षश्चतुर्व्वेद-

प्रियँव्वदः ॥ वषट्कारो हुतं होता स्वाहाकारो हुताहुतिः ॥८१॥
जनार्द्दनो जनानन्दो नरो नारायणोऽम्बुदः॥स्वर्ण्णाङ्गक्षपणो वायुः
सुरासुरनमस्कृतः ॥८२॥ विग्रही विमलो बिन्दुर्व्विशोको विमल-
द्युतिः ॥ द्योतितो द्योतनो विद्वान्विवस्वान्वरदो बली ॥ ८३ ॥
धर्म्मयोनिर्म्महामोहो विष्णुभ्राता सनातनः ॥ सावित्रीभावितो
राजा विसृतो विघृणी विराट् ॥८४॥ सप्तार्च्चिः सप्ततुरगः सप्त-
लोकनमकृतः॥ सम्पन्नोऽथ जगन्नाथः सुमनाश्शोभनप्रियः ॥८५॥
सर्व्वात्मा सर्व्वकृत्सृष्टिः सप्तिमान्सप्तमीप्रियः ॥ सुमेधा माधवो
मेध्यो मेधावी मधुसूदनः ॥ ८६ ॥ अङ्गिरा गतिकालज्ञो धूमकेतु-
स्सुकेतनः ॥ सुखी सुखप्रदः सौख्यङ्कामी कान्तिप्रियो मुनिः॥८७॥
सन्तापनः सन्तपन आतपी तपसाम्पतिः ॥ उग्रश्रवास्सहस्रोस्रः
प्रियङ्कारी प्रियङ्करः ॥ ८८ ॥ प्रीतो विमन्युरम्भोदो जीवनो
जगताम्पतिः ॥ जगत्पिता प्रीतमनाः सर्व्वः सर्व्वोगुहाबलः ॥८९॥
सर्व्वगो जगदानन्दो जगन्नेता सुरारिहा ॥ श्रेयः श्रेयस्करो
ज्यायानुत्तमोत्तम उत्तमः ॥ ९० ॥ उत्तमोऽथ महामेरुर्द्धारणो
धरणीधरः ॥ धाराधरो धर्म्मराजो धर्म्मो धर्म्मप्रवर्त्तकः ॥ ९१ ॥
रथाध्यक्षो रथपतिस्त्वरमाणोमितानलः ॥ उत्तरोनुत्तरस्तापी तारा-
पतिरपाम्पतिः ॥९२॥ पुण्यसङ्कीर्त्तनः पुण्यो हेतुर्ल्लोकत्रयाश्रयः ॥
स्वर्भानुर्व्विहगारिष्टो विशिष्टोत्कृष्टकर्म्मकृत् ॥ ९३ ॥ व्याधि-
प्रणाशनः क्षेमः शूरस्सर्व्वजिताँ व्वरः ॥ एकनाथो रथाधीशः
शनैश्चरपिता सितः ॥ ९४ ॥ वैवस्वतगुरुर्म्मृत्युर्द्धर्म्मनित्यो महा-
व्रतः ॥ प्रलम्बहारः सञ्चारी प्रद्योतो द्योतितोनलः ॥ ९५ ॥
सन्तानकृत्परो मन्त्रो मन्त्रमूर्त्तिर्म्महाबलः ॥ श्रेष्ठात्मा सुप्रियः
शम्भुर्म्महतामीश्वरेश्वरः ॥ ९६ ॥ संसारगतिविच्छेत्ता संसारार्णव-
तारकः ॥ सप्तजिह्वः सहस्रार्च्ची रत्नगर्भोपराजितः ॥ ९७ ॥

धर्म्मकेतुरमेयात्मा धर्म्माधर्म्मवरप्रदः ।। लोकसाक्षी लोकगुरुर्लोकेशश्छन्दवाहनः ।। ९८ ।। धर्म्मरूपः सूक्ष्मवायुर्द्धनुष्पाणिर्द्धनुर्द्धरः ।। पिनाकधृङ्महोत्साहो नैकमायो महाशनः ।।९९।। वीरः शक्तिमतां श्रेष्ठः सर्व्वशस्त्रभृतां वरः ।। ज्ञानगम्यो दुराराध्यो लोहिताङ्गोरिमर्द्दनः।।१००।। अनन्तो धर्म्मदो नित्यो धर्म्मकृच्चक्रिविक्रमः।। दैवतस्त्र्यक्षरो मद्यो नीलाङ्गो नीललोहितः।।१०१।।एकोनैकस्त्रयी व्यासः सविता समितिञ्जयः ।। शार्ङ्गधन्वा नलो भीमः सर्व्वप्रहरणायुधः ।। १०२ ।। परमेष्ठी परञ्ज्योतिर्न्नाकपाली दिवस्पतिः।। वदान्यो वासुकिर्व्वेद्य आत्रेयोतिपराक्रमः ।।१०३।। द्वापरः परमोदारः परमब्रह्मचर्य्यवान् ।। उद्दीप्तवेषो मुकुटी पद्महस्तो हिमांशुभृत् ।। १०४ ।। स्मितः प्रसन्नवदनः पद्मोदरनिभाननः ।। सायन्दिवादिव्यवपुरनिर्देश्यो महारथः ।। १०५ ।। महारथो महानीशः शेषः सत्त्वरजस्तमः ।। धृतातपत्रप्रतिमो विमर्षी निर्ण्णयः स्थितः ।। १०६ ।। अहिंसकः शुद्धमतिरद्वितीयोऽरिमर्द्दनः ।। सर्व्वदो धनदो मोक्षो विहारी बहुदायकः ।। १०७ ।। ग्रहनाथो ग्रहपतिर्ग्रहेशस्तिमिरापहः ।। मनोहरवपुः शुभ्रः शोभनः सुप्रभाननः ।।१०८।। सुप्रभः सुप्रभाकारः सुनेत्रो निक्षुभापतिः ।। राज्ञीप्रियः शब्दकरो ग्रहेशस्तिमिरापहः ।।१०९।। सिंहिकेयरिपुर्देवो वरदो वरनायकः ।। चतुर्भ्भुजो महायोगी योगीश्वरपतिस्तथा ।। ११० ।। अनादिरूपोऽदितिजो रत्नकान्तिः प्रभामयः ।। जगत्प्रदीपो विस्तीर्णो महाविस्तीर्ण्णमण्डलः ।। १११ ।। एकचक्ररथः स्वर्ण्णरथः स्वर्ण्णशरीरधृक् ।। निरालम्बो गगनगो धर्म्मकर्म्मप्रभावकृत् ।। ११२ ।। धर्म्मात्मा कर्म्मणां साक्षी प्रत्यक्षः परमेश्वरः ।। मेरुसेवी सुमेधावी मेरुरक्षाकरो महान् ।। ११३ ।। आधारभूतो रतिमांस्तथा च धनधान्यकृत् ।। पापसन्तापसंहर्त्ता

मनोवाञ्छितदायकः ॥ ११४ ॥ रोगहर्त्ता राज्यदायी रमणीय-
गुणोनृणी ॥ कालत्रयानन्तरूपो मुनिवृन्दनमस्कृतः ॥ ११५ ॥
सन्ध्यारागकरः सिद्धः सन्ध्यावन्दनवन्दितः ॥ साम्राज्यदान-
निरतः समाराधनतोषवान् ॥ ११६ ॥ भक्तदुःखक्षयकरो
भवसागरतारकः ॥ भयापहर्त्ता भगवानप्रमेयपराक्रमः ॥ मनु-
स्वामी मनुपतिर्म्मान्यो मन्वन्तराधिपः ॥ ११७ ॥ एतत्ते सर्व्व-
माख्यातँ य्यन्मान्त्वम्परिपृच्छसि ॥ नाम्नां सहस्रं सवितुः
पाराशर्य्यो यदाह मे ॥ ११८ ॥ धन्यँ य्यशस्यमायुष्यन्दुष्टदुः-
स्वप्ननाशनम् ॥ बन्धमोक्षकरञ्चैव भानोर्न्नामानुकीर्त्तनम् ॥११९॥
यस्त्विदं शृणुयान्नित्यम्पठित्वा प्रयतो नरः ॥ अक्षयं सुखमन्नाद्य-
म्भवेत्तस्योपसाधितम् ॥ १२० ॥ नृपाग्नितस्करभयँ व्व्याधिभ्यो
न भयम्भवेत् ॥ विजयी च भवेन्नित्यं श्रेयश्च परमाप्नुयात्
॥ १२१ ॥ कीर्तिमान्सुभगो विद्वान्स सुखी प्रियदर्शनः ॥
भवेद्वर्षशतायुश्च सर्व्वव्याधिविवर्जितः ॥ १२२ ॥ नाम्नां सहस्र-
मिदमंशुमतः पठेद्यः प्रातः शुचिर्न्नियमवान्सुसमाधियुक्तः ॥
द्वारेण तम्परिहरन्ति सदैव रोगा भीतास्सुपर्णमिव सर्व्वमहो-
रगेन्द्राः ॥ १२३ ॥ इति श्रीभविष्यपुराणे सप्तमीकल्पे भगवतः
श्रीसूर्य्यस्य नाम्नां सहस्रं सम्पूर्णम् ॥

इति सूर्य्यतन्त्रं समाप्तम्

—:०:—

श्रीः

शिवहरराजधानीपतिश्रीराजादेवनन्दनसिंह-
बहादुरनराधिपसंगृहीतविरचित-

शाक्तप्रमोदान्तर्गतं

सप्तदशं

विष्णुतन्त्रम्

उक्तराजगुरुवंश्यपण्डितश्रीरघुराजदुबेजीद्वारा
संशोधितम्

★

तदेतत्

श्रीकृष्णदासात्मज-खेमराजेन
स्वकीये "श्रीवेंकटेश्वर" यन्त्रालये
मुद्रयित्वा प्रकाशितम्

★

शकाब्दाः १९०३ संवत् २०३८

मुम्बई

श्रीगणेशाय नमः

अथ विष्णुतन्त्रम्

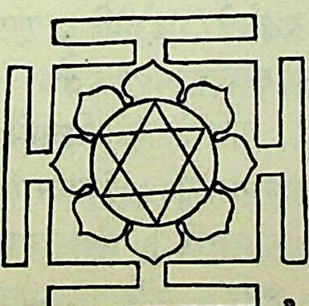
अथ श्रीविष्णुध्यानम्

शान्ताकारम्भुजगशयनम्पद्मनाभं सुरेशँ
व्विश्वाधारङ्गगनसदृशम्मेघवर्ण्णं शुभाङ्गम् ॥
लक्ष्मीकान्तङ्कमलनयनँ य्योगिभिर्द्ध्यानगम्यँ
व्वन्दे विष्णुम्भवभयहरं सर्व्वलोकैकनाथम् ॥ १ ॥

अथ यन्त्रोद्धारः

अनुक्तकल्पे यन्त्रन्तु लिखेत्पद्मदलाष्टकम् ॥
षट्कोणं कर्णिकन्तत्र वेदद्वारोपशोभितम् ॥

अथ मन्त्रोद्धारः

स-चतुर्थीनमोऽन्तैश्च नामभिर्व्विन्यसेत्सुधीः ।। तारन्नमः पदम्ब्रूयान्नरौ दीर्ग्घसमन्वितौ ।। यवर्ण्णो णायमन्त्रोयम्प्रोक्तो वस्वक्षरः परः ।।

अथ मन्त्रः

ॐ नमो नारायणाय ।

अथ पूजाप्रयोगः

प्रातःकृत्यादि मातृकान्यासान्तङ्कर्म्म विधाय केशवकृत्यादिन्यासङ्कुर्य्यात् ।। अथ ऋष्यादिन्यासः ।। शिरसि प्रजापतयेऋषये-नमः ।। मुखे गायत्रीछन्दसेनमः ।। हृदि अर्द्धलक्ष्मीहरये देवतायै-नमः ।। ततः कराङ्गन्यासौ ।। श्रीँ अङ्गुष्ठाभ्यान्नम इत्यादि ।। तथा च गौतमीये ।। ऋषिः प्रजापतिश्छन्दो गायत्री देवता पुनः ।। अर्द्धलक्ष्मीहरिः प्रोक्तः श्रींबीजेनाङ्गकल्पनेति ।। ततो ध्यानम् ।। उद्यत्प्रद्योतनशतरुचिन्तप्तहेमावदातम्पार्श्वद्वन्द्वे जलधिसुतया विश्वधात्र्या च जुष्टम् ।। नानारत्नोल्लसितविविधाकल्पमापीतवस्त्रँ व्विष्णुँ व्वन्दे दरकमलकौमोदकीचक्रपाणिम् ।। एवन्ध्यात्वा न्यसेत् ।। वर्ण्णान्मुक्त्वा सार्द्धचन्द्रानिति दर्शनात् ।। अंकेशवकृत्यैनमो ललाटे ।। आंनारायणायकान्त्यैनमो मुखे ।। इंमाधवायपुष्ट्यैनमो दक्षनेत्रे ।। ईंगोविन्दायपुष्ट्यैनमो वामनेत्रे ।। नमः सर्व्वत्र ।। उंविष्णवेधृत्यै० दक्षकर्ण्णे ।। ऊंमधुसूदनाय-शान्त्यै० वामकर्ण्णे । ऋंत्रिविक्रमायक्रियायै० दक्षनासापुटे ।। ॠंवामनायदयायै० वामनासापुटे । लृंश्रीधरायमेधायै० दक्षगण्डे । ॡंहृषीकेशायदुर्ग्गायै० वामगण्डे । एंपद्मनाभायश्रद्धायै० ओष्ठे । ऐंदामोदरायलज्जायै० अधरे । ओंवासुदेवायलक्ष्म्यै० ऊर्द्ध्वदन्त-

पङ्क्तौ ।। औं सङ्कर्षणायसरस्वत्यै० अधोदन्तपङ्क्तौ । अंप्रद्युम्नाय-धृत्यै० मस्तके । अःअनिरुद्धायरत्यै० मुखे । कंचक्रिणेजयायै०, खंगदिनेदुर्ग्गायै०,गंशार्ङ्गिणेप्रभायै०, घंखड्गिनेसत्यायै०,ङंशङ्खिने-चन्द्रायै० दक्षकरमूलसन्ध्यग्रकेषु ।। चंहलिनेवाण्यै०, छंमुसलिने-विलासिन्यै०, जंशूलिनेविजयायै०, झंपाशिनेविरजायै०, ञंअङ्कु-शिनेबिम्बायै० वामकरमूलसन्ध्यग्रकेषु ।। टंमुकुन्दाय विनदायै०, ठंनन्दजाय सुनन्दायै०, डंनन्दिनेस्मृत्यै०, ढंनरायऋद्धयै०, णंनरकजितेसमृद्धयै० दक्षपादमूलसन्ध्यग्रकेषु ।। तंहरयेशुद्धयै०, थंकृष्णायबुद्धयै०, दंसत्यायभूम्यै०, धंसात्वतायमत्यै० नंसौरा-ष्ट्रायक्षमायै० वामपादमूलसन्ध्यग्रकेषु ।। पंशूराय रमायै० दक्ष-पार्श्वे ।। फंजनार्द्दनाय उमायै० वामपार्श्वे । बंभूधराय क्लेदिन्यै० पृष्ठे । भंविश्वमूर्त्तये क्लिन्नायै० नाभौ । मंवैकुण्ठायवसुदायै० उदरे । यंत्वगात्मने पुरुषोत्तमायवसुधायै० हृदि । रंअसृगात्मने-बलिनेपरायै० दक्षांसे । लंमांसात्मनेबालानुजायपरायणायै० ककुदि । वंमदआत्मनेबलायसूक्ष्मायै० वामांसे । शंअस्थ्यात्मने-वृषघ्नायसंध्यायै० हृदादिदक्षकरे । षंमज्जात्मनेवृषायप्रज्ञायै० हृदादिवामकरे । संशुक्लात्मनेहंसायप्रभायै० हृदादिदक्षपादे । हंप्राणात्मनेवराहायनिशायै० हृदादिवामपादे । लंजीवात्मने-विमलायअमोघायै० हृदाद्युदरे । क्षंक्रोधात्मने नृसिंहायविद्युतायै० हृदादिमुखे ।। तथा च गौतमीये ।। केशवादिरयन्न्यासो न्यास-मात्रेण देहिनाम् ।। अच्युतत्वन्ददात्येव सत्यं सत्यन्न संशयः ।। मातृकार्ण्णं समुच्चार्य्य केशवाय इति स्मरेत् ।। कीर्त्यै च नम-सायुक्तमित्यादि न्यासमाचरेत् ।। केशवाय ततः कीर्त्त्यै कान्त्यै नारायणाय च ।। इत्याद्यगस्त्यसंहितावचनाच्चायं क्रमः ।। न तु केशवकीर्त्तिभ्यान्नम इत्यादि ।। तथा भुक्तिमुक्तिमिच्छता-

ऽयन्न्यासः कर्त्तव्यः श्रीबीजादि ॥ यथा—॥ श्रीं अं केशवाय-कीर्त्यैनम इत्यादि ॥ अथोपचारक्रमेण पूजा ॥ अथावाहनम् ॥ यस्य दर्शनमिच्छन्ति देवाः स्वाभीष्टसिद्धये ॥ कृपया देवदेवेश मदग्रे सन्निधीभव ॥ यस्य ते परमेशान स्वागतं स्वागतम्प्रभो ॥ कृतार्थोऽनुगृहीतोऽस्मि सफलञ्जीवनम्मम ॥ यदागतोऽसि देवेश चिदानन्दमयाव्यय ॥ अज्ञानाद्वा प्रमादाद्वा वैकल्यात्साधकस्य च ॥ यदपूर्णम्भवेत्कृत्यन्तथाप्यभिमुखोभव ॥ इत्यावाहनम् ॥ अथ पाद्यम् ॥ यद्भक्तिलेशसम्पर्कात्परमानन्दसम्भवः ॥ तस्मै ते परमेशान पाद्यं शुद्धाय कल्पये ॥ इति पाद्यम् ॥ अथाचमनम् ॥ देवानामपि देवाय देवानान्दैवताय च ॥ आचामङ्कल्पयामीश स्वधया शुद्धिहेतवे ॥ इत्याचमनम् ॥ अथार्घ्यम् ॥ तापत्रयहरन्दिव्यम्परमानन्दलक्षणम् ॥ तापत्रयविमोक्षाय तवार्घ्यङ्कल्पयाम्यहम् ॥ इत्यर्घ्यम् ॥ अथ मधुपर्कम् ॥ सर्व्वकालुष्यहीनाय परिपूर्णसुधात्मकम् ॥ मधुपर्कमिमन्देव कल्पयामि प्रसीद मे ॥ इति मधुपर्कम् ॥ अथ पुनराचमनीयम् ॥ उच्छिष्टोप्यशुचिर्व्वापि यस्य स्मरणमात्रतः ॥ शुद्धिमाप्नोति तस्मै ते पुनराचमनन्त्विदम् ॥ इति पुनराचमनीयम् ॥ अथाभ्यङ्गम् ॥ गन्धतैलङ्गृहीत्वा पठेत् । स्नेहङ्गृहाण स्नेहेन लोकनाथ महाशय ॥ सर्व्वलोकेषु शुद्धात्मन्ददामि स्नेहमुत्तमम् ॥ इत्यभ्यङ्गम् ॥ अथ स्नानम् ॥ ॐ सहस्रशीर्षा पुरुषः सहस्राक्षः सहस्रपात् ॥ स भूमिꣳ सर्व्वतस्स्पृत्वात्यतिष्ठद्दशाङ्गुलम् ॥ १ ॥ पुरुष एवेदꣳ सर्व्वं यद्भूतं यच्च भाव्यम् ॥ उतामृतत्त्वस्येशानो यदन्नेनातिरोहति ॥२॥ एतावानस्य महिमातो ज्यायाँश्च पूरुषः ॥ पादोस्य विश्वा भूतानि त्रिपादस्यामृतन्दिवि ॥ ३ ॥ त्रिपादूर्ध्वं ऽउदैत्पुरुषः पादोऽस्येहाभवत्पुनः ॥ ततो विष्वङ्व्यक्रामत्साशनानशने

ऽभि ॥ ४ ॥ ततो व्विराडजायत व्विराजो ऽअधि पूरुषः ॥ स जातो अत्यरिच्यत पश्चाद्भूमिमथो पुरः ॥ ५ ॥ तस्माद्यज्ञात्सर्व्वहुतः सम्भृतम्पृषदाज्यम् ॥ पशूँस्ताँश्चक्रे वायव्यानारण्या ग्ग्राम्याश्च ये ॥ ६ ॥ तस्माद्यज्ञात्सर्व्वहुत ऽऋचः सामानि जज्ञिरे ॥ छन्दाᳪंसि जज्ञिरे तस्माद्यजुस्तस्मादजायत ॥ ७ ॥ तस्मादश्वा ऽअजायन्त ये के चोभयादतः ॥ गावो ह जज्ञिरे तस्मात्तस्माज्जाता ऽअजावयः ॥ ८ ॥ तँ य्यज्ञम्बर्हिषि प्रौक्षन्पुरुषञ्जातमग्रतः ॥ तेन देवा ऽअयजन्त साद्ध्या ऽऋषयश्च ये ॥९॥ यत्पुरुषँ व्व्यदधुः कतिधा व्यकल्पयन् ॥ मुखङ्किमस्यासीत्किम्बाहू किमूरू पादा ऽउच्येते ॥ १० ॥ ब्राह्मणोऽस्य मुखमासीद्बाहू राजन्यः कृतः ॥ ऊरू तदस्य यद्वैश्यः पद्भ्याँ शूद्रो ऽअजायत॥११॥ चन्द्रमा मनसो जातश्चक्षोः सूर्य्यो ऽअजायत ॥ श्रोत्राद्वायुश्च प्राणश्च मुखादग्निरजायत ॥ १२ ॥ नाभ्या ऽआसीदन्तरिक्षᳪ शीर्ष्णो द्यौः समवर्त्तत ॥ पद्भ्याम्भूमिर्दिशः श्रोत्रात्तथा लोकाँ२॥ ऽअकल्पयन् ॥ १३ ॥ यत्पुरुषेण हविषा देवा यज्ञमतन्वत ॥ वसन्तोऽस्यासीदाज्यङ्ग्रीष्म ऽइध्मः शरद्धविः ॥ १४ ॥ सप्तास्यासन्परिधयस्त्रिः सप्त समिधः कृताः ॥ देवा यद्यज्ञन्तन्वाना ऽअबध्नन्पुरुषम्पशुम् ॥ १५ ॥ यज्ञेन यज्ञमयजन्त देवास्तानि धर्म्माणि प्रथमान्यासन् ॥ ते ह नाकम्महिमानः सचन्त यत्र पूर्व्वे साध्याः सन्ति देवाः ॥ १६ ॥ अथ तान्त्रिकमन्त्राः ॥ परमानन्दबोधाब्धिनिमग्ननिजमूर्त्तये ॥ साङ्गोपाङ्गमिदं स्नानङ्कल्पयाम्यहमीश ते ॥ इति स्नानम् ॥ अथ वासः ॥ मायाँ व्विना न ते जन्म निजगूहोरुतेजसे ॥ निरावरणविज्ञाय वासस्ते कल्पयाम्यहम् ॥ इति वासः ॥ यमाश्रित्य महामाया जगत्संमोहिनी तु सा ॥ तस्मै ते परमेशानं कल्पयाम्युत्तरीयकम् ॥

अथ यज्ञसूत्रम् ॥ यस्य शक्तित्रयेणेदं सम्प्रोक्तमखिलञ्जगत् ॥ यज्ञसूत्राय तस्मै ते यज्ञसूत्रम्प्रकल्पयेत् ॥ इति यज्ञसूत्रम् ॥ अथ भूषणम् ॥ स्वभावसुन्दराङ्गाय सत्यासत्याश्रयाय ते ॥ भूषणानि विचित्राणि कल्पयामि सुरार्च्चित ॥ इति भूषणम् ॥ अथ जलम् ॥ समस्तदेवदेवेश सर्व्वतृप्तिकरम्परम् ॥ अखण्डानन्दसम्पूर्णङ्गृहाण जलमुत्तमम् ॥ इति जलम् ॥ अथ गन्धम् ॥ परमानन्दसौरभ्य-परिपूर्णदिगन्तरम् ॥ गृहाण परमङ्गन्धं कृपया परमेश्वर ॥ इति गन्धम् ॥ अथ पुष्पम् ॥ तुरीयगुणसम्पन्न-नानागुणमनोहरम् ॥ आनन्दसौरभम्पुष्पं गृह्यतामिदमुत्तमम् ॥ इति पुष्पम् ॥ अथ धूपः ॥ वनस्पतिरसोत्पन्नो गन्धाढ्यो गन्ध उत्तमः ॥ आघ्रेयः सर्व्वदेवानान्धूपोऽयम्प्रतिगृह्यताम् ॥ इति धूपः ॥ अथ दीपः ॥ सुप्रकाशो महादीपः सर्व्वतस्तिमिरापहः ॥ सबाह्याभ्यन्तरज्योति-र्दीपोयम्प्रतिगृह्यताम् ॥ इति दीपः ॥ अथ नैवेद्यम् ॥ सत्पात्रसिद्धं स-हविर्व्विविधानेकभक्षणम् ॥ निवेदयामि देवेश सानुगाय गृहाण तत् ॥ इति नैवेद्यम् ॥ अथाचमनार्त्थजलम् ॥ समस्तदेव-देवेश सर्व्वतृप्तिकरम्परम् ॥ अखण्डानन्दसम्पूर्णं गृहाण जल-मुत्तमम् ॥ इति जलम् ॥ अथ ताम्बूलम् ॥ ताम्बूलञ्च वरन्दिव्य-ङ्कर्प्पूरादि सुवासितम् ॥ मया निवेदितम्भक्त्या गृहाण परमेश्वर ॥ इति ताम्बूलम् ॥ इति पूजा ॥

अथ स्तोत्रम्

आदाय वेदान्सकलान्समुद्रान्निहत्य चोन्मथ्य मधुं ह्युदग्रम् ॥ दत्ताः पुरा येन पितामहाय विष्णुन्तमाद्यम्भज मत्स्यरूपम्
॥ १ ॥ दिव्यामृतार्त्थम्मथिते महाब्धौ देवासुरैर्व्वासुकिमन्द-
राभ्याम् ॥ भूमेर्म्महावेगविघूर्ण्णितायान्तङ्कूर्म्ममाधारगतन्नमामि
॥ २ ॥ समुद्रकाञ्चीसरिदुत्तरीया वसुन्धरा मेरुकिरीटभारा ॥ दंष्ट्रा-

गतो येन समुद्धृताऽभूत्तमादिकोलं शरणम्प्रपद्ये ॥ ३ ॥ भक्तार्त्ति-भङ्गक्षमयाधिपाय स्तम्भान्तरालादुदितो नृसिंहः ॥ रिपुं सुराणान्नि-शितैर्न्नखाग्रैर्व्विदारयन्तन्न च विस्मरामि ॥ ४ ॥ चतुस्समुद्रा-भरणाधरित्रीन्यासाय नालञ्चरणस्य यस्य ॥ एकस्य नान्यस्य पदं सुराणान्त्रिविक्रमं सर्व्वगतन्नमामि ॥ ५ ॥ त्रिस्सप्तकृत्वो नृपतीन्निहत्य यस्तर्प्पणं रक्तमयम्पितृभ्यः ॥ चकार दोर्द्दण्डबलेन सम्यक्तमादिशूरम्प्रणमामि रामम् ॥ ६ ॥ कुले रघूणां समवाप्य जन्म विधाय सेतुञ्जलधेर्ज्जलान्तः । लङ्केश्वरँ य्यः शमयाञ्चकार सीतापतिन्तम्प्रणमामि भक्त्या ॥ ७ ॥ हलेन सर्व्वानसुरान्निकृष्य चकार चूर्णम्मुसलप्रहारैः ॥ यः कृष्णमासाद्य बलम्बलीयान्भक्त्या भजे तम्बलभद्ररामम् ॥ ८ ॥ पुरा सुराणामसुरान्विजेतुं सम्भावयच्छीवरचिह्नवेषम् ॥ चकार यः शास्त्रममोघकल्पन्तम्मूल-भूतम्प्रणतोऽस्मि बुद्धम् ॥ ९ ॥ कल्पावसाने निखिलैः सुरैस्स्वै-स्सङ्कृयामास निमेषमात्रात् ॥ यस्तेजसा स्वेन ददाह भीमो विश्वात्मकन्तन्तुरगम्भजामः ॥ १० ॥ शङ्खं सुचक्रं सुगदां सरोजन्दोर्व्भिर्द्दधानङ्गरुडाधिरूढम् ॥ श्रीवत्सचिह्नञ्जगदादिमूल-न्तमालनीलं हृदि विष्णुमीडे ॥ ११ ॥ क्षीराम्बुधौ शेषविशेषतल्पे शयानमन्तःस्मितशोभिवक्त्रम् ॥ उत्फुल्लनेत्राम्बुजमम्बुदाम्भ-सामाद्यं श्रुतीनामसकृत्स्मरामि ॥ १२ ॥ प्रीणयेदनया स्तुत्या जगन्नाथञ्जगन्मयम् ॥ धर्म्मार्त्थकाममोक्षाणामाप्तये पुरुषोत्तमम् ॥ १३ ॥ इति श्रीविष्णुस्तोत्रं समाप्तम् ॥

अथ कवचम्

श्रीनारद उवाच ॥ भगवन्सर्व्वधर्म्मज्ञ कवचँ य्यत्प्रकाशितम् ॥ त्रैलोक्यमङ्गलन्नाम कृपया कथय प्रभो ॥१॥ सनत्कुमार उवाच ॥ शृणु वक्ष्यामि विप्रेन्द्र कवचम्परमाद्भुतम् ॥ नारायणेन

कथितं कृपया ब्रह्मणे पुरा ॥२॥ ब्रह्मणा कथितम्मह्यम्परं स्नेहाद्वदामि ते ॥ अतिगुह्यतरन्तत्त्वम्ब्रह्ममन्त्रौघविग्रहम् ॥३॥ यद्धृत्वा पठनाद्ब्रह्मा सृष्टिं व्वितनुते ध्रुवम् ॥ यद्धृत्वा पठनात्पाति महालक्ष्मीर्ज्जगत्त्रयम् ॥ ४ ॥ पठनाद्धारणाच्छम्भुः संहर्त्ता सर्व्वमन्त्रवित् ॥ त्रैलोक्यजननी दुर्ग्गा महिषादिमहासुरान् ॥ ५ ॥ वरदप्ताञ्जघानैव पठनाद्धारणाद्यतः ॥ एवमिन्द्रादयस्सर्व्वे सर्व्वैश्वर्य्यमवाप्नुयुः ॥ ६ ॥ इदङ्कवचमत्यन्तगुप्तङ्कुत्रापि नो वदेत् ॥ शिष्याय भक्तियुक्ताय साधकाय प्रकाशयेत् ॥ ७ ॥ शठाय परशिष्याय दत्त्वा मृत्युमवाप्नुयात् ॥ त्रैलोक्यमङ्गलस्यास्य कवचस्य प्रजापतिः ॥८॥ ऋषिश्छन्दश्च गायत्री देवो नारायणः स्वयम् ॥ धर्म्मार्त्थकाममोक्षेषु विनियोगः प्रकीर्त्तितः ॥ ९ ॥ प्रणवो मे शिरः पातु नमो नारायणाय च ॥ भालम्मे नेत्रयुगलमष्टार्ण्णो भक्तिमुक्तिदः ॥ १० ॥ क्लीम्पायाच्छ्रोत्रयुग्मञ्चैकाक्षरस्सर्व्वमोहनः ॥ क्लींकृष्णाय सदा घ्राणङ्गोविन्दायेति जिह्विकाम् ॥ गोपीजनपदँ व्वल्लभाय स्वाहाननम्मम ॥ ११ ॥ अष्टादशाक्षरो मन्त्रः कंठम्पातु दशाक्षरः ॥ १२ ॥ गोपीजनपदँ व्वल्लभाय स्वाहा भुजद्वयम् ॥ क्लींग्लौंक्लींश्यामलाङ्गाय नमः स्कन्धौ दशाक्षरः ॥ १३ ॥ क्लींकृष्णः क्लीं करौ पायात्क्लींकृष्णायाङ्गतोऽवतु ॥ हृदयम्भुवनेशानी क्लींकृष्णाय क्लीं स्तनौ मम ॥१४॥ गोपालायाग्निजायान्तङ्कुक्षियुग्मं सदावतु ॥ क्लींकृष्णाय सदा पातु पाश्र्वयुग्ममनुत्तमः ॥ १५ ॥ कृष्णगोविन्दकौ कट्यां स्मराद्यौ ङेयुतौ मनुः ॥ अष्टाक्षरः पातु नाभिं कृष्णेति द्व्यक्षक्षरोऽवतु ॥१६॥ पृष्ठं क्लींकृष्णकङ्कालं क्लींकृष्णाय द्विठान्तकः ॥ सक्थिनी सततम्पातु श्रींह्रींक्लीं कृष्ण ठद्वयम् ॥ १७ ॥ ऊरू सप्ताक्षरः पायात्त्रयोदशाक्षरोऽवतु ॥ श्रींह्रींक्लींपदतो गोपीजन-

वल्लभ दन्ततः ॥ १८ ॥ भाय स्वाहेति पायुं वै क्लींह्रींश्रीं सदशा-
र्ण्णकः । जानुनी च सदा पातु ह्रींश्रींक्लीं च दशाक्षरः ॥ १९ ॥
त्रयोदशाक्षरः पातु जङ्घे चक्राद्युदायुधः ॥ अष्टादशाक्षरो
ह्रींश्रींपूर्व्वको विंशदर्ण्णकः ॥ २० ॥ सर्व्वाङ्गम्मे सदा पातु
द्वारकानायको बली ॥ नमो भगवते पश्चाद्वासुदेवाय तत्परम्
॥ २१ ॥ ताराद्यो द्वादशार्णोऽयम्प्राच्याम्मां सर्व्वदाऽवतु ॥
श्रींह्रींक्लीं च दशार्ण्णस्तु क्लींह्रींश्रीं षोडशार्ण्णकः ॥ २२ ॥ गदा-
द्युदायुधो विष्णुर्म्मामग्नेर्दिशि रक्षतु ॥ ह्रींश्रीं दशाक्षरो मन्त्रो
दक्षिणे मां सदाऽवतु ॥२३॥ तारो नमो भगवते रुक्मिणीवल्लभाय
च ॥ स्वाहेति षोडशार्णोऽयन्नैर्ऋत्यान्दिशि रक्षतु ॥ २४ ॥
क्लींहृषीकेशदेशाय नमो माँ वारुणेऽवतु ॥ अष्टदशार्ण्णः
कामान्तो वायव्ये मां सदावतु ॥ २५ ॥ श्रींमायाकामकृष्णाय
ह्रींगोविन्दाय द्विठो मनुः ॥ द्वादशार्ण्णात्मको विष्णुरुत्तरे मां
सदावतु ॥२६॥ वाग्भावङ्कामं कृष्णाय ह्रींगोविन्दाय तत्परम् ॥
श्रींगोपीजनवल्लभान्ते भाय स्वाहा ह्सौस्ततः ॥ २७ ॥ द्वाविंश-
त्यक्षरो मन्त्रो मामैशान्ये सदावतु ॥ कालियस्य फणामध्ये
दिव्यन्नृत्यङ्करोति तम् ॥ २८ ॥ नमामि देवकीपुत्रन्नृत्यराजान-
मच्युतम् ॥ द्वात्रिंशदक्षरो मन्त्रोऽप्यधो मां सर्व्वदावतु ॥ २९ ॥
कामदेवाय विद्महे पुष्पबाणाय धीमहि ॥ तन्नो ऽनङ्गः प्रचो-
दयादेषा माम्पातु चोर्द्ध्वतः ॥ ३० ॥ इति ते कथितँ विप्र
ब्रह्ममन्त्रौघविग्रहम् ॥ त्रैलोक्यमङ्गलन्नाम कवचम्ब्रह्मरूपकम् ॥३१॥
ब्रह्मणा कथितम्पूर्व्वन्नारायणमुखाच्छ्रुतम् ॥ तव स्नेहान्ममा-
ऽऽख्यातम्प्रवक्तव्यन्न कस्यचित् ॥ ३२ ॥ गुरुम्प्रणम्य विधि-
वत्कवचम्प्रपठेत्ततः ॥ सकृद्द्विस्त्रिर्य्यथाज्ञानं सोऽपि सर्व्वतपोमयः
॥ ३३ ॥ मन्त्रेषु सकलेष्वेव देशिको नात्र संशयः ॥ शतमष्टोत्तर-

श्चास्य पुरश्चर्य्याविधिः स्मृतः ।। ३४ ।। हवनादीन्दशांशेन कृत्वा तत्साधयेद्ध्रुवम् ।। यदि स्यात्सिद्धकवचो विष्णुरेव भवेत्स्वयम् ।। ३५ ।। मन्त्रसिद्धिर्भवेत्तस्य पुरश्चर्य्याविधानतः ।। स्पर्द्धामुद्धूय सततँ लक्ष्मीर्व्वाणी वसेत्ततः ।। ३६ ।। पुष्पाञ्जल्यष्टकन्दत्वा मूलेनैव पठेत्सकृत् ।। दशवर्षसहस्राणाम्पूजायाः फलमाप्नुयात् ।।३७।। भूर्जे विलिख्य गुटिकां स्वर्णस्थान्धारयेद्यदि ।। कण्ठे वा दक्षिणे बाहौ सोऽपि विष्णुर्न संशयः ।। ३८ ।। अश्वमेधसहस्राणि वाजपेयशतानि च ।। महादानादि यान्येव प्रादक्षिण्यम्भुवस्तथा ।। ३९ ।। कलान्नार्हन्ति तान्येव सकृदुच्चारणात्ततः ।। कवचस्य प्रसादेन जीवन्मुक्तो भवेन्नरः ।। ४० ।। त्रैलोक्यङ्क्षोभयत्येव त्रैलोक्यविजयी भवेत् ।। इदङ्कवचमज्ञात्वा यजेद्यः पुरुषोत्तमम् ।। शतलक्षप्रजप्तोऽपि न मन्त्रस्तस्य सिद्धयति ।।४१।। इति कवचं समाप्तम् ।।

अथ हृदयम्

आचम्य प्राणानायम्य देशकालौ स्मृत्वा ममाभीष्टसिद्ध्यर्थं सङ्कलीकरणरीत्या सम्पुटीकरणरीत्या वा नारायणहृदयस्य सकृदावर्त्तनङ्करिष्ये ।। अस्य श्रीनारायणहृदयस्तोत्रमन्त्रस्य, भार्ग्गवऋषिः, अनुष्टुप्छन्दः, श्रीलक्ष्मीनारायणो देवता, ॐबीजम्, नमः शक्तिः, नारायणायेति कीलकम्, श्रीलक्ष्मीनारायणप्रीत्यर्त्थे जपे विनियोगः ।। ॐ नारायणः परञ्ज्योतिरित्यङ्गुष्ठाभ्यान्नमः, ॐ नारायणः परब्रह्मेति तर्ज्जनीभ्यां०, ॐ नारायणः परो देव इतिमध्यमाभ्यां०, ॐ नारायणः परो ध्यातेति अनामिकाभ्यां०, ॐनारायणः परन्धामेति कनि०, ॐनारायणः परो धर्म्म इति करतलकर०, एवं हृदयादि ।। अथ दिग्बन्धः ।। ॐऐन्द्र्यादि दश दिशम् ।। "ॐ नमः सुदर्शनाय सहस्राराय हूम्फट वध्नामि

नमश्चक्राय स्वाहा" इति प्रतिदिशं योज्यम् ॥ अथ ध्यानम् ॥ उद्यदादित्यसङ्काशम्पीतवाससमच्युतम् ॥ शङ्खचक्रगदापाणिन्ध्याये-ल्लक्ष्मीपतिं हरिम् ॥ "ॐ नमो नारायणाय" इति जपः ॥ अथ मूलाष्टकम् ॥ ॐ नारायणᳲ परञ्ज्योतिरात्मा नारायणᳲ परः ॥ नारायणᳲ परब्रह्म नारायण नमोस्तु ते ॥ १ ॥ नारायणᳲ परो देवो दाता नारायणः परः ॥ नारायणᳲ परो ध्याता नारायण नमोऽस्तु ते ॥ २ ॥ नारायणᳲ परन्धाम ध्यानन्नारायणᳲ परः ॥ नारायणᳲ परो धर्म्मो नारायण नमोऽस्तु ते ॥३॥ नारायणपरो वेदो विद्या नारायणᳲ परा ॥ विश्वन्नारायणस्साक्षान्नारायण नमोऽस्तु ते ॥ ४ ॥ नारायणा-द्विधिर्ज्जातो जातो नारायणाच्छिवः ॥ जातो नारायणादिन्द्रो नारायण नमोऽस्तु ते ॥ ५ ॥ रविर्न्नारायणन्तेजश्चान्द्रन्नारायण-म्महः ॥ वह्निर्न्नारायणः साक्षान्नारायण नमोऽस्तु ते ॥६॥ नारायण उपास्यः स्याद्गुरुर्न्नारायणᳲ परः ॥ नारायणᳲ परो बोधो नारायण नमोऽस्तु ते ॥७॥ नारायणᳲ फलम्मुख्यं सिद्धिर्न्नारायणः सुखम् ॥ सेव्यो नारायणश्शुद्धो नारायण नमोऽस्तु ते ॥ ८ ॥ इति मूलाष्टकम् ॥ अथ प्रार्थनादशकम् ॥ नारायणस्त्वमेवासि दहराख्ये हृदि स्थितः ॥ प्रेरकᳲ प्रेर्य्यमाणानान्त्वया प्रेरित-मानसः ॥ १ ॥ त्वदाज्ञां शिरसा धृत्वा जपामि जनपावनम् ॥ नानोपासनमार्ग्गाणाम्भावहृद्भावबोधकः ॥ २ ॥ भावार्थकृद्भाव-भूतो भावसौख्यप्रदो भव ॥ त्वन्मायामोहितँ व्विश्वन्त्वयैव परि-कल्पितम् ॥ ३ ॥ त्वदधिष्ठानमात्रेण सैषा सर्व्वार्थकारिणी ॥ त्वमेव ताम्पुरस्कृत्य मम कामान्समर्प्पय ॥ ४ ॥ न मे त्वदन्य-स्त्रातास्ति त्वदन्यन्न हि दैवतम् ॥ त्वदन्यन्न हि जानामि पालक-म्पुण्यरूपकम् ॥ ५ ॥ यावत्सांसारिको भावो मनःस्थो भावना-

त्मकः ॥ तावत्सिद्धिर्भवेत्साध्या सर्व्वथा सर्व्वदा विभो ॥ ६ ॥ पापिनामहमेवाग्र्यो दयालूनान्त्वमग्रणीः ॥ दयनीयो मदन्योऽस्ति तव कोऽत्र जगत्त्रये ॥ ७ ॥ त्वयाप्यहन्न सृष्टश्चेन्न स्यात्तव दयालुता ॥ आमयो नैव सृष्टश्चेदौषधस्य वृथोदयः ॥ ८ ॥ पापसङ्घपरिक्रान्तः पापात्मा पापरूपधृक् ॥ त्वदन्यः कोऽत्र पापेभ्यस्त्राता मे जगतीतले ॥ ९ ॥ त्वमेव माता च पिता त्वमेव त्वमेव बन्धुश्च सखा त्वमेव ॥ त्वमेव विद्या च गुरुस्त्वमेव त्वमेव सर्व्वम्मम देवदेव ॥ १० ॥ प्रार्त्थनादशकञ्चैव मूलाष्टकमुदाहृतम् ॥ यः पठेच्छृणुयान्नित्यं तस्य लक्ष्मीः स्थिरा भवेत् ॥ ११ ॥ नारायणस्य हृदयं सर्व्वाभीष्टफलप्रदम् ॥ लक्ष्मीहृदयकं स्तोत्रँ य्यदि चेत्तद्विना कृतम् ॥ १२ ॥ तत्सर्वन्निष्फलम्प्रोक्तँ लक्ष्मीः क्रुद्धचति सर्व्वदा ॥ एतत्सङ्कलितं स्तोत्रं सर्व्वकर्म्मफलप्रदम् ॥ १३ ॥ लक्ष्मीहृदयकञ्चैव तथा नारायणात्मकम् ॥ जपेद्यः सङ्कलीकृत्य सर्व्वाभीष्टमवाप्नुयात् ॥ १४ ॥ नारायणस्य हृदयमादौ जप्त्वा ततः परम् ॥ लक्ष्मीहृदयकं स्तोत्रञ्जपेन्नारायणम्पुनः ॥ १५ ॥ पुनर्न्नारायणञ्जप्त्वा पुनर्ल्लक्ष्मीकृतञ्जपेत् ॥ पुनर्न्नारायणञ्जाप्यं सङ्कलीकरणम्भवेत् ॥ १६ ॥ एवम्मध्ये द्विवारेण जपेत्सङ्कलितं हि तत् ॥ लक्ष्मीहृदयकं स्तोत्रं सर्व्वकामप्रकाशितम् ॥ १७ ॥ तद्वज्जपादिकङ्कुर्य्यादेतत्सङ्कलितं शुभम् ॥ सर्व्वान्कामानवाप्नोति आधिव्याधिभयं हरेत् ॥ १८ ॥ गोप्यमेतत्सदा कुर्य्यान्न सर्व्वत्र प्रकाशयेत् ॥ इति गुह्यतमं शास्त्रम्प्राप्तम्ब्रह्मादिकैः पुरा ॥ १९ ॥ तस्मात्सर्वप्रयत्नेन गोपयेत्साधयेत्सुधीः ॥ यत्रैतत्पुस्तकन्तिष्ठेल्लक्ष्मीनारायणात्मकम् ॥ २० ॥ भूतपैशाचवेताला न स्थिरास्तत्र सर्व्वदा ॥ लक्ष्मीहृदयकम्प्रोक्तँ व्विधिना साधयेत्सुधीः ॥ २१ ॥ भृगुवारे च रात्रौ च पूजयेत्पुस्तकद्वयम् ॥ सर्व्वस्वं सर्व्वदा

सत्यज्ञोपयेत्साधयेत्सुधीः ।। २२ ।। गोपनात्साधनाल्लोके धन्यो भवति तत्त्वतः ।। २३ ।। इत्यथर्व्वणरहस्ये उत्तरभागे श्रीनारायण-हृदयं सम्पूर्णम् ।।

अथोपनिषत्

कश्यप उवाच ।। एकशृङ्ग वृषसिन्धो वृषाकपे सुरवृष अनादि-सम्भव रुद्र कपिल विष्वक्सेन सर्व्वभूतपते ध्रुवधर्म्म वैकुण्ठ वृषावर्त्त अनादिमध्यनिधन धनञ्जय शुचिश्रवः पृश्नितेजः निजजय अमृतशय सनातन त्रिधामन् तुषित महातत्त्व लोकनाथ पद्मनाभ विरञ्च बहुरूप अक्षय अक्षर हव्यभुक् खण्डपरशो शक्र मुञ्जकेश हंस महादक्षिण हृषीकेश सूक्ष्म महानियमधर विरजः लोकप्रतिष्ठ अरूप अग्रज धर्म्मज धर्म्मनाभ हव्यभुक् गभस्तिनाथ शतक्रतु-नाथ चन्द्ररथ सूर्य्यतेजः समुद्रवासः अज सहस्रशिरः सहस्रपाद अयोमुख महापुरुष पुरुषोत्तम सहस्रबाहो सहस्रमूर्त्ते सहस्रास्य सहस्रसम्भव विश्वन्त्वामाहुः ।। पुष्पहासचरम त्वमेव वौषट् वषट्-कारस्त्वामाहुरम्यमखेषु प्राशितारम् ।। शतधारं सहस्रधारं बभूव ।। भूवन्द्य भूनाथ भृगुपुत्र वेदवेद्य ब्रह्मशय ब्राह्मणप्रिय त्वमेव द्यौरसि मातरिश्वासि धर्म्मोसि होता पोता हन्ता मन्ता नेता होमहेतुस्त्व-मेव ।। अग्र्यश्च धाम्नां त्वमेव ऋग्भिः सुभाण्ड इज्योऽसि सुमेधोसि समिधस्त्वमेव मतिर्ग्गतिर्द्दाता त्वमसि मोक्षोऽसि योगोऽसि सृजसि धाता परमयज्ञोऽसि सोमोसि दीक्षितोऽसि दक्षिणासि विश्वमसि ।। स्थविर हिरण्यगर्भ नारायण त्रिनयन आदिवर्ण्ण आदित्यतेजः महापुरुष पुरुषोत्तम आदिदेव भूमिक्रम त्रिविक्रम प्रभाकर शम्भो स्वयम्भू भूतादिमहाभूतोऽसि ।। विश्वभूत विश्वं त्वमेव विश्वगोप्तासि पवित्रमसि विश्वभव ऊर्द्ध्वकर्म्मन् अमृत दिवस्पते वाचस्पते घृतार्च्चे अनन्तकर्म्म वंशप्राग्वंशधीः त्वमश्वमेधः वरार्त्थिनाँ त्वरदो-

ऽसि त्वम् ।। चतुर्भिश्च चतुर्भिश्च द्वाभ्याम्पञ्चभिरेव च ।। हूयते च पुनर्द्वाभ्यान्तुभ्यं होत्रात्मने नमः ।। इत्युपनिषत्समाप्ता ।।

अथाष्टोत्तरशतनाम

अष्टोत्तरशतन्नाम्नाँ व्विष्णोरतुलतेजसः ।। यस्य श्रवणमात्रेण नरो नारायणो भवेत् ।। १ ।। विष्णुर्जिष्णुर्व्वषट्कारो देवदेवो वृषाकपिः ।। दामोदरो दीनबन्धुरादिदेवो दितेस्सुतः ।। २ ।। पुण्डरीकᳵ परानन्दᳵ परमात्मा परात्परः ।। परशुधारी विश्वात्मा कृष्णᳵ कालीमलापहः ।। ३ ।। कौस्तुभोद्भासितोरस्को नरो नारायणो हरिः ।। हरो हरप्रियः स्वामी वैकुण्ठो विश्वतोमुखः ।। ४ ।। हृषीकेशोऽप्रमेयात्मा वराहो धरणीधरः ।। वामनो वेदवक्ता च वासुदेवस्सनातनः ।। ५ ।। रामो विरामो विरजो रावणारी रमापतिः ।। वैकुण्ठवासी वसुमान् धनदो धरणीधरः ।। ६ ।। धर्म्मेशो धरणीनाथो ध्येयो धर्म्मभृताँव्वरः ।। सहस्रशीर्षापुरुषः सहस्राक्षस्सहस्रपात् ।। ७ ।। सर्व्वगः सर्व्ववित्सर्व्वः शरण्यः साधुवल्लभः ।। कौसल्यानन्दनश्श्रीमानृक्षᳵकुलविनाशकः ।। ८ ।। जगत्कर्त्ता जगद्धर्त्ता जगज्जेता जनार्त्तिहा ।। जानकीवल्लभो देवो जयरूपो जलेश्वरः ।। ९ ।। क्षीराब्धिवासी क्षीराब्धितनयावल्लभस्तथा ।। शेषशायी पन्नगारिवाहनो विष्टरश्रवाः ।। १० ।। माधवो मथुरानाथो मोहदो मोहनाशनः ।। दैत्यारिः पुण्डरीकाक्षो ह्यच्युतो मधुसूदनः ।। ११ ।। सोमसूर्य्याग्निनयनो नृसिंहो भक्तवत्सलः ।। नित्यो निरामयश्शुद्धो नरदेवो जगत्प्रभुः ।। १२ ।। हयग्रीवो जितरिपुरुपेन्द्रो रुक्मिणीपतिः ।। सर्व्वदेवमयः श्रीशः सर्व्वाधारः सनातनः ।। १३ ।। सौम्यः सौम्यप्रदः स्रष्टा विष्वक्सेनो जनार्द्दनः ।। यशोदातनयो योगी योगशास्त्रपरायणः ।। १४ ।। रुद्रात्मको रुद्रमूर्त्ती राघवो मधुसूदनः ।। इति ते कथित-

न्दिव्यन्नाम्नामष्टोत्तरं शतम् ।। १५ ।। सर्व्वपापहरम्पुण्यँ व्विष्णो-रमिततेजसः ।। दुःखदारिद्यदौर्भाग्यनाशनं सुखवर्द्धनम् ।। १६ ।। सर्व्वसम्पत्करं सौम्यम्महापातकनाशनम् ।। प्रातरुत्थाय विप्रेन्द्र पठेदेकाग्रमानसः ।। तस्य नश्यन्ति विपदां राशयः सिद्धिमाप्नुयात् ।। १७ ।। इत्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं सम्पूर्णम् ।।

अथ सहस्रनाम

श्रीमहादेव उवाच ।। ब्रह्महत्यासहस्राणाम्पापं शाम्येत्कथश्चन ।। न पुनस्त्वय्यविज्ञाते कल्पकोटिशतैरपि ।। १ ।। यस्मान्मया कृता स्पर्द्धा पवित्रं स्यात्कथं हरे ।। नश्यन्ति सर्व्वपापानि तन्मां वद सुरेश्वर ।। २ ।। तदाह देवो गोविन्दो मम प्रीत्या यथा-यथम् ।। ३ ।। श्रीभगवानुवाच ।। सदा नाम सहस्रम्मे पावन-म्मत्पदावहम् ।। तत्परोऽनुदिनं शम्भो सर्व्वैश्वर्य्यँ य्यदीच्छसि ।। ४ ।। श्रीमहादेव उवाच ।। तमेव तपसा नित्यम्भजामि स्तौमि चिन्तये ।। तेनाद्वितीयमहिमो जगत्पूज्योऽस्मि पार्व्वति ।। ५ ।। श्रीपार्व्वत्युवाच ।। तन्मे कथय देवेश यथाह मयि शङ्कर ।। शर्व्वेश्वरी निरुपमा तव स्यां सदृशी प्रभो ।। ६ ।। श्रीमहादेव उवाच ।। साधु साधु त्वया पृष्टो विष्णोर्भगवतश्शिवे ।। नाम्नां सहस्रँ व्वक्ष्यामि मुख्यन्त्रैलोक्यमङ्गलम् ।। ७ ।। नारायणाय पुरुषोत्तमाय च नमो महात्मने ।। विशुद्धसत्त्वाधिष्ठाय महाहंसाय धीमहि ।। ८ ।। ॐ अस्य श्रीविष्णोः सहस्रनाममन्त्रस्य महादेव ऋषिः, परमात्मा देवता, सूर्य्यकोटिप्रतीकाश इतिबीजम्, गङ्गा-तीर्थोत्तमा शक्तिः, प्रपन्नाशनिपञ्जर इतिकीलकम्, वासुदेव-म्परम्ब्रह्म इत्यङ्गुष्ठाभ्यान्नमः ।। मूलप्रकृतिरिति तर्ज्जनीभ्यान्नमः ।। भूमहावराह इतिमध्यमाभ्यान्नमः ।। सूर्य्यवंशध्वजो राम अनामि-काभ्यान्नमः ।। ब्रह्मादिकमलादि गदासूर्य्यकेशवमिति कनिष्ठा-

भ्यान्नमः ॥ शेष इतिकरतलकरपृष्ठाभ्यान्नमः ॥ दिव्यास्त्र इत्यस्त्रम् ॥ सर्व्वपापक्षयार्त्थं सर्व्वाभीष्टसिद्ध्यर्त्थं श्रीविष्णोर्न्नामसहस्रं जपे विनियोगः ॥ अथ ध्यानम् ॥ विष्णुं भास्वत्किरीटाङ्गदवलयगणाकल्पहारोदराङ्घ्रिश्रोणीभूषं सुवक्षोमणिमकरमहाकुंडलम्मण्डितांसम् ॥ हस्तोद्यच्चक्रशङ्खाम्बुजगदममलम्पीतकौशेयवासोविद्युद्भासंसमुद्यद्दिनकरसदृशम्पद्महस्तन्नमामि ॥ ९ ॥ ॐ वासुदेवः परम्ब्रह्म परमात्मा परात्परम् ॥ परन्धाम परञ्ज्योतिः परन्तत्त्वम्परम्पदम् ॥१०॥ परं शिवम्परो ध्येयः परं ज्ञानम्परा गतिः ॥ परमार्त्थं परं श्रेयः परानन्दः परोदयः ॥ ११ ॥ परो व्यक्तः परँव्व्योम परार्द्धः परमेश्वरः ॥ निरामयो निर्व्विकारो निर्व्विकल्पो निराश्रयः ॥ १२ ॥ निरञ्जनो निरालम्बो निर्ल्लेपो निरवग्रहः ॥ निर्ग्गुणो निष्कलोऽनन्तोऽचिन्त्योऽसावचलोऽच्युतः ॥ १३ ॥ अतीन्द्रियोऽमितोऽरोध्योऽनीहोऽनीशोऽव्ययोऽक्षयः ॥ सर्व्वज्ञः सर्व्वगः सर्व्वः सर्व्वदः सर्व्वभावनः ॥ १४ ॥ सर्व्वशंभुस्सर्व्वसाक्षीपूज्यस्सर्व्वस्य सर्व्वदृक् ॥ सर्व्वशक्तिः सर्व्वसारः सर्व्वात्मा सर्व्वतोमुखः ॥१५॥ सर्व्वावासः सर्व्वरूपः सर्व्वादिस्सर्व्वदुःखहा ॥ सर्व्वार्त्थः सर्व्वतोभद्रः सर्व्वकारणकारणम् ॥१६॥ सर्व्वातिशायकः सर्व्वाध्यक्षः सर्व्वेश्वरेश्वरः ॥ षड्विंशको महाविष्णुर्म्महागुह्यो महाहरिः ॥ १७ ॥ नित्योदितो नित्ययुक्तो नित्यानन्दः सनातनः ॥ मायापतिर्य्योगपतिः कैवल्यपतिरात्मभूः ॥१८॥ जन्ममृत्युजरातीतः कलातीतो भवातिगः ॥ पूर्णस्सत्यश्शुद्धबुद्धस्वरूपो नित्यचिन्मयः ॥ १९ ॥ योगिप्रियो योगमयो भवबन्धैकमोचकः ॥ पुराणः पुरुषः प्रत्यक्चैतन्यपुरुषोत्तमः ॥२०॥ वेदान्तवेद्यो दुर्ज्ञेयस्तापत्रयविवर्ज्जितः ॥ ब्रह्मविद्याश्रयोऽलङ्घ्यः स्वप्रकाशः स्वयम्प्रभः ॥ २१ ॥ सर्व्वोपेय उदासीनः प्रणव-

स्सर्व्वतस्समः ।। सर्व्वानवद्यो दुष्प्रापस्तुरीयस्तमसः परः ।।२२।।
कूटस्थः सर्व्वसंश्लिष्टो वाङ्मनोगोचरातिगः ।। सङ्कर्षणः सर्व्व-
हरः कालः सर्व्वभयङ्करः ।। २३ ।। अनुल्लङ्घ्यः सर्व्वगति-
र्म्महारुद्रो दुरासदः ।। मूलप्रकृतिरानन्दः प्रज्ञाता विश्वमोहनः
।। २४ ।। महामायो विश्वबीजम्परशक्तिसुखैकभुक् ।। सर्व्वकाम्यो-
ऽनंतशीलस्सर्व्वभूतवशङ्करः ।। २५ ।। अनिरुद्धः सर्व्वजीवो हृषी-
केशो मनःपतिः ।। निरुपाधिः प्रियो हंसोऽक्षरः सर्व्वनियोजकः
।।२६।। ब्रह्मप्राणेश्वरः सर्व्वभूतभृद्देहनायकः ।। क्षेत्रज्ञः प्रकृति-
स्वामी पुरुषो विश्वसूत्रधृक् ।। २७ ।। अन्तर्य्यामी त्रिधामाऽन्तः-
साक्षी त्रिगुण ईश्वरः ।। योगमृग्यः पद्मनाभः शेषशायी श्रियः
पतिः ।।२८।। श्रीसत्योपास्यपादाब्जोऽनन्तः श्रीः श्रीनिकेतनः ।।
नित्यवक्षःस्थलश्रीः श्रीनिधिः श्रीधरो हरिः ।। २९ ।। रम्यश्री-
र्न्निश्चयश्रीदो विष्णुः क्षीराब्धिमन्दिरः ।। कौस्तुभोद्भासितोरस्को
माधवो जगदार्त्तिहा ।। ३० ।। श्रीवत्सवक्षा निःसीमः कल्याण-
गुणभाजनम् ।। पीताम्बरो जगन्नाथो जगद्धाता जगत्पिता ।।३१।।
जगद्बन्धुर्ज्जगत्स्रष्टा जगत्कर्त्ता जगन्निधिः ।। जगदेकस्फुरद्वीर्य्यो
नाहँव्वादी जगन्मयः ।। ३२ ।। सर्व्वाश्चर्य्यमयस्सर्व्वसिद्धार्त्थः
सर्व्ववीरजित् ।। सर्व्वामोघोद्यमो ब्रह्मरुद्राद्युत्कृष्टचेतनः ।। ३३ ।।
शम्भोः पितामहो ब्रह्मपिता शक्राद्यधीश्वरः ।। सर्व्वदेवप्रियः
सर्व्वदेवमूर्त्तिरनुत्तमः ।।३४।। सर्व्वदेवैकशरणं सर्व्वदेवैकदैवतम् ।।
यज्ञभुग्यज्ञफलदो यज्ञेशो यज्ञभावनः ।।३५।। यज्ञत्राता यज्ञपुमान्वन-
माली द्विजप्रियः ।। द्विजैकमानदो हंस्रः कुलदेवोऽसुरान्तकः
।। ३६ ।। सर्व्वदुष्टान्तकृत्सर्व्वसज्जनानन्दपालकः ।। सर्व्वलोकै-
कजठरः सर्व्वलोकैकमण्डलः ।। ३७ ।। सृष्टिस्थित्यन्तकृच्चक्री
शार्ङ्गधन्वा गदाधरः ।। शङ्खभृन्नन्दकीपद्मपाणिर्ग्गरुडवाहनः

॥ ३८ ॥ अनिर्द्देश्यवपुः सर्व्वः सर्वलोकैकपावनः ॥ अनन्त-
कीर्त्तिर्न्निःश्रीशः पौरुषः सर्व्वमङ्गलः ॥ ३९ ॥ सूर्य्यकोटि-
प्रतीकाशो यमकोटिविनाशनः ॥ ब्रह्मकोटिजगत्स्रष्टा वायु-
कोटिमहाबलः ॥ ४० ॥ कोटीन्दुजगदानन्दी शम्भुकोटि-
महेश्वरः ॥ कुबेरकोटिलक्ष्मीवाञ्छत्रुकोटिविनाशनः ॥ ४१ ॥
कन्दर्प्पकोटिलावण्यो दुर्ग्गकोटिविमर्द्दनः ॥ समुद्रकोटिगम्भीर-
स्तीर्थकोटिसमाह्वयः ॥४२॥ हिमवत्कोटिनिष्कम्पः कोटिब्रह्माण्ड-
विग्रहः ॥ कोट्यश्वमेधपापघ्नो यज्ञकोटिसमार्च्चनः ॥४३॥ सुधा-
कोटिस्वास्थ्यहेतुः कामधुक्कोटिकामदः ॥ ब्रह्मविद्याकोटिरूपः
शिपिविष्टः शुचिश्रवाः ॥ ४४ ॥ विश्वम्भरस्तीर्थपादः पुण्यश्रवण-
कीर्त्तनः ॥ आदिदेवो जगज्जैत्रो मुकुन्दः कालनेमिहा ॥४५॥
वैकुण्ठोऽनन्तमाहात्म्यो महायोगीश्वरेश्वरः ॥ नित्यतृप्तो नृसद्भावो
निःशङ्को नरकान्तकः ॥ ४६ ॥ दीनानाथैकशरणं विश्वैक-
व्यसनापहा ॥ जगत्क्षमाकृतो नित्यः कृपालुः सज्जनाश्रयः ॥४७॥
योगेश्वरः सदोदीर्ण्णो वृद्धिक्षयविवर्ज्जितः ॥ अधोक्षजो विश्वरेताः
प्रजापतिसमाधिपः ॥ ४८ ॥ शक्रब्रह्मार्च्चितपदः शंभुब्रह्मोर्द्ध्व-
धामगः ॥ सूर्य्यसोमेक्षणो विश्वभोक्ता सर्व्वस्य पारगः ॥४९॥
जगत्सेतुर्द्धर्म्मसेतुर्द्धीरोऽरिष्टधुरन्धरः ॥ निर्म्ममोऽखिललोकेशो
निःसङ्गोऽद्भुतभोगवान् ॥५०॥ रम्यमायो विश्वविश्वो विष्वक्सेनो
नगोत्तमः ॥ सर्व्वः श्रियःपतिर्द्दिव्याः सर्व्वभूषणभूषितः ॥५१॥
सर्व्वलक्षणलक्षण्यः सर्व्वदैत्येन्द्रदर्प्पहा ॥ समस्तदेवसर्व्वज्ञः सर्व्व-
दैवतनायकः ॥ ५२ ॥ समस्तदेवतादुर्ग्गः प्रपन्नाशनिपञ्जरः ॥
समस्तदेवकवचं सर्व्वदेवशिरोमणिः ॥५३॥ समस्तभवनिर्भिन्नो
भगवान्विष्टरश्रवाः ॥ विभुस्सर्व्वहितोऽप्यर्को हतारिः सुरतिप्रदः
॥ ५४ ॥ सर्व्वदेवतजीवेशो ब्राह्मणादिनियोजकः ॥ ब्रह्मशम्भु-

पराद्ध्योर्ढ्यो ब्रह्मज्येष्ठः शिशुः स्वराट् ॥५५॥ विराड्भक्तपराधीनः स्तुत्यः सर्व्वार्त्थसाधकः ॥ सर्व्वार्त्थकर्त्ता कृत्यज्ञः स्वार्त्थकृत्यसदोज्झितः ॥५६॥ सदानवस्सदाभद्रः सदाशान्तः सदाशिवः ॥ सदाप्रियः सदातुष्टः सदापुष्टः सदार्च्चितः ॥ ५७ ॥ सदापूत×पावनाग्रो वेदगुह्यो वृषाकपिः ॥ सहस्रनामा त्रियुगश्चतुर्म्मूर्त्तिश्चतुर्ब्भुजः ॥ ५८ ॥ भूतभव्यभवन्नाथो महापुरुषपूर्व्वजः ॥ नारायणो मुञ्जकेशः सर्व्वयोगविनिस्सृतः ॥ ५९ ॥ वेदसारो यज्ञसारः सामसारस्तपोनिधिः ॥ साध्यश्रेष्ठपुराणर्षिर्निष्ठाशान्तिपरायणः ॥ ६० ॥ शिवत्रिशूलविध्वंसी श्रीकण्ठैकवरप्रदः ॥ नरकृष्णो हरिर्द्धर्म्मनन्दनो धर्म्मजीवनः ॥ ६१ ॥ आदिकर्त्ता सर्व्वसत्यः सर्व्वस्त्रीरत्नदर्प्पहा ॥ त्रिकालो जितकन्दर्प्प उर्व्वशीदृङ्मुनीश्वरः ॥६२॥ आद्यकविर्हयग्रीवः सर्व्ववागीश्वरेश्वरः ॥ सर्व्वदेवमयो ब्रह्मगुरुर्वाग्गीश्वरीपतिः ॥६३॥ अनन्तविद्याप्रभवो मूलाविद्याविनाशकः ॥ सर्व्वार्हणो जगज्जाड्यनाशको मधुसूदनः ॥६४॥ अनन्तमन्त्रकोटीशः शब्दब्रह्मैकपावकः ॥ आदिविद्वान्वेदकर्त्ता वेदात्मा श्रुतिसागरः ॥ ६५ ॥ ब्रह्मार्त्थवेदाभरणः सर्व्वविज्ञानजन्मभूः ॥ विद्याराजो ज्ञानराजो ज्ञानसिन्धुरखण्डधीः ॥ ६६ ॥ मत्स्यदेवो महाशृङ्गो जगद्बीजवहित्रधृक् ॥ लीलाव्याप्तानिलाम्भोधिश्चतुर्व्वेदप्रवर्त्तकः ॥ ६७ ॥ आदिकूर्म्मोऽखिलाधारस्तृणीकृतजगद्भवः ॥ अमरीकृतदेवौघः पीयूषोत्पत्तिकारणम् ॥६८॥ आत्माधारो धराधारो यज्ञाङ्गो धरणीधरः ॥ हिरण्याक्षहरः पृथ्वीपतिः श्राद्धादिकल्पकः ॥ ६९ ॥ समस्तपितृभीतिघ्नः समस्तपितृजीवनम् ॥ हव्यकव्यैकभुग्भव्यो गुणभव्यैकदायकः ॥ ७० ॥ लोमान्तलीनजलधिः क्षोभिताशेषसागरः ॥ महावराहो यज्ञघ्नध्वंसनो याज्ञिकाश्रयः ॥ ७१ ॥ नरसिंहो दिव्यसिंहः

सर्व्वारिष्टार्त्तिदु॒ःखहा ॥ एकवीरोऽद्भुतबलो यन्त्रमन्त्रैकभञ्जनम् ॥ ७२ ॥ ब्रह्मादिदुःसहज्योतिर्य्युगान्ताग्न्यतिभीषणः ॥ कोटि-वज्राधिकनखो गजदुष्प्रेक्ष्यमूर्त्तिधृक् ॥ ७३ ॥ मातृचक्रप्रमथनो महामातृगणेश्वरः ॥ अचिन्त्योऽमोघवीर्य्याढ्यः समस्तासुरघस्मरः ॥ ७४ ॥ हिरण्यकशिपुच्छेदी कालः सङ्कर्षणःपतिः ॥ कृतान्तवाहनः सद्यःसमस्तभयनाशनः ॥ ७५ ॥ सर्व्वविघ्नान्तकः सर्व्वसिद्धिदः सर्व्वपूरकः ॥ समस्तपातकध्वंसी सिद्धमन्त्राधिकाह्वयः ॥७६॥ भैरवेशो हरार्त्तिघ्नः कालकल्पो दुरासदः ॥ दैत्यगर्भ-स्राविनामा स्फुटब्रह्माण्डवर्ज्जितः ॥ ७७ ॥ स्मृतिमात्राखिलत्राता भूतरूपो महाहरिः ॥ ब्रह्मचर्म्मशिरःपट्टदिक्पालोऽर्द्धाङ्गभूषणः ॥ ७८ ॥ द्वादशार्कशिरोधामा रुद्रशीर्षैकनूपुरः ॥ योगिनीग्रस्त-गिरिजात्राता भैरवतर्ज्जकः ॥ ७९ ॥ वीरचक्रेश्वरोऽत्युग्रो यमारिः कालसँव्वरः ॥ क्रोधेश्वरो रुद्रचण्डीपरिवादी सुदुष्टभाक् ॥८०॥ सर्व्वाक्षः सर्व्वमृत्युश्च मृत्युर्म्मृत्युनिवर्त्तकः ॥ असाध्यस्सर्व्व-रोगघ्नः सर्व्वदुर्ग्रहसौम्यकृत् ॥८१॥ गणेशकोटिदर्प्पघ्नो दुःसहो-ऽशेषगोत्रहा ॥ देवदानवदुर्द्धर्षो जगद्भक्ष्यप्रदः पिता ॥८२॥ समस्तदुर्ग्गतित्राता जगद्भक्षकभक्षकः ॥ उग्रेशोऽसुरमार्ज्जारः काल-मूषकभक्षकः ॥८३॥ अनन्तायुधदोर्द्दण्डो नृसिंहो वीरभद्रजित् ॥ योगिनीचक्रगुह्येशः शक्रारिः पशुमांसभुक् ॥ ८४ ॥ रुद्रो नारायणो मेषरूपशङ्करवाहनः ॥ मेषरूपी शिवत्राता दुष्टशक्ति-सहस्रभुक् ॥ ८५ ॥ तुलसीवल्लभो वीरोऽचिन्त्यमायोऽखिलेष्टदः ॥ महाशिवः शिवो रुद्रो भैरवैककपालभृत् ॥८६॥ भिल्लश्चक्रेश्वरश्चक्रो दिव्यमोहनरूपधृक् ॥ गौरीसौभाग्यदो मायानिधिर्म्मायाभयापहः ॥ ८७ ॥ ब्रह्मतेजोमयो ब्रह्मश्रीमयश्च त्रयीमयः ॥ सुब्रह्मण्यो बलिध्वंसी वामनोऽदितिदुःखहा ॥८८॥ उपेन्द्रो नृपतिर्विष्णुः

कश्यपान्वयमण्डनः ।। बलिस्वराज्यदः सर्व्वदेवविप्रात्मदोच्युतः
।। ८९ ।। उरुक्रमस्तीर्त्थपादस्त्रिदशश्च त्रिविक्रमः ।। व्योमपादः
स्वपादाम्भःपवित्रितजगत्त्रयः ।।९०।। ब्रह्मेशाद्याभिवन्द्याङ्घ्रिद्रुद्रुत-
कर्म्माऽद्रिधारणः ।। अचिन्त्याद्भुतविस्तारो विश्ववृक्षो महाबलः
।। ९१ ।। बहुमूर्द्धापराङ्गच्छिद् भृगुपत्नीशिरोहरः ।। पापस्तेयः
सदापुण्यो दैत्येशो नित्यखण्डकः ।। ९२ ।। पूरिताखिलदेवेशो
विश्वार्त्थैकावतारकृत् ।। अमरो नित्यगुप्तात्मा भक्तचिन्तामणिः
सदा ।। ९३ ।। वरदऽ कार्त्तवीर्य्यादिराजराज्यप्रदोऽनघः ।।
विश्वश्लाघ्योऽमिताचारो दत्तात्रेयो मुनीश्वरः ।।९४।। परशक्ति-
समायुक्तो योगानन्दमदोन्मदः ।। समस्तेन्द्रारितेजोहृत्परमानन्द-
पादपः ।। ९५ ।। अनसूयागर्ब्भरत्नो भोगमोक्षसुखप्रदः ।। जम-
दग्निकुलादित्यो रेणुकाद्भुतशक्तिहृत् ।।९६।। मातृहत्याघनिर्लेपः
स्कन्दजिद्विप्रराज्यदः ।। सर्व्वक्षत्रान्तकृद्वीरदर्प्पहा कार्त्तवीर्य्यजित्
।।९७।। योगी योगावतारश्च योगीशो योगतत्परः ।। परमानन्द-
दाता च शिवाचार्य्यशःप्रदः ।।९८।। भीमः परशुरामश्च शिवा-
चार्य्यैकविश्वभूः ।। शिवाखिलज्ञानकोशी भीष्माचार्य्योऽग्नि-
दैवतः ।। ९९ ।। द्रोणाचार्य्यगुरुर्व्विश्वजैत्रधन्वा कृतान्तकृत् ।।
अद्वितीयतमोमूर्त्तिर्ब्ब्रह्मचर्य्यैकदक्षिणः ।। १०० ।। मनुश्रेष्ठः सतां-
सेतुर्म्महीयान्वृषभो विराट् ।। आदिराजः क्षितिपिता सर्व्वरत्नक-
दोहकृत् ।। १०१ ।। पृथुजन्माद्येकदक्षो ह्रीः श्रीऽ कीर्तिः
स्वयंधृतिः ।। जगद्वृत्तिप्रदश्चक्रवर्त्तिश्रेष्ठो दुरस्त्रधृक् ।। १०२ ।।
सनकादिमुनिप्रापद्भगवद्भक्तिवर्द्धनः ।। वर्ण्णाश्रमादिधर्म्माणाङ्कर्त्ता
वक्ताप्रवर्त्तकः ।। १०३ ।। सूर्य्यवंशध्वजारामो राघवः सद्गुणा-
र्णवः ।। ककुत्स्थवीरताधर्म्मो राजधर्म्मधुरन्धरः ।। १०४ ।।
नित्यसुस्थाशयः सर्व्वभद्रग्राही शुभैकदृक् ।। नवरत्नं रत्ननिधिः

सर्व्वाध्यक्षो महानिधिः ॥ १०५ ॥ सर्व्वश्रेष्ठाश्रयः सर्व्व-
शस्त्रास्त्रग्रामवीर्य्यवान् ॥ जगद्वशी दाशरथिः सर्व्वरत्नाश्रयो नृपः
॥ १०६ ॥ धर्म्मः समस्तधर्म्मस्थो धर्म्मद्रष्टाऽखिलार्त्तिहृत् ॥
अतीन्द्रोज्ञानविज्ञानपारदृश्वा क्षमाम्बुधिः ॥ १०७ ॥ सर्व्व-
प्रकृष्टः शिष्टेष्टो हर्षशोकाद्यनाकुलः ॥ पित्राज्ञा त्यक्तसाम्राज्यः
सपत्नोदयनिर्भयः ॥ १०८ ॥ गुहादेशार्पितैश्वर्य्यः शिवस्पर्द्धा-
जटाधरः ॥ चित्रकूटाप्तरत्नाद्रिजगदीशो रणेचरः ॥ १०९ ॥
यथेष्टामोघशस्त्रास्त्रो देवेन्द्रतनयाक्षिहा ॥ ब्रह्मेन्द्रादिनतैषीको
मारीचघ्नो विराधहा ॥ ११० ॥ ब्रह्मशापहताशेषदण्डकारण्य-
पावनः ॥ चतुर्द्दशसहस्राख्यरक्षोघ्नैकशरैकभृत् ॥१११॥ खरारि-
स्त्रिशिरोहन्ता दूषणघ्नो जनार्द्दनः ॥ जटायुषोऽग्निगतिदऽ कबन्ध-
स्वर्ग्गदायकः ॥ ११२ ॥ लीलाधनुऽ कोट्यपास्तदुन्दुभ्यस्थि-
महाचयः ॥ सप्ततालव्यथाकृष्टध्वजपातालदानवः ॥ ११३ ॥
सुग्रीवराज्यदो धीमान् मनसैवाभयप्रदः ॥ हनूमद्रुद्रमुख्येशः समस्त-
कपिदेहभृत् ॥ ११४ ॥ अग्निदैवत्यबाणैकव्याकुलीकृतसागरः ॥
सम्लेच्छकोटिबाणैकशुष्कनिर्द्दग्धसागरः ॥ ११५ ॥ सनागदैत्य-
धामैकव्याकुलीकृतसागरः ॥ समुद्राद्भुतपूर्व्वैकबद्धसेतुर्य्यशोनिधिः
॥ ११६ ॥ असाध्यसाधको लङ्कासमूलोत्कर्षदक्षिणः ॥ वरदृप्त-
जनस्थानपौलस्त्यकुलकृन्तनः ॥ ११७ ॥ रावणघ्नऽ प्रहस्त-
च्छित्कुम्भकर्णाभिदुग्रहा ॥ रावणैकमुखच्छेत्ता निःशङ्केन्द्रैक-
राज्यदः ॥ ११८ ॥ स्वर्ग्गास्वर्गत्वविच्छेदी देवेन्द्रादिन्द्रताहरः ॥
रक्षोदेवत्वहृद्धर्म्माधर्म्महर्म्यऽ पुरुष्टुतः ॥ ११९ ॥ नातिमात्र-
दशास्यारिर्द्दत्तराज्यविभीषणः ॥ सुधासृष्टिमृताशेषस्वसैन्यजीव-
नैककृत् ॥ १२० ॥ देवब्राह्मणनामैकधाता सर्व्वामरार्च्चितः ॥
ब्रह्मसूर्य्येन्द्ररुद्रादिवन्द्योऽर्च्चितः सताम्प्रियः ॥ १२१ ॥ अयोध्या-

खिलराज्यार्हस्सर्व्वभूतमनोहरः ॥ स्वाम्यतुल्यकृपादत्तो हीनोत्कृष्टैकसत्प्रियः ॥ १२२ ॥ स्वपक्षादिन्यायदर्शी हीनार्थोऽधिकसाधकः ॥ व्याधव्याजानुचितकृत्तावकोऽखिलतुष्टिकृत् ॥१२३॥ पार्व्वत्यधिकयुक्तात्मा प्रियात्यक्तसुरारिजित् ॥ साक्षात्कुशलवत्सब्रेन्द्राग्निनातोपराजितः ॥ १२४ ॥ कोशलेन्द्रो वीरबाहुः सत्यार्थस्त्यक्तसोदरः ॥ यशोदानन्दनो नन्दी धरणीमण्डलोदयः ॥१२५॥ ब्रह्मादिकाम्यसान्निध्यसनाथीकृतदैवतः ॥ ब्रह्मलोकाप्तचाण्डालाद्यशेषप्राणिसार्थपः ॥ १२६ ॥ स्वर्णातिगर्दभश्वादिचिरायोध्यावलैककृत् ॥ रामाद्वितीयः सौमित्रिलक्ष्मणप्रहतेन्द्रजित् ॥ १२७ ॥ विष्णुभक्ताशिवांहःक्षित्पादुकाराज्यनिर्व्वृतः ॥ भरतोऽसह्यगन्धर्व्वकोटिघ्नो लवणान्तकः ॥ १२८ ॥ शत्रुघ्नो वैद्यराडायुर्व्वेदगर्भौषधीपतिः ॥ नित्यानित्याकरो धन्वन्तरिर्य्यज्ञो जगद्धरः ॥१२९॥ सूर्य्यविघ्नः सुराजीवो दक्षिणेशो द्विजप्रियः ॥ छिन्नमूर्द्धोपदेशार्कतनूजकृतमैत्रिकः ॥ १३० ॥ शेषाङ्गस्थापितनरः कपिलः कर्द्दमात्मजः ॥ योगात्मकध्यानभङ्गसगरात्मजभस्मकृत् ॥ १३१ ॥ धर्म्मो विश्वेन्द्रसुरभीपतिः शुद्धात्मभावितः ॥ शम्भुत्रिपुरदाहैकस्थैर्य्यविश्वरथोद्धतः ॥१३२॥ विश्वात्माऽशेषरुद्रार्थशिरश्छेदाक्षताकृतिः ॥ वाजपेयादिनामाग्निर्व्वेदधर्म्मपरायणः ॥ १३३ ॥ श्वेतद्वीपपतिः साङ्ख्यप्रणेता सर्व्वसिद्धिराट् ॥ विश्वप्रकाशितध्यानयोगो मोहोतमिस्रहा ॥ १३४ ॥ भक्तशम्भुजितो दैत्यामृतवापीसमस्तपः ॥ महाप्रलयविश्वैकोऽद्वितीयोखिलदैत्यराट् ॥ १३५ ॥ शेषदेवः सहस्राक्षः सहस्राऽङ्घ्रिशिरोभुजः ॥ फणीफणिफणाकारयोजिताम्यम्बुदक्षितिः ॥ १३६ ॥ कालाग्निरुद्रजनको मुसलास्त्रो हलायुधः ॥ नीलाम्बरो वारुणीशो मनोवाक्कायदोषहा ॥ १३७ ॥ स्वसन्तोषतृप्तिमात्रः पातितैकदशाननः ॥

बलिसँय्यमनो घोरो रौहिणेयः प्रलम्बहा ॥ १३८ ॥ मुष्टिकघ्नो द्विविद्‌हा कालिन्दीभेदनो बलः ॥ रेवतीरमण॰ पूर्व्वभक्ति-रेवाच्युताग्रजः ॥१३९॥ देवकीवसुदेवोत्थोऽदितिकश्यपनन्दनः ॥ वार्ष्णेयः सात्वतांश्रेष्ठः शौरिर्य्यदुकुलोद्वहः ॥ १४० ॥ नराकृति॰ पूर्णब्रह्म सव्यसाची परंतपः ॥ ब्रह्मादिकामनानित्यजगत्पर्व्वत-शैशवः ॥ १४१ ॥ पूतनाघ्नः शकटभिद्यमलार्ज्जुनभञ्जनः ॥ वत्सासुरारि॰ केशिघ्नो धेनुकारिर्ग्गवीश्वरः ॥१४२॥ दामोदरो गोपदेवो यशोदानन्दकारकः ॥ कालीयमर्द्दनः सर्व्वगोपगोपीजन-प्रियः ॥ १४३ ॥ लीलागोवर्द्धनधरो गोविन्दो गोकुलोत्सवः ॥ अरिष्टमथन॰ कामोन्मत्तगोपीविमुक्तिदः ॥ १४४ ॥ सद्य॰ कुवलयापीडघाती चाणूरमर्द्दनः ॥ कंसारिरुग्रसेनादिराज्यस्थाप्य-रिहाऽमरः ॥ १४५ ॥ सुधर्म्माङ्कितभूलोको जरासन्धबलान्तकः ॥ त्यक्तभक्तजरासन्धभीमसेनयश॰प्रदः ॥ १४६ ॥ सान्दीपनि-मृतापत्यदाता कालान्तकादिजित् ॥ रुक्मिणीरमणो रुक्मिशासनो नरकान्तकृत् ॥१४७॥ समस्तनरकत्राता सर्व्वभूपतिकोटिजित् ॥ समस्तसुन्दरीकान्तोऽसुरारिर्ग्गरुडध्वजः ॥ १४८ ॥ एकाकीजित-रुद्रार्कमरुदापोऽखिलेश्वरः ॥ देवेन्द्रदर्प्पहा कल्पद्रुमालंकृतभूतलः ॥ १४९ ॥ बाणबाहुसहस्रच्छित्स्कन्धाद्रिगणकोटिजित् ॥ लीला-जितमहादेवो महादेवैकपूजितः ॥ १५० ॥ इन्द्रार्त्थार्ज्जुन-निर्म्मत्सुंजयद॰ पाण्डवैकधृक् ॥ काशीराजशिरश्छेत्ता रुद्रशक्त्येक-मर्द्दनः ॥ १५१ ॥ विश्वेश्वरप्रसादाढ्यः काशीराजसुतार्द्दनः ॥ शम्भुप्रतिज्ञापाता च स्वयम्भूगणपूजकः ॥ १५२ ॥ काशीशगण-कोटिघ्नो लोकशिक्षाद्विजार्च्चकः ॥ शिवतीव्रतपोवश्यः पुराशिव-वरप्रदः ॥ १५३ ॥ गयासुरप्रतिज्ञाधृक् स्वांशशङ्करपूजकः ॥ शिवकन्याव्रतपतिः कृष्णरूपः शिवारिहा ॥ १५४ ॥ महालक्ष्मी-

वपुर्गौरीत्राणो देवलवातहा ॥ विनिद्रमुचुकुन्दैकब्रह्मास्त्रयुवनाश्वहृत् ॥ १५५ ॥ अक्रूरोऽक्रूरमुख्यैकभक्तस्वच्छन्दमुक्तिदः ॥ सबालस्त्रीजलक्रीडामृतवापीकृतार्ण्णवः ॥ १५६ ॥ यमुनापतिरानीतपरिणीतद्विजात्मकः ॥ श्रीदामशङ्कुभक्तार्त्थभूम्यानीतेन्द्रभैरवः ॥ १५७ ॥ दुर्व्वृत्तशिशुपालैकमुक्तिको द्वारकेश्वरः ॥ आचाण्डालादिकम्प्राप्यद्वारकानिधिकोटिकृत् ॥ १५८ ॥ ब्रह्मास्त्रदग्धगर्ब्भस्थपरीक्षिज्जीवनैककृत् ॥ परिणीतद्विजसुतानेतार्ज्जुनमदापहः ॥ १५९ ॥ गूढमुद्राकृतिग्रस्तभीष्माद्यखिलगौरवः ॥ पार्त्थार्त्थखण्डिताशेषदिव्यास्त्रः पार्त्थमोहभृत् ॥ १६० ॥ ब्रह्मशापच्छलध्वस्तयादवो विभवावहः ॥ अनङ्गो जितगौरीशो रतिकान्तः सदेप्सितः ॥ १६१ ॥ पुष्पेषुर्व्विश्वविजयी स्मरः कामेश्वरीपतिः ॥ उषापतिर्व्विश्वहेतुर्व्विश्वतृप्तोऽधिपूरुषः ॥ १६२ ॥ चतुरात्मा चतुर्व्वर्ण्णश्चतुर्व्वेदविधायकः ॥ चतुर्व्विश्वैकविश्वात्मा सर्व्वोत्कृष्टांसुकोटिषु ॥ १६३ ॥ आश्रयात्मा पुराणर्षिर्व्व्यासः शास्त्रसहस्रकृत् ॥ महाभारतनिर्म्माता कवीन्द्रो बादरायणः ॥ १६४ ॥ कृष्णद्वैपायनः सर्व्वपुरुषार्त्थैकबोधकः ॥ वेदान्तकर्त्ता ब्रह्मैकव्यञ्जकः पुरुवंशकृत् ॥ १६५ ॥ बुद्धो ध्यानजिताशेषदेवदेवो जगत्प्रियः ॥ निरायुधो जगज्जैत्रः श्रीधनो दुष्टमोहनः ॥ १६६ ॥ दैत्यदेवबहिष्कर्त्ता वेदार्त्थश्रुतिगोपकः ॥ शुद्धोदनिर्न्नष्टदिष्टः सुखदः सदसत्पतिः ॥ १६७ ॥ यथायोग्याखिलकृपः सर्व्वशून्योऽखिलेष्टदः ॥ चतुष्कोटिपृथक्तत्त्वं प्रज्ञापारमितेश्वरः ॥ १६८ ॥ पाषण्डश्रुतिमार्गेण पाषण्डश्रुतिगोपकः ॥ कल्की विष्णुयशः पुत्रः कलिकालविलोपकः ॥ १६९ ॥ समस्तम्लेच्छहस्तघ्नः सर्व्वशिष्टद्विजातिकृत् ॥ सत्यप्रवर्त्तको देवद्विजदीर्घक्षुधापहः ॥ १७० ॥ अश्वरादिवेदेन पृथ्वीदुर्ग्गतिनाशनः ॥ सद्यःक्ष्मानन्तलक्ष्मीकृन्नष्ट-

निःशेषधर्म्मकृत् ॥ १७१ ॥ अनन्तस्वर्गयागैकहेमपूर्णाखिल-द्विजः ॥ असाध्यैकजगच्छास्ता विश्ववन्द्यो जयध्वजः ॥ १७२ ॥ आत्मातत्त्वाधिपः कर्त्तृश्रेष्ठो विधिरुमापतिः ॥ भर्त्तुःश्रेष्ठः प्रजेशाग्र्यो मरीचिजनकाग्रणीः ॥ १७३ ॥ कश्यपो देवराडिन्द्रः प्रह्लादो दैत्यराट्शशी ॥ नक्षत्रेशो रविस्तेजः श्रेष्ठः शुक्रः कवीश्वरः ॥१७४॥ महर्षिराड्भृगुर्विष्णुरादित्येशो बलिः स्वराट् ॥ वायुर्व्वह्निः शुचिः श्रेष्ठः शङ्करो रुद्रराड्गुरुः ॥ १७५ ॥ विद्वत्तमश्चित्ररथो गन्धर्व्वाग्र्यो वसूत्तमः ॥ वर्ण्णादिरग्र्यास्त्रीगौरीशक्त्यग्र्याश्रीश्च नारदः ॥१७६॥ देवर्षिराट् पाण्डवाग्र्योऽर्ज्जुनो नारद-वादराट् ॥ पवनः पवनेशानो वरुणो यादसाम्पतिः ॥१७७॥ गङ्गातीर्त्थोत्तमोद्धृतञ्छत्रकाग्रयँ ञ्वरौषधम् ॥ अन्नं सुदर्शनास्त्राग्र्यो वज्रप्रहरणोत्तमम् ॥ १७८ ॥ उच्चैःश्रवा वाजिराज ऐरावत इभेश्वरः ॥ अरुन्धत्येकपत्नीशो ह्यश्वत्थोऽशेषवृक्षराट् ॥१७९॥ अध्यात्मविद्याविद्यात्मा प्रणवञ्छन्दसाँञ्वरः ॥ मेरुर्ग्गिरि-पतिमार्ग्गो सामाग्र्यः कालसत्तमः ॥ १८० ॥ दिनाद्यात्मा पूर्व-सिद्धिः कपिलः सामवेदराट् ॥ तार्क्ष्यः खगेन्द्र ऋतवग्र्यो वसन्तः कल्पपादपः ॥ १८१ ॥ दातृश्रेष्ठः कामधेनुरार्त्तिघ्नाग्र्यः सुरोत्तमः चिन्तामणिर्ग्गुरुश्रेष्ठो माताहिततमः पिता ॥१८२॥ सिंहो मृगेन्द्रो नागेन्द्रो वासुकिर्भ्भूधरो नृपः ॥ वर्ण्णेशो ब्राह्मणश्चान्तःकरणाग्र्यन्नमो नमः ॥ १८३ ॥ इत्येतद्वासुदेवस्य विष्णोर्न्नाम सहस्रकम् ॥ सर्व्वापराधशमनम्परम्भक्तिविवर्द्धनम् ॥१८४॥ अक्षयब्रह्मलोकादिसर्व्वर्त्थाप्त्यैकसाधनम् ॥ विष्णुलोकैकसोपानं सर्व्वदुःखविनाशनम् ॥१८५॥ समस्तसुखदं सत्यम्परन्निर्वाण-दायकम् ॥ कामक्रोधादिनिश्शेषमनोमलविशोधनम् ॥ १८६ ॥ शान्तिदम्पावनन्नृणाम्महापातकिनामपि ॥ सर्व्वेषाम्प्राणिनामाशु

सर्व्वाभीष्टफलप्रदम् ॥ १८७ ॥ सर्व्वविघ्नप्रशमनं सर्व्वारिष्ट-
विनाशनम् ॥ घोरदुःखप्रशमनन्तीव्रदारिद्र्यनाशनम् ॥ १८८ ॥
तापत्रयापहञ्चाथ धनधान्ययशस्करम् ॥ सर्व्वैश्वर्य्यप्रदं सर्व्वसिद्धिदं
सर्व्वकालदम् ॥ १८९ ॥ तीर्त्थयज्ञतपोदानव्रतकोटिफलप्रदम् ॥
अप्रज्ञजाड्यशमनं सर्व्वविद्याप्रवर्त्तकम् ॥ १९० ॥ राज्यदं राज्य-
कामानां रोगिणां सर्व्वरोगनुत् ॥ वन्ध्यानां सुतदश्चाशु सर्व्वश्रेष्ठ-
फलप्रदम् ॥ १९१ ॥ अस्त्रग्रामविषध्वंसि ग्रहपीडाविनाशनम् ॥
माङ्गल्यम्पुण्यमायुष्यं श्रवणात्पठनाज्जपात् ॥ १९२ ॥ सकृदस्या-
खिला वेदाः साङ्गा मन्त्राश्च कोटिशः ॥ पुराणशास्त्रं स्मृतयः
पठिताः पाठितास्तथा ॥ १९३ ॥ जप्त्वाऽस्य श्लोकार्द्धम्पादं
व्वा पठतः प्रिये ॥ नित्यं सिद्ध्यति सर्व्वेषामचिरात्किमुतो-
ऽखिलम् ॥ १९४ ॥ प्राणेन सदृशं सद्यः प्रत्यहं सर्व्वकर्म्मसु ॥
इदम्भद्रे त्वया गोप्यम्पाठ्यं स्वार्त्थैकसिद्धये ॥१९५॥ नावैष्णवाय
दातव्यँ व्विकल्पोपहतात्मने ॥ भक्तिश्रद्धाविहीनाय विष्णुसामान्य-
दर्शिने ॥१९६॥ देयम्पुत्राय शिष्याय शुद्धाय हितकाम्यया ॥
मत्प्रसादादृते नेदं ग्रहीष्यन्त्यल्पमेधसः ॥ १९७ ॥ कलौ सद्यः
फलङ्कल्पग्राममेष्यति नारद ॥ लोकानाम्भाग्यहीनानाँ य्येन दुःखँ
व्विनश्यति ॥ १९८ ॥ क्षेत्रेषु वैष्णवेष्वेतदार्य्यावर्त्ते भविष्यति ॥
परं सत्यन्नास्ति विष्णोः परं सत्यन्नास्ति विष्णोः परम्पदम्
॥१९९॥ नास्ति विष्णोः परं ज्ञानन्नास्ति मोक्षो ह्यवैष्णवः ॥
नास्ति विष्णोः परो मन्त्रो नास्ति विष्णोः परन्तपः ॥२००॥
नास्ति विष्णोः परन्ध्यानन्नास्ति मन्त्रो ह्यवैष्णवः ॥ किन्तस्य
बहुभिर्म्मन्त्रैः किञ्जपैर्ब्बहुविस्तरैः ॥ २०१ ॥ वाजपेयसहस्रैः
किं भक्तिर्य्यस्य जनार्द्दने ॥ सर्व्वतीर्त्थमयो विष्णुः सर्व्वशास्त्रमयः
प्रभुः ॥ २०२ ॥ सर्व्वक्रतुमयो विष्णुः सत्यं सत्यँ व्वदाम्यहम् ॥

आब्रह्मसारसर्व्वस्वं सर्व्वमेतन्मयोदितम्॥२०३॥ श्रीपार्व्वत्युवाच॥ धन्यास्म्यनुगृहीतास्मि कृतार्थास्मि जगद्गुरो॥ यन्मयेदं श्रुतं स्तोत्रं त्वद्रहस्यं सुदुर्ल्लभम् ॥२०४॥ अहो बत महत्कष्टं समस्त-सुखदे हरौ॥ विद्यमानेऽपि सर्व्वेशे मूढाः क्लिश्यन्ति संसृतौ ॥ २०५ ॥ यमुद्दिश्य सदा नाथो महेशोपि दिगम्बरः॥ जटिलो भस्मलिप्ताङ्गस्तपस्वी विक्षितो जनैः ॥ २०६ ॥ अतोऽधिको न देवोऽस्ति लक्ष्मीकान्तान्मधुद्विषः॥ यत्तत्त्वश्चिन्त्यते नित्य-न्त्वया योगीश्वरेण हि॥ २०७॥ अतः परङ्किमधिकम्पदं श्रीपुरुषोत्तमात्॥ तमविज्ञाय तान्मूढा यजन्ते ज्ञानमानिनः ॥ २०८ ॥ मुषितास्मि त्वया नाथ चिरँ य्यदयमीश्वरः॥ प्रकाशितो न मे यस्य दत्ताद्या दिव्यशक्तयः ॥२०९॥ अहो सर्व्वे-श्वरो विष्णुः सर्व्वदेवोत्तमोत्तमः॥ भवदादिगुरुर्म्मूढैः सामान्य इव लक्ष्यते ॥ २१० ॥ महीयसां हि माहात्म्यम्भजमानान् भजंति चेत्॥ द्विषतोऽपि तथा पापानुपेक्ष्यन्ते क्षमालयाः ॥ २११ ॥ मयापि बाल्ये स्वपितुः प्रजा दृष्टा बुभुक्षिताः॥ दुःखाद-शक्ताः स्वम्पोष्टुं श्रिया नाध्यासिताः पुरा ॥ २१२ ॥ त्वया सँव्वर्द्धिताभिश्च प्रजाभिर्व्विबुधादयः॥ विशसद्भिः स्वशक्त्याद्याः ससुहृन्मित्रबान्धवाः ॥ २१३ ॥ त्वया विना क्व देवत्वङ्क्व धैर्य्यं क्व परिग्रहः॥ सर्व्वे भवन्ति जीवन्तो यातनाः शिरसि स्थिताः ॥ २१४ ॥ तामृतेनैव धर्म्मार्थौ कामो मोक्षोऽपि दुर्ल्लभः॥ क्षुधितानान्दुर्ग्गतानाङ्कुतो योगसमाधयः ॥ २१५ ॥ सा च संसारसारैका सर्व्वलोकैकपालिका॥ वश्या सा कमला यस्य त्यक्त्वा त्वामपि शङ्कर ॥ २१६ ॥ श्रिया धर्म्मेण शौर्य्येण रूपेणार्ज्जवसम्पदा॥ सर्व्वातिशयवीर्य्येण सम्पूर्णस्य महात्मनः ॥२१७॥ कस्तेन तुल्यतामेति देवदेवेन विष्णुना॥ यस्यांशांशक-

भागेन विना सर्व्वं व्विलीयते ॥२१८॥ जगदेतत्तथा प्राहुर्द्दोषाये़तद्विमोहिताः ॥ नास्य जन्म जरा मृत्युर्न्नाप्राप्यँ व्वार्त्थमेव वा ॥२१९॥ तथापि कुरुते धर्म्मान्पालनाय सतां कृते ॥ विज्ञापय महादेवम्प्रणम्यैकम्महेश्वरम् ॥२२०॥ अवधार्य्यं तथा साऽहं कान्त कामद शाश्वत ॥ कामाद्यासक्तचित्तत्वात्किन्तु सर्व्वेश्वर प्रभो ॥२२१॥ त्वन्मयत्वात्प्रसादाद्वा शक्नोमि पठितुन्न चेत् ॥ विष्णोस्सहस्रनामैतत्प्रत्यहँ व्वृषभध्वज ॥ नाम्नैकेन तु येन स्यात्तत्फलम्ब्रूहि मे प्रभो ॥ २२२ ॥ श्रीमहादेव उवाच ॥ राम रामेति रामेति रमे रामे मनोरमे ॥ सहस्रनाममितातुल्यं राम नाम वरानने ॥ २२३ ॥ अतः सर्व्वाणि तीर्त्थानि जलञ्चैव प्रयागजम् ॥ विष्णोर्न्नाम सहस्रस्य कलान्नार्हन्ति षोडशीम् ॥२२४॥ इति नारदपञ्चरात्रोक्तं श्रीविष्णोर्न्नामसहस्रं समाप्तम् ॥

इति विष्णुतन्त्रं समाप्तम्

इति श्रीशाक्तप्रमोदस्समाप्तः

—:o:—

[ग्रन्थस्य विषयानुक्रमणिका]

कालीध्यानं तदुक्तं परमिह लिखितं चित्रिताङ्गञ्च काल्या यन्त्रोद्धारस्सयन्त्रो मनुरपि कथितः सोद्धृतिः पूजनञ्च। सङ्क्षिप्तं चाप्यनल्पं स्तुतिरपि कथिता चापराधार्द्दनी च ॥ नाम्नां साहस्रमुक्तं शतमुपनिषदावर्म्मंहृच्चोक्तमत्र ॥ १ ॥ ताराया पूजनं स्तोत्रमिह हि गदितँ व्वर्म्म चोक्तँ व्वरेण्यं तत्पश्चाद्धृत्त्समुक्तं परमुपनिषदष्टोत्तरम्पूतनाम्नाम् ॥ यत्नात्प्रोक्तन्तदीयं शतमिह शुभदन्तत्सहस्रञ्च रम्यन्ताराारूपन्तमोघ्नन्त्वरितफलकरषोडशीयन्तथैव ॥ २ ॥ लक्ष्म्या लालित्ययुक्तं सकलमपि तथा सूक्तमत्राधिकञ्च धूमा धर्म्मार्त्थयुक्तन्तदिह च भुवनाभक्तिदञ्छिन्न-

मस्ता ॥ शत्रुच्छेदप्रदन्तद्बलयुतबगलाबुद्धिदम्भैरवीयम्मातङ्गया माननीयँ व्यजनमथ नुतिर्व्वर्म्म हृत्प्रोक्तमत्र ॥३॥ नाम्नामष्टोत्तँ य्यच्छतमिह लिखितन्तत्सहस्रम्परञ्च पूजा प्रोक्ता कुमार्य्याः स्तुतिरपि कथिता वर्म्म तत्तर्प्पणञ्च ॥ होमो दानम्बलेश्च प्रचरितमिह वै शोभि शाक्तप्रमोदे प्राप्ते दौर्लभ्यमेषामिह तु समुदितं सर्व्वमेकत्र लभ्यम् ॥ ४ ॥ ध्यानन्तदुक्तञ्चित्रञ्च यन्त्रमन्त्रौ च कीर्त्तितौ ॥ सोद्धारौ दशविद्यानामस्मिञ्छाक्तप्रमोदके ॥ ५ ॥ विष्णोर्द्ध्यानं सचित्रँ व्यजनविधिरपि स्तोत्रमस्मिन्स-वर्म्म हृत्प्रोक्तञ्चापि युक्तं ममसुपनिषदाष्टोत्तरन्नाम तस्य ॥ मन्त्रोग्रन्देवगोप्यं शतमिह लिखितञ्चापि नाम्नां सहस्रं सोद्धारौ यन्त्रमन्त्रावहृदयमखिलन्तादृशन्तच्च देव्याः ॥ ६ ॥ एतत्सर्व्वङ्गणेशेश्वरहृदयविहीनं समुक्तं सदस्मिन्मार्त्तण्डस्यापि तादृक्सकलमिह परं हृच्च सूक्तेन युक्तम् ॥ नास्त्यस्मिंस्तस्य चोग्रोपनिषदवगता बोद्धयमेताद्विचित्रं सर्व्वन्तूपात्तमस्मिन्सकलबुधजनैर्य्यद्यथास्थानलब्धम् ॥७॥ षट्वेदाङ्केन्दु (१९४६) युक्ते शरदि विधुदिने सत्तिथौ षण्मुखस्य अक्षे पक्षे सुमासे जयसुखशुभदे माधवे मानवानाम् ॥ ग्रन्थः शाक्तप्रमोदोऽगमदयमखिलः सम्प्रदेशः समाप्तिं श्रीदेवैर्नन्दनान्तैर्नृपकुलकमलाहस्करैः सुप्रणीतः ॥८॥

इति ग्रन्थस्य विषयाः समाप्ताः

—:०:—

पुस्तक मिलने का ठिकाना—खेमराज श्रीकृष्णदास,
"श्रीवेंकटेश्वर" छापाखाना, बम्बई.

Printer: M/s Khemraj Shri Krishna Dass at their Shri Venkateshwar Press, 7th Khetwadi, Bombay-4 By D. S. Sharma, Manager.